

VÉNYGYŰJTEMÉNY

A III. KIADÁSÚ MAGYAR GYÓGYSZERKÖNYV ALAPJÁN

TEKINTETTEL A LEGÚJABB GYÓGYSZEREKRE
S A GYERMEKGYAKORLATRA

ÖSSZEÁLLÍTOTTA

DR. BÓKAY ÁRPÁD
a gyógyszertan tanara a budapesti egyetemen

TIZENEGYEDIK
TETEMESEN BŐVÍTETT KIADÁS

BUDAPEST 1912
SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA

Hornyánszky Viktor, Budapest.

ELŐSZÓ

A TIZENEGYEDIK KIADÁSHOZ.

A „Magyar Gyógyszerkönyv“ III-ik kiadása alapján átdolgozott tizedik kiadása ezen könyvecskémnek nem egészen egy év leforgása alatt teljesen elfogyott, a mit érthetővé tesz az új „Gyógyszerkönyv“ megjelenése, minek folytán e könyvecske kilencz előző kiadásainak példányai használhatlanokká lettek. Ezen tizenegyedik kiadásba rendkívül sok új gyógyszert vettem fel, hogy megfeleljek számos Collegám hozzám intézett azon kérésének, hogy legalább néhány sorral tájékoztassam őket a tömérdek új szer érdemesebbjeiről. Egyebekben minden maradt a régiben.

Budapest, 1912 január hava.

B. Á.

Az Országos Orvosi Szövetségnek 1900. év szeptember hó 2-án Esztergomban tartott congressusa a következő Orvosi Rendtartást fogadta el, mely minden orvos ténykedéseinek zsinórmértékéül szolgálhat:

Orvosi Rendtartás.

A) *Az orvos magatartásáról általában.*

1. Minden orvos őrizze meg hivatása méltóságát és tekintélyét. Hivatásunk azt az erkölcsi kötelezettséget rója reánk, hogy mindenkor és mindenütt, a nap és az éj bármely órájában készek legyünk a szenvedő emberiség segélyére sietni s egyúttal arra figyelmeztet, hogy a segélykeresőnek egészsége, talán élete lélekjelenlétünktől, orvosi tudásunktól függ. Ez az erkölcsi alap, melyen hivatásunk gyakorlata nyugszik, a melyen annak tekintélyét fejleszthetjük s a nagyközönségtől annak tiszteletben tartását követelhetjük. Hivatásunk magasztossága, fontos volta hasson át meg át bennünket, annál is inkább, mivel a legtöbb esetben csak saját lelkiismeretünk az egyedüli biró. Magaviseletünkben gyöngédség párosuljon a határozottsággal, udvarias előzékenység a tekintélylyel: hogy megnyerhessük a beteg bizalmát, tiszteletét, háláját.

2. Legyünk a beteggel szemben, akár szegény, akár gazdag, egyaránt humánusak, figyelmesek, de kerüljük a lealázó hizelgést.

3. Az orvosi titoktartás kötelezettsége mindig szemeink előtt lebegjen.

4. Látogatásaink gyakoriságát a beteg állapota szabja meg. Ok nélküli sűrű látogatások, ha csak különben nem kívántatnak, nyugtalaníthatnák a beteget s környezetét, de az orvost is anyagi érdekeltség gyanujába hozhatnák.

5. Ne állítsunk fel ok nélkül komor kórjóslatokat, de a valót ne hallgassuk el a környezet, a család előtt. Tartsuk tiszteletben mindenkinek vallásos meggyőződését.

6. Gyógyíthatlannak tartott betegektől ne tagadjuk meg orvosi közreműködésünket.

7. Megvonhatjuk szolgálatainkat, ha tanácsainknak folytonos makacs, kicsinylő figyelmen kívül hagyását tapasztaljuk, sőt ez kötelességünkké válik akkor, ha orvosi ténykedésünknek tisztességtelen czélokra való kihasználását vennők észre.

8. Az orvos megtelepedés, lakásváltoztatás, gyakorlatának megszakítása és újból való megkezdése esetén a száraz tényt,

---

esetleg speciális szakmájának megjelölésével, hirlapokban (legfeljebb 3-szor) közölheti.

9. A hirdetésnek minden reklámos alakja sérti az orvosi hivatás méltóságát. Ilyenekül tekintendők:

a) az orvosi segítség felkinálása — még az ingyenesé is — hirlapokban, falragaszok útján, vagy bármely más módon:

b) különös gyógyító módszerek felkinálása hirlapokban, nyilvános előadások, röpiratok útján, vagy bármely más módon;

c) kórtörténetek és műtétek ismertetése nem orvosi lapokban;

d) megrendelt vagy felajánlott és elfogadott köszönetnyilvánítások és reklámczikkek hirlapokban;

e) a közönség megtévesztésére alkalmas czímek és czímtáblák.

10. Az orvos ne igérjen s ne adjon jutalmat azért, hogy neki betegeket vagy orvosi állásokat szerezzenek.

11. Kizárólag levél útján ne orvosoljon betegeket.

12. Laikusokat ne hívjon meg szemlélőkül orvosi ténykedéseihez (műtéteihez).

13. Titkos vagy általa nem eléggé ismert orvosságokról vagy gyógyipari termékekről ne adjon bizonyítványt.

14. Joga van az orvosnak minden ténykedéseért díjat követelni. Egyes valóban szegény betegeket, humánus hivatásának önként hódolva, díjtalanul kezelhet, de sérti az orvosi méltóságot, ha melléknes anyagi érdekekből vagy tisztességtelen versenyből szolgálatait akár az egyesnek, akár testületeknek kedvezményes feltételek mellett vagy ingyen felajánlja. Tilos betöltött magán vagy hivatalos orvosi állások elnyerése iránt lépéseket tenni vagy másokkal tétetni.

15. Kerülje az orvos még látszatát is annak, mintha haszonleső érdekközösségben állana valamely gyógyszertárral, gyógyfürdővel, gyógyipari termékek gyártójával vagy elárusítójával.

16. A kuruzslók üzelmeivel szemben kérlelhetetlen legyen; ezeket oklevelével mentesíteni a legsúlyosabb megsértése az orvosi tisztességnek.

17. Az orvos a közönséggel ne akarja elhitetni, hacsak erre klinikai, kórházi vagy kizárólag egy szaknak szentelt működésével jogot nem szerzett, hogy csupán ő ismer bizonyos szert valamely betegség ellen, vagy egyedül neki van meg a képessége bizonyos speciális szakban.

B) *Az orvos magatartásáról kartársaival szemben.*

1. Önmagát és az orvosi rendet megbecsülő orvos nem jár kartársai betegei után.

2. Semmivel sem menthető eljárás, ha orvos valamely kartársnak orvosi működését a közönség előtt kedvezőtlen birálat

---

tárgyává teszi; ellenkezőleg, kötelessége minden orvosnak, hogy kartársait laikusok ily bírálata ellenében mindenkor megvédje.

3. Orvos nem vehet állandó kezelésbe olyan beteget, a kiről tudja, vagy utólag értesül, hogy már más orvos gyógyítja.

Ha az elhívott orvos arról értesül, hogy a beteget e betegségében más orvos gyógyította, akkor tanácskozást ajánl elődjével. Ha a beteg nem egyezik a tanácskozásba, akkor az újonnan meghívott orvos gondoskodik arról, hogy a beteg vagy hozzátartozói kollégáját idejekorán értesítsék a változásról.

Sürgős szükség esetén más orvos betegeitől sem lehet az orvosi segélyt megtagadni; de a kezelő orvos erről utólag értesítendő.

4. Ha a kezelő orvos arról értesül, hogy betegéhez sürgős szükség nélkül, az ő értesítése mellőzésével más orvost hívtak, szüntesse be az ilyen félnél további látogatásait.

5. Ha az orvos más orvos betegét akár mint rokon vagy barát, akár pedig megbízásból meglátogatja, tartózkodjék a kórjelzésre vagy a gyógyításra vonatkozó ócsárló megjegyzéstől. Látogatásáról, különösen, ha az hivatalos minőségben történik, lehetőleg értesítse a kezelő orvost. Kötésváltoztatással járó vizsgálatot csakis a kezelő orvos beleegyezésével végezhet.

6. Az orvos kartársának, az ezzel közös háztartásban élő családtagjainak, vagy kartársa özvegyének orvosi kezeléseért díjat ne követeljen; de tényleges kiadásainak megtérítését kívánhatja.

C) *A helyettesítésről.*

1. Távollét, betegség vagy másnemű akadályozás esetén egyik orvost a másik közös megállapodás szerint helyettesíti. A helyettesítő orvos mindig úgy viselkedjék, hogy a betegnek régi orvosába helyezett bizalma ne csökkenjen.

2. A helyettesítő orvos a helyettesítés évében nem veheti át a beteg orvoslását, kivéve, ha erre a helyettesített orvos felkéri.

3. A helyettesítés idejére eső honoráriumok közös megállapodás híján a helyettesített orvost illetik meg, kivéve, ha nagyobb műtételek vagy szülés vezetése fordult elő.

4. Valamely kartárs elhalálozása esetén, ha csak előzetes másnemű megegyezés nem történt, a helyettesítő orvos a helyettesi minőségben átvett betegtől az év végéig járó díjat az özvegynek vagy az árváknak felajánlja.

D) *Az orvosi tanácskozásokról.*

1. A beteg vagy a hozzátartozók azon óhajának, hogy konzilium tartassék, eleget kell tenni.

2. Ha a kezelő orvos a beteg óhajtotta orvossal a tanácskozást megtagadja s a beteg ennek daczára megmarad óhajtásánál, úgy a kezelő orvos a beteg gyógyításáról lemond.

---

3. A tanácskozásoknál pontosan kell megjelenni. A korábban jött orvos rendszerint 15 perczig vár kartársára. Csak igen sürgős esetek és *vis major* szolgálhatnak a késedelem mentségéül.

4. Ha csak a kezelő orvos jött el, úgy ő a szükség szerint rendel. A kezelő orvos elmaradása esetén a tanácskozásra elhívott orvos csak sürgős esetben vizsgálhat és rendelhet; különben a tanácskozásra újabb időt tűzvén ki, visszavonul. Ha más helyről (pl. más városból) érkezett, rendeléseit közli a beteggel, véleményét pedig — zárt levélben — a meg nem jelent rendelő orvossal.

5. A tanácskozásra meghívott orvos kerülje a feljebbvalóság minden látszatát s az eddigi gyógyítás ócsárlását.

6. A tanácskozás szigorúan bizalmas jellegű.

7. Véleményeltérés esetén a konziliárius annak kijelentésére szorítkozik, hogy a megbeszéléskor nem létesült megállapodás, eltérő véleményét tapintatosan közli a beteggel vagy hozzátartozóival, kerülve mindent, a mi a gyógyító orvosba vetett bizalmat ok nélkül megingathatná s ezután visszavonul.

8. A tanácskozás eredményét a megállapodás szerint a tanácskozó orvosok bármelyike közölheti. A beteg és a család csak az eredményről nyerjen tudomást.

9. A tanácskozásban megállapított gyógyeljárást a kezelő orvos csak szükség esetén változtathatja meg.

10. A tanácskozás megismétlése a házi orvos vagy a család kezdeményezésére bizandó és ezen elv értelmében a konziliárius a beteg vagy hozzátartozói előtt tartózkodik a látogatás ismétlésére vonatkozó minden czélzástól.

11. Orvosok között kartellszerű megegyezés orvosi tanácskozások tartására az orvosi tisztességgel meg nem egyezik.

12. A konziliárius, kivéve a speczialistákat, a beteg további gyógyítását csakis in consilio folytathatja vagy a régi, vagy egy új ordináriussal együtt.

II. Vényszerkesztési jegyzetek.

Az itt közölt szabályok a „M. Gyk.“ III-ik kiadása és a hivatalos árszabvány intézkedései alapján állíttattak össze és kötelezők minden orvosra s minden gyógyszerészre; áthágásuk kihágást vagy vétséget, esetleg büntettet jelent és büntetést von maga után.

A vény az orvos irásos rendelete a gyógyszerészhez. A vényen legfelülre irandó a rendelés helye és napja. Ha egy vény kétszer

---

keresztezett szert tartalmaz, oly helységbeliek számára, ahol gyógytár van, csak 48 órán belül, oly helyen lakók számára, hol gyógytár nincs, a vény csak négy napon belül készíthető el s szolgáltatható ki. Tilos vénymásolatok alapján gyógyszert megkészíteni s kiszolgáltatni, ha az keresztezett szert is tartalmaz.

Vényeket ismételten megkészíteni, ha azokon kétszer keresztezett szer is rendeltetik, minden egyes esetben csak akkor szabad, ha az orvos az ismétlést repetatur vagy reiteretur szóval és újabb kelettel s aláírással ellátva rendeli el. Tilos a gyógyszerésznek bármiféle vényt is ismételten megkészíteni, ha arra az orvos a *„ne repetatur"* jelzést felírta. Az orvos tartozik az egy- és kétkeresztes szerek rendelésénél azok mennyiségét betűvel is kiírni.* Ha az orvos a M. Gyk.-ben megállapított legnagyobb egyes és napi adagnál nagyobbat írna fel, köteles a szer mennyiségének jelzése után felkiáltójelet írni, különben a gyógyszerész a vényt meg nem készítheti. A két kereszttel jelölt gyógyszereket por alakban tilos osztatlanul rendelni. Tilos a gyógyszerésznek oly vénynek elkészítése, a melynek rendelési módjából az orvossal fennálló titkos egyetértésre lehetne következtetni, pl „secundum meam praescriptionem". Ha egy vényen egy- vagy kétkeresztes szer van felírva, a gyógyszer szedésének és használatának módját a vényen tüzetesen ki kell írni s nem szabad a „rendelet szerint", „utasítás szerint" s több efféle általános szólásmódokat használni. Külsőleg használandó gyógyszereknél mindig kiírandó a vényen a „külsőleg" jelzés. A külsőleg használandó folyadékokat a gyógyszerész mindig hatszögletes üvegben köteles kiszolgáltatni, ha nem is rendeli azt el az orvos. A beteg neve s lehetőleg lakása is jelezve legyen a vényen, hacsak különös tekintetek nem követelik annak elhagyását, amidőn az elcserélés kizárása szempontjából számmal vagy valamely jellel látjuk el a vényt. Az orvos neve tisztán, olvashatólag legyen aláírva. Egy papirszeletnek mindkét oldalára vény ne irassék. Sürgősség esetén a vényre felül *cito!* vagy *statim!* vagy *periculum in mora!* szavak irassanak feltűnő, erős betűkkel. Szegényeknek rendelés alkalmával a vény bal alsó szélére P. p (pro paupere) jegyeztessék, vagy pedig *„fiat exped. simpl."* Ugyancsak *„fiat expeditio simplex"* jelzéssel lássuk el a vényt akkor is, ha nem éppen szegénynek rendelünk, de nem akarjuk, hogy költséges legyen a gyógyszer, ha a fenti jelzés hiányzik a vényről, a gyógyszerész drága expeditiót számíthat fel. Az Orsz. betegáp. alap stb. költségére való rendelésről külön cikkünk szól. Ha díszesebben óhajtjuk a gyógyszer kiállítását, úgy *exp. eleg.* (expedietur eleganter) jelzéssel lássuk el a vényt.

* A vénygyűjtemény vényeiben a súlyok helykímélés végett csak számokkal vannak jelezve. Ha az ott közölt vények másoltatnak, a súlyok betűvel kell, hogy kiírassanak. Tehát nem 0·5 gm., hanem „decigm. quinque" stb.

Összetett vénynél a szerek között első helyen álljon a főszer (basis), erre következzék a segítőszer (adjuvans), majd a corrigens virium, azután a constituens, végre a corrigens odoris, vel coloris, vel saporis. A gyógyszerek neveinek rövidítése úgy történjék, hogy összecserélés ne történhessék meg. Egyéb megszokott rövidítések betűrendben a következők:

aa, āā = anatica quantitas, egyenlő rész
ad chart. cerat. = ad chartam ceratam, viaszos papirosban.
ad rat. = ad rationem, . . . számlajára
ad scat. = ad scatulam, dobozban
aqu. cal. = aqua calida, langyos víz
aqu. ferv. = aqua fervida, forró víz
conc. = concide, vágd össze
concentr. = concentratus, tömény
consp. = consperge, hintsd be
cont. = contunde, zúzd össze
cort. = cortex, kéreg
D. = Detur, add, adassék
D. bis = adassék kétszer
dent. tal. dos. aequ. = dentur tales doses aequales, adj hasonló, egyenlő adagot
det. c. penic. (maj. min.) = detur cum penicillio (maiore, minore), adassék hozzá (nagy, kis) ecset
dig. = digera, pállítsd
disp. = dispense, add ki
div. = divide, oszd el
div. in dos. aequ. = divide in doses aequales, oszd el egyenlő adagokra
exact. = exacte, pontosan
ext. s. lint. = extende super linteum, kend fel vászonra
f. l. a. = fiat lege artis, készítsd műszabály szerint
f. exp. simpl. = fiat expeditio simplex
gm. = gramma
grm. = gramma
grmta. = grammata
host. = hostia, ostya
in caps. amyl. = in capsulis amylaceis, ostyatokokba
in caps. gelat. = in capsulis gelatinosis, gelatintokokba
in caps. gelat. operc. = in capsulis gelatinosis operculatis, fedeles gelatintokokba
in vitr. c. epist. vitr. ben. clauso. = in vitro cum epistomate vitreo bene clauso, jól záró üvegdugós üvegbe
in vitr. colli lati = in vitro colli lati, szélesnyakú üvegbe
in vitr. fusc. (nigr., coerul.) = in vitro fusco, (nigro, coeruleo) barna (fekete. kék) üvegbe
M. = misce, keverd
mac. = macera, áztasd
mass. pil. = massa pilularis, labdacs anyag
mgm. = milligramm
neb. = nebula, ostya
ne rep. = ne repetatur, ne ismételtessék meg.
p. p. = pro paupere, szegény részére
qu. sat. = quantum sat est, a mennyi elég
qu. v. = quantum vis, a mennyit akarsz
reit. = reiteretur, ismételd meg
rep. = repetatur, ismételd meg
sacc. chart. = sacculus chartaceus, papiros zacskó
sacch. = saccharum, cukor
spl. = simplex, egyszerű
subt. = subtilis, finom
steril. = sterilisatur, tétessék csiramentessé
sub sigill. = sub sigillo, pecsét alatt
sub sig. ven. = sub signo veneni, méregjellel
vitr. gutt. = vitrum guttatorium csepegtető üveg

Species. Theakeverék. Ily alakban csak oly szereket rendeljünk, melyek még nagyobb adagban sem erős hatásúak; ki vannak zárva tehát p. o. a fol. belladonnae, fol digitalis vagy fol. jaborandi. Speciesből egy csészére tetézett evőkanálnyi vehető (7—10 grm.), p. o. a spec. laxantes-ből. A theakeverékek legtöbbször forrázat, ritkábban maceratum (keserű theakeverékek) házilag való elkészítésére szolgálnak, mire nézve a betegnek utasítás adandó. A növényrészek összemetélését s összetörését concide, contunde (*conc. cont.*) szavakkal jelezzük.

Pulveres. Elosztatlanul dobozban (skatulyaporban) hevesebb hatású port, p. o. kali chloricumot, morphint, rad. ipecacuanhaet nem szabad rendelni. Vízszívó vagy illó anyagokat tartalmazó elosztatlan porokat üvegdugós üvegben kell rendelni (in vitro cum epist. vitreo clauso). Osztott porok sohasem a dispenzáló, hanem mindig a dividáló módszer szerint rendeltessenek; tehát nem M. f. pulv. dent. tal. dos. Nr. X. — hanem, M. f. pulv. div. in dos. aequ. Nr. X. Osztott porok súlya rendszerint 0·3 —0·5 gm. legyen, kivételesen lehet több is, de legfeljebb csak 1·5 gm. Vízszívó szerek vivőanyagául ne sacch. alb., hanem sacch. lactis vétessék s a porok charta ceratában vagy paraffinatában rendeltessenek. Hydrarg. bichlor. corros., argent. nitr., auro-natrium-chloratum, scopolaminum, aconitinum, cocainum s az utóbbi alcaloidok sóinak vivőanyaga argilla alba legyen, minthogy az említett szerek szerves anyagok jelenlétében könnyen bomlanak s így hatásukból veszítenek. Vagyonosabb betegeknek az osztott port papirhüvely helyett capsula amylacea-ban rendelhetjük (drága).

Pilula. Súlyuk átlag 0·2 gm. legyen, és kerek számmal (30—50—60—100) rendeljük azokat. Gyermekeknek és oly felnőtteknek, kik a labdacsokat lenyelni nem tudják, pilulák ne irassanak. Jó pilula-excipiensek a következők: 1. Argilla alba néhány csepp vízzel, vagy vízzel és glycerinnel āā. Kizárólag ezen excipiens használandó a poroknál már említett fémsók és alcaloidok rendelésekor, midőn azután a behintés is argillával történjék. 2. Növényi porok és ungu. glycerini vagy mucil. gummi arab. qu. s. 3. Pulv. liquir. és succus liquir. depur. āā, ha kevés a basis, — ha pedig az utóbbi sok, úgy pulv. liquir. kevesebb veendő. 4. Ha a basis rosszul ragadó por s kiteszi a pilulatömeg felét, jó excipiens a sacchar. alb. és gummi arab pulv. āā. néhány csepp vízzel. 5. Balzsamokhoz, aetheres kivonatokhoz, illó olajokhoz cera flav. pulv. és sacch. alb. āā. vétessenek. 6. Száraz gyanták, gummi-gyanták, vagy száraz gyantaszerű növényi kivonatok néhány csepp borszeszszel már jó labdacsanyagot adnak; néha jó lesz kevés növényi port (p. o. pulv. rad. althaeae) is hozzákeverni. 7. Natronszappan kevés növényi porral és mucil. gummi arab.-vel vagy borszeszszel könnyen alakítható labdacsokká. 8. Száraz vizes kivonatok néhány csepp vízzel vagy borszeszszel lesznek jól gyúrhatókká. 9. Sűrű kivonatokhoz kevés növényi por vétessék. 10. Félsűrű kivonatokhoz kétannyi növényi por veendő. Behintés argillával, lycopodiummal, pulv. rad. liquirit.-vel, pulv. rad. althaeaevel, pulv. cort. cinnamomival, magnes. carb. v. ustával szokott történni. Labdacsok bevonása (obductio) költséges és így az csak rossz szagú, vagy kellemetlen ízű, vagy levegőn

könnyen bomló szerekből készült labdacsoknál rendelendő el. Legegyszerűbb a collodiummal, gelatinával, körülményesebb a tolubalzsammal, drágább az ezüsttel, aranynyal való bevonás (*obduc. collodio, gelatina, bals. tolutano, auro foliato v. foliis auri, argento foliato v. foliis argenti*) A bevonás a labdacsok oldékonyságát leszállítja. Csinosak a dragirozott labdacsok (*obd l. a mucil. gummi arab. et amylo saccharato*), csakhogy a legtöbbször lassan vagy egyáltalában nem oldódnak fel és ezért nem hatékonyak. Ha azt akarjuk, hogy a labdacsok a gyomorban ne oldódjanak fel, hanem csak a béllnzambau, vonassuk be keratinnal azokat (*obd. l a. keratino*).

Trochisci, pastilli, tablettae oly árúak, mint a pilulák; legtöbbször már készen mint gyógyszerkülönlegességek kaphatók. *Tablettae compressae* ha nincsenek készen specialitásképpen mint gyári árú, hanem külön a recipe alapján készítendők: drágák s ezért csak vagyonosaknak rendelhetők.

Capsulae. Használatuk mind jobban terjed. *Capsula amylacea* csak porok felvételére szolgál. *Capsula gelatinosa elastica* folyó balzsamok, olajok (ol. ricini) számára használatos. *Capsula gelatinosa operculata* sűrű extractumok dispenzálására igen alkalmas. *Perlae gelatinosae* borsó- v. babmekkoraságú tokocskák. *Capsulae keratinosae* v. *Pohl-féle vékonybél-tokocskák* és hasonlóképen a *Capsulae glutoidales* is oly gyógyszereknek a tápcsőbe vitelére használtatnak, melyekre nézve kívánatos, hogy azok a gyomorral ne érintkezzenek s hatásukat csak a belekben fejtsék ki, csak ott oldódjanak fel; a keratin és glutoid n. i. a gyomornedvben lassan oldódik míg a pancreas-váladékban igen könnyen. A legtöbb gyógyszertárban készletben vannak némely gyógyszer meghatározott mennyiségével gyárilag már megtöltött tokocskák (p. o. ricinusolaj, extr. filicis, kreosot, guajacol capsulák).

Emplastra. Ha valamely emplastrum felkenve nem hivatalos, ily alakban azt szegényeknek ne rendeljük, kivétel az empl. cantharidum ordin., mely bőrdarabra (corium) vastagon (crasse) felkenve rendelendő; a bőrdarab hossza, szélessége vagy formája jelzendő p. o. „extende crasse super corium extensione longit. centimetr. 10. latitud. centimetr. 8, v. magnitudine chartae lusoriae v. volae manus" stb.

Suppositorium súlya rendesen 2 grm. szokott lenni, de lehet 1·5 és 5 grm.-os is. Ha a végbélkúp csak arra szolgál, hogy a székletételt könnyítse, tisztán sebum oviből v. natronszappanból is állhat; ha mint vivőanyag szerepel, úgy legtöbbször butyrum cacao-ból készíttetik. Suppositorium a hüvelybe is bevihető. Némelyek cacaovajból *globuli vaginales* név alatt 3·0—5·0, sőt 20 0 grm. súlyú golyókat is készíttetnek. Újabban cacao-vajból vagy gelatinból gyárilag is állítanak elő oly suppositoriumokat, melyek belül üresek s gyógyszerekkel tölthetők meg; megtöltés után megfelelő operculummal záratik el az ily csapocska. Ezen suppositoriumok majd kúp-, majd henger-, majd tojás-alakúak; ezek a hüvelybe vitelre is alkalmasak.

Electuaria. Ily alakban nem szabad könnyen bomló vagy gyorsan élenyülő szereket rendelni, vagy olyanokat, melyek növényi savakkal érintkezve, vegybomlást szenvednek, valamint olyanokat sem, melyek már kis adagban erősen hatékonyak. Növényporok 3—5 rész syruppal,

mel depur.-al, 1—6 r. pulpa tamarind.-al jó electuariumot adnak; nehezen oldható porokhoz - r. syrup vagy 2 r. pulpa tamarind. vétessék. Mint vivőanyag szerepelhetnek még pulpa prunor., mel rosatum, electuar. aromat., hashajtókhoz az electuar. lenitivum. Egyszerre 50 grm.-nál többet ne rendeljünk. Bevétel kávéskanalanként történik. 2 napnál több napra elect. ne rendeltessék, mert megromlik.

Unguenta. Zsiros kenőcsökhöz, hogy azok ne avasodjanak (nyáron), kevés acid. benzoicumot lehet tétetni. Hosszú időre ne rendeljünk kenőcsöt, legfeljebb 3—4 napra. Szagjavítóul 30—50 gm. kenőcsre 1 csepp illó olaj, (pl. ol. lavand.) elegendő. Jodoformos kenőcs szagát legjobban elveszi a cumarin. A hivatalos kenőcsmassákon kívül, melyek mint excipiensek használtatnak, jó kenőcs-alapanyagot ad a lanolin és axung. porci āā + aqua dest. qu. s. A kenőcs alapanyaghoz az excipiendum csak bizonyos határok közötti mennyiségben keverhető: így pl. míg illó olajok és kámfor csak 1: 10—12, addig causticus alkaliák 1:3 is vehetők; száraz v. sűrűn folyó anyagok, mint gyanták, porok, balzsamok, kivonatok 1:3—4, tincturák, chloroform 1:6, ichthyol 1:2.

Linimenta. Így nevezzük a higabb consistentiájú kenőcsöket, de melyek az olajnál mégis sűrűbbek. Jó linimentumot adnak: 1. Ammonia pura liquida 1 r. + oleum sesami 4 r. 2. Chloroform 1 r. + ol. sesami 4 r. 3. Kámfor vagy illó olajok 1 r. + axungia porci s más szilárdabb zsirok vagy hivatalos kenőcs-anyagok 5. r. 4. Ol. lini + aqua calcis āā.

Mixturae et solutiones ad usum internum. Rossz szagú anyagokat illatos vízben, csipős szereket nyákos folyadékban (decoct. rad. althaeae, decoct. tuber. salep) oldva rendeljünk. Ízjavítók a syrupok (1 : 15). Rendelés 1—2 napra történjék. Erjedésre hajlamos folyadékok hűvös helyen, nyáron jeges vízben tartassanak. Savanyú mixturák, jódos oldatok porczellán vagy üvegkanálból vétessenek be. A bevételre szánt folyadék összes mennyisége 50—200 gm., legtöbbször 150 gm. szokott lenni, gyermekeknek 80—100 gm. Világosságon bomló anyagok vitrum nigrumban vagy vitr. coeruleumban rendeltessenek. Bevétel evő-, gyermek-, kávés-kanalanként történjék. L. a *mértékeket.* Újabban kalibrált poharacskákat is tartanak a gyógyszerészek s kivánatra mellékelnek is a kanalas orvossághoz.

Guttae. L. a táblázatot a cseppek súlyviszonyairól. A rendelt összes mennyiség 15—30 gm. szokott lenni. Ízjavító legtöbbször nem kell. Csak értelmes betegeknek rendeljünk cseppeket. Az oldat tiszta legyen, zavarodást ne mutasson; ha idővel csapadék mutatkoznék benne, elvetendő. Erősen ható szerekből oly mennyiség cseppek alakjában ne adassék a beteg kezébe, melylyel mérgezés történhetnék. Erős mérgek, mint p. o. strychnin. nitr., atropin sulf., eserin. salicyl. ily alakban lehetőleg ne adassanak a beteg kezébe, még akkor sem, ha külső használatra pl. szembecseppentésre szolgálnak; az ily cseppeket tartsa az orvos magánál *(Az orvos kezéhez).* Acid. hydrochlor. dilut. üvegdugós üvegben rendeltessék. Ha lehet, belső czélokra 2%-os vizes csepp-oldatok rendeltessenek, ekkor az oldat egy cseppjében megközelítőleg 1 milligmja foglaltatik a hatékony anyagnak.

Collutorium és gargarisma mennyisége 500—1000 gm. legyen (6 szögletű üvegben dispenzálja a gyógyszerész). Felnőttek egyszeri öblítéskor 25--30 gmot fogyasztanak el. Kis gyermekeknél, kik e folyadékokat esetleg lenyelhetnék, ezeket puha vászondarabbal felitatva, mosogatások vagy enyhe kitörlés alakjában kell használni pl. a szájüreg betegségeinél.

Mixturae agitandae seu mediae. Rázandó-keverék. Nem czélszerű gyógyszeralak. Ha írjuk, ne felejtsük el a vényre feljegyezni: *„S. Használat előtt felrázni“*. Mást, mint flor. kusso-t és bismuth. subnitr.-ot alig rendelünk így.

Injectiones subcutaneae. Fecskendőt soha se adjunk a beteg kezébe; a befecskendés műveletére se a beteget, se a laikus környezetet meg ne tanítsuk, *így nem nevelünk morphinistákat*. Bujakórosok és tuberculoticusok számára külön-külön fecskendőt tartsunk. Helybelileg erősen izgató vagy maró szerek ily módon ne használtassanak. Mily töménységű oldatok s mily szerek használata a szokásos, arra nézve l. más helyen a táblázatot. Az oldat mindig tökéletes legyen, azért vényíráskor a szűrést (filtra) elrendelni ne felejtsük el. Ha a folyadék idővel megzavarodnék, úgy vagy az oldott szer csapódott ki, vagy gombavegetatio támadt a folyadékban; a szer mindkét esetben elvetendő. Legjobb szélesszájú üvegdugós üvegben rendelni e szereket azért, hogy a fecskendőt közvetlen az üvegből tölthessük meg. A szer mindig *„sub sigillo, az orvos kezéhez“* rendeltessék; legjobb, ha azt az orvos azonnal magához veszi s nem hagyja a beteg kezében. A bőr alá fecskendésre szánt szereket utóbbi időben sterilizálják. Néhol készletben is vannak már beforrasztott üvegtubusokban sterilizált oldatok (morphin, secale corn. kivonata, digalen, pilocarpin). A diphtheria elleni serum használatáról l. a megfelelő czímet a gyógyszerek között.

Saturationes. A vényen mindig jelzendő *„f. saturatio“*, hogy a gyógyszerész az elkészítést szabály szerint eszközölhesse. A készítés részletes körülírása a vényen szükségtelen. A telíték vivőanyaga 180—200 gm víz. Szénsavas sóból (kali. carbon., natr. carbon, natr. bicarbon) 5—10 gm. rendeltessék, míg a telítő savból (acid. citricum., vagy succus citri, vagy acid. tartaric.) „qu. s. ut fiat saturatio“. 1 gm. szénsavas sót körülbelül 0·65 gm. acid. citricum és 0·625 gm. acid. tartar. telít; a succus citri változó savtartalmú, ezért a mennyisége előre meg sem határozható, hanem „qu. s.“ irandó. — Ha a jelzett savak helyett hatékonyabb savtartalmú anyagok képezik a telítő anyagot, p. o. acet. scillae, akkor az utóbbi mennyiségét ki kell írni. A telítésnek különben nem kell teljesnek lenni. Ha a telítékben csupán a szénsav hatására számítunk, úgy szegény betegeknek szódavizet, „Kristály-vizet“, „Margitszigeti üdítővizet“ szénsavval telített „Artézi vizet“ stb. is rendelhetünk.

Emulsiones. Zsiros olajat tartalmazó magvak (amygdalae dulces, sem. lini, sem. papaveris) 8—10 rész vízzel jó fejetet adnak (emulsiones verae); az emulgens itt a magvakban levő növényi fehérje. Emulsio spuria készítésénél az emulgens gummi arab. pulv. (nem mucilago!), v. pulv. tragacanthae, v. vitellum ovi szokott lenni.

A mi ezek fejetképező erejét illeti: gummi arab. 10 gm. = tragacantha 1 gm. = vitellum ovi unius. Illatos olajokhoz gummi arab. āā vétessék, zsiros olajokhoz, gyanták és balzsamokhoz $1/2$ r. gummi arab. Víz 8-szor annyi vétessék, mint amennyi az emulgendum. Syrupok, sacchar. album, mel depur. emelik a fejet tartósságát, sók, savak csökkentik s azért hozzátételük kerülendő. Gyantákhoz legjobb a vitellum ovi mint emulgens. Mindkét fajta emulsio írásakor „f. emulsio" kiteendő.

Maceratum s. Infusum frigide paratum. Illatos anyagoknál és digitalis leveleknél elegendő 2—3 órai maceratio, keserű anyagoknál 12—14 órai szükséges; szegények házilag készítsék azt s a kivonandó anyagot species alakjában írja fel az orvos; kivétel természetesen pl. a digitalis levél.

Digestum s. Infusum digestionis. A digestio (50—75 C°. mellett) 12—24 órán át történik. Jelzés a szerek felsorolása után a következő: „Stent in loco tepido in vaso l. a. clauso per horas 12 (v. 24) saepius agitando. Cola et filtra".

Infusum. Lazább szövetű (levél, fű, virág, vékonyabb gyökerek p. o. rad. ipecacuanhae, rad. valerianae) vagy illatos olajat tartalmazó növényrészek kivonására alkalmas gyógyszeralak. A forró vehiculummal való leöntés után $1/4$ óráig álljon a keverék, vagy többször felrázva 5 perczig legyen kitéve a forró vízfürdő gőzeinek. Infusum digitalis rendelésénél csak 60—70° C. vízzel infundálja a gyógyszerész a leveleket, mert 100° C. hő mellett elpusztulnak a hatóanyagok. Colatura, azaz a szüredék legyen 150 gm., gyermekeknél 80—100 gm. Izjavítóul syrupok 1 : 15.

Decoctum. Tömöttebb szövetű növényrészek (keményebb gyökerek, kérgek) kivonására alkalmas gyógyszeralak. Illatos olajat tartalmazó anyagok kivonására ne használtassék. A főzés többszöri felkeverés mellett $1/2$ óráig tartson, v. ugyanannyi időre tegye ki a gyógyszerész forró víz gőzeinek. Colatura, ízjavító stb. mint az infusumnál.

Ebullitio. Úgy készül, mint az infusum, csakhogy a meleg vízzel leöntött növényrészeket egyszer felforralva v. rögtön leszűrjük, v. levéve a tűzről, $1/4$ óráig még állni hagyjuk s azután szűrjük.

Ptisana. Decoctum, mely gyengén ható, főleg keményítőtartalmú (hordeum) anyagokból készül sok vízzel (500—1000 gm.) s italul (potio) szolgál a betegnek.

Decocto-infusum
Infuso-decoctum
Macerato-decoctum
Macerato-infusum
} Kombinálása a különböző kivonási eljárásoknak.

Klysma. Kiürítő csőrének elég 200—500 gm. víz hűvösen vagy langyosan; lehet használni ugyanannyi infus. rad. valerinae-t vagy infusum chamomillae-t is. Növeli a hatást 1—2 kávéskanálnyi konyhasó, glaubersó, keserűsó hozzátétele. Ha zsiros olajat is akarunk a cső-

réhez tenni, 1 evőkanál olajat dörzsöljünk össze 1/2 kávéskanálnyi szappanreszelékkel s úgy keverjük azt a folyadékhoz. *Oxyuris vermicularis* ellen jó klysmát nyerünk, ha 100—150 gm. foghagymaforrázathoz (házilag készítendő) 1—2 kávéskanálnyi eczetet elegyítünk; különben naponta ismételt hidegvizes kiürítő beöntések is jól szolgálnak; ezeknél jobb az aqua calcis tisztán v. 1/3 r. vízzel vegyítve. *Tenesmus* ellen jól ható klysma a langyos keményítőfőzet 200 gmja. *Tápláló csőrének legjobb a Leube—Rosenthal-féle húspankreas klystir,* mely következőleg készítendő el: Végy finomra vagdalt húsvakarékot 150—300 gmot, adj hozzá friss és lehetőleg finomra vagdalt marha-pankreast, mely zsiros kötőszövet-borítékától előzetesen megtisztíttatott; keverd össze kanállal és habard 150 gm. meleg víz segélyével sűrű péppé s fecskendezd melegen az előbb bélsártól megtisztított végbélbe alkalmas fecskendő segélyével. Lehet 25—50 gm. zsírt is (többet nem) hozzátenni. Jól használható mesterséges táplálásra az *Ewald-féle tojásos csőre is;* egyrészről 2—3 tojás egy evőkanálnyi hideg vízzel összehabartatik, másrészről késhegyni fehér liszt fél csésze 20%-os szőlőczukor-oldattal (krumpliczukor) felforraltatik s a keverékhez egy pohárka piros bor öntetik; az egész 40° C-ra lehüttetik s a tojásoldattal lassan összeelegyíttetik. A czukorliszt keverékhez egy evőkanálnyi peptont is lehet tenni. Az így elkészült és langyosra melegített csőre kétszerre használandó el egy nap alatt. *Boas* a köv. ajánlja: 150 gm. tej, 3 tojássárga, 1 késhegynyi só, 1 evők. vörösbor, 1 evők. liszt. *Donkin* csőréje: 75 gm. tej v. húsleves, 1 tojássárga, kávés kanálka rum, néhány csepp tinct. opii. *Jaccoud* csőréje: 250 gm. húsleves, 120 gm. bor, 2 tojássárga. 4—20 gm. pepton. Mindennél egyszerűbb a *Kussmaul-féle tojásos csőre:* 2—3 tojást sárgájával együtt fele mennyiségű vízzel, mely lassanként öntendő hozzá, tejszerű folyadékká habarunk össze, a keveréket 12 óra hosszat hűvös helyen tartjuk s használat előtt 35° C-ra melegítjük. Czélt érhetünk különben *langyos tejből* álló csőrékkel is, vagy tojás és tej keverékével.

Bélinfusio, bélirrigatio. Kiürítési czélokra legjobb, ha térdkönyök helyzetben vagy baloldali fekvésben (behajtott czombok) tiszta langyos víz 1—1 1/2 literje öntetik a bélbe irrigateur segélyével. Ugyanezt teszszük bélelzáródásoknál is. Idült bélhurut, enteritis follicularis, vérhas eseteiben salicylsavas natrium, benzoesavas natrium, tannin, alumen segélyével készült oldatok jól használhatók. Colitis mucosa esetén dicsérik a meleg karlsbadi vízzel történő irrigatiókat.

III. Némely mértékről.

Egy evőkanál víz 15·0—20·0 gmot tesz ki.
Egy gyermekkanálnyi víz = 1/2 evőkanállal ≐ 7·5—10·0 gmmal.
Egy kávés- v. teás kanálnyi víz = 1/2 gyermekkanállal = 3·5—5·0 gmmal.
Egy csésze víz 120·0—150·0 gmot tesz ki.

Egy vizes ivópohár 200—250 gmot tesz ki.
Egy pálinkás pohár 20 gm.
Egy vörös boros pohár víz 90·0—100·0 gmot tesz ki.
Egy késhegynyi czukorpor = 1/4—1/2 kávéskanálnyival = 0·3—0·6 grammal.
Egy Pravaz-féle fecskendő *körülbelül* 1 köbctmnyi folyadékot vesz fel. Nagyobb fecskendők is vannak.

Régi osztrák gyógyszerész-súlyok értéke.

1 régi orvosi font (libra)	= 12 uncia	=	420	gm.,	kikerekítve
1 uncia	= 8 drachma		35	„	„
1 drachma	= 3 scrupulum	=	4·3	„	„
1 scrupulum	= 20 granum	=	1·4	„	„
1 granum		=	0·07	„	„

megfordítva:

1 gramm.	=	13·7	granum
1 decigm.	=	1·3	„
1 centigm	=	0·13	„
1 milligm	=	0·013	„

Angol orvosi mértékek, melyek ott ma is használatosak:

1 Pound	= 12 Ounces	=	373·24	gm.
1 Ounce	= 8 Drams	=	31·10	„
1 Dram	= 3 Scruples	=	3·88	„
1 Scruple	= 20 Grains	=	1·29	„
1 Grain		=	0·064	„

Angol folyadék-mértékek:

1 Gallon	=	8 Pints	=	3785	gm.
1 Pint	=	16 Fluidounces		473	„
1 Fluidounce	=	8 Fluiddrams	=	30	„
1 Fluiddram	=	3 Fluidscruples	=	10	„
1 Fluidscruple	=	20 Minims	=	3·33	gm.
1 Minim	=			0·06	„

IV. Cseppszám-tábla.

A cseppeknek egy grammot kitevő száma és az egyes csepp súlya, ha a 15° hőmérsékletű folyadék függélyes helyzetű csőből, 3 mm. átmérőjű, kereknyílású cseppentőből szabadon csepeg le. (Nemzetközi megállapodás.)

A M. Gyk. III. kiadása szerint	1 gramm = csepp	1 csepp = gramm
Acidum carbolicum liquefactum	36	0·028
Acidum hydrochloricum dilut.	20	0·050
Acidum phosphoricum . . .	20	0·050
Aether	81	0.012
Amylenum hydratum. . . .	63	0·016
Amylium nitrosum.	67	0·015
Aqua amygdalarum	33	0·030
Aqua destillata.	20	0·050
Chloroformium	53	0·019
Kreosotum	38	0·026
Liquor acidus Halleri . . .	52	0·019
Oleum crotonis.	45	0·022
Oleum menthae piperitae . .	51	0·020
Oleum Rosae	50	0·020
Oleum Sinapis	44	0·023
Solutio arsenicalis Fowleri. .	20	0·050
Spiritus aethereus.	65	0·015
Spiritus ammoniatus anisatus.	54	0·019
Spiritus concentratus. . . .	61	0·017
Spiritus dilutus.	55	0·018
Tinctura opii crocata. . . .	52	0·019
Tincturae spiritu concentrato paratae	60	0·017
Tincturae spiritu diluto paratae	55	0·018
Tinctura Valerianae aetherea.	63	0·016

V. Czélszerűtlen és veszélyes gyógyszerkeverékek.

1. Alcaloidok hatását szabad Cl., Br., J., valamint más erősen élenyítő anyagok pl. kalium hypermanganicum gyengítik, sőt meg is szüntetik. Csersav és csersavtartalmú anyagok is kicsaphatják az alkaloidokat (l. 3. pont), épp úgy a jód is. Natrium bicarbonat vagy natrium carbonat elbontja vagy kicsapja az alkaloidot.

2. Belladonna- és aconitum-készítmények maró lúgokkal érintkezve elvesztik hatásukat, aconitum-készítmények már akkor is, ha vízzel hosszabb ideig állanak.

3. Tannin és tannin-tartalmú készítmények fémsókkal, alcaloidokkal, fehérjékkel, enyvvel, dextrinnel, növényi nyákkal csapadékot adnak. Az alcaloidokkal adott csapadék azonban fölös tanninban oldódik.

4. Zsiros olajok és más zsiradékok lúgokkal (hacsak linimentumnak nem szükségesek), erős savakkal, fémsók savanyú oldataival ne kevertessenek.

5. Tincturák, melyek balzsamokat vagy gyantás anyagokat tartalmaznak, víz hozzáadására tejszerűen megzavarodnak.

6. Aqua chlori csak vízzel vagy legfeljebb syrupus simplex-el elegyíthető.

7. Kalium sulfuratumhoz, calcium sulfuratumhoz, ha savak vagy savanyú sók kevertetnek, kénhydrogén fejlődik kén kiválása mellett vagy anélkül. A nevezett szerek rendelésekor kerültessenek a fémélegek s azok sói, Cl., Br., J., tannin és tannintartalmú anyagok.

8. Lúgos kémhatású folyadékok édesítésére csak színtelen syrupok használtassanak.

9. Ammonium chloratum és alkaliák v. földfémek szénsavas sói.

10. Antipyrin és natr. salicylicum porban egymással összekeverve elfolyósodnak.

11. Bismuthum subnitricum és csersav, calomel.

12. Digitalis fol. és bármiféle sav, jód, jódkalium, ferrumsók, csersav.

13. Calomel és savak, szénsavas alkaliák, jód, jódkali, kéksavtartalmú anyagok, extractumok, antipyrin.

14. Hydrarg. bichlor. corr. l. calomel.

15. Kalium bromatum l. Kalium jodatum.

16 Kalium jodatum és savak, savanyú sók.

17. Kalium nitricum és kénsav (pl. liqu. acid. Halleri).

18. Diuretin natr. hydrocarbonattal, savakkal elbomlik.

19. Vaselinum és acid. carbol.

20. Zincum sulfuricum és plumbum acet.

21. Vasoldatokhoz ízjavításra csak syrupus simplex vagy syrupus aurantior. használtassék.

22. Ferr. sesquichl. solutum acid. carbolicummal kékszinűvé lesz.

23. Savak, savanyú sók, savanyú syrupok és savanyú tincturák rendelésekor kerültessenek szénsavas sók, szappanok, jodkalium, bromkalium. Kivétel a szénsavas sókat illetőleg, ha saturatiók állítandók elő.

24. Ezüstsókhoz, ólomsókhoz, higanyoxydulsókhoz nem szabad chlor-, bróm-, jódvegyületeket keverni.

25. Ólomkészítményekhez nem szabad kénsavas sókat keverni.

26. Plumbum aceticum s más fémsók növényi kivonatokkal csapadékot adnak.

27. Argentum nitricumhoz, jodkaliumhoz, auro-natrium-chloratumhoz sem syrupokat, sem más szerves anyagokat keverni nem szabad.

28. Higanysók elromolhatnak a legkülönbözőbb szerves vegyületek jelenlétében. Hydrargyrum bichlor. corrosivumhoz, ha azt porban vagy pilulában rendeljük, vivőanyagul csupán argilla alba használható; ugyanez áll a salétromsavas ezüstre nézve is. Corrosivot is, arg. nitricumot is csak destillált vízben szabad oldatni, közönséges vízzel homályos, sőt zavaros, csapadékos oldatot kapunk.

29. Jodkalium vagy bromkalium ne rendeltessék soha kali chloricummal egyidejűleg vagy az utóbbival keverve. Ha a szembe calomelt hintünk, bels. nem szabad jodkalit rendelni.

VI. Robbanó keverékek.

1. *Acid. carbol.* és arg. nitr. v. más ezüstsók vagy jód, vagy plumb. acet.

2. *Acid. chromicum* és glycerin, v. jód, v. kén, v. illó olajok v. szerves anyagok.

3. *Acid. nitricum* + acid. hydrochlor. + tinct. nucis vom. vagy tinct. cardamomi āā, néhány óra múlva robbannak; glycerin aether, chloroform is veszélyesek salétromsavval keverve.

4. *Acid. picricum* porban rendelve csaknem minden más anyaggal robban.

5. *Acid. sulfur. conc.* és ol. terebinth., v. spirit. vini, v. aether.

6. *Brom* és alkohol (bromaether képződik.)

7. *Calc. hypochloros.* és hypophosphitek, v. ammoniumsók, v. glycerin, v. kén, v. illó olajok, v. zsírok.

8. *Jód*, valamint tinct. jodi és ammonium v. ammoniumkészítmények (a higanypraecipitat is), némely illó olaj (ol. terebinth.).

9. *Jodol* és hydrarg. oxydat.

10. *Jodoform* és arg. nitr., v. salétrom, v. kali chloricum, v. tömény savak.

11. *Kali chloricum* porával nem szabad elegyíteni a következőket: szénpor, kén, katechu, kino gubacspor, tannin, lycopodium, amylum, cort. chinae, pulv. liquiritiae, saccharum, mel crud., thymol, alkohol, glycerin, carbolsav, salicylsav, ásványsavak, fémporok, ferro-sók, sulf. aurat. antim., hypophosphitek, jód, alkaloidák, nitritek, opium, általában szerves anyagok.

12. *Kalium hypermanganicummal* robbanhatnak: minden organikus sav és azok sói, illó olajok, extractumok, tincturák, syrupok, alkohol, glycerin, kén és kénes vegyületek (pl. sulfur aurat. antimon.).

13. *Kalium nitricum* és carbo, v. sulfur, v. szerves anyagok pora.

14. *Kreosotum* és arg. nitr.

15. *Nitroglycerin* nemcsak magában, hanem erős hígításokban is robbanhat.

VII. Fürdők.

				Liter
Teli-fürdőhöz (balneum totale)	szükséges	vízmennyiség	=	200—300
Félfürdőkhöz (semicupium)	„	„	=	100—150
Ülőfürdőhöz (insessus)	„	„	=	40— 50
Lábfürdőhöz (pediluvium)	„	„	=	10— 20
Karfürdőhöz (brachiluvium)	„	„	=	5— 10

Hideg fürdő hőmérséke 10°—20° C. = 8°—16° R.
Hűvös fürdő „ 20°—28° C = 16°—22° R.
Langyos fürdő „ 28°—35° C. = 22°—27° R.
Melegfürdő „ 35°—40° C. = 27°—32° R.
Forró fürdő „ 40°—45° C. = 32°—36° R.

Thermicusan indifferens fürdő a 34°—35° C. = 27° R. hőmérsékű; az ily hőfokú fürdő testünk hőgazdaságára nem hat módosítólag, egyéb irányban (idegrendszer stb.) azonban van hatása.

Mesterséges fürdők.

Ásványsavas fürdő. Teli fürdőhöz kell acid. nitr. crud. 50·0—100·0, vagy acid. nitr. crud. és acid. hydrochlor. crud. āā 30·0—50·0; lábfürdőhöz harmadrész. Fakád!

Diófalevél-fürdő. Friss diófalevelekből 500·0—1000·0, szárazakból kétszer annyi forráztassék le. Forrázat gyolcson átszűrve, egy teli-fürdőhöz elegyítendő. Gyermekek teli-fürdőjéhez 300·0 friss diófalevél, vagy 600·0 száraz vétessék.

Enyves fürdő. ½—1 kilogrm. enyv vagy gelatina egy teli-fürdőre.

Fenyőlevél-fürdő. 200·0—300·0 fenyőlevél-kivonat (drognistától) egy fürdőhöz.

Hangya-fürdő. Azelőtt erdei hangyák forrázatával készült; ma úgy készítik, hogy egy-egy fürdőhöz tíz-tizenöt gm. acidum formicicum tétetik.

Illatos (aromaticus) fürdő. Sokféle módon készíthető: *a)* Species aromaticae 200·0—500·0 gmjából 2 liter vízzel forrázat készíttetik s az a fürdőhöz öntetik. *b)* Tinct. arnicae 100·0 öntetik a fürdőhöz (gyakran okoz bőrbajokat, ezért nem tanácsos használni), vagy *c)* Ol. terebinthinae 40·0—50·0 gm. (jól el kell keverni, különben a víz felületén marad s a mellet és nyakat erősen csípi), vagy *d)* Aqua coloniensis 100 gm.

Jódos fürdő a) Kalium jodatum vagy natrium jodatum 100·0—120·0 egy fürdőhöz (pharmakologice irrationalis); *b)* 10·0—15·0 jodum purum 20·0—25·0 kalium jodatum vagy natrium jodatum segélyével oldandó elegendő mennyiségű vízben s ezen oldat öntendő a fürdőhöz; erősen izgatja a bőrt. Fakád!

Kénes fürdők. Kalium sulfuratum pro balneo (kali kénmáj) vagy helyette natrium vagy calcium sulfuratum 50·0—200·0 oldassék fel a teli fürdőben. Kénhydrogén fejlesztése sósavval felesleges, dús fejlődésnél veszedelmes is. Fakád!

Konyhasós-fürdő v. *sósfürdő.* A fürdő 2—3%-nyi sótartalmú

---

legyen. Teli fürdőben oldassék fel 4—6 kilogm. anyalúgsó vagy konyhasó, vagy tengerisó, vagy marhasó. Gyermeknek sósfürdője ne legyen töményebb, mint 1—1½%-nyi sótartalmú.

Korpa-fürdő. Korpa (legjobb a búzakorpa) 2—3 kilogmja vászonzacskóba kötve, 5—8 liter vízzel ½ órán át főzetik. Főzet a fürdőhöz öntetik és a korpás zacskó a vízben kifacsartatik.

Lúgos fürdő. Teli fürdőben 200·0—500·0 kereskedésbeli szóda oldatik fel, vagy natrium hydrooxydatum solutumból 60·0 öntetik a fürdőhöz.

Maláta-fürdő. Árpamalátának 2—3 kilogmja 5—8 liter vízben ½ órán át főzetik. Főzet gyolcson szűrve, a fürdőhöz öntetik. Maláta sör- és szeszgyárakban kapható.

Mustáros fürdő. Teli fürdőre 500·C—800·0 farina semin. sinapis vétessék, lábfürdőre 100·0—200·0. A liszt nem zacskóban tétetik a fürdőhöz, hanem közvetlenül.

Oxygénes-fürdő. Langyos fürdőbe kell hinteni a testhez közel 300 gr. natrium perborat ($Na\ BO_3$) port, azután 30 gr. manganum sulfuricum crudum ($Mn\ SO_4$) port. A képződő buborékok oxygén.

Szappanfürdő. Egy fürdőre 100·0—200·0 sapo kalinus venalis v. 300·0—500·0 sapo albiss. droguist. vétessék.

Szénsavas fürdő v. *pezsgő-fürdő.* Oldassék fel a fürdőben 150·0—200·0 natrium bicarbonic. s fürdés közben, folytonos keverés mellett, óvatosan, a testtől távol öntessék bele 150·0—200·0 acid. hydrochlor. crud.

Sublimátfürdő. Fürdő vétele orvos jelenlétében! Fürdőt az orvos készítse el! Fakád! Sublimat *sub sigillo, sub signo veneni, orvos kezéhez* rendeltessék! *a*) Felnőtteknek teli fürdőre 5·0—10·0 hydrarg. bichlor. corros. *b*) Csecsemőknek — 2 éves gyermekeknek 0·5—0·8 hydrarg. bichlor. corros. Fürdés tartama 10 percz. Fürdőzőt óvni, nehogy fürdővíz a szájába jusson!

Vasfürdő v. *aczélfürdő.* Pharmakologice irrationalis. Bőrön át vas nem szívódik fel. Bőrre sincsen helybeli hatása. Régebben a globuli martiales szolgáltak e czélra (1—4 drb)

VIII. Bőr alá fecskendésre használt szerek oldatainak töménysége.

A Pravaz-féle fecskendők, melyek bőr alá fecskendéskor használtatnak, nem mindig 1 köbctm. űrtartalmúak, ezért megvételkor űrtartalmuk meghatározandó. Befecskendés *előtt* és *után* a fecskendő és tűje 2%-os carbololdattal fecskendeztessék át, így elkerüljük a befecskendezés helyén lobnak keletkezését. Jó a tűt bor-

---

szeszlángon is áthúzni. Ujabban bőr alá fecskendezési czélokra sterilizált oldatok is tartatnak készletben, beforrasztott üvegphiolákban; egy phiolában rendesen 1 kctm. folyadék foglaltatik; igen ajánlhatók. A befecskendés helyét szappannal kell lemosni, utána borszeszszel és aetherrel.

Szer	Szer mennyisége	Oldó folyadék mennyisége	Egyes adag a hatóanyagból	Jegyzet
Acid. carbolicum liquid.	0·1-0·2	10·0 Aqu.	0·01-0·04	Polyarthritis rheumaticánál, orbáncznáI.
Aether sulfur. . . .	—	—	½—2 fecsk.	Excitans.
Antipyrinum	5·0	5·0 Aqu.	1·5-2·0	Fecskendés előtt felmelegitendő; fájdalmas.
Apomorphin. hydrochlor. Felnőttnek	0·1	10·0 Aqu.	0·005-0·01	Hánytató.
Apomorphin. hydrochlor. nagyobb gyermeknek . . .	0·02	10·0 Aqu.	0·001-0·002	3 éven alóli gyermeknek nem szabad adni.
Atropin. sulfuricum	0·02	10·0 Aqu.	0·0004-0·0008	Morphinmérgezésnél többet is lehet adni (0·002—0·003)
Camphora	1·0	10·0 Ol. sesami	0·1	Borszeszben oldva fájdalmas.
Chininum bisulfur .	1·0	12·0 Aqu.	0·3-0·8	Fájdalmas. Ha per os nem lehet adni, jobb klysmában.
Chinin. bimuriat. carbamidat . . .	2·0	10·0 Aqu.	0·5-1·0	Nem fájdalmas.
Cocain. hydrochlor.	0·1-1·0	10·0 Aqu.	0·01-0·05	Fenyegető tünetek jelentkezése esetén amylnitrit 5 cseppjét belélegeztetni.
Codeinum hydrochlor	0·5	10·0 Aqu.	0·05	
Coffein. natrio-benzoicum . . . . . / Coffein. natrio-salicylic	2·0	10·0 Aqu.	0·1-0·2	
Extr. secalis corn spissum	1·0	5·0 Aqu. 5·0 Glycerin	0·1-0·2—0·3	Szülés utáni atoniás vérzés ellen szükség esetén még többet is.
Ferrum citric. oxydat	1·0	10·0 Aqu.	0·05-0·1	
Hydrarg. bichlor. corros	0·1	10·0 Aqu. + 0·3 Natr. chlor.	0·01-0·015	L. e czím alatt a vénygyűjteményben is.

Szer	Szer mennyisége	Oldó folyadék mennyisége	Egyes adag a hatóanyagból	Jegyzet
Hydrarg. bichlor. carbamid. solut .	—	—	—	l. e czím alatt a venygyüjteményben.
Hydrarg. formamidat solut	—	—	—	lásd e czim alatt a vénygyüjtemenyben.
Hyosciaminum crystallis	0·05	5·0 Aqu + 5·0 Glycerin	0·001-0·005	Megbízhatlan készítmények is vannak. — Legjobb a Merck-féle. Vigyázat!
Liquor ammonii anisatus	—	—	1/2-1 fecsk.	Fájdalmas.
Liquor kalii arsenicosi, l. sol. Fowleri	—	—	—	
Morphinum hydrochlor	0·2	10·0 Aqu.	0·005-0·01	
Pilocarpinum hydrochloric. felnőttnek	0·2	10·0 Aqu.	0·01-0·02	Atropin-mérgezés esetén több is
Pilocarpinum hydrochloric. gyermeknek	0·1	10·0 Aqu.	0·001-0·005	1/4—1/2 fecskendő.
Scopolanim. hydrobrom.	0·01	10·0 Aqu.	0·0002-0·0005	
Solutio Fowleri . .	5·0	10·0 Aqu.	2—4 gtt.	
Strychninum nitricum	0·05	10·0 Aqu.	0·001-0·005	Vigyázat! Kellemetlen tünetek esetén paraldehyd 3·0—6·0.

IX. Belégzésre használt szerek oldatainak töménysége.*)

Acid. carbolicum . . . . 0·5— 4·0 : 200·0 Aqua dest.
Acid. lacticum . . . . 5·0—15·0 : 200·0 „
Acid. tannicum . . . . 0·5— 4·0 : 200·0 „
Amylnitrit . . . . 5 csepp vattára vagy kendőre cseppentve légzendő be.
Aqua amygdalar. amar. . . . . 0·5— 5·0 : 200·0 Aqua dest.
Aqua calcis . . . . tisztán v. 100·0 : 50·0 „
Aqua chlori . . . . 2·0—10·0 : 200·0 „
Argentum n tr. cryst. . . . . 0·04— 1·0 : 200·0 „
Chininum bisulfuric. . . . . 0·2— 0·5 : 200·0[1]) „

*) A belégzés Siegl-fele készülékből szokott történni; kivétel az amylnitrit, az Ol. terebinth, az Ol. pini silv. és a pyridin.
[1]) Tussis convulsiva.

Cocainum hydrochlor	0·5 : 100·0[1])	Aqua dest.
Extractum Belladonnae	0·02— 0·1 : 200·0	„
Hydrargyr. bichlor. corros.	0·04— 0·1 : 200·0	„
Kalium bromatum	0·4— 4·0 : 200·0	„
Kalium chloricum	0·4— 4·0 : 200·0	„
Kalium hypermanganicum	0·2— 2·0 : 200·0	„
Kalium jodatum	0·5— 1·0 : 200·0	„
Liquor ferri sesquichlorati	0·5— 3·0 : 200·0	„
Natrium benzoicum	5·0—20·0 : 200·0	„
Natrium bicarbonicum	0·4— 4·0 : 200·0	„
Natrium chloratum	0·4— 4·0 : 200·0	„
Oleum pini silvestris . . . . / *Oleum terebinthinae*	15—30 csepp[2])	
Pyridinum	3·0— 5·0	
Thymolum	0·2— 0·4 : 200·0[3])	Aqua dest.
Tinctura opii simplex és crocata[4]) . .	0·1— 1·0 : 200·0	„

X. Doses maximales.

Legnagyobb adagjai a Magyar Gyógyszerkönyv III. kiadásába felvett és belsőleg használt, méregként is ható szereknek, a melyeken túl felnőttek számára az orvos felkiáltójel (!) használata nélkül ne rendeljen.

A szer neve	Pro dosi (grammokban)	Pro die (grammokban)
Acidum arsenicosum	0·005	0·015
Acidum carbolicum	0·1	0·5
Aethylmorphinum hydrochloricum s. Dionin	0·05	0·5
Amyleuum hydratum	4·0	8·0
Amylium nitrosum pro inhalatione	5 csepp	—
Antifebrinum	0·5	1·5
Antipyrinum	2·0	6·0
Antipyrinum coffeino citricum	1·5	3·0
Antipyrinum salicylicum	2·0	6·0

[1]) 20 gmnál több folyadékot nem szabad belégzeni, ez megfelel 0·1 gm. cocainsónak. A beteg a nyálat le ne nyelje, hanem köpje ki. Ezzel a gégébe nem jutott cocainnak a szervezetbe jutását elkerüli.

[2]) Párolgó meleg vízre cseppegtetni s a párákat belégzeni.

[3]) Vízben nem oldódik, ezért néhány csepp borszeszben oldandó elébb, azután higítandó fel vízzel.

[4]) Irrationalis, mert helybelileg nem érzéstelenít.

A szer neve	Pro dosi	Pro die
	grammokban	
Apomorphinum hydrochloricum	0·01	0·05
Aqua amygdalarum amararum	1·5	5·0
Argentum nitricum crystallisatum	0·03	0·1
Atropinum sulfuricum	0·001	0·003
Belladonna folia	0·2	0·6
Cantharides	0·05	0·15
Chloralum hydratum	3·0	6·0
Cocainum hydrochloricum	0·03	0·15
Codeinum hydrochloricum	0·05	0·30
Coffeinum	0·3	1·0
Coffeinum citricum	0·6	2·0
Coffeinum natrium benzoicum	0·6	2·0
Coffeinum natrium salicylicum	0·6	2·0
Colocynthidis fructus	0·3	1·0
Cuprum sulfuricum qua emeticum	—	1·0
Digitalis folia	0·2	1·0
Dioninum l. Aethylmorphinum hydrochl	—	—
Diuretin l. Theobromin natr. salicylicum	—	—
Eucainum B.	0·03	0·15
Extractum belladonna	0·03	0·10
Extractum cannabis indicae	0·03	0·10
Extractum colocynthidis fructus	0·05	0·15
Extractum filicis maris aethaereum	—	10·0
Extractum hyosciami	0·10	0·30
Extractum nucis vomicae	0·05	0·10
Extractum opii	0·1	0·3
Extractum scillae	0·2	0·8
Extractum secalis cornuti fluidum	1·0	3·0
Extractum secalis cornuti siccum	0·5	1·5
Extractum secalis cornuti spissum	0·5	1·5
Guajacolum carbonicum	1·0	5·0
Hydrargyrum bichloratum ammoniatum	0·02	0·06
Hydrargyrum bichloratum corrosivum	0·02	0·06
Hydrargyrum bijodatum rubrum	0·02	0·06
Hydrargyrum chloratum mite	—	1·0
Hydrargyrum oxydatum flavum	0·02	0·06
Hydrargyrum salicylicum	0·02	0·06
Hyosciami folia	0·3	1·0
Jodoformium pro usu interno	0·2	1·0
Jodum	0·03	0·1
Kalium chloricum	0·5	2·0
Kalium stibiato tartaricum	0·15	0·5
Kreosotum	0·3	1·5

A szer neve	Pro dosi	Pro die
	grammokban	
Lactucarium	0·3	1·0
Lobelia herba	0·1	0·3
Morphinum hydrochloricum	0·03	0·10
Nitroglycerinum	0·0005	0·003
Nucis vomicae semina	0·1	0·2
Oleum crotonis	0·05	0·15
Opium pulveratum	0·15	0·5
Paraldehydum	5·0	10·0
Pastilli Nitroglycerinum	1 darab	6 darab
Phenacetin	1·0	3·0
Phosphorus	0·001	0·003
Physostigminum salicylicum	0·001	0·003
Pilocarpinum hydrochloricum	0·02	0·04
Plumbum aceticum	0·1	0·5
Podophylli resina s. Podophyllinum	0·05	0·2
Pulvis Doveri	1·0	5·0
Resorcinum	0·5	5·0
Sabinae frondes	1·0	2·0
Salipyrinum l. Antipyrinum salicylicum	—	—
Salolum	1·5	5·0
Santoninum	0·1	0·3
Scilla siccata	0·2	1·0
Scopolaminum hydrobromicum	0·0005	0·0015
Secale cornutum	1·0	3·0
Solutio arsenicalis Fowleri	0·5	1·5
Strophanti semina	0·05	0·15
Strychninum nitricum	0·01	0·02
Theobrominum natrio salicylicum s. Diuretin	1·0	8·0
Tinctura belladonnae	1·0	3·0
Tinctura cannabis Indicae	1·0	4·0
Tinctura cantharidum	0·5	1·5
Tinctura colchici	1·5	5·0
Tinctura digitalis	1·5	5·0
Tinctura jodi pro usu interno	0·2	1·0
Tinctura lobeliae	1·0	3·0
Tinctura nucis vomicae	1·0	2·0
Tinctura opii crocata	1·5	5·0
Tinctura opii	1·5	5·0
Tinctura strophanti	0·5	2·0
Tinctura veratri	1·0	3·0
Trionalum	—	2·0
Vinum stibiatum	0·5	1·5
Zincum sulfuricum qua emeticum	—	1·0

XI. Kivonat a kézi gyógytárakra vonatkozó belügym. rendeletből.

A kézi gyógytárakat a törvényhatóság első tisztviselője engedélyezi orvosoknak ott, hol gyógyszertár nincsen. Kézigyógytárból gyógyszert kiszolgáltatni utazás közben ott, hol gyógytár van, tilos. Jogosítvány csak azon helyre szól, a hova engedélyezve lett; a birtokosnak más községbe telepedése esetén megszűnik. A k. gyógytár birtokosa idegen orvos rendelvényére csak „*periculum in mora*" jelzés esetén szolgáltathat ki gyógyszert, de csakis olyat, mely a tartandó szerek közt szerepel; ily esetben a gyógyszer bármely időben elkészítendő, ha a k. gyógytár birtokosa otthon van. Csak a következő szereket és kötszereket szabad tartani és kiszolgáltatni:

A) *Gyógyszerek.*

Acid. boricum, Acid. tannicum, Aether depuratus, † Antipyrinum, Aqua destillata, †† Apomorphinum hydrochlor., † Argentum nitr., †† Atropinum sulf., Bismuthum subnitr., Camphora, Chinin. hydrochlor., † Chloralum hydrat., † Chloroformium ad narcosim, †† Cocainum hydrochlor., Collodium flexile, † Cuprum sulf., †† Cylindri hydrarg. bichlor. corr., † Digitalis fol., † Extr. nucis vom. cum dextrino exsicc., † Extr. secalis corn. spiss., † Hydrarg. chloratum mite sublim. paratum., † Jodoformium, † Ipecac. rad., † Kalium brom., Kalium hypermang., † Kalium jodat., † Liquor ammon. anis., †† Morphinum hydrochlor., Natrium hydrocarb., Natr. salicyl., Oleum ricini, Pilulae ferri carbon., Pilulae laxantes, † Pulv. Doveri, Saccharum, Species diureticae, Syrupus simplex, † Tinct. jodi, † Tinct. opii simpl., Unguent. acid. borici, Unguent. hydrarg., Unguent. zinci oxyd., Vaselinum flav., † Zincum sulfur.

B) *Kötözőszerek.*

Collemplastrum adhaesivum, Lana gossypii depur., Tela depur., Fasciae e tela paratae, Tela hydrarg. bichlor. impraegn., Tela jodoformio impraegn., Tela impraegn. sec. Billroth, Fasciae e tela amylo imbuta paratae, Filum sericeum hydrarg. bichlor. impraegn.

Más szereket, mint ez elősoroltakat, tartani nem szabad. Kivételt képez a serum antidiphtheriticum, mely tartható és kiszolgáltatható, az e tekintetben fennálló szabályok megtartásával. Ha bizonyos esetekben a felsorolt szereken kívül még más szereknek tartása is mulhatatlanul szükségeltetnék, úgy azoknak engedélyezése esetről-esetre a belügyministertől kérendő. A szereket a törvényhatóság területén levő valamely gyógytárból kell beszerezni; külföldről v. droguistától beszerezni tilos. Beszerzésről pontos napló vezetendő, melyet a szert eladó gyógyszerész aláír. A gyógyszerkönyv és árszabvány a kézi gyógytárakra is kötelező. A kézi gyógytár e czélra alkalmas helyiségben helyezendő el.

A szereket jól záró, üvegdugós, jól signált, a dosis maximalis-al

ellátott üvegekben kell tartani. A kiszolgáltatott rendelvények a beteg nevével, kelettel, árral együtt egész terjedelmükben naplóba vezetendők. A gyógyszerről minden esetben szabályszerű rendelvény állítandó ki a beteg számára. A gyógyszereket megromlás, fertőzés és összekeveredés ellen szigorúan óvni kell. A szerek tisztaságáért, megfelelő minőségeért, a kiszolgáltatás helyességeért, az árszabvány megtartásaért a kézi gyógytár tulajdonosa felelős.

A felszereléshez szükséges tárgyak: Szekrény, mely zárható, és külön elzárható rekeszszel bír a †† szerek számára; kézi mérleg (0,1—100 gm.); 2 db. centigm. mérleg (0·01—1·0 gm.), egyik külön jellel ellátva csak a †† szerek számára; súly-szekrény 0·01—200 gmig, hitelesített súlyokkal; 3 db. dörzsmozsár, egy a ††-tel jelölt szereknek; 3 osztag porkártya, egy a ††-es poroknak; 3 db. szarukanál, egy a ††-es szereknek; 3 db. üvegtölcsér, egy a ††-es szereknek; 3 db. mensura; 2 db. készülék infusumok készítésére; borszeszlámpa; háromláb; szűrőpapir; 2 db. szűrővászon; 4 db. törlőkendő, 1 db. a †† szereknek; 3 db. kül. nagys. porczellánesésze. 6 db. üvegbot, 2 db. a †† szereknek; 4 db. üvegpohár; a Mgy. Gyszerkönyv; a hiv. árszabvány utolsó kiadása; a gyógyszerek csomagolására szükséges tárgyak (porhüvelyek, orvosságos üvegek, dugók stb.); beszerzési napló; dispenzáló napló.

A felszerelés mindenkor jó állapotban, kifogástalanul, tisztán, rendben és hiány nélkül tartassék; a mérlegek, edények, kanalak, szűrővászon stb. minden vény elkészítése után megtisztítandók, a mérlegcsészék kitörlendők. Az elromlott, eltörött eszközöket azonnal újakkal kell pótolni.

XII. Az orsz. betegápolási-alap stb. költségére való rendelés szabályzatának kivonata. (1898. évi 99.000 sz. belügym. szabrend.*)

Csak az érvényben levő M. Gyk. gyógyszerei, tehát csak a hiv. szerek rendelhetők, *a következők kivételével*, ***de melyeknek hiv. készítményei rendelhetők***, pl. cannabis ind. nem rendelhető, de extr. cannabis ind. igen; vagy morphinum nem rendelhető, de morphin. hydrochlor. igen.

Nem rendelhetők:

Absynthium	Acid. acet. conc.	Acid. chromic.
Acetum	„ acet. dil.	„ citric.
„ arom.	„ arsenic.	„ hydrochlor. conc.

*) A M. Gyk. III. kiadása alapján módosításra szorulna ezen szab. rendelet. Mivel azonban ily módosított rendelet még nem jelent meg, kénytelenek vagyunk ezen ma tényleg még érvényesen fennálló rendelet kivonatát közölni.

Acidnitr. conc.
„ sulf. conc.
Aconitin. germ.
Aconitum.
Agaric. chirurg
Alumen ust.
Ammoniacum.
Ammon. acet. sol.
„ carb.
Amygd. amar.
„ dulc
Angelica.
Anisum. stell.
„ vulg.
Aqua aur. fl.
„ calcis sacch.
„ cinnam. simpl.
„ cinnam. spirit.
„ menthae pip.
„ rosar.
Aurantium
Bals. peruv.
Belladonna
Benzoe
Bismuth. tann.
Calamus.
Calcium carb. praec.
„ chlor. fus.
Calcium oxyd.
Cannabis ind.
Cantharis
Capillus vener.
Caragaheen
Cardamomum
Caryophylli
Castoreum
Centaurium
Ceratum Cetacei
Cetaceum
Charta sinap.
Cort. chin. calys. conv.
„ „ plan.
Chininum
„ bisulf.
„ hydrochlor.
Chlorodine
Cinnabaris fact.
Cinnamomum.
Citrus.
Codeinum
Coffeinum
„ citr.
„ natr. benz
Cognac.
Colchicinum.
Collodium
„ flexile.
Colocynthis
Colophon. dep. fl.
Coriandrum.
Crocus gall.
Cubeba
Cupr. alum.
Decoct. Zittmanni fort
„ „ mit
Dextrinum
Elaeosacchara omnia
Empl. adh. lint. ext.
Empl. angl.
„ cerussae
„ diachyl. simpl.
„ minii adust.
„ sapon.
Emuls. amygd.
Eucalyptus
Euphorbium
Extr. centaur.
„ cinae
„ taraxaci
Foeniculum
Gallae
Gentiana
Guajacum
Guttapercha
Hyosciamus
Ichthyocolla
Linim. styracis
Lupulus
Mannitum
Mastiche
Mel ros.
Morphinum
Moschus
Natr. acet. cryst.
„ silicicum
Nux mosch.
„ vom.
Ol. amygd. dulc.
„ anisi
„ aur. cort
„ caryophyll.
„ cinnam.
„ citri
„ eucalypti
„ foeniculi
„ lauri
„ lavand.
„ macid.
„ majoran.
„ rosae
„ rosmarini
„ succini
„ valer.
Oxymel simpl.
Papaver somn.
Potio magn. citr.
Pulpa prunor.
Pulvis aeroph.
Ratanha
Ricinus.
Rosa
Rosmarinus
Syr. althaeae
„ amygd.
„ capell. Ven.
„ cinnam.
Syr. citri.
„ ipecac.
„ Equir.
„ senegae
Tamarindus
Tragacantha
Ungu. emoll.
„ rosatum
Vinum chinae
„ malag.
„ tokajense

A vény elejére a beteg neve, kora, lakhelye és betegsége (latinul) feljegyzendő. A rendelt szerek (nem vegyképletekkel), a haszu.

utasítás világosan kijelölendők, a mennyiség nem számokkal, hanem betűkkel kiirandó. Orvos neve tisztán, olvashatólag irandó alá hiv. állásával együtt. Rövidítések: *t. f.* = tiszti főorvos, *j. o.* = járásorvos, *v. o.* = városi orvos, *k. o.* = közs. v. körorv. Az orsz. betegáp. alap terhére a *most említett hiv. orvosokon kivül csak a belügymin. által külön megbízott magánorvosok* rendelhetnek; utóbbiak *mb. o.* jelzéssel lássák el aláírásukat.

Az állami gondozásban levő gyermekeknek is az orsz. betegáp. alap terhére rendelendő a gyógyszer az 1898. évi 99.000 szab. rend. szoros betartásával. A vényen mindig feltüntetendő az áll. gondozásban levő *gyermek száma,* a mi a gyermektartási v. dajkakönyvből, ill. a belügym. által kiadott fizetési könyvből irandó ki. Ezen könyv bemutatása nélkül gyógyszer az orsz. betegáp. alap terhére nem rendelhető. Az így kiállított vényen a szegénység igazolása nem szükséges (1902. évi 97.106. sz. belügym. rend.)

Mintaszerűleg (normaliter) rendelendők (másképen nem szabad) azon gyógyszerek, melyeknek vényei az alább köv. mellékletben foglaltatnak. A többi szer magistraliter rendelendő. Pillulában csak az arg. nitr., hydrarg. bichlor. és a kreosot rendelhetők; nadályok csak valódi szükség esetén; ízjavítók csak a 15-ik életévig; chinin. tannicum insipidum csak 15 éven alóliaknak; czukorból egy porra legfeljebb 0·3 gm.

Ugyanaz a gyógyszer több beteg számára külön-külön vényen rendelendő. Nyilv. ápoló intézet betegei számára rendelésnél a vényen az intézet neve, helye s a beteg neve, kora, betegsége is megjelölendők. A beteg szegénységének igazolása szükség esetén ideigl. pótolható azzal, ha az orvos a vényre írja: *„sürgős veszély miatt azonnal kiszolgáltassék"*. Ily esetben a szegénység bizonyítása utólag szerzendő be. Gyógyszerek ismétlésénél mindig új vény irandó. Az expeditio mindig a legegyszerűbb kell, hogy legyen. Ha a beteg már használt edényt visz a gyógytárba, a gyógyszerész azt használhatja fel, ha az orvos a vényre vezette: „adassék a mellékelt üvegbe — tégelybe". Oly esetben, ha az orvos az előírtnál nagyobb adag rendelését tartja szükségesnek, a normaliter rendelendő vényekből egyszerre két, sőt több adagot is rendelhet.

E szabályok megtartásáért a rendelő orvosok anyagilag felelősek s kártérítéssel sújthatók. A szabályok megtartását első sorban a hatósági főorvos ellenőrzi.

Sérültek gyógykezelésénél a vényeken megjelölendő, hogy a fennálló szabályok értelmében ki kötelezhető a költségek megtérítésére.

A mintaszerűleg (normaliter) rendelendő gyógyszerek vénymintái.

Aether sulfuricus pro injectione subcutanea.
Rp. Aetheris sulfurici
grammata decem.

Aqua calcis pro infante.
Rp. Aquae calcis
Aquae destillatae
aa. grammata centum
quinquaginta.

Aqua carbolica fortior.

Rp. Acidi carbolici liquidi
grammata viginti quinque
Aquae destillatae
grammata quingenta.

Aqua borica.

Rp. Acidi borici
grammata triginta
Aquae destillatae
grammata mille.

Aqua carbolica mitior.

Rp. Acidi carbolici liquidi
grammata decem
Aquae destillatae
grammata quingenta.

Aqua emetica.

Rp. Tartari emetici
decigramma unum
Aquae destillatae
grammata quinquaginta.

Aqua Goulardi.

Rp. Aquae Goulardi
grammata centum quinquaginta.

Aqua kreosoti.

Rp. Kreosoti fagi
grammata quatuor
Aquae destillatae
grammata tercenta.

Aqua plumbica.

Rp. Aquae plumbicae
grammata tercenta.

Bacillus cupri sulfurici.

Rp. Cupri sulfurici crystallisati in forma bacilli praeparati Nr. unum.

Chloroformium camphoratum.

Rp. Chloroformii
grammata decem
Camphorae
grammata duo.

Collyrium atropini.

Rp. Atropini sulfurici
centigrammata decem
Aquae destillatae
grammata decem.

Collyrium adstringens luteum.

Rp Collyrii adstringentis lutei
grammata quinque
Aquae destillatae
grammata decem.

Decoctum althaeae.

Rp. Radicis althaeae
grammata decem
Aquae destillatae qu. s.
coque ad colaturam grammatum ducentorum.

Decoctum chinae.

Rp. Corticis chinae succirubrae
grammata quindecim
Aquae destillatae qu. s.
coque ad colaturam grammatum ducentorum.

Decoctum ononidis.

Rp. Radicis ononidis spinosae
grammata quindecim
Aquae destillatae qu. s.
coque ad colaturam grammatum ducentorum.

Decoctum salep.

Rp. Tuberis salep rud. tusi
gramma unum
Aquae destillatae qu. s.
coque ad colaturam grammatum ducentorum.

Electuarium lenitivum pro infante.

Rp. Electuarii lenitivi grammata quadraginta.

Emplastrum adhaesivum.

Rp. Emplastri adhaesivi
grammata quindecim.

Emplastrum diachyli compositum.

Rp. Emplastri diachyli compositi
grammata triginta.

Emplastrum jodatum

Rp. Hydrargyri jodati flavi
centigrammata viginti
Emplastri saponati
grammata quinque.

Emulsio oleosa.

Rp. Emulsionis oleosae
grammata ducenta.

Extractum hydrastis canadensis.

Rp. Extracti fluidi hydrastis
grammata triginta

Ferrum sesquichloratum solutum.

Rp. Ferri sesquichlorati soluti
grammata triginta.

Hydromel infantum.

Rp. Hydromelis infantum
grammata sexaginta.

Infusum ipecacuanhae.

Rp. Radicis ipecacuanhae
gramma semis
Aquae destillatae qu. s. infunde ad colaturam
grammatum ducentorum
Liquoris ammonii anisati
grammata duo.

Infusum digitalis.

Rp. Foliorum digitalis purpureae
gramma unum
Aquae destillatae qu. s. infunde ad colaturam
grammatum ducentorum.

Infusum secalis cornuti.

Rp. Secalis cornuti
grammata quinque
Aquae destillatae qu. s.
infunde ad colaturam
grammatum centum quinquaginta
Acidi phosphorici diluti
gramma unum
Syrupi simplicis
grammata viginti.

Infusum sennae.

Rp. Foliorum sennae
grammata quindecim
Aquae destillatae qu. s. infunde ad colaturam
grammatum centum quinquaginta.

Jodoformium.

Rp. Jodoformii pulverisati
grammata quinque.

Linimentum chloroformii.

Rp. Camphorae
grammata duo
Chloroformii
Olei sesami
aa. grammata decem.

Linimentum ad combustiones.

Rp. Aquae calcis
Olei lini loti. aa. grammata
ducenta.

Linimentum ad perniones.

Rp. Camphorae
grammata quinque
Collodii
Tincturae jodinae
Olei ricini
aa. grammata decem.

Mixtura cum acido phosphorico.

Rp. Acidi phosphorici
grammata duo
Aquae destillatae
grammata
centum quinquaginta.

Mixtura amara.

Rp. Extracti gentianae
grammata quinque
Aquae foeniculi
grammata centum
octoginta.

Mixtura bromata.

Rp. Kalii bromati
Natrii bromati
aa. grammata quinque
Aquae destillatae
grammata centum.

Mixtura salis ammoniaci.

Rp. Ammonii chlorati
gramma unum
Aquae destillatae
grammata centum quinquaginta
Succi liquiritiae depurati
grammata decem.

Mucilago camphorae.

Rp. Pulveris camphorae
grammata quinque
Pulveris gummi arabici
grammata decem
Aquae destillatae
grammata quindecim.

Oleum camphoratum pro injectione subcutanea.

Rp. Camphorae
gramma unum
Olei amygdalarum dulcium
grammata decem.

Oleum jecoris aselli pro infante

Rp. Olei jecoris aselli
grammata centum.

Oleum ricini pro infante.

Rp. Olei ricini
Syrupi mannati
aa. grammata triginta.

Pastilli hydrargyri bichlorati corrosivi.

Rp. Pastillorum hydrargyri bichlorati corrosivi
grammatis senis
Nr. quinque.
(Csakis az orvos kezéhez!)

Pilulae laxantes.

Rp. Pilularum laxantium
Nr. triginta.

Pulvis calomelanos ad inspersionem.

Rp. Calomelanos pulverisati
Sacchari albi
aa. grammata quinque.

Pulvis pro cataplasmate.

Rp. Farinae placentarum lini
grammata tercenta
quinquaginta.

Pulvis chinini sulfurici

Rp. Chinini sulfurici
gramma unum
Pulveris sacchari albi
grammata duo
Misce divide in dos.
Nr. quinque.

Pulvis Doveri.

Rp. Pulveris Doveri
decigrammata quinque
Pulveris sacchari albi
grammata duo
M. div. in. dos.
Nr. quinque.

Pulvis emeticus.
Rp. Tartari emetici
centigrammata tria
Pulveris ipecacuanhae
decigrammata sex
M. Detur pro dosi una.

Pulvis ferratus.
Rp. Ferri lactici
Pulveris sacchari albi
aa. gramma unum et semis
M. div. in dos.
Nr. quinque.

Pulvis morphini hydrochlorici.
Rp. Morphini hydrochlorici
centigrammata tria
Pulveris sacchari albi
grammata duo
M. div. in dos. Nr. sex.

Pulvis opii.
Rp. Pulveris opii
centigrammata quinque
Pulveris sacchari albi
grammata duo
M. div. in dos.
Nr. quinque.

Pulvis zinci aluminati.
Rp. Zinci sulfurici
grammata quinquaginta
Aluminis crudi
grammata centum quinquaginta
Detur ad chartam.

Solutio argenti nitrici ophthalmica.
Rp. Argenti nitrici cristallisati
centigrammata viginti
Aquae destillatae
grammata decem
DS. 2% lapisoldat ecsetelésre.

Solutio chinini sulfurici pro infante.
Rp. Chinini sulfurici
gramma unum
Acidi sulfurici diluti qu. s. ad solutionem
Aqu. destillatae
Syrupi rubi idaei aa. grammata quinquaginta.

Solutio cocaini.
Rp. Cocaini hydrochlorici
centigrammata viginti quinque
Aquae destillatae
grammata quinque.

Solutio ergotini pro injectione subcutanea.
Rp. Extracti secalis cornuti spissi
grammata duo
Glycerini
Aquae destillatae aa.
grammata quatuor.

Solutio eserini.
Rp. Eserini (physostigmini) salicylici
centigrammata duo
Aquae destillatae
grammata quatuor.

Solutio kalii chlorici pro infante.
Rp. Kalii chlorici
grammata tria
Aquae destillatae
grammata tercenta
Syrupi mororum
grammata triginta.

Solutio kalii hypermanganici pro infante.
Rp. Kalii hypermanganici crystallisati
decigrammata duo
Aquae destillatae
grammata ducenta.

Solutio kalii jodati.
Rp. Kalii jodati
grammata quinque
Aquae destillatae
grammata centum quinquaginta.

Solutio morphini hydrochlorici pro injectione subcutanea.
Rp. Morphini hydrochlorici
centigrammata decem
Aquae destillatae
grammata decem.

Solutio (collutorium) natrii boracici pro infante.
Rp. Natrii boracici
grammata tria
Aquae destillatae
grammata tercenta.

Solutio pilocarpini.
Rp. Pilocarpini hydrochlorici
centigrammata decem
Aquae destillatae
grammata quinque.

Solutio hydrargyri bichlorati corrosivi ophthalmica.
Rp. Hydrargyri bichlorati corrosivi centigrammata decem
Aquae destillatae
grammata quingenta.

Solutio sulfatis chinini.
Rp. Chinini sulfurici
gramma unum
Acidi sulfurici diluti
guttas decem
Aquae desillatae
grammata centum.

Species althaeae.
Rp. Specierum althaeae
grammata triginta.

Syrupus ferri jodati pro infante.
Rp. Syrupi ferri jodati
grammata quinquaginta.

Thea amara.
Rp. Herbae centaurii minoris
Foliorum menthae piperitae
aa. grammata decem.

Thea diuretica.
Rp. Baccarum juniperi rud. tus.
grammata triginta
Radicis ononidis spinosae
grammata viginti

Thea sambuci.
Rp. Florum sambuci
grammata triginta.

Tinctura jodina.
Rp Tincturae jodinae
grammata viginti.

Unguentum argent nitrici.
Rp. Argenti nitrici
centigrammata viginti
Vaselinae
grammata viginti.

Unguentum Arlti.
Rp. Extracti belladonnae
Hydrargyri bichlorati ammoniati aa. gramma unun
Unguenti simplicis
grammata decem.

Unguentum boricum.
Rp. Acidi borici
gramma unum
Vaselinae
grammata decem.

Unguentum frontale ophthalmicum.
Rp. Extracti opii aquosi
gramma unum
Unguenti hydrargyri
grammata decem.

Unguentum hydrargyri.
Rp. Unguenti hydrargyri
grammata quindecim.

Unguentum ichthyoli ophtalmicum.
Rp Ichthyoli centigrammata
quinquaginta
Lanolini grammata
decem.

Unguentum sabadillae.
Rp. Unguenti sabadillae
grammata viginti.

Unguentum sulfuratum (ad scabiem).
Rp. Unguenti sulfurati
grammata centum.

Unguentum zinci oxydati.
Rp. Zinci oxydati
grammata tria
Vaselinae
grammata viginti
quinque
Cerae albae
grammata quinque.

Unguentum ophthalmicum flavum.
Rp. Hydrargyri oxydati flavi
centigrammata decem
Lanolini
grammata quinque
Misce exactissime.

XIII. Kivonat a vénykészítésnél előforduló gyógyszerészi munkadíjak és edények hiv. árszabványából.

Érvényes az 1912. évre s ha nem módosíttatik, továbbra is.

I. Általános munkálatok:

Mérés és *cseppszámlálás* minden esetben, kivéve ha a munkálatban már benfoglaltatik, 50 cgmig = 5 fil., 50 cgmon felül = 2 fil. *Eldörzsölés* = 10 fil. *Oldás* = 20 fil. *Szűrés* = 6 fil. *Szürlézés* 500 gmig = 10 fil. *Zúzás* 150 gmig = 6 fil., ezen felül 12 fil. *Bekötés és dugó, haszn. utasítás* = 20 fil., közalapok etc. részére = 10 fil. *Pecsételés* = 4 fil.

II. Egyes gyógyszeralakoknál a munkálatok ára:

a) ***Folyékony gyógyszeralakok.*** *Áztatás* (*maceratio*), hideg *felöntés* 500 gm. szüredékig mérés és szűréssel = 10 fil. *Fejétkészítés* szűrés és méréssel = 30 fil. *Forrázat és főzet* (*infus. és decoct.*) szűréssel s a szüredék mérésével 500 gmig = 40 fil.; ha a főzet előállítása egy órán túl tart, minden óráért még 20 fil. *Pállitás* (*digerálás*) ha 6 óráig 30 fil., 12 óráig 40 fil., 24 óráig 50 fil. *Telítés* (*saturatio*) az oldiásokkal együtt = 30 fil. *Sterilizálás* 100 grmig 50 fil., 500 grmig 100 fil.

b) ***Félfolyékony gyógyszeralakok.*** *Kenőcs v. kenet* (*ungu. és linim.*) készítése, belcértve a szükséges melegítést és olvasztást is, 100 gmig = 40 fil., ezentúl minden 100 gm = 10 fil. *Kenőcs elosztásáért* a mérésekkel és viaszpapirral együtt 1 adag bezárólag 5 adagig = 6 fil. (tehát 5 adag 30 fil.), 5 adagon felül minden adag

4 fil. *Nyelet* (*electuar.* mustárkovász v. pasta készítése = 20 fil. *Tapasz* gyúrás és kisodrással, de melegítés és olvasztás nélkül 150 gmig = 20 fil., minden további 50 gm = 4 fil., melegítés olvasztással 150 gmig 30 fil., 150 gmon túl 50 gmonként 6 fil. Ezenfelül minden tapasz kiszolgáltatásáért viaszpapir, papirboríték és haszn. utasításért 150 gmig 6 fil., ezen felüli menny. 10 fil. Tapasznak 100 □ ctm. vászonra, 50 □ ctm. bőr v. selyemre való felkenéseért, leméréséért együtt 30 fil., minden további 100 □ ctm. vászon vagy 50 ctm. selyem v. bőr felkenéseért 10 fillér. Felkent tapasz csomagolása és kiszolgáltatásáért 8—18 fil. Hiv. készen tartott tapasznál a felkenés munkadíja nem számítható fel, csakis a lemérés.

c) ***Szilárd gyógyszeralakok.*** *Komprimálás*, minden munkával együtt (mérés is) 1 dbért 6 fil. *Pilluldk, tabletták, pastillák, trochiscusok* készítéséért méréssel együtt, bármily súlyban v. mennyiségben 50 dbig = 60 fil., 50 dbon túl minden 10 db = 6 fil. Állat gyógyászatban külön ár szerint. — *Elaeosaccharum* készítése = 10 fil. *Porok, finom osztatlanok* keveréséért = 10 fil. *Porok, durvák és fűvegyülékek* keveréséért = 10 fil. *Porok, elosztandók*, keverése és elosztásáért tokkal, egyszerű papirborítékkal és haszn. utasítással *minden adagért* 10 adagig = 5 fil., 10 adagon felül minden adagért = 2 fil. *Suppositoriumokért*, készítés, olvasztás, mérések, viaszpapirral v. ónlemezzel együtt 5 dbig 1 db = 20 fil., 5 dbon túl 1 db = 10 fil.

III. Edények árai:

Köz. heng. zöld üveg		Köz. heng. fehér üveg	
100 gmig	= 10 f.	50 gmig	= 12 f.
100—200-ig	= 12 f.	50—100-ig	= 14 f.
200—300-ig	= 16 f.	100—200-ig	= 16 f.
300—500-ig	= 20 f.	200—300-ig	= 20 f.
500—750-ig	= 28 f.	300—500-ig	= 28 f.
750—1000-ig	= 36 f.	500—750-ig	= 38 f.
		750—1000-ig	= 50 f.

Zöld hatszegl. üveg		Fehér hatszegl. üveg	
50 gmig	= 10 f.	50 gmig	= 18 f.
50—200-ig	= 12 f.	50—200-ig	= 22 f.
200—300-ig	= 16 f.	200—300-ig	= 26 f.
300—500 ig	= 24 f.	300—500 ig	= 36 f.
1000 gmos	= 32 f.	1000 gmos	= 48 f.

Fekete, kék v. sárga hatszegl. üvegek a feh. hatsz. üvegeknél félszer drágábbak.

Finom *keltős fehér, fekete, kék v. sárga heng. üvegek*, úgyszintén a *fadugaszszal* ellátott porüvegek, a köz. feh. üvegeknél félszer drágábbak.

Mindennemű *üvegdugós* üveg a köz. egyszerű fehér üvegeknél négyszer drágább.

Feh. cseppentő üvegek. 20 gmig = 40 f. 20—50 gmig = 50 f. 50—100 gmig = 60 f. Színesek 4 fill-rel drágábbak.

Üvegtég. fémfedővel	20 gmig = 12 f.	*Fémfed. porczell.-tégelyek*	Legkisebbtől 20-ig = 24 f.
	50 gmig = 16 f.		20—50-ig = 32 f.
	50—100-ig = 20 f.		50—100-ig = 40 f.
	100—200-ig = 28 f.		100—150-ig = 60 f.

Porczellán tégely *nickelfedövel* kétszeres, *fafedövel* másfélszeres árúak.

Közöns. szegély nélk. kemény *papirdobozok* haszn. utas. együtt: 50 gmig = 10 f., 50—100 gmig = 12 f., 100—150 gmig = 14 f.

Finom szegélyes, mázpapiros *dobozok* haszn. utasítással együtt; 50 gmig = 12 f., 50—100 gmig = 16 f., 100—150 gmig = 20 f.

Köz. *portoloddák* haszn. utas. együtt: 1—5 porig = 10 f. 5—15 porig = 20 f. Aranyszegélyűek kettős árúak, épúgy az ostyatokokhoz valók is.

Színes *portárczák* 1—5 porig = 8 f., 5—15 porig = 16 f. Aranyosak kettős árúak.

XIV. Gyermekgyakorlatban fontosabb és hatékonyabb szerek adagolása.

A gyermekek számára rendelendő gyógyszerek adagainak kiszámítása sok nehézséggel jár. Ennek könnyítésére sokan megkisérlették már, hogy egységes alapokat javasoljanak, azonban, tekintve azt, hogy a gyermekek a különbözö szerek iránt korukhoz és testsúlyukhoz képest nagyon különbözően viselkednek, s tekintve azt, hogy az első két életévben az élethónapok, sőt az első életévben még a hetek is számítanak, az egyes ily javaslatok, bár némelyike ezeknek hosszú tapasztalaton nyugszik, szélesebb körökben követőkre nem találtak. A magyar orvosok a *budapesti Stefánia gyermekkórház* orvosainak több mint félszázados tapasztalatai alapján kifejlődött dosologiáját követik, úgy a mint azt az alábbi táblázatokban összefoglaltuk. A tömérdek új szerre való tekintettel, melyeket a gyermekgyakorlatban is igénybe kell vennünk, s melyekre vonatkozólag hazai empyriás adatok még esetleg nincsenek: szükségesnek véltük, hogy tájékoztatás czéljából ideiktassuk azon fontosabb régibb és újabb általánosító javaslatokat, melyek az irodalomban felmerültek.

Juncker és *Gaubius* teljes adagnak és egységnek veszik a 20—60 életévek között adagolt dosisokat. A 20-on alóli életévekre nézve tapasztalataik alapján ezen egység bizonyos töredékeiben állapítják meg az adagokat, a mint azt az alábbi táblázat mutatja. *Sickvis* a gyermeki testsúlyhoz viszonyítja az adagokat, a felnőtt ember átlagos súlyát 62 kiloban állapítván meg; a felnőtt ember számára való adagot 1-nek azaz $\frac{62}{62}$ veszi (egység). A kisebb testsúlyú egyénnek, tehát a gyermekeknek irjunk szerinte oly adagot, mely megfelel az egység oly törtjének, melynek számlálója a testsúly kilókban, nevezője pedig 62. Tehát a 3 kilós

újszülöttnek $\frac{3}{62}$ része, 14 kilós gyermeknek (4-ik életévnek felel meg) $\frac{14}{62}$ része az egységnek stb. irandó. Az alábbi táblázatban parallel állítottuk össze a *Juncker-Gaubius és a Stokvis-féle adatokat*; kiderül ezekből, hogy a két javaslat a 4-ik életévtől fogva jól egyezik egymással.

Juncker-Gaubius.		Stokvis.	
Életévek	Adag	Testsúly	Adag
0 (újszülött)	—	3 kilogm.	$^{3}/_{62} = \frac{1}{20}$
1	$\frac{1}{15}$ — $\frac{1}{12}$	9 „	$^{9}/_{62} = \pm \frac{1}{7}$
2	$\frac{1}{8}$	11 „	$^{11}/_{62} = \pm \frac{1}{6}$
3	$\frac{1}{6}$	12 „	$^{12}/_{62} = \pm \frac{1}{5}$
4	$\frac{1}{4}$	14 „	$^{14}/_{62} = \pm \frac{1}{4}$
4—7	$\frac{1}{3}$	20 „	$^{20}/_{62} = \pm \frac{1}{3}$
7—14	$\frac{1}{2}$	31 „	$^{31}/_{62} = \pm \frac{1}{2}$
14—20	$\frac{2}{3}$	40 „	$^{40}/_{62} = + \frac{2}{3}$
20—60	1	62 „	$^{62}/_{62} = 1$

Young az 1—12-ik életévekig a következő formula szerint számítja ki az adagot: $\frac{n}{n+12}$ midőn $n =$ a gyermek életéveinek számával s az egység a felnőttnek szánt adag. Tehát pl. 3 éves gyermeknek $\frac{3}{3+12} = \frac{3}{15} = \frac{1}{5}$ része adandó azon adagnak mely a felnőttnek való.

Durst azt ajánlja, hogy a 20 éven alóli egyéneknek irandó adag egy olyan törtje legyen a felnőttek számára való adagnak (az egységnek), melynek számlálója az egyén éveinek száma, nevezője pedig állandóan 20 legyen. Pl. 3 éves gyermeknek $\frac{3}{20}$ része az egységnek, 7 évesnek $\frac{7}{20}$ része adandó. Ő azonban *igen helyesen* az egy éven alóli kort még 10 egyenlő részre is felosztja s ehhez képest is redukálja az adagot következőképen: ha 1 éves gyermeknek a felnőtt adagának $\frac{1}{20} = \frac{10}{200}$ része adandó, akkor 2 hónapos gyermeknek (10 hetes) $\frac{2}{200}$ rész, 6 hónaposnak (25 hetes) $\frac{5}{200}$ — $\frac{6}{200}$ rész adandó az egységből.

A budapesti Stefánia gyermekkórházzal kapcsolatos egyetemi gyermekklinikán szokásos adagolás.

Rövidítések: *gyerm.* = gyermeknek; *kk.* = kávéskanál; *gyk.* = gyermekkanál; *ór.* = óránként; *gtt.* = gutta; *l.* = lásd; *m.* = mint. A súlyokat jelző számok mellől a gm. többnyire elhagyatott.

Szer	Adag
Acid. acetylo salicyl	0·2—0·3 porban 3—6 éves gyerm. pro dos. 0·6—1·0 pro die.
Acid. arsenicosum	0,05—50 db. labdacsra. 1—3 pill. étkezés közben napj. egyszer.
Acid. benzoicum	3—6 éves gyerm. 0·05 pro dos. 0·25—0·3 pro die.
Acid. carbolicum	Helybelileg sebkezelésben nagy vigyázattal alkalmaztassék. Legjobb nem használni. Torokviznek és bels. nem.
Acid. citricum	0·5—1·0 : 100·0 2 ór. kk. v. gyk.
Acid hydrochlor. dilut. . . .	Korhoz képest 8—15 gtt. : 80,0 2 ór. kk. v. gyk.
Acid. lacticum.	Csecsemőknek 0·5—1·0 : 80,0 2 ór. 1 kk. nagyobb gyerm. 1 gyk.
Acid. phosphor	1·0 : 100·0 2 ór. kk. v. gyk.
Acid. pyrogallicum l. Pyrogallol	
Acid. salicyl.	Bels. nem. Küls. hintőpor 1,0 : 10,0.
Acid. sulfur. dilut.	5—6 éves gyerm. 10 gtt.: 100·0 2 ór. gyk.
Acid. tannicum.	Korhoz képest 0·01—0·03 pro dos.; 0·05 - 0·15 pro die. Bélmosáshoz 1 késhegynyi ½ lit. vizre. Bels. ritk.
Acid. tartaricum	Mint az acid. citricum.
Agaricin	0·002—0·005—0·008 pro dos.
Agurin	Mint a diuretin.
Althaeae rad.	Decoct. 5·0 : 100·0 2 ór. gyk.
Alumen	Száj-, torokvíz 6·0 : 300,0. Bels. 1—2 éves gyerm. 0·5 : 100·0 2 ór. gyk.
Aluminium acet. sol.	L. Liquor alumin. acet.
Ammonium chlorat	} 3—6 éves gyerm 0·5—1·0 : 100 0 2 ór. gyk.
Ammonium chlorat. ferrat .	
Amylenhydrat.	0·2—0·5 pro dos.
Antifebrin	Annyi centigm. pro dos., a hány éves a gyerm., de 14 éven alul soha 0·1 gmon felül pro dos. és 0·5 gmon felül pro die.

Szer	Adag
Antimonium sulfuratum auratum	2—6 éves gyerm. 0·005—0·01 pro dos. 2 ór.; 0·025—0·05 pro die.
Antipyrinum	Mint antipyreticum annyi decigm. pro dos., a hány éves a gyerm. 3—4-szer napj. v. egyszerre 3-szor annyi decigm., a hány éves a gyerm.
Apomorph. hydrochlor. . . .	Mint emeticumot csak nagyobb (5—6 éven felüli) gyerm. nagy szükség (!!) esetén subcután 0·001—0·002 gm. pro dos. Mint expectoranst nem!
Aqua amygdalar. amar. . .	2 éven aluli gyerm. 5 gtt. : 50,0 2 ór. 1 kk. 2 éven felüli gyerm. 5—10 gtt. : 50·0 2 ór. 1 gyk.
Aqua laurocerasi	(lásd fent)
Aqua calcis	Száj-, torokviznek 100,0 : 50,0 v. 100·0 : 100.0. vizre.
Aqua laxativa viennensis. .	3—6 éves gyerm. ór. 1 gyk. míg hatás jelentkezik.
Arnicae flor.	4—8 éves gyerm. infus. 1·0 : 100·0 2 ór. 1 gyk. Fölösleges!
Argentum nitricum	Belsöleg. 3—6 éves gyerm. 0·002—0·003 pro dos.; 2—3-szor pro die.
Arsen-készítmények, l. Solutio arsen. Fowleri	
Asa foetida	Csörének 1,0 : 150,0 emulsióra.
Aspirin	L. Acid. acetylo salicyl.
Atropinum sulfur	Ne rendeltessék gyermekeknek bels. Csak szembe cseppentesre.
Belladonna, l. Extract. bellad.	
Benzoe, l. Acid. benz.	
Bicarbon. natrii l. Natr. hydrocarb.	
Bismuthum subnitricum . .	1—6 éves gyerm. 0·1—0·2 pro dos.; 0·25—0·5 pro die.
Bismuth. subsalicyl.	0·1—0·2 pro dos. napj. 5—6-szor.
Bismuthum tannicum	Mint a bismuth. subnitr.
Borax veneta l. Natr. boracicum	
Bromidia.	L. Mixtura chloralo-bromata.
Burowi solutio	L. Liquor alumin. acet.
Calcium carbon praecipit .	Belsöleg 1—3 éves gyerm. 0·1—0·2 pro dos.

Szer	Adag
Calcium hypophosphit . . .	3—6 éves gyerm. 0,1—0,2 pro dos. 3—4-szer napj. oldatban.
Calcium phosphoricum . . .	Porban 0,2—0,5 napj. 3—4-szer.
Calomel	Mint hashajtót 4—8 éves gyerm. 0·05 pro dos., míg hatás nem jelentkezik. Dyspepsiánal csecsemőnek p. Dover-aa 0·004—0·006 pro dosi 2 ór. syphilis congenitánál csecsemőnek — 2 éven aluli gyerm. 0.005—0·01 felmenőleg pro dos. 2-szer nap.
Calumba rad.	2,0—3,0 : 100·0 decoctum, 1—4 éves gyerm. 2 ór. egy kk. v. gyk.
Camphora	3—6 éves gyerm. 0·01—0·02 pro dos. 2 ór.; 0·05—0·1 pro die.
Cannabis indica l. Extr. cannabis	
Cascarilla l. Tinct. cascarillae.	
Chinae cortex	4—6 éves gyerm. decoct. 4·0 : 100.0 2 ór. 1 gyk.
Chininum ferro-citricum . .	3—6 éves gyerm. 0·03—0·05 pro dos. 2 ór.; 0·15—0·25 pro die.
Chininum sulfur . . . . . . Chininum bisulfur . . . . . . Chininum hydrochlor . . . . Chininum tannicum	Mint antimalaricumot 2—4 éves gyerm. 0·2—0·3. 6—10 éves gyerm. 0·3—0·5 a lázroham előtt 4—6 órával. Mint antipyreticumot ugyananyit pro die 4—5 reszre elosztva. Chinin. tannicumbol mindig háromszor annyit.
Chloralhydrat	Csecsemőnek 0·2—0·5 : 80.0 2 ór. kk.; csöréeben 0·4—0·6 egyszerre nyákos oldatban.
Chloralum formamid.	Mint a chloralhydrat.
Chloralurethan	Valamivel több adható mint a chloralhydratból.
Citrophen	Mint a phenacetin.
Cocainum hydrochloric . . .	Bels. nem. Küls. mint felnőtteknél. Vigyázat nehogy sok felszívódjék.
Codeinum hydrochlor. . . .	0,003—0,005 napj. 2—3-szor 3—6 éves gyerm. porban, oldatban.
Coffeinum natrio-benzoic. . . Coffeinum natrio-salicyl . .	0·02—0·05—0·1 pro dos. 0·1—0·5 pro die.
Colombo rad.	L. Calumba.
Cremor tartari.	L. Kalium hydrotartaricum.
Cuprum sulfuricum	Mint emeticumot 2—6 éves gyerm. 0·2—0·4 : 100 0 1/4 ór. kk. v. gyk. a hatás beálltáig.

Szer	Adag
Digalen	Pro dosi 5–15 gtt; pro die 10–30 gtt.
Digitalis folia.	Csecsemönek macer. 0·1 : 80, 2 ór. kk.; 3—6 éves gyerm. mac. 0·2—0·3 : 100·0 2 ór. gyk.
Diuretin	0·05—0·15 pro dos. 0·3—1·0 pro die.
Electuarium lenitivum . . .	3—6 éves gyerm. 1—2 kávéskanállal; ha hatása nincs, 3—4 óra mulva ismét ugyanannyit.
Elixirium acidum Halleri .	Mint az acid. sulf. dil.
Ergotinum	L. Extr. secalis corn. spiss.
Euchininum	Chininsók helyett, mert íztelen, adag 0,4—0,5 pro dos. 1,0—2,0 pro die.
Extractum belladonnae . . .	3—10 éves gyerm. 0·003—0·005 pro dos. napjában 1—2 szer.
Extractum cannabis indicae	4—8 éves gyermek. 0·005—0·02 pro dos. 2 ór.; 0·025—0·1 pro die.
Extr. calumbae	Oldatban 0·5 : 100·0 2 ór. kk. v. gyk.
Extr. chinae fluidum	0·5—1·0 : 100·0 napj. 3-szor 1 kk. v. gyk.
Éxtr. kolae fluidum	3—6 éves gyerm. 10—30 cseppet napj. 3-szor.
Extr. ferri pomati.	0·3—0·6 pro die oldatban.
Extract. filicis maris aetherenm	4—8 éves gyerm. electuariumban 2·5—4·0 egy óra alatt; utána ricinus olajat nem szabad adni!
Extract. hyosciami	2—6 éves gyerm. 0·005—0·01 pro dos. 2 ór.; 0·025—0·05 pro die.
Extract. nucis vomicae . . .	1—6 éves gyerm. 0·003—0·005 pro dos. 2 ór.; 0·015—0·025 pro die. 6—10 éves gyerm. 0·005—0·007 pro dos. 2 ór.; 0·025—0·035 pro die. Enuresis noct. esetén nagyobb gyermeknek este 0.01 pro dos.
Extract. opii aquos.	Nem rendeljük, helyette tinct. opii simpl. l. ott.
Extract. ratanhae dep. . . .	Csecsemönek s 3 éven aluli gyerm. 0·2—0·4 : 100·0 2 ór. kk. v. gyk.
Extr. secalis cornuti spiss.	5 éven túli gyerm. 0·05 pro dos. 2 ór.; 0·20 pro die.
Extr. secalis corn. fluid. .	5 éven túli gyerm. 5—15 cseppet kor szerint 2—3 szor napj.
Ferratinum	0·1—0·2 pro die porban.
Ferrum reduct.	Serdülö gyermeknek 0·03 pro dos., 0·15 pro die.
Ferrum jodatum l. Syrnpus ferri jodati.	

Szer	Adag
Ferrum lacticum	Csecsemőnek 0·01—0·02 pro dos.; 0·02—0·05 pro die. 2—6 éves gyerm. 0·03—0·05 pro dos.; 0·15—0·3 pro die.
Ferrum natrio-pyrophosphoric	
Ferrum oxyd. dialys	2—4 év. gyerm. 2·0 : 100·0 2 ór. 1 kk. v. gyk.
Ferrum sesquichlorat. solutum	1—4 éves gyerm. 8—10 gtt. : 100·0 2 ór. gyk. 4—8 éves gyerm. 10—15 gtt. : 100·0 2 ór. gyk. Nem rationalis.
Ferrum sulfuricum oxydul.	0·5—1·0 : 15,0—20,0 napj. 3×10 cseppet.
Filix mas l. Extr. filic. mar. aeth.	
Flores Kousso	L. Kusso flor.
Flores salis ammoniaci martiales l. Ammon. chlor. ferrat.	
Flores zinci l. Zincum oxydat.	
Fructus tamarindorum l. Tamarindus.	
Granati cortex l. Punicae granati cortex.	
Guajacolum carbon.	6—12 éves gyerm. 0·2 pro dos. porban, napj. 3—4 port.
Gummi Kino	Mint az extr. ratanhae.
Hydrargyr. bichlorat. corrosivum	Csak fürdőben, l. mesterséges fürdők.
Hydrargyr. chlorat. mite l. Calomel.	
Hydrargyr. jodatum flavum.	4—6 éves gyerm. belsöleg 0·005—0·01 pro dos. porban 2-szer napjában.
Hydrargyrum tannic. oxydul.	0.01—0,02 pro dos. 2× napj. bels.
Hydromel infantum	2—3 éves gyerm. 2 ór. gyk., míg hatás jelentkezik.
Hyosciamus l. Extr. hyosciami.	
Ipecacuanhae radix	Mint expectorans infusumban csecsemőnek 0·1 : 80·0 2 ór. kk.; 2—6 éves gyerm. 0·15—0·25 : 100·0 2 ór. gyk. Mint emeticum infusumban 1·0—2·0 : 50, 1/4 ór. csecsemőnek kk., 2—6 éves gyerm. gyk. míg hatás jelentkezik.
Jodipin	5—10—15 csepp napj. 3-szor.
Jodoformium	Bels. nem. Kenőcs, hintőpor, mint felnöttnek. Vigyázat! Keveset hintsünk!

Szer	Adag
Kalium aceticum solutum .	3—6 éves gyerm. 1·0—3·0—5·0 : 100 2 ór. kk. v. gyk.
Kalium bromatum	Csecsemőnek 0·5—1·0 : 80,0 2 ór. kk. 2—6 éves gyerm. 1·0—2·0 : 100·0 2 ór. gyk. Porban 2—6 éves gyerm. 0·1—0·2 pro dos.; 0·5—1·5 pro die.
Kalium chloricum	Vigyázat! Száj-, torokvizben 1·0—3·0. 200,0. Belsőleg 2—6 éves gyerm. 1·0—2·0 : 100·0 2 ór. gyk. Nem rationalis.
Kalium hydrotartaricum . .	4—8 éves gyerm. 1·0—2·0 pro die.
Kalium hypermanganicum .	Száj-, torokvíznek 0·2—0·3 : 200,0; ha lenyelne a gyermek, ecsetelés alakjában (gyapot-pamattal).
Kalium jodatum	Kenőcsnek 2·0 : 30,0 hozzá 0·1 jodum purum. Belsőleg 1—4 éves gyermeknek 0·5—1·0 : 80,0 2 ór. kk. v. gyk.; 4—8 éves gyerm. 1·0—2·0 : 100·0 négy gyk. napj.
Kalium natrio-tartaricum . .	3—5 éves gyerm. 10·0 : 100,0 ór. gyk.
Kalium stibio-tartaricum . .	Mint emeticum 1—2 éves gyerm. 0.05 : 50,0 1/4 ór. kk. míg hatás jelentkezik. Gyenge gyermekeknek v. gyomor- és bélizgalom esetén ne rendeltessék (!).
Kamala depuratum	2—6 éves gyerm. 2·0—4·0 electuariumban; 1½ óra alatt elfogyasztandó.
Koso flores s. Kusso flor. .	4—8 éves gyerm. 6·0—10·0 electuariumban; 1½ óra alatt elfogyasztandó.
Kreosotum	0·5 : 150,0 ol. jecorisra. napj. 2-szer 1 kk. v. gyk.
Lactas ferri l. Ferrum lactic.	
Lactophenin	Mint a phenacetin.
Lactucarium germanicum .	4—6 éves gyerm. 0·02—0·03 pro dos.; 0·1—0·15 pro die.
Lichen islandicus	Decoctumban 2·0—4·0 : 80,0 2 ór. gyk.
Lignum campechian	Decoct. 5·0 : 100 2 ór. 1 gyk. 2—4 csepp tinct. opiival.
Lipanin	Mint az ol. jecoris aselli.
Liquor alumin. acet.	5—7 év. gyerm. 30,0 : 100,0 2 ór. 1 kk. v. gyk. Bélbeöntésre 300,0 : 1000·0.
Liquor ammonii anisatus . .	Csecsemőnek — 2 éven aluli gyerm. 8—10 gtt. : 80.0 2 ór. kk.; 2—6 éves gyerm. 10—15 gtt. : 100·0 2 ór. gyk.
Liquor ferri albuminati . .	} Kávéskanalanként napj. 3-szor.
Liquor ferri album. sacchar.	} Kávéskanalanként napj. 3-szor.

Szer	Adag
Liquor ferri sesquichlor. l. Ferrum sesquichlor. sol.	
Liquor hydrogen. superoxyd (30%)	6·0:600,0 szájvíz, torokvíz alakjában fecskendesre.
Liquor kalii acet. l. Kalium acet. solut.	
Magisterium bismuthi l. Bismuth. subnitr.	
Magnesium carbonicum . . .	Késhegynyit napjában 2—3-szor.
Magnesium oxydatum s. Magnesia usta	
Mannitum	Csecsemőnek 5·0 : 50,0 (aqua ferv.) ór. gyk., míg hatás jelentkezik.
Mixtura chloralo bromata .	20—40 cseppet 3—6 éves gyerm. napj. 3-szor.
Morphinum hydrochloricum	Gyermekeknél egyáltalán ne használtassék (!!). Legfeljebb uraemiás görcsök eseteiben nagyobb gyerm. bőr alá 0·05 : 10,0, ebből ½ Pravaz.
Moschus	0·01—0·02 pro dos.; 0 05—0·1 pro die.
Natrium hydrocarbon. seu bicarb.	Csecsemőnek 0·4 : 80,0 2 ór. kk.; 2—6 éves gyerm. 0·5—1·0 : 100·0 2 ór. gyk.
Natrium boracicum	Száj , torokvíznek (soor) 1·0—2·0 : 100,0. Puha vászondarabbal mosogatások.
Natrium bromatum	1—2 év. gyerm. 1 0 : 100·0 2 ór. kk.
Natrium citricum	1·0—2·0 : 100 oldatban 2 ór. 1 gyk.
Natrium nitricum	3—6 éves gyerm. 0·5—1·0 : 100 0 2 ór. gyk.
Natrium phosphoricum . . .	3—6 éves gyerm. 1·0—2·0 : 100·0 2 ór. gyk.
Natrium salicylicum	Mint antipyreticum 2—4 éves gyerm. 1·0—2·0 : 100·0 ór. gyk.
Nux vomica l. Extr. nucis vomic. és tinct. nucis vom.	
Opium purum	Ne rendeltesssék; helyette tinctura opii simpl. L. ott.
Oxymel scillae	Hánytatókban syrup helyett 10·0—20·0.
Oleum jecoris aselli	Napjában 2-szer korhoz képest kk. v. gyk.
Oleum ricini	Korhoz képest kk. v. gyk.
Oleum terebinthinae	L. belélegzésre szolgáló szerek tábláját.
Paraldehydum	0·5—1·0 pro dos. és pro die.

Szer	Adag
Paullinia sorbilis s. Pasta Guarana	1—5 éves gyerm. 0·03—0·05 pro dos. 0·15—0·25 pro die.
Pepsinum germanicum . . .	Csecsemőnek 0·05. pro dos. szopás előtt; 2—5 éves gyerm. 0·1 pro dos. étkezés előtt. Utána sósav (l. ott).
Phenacetinum	Mint antipyreticum bels. 2—5 éves gyerm. 0·1—0·15; 6—10 éves gyerm. 0·2 pro dos. napj. 3—4-szer.
Phosphorus	0·0002—0·0005 pro dos. és pro die.
Pilocarpinum hydrochlor. . .	Subcutan 1—5 éves gyerm. 0·002—0·005 pro dos.; 5—12 éves gyerm. 0·006—0·01 pro dos. Uraemia ellen több.
Polygalae Senegae rad. . .	1 éven alul 1·0—2·0 : 80·0, 1 éven felül 2·0—4·0 : 100·0 2 ór. kk., ill. 1 gyk.
Protojoduretum hydrargyri l. Hydrarg. jodat. flav.	
Pulpa tamarindorum l. Tamarindus.	
Pulvis Doveri . . . , ...	Csecsemőnek 0·005—0·01 pro dos. és 0·025—0·06 pro die; 1—5 éves gyerm. 0·01—0·03 pro dos.; 0·06—0·2 pro die; 6—10 éves gyerm. 0·05 pro dos.; 0·4 pro die.
Punicae granati cortex radicis	4—8 éves gyerm. 15·0 gmból macerato decoctum 150,0 vízre: 1 1/2 óra alatt bevenni.
Purgo	Purgo mitiorból 1/2—1 pastilla.
Pyramidonum	0·1—0·2 pro dos. napj. 2—3 × porban.
Pyrogallol	Kenőcs. 1 : 20. (Vigyázat!)
Ratanhae radix l. Extr. ratanh. dep. és tinct. ratanh.	
Resorcinum	0·2 : 80 inf. chamomillae-re 2 ór. 1 kk. v. gyk.
Rhei chinensis radix.	3—8 éves gyerm. 0·05—0·1 pro dos. 0·25—0·5 pro die.
Sal ammoniacus dep. l. Ammon. chlor.	
Sal. Seignetti l. Kalium natrio-tartar.	
Salep tubera	0·5 : 80,0 decoct. 2 ór. kk. v. gyk.
Salolum	Bels. 0·2—0·3 pro dos. 3—5 × napj.
Santoninum	2—4 éves gyerm. 0·02—0·03 pro dos. 0·06—0·1 pro die. 4—8 éves gyerm. 0·03—0·04 pro dos.; 0·15—0·2 pro die.
Senega l. Polygalae senegae radix.	

Szer	Adag
Serum antidiphther. l. a rendelvények közt.	
Sirolin	L. Syrupus kalii sulfoguajacoli.
Solutio arsenicalis Fowleri .	5—12 éves gyerm. 3 gtt. pro die. fokozatosan emelkedőleg 8—10—12 gtt-ig pro die oldatban.
Solutio Burowi l. Liquor aluminii acetici.	
Strophanthus l. Tinct. stroph.	
Strychninum nitricum . . .	Diphtheriás hüdésnél 0·01: 10·0 napj. 1×1 cm³ (0·001 !) bör alá.
Sulfonal	0·25—0·3 pro dos. és pro die mint hypnoticum és 0·1—0·15 pro dos. napj. 3—4-szer mint sedativum. Gyerm. nem czélszerü !
Sulfur auratum antimonii l. antimon. sulfur. aurat.	
Syrupus hypophosph. comp.	3—6 éves gyerm. 1 kk. napj. 2—3-szor.
Syrupus ferri jodati.	2—4 éves gyerm. 3—5 gtt. 3—4-szer napjában czukros vizben.
Syrupus kalii sulfoguajacoli	Napj. 1—3 kk. kor szerint.
Tamarindus.	4—8 éves gyerm. decoctum 10·0: 100,0 2 ór. gyk.
Tannalbin	0·3—0·5 pro dos. napj. 2—4-szer. 3—6 éves gyerm. porban.
Tanninum albumin. keratin	Mint a tannalbint.
Tannigen	0·2—0·3 pro dos. 2 ór. porban 1—2 éves gyerm.
Tannocol	Mint a tannalbin.
Tanninum pur. l. Acid. tannic.	
Tannas chinini l. Chinin tannic.	
Tartarus emeticus l. Kalium stibio-tartaricum.	
Terpinum hydratum.	0·5 : 80,0 2 ór. 1 kk. v. gyk.
Thymolum	0·5 : 500 vizre spir. vini és glycerin segélyével oldva belehelésül.
Tinctura belladonnae	1—5 éves gyerm. 2—5 gtt. : 100·0 2 ór. kk. v. gyk.
Tinctura cascarillae	1—2 éves gyerm. 15 gtt. : 80,0 2 ór. kk. v. gyk.
Tinct. castorei	Mint a tinct. moschi.

Szer	Adag
Tinct. chinae composita . . .	1—3 éves gyerm. 1·0—2·0 : 80,0 2 ór. kk. v. gyk., később naponta 3× 10—15—20 csepp
Tinct. moschi	1—2 éves gyerm. 10 gtt. : 80·0, 2 ór. kk. v. gyk.
Tinct. nucis vomicae	Csecsemőnek 1—2 gtt. : 80,0 2 ór. kk.; 1—3 éves gyerm. 3—4 gtt. : 100 0 2 ór. gyk.; 3—6 éves gyerm. 3—5 gtt. : 100·0 2 ór. gyk.
Tinct. opii simplex . . . . . Tinct. opii crocata	Csecsemőknek 1—2 gtt.: 80,0 2 ór. kk.; 2—6 éves gyerm. 3—5 gtt.: 100·0 2 ór. gyk.: újszülöttnek és csecsemőnek az első 2 hónapban ne rendeltessék.
Tinctura ratanhiae	Csecsemőnek 10 – 15 gtt. : 80,0 2 ór. kk.
Tinct. rhei aquosa . . . . . . Tinct. rhei vinosa s. Darelli	Csecsemőnek 1·0—2·0 : 80,0 2 ór. kk. később Tinct. Chinae. comp. v. tinct. Amaraval együtt 3-szor napj. 10 csepp
Tinct. strophanthi	2 éven aluli gyerm. nem!! 2—10 évesnek 3—4× napj 2—4 gtt: 100·0 napj. 3—4× kk. v. gyk. Nagy vigyázat!
Tinct. valerianae spirit. . .	Csecsemőnek 10 gtt. : 80,0 2 ór. kk. 2—5 éves gyerm. 15 gtt.: 100·0 2 ór. gyk.
Unguentum hydrargyri cinereum	Bedörzsölési gyógymódra 3—6 éves gyermeknek 0 5—1·0 pro die unguent. simplex-szel āā.
Urethanum	Mint sedativum 1—3 éves gyerm. 0·1—0 3 pro dos. és 0·5—1·0 pro die. Mint hypnoticum 12—18 hónapos gyerm. 0·25. 2—3 évesnek 0·5, 5—6 évesnek 1·0, 10 éven felülinek 1,5.
Uvae ursi folia	4—8 éves gyerm. decoct. 5·0 : 80,0 2 ór. gyk.
Valerianae radix	4—8 éves gyerm. infus. 4·0 : 100·0 2 ór. gyk.
Zincum oxydatum . . . . . . Zincum valerianicum	Csecsemőnek 0·02 pro dos.; 0·08—0·1 pro die; 2—5 éves gyerm. 0·03—0·04 pro dos.; 0·1—0·15 pro die.

XV. Venygyűjtemény.

H = hivatalos; † = kézi eladásban ki nem adható gyógyszerek, melyek a többiektől elkülönítve tartandók; †† = erősen ható mérgek, melyek külön és elzárt helyen tartandók.

Ahol a szövegben az adagok után ! jel látható, külön megjegyzés nélkül = *dos. maxim. singula.*

Abanon. Fehér, vízben nehezen old., íztelen por. Magnesiumphosphortartarat. Enyhe hashajtó, mint a Seignette-só. Adag 1—2 kk. vízben v. syrupban. Tabletták készen.

Abrastol l. Asaprol.

Abrin. L. Jequiritol.

Abrotanol. Az Artemisia Abrotanum (Compositae) leveleinek és ágvégeinek kivonata. Csersav-tartalmú készítmény. Antidiarrhoeicum. Menthollal és cacaoporral készült tabletták készen, melyekből adag napj. 2—3×2—3 db.

H. **Absinthii herba.** (Artemisia Absinthium. Compositae.) Hatóanyagok: 1. absinthin, jegeczíthető keserű anyag, 2. illó olaj, mely a camphorral isomer absintholt is magában foglalja. Amarum, excitans. Porban 0,5—1,0 pro dos napj. 3—4-szer; infusumban 5,0 : 150,0 2 ór. evőkanállal.

H. **Tinctura Absinthii composita.** (Hb. absinth. cort. aurant. rh. calami, r. gentian. cort cinnam.) Amarum 20—40 csepp napj. 2—3-szor, borban, likőrben.

1 *Rp.* Infus. herb. Absinthii e 5,0—10,0.
l. a p. ad colat. 150,0.
Syr. Aurantii 10,0.
MDS. 2 ór. 1 evőkan.

2 *Rp.* Tinct. Absinthii comp. 5.0.
Tinct. Rhei Darellii 40,0.
MDS. 3—4-szer napj. 30—50. cseppet.

Acerdol l. Calcium permanganicum.

Acetal. (Diaethylacetal.) [$CH_3.\ CH.\ (C_2H_5)_2$] Színtelen folyadék. Hypnoticum, sedativum chloralhydrat helyett. Adag. 5,0—10,0. pro dos.

†H. **Acetanilid. L. Antifebrin.**

Acetoncollodium. L. Filmogen.

Acetonchloroformium s. Chloreton. ($OH\ C[CH_3]_2.CH_3 + 1^1/_2H_2O$). Fehér, kámforszagú jegeczpor, vízben nehezen, alkoh. aetherben könnyen old. L. *Aneson.*

3 *Rp.* Acetonchloroformii 0.3.
Det. in caps. amyl.
Dent. tal. dos. No. XX.
S. 3—4 ór. 1 dbot Tengeri betegség ellen.

4 *Rp.* Acetonchloroformii
Camphorae āā 2.0.
Tinct. Cinnam. 0.5.
Olei Cajeputi 5.0.
MDS. Fogcseppek. Gyapoton cariosus üregbe helyezni.

Acetophenon seu Hypnon ($C_6H_5.CO.CH_3$). Színtelen, olajszerű folyadék, keserű mandulaolajra s gyöngyvirágra emlékeztető szagú, csipős ízű; vízben nem, borszeszben, chloroformban, aetherben, zsíros olajokban jól oldódik. Egy csepp súlya 0·025. Hypnoticum. Chloralhydrát pótszere. Értéke felől eltérő vélemények. Nem biztos hatású. Helybeli lobokozó hatása folytán vigyázat! Adag 3—6 csepp egyszerre fejetben v. caps. gelat.-ban.

Acetopyrin. (Acetylsalicylsav és antipyrin). Hideg vízben nehezen old. Haszn. mint az antipyriné és az acetylsalicylsavé. Dos. sing. felnőtteknek porban 0,5—1,0 napj. 3—4-szer.

H. **Acetum aromaticum.** Illatos olajokat tartalmazó szer; különben úgy használtatik, mint az acetum.

5 *Rp.* Decoct. rad. Althaeae e 10,0.
l. a. p. ad colat. 200,0.
Aceti arom. 30,0.
MDS. Csőrének.

6 *Rp.* Infus. fol. Salviae seu. Malvae e 20,0.
l. a. p. ad colat. 300,0.
Aceti aromat. 10,0.
Syr. simpl. 20,0.
DMS. Száj-, torokvíz.

H. **Acetum pyrolignosum rectificatum.** Szintelen v. sárgás, eczet- és kátrányszagú folyadék. Vizes oldata eczetsavnak, methylszesznek, kozmáscatechinnek, hangyasavnak, kresol-, phenol és kreosolnak. Adstringens, gyenge desinficiens. Küls. üszkös sebek borogatására 1 : 20. hüvelyirrigatiókra egy evőkanállal 1 liter vízben. Bels. nem.

†H. **Acetum Scillae,** l. Scilla.

Acetyltannin l. Tannigen.

Acidol. Betain sósavas sója. Színtelen, kristályos, vízben jól oldódó anyag, mely 23·8% sósavat tartalmaz; haszn. gyomorbajoknál, mint a sósav. Adag: 0·5 gm., mely megfelel 10 csepp acid. hydrochlor. dil.-nak. Pepsinnel együtt adagolható oldatban v. pastillában.

7 *Rp.* Acidoli
Pepsini āā 0,5.
Pastae cacaot. sacch. qu. s.
F. pastillum
Dent. tal. dos. No. 20.
DS. Étkezés közben egy drbot.

H. **Acidum aceticum bisdilutum s. Acetum seu Acetum vini.** Eczet. (300 r. híg eczetsav + 700 r. víz) Lázas betegeknél hűtő mosogatások acetum + víz āā; kiürítő vagy analepticus czélból csőrének 20,0—30,0 eczet + 150,0 víz; száj- és torokvíznek infus. malvae- v. salviae-hez 10,0—20,0. Antidot. chemicum a maró és széusavas égvényekkel történt mérgezések alkalmával. Pediculosisnál a peték eltávolítását eczetbe mártott sűrű fésűvel eszközölhetjük.

H. **Acidum acetylo-salicylicum.** ($C_6H_4.O.CO.CH_3.COOH.$) Fehér, kissé savanyú ízű, eczetsav szagú kristályos por. Vízben nehezen oldódik, alkoholban, aetherben könnyen. Jó antipyreticum, antirheumaticum, izzasztó. Dos. sing. 0,5—1,0; pro die 3·0—5·0.

---

8 *Rp.* Acid. acetylo-salicyl. 5,0
Coffeini natrio-benzoici 0,5.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 1—2 ór. egy port.

9 *Rp.* Acid. acetylo-salic 20,0.
Div. in dos. aequ. No. 20.
Det. in caps. amylac.
S. Suo nomine. 1-gmos porok. Felnőttnek. Gyermeknek 1/8—1/2 része veendő pro dosi.

10 *Rp.* Acid. acetylo-salicyl. 3,0.
Aquae dest. 50,0.
Spir. vini 100,0.
M. f. solut.
DS. Külsőleg bedörzsölésre. Pruritus. Urticaria.

11 *Rp.* Acid acetylo-salicyl. 5,0.
Pulv. fol. Digitalis 1,0
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Napj. 3—4 port. Palpitatio cordis nerv.

††H. **Acidum arsenicosum seu Arsenicum album.** (As_2O_3) Fehér, porczellánszerű v. átteszö darabok; szagtalan; vízben nehezen, borszeszben alig oldódik. Küls. kenőcsben causticum 1:20—30. Bels. pilulában (sohasem üres gyomorba) 0·001—0·005! pro dos. napj. 3—4-szer; 0·015! pro die.

††H. **Solutio arsenicalis Fowleri s. Liquor Kalii arsenicosi.** Színtelen, átlátszó, erősen lúgos kémhatású folyadék. 1%os oldata kalium arsenicosumnak. Bels. acid. arsenicosum helyett. Felnőtteknek 2—10! csepp pro dos. 2—3-szor napjában (10 csepp = 0,50); nem éhgyomorra! Adagot a dos. maxim. határán belül fokozatosan emelni czélszerű. Dos. maxim. pro die 1·5! Gyermekeknek (5—12 éves) 3 csepp pro die oldatban, melyet fokozatosan emelhetni 10 cseppig pro die.

12 *Rp.* Acid arsenic. 1,0.
Cinnabaris fact. 3,0.
Ungu. emoll. 26,0.
M. f. pasta.
DS. Küls. Vászonra kenve lupusnál a beteg helyre alkalmazni, s 24 óránként változtatni, míg a lupusgöcsök el nem pörkösödtek. Hebra módosított pasta Cosmi-ja.

13 *Rp.* Acid. arsen. 0,05.
Piperis nigri 1,5.
Succi et pulv. Liquir. āā qu. s.
ut f. pil. No. 50.
DS. Naponta 3-szor 1 szemet. Emelni lehet az adagot 3+3 szemig. Egy darabban 0,001 acid. arsen. Intermittens malarica, ichthyosis, psoriasis, lichen ruber, sarcoma idiopath. multipl. cutis., lymphoma malignum, chlorosis.

Anaemia perniciosa, chlorosis:
Rp. Gelodurat „Pohl“
scat. orig. c. acid. arsenicos. 0.001.
Ferr. carb. Blaud 0.2.
S. 3-szor naponta 2 darabot.

14 *Rp.* Acid. arsenic. 0,5.
Cocaini hydrochlor. 0,5.
Kreosoti qu. s.
ut. f. pasta.
DS. Küls. Fogidegölő pasta, fogorvosok számára; belőle a fogba gombostűfejnyi helyezendő, az ür gyapottal s foggyantával elzárandó.

15 *Rp.* Solut. arsen. Fowleri 2,0!
Aquae dest. 10,0.
MDS. Bőr alá fecskendésre. 1—2 naponként 1 fecskendővel. Psoriasis vulg, lichen rub. sarcoma idiopath. cutis.

16 *Rp.* Solut. arsen. Fowleri 2,0!
Tinct. Ferri pomati
Aquae Menthae piper.
āā 50,0.
MDS. 3-szor napj. 1 kk. Chlorosis, idült bőrbajok.

17 *Rp.* Solut. arsen. Fowleri 5,0!
Tinct. amarae 10,0.
MDS. 3-szor napj. 3—9 cseppet.
Lymphoma, lymphosarcoma, turberculosis, scrophulosis, idült bőrbajok, neuralgiák, malaria, diabetes, chorea minor.

18 *Rp.* Solut. arsen. Fowleri 1,0.
Tinct. Valer. 10,0.
MDS. Napj. 3-szor 5—10. cseppet.
Gyerm. diabetes insipidus.

19 *Rp.* Sol. arsen. Fowleri gtt. 3.
Aqua dest. 30,0.
MDS. Reggel, este 1 evők.

5—12 éves gyerm. chorea minor esetén. Minden 3-ik nap egy cseppel növeljük az adagot, felmenve 8—10 cseppre pro die; ezen arányban a viz mennyisége is szaporítandó, úgy hogy 1 cseppet 1 evők. vízre számítunk; 8—10 csepptől ismét visszatérünk 2 cseppig. 2—3 ily turnust végeztethetünk. Torokfájás, emésztési zavarok esetén a szer néhány napra kihagyandó.

H. **Acidum benzoicum seu Flores Benzoes.** ($C_6H_5.COOH$) Fehér-sárgás. lemezes v. tűalakú, selyemfényü, benzoegyantához hasonló szagú jegeczekből álló por. Vízben nehezen, borszeszben, aetherben könnyen oldódik. Expectorans, excitans. Bels. ostyában, labdacsban 0·05—0·3 pro dos. napj. többször. Bőr alá fecskendés híg borszeszes oldatban fájdalmas.

20 *Rp.* Acid. benzoici 0,5—2,0.
Sacchar. alb. 5,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 1—2 ór. 1 port.

21 *Rp.* Acid. benzoici
Rad. Ipecac. pulv āā 1,0.
Pulv. et extr. Liquirit.
āā qu. s.
F. pil. No. 30.
Consp. cum pulv. Liquirit.
DS. 2 ór. 1—2 szemet.
Expectorans.

22 *Rp.* Acid. benzoici
Camphor. trit. āā 0,5.
Sacchar. alb. 4,0.
M. f. pulv. div. in. dos. aequ. No. 10.
DS. 1—2 ór. 1 port. Excitans.

---

23 *Rp.* Acid. benzoici 1,5.
Camphorae 1,0.
Spirit. dil. 12,0.
MDS. Bőr alá fecskendésre. Egyszerre 1 fecskendővel. Excitans.

25 *Rp.* Acid. benzoici 1,0.
Moschi 0,5.
Sacchar. alb. 4,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3 ór. 1 port. Excitans.

24 *Rp.* Acid. benzoici 3,0.
Camphor. trit.
Sulfur. aurat. Antimonii āā 0,5.
Elaeosacch. Foenic. 5,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
D. in chart. cerat.
S. 2 ór. 1 port. Expectorans.

H. **Acidum boricum** (H_3BO_3). Fehér, lemezes, gyöngyházfényű, alig savanyú ízű jegeczpor. 25 r. hideg, 3 r. forró vízben, 15 r. borszeszben oldódik. Autisepticum. Bels. ritkán (hányás, sarcina ventriculi ellen); adag porban 0,3—1,0 pro dos. vagy 3%-os vizes oldatban evőkanalanként; pro die 1,0—3,0. Helybeli s külső használatra: sebkezeléshez, torok- és szájvíznek 2—4%-os oldat, hólyagmosásra 2%-os langyos oldat; gégébe, fülbe befúvásokra porítva; kenőcsökhöz 1 : 5—10.

H. **Unguentum acidi borici.** 475 gm. kenőcsanyagban 25 gm. bórsavat tartalmaz. Kitűnően szerkesztett kenőcsmassza. Fölöslegessé teszi egyszerű bórkenőcs részletes fölírását.

H. **Vaselinum cum acido borico.** 10%-os bórvaselin.

26 *Rp.* Acid. borici 6,0.
Aquae dest. 300,0.
Olei Menthae pip. gtt. 3.
MDS. Száj-, torokvíz.

27 *Rp.* Acid. borici subtil pulv. 10,0.
D. in scatul.
S. Szembe hintésre.

28 *Rp.* Acid. borici
Sulfur. praecip āā 1,0.
Vaselini 48,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs. Herpes tonsuransnál 2-szer napj. a beteghelyeket szappannal lemosás után bedörzsölni.

29 *Rp.* Acidi borici 20,0.
Aquae dest. 1000,0.
MDS. Hólyagmosásra. Használat előtt langyosra melegítendő.

30 *Rp.* Acid. borici 15,0.
Aquae dest. 500,0.
MDS Szemborogató melegen.

31 *Rp.* Acid. borici 0,3.
Vaselini
Lanolini āā 5,0.
M. f. ungu.
DS. Szemhéjkenőcs.

32 *Rp.* Acid. borici 5,0—10,0.
Glycerini 100,0.
MDS. Küls. Linimentum bőrlobok ellen. Fölébe anylumos behintés.

---

33 *Rp.* Acid. borici 3,0.
Talc. venet. 30,0.
Magnes. carb. 15,0
M. f. pulv. det. in scat.
S. Hintőpor. Hyperidrosis, intertrigo.

34 *Rp.* Acid. borici
Zinci oxyd. āā 5,0.
Vaselini 50,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs.
Acut bőrlobok.

Acidum camphoricum [$C_6H_9 . C_2H_5(COOH)_2$] Színtelen jegecz-lapok, v. fehér, savanyú-keserű, szagtalan por. 140 r. hideg, 8 r. forró vízben, 1·3 r. borszeszben old. Izgató, desinficiáló, összehúzó és izzadásellenes szer. Utóbbi hatása bels. is. Haszn. garat, gége, orr hurutos és fekélyes bántalmainál, cystitisnél ½—2%-os oldatokban spray, ecsetelés. kifecskendés alakjában; idült folyamatoknál erősebb oldatok. Befúvásra 2—3%-os porkeverék. Izzadás ellen bels. 2,0—3,0 este többször.

† H. **Acidum carbolicum seu Acid. phenylicum, s. Phenolum** [$C_6H_5(OH)$.] Fehér v. kissé vöröses, áttetsző, jegeczes tömeg; szaga jellemző, íze maró. 35—40° C.-nál megolvad. Oldható 20 r. vízben; borszeszben, aetherben, chloroformban, glycerinben, zsíros és illó olajokban minden arányban. Antisepticum. Bőrről, nyálkahártyákról, sebekről könnyen felszívódik, ezért vigyázat! különösen gyermekeknél! Sebek mosására, öblítésére, borogatásokra, eszközök tisztítására 2½—3%-os oldatok, hólyagmosásra, húgycsőbe fecskendésre ½%-os oldat, bőr alá fecskendésre v. parenchymába befecskendésre 1—2%-os oldatokból 1—2 köbctm. Eszközök, draincsövek 5%-os vizes oldatban tartandók. Belsőleg 0·01—0·10! pro dos. napj. többször. Dos. maxim. pro die 0·5!

Acidum carbolicum crudum. Sárgásbarna folyadék. Csupán desinfectióra használtatik (árnyékszékek, pöczegödrök, istállók sth.) vízoldatban (5%) v. gypsszel, szénnel, krétával porrá alakítva. Jó keverék p. o. acid. carbol. crud. 2 r., calcium hydrooxyd. 5 r., gypsum ust. 20 r., kőszén 10 r. Szobák meszelésére 100 r., mésztejhez 2 r. acid. carbol. crud.

†H. **Acidum carbolicum liquefactum.** Ebből 1,1 grm. = 1,0 grm. acid carbol cryst.

H. **Aqua carbolisata (form. int.)** 2%-os oldat.

Carbolos kötözöszerek.

H. **Gaze carbolatum s. Tela acid. carbol. impraegn.** 105 gm. szövetben 5 gm. acid. carb. legyen.

H. **Tubuli praeparati carbolati.** (Drainage-csövek). 5%-os carbol. oldatban tartandók.

35 *Rp.* Acid. carbol. liqu. 1,0.
Ungu. simpl. 10,0.
M. f. ungu.
MDS. Bőrre dörzsölni parasitás bőrbántalmak ellen.

36 *Rp.* Acid. carbol liqu. 6,0—9,0.
Aquae dest. 300,0.
MDS. Külsőleg. Sebkezelésre.

---

37 *Rp.* Acid. carbol. liqu. 5,0.
Hyrarg. bichlor. corr. 0,05.
Ungu. diachylon Hebrae 100,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs. Lichen ruber planusnál, pruritusnál viszketés ellen.

38 *Rp.* Acid carbol. liqu.
Naphtholi β. āā 1,0—2,0.
Sulf. praecip. 5,0.
Zinci oxyd. 10,0—20,0.
Vaselini 100,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs. Prurigo Hebrae-nél és pruritusnál mint viszketés-csillapító.

39 *Rp.* Acid. carbol. liqu. 5,0.
Spiritus 10,0.
MDS. 5—8 cseppet a Curschmann-féle álarcz segélyével belégezni. Gangraena pulmon. Bronchitis foetida.

40 *Rp.* Acid carbol. liqu.
Collodii āā 5,0.
MDS. Caries dentium. Gyapotra felvéve a fogürbe.

41 *Rp.* Acid. carbol. liqu. 2,0.
Aquae dest. 150,0.
Olei Menthae pip. gtt. 5.
Spirit dil. 20,0.
MDS. Belégzésre. Siegle-féle készülékkel. Gangraena pulmon. Bronchitis foetida.

42 *Rp.* Acid. carbol. liqu. 0.2.
Aquae dest. 10,0.
MDS. Bőr alá fecskendésre. ½—1 fecskendővel polyarthritis rheumatica esetén a fájdalmas ízület tájékán fecskendeztessék be.

43 *Rp.* Acid. carbol liqu. 2,5—5,0.
Glycerini 100,0.
MDS. Külsőleg ecsetelésre. Diphtheritis.

44 *Rp.* Acid carbol. liqu.
Ammon. pur. liq. āā 50,0.
Spiritus.
Aquae dest. āā 10,0.
MDS. Szaglószer heveny coryzánál.

45 *Rp.* Acid. carbol. liqu. 1,5.
Extr. Liquir dep.
Pulv. rad. Liquir. āā qu. s.
ut. f. pil. Nr. 30.
Consp. pulv. Liquir.
DS. 2 ór. egy szemet. Prurigo, psoriasis.

46 *Rp.* Acid. carb. liqu. 1,0.
Chloroformii 3,0.
MDS. Külsőleg. Fogcseppek. 1—2 csepp vattára felvéve cariosus fog üregébe teendő. Fájdalomcsillapító.

Acidum chinicum (*C_6H_7 (OH) COOH*). Fehér, jegeczes por, vízben oldh. Chinakéregben fordul elő. Hugysavképződést csökkenti, ezért köszvény, húgysavas diathesis, uratkövek esetén haszn. Bels. adag: 0,5 pro dos. porban, pilulában, tablettákban napj. 6—10-szer. L. sidonal és urosin.

Acidum chromicum (*CrO_3*). Piros, fénylő, szagtalan, légen elfolyósodó prizmás jegeczek; vízben, borszeszben jól oldódik. Causticum. Küls. condylomák, szemölcsök teleangiectasiák, poly-

---

pusok etetésére. Kutatóra ráolvasztandó. Ha oldatban alkalmaztatik, a környező bőr v. nyálkahártyafelület védelmi szempontból olajjal beecsetelendő. Bels. nem. Erős méreg. Küls. is csak kis terjedelemben alkalmazható. Legjobb, ha nem használjuk!

Acidum cinnamylicum ($C_6H_5CH = CH-COOH$). Színtelen (!) jegeczlapocskák, hideg vízben nehezen, forróban könnyen, borszeszben, aetherben, glycerinben, olajban, boraxtartalmú vízben könnyen oldódik. Íztelen, kellemes szagú. Gümőkórellenes hatásúnak mondják (Landerer). Gégetuberc. ecsetelésére, lupusgöcsökbe fecskendésre 1 : 10 borszeszre; tályogokba fecskendésre 1 : 10—20 glycerinre; izületekbe fecsk. 5%-os égvényes emulsió. U. ez intraven. befecsk. Ezekből 0,1—0,3—0,5 köbct. használtassék el egyszerre; 2—4 naponként ismételjük az adagot. L. *Hetol.*

47 *Rp.* Acid. cinnamyl. 1,0.
Cocaini hydrochlor. 0,5.
Spirit. vini 20,0.
MDS Lupusgöcsökbe egyszerre 2—3 csepp fecskendezendő.

49 *Rp.* Acid. cinnamyl. 2,0.
Spir. vini dil 20,0.
MDS. Tuberculoticus gégefekélyek ecsetelésére.

48 *Rp.* Acid. cinnamyl. 5,0.
Olei Amygdal. dulc. 10,0.
Vitellum ovi unius
Solut. Natr. chlor. (0,7%)
qu. s.
ut f. emuls 100.0.
DS. Venába fecsk. Befecsk. előtt 25%-os kalilúgoldattal gyengén lugossá kell tenni. Dos. 0,1—1,0 köbctm. hetenként 2-szer.

H. **Acidum citricum** [$C_6H_8O_7+H_2O$]. Nagy, szintelen, rhombos jegeczék, savanyú ízűek, vízben, borszeszben jól oldódnak. Gyenge antipyreticum, inkább hűsítő; substantiában kevéssé maró. Bels. oldatban adag: 2,0—5,0 : 150,0 2 ór. 1 evők. Saturatiókhoz succus citri helyett; 1,0 szénsavas sót telít 0,65 acid. citricum.

†H. **Acidum hydrochloricum concentratum.** Színtelen, füstölgő folyadék. 25%-os. Külsőleg edzésre. Bels. nem.

H. **Acidum hydrochloricum dilutum** (HCl). (Tömény sósav 4 r. + víz 6 r. = 10%). Víztiszta, savanyú folyadék. Bels. mint gyenge antipyreticum 2,0 : 150,0 2 ór. 1 evők. Digestivum dyspepsiák bizonyos eseteiben 10—15 csepp 1 pohár vízre, étkezés közben fogyasztandó el.

50 *Rp.* Acid. hydrochlor. dil. 20,0.
D. in vitro cum epist. vitreo bene clauso.
S. 10 cseppet 1 vörösboros pohár vízre.

51 *Rp.* Acid. hydrochlor. dil. gtt. 5—8.
Aquae dest. 80,0.
Syrup simpl. 8,0.
MDS. 2 ór. 1 kk., — gyk. Gyermekek dyspepsiájánál, ha a hányadék alcalicus kémhatású.

Acidum glyconicum. (*OH. CH$_2$ (CH. OH)$_4$. CO$_2$H*). Szőllő v. nádczukor élenyülési terméke. Sárgás-fehér, szörpszerű. Vízben oldh. 50,0—70,0 keverve natrium bicarb.-al vízben coma diabeticumnál per os vagy klysmában. Állítólag életmentő.

Acidum kakodylicum, l. Kakodyl.

Acidum jodicum (*HJO$_3$*). Fehér, kristályos por, vízben könnyen oldh. Maró hatású. Trachoma kezelésére ajánlották. Egyéb haszn. fölösleges.

52 *Rp.* Acidi jodici 5,0
Aquae dest. 95,0.
MDS 5%-os jodsavoldat.
Az orvos kezéhez. Trachomás kötőhártya ecsetelésére. Előzetesen 6%-os IK. oldattal ecseteljük a kötőhártyát.

53 *Rp.* Acidi jodici 3,0.
Vaselini 60,0.
M. f. ungu.
DS. 5%-os jódsav-kenőcs. Resorbens lobos exsudatumok, mirigydaganatok esetén.

H. **Acidum lacticum** (*CH$_3$.CH(OH).COOH*) Tejsav. Színtelen, szörpsürűségű, savanyú, szagtalan folyadék; vízben, borszeszben, aetherben, glycerinben jól oldódik. Oldja a crouphártyát. Töményen maró. Concentráltabb oldatokban gümős gégefekélyek edzésére. Bels. diabetes mellit. ellen CANTANI ajánlotta. Adag: belégzésekre 5,0—10,0 : 200,0. Bels. 5,0 : 150,0 egy napra.

54 *Rp.* Acid. lactici 10,0.
Aquae dest. 200,0.
MDS. Belégzésre (Siegle-féle porlasztóval) ½—1 óránként. Diphtheritis laryngis.

55 *Rp.* Acid. lactici
Aquae dest. āā 30,0.
MDS. Lupus vulgaris, lupus erythematodes és gümős fekélyek ecsetelésére.

56 *Rp.* Acid. lactici 5,0.
Aquae dest. 150,0.
Syrup. cort. Aurant 50,0.
MDS. 3-szorra elfogyasztani 1 nap alatt. Diabetes mellit.

57 *Rp.* Acid. lactici 5,0.
Sacchar. alb. 50,0.
Tragacanth. pulv.
Aquae dest. āā qu. s.
ut f. pastilli No. 50.
DS. Étkezés előtt 2 dbot. Dyspepsiánál sósav helyett.

†H. **Acidum nitricum concentratum purum** (*HNO$_3$*). Színtelen, maró, hevítve elillanó folyadék. 50%-os oldata causticum condylomák, szemölcsök, marási sebek, méhszáji erosiók, noma étetésére; üvegbot v. üvegecset! Bels. nem.

Acidum nitricum fumans. Pirosas-barnás v. sárgás, fojtó szagú, vörös gőzöket bocsátó folyadék. Küls. mint az acid. nitr. conc. pur. Bels. nem.

H. **Acidum nitricum dilutum.** (200,0 töm. salétromsav + 800,0 víz). Küls. edzésre. Bels. gyenge antipyreticum; adják morbus Brighti-nél és icterus catarrh. chron.-nál is. Adag oldatban: 1,0—2,0 : 150,0 2 ór. 1 evők.

Acidum nucleinicum. Fehér, vízben nem, alkaliákban jól oldható jegeczes por. Mint leucocytosist előidéző szer a sebészetben nem vált be. Urátoldó húgysavas diathesis eseteiben. Adag: 0.05—0.1 napj. 3-szor. Bőr alá is natr. nucleinicum alakjában l. utóbbi neve alatt.

Acidum oleinicum purissimum. Olajsav, mely linolsavmentes. Olajos, színtelen folyadék. Faolaj helyett epekőkólika ellen reggel és este 1,0 caps. gelat.-ban. Praeventive hónaponkét 10 egymásutáni napon át 0,5—1,0 pro die.

Acidum oxynaphtoicum seu. α Naphtolcarbolsav, [$C_{10}H_6(OH).COOH$]. Színtelen, finom jegeczték; naphtolszagú, hideg vízben nem, forróban rosszul, alkoholban 10% oldható, glycerinben 1⅛%. Antisepticum, 5-ször erősebb, mint a salicylsav. Nagy adagban mérgező (!). Bels. nem. Küls. edények, árnyékszékek fertőtlenítésére substantiában; sebek, stb. kezelésére ⅓—1%-os oldatok. Kenőcsökben 1 : 20, collodiumban 0,5 : 100.

Acidum phenylo-aceticum. ($C_6H_5.CH_2.COOH$). Fehér, fénylő, meleg vízben, borszeszben, aetherben oldh. ½%-os oldata a tuberculosus genyet fertőtleníti. Gümőkórosoknak .Williams ajánlja a tömény szeszes oldat 10 cseppjét 30 gm. vízben napj. 3-szor. Lehet emelkedni 20 cseppig.

Acidum phenylo-propionicum. $C_6H_5.CH_2.CH_2.COOH$) Fehér, finom jegeczek; oldékonyság, használat mint az acid. phenylo-acet.-nál.

H. **Acidum phosphoricum.** (H_3PO_4) Orthophosphorsav 20%-os vizes oldata. Színtelen, szagtalan, savanyú folyadék. Bels. gyenge antipyreticum. Adag 2,0—4,0 : 150,0, 2 ór. 1 evők.

58 *Rp.* Acid. phosphor. 3,0.
Aquae dest. 130,0.
Syrup. Rubi Idaei 20,0.
MDS. 2 ór. 1 evők. Mérsékes láznál temperans.

59 *Rp.* Acid. phosphor. 1,0.
Aquae dest. 100,0.
Syrup. simpl. 10,0.
MDS 2 ór. 1 gyk.
Gyermekeknek cystitis catarrh.-nál alcalicus kémhat. vizelet esetén.

†H. **Acidum pyrogallicum s. Pyrogallolum** [$C_6H_3(OH)_3$]. Fehér, könnyű, erősen fénylő, lemez vagy tűalakú jegeczek. Vízben elég könnyen, borszeszben, aetherben igen jól oldódik. Bels. nem. Küls. némely idült bőrbaj ellen kenőcs 1 : 10—20. Nagyobb bőrfelületeket óvakodjunk bekenni, felszívódik a beteg sérült bőrén át; vesevérzések nem ritkák. Phagedaenicus fekélyekre hintőpor alakjában.

---

60 *Rp.* Acid. pyrogallici 1,5—3,0.
Vaselini 30,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs. Psoriasis.

61 *Rp.* Acid. pyrogallici 10,0.
Amyli 40,0.
M. f. pulv.
S. Hintőpor.
Kautschuk-ballon segélyével 1—2 millimeter vastagon ráhinteni phagedaenicus fekélyre; vattával befödni.

62 *Rp.* Acid pyrogallici 3,0.
Axung. porci 2,0.
Lanolini 20,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs. Psoriasis, eczema margin. esetén.

63 *Rp.* Acid. pyrogallici 2,5.
Acid. salicyl. 1,0.
Ichthyoli 2,5.
Vaselini 44,0.
M. f. ungu.
DS. Külsőleg; kenőcs. Psoriasis, eczema marg.

64 *Rp.* Acid. pyrogall. 1,0—2,0.
Traumaticini 20,0.
MDS. Külsőleg. Sörteecsettel a beteg bőrre dörzsölendő. Psoriasis vulg.

H. **Acidum salicylicum crystallisatum.** [$C_6H_4.OH.COOH$]. Fehér, tűalakú jegeczekből álló por, íze édeses-savanyú, fanyar; 538 r. hideg vízben, melegben könnyebben, glycerinben, borszeszben igen könnyen old. Küls. antisepticum. Kenőcsnek 1 : 20—30; sebmosó víznek 1 : 300; hintőporba 1 : 30 talcum, vagy amylum, v. bolus alba-hoz; hólyagmosásra 1 : 500—1000. Bels. nem.

65 *Rp.* Acid. salicyl. 1,0.
Axung. porci 2,0.
Lanolini 7,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs.
Eczema, ichthyosis.

66 *Rp.* Acid. salicyl. 1,0
Vaselini 25,0
Amyli
Zinci oxyd aa 20,0
M. f. pasta.
DS Külsőleg.
Eczema, impetigo, prurigo.

67 *Rp.* Acid. salicyl. 1,0.
Vaselini 30,0.
Tint. Benzoes 2,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs. 3-szor napj. használandó.
Atonicus fekélyek, eczema capitis, impetigo, prurigo.

68 *Rp.* Acid. salicyl. 1,0
Collodii flexil. 10,0
MDS. Külsőleg ecsetelésre. Tyúkszemek, verrucák kiirtására.

69 *Rp.* Acid. salicyl. 3,0.
Amyli 10,0.
Talci venet. 87,0.
M. f. pulv. det. in scatul.
S. Hintőpor. Lábak izzadása, phthisicusok éjjeli izzadása ellen.

70 *Rp.* Acidi salicyl.
Acidi lact. aa 1,0.
Collodii flex. 8,0.
MDS. Tyúkszemcollodium.

Alcuentum salicylatum vízben oldódó kenőcs c. 30% acid. salicyl., eltartható, nem avasodik, gyorsabban szívódik föl mint a zsíros kenőcsök.

Salicyl-gyógyszáppan a kolozsvári (Heinrich József) gyógyszappangyárból kitűnő hatású idültebb bőrbajoknál, a hol a bőr hámlasztása mellett a beteg területen a faggyúmirigyek összehuzódását is elő akarjuk segíteni. (L. hird)

71 *Rp.* Acid. salicyl.
Resorcini aa 1,0.
Glycerini 3,0.
Aetheris sulf. 15,0.
Spirit. vini. 85,0.
MDS. Külsőleg. Sörteecsettel a bőrre dörzsölendő.
Alopecia pityrodes.

74 *Rp.* Acid. salicyl. 0.4.
Amyli 20,0
M. f. pulv. det. in scat.
S. Köldök-hintőpor.

76 *Rp.* Acid. salicyl.
Lanolini
Ol. Terebinth aa 10,0.
Axung. porci 70,0.
M. f. ungu.
DS. Este bedörzsölni. Polyarthritis.

78 *Rp.* Acid. salicyl. 5,0—10,0.
Olei Sesami. 20,0.
Empl. sapon 80,0.
leni calore misce ut f. emplastrum.
DS. Tapasz, felkenve haszn. Eczema chron.., verruca, clavus, impetigo, ecthyma, furunculosis trichophyton, keratoma palm. et plant. eseteiben

72 *Rp.* Acid. salicyl. 1,0.
Aquae dest. 500,0.
MDS. Hólyagmosásra. Használat előtt langyosra melegítendő.

73 *Rp.* Acid. salicyl. 1,0.
Acid. borici 6,0.
Aquae dest. ferv. 300,0.
MDS. Sebkötözéshez Használat előtt langyosra melegítendő.

75 *Rp.* Acid. salicyl. 40,0.
Sprit. vini. 100,0.
DS. Külsőleg. Suo nomine. Endometritisnél Playfair kezeléshez.

77 *Rp.* Acid. salicyl. 5,0.
Sapon. kalini 100,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs. Eczema tyloticumnál késhátva-tagon vászonra kenve alkalmazandó.

79 *Rp.* Acid. salicyl. 1,0.
Olei Menthae pip.
Olei Anisi stell. aa 0,5.
Spiritus vini dil. 100,0.
MDS. Fogvíz. 1/2—1 kk. fogmosáskor egy pohár vízbe.

Acidum sozojodolicum. ($C_6H_2J_2.OH.SO_3H+1\frac{1}{2}H_2O$). Vízben oldh. Antisepticum 2—3% oldatban. Inkább sói. L. sozojodol cz. a.

Acidum sozolicum L. Aseptolum.

Acidum sulfanilicum ($C_6H_4.NH_2.SO_3H$). Paraamidobenzolsulfonsav. Acut jodismus ellen haszn.. Szintelen, prizmás jegeczek. Vízben neh. old., alkalisói könnyen. Az orr nyálkahártyáján képződő nitriteket megköti s így ott a szabad jód leválását gátolja. Adag. bels. oldatban 1,0—5,0 napj. egyszer.

---

80 *Rp.* Acid. sulfanilici 2,0—5,0.
Natrii bicarb. 2,5.
Aquae dest 150,0.
MDS. Rendelet szerint.

†H. **Acidum sulfuricum concentratum** (*H_2SO_4*.) Színtelen szagtalan, olajszerű folyadék. Mint gyógyszer nem haszn.

H. **Acidum sulfuricum dilutum.** (Tömény kénsav 10 sr. 100 sr.-vízben.) Színtelen, áttetsző folyadék. Küls. mint izgató, összehúzó vérzékeny fekélyekre 1 : 10—30. Bels. gyenge antipyret'cum; szokásos szer palpitatio cordis nervosa, menorrhagia, metrorrhagia eseteiben. Adag 2,0—3,0 : 150,0 2 ór. 1 evők.

†H. **Liquor acidus Halleri s. Elixirium acidum Halleri.** (Spiritus conc. 150 .gm. + acid. sulfur. conc. 50 gm.) Átlátszó, sárgás színű, szesz és aetherszagú (aethylkénsavat tartalmaz) folyadék. Küls. a bőr mosogatására urticariánál 1 : 100 ; scorbutos foghús ecsetelésére 1 : 10. Bels. mint az acid. sulfur. dilut., melynél az étvágyat állítólag kevésbbé rontja.

81 *Rp.* Liquor. acid. Halleri 4,0.
Syr. Rubi Idaei 60,0.
MDS. 1 kk.—gyk. egy pohár vízre. napj. 2-szer.
Középkorú gyermekeknek haemophilia v. morb. macul. Werlhofii esetén.

82 *Rp.* Acid. sulfur. dil. 50,0.
Aceti 300,0.
Spirit. dil. 130,0.
Mel. dep. 100,0.
MDS. Külsőleg
(Aqua vulneraria Thedeni.)

83 *Rp.* Acid. sulfur. dil. 1,0.
Aquae dest. 80,0.
Syrup Rubi Idaei 20,0.
MDS. 2 ór. 1 kk. v. gyk.
3—6 éves gyermeknek.

84 *Rp.* Liquor acid. Halleri
Tinct. Opii crocatae āā 2,0
Tinct. Cinnam. 15,0.
MDS Ór. 20 cseppet kis pohárnyi vízben. Metrorrhagia.

85 *Rp.* Acid. sulfur. dil. 2,0.
Aquae dest. 130,0.
Syrup. Rubi Idaei 20,0.
MDS. 2 ór. 1 evők. Felnőttnek.

Acidum sulfurosum anhydricum. (*SO^2*). Keletkezik, haként elégetünk. Színtelen, fojtó szagú gáz. Erős antisepticum. Helyiségek fertőtlenítésére 1 köbméter légtérre 9—10 gm. kén kell, mely agyagedényben égetendő el; lehet a ként szénporral keverve, vastálczán is elégetni. Egyidejűleg vízgőzöket is fejlesszünk. Vigyázat, belélegezve igen ártalmas (!).

H. **Acidum tannicum s. Tanninum.** (*$C_{14}H_{10}O_9$*) Sárgásfehér, fanyar, összehúzó ízű por. Egyenlő mennyiségű langyos vízben, kétannyi borszeszben oldódik, 6 r. glycerinben. Adstrin-

---

gens, stypticum. Küls. száj-, torok-, szemvíznek, klysmának, húgycsőbe fecskendésre, hólyagmosásra 1 : 100—200; permete alakjában belégzésére 0,5—4,0 : 200; kenőcsbe 1 : 5—10; torok vagy a gége ecsetelésére 1 : 15—10. Choleránál Cantani-féle enteroklysis czéljaira 5,0—20,0 : 500—2000 gm. 38—40° C vízre, 20—30 csepp tinct. opiival. Bels. 0,05—0,5 pro dos. többször napj. porban, pilulában. Gyomoremésztést megrontja, a pepsint és a peptonokat lecsapja.

86 *Rp.* Acid. tannici 0,3—0,5
Sacchari alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port.
1—5 éves gyermeknek nephritis scarlatinosa esetén.

88 *Rp.* Acid. tannici 3,0.
Butyri Cacao qu. s. ut f. l. a glob. vagin No. 10.
DS. Tanninglobulusok.

90 *Rp.* Acid. tannici 2,0.
Pulv. Doveri 1,0.
Elaeosacchar. Menth. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port.
Diarrhoea ellen.

92 *Rp.* Acid. tannici 1,5.
Opii puri 0,5.
Extr. Nucis. vom. 0,15.
Extr. Cascarillae qu. s. ut f. pil. No. 30.
Consp. pulv. Cassiae Cinnamomi.
DS. 3-szor nap. 3 szemet.
Diarrhoea ellen.

94 *Rp.* Acid. tannici 0,03—0,1.
Aquae dest. 10,0.
MDS. Szemcseppek.
Conjunct. catarrh. chron.

87 *Rp.* Acid. tannici 2,0.
Ungu. simpl. 20,0—30,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs.
Méhszáji erosióknál tamponozásra.

89 *Rp.* Acid. tannici 1,5.
Butyri Cacao qu. s. (10,0).
ut f. l. a suppositoria. No. 5.
DS. Tannincsapocskák.

91 *Rp.* Acid. tannici 1,0.
Aquae Amygd. amar. 20,0.
Aquae dest. 100,0
MDS. Szemvíz.
Conjunctivis catarrh.

93 *Rp.* Acid. tannici 0,3—0,4.
Pulv. Doveri 0,1—0,3.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No 10.
DS. 2. ór. 1 port.
1—5 éves gyermekeknek bélhurut esetén.

95 *Rp.* Acid. tannici 3,0.
Extr. Aloes aquos. 1,0.
Extr. Graminis qu s. ut f. pilul. Nr. 100.
Consp. Lycopod.
DS. 3-szor napj. 4 szemet.
Morbus Brighti.

Catarrhus intestinalis:

Rp. Gelodurat „Pohl"
scat. orig. c. acid. tannic. 0.3.
S. 3-szor naponta 1 darabot.

96 *Rp.* Acid. tannici
Chinin. sulfur. $\overline{aa}$ 2,5.
Bals. peruviani 1,0.
Aquae Coloniensis 5,0.
Ung. rosati. 50,0.
M. f. ungu.
DS. Hajkenőcs. Hajhullás ellen.

97 *Rp.* Acidi tannici 20,0.
Glycerini 100,0.
MDS. Hüvely tamponokhoz.

98 *Rp.* Acid. tannici 4,0.
Aquae picis 80,0.
Aquae dest. 400,0.
MDS. Permete alakjában belégzésre. Bronchiectasia, bronchitis putrida.

99 *Rp.* Acid tannici 0,2—0,5.
Aquae dest. 90,0.
Vini Tokayens. 15,0.
Glycerini 10,0.
Tinct. Opii simpl. gtt. 2—4.
MDS. 2 ó. 1 kk. Gyermekeknek catarrh. intest. chron esetén.

II. Acidum tartaricum [$C_2H_2(OH)_2 . (COOH)_2$]. Hasábalakú, kéreggé összenőtt, szintelen, áttetsző jegeczek; íze savanyú. Oldódik = sr. vízben, 2½ sr. borszeszben. Használat, adag, mint az acid. citricumnál.

100 *Rp.* Acidi tartar. 2,0.
Aquae dest. 130,0.
Syrupi Moror. 20,0.
MDS. Ór. 1 evők. Enyhe antipyreticum.

101 *Rp.* Acid. tartar. 5,0.
Olei Citri gtt. 5.
Sacchari alb. 100,0.
M. f. pulv. det. in scat.
S. Limonade-por. 1—2 kk. egy pohár vízre.

Acidum trichloraceticum ($CCl_3 . COOH$). Színtelen, hygroskopos kristályok, vízben jól old. Causticum; 50% oldatban szemölcsök stb. edzésére; 1%—3% oldata haemostaticum, adstringens.

Acidum Thyminicum. A nucleinsav hasadási terméke, más néven nucleotinphosphorsav, gyári neve *solurol.* Barnássárga, hideg vízben is old. por; kissé savanykás ízű. Húgysavat megköti s azzal jól oldh. vegyületet alkot. Köszvényellenes szer. Adag napj. 3—4×0.5 gm. porban, pilulában, v. kész tabletták alakjában.

Acocantherae Schimperi lignum. Hatóanyaga a *quabain* nevű glycosida, mely alighanem azonos a strophantinnal. Hatás, haszn. mint a strophantusé és digitalisé. Adag: infus. v. decoct. alakjában 1—1·5 gm.: 150. 2 ór. 1 evők.

Dysenteria:

Rp. Gelodurat „Pohl“
scat orig. c. acid. tannic. 0,3.
S. 3-szor naponta 1 darabot.

102 *Rp.* Infus. ligni Acocantherae e 1,5.
l. a. p. ad. colat. 150,0.
Syrupi Menthae 20,0.
MDS. 2 ór. 1 evők.

Acoin (Dipara-anisyl-monoparaphenetylguanidin-chlorhydrat) Fehér, vízben 6%-ig oldh. por. Helybeli anaestheticum, mint a cocain. 0,1—1%os oldatokban subcután, v. nyálkahártyákra ecsetelve 1—2 p. mulva anaesthesia, mely tovább tart, mint cocain után. Schleich-féle anaesthesiához 0,1:100+0,8 natr. chlorid. Szemészetben a cyanhigany subconjunctivalis befecskendését fájdalmatlanná teszi.

103 *Rp.* Hydrarg. cyanati 0,01.
Natrii chlorati 1,0.
Aquae dest. 50,0.
Solut. Acoini 1% gtt. 1.
MDS. 1/4 fecskendővel subconjuctivalisan befecskendezni.

104 *Rp.* Acoini 0,1.
Natrii chlorati 0,8.
Aquae dest. 100,0.
MDS. Schleich-féle anaesthesiához.

105 *Rp.* Acoini 0,05.
Cocaini hydrochlor. 0,1.
Solut. Natr. chlor. 0,8% 5,0.
MDS. A subconjunctivalisan használandó folyadékhoz egy v. két tized Pravaz-fecskendővel hozzákeverni.

Aconitum Napellus. Tubera. (Ranunculaceae). Ható anyagai 1. aconitin. 2. pseudoaconitin. Nem használtatik; helyette köv. készítményei:

Extractum Aconiti. Borszeszes kivonat dextrinnel szárítva; fájdalomcsillapító neuralgiáknál; haszn. mind küls., mind bels. Kenőcshöz 1:5—10. Bels. 0,005—0.03! pro dos., 0.025—0.12! pro die. Változó erélyű, megbízhatlan készítmény.

Tinctura Aconiti. Haszn. mint az extractum. Adag bels. 3—5 csepp pro dos. többször napj. Dos. maxim. sing 0·5! Dos. maxim. pro die 1·5!

Aconitinum germanicum. ($C_{30}H_{47}O_{7}N$). Fehér vagy sárgás, szagtalan por, keserű, égető ízű; hideg vízben kevéssé, forróban 50—60 részben, borszeszben, sósavas vízben jól oldódik. Haszn. mint az extr. aconiti. Küls. kenőcshöz 0.02—0·01 : 10 0, melyből borsónyi használandó el egyszerre. Bels. 0·0005—0·001! pro dos. 2—3-szor napj. Rendkívül heves méreg. Nélkülözhető. Nagy óvatosság! Czélszerűek a Mousette-féle pilulák; ezekből 2—5 pil pro die. Dos. maxim. pro die. 0·002!

---

106 *Rp.* Aconitini german. 0,05.
solve in
Chloroformio qu. s. adde
Ungu. emollient. 20,0.
M. f. ungu.
DS. Aconitin - kenőcs. Sub signo veneni et sub sigillo. Borsónyi használandó el 2-szer naponk. Neuralgia.

107 *Rp.* Aconitini germ. 0,1.
Spiritus vini gtt. 10.
Lanolini 20,0.
M. f. ungu.
MDS. Aconitin-kenőcs. Sub signo veneni et sub sigillo. Külsőleg egy borsónyi haszn. Neuralgia.

Acopyrin l. Acetopyrin.

Actol. ($AgC_3H_5O_3+H_2O$). Tejsavas ezüst. Credé ajánlotta. Fehér, szagtalan, majdnem ízteleu, vízben oldható por. Antisepticum, adstringens; sebeket kissé izgatja, égő érzést okoz. A sublimat-pastillák helyett vannak 0,2 gmos actol-pastillák a sebkezelés czéljaira. Oldatok 1—2 : 1000. sebekre, torokvíznek.

Adalin. Két C_2H_5 csoportot s egy NH_2 csoportot tartalmazó brómozott hypnoticum-sedativum. Bromdiaethyl-acetylureum. Haszn. mint a veronalé. Hypnoticus adag 0·5—1,0 este lefekvés előtt. Sedativ adag 0·25—0 5 napj. 3-szor. Tabletták készen. Meleg vízben oldódik.

II. **Adeps lanae. L. Lanolinum.**

Adonis vernalis. Herba. (Ranunculaceae) Hatóanyaga az adonidin (glycosida), melynek vegyképlete még nincs pontosan meghatározva. Hatása, mint a fol. digitalisé, de gyengébb, bizonytalanabb. Nem cumulativ hatású. Adag: infus. 3,0—6,0 : 150,0 2 ór. 1 evők.

Adonidinum. Színtelen v. fehéres-sárga, amorph por, keserű, borszeszben jól, vízben, aetherben kevéssé oldódik. Hatás, mint a herba adonid. vern. Adag porban, pilulában 0.005 pro dos. 2—4-szer napj.

108 *Rp.* Infus. herb. Adonid. vern. e. 3.0.
l. a p. ad colat. 150,0.
Coffeini natr. benz.
Natrii jodati āā 2,0.
Theocini 1.20.
Digaleni 3,0.
Glycerini 10,0.
MDS. 3 ór. 1 evők. Erélyes diureticum.

109 *Rp.* Infus. herb. Adonid. vern. e 3,0—6,0.
l. a p. ad colat. 140,0.
Oxymel. Scillae 10,0.
MDS. 2 ór. 1 evők.

110 *Rp.* Adonidini 0·15.
Pulv. et extr. Liquirit. qu. s.
ut, f. pil. No. 30.
Consp. pulv. Liquir.
DS. 3 ór. 1 szemet.

Adrenalin. A mellékvesének állítólag tiszta, kristályos hatóanyaga, mely a vérnyomást általános edényszűkítő hatásánál fogva emeli. Sokszorta erélyesebb hatású, mint más mellékvese kivonatok. Leginkább mint helybeli edényszűkítő használtatik a szemészetben, rhinologiában, gégészetben, urologiában műtét előtt v. alatt, szondázásnál, loboknál; a nagy anaemia miatt némi érzéstelenség is áll be. 1 : 10,000 oldatból 1 csepp egy percz alatt vérteleníti a conjunctivát. Forgalomban az adrenalin sósavas v. bórsavas oldatai vannak 1 : 1000, 1 : 2000, és 1 : 5000, melyekből 1—2 csepp használandó. Helybeli anaesthesia czéljaira cocainnal s más hasonló szerrel együtt gyakran haszn. L. cocain-reczepteket. Belsőleg nem ajánlható. Veszedelmes melléktünetek gyakoriak. Küls. haszn. is nagy óvatosságot igényel! — Orvos kezéhez! — L. *Tonogen* cz. a. is. — Az Adrenalin-Poehl szintén jól használható. Kapható tubusokban (0.002) és oldatban (1 : 1000) à 10 ketm. és 30 ketm.

Aescorcin. A vadgesztenye aesculinjének egy származéka. 10%-os vizes oldata a szemészetben diagnosticus szer. U. i. a kötőhártya hámhiányos helyeit s a cornea-defectusokat pirosra festi. Nem izgat helybelileg.

Aesculin. A vádgesztenye glycosidája. Vízben neh. old. Natrium carbonattal (2—3%) készült 5%-os vízes oldatából 0·3 köbcm. lapus ellen bőr alá fecsk. Fájdalmas.

H. **Aether aceticus** [$CH_3.CO.OC_2H_5$]. Tiszta, átlátszó, könnyen mozgó, erősen illó, kellemes zamatú folyadék. Küls. bedörzsölésre rheumaticus fájdalmaknál. Bels. mint az aether. sulfur.

†H. **Aether bromatus. s. Bromaethyl** ($C_2H_5.Br$). Színtelen, erősen fénytörő, illó, kellemes szagú folyadék; vízben nem, borszeszben, aetherben oldható; 38—40° C-nál forr. Levegőn és napfény behatása alatt megbomlik (!). Belégezve analgeticum; tapintóérzés, eszmélet megmarad. Kisebb műtéteknél (fogászat) belégzésre 8—15 gm használandó el. Hysteriás, epilepsiás görcsök esetén 4—5 gm. kendőre csepegtetve belégzendő. Szív- és vesebetegek, tüdővészesek kerüljék. Gyomorba nem! 50 gmos üvegcsékben van készletben. Kevesebb nem is rendelhető.

H. **Aether chloratus. L. Aethylum chloratum.**

H. **Aether depuratus seu sulfuricus** [$(C_2H_5)_2O$]. Tiszta, átlátszó, színtelen, könnyen mozgó, erősen illó folyadék, sajátságos szaggal: 34—36° C.-nál forr. Küls. bedörzsölésre rheumaticus fájdalmaknál. Bels. 5—20 csepp v. 1—2 fecskendővel pro dos. subcután, mint excitans.

Narcosis czéljaira a mi pharmakopoeánk külön aethert tart H. **Aether ad narcosim** név alatt, mely sav-, aldehyd- és hydrogensuperoxydmentes kell, hogy legyen s barna, telitöltött

---

és ki nem bontott 100 gmos üvegekben hűvös, sötét helyen tartandó. Narcosisra csak ezt szabad használni. Jól pótolja az eddig használt külföldieket.

111 *Rp.* Aether. dep. 20,0.
Olei Terebinth. 8,0.
MDS. 15—30 cseppet.
3—4-szer napjában.
Durand-féle szer
epekőkólikánál.

112 *Rp.* Aether dep.
Tinct. Valerian. aeth.
aa 15,0.
MDS. 15—30 cseppet egyszerre.
Excitans.

H. **Spiritus aethereus s. Liquor anodynus Hoffmanni.** (Aether dep. 250 gm. + Spiritus 750 gm.) Szaglószer. Azonkívül bels. 10—30 csepp czukorra cseppentve v. mixturában excitans.

Aether glycerino-salicylicus. L. Glycosal.

Aether Petrolei s. Ligroine. $C_nH_{(2n+2)}$ képletű szénhydrogének keveréke; főleg amylhydrogén. Színtelen, illó, könnyen lobbanó folyadék (vigyázat gyertyával, gyufával!!). Haszn. helyi anaesthesia eszközlésére. A Richardson-féle „Compound anaesthetic fluid for local anaesthesia" nevű szerben van: Aether Petrolei 4 r + Aether dep. 1 r.

Aethoxy-Coffeinum. $(C_8H_9(OC_2H_5)N_4O_2]$. Olyforma hatása van, mint a cocainnak. 2%-os oldatból 1 fecskendővel bőr alá fecskendve helybeli érzéketlenség jelentkezik. (Ceola.) DUJARDIN-BEAUMETZ hemicraniánál dicsérte hatását. 0·2—0·5-os adagokra az ütőerekben a feszülés emelkedik, pulsus 2—6-al szaporodik, közérzet javul; később az arcz kipirul, csekély izzadás. Némelyek szerint az alvást is előmozdítaná. (?)

Aethylenum chloratum s. Liquor hollandicus. $[CH_2Cl.CH_2Cl]$. Színtelen, chloroformszagú folyadék. Küls. elvonó bedörzsölésekre tisztán v. mint linimentum 1 : 3—5. Belégezve narcosis. Ritkán használtatik.

Aethylidenum chloratum s. Aethylidenum bichloratum. $[CH_3.CH.Cl_2]$. Színtelen, chloroformra emlékeztető szagú folyadék. Belégeztetve jó narcosist ad; állítólag a szívre kevésbbé veszélyes, mint a chloroform. (LIEBREICH).

††H. **Aethylmorphinum hydrochloricum s. Dioninum.** Fehér, keserű por, alkoholban könnyen old. Morphin- és codeinpótszer, főleg köhögéscsillapító. Mint anodynum kétes hatású. Szemészetben lymphagog hatása miatt haszn.; friss, valamint régi cornealis homályok felvilágosítására és ulcus corneae, valamint disjunctio epithelii corneae eseteiben 5%-os oldatban szemcseppek alakjában, vagy 2—5%-os vaselines kenőcsben, vagy tisztán por alakjában a kötőhártyazsákba helyezendő, vagy bórsavval aa finoman porítva ugyanígy használandó.

Cholelithiasis: *Rp.* Gelodurat „Pohl"
scat. orig. c. Aether
Ol. Terebinth. aa 0,25.
S. többször napjában 2 dbot.

113 *Rp.* Aethylmorphini hydrochlor. 0,2.
Sacchar. albi. 4,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2—4 port napjában. Köhögéscsillapító.

114 *Rp.* Aethylmorphini hydrochlor. 0,5.
Aquae destill. 10,0.
MDS. Szemcseppek.

115 *Rp.* Aethylmorphini hydrochlor. 0,5.
Vaselini 10,0.
MDS. Szemkenőcs.

116 *Rp.* Aethylmorphini hydrochlor. 0,5.
Aquae dest. 10,0.
MDS. 1/2—1 Pravaz-fecskendővel bőr alá. Tabeses fájdalmak ellen (?)

117 *Rp.* Aethylmorphini hydrochlor.
Acid. borici $\overline{aa}$ 1,0.
M. f. pulv. subtilissimus.
D in vitro.
S. Küls. A kötőhártyazsákba egy kevés sondával beléhelyezendő.

H. **Aethylum chloratum s. Aether chloratus s. Monochloraethan s. Chloraethyl, s. Aethylchlorid.** (C_2H_5Cl). Víztiszta, könnyen mozgó, igen erősen illó, 12° C-nál már forró, vízben nehezen, borszeszben igen jól oldható folyadék, könnyen gyulad. (Vigyázat!) Helybeli anaestheticum kisebb műtéteknél. Beforrasztott üvegcsövekbe zárva van forgalomban. A forrasztási hely letörendő, vagy a kupak leesavarandó, midőn az illó anyag vékony sugár alakjában önként áramlik ki a műteendő felületre, azt lehűti s érzésteleníti. KELEN, ANESTYLE, CHLORYL, CORYL, METAETHYL név alatt ezen készítménynek chlormethyllel való keverékei jönnek forgalomba.

Agar-Agar. A Gelidium corneum nevű keletázsiai tengeri algából készülő colloid anyag. Ujabb időben anthrachinon-tartalmú hashajtókkal (cascara, aloe, sennapor) keverve használják (l. regulin), hogy azok felszívódását késleltessék s így azok eljutását a vastagbelekbe biztosítsák. Úgy látszik önállóan is bír eccoproticus hatással, mert vízdúsabbá s lágyabbá tudja tenni a bélsarat. Beleket nem izgatja; peristaltikára nincs hatása. Adag napj. 1 kk—1—2 evők. Két háromnapi adagolás után rendesen hatásos enyhébb obsitpatio habitualis eseteiben.

Agarase. Agar-agar + bulgár lactofermentum keveréke. Eccoproticus tabletták készen. Adag 3 drb étkezés körben

Agaricinum. A fungus laricis v. agaricus albus hatóanyaga; nem más, mint kissé tisztátlan agaricinsav [$C_{14}H_{27}.OH.[COOH]_2 + H_2O$]. Fehér, jegeczes por. Antihydroticum, különösen phthisicusok éjjeli izzadása ellen. Hatás 5—6 óra mulva. Gyenge diureti-

---

cum. Adag bels. 0·005—0·04 pro dos. egyszer-kétszer; gyermekeknek 0,002—0,005—0,008 pro dos. Subcután igen fájdalmas ezért pilulában v. porban.

118 *Rp.* Agaricini 0,15.
Pulv. Liquirit.
Mucil. Gummi arab.
aa qu. s.
ut. f pil. No. 30.
DS. Este lefekvés előtt 2—3 órával 1—3 szemet; hajnalban ismét.

119 *Rp.* Agaricini 0,02—0,05.
Sacchar. alb. 4,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Este egy port. Gyermekeknek.

Agaricus chirurgorum. (Polyporus fomentarius. Fungi. Hymenomycetes.) Taplógomba. Hajszáledényes külső vérzéseknél vérzéscsillapító. Fölösleges; ha piszkos a készítmény, veszélyes is, sebfertőzést okozhat. Ne használjuk.

Agathin. (Salicyl α-methyl-phenyl-hydrazon). Színtelen, szag- és íztelen jegeczlapocskák, vízben nem, borszeszben, aetherben oldh. Antineuralgicum, antirheumaticum, mint az antipyrin. Adag. 0,3—0,5 napj. 2—3-szor porban. Hatás bizonytalan, néha késik. Kellemetlen mellékhatások gyakoriak.

Agurin. (Theobromin-natrium-natrium—acetat.) Fehér, vízszivó, vízben jól oldh. por. Diureticum, mint a diuretin. Adag bels. 0,3—0,5 pro dos. 2,0—4,0 pro die. oldatban.

120 *Rp.* Agurini 6,0.
Aquae Menthae pip.
Aquae dest. aa. 70,0.
MDS. Napj. 4—5 evők. Diureticum.

121 *Rp.* Agurini 5,0.
Coff. natr. benzoic. 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS Naponta 4—5 port. Diureticum.

Aiodin. l. Thyreoidea készítm.

Airol (Basicus gallussavas jod-bismuth). Szürkés-zöldes, szagtalan, íztelen, vízben, alkoholban és aetherben oldhatlan, natronlugban, ásványsavakban oldh. por. Óvd nedvességtől, bomlik! Haszn. mint a jodoform és dermatol; hintőporban, glycerines oldatban, collodiumban, kenőcsben.

122 *Rp.* Airoli 2,0.
Aquae dest. 5,0.
Glycerini 15,0.
MDS. Küls. Gonorrhoeánál 2-szerre a húgycsőbe fecskendezni.

123 *Rp.* Airoli 5,0.
Collodii flexil. 45,0.
MDS. Airol-collodium. Külsőleg.

124 *Rp.* Airoli 15,0
Talci venet. 85,0.
M. f. pulv.
DS. Hintőpor.

125 *Rp.* Airoli 5,0.
Vaselini 15,0.
M. f. ungu.
DS. Airolos szemkenőcs.

---

126 *Rp.* Airoli
Mucil. gummi arab.
Glycerini aa 10,0.
Bolus alb. 20,0.
M. f. pasta.
DS. Bruns-féle pasta. Sebvarratokra occlusivpasta. Spatulával vastagon felkenni.

127 *Rp.* Airoli 2,5.
Camphorae tritae 0,5.
Vaselini 50,0.
M. f. ungu.
DS. Airolkenőcs. Ulcus crurisra kenni. Sarjadzást előmozdítja.

Alantol. l. Helenin.

Albargin. Ezüstnek gelatose-val (enyvszármazék) való összeköttetése. Haszn. mint a protargolé és argoniné. Gonorrhoea ellen 2%-os oldatban befecskendések.

Alboferrin. l. Ferri praeparata.

Alcarnose. Tápszer. Barna, szívós, vízben jól oldh. Kenyérízű, majdnem szagtalan tömeg. 24% albumosok, 67% maltose, 6% zsír, 3% sók. 12 gmos gelatin capsulák alakjában van kereskedésben. Napj. 1—10 db. tejben, levesben, cacaóban, ha erősebb táplálás szükséges. Tápláló csőrének is igen jó.

Alcuentum. Folyékony kenőcsanyag, mely alkoholt tartalmaz és vízben oldható. Készen kapható kénesővel, kali jodatummal, salicylsavval készült alcuentum.

Aleuronat-készítmények. Az al.-liszt, mely növényi fehérjeféle, íztelen, sárgás por és diabetes-kenyér készítésére haszn. A sebészetben a leucocytákra gyakorolt chemotacticus hatása alapján folytonossági hiányok beragasztására összetapadás elérése czéljából haszn.

Alexipon. Acetylsalicylsavas aethylester. Sárga, olajszerű folyadék. Küls. bedörzsölésre rheumatismus ellen tisztán vagy aa olajjal.

Allergin. A tuberculosis ophthalmo- és Pirquet-reactiói számára szolgáló Alttuberculin oldat, mely capillaris üvegcsövekben steril alakban kapható.

†H. **Aloe.** Különböző aloe-fajok leveleinek sűrített tejnedve. Gyantaszerű, fénylő, fekete vagy feketésbarna, kagylós törésű, rossz szagú, keserű ízű darabok. Hatóanyaga az aloin (l. alant). Bels. 0·02—0·05 pro dos. 2—4-szer napj. mint amarum, 0,2—0,3 pro dos. mint laxans, 0·5—1,0 pro dos. mint drasticum hat; utóbbi adagokban ellenjavalt hószám, terhesség, könnyen vérző aranyér eseteiben.

†H. **Extractum Aloes.** Vizes kivonat, száraz, porítható. Kétszer oly hatékony, mint az aloe, ezért felényiek az adagok.

†H. **Tinctura Aloes.** Amarum. Adag 5—20 csepp pro dos.

H. **Pilulae laxantes.** Tartalmaznak aloet, jalapa-gumót, natronszappant. Hashajtó-adag 2—3 szem.

Aloinum. Az aloe hatóanyaga s az anthrachinonok csoportjába tartozik. Sárgás, hideg vízben nehezen, forróban könnyen

oldódik, jegeczes, keserű ízű. Hatása mint az aloe-é. Adag bels. laxans czélból 0,1—0,2 pro dos. pilulában. Angliában igen használatos obstip. habit. eseteiben.

128 *Rp.* Extr. Aloes 10,0.
Extr. Rhei
Extr. Cascarae aa 5,0.
M. f. l. a. pilulae
No. 100.
Obduc. fol. Argenti.
DS. 1—2 szemet este. Obstip. habit.

129 *Rp.* Aloes pulv. 10,0.
Extr. Chinae 5,0.
Pulv. cort. Cinnam. 2,0.
Syrup. cort. Aurant. 3,0.
M. f. pilul. No. 100.
Consp. pulv. Cassiae Cinnam.
DS. Evés előtt 1—2 szemet. Tonicum, stomachicum.

130 *Rp.* Extr. Aloes.
Pulv. rad. Rhei chin.
aa 1,0.
Extr. Colocynth.
Gummi Gutti aa 0,5.
Pulv rad. Althaeae.
Mucil. Gummi arab.
aa qu. s.
ut. f. pilul. No. 30.
DS. 1—2 szemet naponta. Drasticum.

131 *Rp.* Aloes pulv.
Extr. rad. Rhei chin.
aa 2,0.
Extr. Belladonn. 0,1.
Extr. Taraxaci qu. s.
ut. f. pilul. No 30.
Consp. pulv. Cassiae Cinnam.
DS. 2—3 szemet egyszerre. Laxans.

132 *Rp.* Extr. Aloes
Extr. rad. Rhei chin.
Ferri lactici aa 2,0.
Pulv. et succi Liquirit.
aa qu s
ut. f. pilul. No. 30.
Consp. pulv. Liquirit.
DS. 1—3 szemet reggel és este.
Chlorosis et obstip habit.

133 *Rp.* Extr. Aloes
Fel Tauri inspiss.
aa 2,0.
M. f. pilul. No. 30.
Obduc Keratino.
DS. 3 × napj. 3 szemet.
Icterus cum obstipatione.

134 *Rp.* Tinct. Aloes.
Tinct. Chinae comp.
aa 15,0.
MDS. 3 × napj 15—30. cseppet.
Amarum.

Allosan. A santalol allophansavestere. Fehér, íztelen por. Bélben lehasad belőle santalol vagy gonorol s ez a hatékony rész. Antigonorrhoeicum. Adag napj. 3—4×1—2 gm. Fél gmos tabletták készen. L. Gonorol cz. a. is.

Almatein. A haematoxylin és formaldehyd kondenzácziós terméke. Könnyű, vörhenyes, szagtalan, íztelen por, vízben nem.

---

glycerinben és alkoholban jól old. por. Antibactériticum, béldesinficiens. (?) Küls. mint hintőpor v. glycerines oldatban (1%-os). Bels. pro dos. 0,2—0,6 napj. többször.

134 *Rp.* Almateini 0,5.
Glycerini 50,0
M. f. sol.
DS. Suo nomine. Küls.

Alphol. (Salicylsavas α naphtylester.) Fehér, vízben neh., aetherben könnyen old. por. Haszn. s adaga mint a salolé és betolé.

Alsol (Alumin. acet. tartar). Színtelen, fénylő, gummiszerű, eczetsav-szagú, összehúzó, édeses-fanyar ízű darabkák. Vízben jól oldódik, borszeszben, glycerinben nem. Adstringens, antisepticum. A liquor alumin. aceticit (Burow-oldat) jól pótolja (l. ezen cz. alatt). Küls. sebmosó-folyadéknak 2—3%-os oldat; szájvíznek, húgycsőbe, hüvelybe, orrba fecskendésre, lábak mosogatására (bűzös izzadás) 1—2% oldat.

135 *Rp.* Alsoli 6,0.
Aquae dest. 300,0.
Syrup. simpl. 20,0.
MDS. Száj-torokvíz.

136 *Rp.* Alsoli 2,0.
Aquae dest. 150,0.
MDS. Húgycsőbe fecskendésre. Gonorrhoea.

137 *Rp.* Alsoli 4,0.
Aquae dest. 200,0.
Aquae Amygdal. amar. 10,0.
MDS. Permete alakjában belélegzendő.
Bronchitis putrida, gangraena pulmon.

138 *Rp.* Alsoli 2,0.
Aquae dest. 130,0.
Syrup. cort. Aurant. 20,0.
MDS. ór. v. 2 ór. 1 evőkan. Gyomor-, bélvérzések.

H. **Althaeae radix.** (Malvaceae). Hatóanyaga növényi nyálka és keményítő. Pora jó pilulaanyag mucil. gummi arab.-val; pilulahintőpor. Decoct. 1 : 10 nyákos, bevonó folyadék, száj-, torokvíznek; csípős anyagoknak jó vehiculum.

H. **Althaeae folia.** Hatóanyaga növényi nyálka. Decoct. 1 : 10 nyákos, bevonó folyadék.

H. **Species Althaeae.** (Rad. és fol. Althaeae, rad. Liquirit flor. Malvae.) Egy csésze theára (infus.) tetézett evőkanálnyi, veendő.

Syrupus Althaeae. Kellemes ízjavító.

139 *Rp.* Decoct. rad. Althaeae e 10,0.
1 a. p. ad. colat. 300,0.
Syrup. Althaeae 20,0.
MDS. Száj-, torokvíz.
Stomatitis- v. angina catarrh.

140 *Rp.* Rad. Althaeae 20,0.
Rad. Liquir. decort. 10,0.
Rhizom. Iridis.
Fruct. Foeniculi.
āā 1,0.
Conc. cont, m. f. spec.
DS. 2 evők. 1 csésze theára.

141 *Rp.* Decoct. rad Althaeae
e 5,0.
l. a. p. ad. colat 100,0.
Salis Ammon. dep. 0,5.
Tinct Opii simpl. gtt. 3.
Succi. Liquir. 5,0.
MDS. 2 ór. 1 gyk. 3—6 év. gyerm. bronchitis esetén.

142 *Rp.* Syrup. Althaeae 50,0.
Oxymel Scillae 5,0.
Aquae Melissae 25,0.
MDS. 1—2 ór. 1 kk. 2—3. év. gyerm. köptető.

H. **Alumen.** [$AlK(SO_4)_2 + 12H_2O$]. Színtelen, áttetsző, kemény octaederek vagy kristálydarabok, levegőn könnyen elmálnak. 10½ sr. vízben oldódik, oldat savanyú kémhatású, összehúzó, fanyar ízű. Adstringens, stypticum, gyenge antisepticum. Küls. teli fürdőre 100—150 gm.; száj-, torokvíznek, hüvely kimosására 2,0—5,0 : 100,0; húgycsőbe fecskendésre 0,5 : 100,0; kenőcsnek 1 : 10—20. Bels. porban, pilulában, nyákos oldatban 0,1—0,5 pro dos. 0,5—2,0 pro die.

H. **Alumen ustum.** [$AlK(SO_4)_2$]. Fehér por, 25 sr. vízben lassan oldódik Substantiában hintőpor vérző sebekre.

143 *Rp.* Aluminis 5,0.
Aquae dest. 300,0.
Syrup. Moror. 30,0.
MDS. Száj-, torokvíz.

144 *Rp.* Aluminis 10,0.
Plumb. acet. bas. sol. 20,0.
Aquae dest. 200,0.
MDS. Külsőleg 2—3 liter vízzel felhigítva borogatások alakjában haszn. hevenyés bőrlobok, égési sebek ellen a liquor Burowi helyett.

145 *Rp.* Aluminis 0.5.
Aquae Foeniculi 50,0.
MDS. Szemcseppek. Conjunct. catarrh.

146 *Rp.* Aluminis
Zinci sulfur.
Acid. carbol.
aa 0,3—0,6.
Aquae dest. 200,0.
MDS. Húgycsőbe fecskendésre. Gonorrhoea.

147 *Rp.* Aluminis 5,0.
Aquae dest. 250,0.
Syrup. Moror. 20,0.
MDS. Gyermekeknek száj- torokvíz.
Stomat. catarrh. és aphthosa, angina catarrh., tonsillitis follicul. Ha lenyelnék, puha rongyra itatni a folyadékot s úgy mosogatni a beteg helyet.

148 *Rp.* Aluminis
Cupri sulf.
Pulv. frond. Sabinae
aa 10,0.
M. f. pulv. det. in scat.
DS. Hintőpor. Condylomata acumin. esetében növedékekre hinteni (ép bőr vattával védessék).

Stypticum: *Rp.* Gelodurat „Pohl"
scat. orig. c. Extr. Hydrast. 1,0.
S. 3—4-szer naponta 1 dbot.

149 *Rp.* Aluminis 4,0.
Morphini hydrochlor. 0,05.
Sacchar. alb. 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3—4 port naponta. Phthisicusok csillapíthatlan hasmenése ellen.

152 *Rp.* Zinci sulf. 5,0.
Alumin. pulv. 30,0.
MDS. Külsőleg. Kávéskan. 1½ l. vízben oldva hüvelyöblítésre.

154 *Rp.* Aluminis 1,0—2,0.
Pulv. Doveri 2,0
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port.
Diarrhoea, haemoptoe, vesevérzés.

150 *Rp.* Aluminis
Zinci sulfo-carbol.
aa 0.5—2,0.
Aquae dest. 250,0.
MDS. Húgycsőbe, hólyagba fecskendésre blennorrhoeánál.

151 *Rp.* Aluminis 1,0.
Camphorae trit. 0,5.
Ungu. emoll. 30,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs.
Pruritus vulvae et ani.

153 *Rp.* Decoct. tuber. Salep e 0,5.
l. a. p. ad colat 80,0.
Aluminis 0,4.
Tinct. Opii simpl. gtt. 2.
Syrupi simpl. 8,0.
MDS. 2 ór. 1 kk.
1—2 éves gyerm.-nek heveny bélhurut ellen. Ha collapsus volna, tinct. opii helyett tinct. valer aeth gtt. 10. vétessék.

II. **Aluminium aceticum solutum seu liquor Burowi** Tiszta, színtelen, eczetsav-szagú folyadék. Körülbelül 5% bázisos alumin. acetatot tartalmaz. Antisepticum, adstringens. Haszn. küls. renyhe, eves sebek mosogatására (1 : 5), blennorrhoea urethrae, bűzös hüvelyhurut, ozaena esetén befecskendésre (1 : 20), szájvíznek (1 : 30). Bels. ritkán; hasmenések ellen 5—20 csepp syrupban, napj. többször.

155 *Rp.* Alum acet. sol. 10,0.
Aquae dest. 80,0.
Syrup. simpl. 20,0.
MDS. 2 ór. 1 gyk.
Gyermeknek dysenteria catarrh. és diphtheritica esetén.

156 *Rp.* Aluminii acet. sol. 20,0.
Aquae dest. 400,0.
MDS. Csőrének.
Gyermeknek dysenteria catarrh. és diphtheritica esetén.

Aluminium aceticum basicum pulvis l. Eston.
Aluminium acetico-tartaricum. l. Alsol.
Aluminium borobenzoicum tart. liquidum. l. Sudoral.
Aluminium caseinicum. Sárgásfehér, íztelen por, vízben oldhatatlan. Belsőleg adstringens. Bélbajok esetén porban 0·25—0·3 pro dos. többször napjában. Gyermeknek 0·03 pro dos.

Aluminium hydrooxydatum. $[Al_2(OH)_6]$. Fehér, könnyű, nyelvhez tapadó por, vízzel semleges hatású péppé elegyedik. Csak mint szárító hintőpor használtatik.

Aluminium paraphenolo sulfuricum l. Sozal.

Aluminium subgallicum seu Gallal. Barna, amorph por, vízben oldódik. Antisepticum. Ozaenánál befuvásra haszn.

Aluminium subtannicum. l. Tannalum insolubile.

Alumnolum. Aluminium β naphtholo-disulfonicum. Fehér, hideg vízben, glycerinben jól, borszeszben nehezebben s kékesen oldódó por. Adstringens, antisepticum. Küls. 10—20%-os hintőpor talcum v. amylummal. Sebmosogatásra, kifecskendésre a sebészetben s nőgyógyászatban 0,5—2%-os oldatok. A húgycsőbe fecsk., valamint orr- és gégebántalmaknál 0,5—1%-os, szemcseppeknek 2—4%-os oldatok. Bels. nem.[1]

157 *Rp.* Alumnoli
0,25—0,5—1,0.
Aquae dest 100—150,0.
M. f. sol.
DS. Külsőleg. Húgycsőbe fecsk.

158 *Rp.* Alumnoli 10,0.
Olei Ricini 10,0.
Collodii 80,0.
MDS. 10%os Alumnol-Collodium. Bőrgyógyászatban haszn.

Alypin. Bonyolult structurájú, vízben jól oldható, kristályos helyi anaestheticum. Cocain helyett haszn. Nem okoz mydriasist. 1—3%-os old. nyálkahártyákat érzéstelenít.

Amenyl. Methylhydrastin-imidochlorhydrat. Sárgás, neh. oldh. por. Emmenagogum Véredenytágító. Adag. napj. 2—3×0 05 gm. Pro die 0·1—0·15 gm.

Amidoazotoluol. A rubrum scarlatinum (l. ott) tartalmazza. Barna por. 5—8%-os zsiros kenőcsben haszn. Hintőpornak is.

Ammoniaci gummiresina. Izgató, oszlató tapaszok alkatrésze. Bels. azelőtt mint expectorans használtatott emulsio vagy pilula alakjában. Adag 0,3—0,5 pro dos., 1,5—3,0 pro die.

H. **Ammonii liquor.** (H_3N). Tiszta, átlátszó, színtelen, átható szagú, maró folyadék. 100 részben 10 sr. ammoniagáz van. Causticum. Küls. rovar-, scorpio-csipések kiégetésére. Bels. nem.

H. **Linimentum ammoniatum s. Linim. volatile.** (Liquor. Ammon. 40.0. + Ol. Sesami 160,0) Bőrvörösítő, bőrizgató.

H. **Ammonium aceticum solutum s. Liquor Ammonii acet. s. Spiritus Mindereri** $[NH_4 . C_2H_3O_2]$. 15% ammonium aceticumot tartalmaz. Tiszta, átlátszó, színtelen, illó folyadék. Küls. mint antisepticum; sebek kötözéséhez 1:4, száj, orr, hüvely kiöblítésére 1:20—30. Bels. mint diaphoreticum nyákos folyadékban, syrupban 0,5—1,0 pro dos. napj. 3—4-szer.

159 *Rp.* Infus. flor. Sambuci e 10,0.
l. a. p. ad colat. 150,0.
Ammon. acet. soluti 10,0.
Syrup simpl. 20,0.
MDS. ór. 1—2 evők.
Diaphoreticum.

160 *Rp.* Ammon. acet. sol. 10,0.
Aquae Menthae pip. 100,0.
Spir. Aether. nitr. 2,0.
Syrup. cort. Aurant. 25,0.
MDS. ór. 1 evők.
Diaphoreticum.

†H. **Ammonii anisati liquor s. Spiritus salis ammoniaci anisatus** (Ammonium 20 + Spirit. 75 + Ol. Anisi 3.) Bels. kitűnő expectorans. Adag 5—20 csepp pro dos. napj. többször, nyákos oldatban. Köptetők hathatós adjuvansa.

161 *Rp.* Decoct. rad. Althaeae e 10,0.
l. a. p. ad colat. 150,0.
Liquor. Ammon. anisat.
Vini stibiati āā 5.0.
Syrup. Ipecac. 10,0.
MDS. 2 ór. 1 evők.
Expectorans.

162 *Rp.* Liquor Ammon anisati 1.0.
Syrup. Althaeae 50,0.
Syrup. Ipecac. 10,0.
MDS. 2 ór 1 kk.
2—4 éves gyermeknek. Bronchitis capill. Pneumon. catarrh.

†H. **Ammonium bromatum** [*NH⁴Br.*] Fehér, jegeczes por, vízben könnyen oldódik. Antispasmodicum, sedativum. Adag : 0,1—1,0 pro dos. 3—4-szer napj. oldatban; leginkább kalium bromat. v. natrium bromat.-mal együtt.

163 *Rp.* Ammon. brom.
Natr. brom. āā 5,0.
Aquae Menthae pip. 150,0.
MDS. Reggel, este 1 evők.

164 *Rp.* Ammon brom.
Kalii brom. āā 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. Nr. 10.
Det. in chart. cerat.
S. Nap. 2—3 port czukros vízben.

Epilepsia, hystero-epilepsia, delirium tremens.

H. **Ammonium carbonicum.** (Primaer ammonium carb. s. bicarb. összeköttetése carbaminsavas ammoniummal.) Ammoniumszagú, erősen lúgos, színtelen, kemény, szálasan jegeczes, légen elmálló, illó. 4 r. vízben lassan oldódik. Küls. bőrizgató kenőcshöz, linimentumhoz 1 : 30—50. Bels. analepticum, excitans; oldatban 1,0—2,5 : 150. 2 ór. 1 evők.

165 *Rp.* Ammon. carb. 5,0.
Camphorae trit. 1,0.
Ungu. simpl. 30,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs.

166 *Rp.* Ammon. carb. 2,0.
Aquae dest. 130,0.
Syrup. simpl. 20,0.
MDS. ór. 1 evők.
Excitans.

167 *Rp.* Ammon. carb. 2,0.
Camphorae trit. 0,2.
Gummi arab. pulv. 10,0,
subige et solve in
Aqua dest. 130,0.
adde
Syrup. Althaeae 20,0.
MDS. 2 ór. 1 evőkan
Excitans.

168 *Rp.* Infus. rad. Ipecac. e 0,3.
l. a. p. ad colat. 80,0.
Ammon. carb. 0,5.
Syrup. simpl. 20,0.
MDS. 2 ór. 1 kk. v. gyk.
2—5 éves gyerm. Pneumon. catarrh.

II. **Ammonium chloratum s. Sal ammoniacum depur. s. Salmiak.** (*$H_4N.Cl$*.) Fehér, jegeczes por, szagtalan, sós izű; egyenlő r. forró vízben, 3 r. hidegben oldódik. Expectorans. Ellenjavalt magas láznál. Adag: permete alakjában belégzésre 1%-os oldat; bels. oldatban 2,0—4,0: 150,0 2 ór. 1 evők.

169 *Rp.* Ammon. chlorati 4,0.
Aquae dest. 150,0.
Syrup. Ipecac. 10,0.
MDS. 2 ór. 1 evők. Expectorans.

170 *Rp.* Ammon. chlor. 0,4—0,5.
Aquae dest. 100,0.
Syrup. Althaeae 15,0.
MDS 2 ór. 1 gyk.
3—6 éves gyermeknek
Expectorans.

171 *Rp.* Decoct. rad. Althaeae e 5,0.
l. a. p. ad colat. 100,0.
Ammon. chlor. 0,5.
Tinct. Opii simpl. gtt. 3.
Succi Liquirit. dep. 5,0.
MDS. 2 ór. 1 gyk.
3—6 éves gyermeknek.

172 *Rp.* Ammon chlorati 5,0.
Tartar. stibiat. 0,03—0,05.
Aquae Foeniculi 150,0.
Syrup. Senegae 10,0.
MDS. 2 ór. 1 evők.
Erős expectorans.

Ammonium chloratum ferratum s. Flores salis ammoniaci martiales. Piros-sárga, vizszívó, vízben jól oldódó por. Kombinálja az ammon. chlor. és a vas hatásait. Adag bels. mint az ammon. chlor.

173 *Rp.* Ammon chlor. ferrati 2.0.
Chinin. sulf. 2,5.
Extr. Aloes 1,25.
Pulv. et succi Liquirit. dep. aa qu. s.
ut. f. pilul. No. 60.
Consp. Lycopod.
DS. 3 × napj. 4—6 szemet.
Chlorosis és mellette fennálló hörghurut esetén.

174 *Rp.* Ammon chlor. ferrat. 0,5.
Aquae dest. 100,0.
Syrup. simpl. 10,0.
MDS. 2 ór. 1 gyk.
3—6 éves gyerm. Idült hörghurut és vérszegénység esetén.

Ammonium jodatum. [*$H_4N.J$*]. Haszn. mint a kalium és a natrium jodatum, csakhogy bels. kevesebb adandó.

Pneumonia catarrh.: *Rp.* Gelodurat „Pohl"
scat. orig. c. Creosotal comp.
S. 3-szor naponta 1—2 dbot.

Ammonii succinici liquor. [$C_4H_4O_4(NH_4)_2$]. Tiszta, barnás, igen kellemetlen szagú folyadék. Használat, adag, mint a liquor ammonii anisatusnál.

175 *Rp.* Liquor. Ammon. succin. 1,0.
Aquae Melissae 80,0.
Syrupi simpl. 20,0.
MDS. Ór. 1 evők.
Hagymázosak hörghurutja ellen.

176 *Rp.* Liquor. Ammon. succin.
Aether. sulf. āā 3,0.
Olei Menthae pip. gtt. 3.
MDS. Chamomilla theában 20 cseppet egyszerre.
Antispasmodicum.

H. **Ammonium sulfo-ichthyolicum** l. Ichthyolum.

H. **Amygdalae amarae.** Tartalmaz zsíros olajat, emulsint, amygdalint. Belőle készül az

†H. **Aqua Amygdalarum amararum.** 0·1% kéksavat tartalmaz, ezenkívül benzaldehydet. Bels. az érzékenység, reflextevékenység csökkentésére haszn. Adag 10—20 csepp pro dos. 3—4-szer napj. Dos. maxim. sing. 1.5! dos. maxim. pro die 5,0! Kék v. fekete üvegben rendeltessék. Megszokott, de nélkülönözhető. Szokott adagban alig hatásos, nagyobb adagban mérgező (!!).

177 *Rp.* Aquae Amygdal. amar. 15,0.
Morphini hydrochlor. 0,05.
MD. in vitro coerul.
S. 4 × napj. 10—15 cseppet.

178 *Rp.* Emuls. Amygdal. 100.0.
Aquae Amygd. amar. 5,0.
Extr. Hyosciami 0,1.
Syrup. amygdal. 10,0.
MDS. 2 ór. 1 kk.
Izgatott köhögés ellen.

H. **Amygdalae dulces.** Tartalmaz zsíros olajat, fehérjét, czukrot, mézgát. Belőle készülnek:

H. **Emulsio amygdalina.** Mandulatej. Bevonószer. Adag: evőkanalanként.

H. **Syrupus amygdalinus.** Tejszerű, kellemes ízű, nyákos ízjavító. Főleg fejetekhez.

H. **Oleum Amygdalarum dulcium.** Átlátszó, sárgás, szagtalan zsíros olaj. Belőle készül az

H. **Emulsio oleosa.** Bevonószer. Adag: evőkanalanként.

Amygdophenin. A phenacetin helyettesítője épp úgy, mint a lactophenin és citrophen. Mandulasavas phenetidin. Adag. 0,5—1,0 gm. pro dos. 2,0—3,0 pro die.

†H **Amylenum hydratum seu Dimethyl-aethyl-carbinol.** ($(CH_3)_2.C_2H_5.COH.$). Színtelen, könnyen mozgó, camphor- és

menthaszagú és ízű folyadék. 8 r. vízben oldódik, borszeszben minden arányban. Hypnoticum; a chloralhydrátnál gyengébb. 1,0 chloralhydrát = 2,0 amylenhydráttal = 3,0 paraldehyddel (MERING). Adag. 2,5—5,0 pro dos. caps gelat.-ban v. vízben ízjavítóval, v. csőrében. Gyermekeknek korukhoz képest 0,2—0,5 pro dos. Dos. maxim. sing. 4,0! pro die 8,0!

179 *Rp.* Amyleni hydrati. 7,0.
Aquae dest. 50,0.
Extr. Liquirit. 10,0.
MDS. Este lefekvés előtt felét bevenni.

180 *Rp.* Amyleni hydrati 6,0—7,0.
Morphini hydrochlor 0,02–0,03.
Aquae dest. 60,0.
Extr. Liquirit. 10,0.
MDS. Este lefekvés előtt felét bevenni.
Álmatlanság ellen, mely fájdalmak következtében áll fenn.

181 *Rp.* Amyleni hydrati 5,0.
Aquae dest. 50,0.
Mucilag. Gummi arab. 20,0.
MDS. Csőrének

182 *Rp.* Amyleni hydrati 7,0.
Aquae flor. Aurant. 50,0.
Syrup. cort. Aurant. 30,0.
MDS. Este felét egyszerre. bevenni.

183 *Rp.* Amyleni hydrati 1,0.
Det. in caps. gelat. elast.
Dent. tal. dos. No. 10.
S. Este 2—4 dbot elfogyasztani.

†H. **Amylium nitrosum s. Amylnitrit** [$C_5H_{11}(NO_2)$]. Közömbös kémhatású v. gyengén savanyú, könynyen mozgó, sárgás, sajátságos gyümölcsszagú folyadék. Vízben nem, borszeszben jól oldható. Edényhűdítő. Cocainmérgezésnél dynamiás ellenszer. Adag: kendőre cseppentve belégzendő 3—5 csepp pro dos. (Vigyázat!) Per os sohasem rendeltetik. Fekete v. kék üvegben egyszerre kevés rendeltessék. Dos. maxim sing. 5 csepp! Kényelmesek az *Egger-féle* capsulák.

184 *Rp.* Amylii nitrosi 5,0.
Det. in vitro nigro.
S. 3—5 cseppet rendelet szerint belégezni.
Stenocardia. Epilepsia. Acut cocainmérgezés.

Amylium salicylicum. Salicylsavas amylester. Színtelen v. sárgás folyadék. Vízben nem, alkoholban, aetherben oldh. Helybelileg ecsetelések alakjában haszn. rheumaticus bántalmaknál. Ecsetelések helye gyorsan befödendő. Bels. mint antirheumaticum napj. 5—10 × 0,2 capsulában.

Amyloform. (Formaldehyd és keményítő condensatiós terméke). Fehér, szagtalan, oldhatlan por. Antisepticum, jodoform helyett hintőpor sebekre.

185 *Rp.* Amyloformii
Amyli Oryzae āā 5,0.
MD. ad scat.
Szippantópor nátha ellen.

II. **Amylum Tritici.** Buzakeményítő. Finom, fehér por, szag- és íztelen, hideg vízben és borszeszben oldhatlan; 96 r. forró vízzel nyúlós, áttetsző, tejszerű, szagtalan folyadékot képez. Hintőpor. Forró vízzel készült oldata bevonó csőrének.

Anaesthesin (Paraamido-benzoesavas aethylester). Fehér, íz- és szag nélküli por. Vízben rosszul, alkoholban jól oldódik, olajban csak 2—3%. Ártalmatlan helybeli anaestheticum; hatása órákig, sőt napokig eltart. Bels. alig ártalmas. Bactericid hatása is van. Főleg orr-, torokbajok és gégefekélyek esetén befuvás alakjában. Belsőleg gyomorhyperaesthesiánál, ulcusnál, carcinománál, oesophagus fekélynél 0·3—0·5 gm 2-szer napjában porban. Köhögési inger ellen, mely a garatból indul ki, 0,02—0,05 gmos pastillákban. Suppositoriumok, húgycsőpálczák készen is kaphatók. **Antemesin** név alatt 0·1 gm. anaesthesint tart. gelatin capsulák vannak forgalomban.

186 *Rp.* Anaesthesini 0,5.
Sacch. alb.
Amyli āā qu. s.
f. pastilli No. 20.
DS. Napj. 3—5 ször 1 dbot szopogatva elolvasztani a szájban. Garatizgalom ellen.

187 *Rp.* Thymoli 0,1·
Glycerini 15,0·
Anaesthesini 2,0·
Spir. vini conc. 5,0·
M. f. sol.
DS. Külsőleg. Becsepegtetésre középfül betegségeknél.

188 *Rp.* Anaesthesini 10,0.
Amyli trit. 90,0.
M. f. pulv. det. in scat.
S. Hintőpor v. befuvásra orrba, garatba.

189 *Rp.* Anaesthesini
Dermatoli
Talci ven. āā 10,0
M. f. pulv. det. in scat.
S. Hintőpor égett sebekre.

190 *Rp.* Acid. arsenicosi 4,0!
Anaesthesini 2,0.
Olei Caryophyll. 1,0.
Kreosoti qu. s. ut f. pasta.
DS. Külsőleg. Fogidegölő pasta fogorvosok részére. Orvos kezéhez.

191 *Rp.* Anaesthesini 3,0.
Sacch. albi 2,0.
M. f. pulv. div. in. dos. aequ. No. 10.
DS. Napj. 2-szer egy port. Gyomoranaestheticum.

---

192 *Rp.* Anaesthesini 5,0.
Alipini
Extr. Bellad. aa 0,1.
M. f. pulv. div. in dos.
aequ. No. 10.
DS. Napj. 2-szer 1 port.

Anaesthol. Helyi érzéstelenítő. Keveréke aethylum chloratumnak (l. ott) és methylchloridnak.

Analgen. Chinolinszármazék. Fehér, jegeczes, íztelen, vízben oldhatlan, borszeszben és híg savakban oldódó por. Analgeticum köszvény és csúz ellen. Mint antipyreticum nem vált be. A vizeletet sötétre vagy vörösre festi, utóbbi szín eczetsavra még élénkebb lesz. Adag bels. porban 0,5—1,0 pro dos. 2,0—3,0. pro die.

Anesin, l. Aneson.

Aneson. Acetonchloroform 1%-os vizes oldata. Helybeli érzéstelenítő, sebészetben, fogászatban cocain helyett. Befecskendések veszélytelenek. Gyermekek aphtáinál ecsetelések.

Anestyle l. Aether chloratus.

II. **Angelicae radix.** (Archangelica offic. Umbelliferae). Hatóanyagai: illó olaj, angelikasav, angelicin (camphorszerű anyag). Stomachicum, stimulans. Adag: infus. 1 : 10.

II. **Anisum stellatum. Fructus.** (Illicium anisatum. Magnoliaceae.) Hatóanyaga illó olaj. Illatos theakeverékhez.

II. **Anisum vulgare. Fructus.** (Pimpinella Anisum. Umbelliferae). Hatóanyaga illó olaj. Carminativum, galactogogum, ízjavító. Adag porban, infusumban 0,5—2,0 pro dos.

Anogon. 30% jodot és kb. 50% higanyt tart. vegyület. (dijodparasulfonsavas higanyoxydul) Antisyphiliticum. 10%-os olajos suspensiók haszn. 5—8 naponként ebből 2/10 Pravaz-fecskendőnyi használandó el intramuscularis befecskendés alakjában. Fájdalmas.

Antemesin l Anaesthesin.

Anthrarobin. (Keveréke $C_{14}H_{10}O_3$ és $C_{14}H_{12}O_3$-nak). Alizarinből állíttatik elő. Sárgás-fehér por; vízben nem oldódik, jól borszeszben, glycerinben, zsírokban. Hatása redukáló, mint a chrysarobiné, csakhogy gyengébb, míg a pyrogallussavnál erősebb. Kenőcsben, tincturában 1,0—2,0 : 10,0 eczema margin. psoriasis, herpes tonsurans, pityriasis versicolor ellen.

---

193 *Rp.* Anthrarobini 10,0—20,0.
Ol. Sesami 30,0.
Lanolini 60,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs.

194 *Rp.* Anthrarobini 10,0—20,0.
Spiritus dil. 90,0—80,0.
solve ebulliendo.
DS. 10—20%-os anthrarobin tinctura. Külsőleg.

195 *Rp.* Anthrarobini 20,0.
Boracis venet. 35,0.
Glycerini
Spirit. vini āā 90,0.
MDS. Anthrarobin-borax-oldat. Külsőleg.

196 *Rp.* Anthrarobini 10,0.
Collodii flexil. 90,0.
M. f. solut.
DS. 10%-os anthrarobin-collodium. Küls.

Anthrasol. Tisztított kőszénkátrány és pix ligni juniperi keveréke oleum menthaevel szagosítva. Világossárga, olajszerű anyag. Használtatik, mint a kátrányok, kenőcsben, szappanban, vagy tisztán ecsetelésre is bőrizgatónak v. antiparasiticumnak.

197 *Rp.* Anthrasoli 5,0.
Vaselini
Lanolini āā 30,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs.

198 *Rp.* Anthrasoli 5,0.
Mentholi 1,0.
Bromocolli 10,0.
Pasta Zinci 50,0.
M. f. pasta.
DS. Külsőleg.

199 *Rp.* Anthrasoli 10,0.
Sulfur. praecip. 20,0.
Acid. salicyl. 4,0.
Pasta Zinci 100,0.
M. f. pasta.
DS. Külsőleg. Bőrparasiták ellen.

200 *Rp.* Anthrasoli 1,5.
Lenigalloli 3,0.
Pasta Zinci 50,0.
M. f. pasta.
DS. Külsőleg.

H. **Antidotum Arsenici.** Vízben keveréke ferrum oxychloridnak és magnes. hydroxoydatum-nak. Hatóanyaga a keverés közben képződő vasoxydhydrat [$Fe_2(OH)_6$]. Barna, zavaros folyadék. Adag arsén-mérgezés esetén 10 perczenként, majd 15—20 perczenként 2—3—5 evőkanállal. Használatkor felrázandó. Hánytatókat, gyomormosást nem teszi feleslegessé.

201 *Rp.* Antidoti Arsenici 300,0.
DS. Rendelet szerint.
Exped. statim!!

†H. **Antifebrin s. Acetanilid.** ($C_6H_5NH.CO.CH_3$) Színtelen selyemfényű, szagtalan, rhombos jegeczlapocskák, csípős ízűek Vízben nehezen (1 : 180), borszeszben (erős borban, cognacban) könnyen oldható. Antipyreticum, antirheumaticum, analgeticum: főleg az utóbbi javalat alapján! Antipyreticus hatása = 3 annyi

---

antipyrinnel és = 1½ annyi phenacetinnel. Adag 0·1—0·2—0·5! pro dosi 1—2 ór.; 0,5—1,5! pro die porban, tokajiban, cognacban. Gyermekeknek annyi centigm. pro dos. a hány éves a gyermek; de 14 éven alul soha 0,1 on felül pro dos. és 0,5-on felül pro die.

202 *Rp.* Antifebrini 1,0—2,0.
Sacchari alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 5.
DS. 1—2 ór. 1 port.

203 *Rp.* Antifebrini 3,0.
Pulv. et succi Liquir. āā qu. s
ut. f. pilul. No. 30.
DS. 1—2 szemet ór. v. 2 ór.

204 *Rp.* Antifebrini 1,0.
Cognac
Syrup cort. Aurant. āā 30,0.
M. f. solut.
DS. ór. v. 2 ór. evőkan. (0,2).

205 *Rp.* Antifebrini 0,5.
Sacchari albi 2,0.
M. f. pulv. div in dos. aequ. No. 10.
DS. 4—5 éves gyermekeknek 2 ór. 1 port.

Antiformin. Natriumhypochlorosum és natronlúg keveréke. Ant.bactericiticum. Tuberculum bacillus ellentáll a szernek, más nem saválló bakteriumokat fel tudja oldani. Víz, ürülékek stb. fertőtlenítésére 2—4%-os oldatok haszn. Emberi testtel ne hozzuk érintkezésbe, mert töményebb oldatok marók.

Antinervin. (Keverék: 1 r. ammon brom. 1 r. acid. salicyl. 2 r. antifebrin.) Antineuralgicum. Pro dos 0.3—0,5.

Antinosin l Nosophenum.

†H. **Antipyrin s. phenyldimethyl-pyrazolon.** ($C_{11}H_{12}N_2O$). Fehér, jegeczes por, v. nagyobb, hasábos, színtelen, csaknem szagtalan jegeczek. Vízben igen jól, egyenlő r. borszeszben oldódik. Antipyreticum, antirheumaticum, analgeticum, influenzaellenes; helybelileg haemostaticum és érzéstelenítő. Szívbajoknál, szívgyengeségnél vigyázat! Adag bels. 0,5—2,0! pro dos., 2,0—6,0! pro die porban, oldatban. Czélszerű klysma alakjában is. Subcután fájdalmas.

206 *Rp.* Antipyrini 5,0.
Div. in dos. aequ. No. 10.
Det. in caps. amylac.
S. Rendelet szerint.
Antipyreticum.

207 *Rp.* Antipyrini 5,0·
Aquae Menthae pip· 100,0·
Syrup. cort. Aurant· 45,0·
MDS. Rendelet szerint.
1 evőkanálban 0,5 antipyrin.

208 *Rp.* Antipyrini 0,5—1,0.
Vini tokajensis
Aquae dest. āā 25,0.
Syrup. cort. Aurant. 50,0.
MDS. 2 ór 1 gyk. 2—3 éves gyerm. Pertussis.

209 *Rp.* Antipyrini
Aquae dest. āā 10,0.
M. f. solut.
DS. Bőr alá fecsk.
1—2 fecskendővel egyszerre. Fájdalmas.

Influenza: *Rp.* Gelodurat „Pohl“
scat. orig. c. acid. salicyl. 0,25.
S. 3—4-szer naponta 2 dbot.

210 *Rp.* Antipyrini
Aquae dest. aa 10,0,
Cocaini hydrochlor. 0,05.
M. f. solut. filtra.
DS. Bőr alá fecskendésre ½–1 fecskendővel egyszerre.

211 *Rp.* Antipyrini 5,0.
Aquae dest. 150,0.
Tinct. Opii simpl. gtt. 6.
MDS. Csészének felét egyszerre langyosan elhasználni.

†H. **Antipyrinum coffeino citricum** (Migraenin.) Tartalmaz 85 r. antipyrint, 10 r. coffeint és 5 r. czitromsavat. Fehér, kristályos por. Nyirkosodik. Vízben, szeszben oldható. Főfájások ellen anodynum 0,5—1,5! pro dos., 3,0! pro die porban (caps. amylac.).

†H. **Antipyrinum salicylicum s. Salipyrin.** ($C_{17}H_{12}N_2O.C_7H_6O_3$) Fehér, jegeczes, szagtalan, tintaízű por; vízben nehezen, borszeszben könnyen oldódik. Antipyreticum, antineuralgicum. Haszn. különben mint az antipyriné és a salicylkészítményeké Adag bels. 0,5—2,0! gm. pro dos., 4,0—6,0! pro die napj. többször.

Antipyrinum tannicum (Dr. Stankay). ($C_{11}H_{12}N_2O.C_{14}H_{10}O_9$). Íztelen, sárgás, vízben oldhatatlan por; tartalmaz 37% antipyrint és 63% csersavat. Íztelen s ezért gyermekgyógyászatban jól haszn. Dos. felnőttnek 1.5—3.0 gr, gyermeknek napj. többször. 0.5.

212 *Rp.* Antipyrini tannici 10,0.
Pulv. gummosi 3,0.
Div. in dos aequal. No. 10.
DS. 3 port naponta.

Antisepsin, s. Asepsin. Parabromacetanilid. ($C_6H_4Br.NH.CH_3CO.$) Színtelen, vízben nem, borszeszben jól oldható prismák. Antisepticum, antipyreticum, sedativum, antineuralgicum. Küls. hintőporban, különösen fekélyekre. Bels. 0,02—0,05 pro dos. 3 ór. porban (Cattani).

Antiseptin. Változó összetételű folyadék v. por. Zinksulfat, timsó, thymol, jodzink, phenol, jodoform, sublimat, kovasavas natrium v. kalium váltakoznak különböző összetételben az egyes készítményekben. Ne használjuk!

Antispasmin. Narcein-natriumsalicylat. Vízszívó, fehér por, mely 50% narceint (opiumalcaloida) tartalmaz. Antispasmodicum, sedativum görcsös köhögésnél, főleg gyerm. szamárhurutjánál. Bels. adag gyerm. 1 éven alól 0,01—0,015 pro dos. napj. 3—4-szer. 2—3 éves gyerm. 0,015—0,02 pro dos. Felnőttnek 0,2—0,5 hypnoticum, 0,1 sedativum. Oldatban v. cseppekben adandó, nem porban.

---

213 *Rp.* Antispasmini 0,5.
Aquae dest.
Cognac
Syr. Aurant. āā 30,0.
MDS. 3 × napj. 1 evők. Felnőttnek görcsös köhögés ellen.

214 *Rp.* Antispasmini 0,5.
Aquae Amygdal. amar. 10,0.
MDS. Gyerm. tussis convuls. esetén. 6 hónapos korig 3—5 csepp. 1/2 évtől 1 évig 5—8 csepp. 1—2 évig 8—12 csepp, 3-tól 5 évig 15—20 csepp napj. 3-szor.

Antithermin (Phenylhydrazin-laevulinsav-anhydrid). Színtelen, kemény, vízben nem oldh. kristályok. Antipyreticum, analgeticum. Bels. adag: 0,25—0,5 porban.

Antithyreoidin serum (Moebius). Pajzsmirigyüktől megfosztott juhok vérsavója 0,5% acid. carbolicummal konzerválva, 10 köbctm. üvegekben. Basedow-kór esetén 0,5—3,0 gm pro dosi 3-szor napjában per os, borban.

Anytin s. Anytol. Az ichthyol borszeszes száraz kivonatának vizes oldata (2 : 1). Némely különben vízben oldhatlan anyag oldódását elősegíti (phenolok, kresolok, aether. olajok, kámfor, jod). Eucalyptol-anytolban v. eucasolban 35% eucalyptol van oldva (ecsetelések stomatitis mercurialis ellen), a jodanytolban 10% jod foglaltatik (jodoform helyett).

Anusol. (Jodresorcinsulfosavas bismuth.) Aranyeres csomók esetében supp. alakjában.

215 *Rp.* Anusoli 7.5.
Zinci oxyd. 6,0.
Bals peruv. 1,5.
Olei Cacao 19,0.
Ungu cerat. 2,5.
M. f. supp. No. 12.
DS. Esténként egy db.

Aperitol. A phenolphthalein (purgo) helyettesítője, annak acetylvalenyl összeköttetése. Iztelen, vízben nem oldh. por. Hashajtó mint a phenolphthalein. Adag is ugyanaz. Különös előnyei nincsenek. L. purgo.

Apiolum album crystallisatum. ($C_{12}H_{14}O_4$) Petroselinum sativum (Umbelliferae) gyümölcséből nyert illó olajnak stearoptenje (camphen). Hosszú, fehér tűkben jeged, gyengén petrezselyem szagú. Vízben nem, borszeszben, aetherben, zsíros és illó olajokban jól oldódik. Antimalaricum; jól hat dysmenorrhoeás tünetek ellen is. Adag bels. malaria ellen 0,5—1,0 pro dos. caps gelat.-ban; dysmenorrhoea esetén 0,2—0,3 pro dos. Nagyobb adagok oly mellékhatási tüneteket idéznek elő, mint a chinin nagy adagai.

Apocodeinum hydrochloricum. Szürkéssárga, vízben jól oldható por; expectorans, sedativum és hypnoticum. Használtatik codein helyett, melynél erősebben hat. Adag 0,02—0,04 pro dos. porban, oldatban bels. Subcután 0,02—0,03 hashajtó esetleg hánytató is.

Apolysin. Czitromsav és monophenetidin összeköttetése. Sárgás savanyú, vízben nehezen oldható jegeczpor. Haszn. mint a phenacetiné. Adag porban 0,5—1,0 napj. többször.

†H. **Apomorphinum hydrochloricum.** ($C_{17}H_{17}NO_2$. HCl.) Kristályos, szürkés por, nedves levegőn, világosságon könnyen zöldül, bomlik; 30 r. vízben, 20 r. borszeszben oldódik. Subcután alkalmazva 0,005—0,01! hánytató; per os 0,001—0,003 pro dos. expectorans. 5—6 éves gyermeknél csak nagy szükség esetén hánytatónak subcután 0,001—0,002. Kisebb gyermeknek nem (!). Dos maxim. pro die felnőttnek bels. 0.05! Fekete üvegben rendeltessék.

216 *Rp.* Apomorphini hydrochlor. 0,1.
Aquae dest. 10,0.
M. filtra det. in vitro nigro.
S. Bőr alá fecsk. Az orvos kezéhez. ½—1 fecskendővel emeticum felnőttnek.

217 *Rp.* Apomorphini hydrochlor. 0,03.
Argillae albae qu. s. ut. f. pil. No. 30.
Consp. pulv. argillae alb.
DS. 1—2 ór. 1—3 szemet. Expectorans.

†H. **Aqua Amygdalarum amar.** l. Amygdala amar.

Aquae aromaticae. Szag- és ízjavító vivőfolyadékok. Hiv. a köv

H. **Aqua Cinnamomi spirituosa.** Főleg keserű mixturákhoz.

H. **Aqua Foeniculi.** Csecsemőknek carminativum.

218 *Rp.* Aquae Foeniculi
Aquae dest. āā 40,0.
Natrii bicarb. 0,4.
Syrup. simpl. 8,0.
MDS. 2 ór. 1 kk. Csecsemőknek dyspepsia acida esetén.

219 *Rp.* Aquae Foeniculi
Aquae dest. āā 40,0.
Tinct. Rhei aquos. 1,0—2,0.
Syrup. simpl.
MDS. ór. 1 kk. Csecsemőknek. Dyspepsia.

H. **Aquae Menthae piperitae.** Íz- és szagjavító vehiculum.

H. **Aqua Rosarum.** Szagjavító

*

H. **Aqua Chlorata.** Zöldes-sárga, átlátszó, fojtó szagú folyadék; 5‰ chlórt tartalmaz. Fekete üvegben rendeltessék. Bels. nem. Küls. mint antisepticum fekélyek, hüvely, méh mosogatására, öblítésére, szembe cseppentésre āā vízzel, v. 1 : 2 vízhez. Szemborogatónak 1 evők. egy csésze vízre 2—3 × napi.

H. **Aqua Calcis.** $Ca(OH)_2$-ot 0·13%-t tartalmaz. Lúgos kémhatású, tiszta, szagtalan, színtelen folyadék. Szárító, összehúzó gyengén antisepticus, oldja a nyálkát, a croup- és diphtheritis-hártyát. Küls. száj-, torokvíznek tisztán; belégzésre, húgycsőbe befecskendésre 3 : 1 vízhez, v. vízzel āā; égési sebekre ol. linivel āā. Bels. adag: kk. v. evőkanalanként tisztán v. tejjel, syruppal.

220 *Rp.* Aquae Calcis
Ol. Lini āā 100,0.
M. f. linim.
DS. Külsőleg. Égési sebek, eczema, excoriatio.

221 *Rp.* Aquae Calcis 150,0.
Aquae dest. 50,0.
Liquor. Natrii caust. gtt. 15.
MDS. Permetezőből belégzendő. Gyermekeknek pseudocroup esetén.

222 *Rp.* Aquae Calcis
Aquae dest. āā 100,0.
MDS. Szájvíz gyermeknek. Stomatitis aphthosa.

Aqua Calcis saccharata. Chemiai ellenszer carbolsav (ha gyomron át történt a mérgezés) és oxalsav mérgezésnél. Adag 2—5 perczenként 2—4 kanállal. Nem megfelelő ellenszer.

H. **Aqua carbolisata l. Acidum carbolicum.**

H. **Aqua chloroformiata.** 1%-os chlorof. tart. Kávés-, evőkanalanként hyperemesis, tengeri betegség, ólomkólika, epekőkólika eseteiben. Cholerajárvány alkalmával mint prophylacticum.

H. **Aqua laxativa viennensis l. Senna.**

Aqua Laurocerasi. Obsolet, helyette **Aqua Amygdalar. amar.** l. **Amygdala** cz. a.

H. **Aqua plumbica** }
H. **Aqua Goulardi** } l. **Plumb. acet. basic.**

Aqua phagedaenica. Frissen készül. (1 r. hydrarg. bichlor. + 300 r. aqua calcis.) Zavaros folyadék. Küls. renyhe bujakóros fekélyek kötözésére. Felrázandó haszn. előtt.

Aqua phagedaenica nigra. Frissen készül. (1.-r. hydarg. chlorat. mite + 60 r. aqua calcis.) Küls. syphilises fekélyek kötözésére.

Araroba s. Pulvis Goa s. Po de Bahia. Finom, barnasárga, néha sötétbarna por, gyakran tisztátalanítva van farostokkal. Hatóanyaga chrysarobin. Erősebb bőrizgató. Redukáló anyag. Haszn. a bőrgyógyászatban. Adag kenőcsben 1,5—3,0 : 30,0. Belőle készül a

Chrysarobinum. Nem tiszta anyag, legtöbb benne $C_{30}H_{27}O_8$ vegyület. Sárga, könnyű, jegeczes por, vízben rosszul, forró borszeszben, chloroformban, benzolban, kalilúgban jól oldódik. Bels. nem haszn. (mérgező!) Küls. bőrizgató, lobokozó, redu-

---

káló. Bőrgyógyászatban psoriasis, herpes tonsurans, eczema marginatum, pityriasis versicolor eseteiben. Adag kenőcsben, linimentumban, collodiumban 0,5–1,0 : 10,0. Nagy bőrfelületek ne kenessenek be egyszerre. Barna foltot okoz a bőrön.

223 *Rp.* Chrysarobini 1,0.
Vaselini 20,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs. Arcz, fejbőr, kezek bekenése kerülendő.

224 *Rp.* Chrysarobini 0,5.
Collodii flexil. 10,0.
MDS. Chrysarobin-collodium. Külsőleg.

225 *Rp.* Chrysarobini
Ichthyoli āā 5,0.
Acid. salicyl. 3,0.
Vaselini 100,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs. Favus, trichophytia.

Arbutin l. **Uvae Ursi fol.**

†H. **Arecolinum hydrobromicum.** A betel-dió vagy areca catechu gyümölcsének alcaloidája. Fehér jegeczek. Anthelminticus hatását a szívre való muscarinszerű hatása miatt ki nem használhatjuk. Myoticum, mint az eserin és pilocarpin. 1%-os oldatok haszn. glaucománál szembe cseppentésre.

Arenariae rubrae extract. aquos. spissum et fluidum. (Caryophyllaceae.) Cystitis, húgykő esetén 2,0 gm. pro dosi vizes oldatban, 3—4-szer napjában.

Argentaminum. Ezüstphosphat + aethylendiaminból készül. Színtelen, lúgos folyadék. Erős desinficiens, összehúzó. Fehérjét és konyhasót tartalmazó folyadékokban csapadékot nem okoz. Főleg mint antigonorrhoeicum befecsk. alakjában (fájdalmas) Adag 1 : 100–1000. Szemészetben 3–5%-os old. arg. nitr. helyett. Nőgyógyászatban 10%-os old. hüvely kidörzsölésére.

Argentum citricum. l. Itrol.

Argentum colloidale. Collargolum. Oldható fémezüst, 25 r. vízben oldódik, a fehérjét nem csapja ki. Ungu. Credé belőle 15%-ot tartalmaz. Bels. mint pilul. argenti Credé majores (0.10). Általános fertőzésekben, sebzési, gyermekágyi lázban, meningitisben a Credé-féle kenőcsből 1,0–3,0 napj. 1–3-szor alaposan bedörzsölendő, mint az ungu. ciner. A pilulákból 1—3 naponta.

226 *Rp.* Argenti colloidalis 2,0.
Argillae albae qu. s.
ut f. pil. No. 20.
DS. 1–3 pil. naponta.

227 *Rp.* Argenti colloidalis 15,0.
Aquae dest. 5,0.
Lanolini anhydr. 80,0.
Tinct. benzoes 10,0
F. ungu.
DS. Külsőleg.

Electrargol (elektromos Arg. colloidale) subcutan, intramuscularis és intravenosus injectiókhoz, javalatok: septicaemia, scarlatina, typhus, erysipelas, endocarditis, puerperalis láz stb.

Thiarsol-Clin (colloidalis kénarzén) steril ampullákban és cseppekben, javal.: arsenintoxicatiók, rák, trypanosomiasis.

Argentum lacticum l. Actol.

†H. **Argentum nitricum crystallisatum.** ($AgNO_3$). Lemezes, színtelen, szagtalan, maró, fémes ízű jegeczek. Substantiában, töményebb oldatokban causticum, hígabb oldatokban erős adstringens, bacteriumellenes. Torok, gége, orrnyákhártya ecsetelésre 1,0—5,0 : 100,0; kötőhártya ecsetelésre 0,2 : 10,0. Credé újszülötteknél 1—2%-os oldatot használt mint prophylacticumot blennorrhoea neonatorum ellen. Csőrének 0,5—1,0 : 100,0; húgycsőbe fecskendésre 0,05: 100,0—150,0; Janet-féle öblítésre 0,2—0,5 : 1000.0; hólyagmosásra 0,4—2,0 : 400,0 langyosan. Oldatok fekete üvegben rendeltessenek. Bels. adag : 0,005—0,03! pro dos. 2—3 × napj. porban, pilulában argilla alba-val. Dos. maxim. pro die bels. 0,1!

†H. **Argentum nitricum fusum.** Fehér v. szürkés rudacskák. Causticum.

Argentum nitricum cum kalio nitrico. Rudacskák. Enyhébb causticum, mint az argentum nitr. fusum.

228 *Rp.* Argent. nitr. cryst. 0,30.
Argillae alb.
Aquae dest. qu. s. ut f. pilul. No. 30.
obduc. fol. Argenti.
DS. Naponta 2—3-szor 1 szemet. Tabes dorsalis. Ulcus ventriculi.

229 *Rp.* Argent. nitr. cryst. 0,2.
Aquae dest. 10,0.
MD. in vitro nigro.
S. 2%-os pokolkő oldat kötőhártya ecsetelésre és idült férfi és női húgycsőkankónál Guyon és Ultzmann-féle instillatióra.

230 *Rp.* Argent. nitr. cryst. 0,05.
Argillae alb. 5,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Naponta 2—4 port. Tabes. Ulcus ventr.

231 *Rp.* Argent. nitr. cryst. 0,15—0,5.
Aquae dest. 120,0—150,0.
MD. in vitro nigro.
S. Csőrének; egyszerre felét elfogyasztani. Dysenteria.

232 *Rp.* Argent. nitr. cryst. 0,4—2,0.
Aqua dest. 400,0.
MD. in vitro nigro.
S. Hólyagmosásra. Egyszerre 100 grm. fogyasztandó el. Cystitis chronica.

233 *Rp.* Argent. nitr. cryst. 0,05—0,2.
Talci venet. subtiliss. pulv. 50,0.
M. f. pulv. det. in vitro.
S. Torokba, fülbe befúvásra.

---

234 *Rp.* Argent. nitr. cryst. 1,0–5,0.
Aquae dest. 100,0.
MD. in vitro nigro.
S. Gége, torok, orrnyákhártya ecsetelésére.

235 *Rp.* Argenti nitr. 0,25–0,4.
Aquae dest. 120,0.
MDS. 3-szor napj. üres gyomorra 1 evők. 1 pohár dest. vízben (Ulcus ventr.).

†II. **Argentum proteinicum s. Protargolum.** 8,3% ezüstöt tart. Fehérjés, szerves ezüstösszeköttetés. Sárga, vízben oldható por. Gonorrhoea ellen 1/4–1%-os oldatok húgycsőbe fecsk. napj 3–4-szer. Hintőpornak is.

236 *Rp.* Argenti protein. 10,0.
Aquae dest. 90,0.
MDS. 10%-os protargol old. Az orvos kezéhez. Szemészetben arg. nitr. helyett a kötőhártya ecsetelésére.

237 *Rp.* Argenti protein. 0,2.
Aquae dest. 10,0.
MDS. Szemcseppek. 1–3X napj. 1–2 cseppet.

238 *Rp.* Argenti protein 20,0.
Glycerini 20,0.
Sol. Gelatinae (7%) 80,0.
M. f. l. a. ungu.
DS. Arg. protein-pép. Küls.

239 *Rp.* Argenti proteinici 2,0.
tere cum Glycer. 2,0.
adde Aque frig. 6,0.
DS. Coicus utan húgycsőbe csepegtetni.

240 *Rp.* Argenti proteinici 1,0.
Vaselini 10,0.
M. f. ungu.
DS. Szemkenőcs.

H. **Argilla alba s. Bolus alba.** Fehér agyag. Aluminiumsilicat. Idomtalan, fehér, földes, könnyű, törékeny, zsíros tapintatú, agyagszagú, vízben széteső darabok. Pilula- v. por-constituens argent. nitr., auro-natr. chlorat, hyd. arg. bichlor. corr. scopolamin, cocainsók, és aconitinum rendelésekor.

Argoninum. Ezüst és natriumcasein összeköttetése. 4·28% arg. tartalmú. Finom, fehér, vízben oldh. por. Híg oldatban nem maró, bacteriumellenes. Fejérjékkel, *NaCl*-al nem ad csapadékot. 1½%-os oldatok haszn., melyek opalizálnak. Oldás melegben. Színes üvegben rendeltessék. Gonorrhoeánál húgycsőbe fecsk.

241 *Rp.* Argonini 1,5–2,0.
Aquae dest. 100,0.
MD. in vitro nigro.
S. Húgycsőbe fecsk. napj. 3–5-ször. Gonorrhoea.

242 *Rp.* Argonini 10,0.
Glycerini 10,0.
Solutio Gelatinae (7%) 80,0.
M. f. l. a. ungu.
DS. Argonin-pép. Küls.

Argyrol. Ezüstvegyület 30% ezüst t rtalommal. Antigonorrhoeicum. Hasz. mint az Arg. protein. Argentamin stb.

Arheol. ($C_{15}H_{25}O$.) Az oleum santali-ból előállított vegyület. Antigonorrhoeicum, mint a santalol, a melylyel talán azonos. Adag belső'eg capsulában 0·2 pro dosi.

Arhovin. Állítólag diphenylamin és thymylbenzoesav additiós terméke. (Lehet, hogy csak keveréke thymolnak, benzoesavaethylesternek és diphenylaminnak). Aromás-szagú, hűtő-csípős izű folyadék, vízben oldhatatlan. Antigonorrhoeicum. Adag 0,25 belsőleg (de csak caps. gelatinosában) többször napjában.

Aristochin. Dichininszénsavas ester. Vízben oldhatatlan, ízteleu por. Alkoholban oldódik. Chinin pótszere, főleg malária ellen. Gyomorban *HCl*-al jól oldh. sót alkot. Állítólag kevesebb mellékhatási tünetek, mint chinin után (?). Adagja 0·5—1·0 gm. porban mint antimalariciun, három órával a várt roham előtt.

Aristolum. Dithymoldijodid. Jodoform és jodol pótszere. Szagtalan, pirosas barna; vízben, glycerinben nem, borszeszben kevéssé, aetherben, zsiros olajokban jól oldh. por. Haszn. mint a jodoform. Bels. nem. Küls. kenőcshez és collodiumhoz 8—10%, hintőpornak és befuvásra töményen vagy 5—10%.

243 *Rp.* Aristoli 5,0.
Ol. Sesami 20,0.
Lanolini 75,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs égési sebekre.

244 *Rp.* Aristoli 3,0
Sacch. lactis 30,0
M. f. pulv.
DS. Külsőleg. Hintőpor.

Arnicae montanae flores (Compositae). Hatóanyagok: illatos olaj, arnicin (keserű anyag) és gyanta. Excitans, diaphoreticum. Bels. adag infusumban 5.0—10,0 : 150,0 ór. 1 evők.

Arnicae montanae folia. Hatóanyagok csekélyebb menynyiségben, mint a virágokban. Használat, adag, l a virágok.

Arnicae montanae rhizoma. Illatos olaj több, arnicin kevesebb, mint a virágokban; haszn. mint ott. Bels. adag infus. 7,0—15,0 : 150,0 ór. v. 2 ór. 1 evők.

Tinctura Arnicae. Küls. nem ajánlatos, mert heves dermatitist okoz. Bels. excitans. Adag bels. 10—40 csepp napj. többször.

245 *Rp.* Infus. flor. Arnicae e 7,0.
l. a. p. ad colat. 150,0.
Liquor. Ammon. anisati 2,0.
Syrup. cort. Aurant. 10,0.
MDS. ór. v. 2 ór. 1 evők. Öregek bronchitise, oedema pulm. esetén expectorans, excitans.

246 *Rp.* Infus rhiz. Arnicae e 10,0.
l. a. p. ad colat 150,0.
f. cum.
Camphor. trit. 1,0.
Gummi arab. 5,0.
l. a. emulsio.
adde
Syrup. simpl. 15,0
MDS. 2 ór. 1 evők. Excitans typhus abdom.-nál, pneum. crouposánál támadó collapsus esetén.

---

247 *Rp.* Tinct. Arnicae.
Tinct. Valerianae āā 15,0.
Olei Menthae pip. gtt. 5.
MDS. 15—30 cseppet 2 ór. ó-borban v. cognacban.
Erős excitans.

Arrhenal. Methylarsensavas natrium. *Arsynal. Methylarsinat.* Vízben jól oldh. kristályos por. Oldata lúgos. Haszn. mint az acid. arsenicosumé. Adag: 0·005 pro dos. 4—5-ször napj. vizes oldatban.

Arsacetin. Az atoxyl (l. ott) acetyles vegyületének natriumsója. Fehér por, hideg víz 10 részében oldh. 3 r. forróban. Kevésbbé mérges mint az atoxyl. Haszn. ugyanolyan.

Arsan. 1% arsén tart. glidinvegyület Barnás por. Adag 0·001—0·002 gm. napj. 2—3-szor, mindenütt a hol As. van javalva. Állítólag nem bántja a gyomrot (?)

Arsenferratin. Vasalbuminsav (ferratin) arsenes vegyülete. Barna, vízben oldh. por, melyben 7% Fe és 0·06% arsenessav van. Chlorosis, anaemiák, chorea min., eseteiben adag felnőttnek 0·25 gm. napj. 3—4-szer, nagyobb gyermeknek fele.

Arsenferratose. Az arsenferratin (l. ott) syrupos oldata. Tart. 0·3% Fe-ot és 0·003% As-t. Adag 2—4-szer napj. 1 kk.

Arsenogen. Phosphort, arsent és vasat tart. fehérjés vegyület, melyben 15% Fe, 12% As, 2% P. van. Sárga por. Önállóan nem haszn., hanem triferrinnel keverve (l. ott) mint *Arsentriferrin* (0·3 gmos tabletták 3-szor napj. 1 db.) és *arsentriferrol* (elixir, 3-szor napj. 1 evők.).

Arsenophenylglycin. Sárga, vízben jól oldh. por. Ehrlich és Jaffé jól használhatták állatok tripanosomiasisa ellen. Embernél bizonytalannak mondják hatását. Szemészetben pannus és keratitis ellen 5%-os kenőcsben.

Arsentriferrin }
Arsentriferrol } l. **Arsenogen.**

Arsycodile l. Kakodyl-készítmények.

Arsylin. Arsen- és phosphortartalmú fehérjevegyület (0·1% As, 2·6% P.). Sárgás-fehér, vízben oldhatlan, kissé savanyú ízű por. Roboransnak haszn. Belsőleg 1,0 napj. 3-szor porban (caps amyl.).

Arsynal. l. Arrhenal.

Arterenolum hydrochloricum. Az adrenalinnal rokon kozmás katechin vegyület. Haszn. mint az adrenalin. Forgalomban 1‰ oldatban.

Metharsinate-Clin (syn. Arrhenal), új kakodyls. natr.
Metharsinate de fer-Clin új kakodylsavas vas.
Nucléarsitol Robin (nucleophosphat + methylarsinat) tabl. és inj. alakjában jav.: tuberk., malaria, syphilis stb. ellen. (L. hird.)

Asa foetida. Beszáradt tejnedv. Barnás, foghagymaszagú, keserű, csípős ízű gyantás anyag. Hatóanyaga egy kéntartalmú illó olaj és gyanta. Antispasmodicum, néha mint analepticum és expectorans. Bels. klystirben (emulsio) 4,0—8,0 pro dos. Per os pilulában 0,2—0,5 pro dos. napj. többször.

248 *Rp.* Asae foetidae 6,0.
Rad. Valerian. pulv.
Mucilag. Gummi arab. aa qu. s.
ut. f. pilul. No. 60.
Obduc. fol. Argenti.
S. 3-szor napj. 3—5 szemet.

249 *Rp.* Asae foetidae 8,0.
Vitellum ovi unius
f. l. a. emulsio. cum
Aqua dest. 200,0.
DS. Csőrének; egyszerre felét elfogyasztani.

250 *Rp.* Asae foetidae 5,0.
Camphorae tritae 1,0.
Opii pur. pulv. 0,5.
Extr. Taraxaci qu. s.
ut. f. pilul. No. 50.
Consperg. pulv. Irid. flor.
DS. 3-szor napj. 2-3 szemet. Antispasmodicum.

251 *Rp.* Infus. flor. Chamom. e 8,0.
l. a. p. ad colat 100,0.
Asae foetidae 1,0.
Vitellum ovi unius
f. l. a. emulsio.
DS. Csőrének. Gyermekeknek. Spasmus. glottidis.

Asaprol. (β naphthol α- monosulfonsavas calcium.) Fehér, közömbös kémhatású, szagtalan por, keserű, majd édeses, vízben, alkoholban jól oldh. Küls. antisepticum; torokvíznek 5% oldatban. Bels. antipyreticum, antirheumaticum, béldesinficiens, 0,5—1,0 pro dos. 4,0—6,0 pro die porban.

Asepsin l. Antisepsin.

Aseptolum s. Acidum sozolicum [$C_6H_4.OH.HSO_3$]. A kereskedésbeli 33½% savat tartalmazó pirosas-barna folyadék s keveréke az ortho- és parasozolsavnak. Vízben, borszeszben, glycerinben oldható, zsíros olajokban nem. Antisepticum. Ajánltatott sebkezelési czélokra 3—10%-os oldata. Gyomor-, bél huzam fertőztelenítésére 4,0—5,0 pro die potio alakjában. Nem mérges, nem maró. Rövid idő\u0171n a hatásos orthosav a hatástalan parasavba megy át.

252 *Rp.* Acid. sozolici 25,0.
Aquae dest. 475,0.
M. det. in vitro nigro.
S. 5%-os sozolsavoldat sebkezelési czélokra.

253 *Rp.* Acid sozolici 5,0.
Aquae dest. 500,0.
Succi Citri
Sacchar. alb. aa qu. s.
M. f. limonada.
DS. Egy napi italul. Gyomor-bélhuzam fertőztelenítésére (?).

Aspidii spinulosi extractum. Az extr. filicis maris pótszere taeniák ellen. Adag 4,0 egy kúrára caps. gelatinosában ép úgy, mint az extr. filicis. Utána laxans (de nem ol. ricini).

Aspidosperminum l. Quebracho cortex.
Aspirin l. Acidum acetylo-salicylicum.
Asterol. (Parasulfosavas kéneső-ammonium tartarat). Vörhenyes-fehér por, forró vízben jól oldható. 15% kéneső-oxydot tart. Desinficiens 2—5‰ oldatban; 2‰ asterololdat = ½‰ sublimat oldattal. Sem a fehérjét nem csapja ki, sem a fémtárgyakat nem rontja.
Astrolin. Antipyrin pótszer. Főleg hemicrania ellen. Nem más mint az antipyrinnek methylaethylglycolsavas összeköttetése. Előbbiből 61% van benne. Adag: 0·5—1·0 porban.
Asurol. Higanykészítmény, mely 40% Hg-ot tart. Amidooxyvajsav és a higany natr. salicylicumos összeköttetéséből állítják elő. Antisyphiliticum. Bőr alá fecskendésre czélszerű, mert a fehérjéket nem csapja ki. Vízben jól oldh. fehér jegeczpor. 5%-os oldatának 1 kctm-ében van 0·02 Hg.

254 *Rp.* Asuroli 1,0.
Novocaini 0,1.
Aquae dest. 20,0.
M. f. sol. det. in vitro nigro.
S. 5%-os asurol oldat. Bőr alá fecskendésre. Minden 3 napban egy Pravaz-fecskendővel.

Atophan. Chinolinderivatum. Fokozza az uratok kiürülését. Adag 0·5—1·0 napj. 3—4-szer porban natr. bicarb.-al együtt.
Atoxyl. (Metaarsensavas anilid). Kevésbbé mérgező az acid. arsenicosumnál. Per os nem. Intramuscularis befecskendések alakjában 20%-os oldatból ¼—½ Pravaz-al 2—3 naponként bőrgyógyászatban, továbbá syphilis és álomkór ellen. Mellékhatási tünetek mint arsenessavra nem ritkák; fordult elő néhány atrophia nervi optici eset is, mint intoxicatiós tünet. Nagy vigyázat!
Atropinum methylobromatum l. Belladonna.
††H. **Atropinum sulfuricum, l. Belladonna.**
H. **Aurantii pericarpium.** Narancshéj. Tart. hesperidint (keserű anyag) és ol. aurant. cort.-ot. Keserű aromás anyag.
H. **Syrupus Aurantii.** Aromás, kellemes ízű ízjavító.
H **Tinctura Aurantii.** Keserű aromás anyag. Stomachicum. 20—30 csepp — 1 kk. napj. többször.
H **Tinctura Aurantii pro syrupo.** A syrupkészitéshez haszn. Önállóan nem.
Auro-Natrium chloratum ($AuNaCl_4+H_2O$). Sárga, jegeczes por, vízszívó, vízben könnyen oldható. Bels. hysteria, chorea, tabes dorsalis ellen ajánlották. Adag pilulában argilla alba-val 0.003—0,006 pro dos. 2—3-szor napj.

---

255 *Rp.* Auro-natrii chlorati 0,03.
Argyllae alb. qu. s.
ut f. cum gutt. nonnull.
Aquae dest.
Pilulae *No. 30.*
Consp. pulv. Argyllae.
DS. Napj. 3-szor 1 szemet.

Autan. Formaldehydet fejlesztő fehér por. Keveréke 29 rész paraformnak és 71 rész baryumsuperoxydnak. Vízzel kell leönteni formald. fejlesztése czéljából. Desinficiens szobák stb. számára.

Autoform. Hasonló jelentőségű mint az autan (l. ott). A formaldehydgáz fejlesztése festoformból és kali hypermangból történik víz segélyével. A festoform szappan + formaldehyd.

Automors. Desinficiens. Kresolok keveréke kénsavval. Nem sokat ér. 1%-os oldatban használják.

Bacillol. Sötétbarna, kissé kreozotszagú, lúgos folyadék. Kátrányolajok oldata szappanban. Olcsó és hatásos desinficiens. Haszn. 1% os oldatban.

Bactoform. Folyékony v. gelatinosus, sárgás, szúró szagú formaldehyd készítmény, melyben a form. neutralis natronszappannal és szénhydrogénekkel vegyítve fordul elő. Desinficiens 1—2%-os oldatban. Haszn. eszközök s a kéz tisztítására mint a lysoform.

Balsamum canadense. Méz-sürű, terpentinszagú, sárga, ragadós balzsam. Terebinthina comm. helyett haszn. mint hurutellenes szer. 0,5—1,5 pro dos. pilulában.

H. **Balsamum Copaivae.** Illó olajos és gyantás, sárgás-barna, átlátszó, faolaj sürűségű, balzsamos illatú, kesernyés-csipős ízű, borszeszben, aetherben oldható növénynedv. Bels. adag emulsióban, caps. gelat opercul.-ban, pilulában gonorrhoea, idült cystitis, pyelitis, bronchoblennorrhoea ellen 0,5—2,0 pro dos 3—4-szer, vagy 20—40 csepp 2—4-szer napj.

256 *Rp.* Bals. Copaiv. gtt. 10.
Det. in caps. gelat. opercul.
Dent. tal. dos. No. 30.
S. 3 × napj. 2—4 capsulát.

257 *Rp.* Bals. Copaiv. 15,0.
Det in lagen.
S. 3 × napj. étkezés után 15 cseppet ostyában.

---

258 *Rp.* Bals. Copaiv. 20,0.
Gummi arab. qu. s.
Aquae Menthae pip. 160,0.
f. l. a. emuls., adde
Syrup. cort. Aurant. 20,0.
MDS. 2 ór. 1 evők.

259 *Rp.* Cerae flav. 2,0.
leni calore liquefac. adde
Bals. Copaiv. 8,0.
refrigerat. admisce
Cubebar. pulv. 8,0.
M. f. l. a. pilul. No. 100.
Consp. pulv. Cinnamomi
DS. 3 × napj. 5—10 szemet.

H. **Balsamum peruvianum.** Sötétbarna, kissé áttetsző, sürű, levegőn nem száradó, savanyú kémhatású, kellemes illatú, nem ragadós, keserű, csipős ízű növénynedv. Keveréke fahéjsavas benzylaethernek, fahéjsavnak, benzoesavnak, gyantának. Küls. antisepticum, antiparasiticum (scabies, phthiriasis). Bels. mint a bals. copaivae porban (czukorral), pilulában, emulsióban, capsul. gelat. opercul.-ban; adag 3—16 csepp pro dos. napj. többször.

260 *Rp.* Bals. peruviani gtt. 4.
Det. in caps. gelat. opercul.
Dent. tal. dos. No 20.
S. 3—4 × napj. egy capsulát.

261 *Rp.* Bals. peruviani 2,0.
Ungu. simpl. 50,0.
M. f. ungu.
DS. Hajkenőcs.

262 *Rp.* Bals. peruviani
Olei Ricini $\overline{aa}$ 15,0.
MDS. Külsőleg. Scabies.

263 *Rp.* Bals. peruv. 15,0.
Epicarini 10,0.
Ungu., simpl. 100,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs. Scabies.

264 *Rp.* Bals. peruviani 2,0.
Pulv. Gummi arab. qu. s.
Aquae dest. 130,0.
f. l. emuls., adde
Syrup. simpl. 20,0.
DS. 2 ór. 1 evők.

265 *Rp.* Bals. peruviani 5,0.
Spirit. dil. 200,0.
MDS. Külsőleg. Hajhullás ellen 2 × napj. a fő hajas része bedörzsölendő.

266 *Rp.* Bals. peruviani
Boracis ven. $\overline{aa}$ 5,0.
Vitellum ovi unius
Ol. Amygdal dulc. 30,0.
M. f. linim.
DS. Sebes mellbimbók ecsetelésére.

267 *Rp.* Bals. peruviani
Mitini $\overline{aa}$ 25,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs, fagydaganatok, scabies ellen.

H. **Balsamum Styrax**, l. Styrax liquid.

H. **Balsamum tolutanum.** Pilulák bevonására haszn. Mint gyógyszer nem szerepel.

Balsamum vitae Hoffmanni s. Mixtura oleoso-balsamica. Spiritus aromaticus-ban oldata több illó olajnak s bals. peruvianumnak. Küls. mint bőrvörösítő.

Barutin. Baryumtheobromin-natriumsalicylicum. Fehér, vízben oldh. por. Diureticum; vérnyomást is emeli. Adag: 2,0—2,5 : 200,0 3-szor napj. 1 evők.

Basicin. Coffeintartalmú chininsó. Fehér, vízben oldh. por. A chininnél erősebben hat. Antipyreticum, de mint anodynum is szerepel. Adag felnőttnek: 0,3—0,5 pro dos. 2,0 pro die. Kerülendő savak és alkaliák egyidejű adagolása.

268 *Rp.* Basicini
Citropheni $\overline{aa}$ 5,0
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No 10.
DS. Neuralgiáknál 1—2 port napj.

269 *Rp.* Basicini 5,0.
Chloroformii 37,5.
Alkohol absol. 12,5.
Ol. Serami 45,0.
M. f. linim.
DS. Külsőleg, bedörzsölésre rheumás fájdalmak ellen.

270 *Rp.* Basicini 0,3.
Aquae dest. 30,0.
adde.
Adrenalini hydrochlor (1‰).
Cocaini hydrochlor. $\overline{aa}$ 0,15.
MDS. 4—6 cseppet szembe cseppenteni s higítva az orrnyálkahártya ecsetelésére szénaláz esetén.

†H. **Belladonnae folia.** (Atropa Belladonna. Solanaceae.) Főhatóanyagai az atropin és a hyosciamin. Készítményei használtatnak. Ezek:

†H. **Extractum Belladonnae.** A levelekből készült borszeszes kivonat dextrinnel beszárítva. Az alkaloidokból kb. 1%-ot tartalmaz. Küls. kenőcsben 1 : 10—20 fájdalomcsillapító. Bels. colica saturnina, cardialgia, izgatott köhögés, pertussis, epilepsia, hyperhydrosis, salivatio. enuresis nocturna, diabetes eseteiben porban, pilulában adag 0,01—0,03! pro dos. 3—4 × napj. Dos. maxim. pro die 0,1! Suppositoriumban 0,01—0,02 napj. 1—2-szer.

†H. **Tinctura Belladonnae.** A levelekből készül. Haszn. mint az extractum. Küls. kenőcshöz 1 : 10. Bels. adag 2—10 csepp pro dos. 2—4 × napj Dos. maxim. sing. 1,0! Dos maxim. pro die 3,0.

††H. **Atropinum sulfuricum.** [$(C_{17}H_{23}NO_3)H_2SO_4$]. Fehér, jegeczes por. Egyenlő r. vízben, 3 r. borszeszben oldható. Mydriaticum 0,01—0,1 : 10,0—20,0 a kötőhártya redőbe cseppentve. Bels. haszn. mint az extr. bellad. Adag 0,0005—0,001! pro dos. 2—3 × napj. (nagy vigyázat!) pilulában vagy subcután. Dos. maxim. sing. 0,001! Dos. maxim. pro die 0,003!

Atropinum boracicum. Úgy haszn. mint az atr. sulf. Szemészek azt tartják, hogy az atropin-conjunctivis ritkább használata közben.

Atropinum methylobromatum. Vízben jól oldható kristályok; hatása mint az atropiné. Adagja belsőleg izzadás ellen 0·0005 pilulában. Szemészetben 1%-os oldat becseppentésre; ebből 2—4 csepp mydriaticum; hatás 4 óra mulva megszűnik. Előnye alig van. Hemicrania esetén bels. acid. acet. salicyl.-al v. antipyrinnel együtt.

Homatropinum hydrobromicum, **Homatropinum sulfuricum**: Oxytoluyltropein sói. Szemészetben mydriaticum. Oldat, mint az atropinnál. Kevésbbé mérges, mint az atropin.

271 *Rp.* Extr. Belladonnae 1,0.
Ungu. emollient. 20,0.
M. f. ungu.
DS. Belladonna-kenőcs.

273 *Rp.* Extr. Bellad. 1,0.
Ungu. Hydrargyri 20,0.
M. f. ungu.
DS. Homlokbedörzsölésre.

274 *Rp.* Extr. Belladonnae.
Extr. Nucis vomic. 0,05.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Este lefekvés előtt 1. port. 3—10 éves gyermeknek.
Enuresis nocturna.

276 *Rp.* Atropini sulf. 0,01.
Pulv. rad. Liquirit.
Extr. Liquirit, āā qu. s.
ut f. pilul. No. 30.
Consp. pulv. Liquirit.
DS. Este 1, legfeljebb 2 szemet.
Phthisicusok izzadása esetén. U. e. pilulák (3 × napj. 1 szemet) diabetes, epilepsia, salivatio ellen is.

272 *Rp.* Extr. Belladonnae 0,1.
Butyri Cacao qu. s.
ut. f. l. a. supposit. No. 5.
DS. Belladonna-kúpok.
Tenesmus, prostatitis, gonorrhoea, hólyaggörcs.

275 *Rp.* Atropini sulf. 0,01.
Aquae dest. 10,0.
M. filtra
DS. 0,1%-os atropin-oldat bőr alá fecskendésre. Sub sigillo. Az orvos kezéhez. 1 fecskendőben 0,001. atrop. sulf. $^1/_{10}$—$^1/_2$ fecskendővel egyszerre.

277 *Rp.* Atropini boracici
Cocaini hydrochlor. āā 0,1.
Aquae dest. 10,0.
MDS. Szemcseppek. Az orvos kezéhez. Sub. sigillo.

278 *Rp.* Extr. Belladonn. 1,0!
Zinci oxyd.
Pulv. rad. Valerian.
āā 2,5.
Extr. Liquirit. qu. s.
ut f. pilul. No. 50.
Consp. pulv. Cinnamomi.
DS. 3×napj. 1—2 szemet.
Chorea, epilepsia.
Felnőtteknek.

279 *Rp.* Atropini boracici 0,1.
Aquae dest. 10,0.
MDS. Szemcseppek. Sub sigillo. Az orvos kezéhez.

280 *Rp.* Extr. Belladonnae 0,2.
Sacchar. alb. 5,0.
M. f. pulv. div. in. dos. aequ. No. 10.
DS. 3—4 port naponta.

281 *Rp.* Atropini sulf. 0,01.
Morphini hydrochlor. 0,3.
Extr. Taraxaci qu. s.
ut. f. pilul. No. 30.
Consp. pulv. Liquirit.
DS. 3 × napj. 1 szemet.
Colica saturnina.
Pruritus.

282 *Rp.* Atropini boracici 0,1.
Vaselinae 10,0.
M. f. ungu.
DS. 1%-os atropinkenőcs. Az orvos kezéhez. Gyermekeknél atropin-szemcseppek helyett egy kendermagnyi szondával a kötőhártyazsákba viendő.

283 *Rp.* Atropini sulf. 0,01—0,1.
Aquae dest. 20,0.
M. filtra.
DS. Atropincseppek, szembe cseppentésre. Sub sigillo. Az orvos kezéhez.

284 *Rp.* Tinct. Belladonnae. gtt. 2—4.
Kalii bromati
Natrii bicarb.
āā 0,5—1,0.
Aquae dest. 80,0—100,0.
Syrup. simpl. 10,0.
MDS. 2 ór. 1 kk. v. gyk. 1—5 éves gyermeknek. Pertussis.

285 *Rp.* Tinct. Belladonnae. gtt. 2—5.
Aquae dest. 80,0.
Syrup. Rubi Idaei 10,0.
MDS. 2 ór. 1 kk. v. gyk. 1—5 éves gyermeknek. Pertussis.

286 *Rp.* Homatropini hydrobromici 0,1.
Aquae dest. 10,0.
M. filtra.
DS. Suo nomine. Szembecseppentésre. Az orvos kezéhez. Mydriaticum.

287 *Rp.* Atropini sulf. 0,01.
Morphini hydrochlor. 0,10.
Aquae destill. 10,0.
MDS. Bőr alá fecskendésre a tiszta morphinoldat helyett ajánlatos.

288 *Rp.* Atropini methylo-bromati 0,01.
Acid. acetylosalicyl. 10,0.
M. f. pulv. div. in dos aequ. 10.
DS. Fej- és fogfájás esetén 1 port bevenni.

Belloform. Barna, szagos, vízben oldh. formaldehyd + szénhydrogének oleat-oldata. Desinficiens mint a lysoform 2—3%os oldatban.

Bengué-balzsam = methylium salicylicum.

Benzacetin. (Acetamidomethylsalicylsav). Színtelen jegeczpor. Vízben nem oldh. Hatása, haszn. mint a phenacetiné. Adag bels. porban 0,5—1,0 pro dos. napj. többször.!

Benzanilidum. ($C_6H_5NH[C_6H_5CO]$). Fehér, jegeczes, vízben oldhatlan por; 58 r. hideg borszeszben oldható. Hatása mint az antifebriné, de gyengébb. Gyermekeknél használt antipyreticum (Cahn). Adag bels. 1—3 éves gyerm. 0,1—0,2 gm. pro dos. porban, 4—8 évesnek, 0,2—0,4 gm. Felnőttnek 0,5—1,0 gm pro dos.

II. **Benzoe.** Gyanta. Vörösbarna, fénylő, kellemes illatú, szemcsés darabok. Hatóanyaga a benzoesav; 5 r. borszeszben csekély maradékkal oldható. Nem haszn. bels.; helyette az acid. benzoicum. Készítménye a

Tinctura benzoes. Szépítőszerek gyakori alkatrésze.

289 *Rp.* Tinct. Benzoes 30,0.
Aquae Rosar. 30,0.
MDS. Lac virginum. Küls. Mosdóvízhez 1 evőkanálnyi öntendő. Cosmeticum.

290 *Rp.* Tinct. Benzoes 5,0.
Spirt. aetheris 50,0.
MDS. Külsőleg. A fej hajas részének bedörzsölésére. Seborrhoea.

Benzolum (C_6H_6). Színtelen, kellemetlen szagú, könnyen mozgó folyadék. Küls. scabies ellen, (nem megbízható). Bels. sarcina ventriculi, trichiniasis ellen. (Mosler.) Adag. 0,5—1,0 pro dos. 3—4-szer napj. nyákos folyadékban, emulsióban, caps. gelat.-ban.

Benzonaphtholum. [$C_{10}H_7O(C_7H_5O)$]. Benzoesavas β naphthol. Fehér, jegeczes, szagtalan, íztelen por. Vízben nem, borszeszben, chloroformban old. Bélben benzoesavra és β naphtholra hasad. Bélantisepticum a betol és salol helyett. Adag porban 0,5—1,0 pro dos. és 5,0 pro die. Gyerm. fele, harmada.

Benzosalin. Benzoylsalicylsav s methylester. Kevéssé aromásszagú, tűalakú kristályok. Bélben hasad benzoesavra és salicylsavra. Haszn. belsőleg mint a salicylkészítményeké. Bélantisepticum, mint a salol. Adag 0,5—1,0 napj. 3—4-szer. 0,5 gmos tabletták készen (Hoffmann-La Roche).

Benzosol. (Benzoesavas guajacol). Színtelen, szagtalan és íztelen, vízben nem oldh. por. Guajacol és kreosot helyett 1,0—10,0 pro die. tuberculoticusoknak. Mint bélantisepticum is használható.

Berberinum l. Calumbae radix.

Betolum. s. Naphtalolum. ($C_6H_4[OH]CO.C_{10}H_7$). A salolhoz vegyileg is, hatásra nézve is igen közel áll. Fehér, fénylő jegeczekből álló, szagtalan, íztelen por. Hideg v. forró vízben oldhatlan. A bélhuzamban salicylsavra és naphtholra hasad. Hólyaghurutoknál (alcalicus, bomló vizelet esetén), polyarthritiseknél, hasmenéseknél használták jó sikerrel. Adag bels. porban 0,3—0,5—1,0 pro dos. 3—5-ször napj.

291 *Rp.* Betoli 3,0—10,0.
Sacchar. albi 3,0.
M. f. pulv div. in dos.
aequ. No. 10.
DS 3—5 ször napj. 1 port;

Biocitin. 10% lecithitint tartalmazó jól oldh. táppor. 3-szor napj. 1 kk. tejben, kávéban, levesben.
Bioferrin. Piros, jószagú és jó ízű, folyékony haemoglobin-készítmény. Használtatik anaemia esetén; adag: gyermeknek 1—3 kkan., felnőttnek 1—3 evőkan. pro die, vízben v. tejben étkezés elején.
Biogen l. Magn. peroxyd.
Bioglobin. 1 5—2% haemoglobint 7% szeszt és 13% czukrot tartalmazó borszerű folyadék. Roboransnak, vérképző szernek ajánlották (?) Adag kanalanként 3—4 szer napj.
Bioson. Kaseint, lecithint és vasat tart. szürkésbarna, vízben oldh. por. Vastart. 1/4%, lecithin tart. 1·2%. Napj. 20—30—50 gm. tejben, káveban, levesben.
Bismal. (Methylendigallussavas bismuth). Szürkészöld, vízben oldhatatlan por. 29% bismuthot tart. Haszn. küls. hintőpornak, mint a dermatol. Bels. antidiarrhoeicum 0,1—0,3 pro dos. porban 3—5 × napj.
Bismon. (Bismuthum oxydat. colloidale.) Vízben jól oldható, sárga, áttűnő, amorph-anyag, mely 22·3% bismuthoxydot tartalmaz. Antidiarrhoeicum. Adagul 10%os vizes oldatból gyermeknek 20—40 cseppet, felnőttnek 1/2—2 kk. pro dosi napj. 2—3 × ajánlanak. (Nincs kizárva káros, sőt mérgező hatása, mert felszívódása lehető; ezért nem is ajánlom használatát.)
Bismutan s. Isutan. (Bismuth, resorcin és tannin keveréke). Sárgás, vízben oldhatlan, szagtalan, édeses por. Adstringens; hintőpornak substantiában. Bels. 0,5—1,0 porban; gyermeknek 1.5—2.5 : 100,0 mixtura gummosában suspensio alakjában, 2 ór. 1 kk.
Bismuthum β-naphtolicum basicum $[(C_{10}H_7O)_3]_2 + Bi_2O_3$ Világos barna, vízben nem oldh por. Adstringens és bélantisepticum. Bels. porban 1,0—2,0 pro die.

Bismuthum subgallicum s. Dermatolum. Basicus gallussavas bismuth. [$C_6H_2(OH)_3CO_2Bi(OH)_2$]. Sárga, finom, légálló, világosságon meg nem változó, szagtalan, oldhatlan anyag, mely 55% bismuthoxydot tartalmaz. Jodoform pótszere, szárító, exsudatum csökkentő, sebgyógyulást elősegítő, gyengébb antibacteriosum. Nem izgat, nem mérgező. Haszn. küls. hintőpor alakjában vagy kenőcsben sebek, fekélyek, combustio, nedvező eczema eseteiben. Bels. a bism. subn. helyett ajánlják 0.5 grmos dosisban, napj. 4—8-szor.

292 *Rp.* Bismuthi subgall. 30,0.
Talci venet. 70,0.
Amyli trit. 10,0.
MDS. Hintőpor bűzös izzadás ellen.

293 *Rp.* Bismuthi subgall. 10,0.
Ungu. emoll. 90,0.
M. f. ungu.
DS. Külsőleg.

294 *Rp.* Bismuthi subgall.
Zinci oxyd. aa 5,0.
Gelatinae
Glycerini
Aquae dest. aa 30,0.
M. f. gelatina.
DS. Dermatolzinkenyv.

H. **Bismuthum subnitricum s. Magisterium Bismuthi.** $Bi(OH_2)NO_3$. Fehér, szagtalan, jegeczes por, gyengén savanyú hatású ; vízben oldhatlan. Küls. fedőszer, kissé összehúzó. Bels. haszn. cardialgia, ulcus ventriculi, diarrhoeák némely alakja, bélfekélyek esetén. Adag porban 0,2—1,5 pro dos. 3—5-ször napj.

295 *Rp.* Bismuth. subnitr. 5,0.
Aquae dest. 200,0.
MDS. Húgycsőbe fecskendésre. Használat előtt felrázandó.

297 *Rp.* Bismuthi subnitr. 10,0.
Div. in dos. aequ. No. 20.
DS. Napj. 3-szor 1 órával az étkezés előtt ½ pohár állott vízben 1 port. Fekélyedő carcinoma ventr., idült ulcus ventric., secretorius fájdalmasság ellen.

296 *Rp.* Bismuthi subnitr. 30,0.
Div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Reggel éhgyomorra 1 port ½ pohár langyos vízben.
Ulcus ventr. Erosiones ventr.

298 *Rp.* Bismuthi subnitr. 0,5—1,0.
Pulv. Doveri 0,1—0,3.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port.
1—6 éves gyerm. Heveny bélhurut.

Pankreon javalt a resorptio emelésére carcinoma ventric., tuberculosis stb. folytán föllépő cachexia eseteiben. (L. hird.)

299 *Rp.* Aquae Foeniculi 75,0.
Aquae Calcis 6,0.
Bismuthi subnitr. 3,0.
Syrupi. cort. Auraut. 15,0.
MDS. Használat előtt felrázandó. 2 ór. 1 kk. Csecsemők diarrhoeája (ha zöld a székletét) ellen.

300 *Rp.* Bismuthi subnitr. 0,5—1,0.
Pulv. Doveri 0,1—0,4.
Extr. Nucis vom. 0,03—0,05.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port.
1—8 éves gyerm. Idült bélhurut.

301 *Rp.* Bismuthi subnitr. 5,0.
Glycerini 50,0.
M. f. linimentum
DS. Külsőleg.

302 *Rp.* Bismuth. subnitr. 3,0.
Pulv. Doveri 1,0.
Elaeosacch. Menthae 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port
Diarrhoea felnőttnek.

303 *Rp.* Bismuthi subnitr. 3,0.
Extr. Nucis. vom. 0,1.
Magnes. carbon. 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port.
Cardialgia, ulcus ventriculi.

304 *Rp.* Bismuthi subnitr. 3,0.
Extr. Belladonnae 0,1.
Sacchari alb. 4,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3-szor napj. 1 por.
Cardialgia.

305 *Rp.* Bismuthi subnitr.
Pulv. rhiz. Rhei chin. āā 5,0.
Natrii hydrocarb. 20,0.
M f. pulv. det. in scat.
S. 3-szor napj. egy tetézett késhegygyel.

H. **Bismuthum subsalicylicum.** $BiO(C_7H_5O_3)$ Alaktalan, fehér, vízben oldhatlan por. Savak könnyen felbontják. Küls. nem. Bels., mint a bismuth. subnitr. Vulpian typhus abdominalisnál jó eredményt látott, ha 1,0—2,0 pro dos. 3—4-szer napj. rendelt.; mások phthisicusok hasmenésénél rendelnek 0,5 pro dos. 2—3-szor napj. Gyermekeknek enteritis choleriformis és follicularis esetén 0,2—0,25 pro dos. napj. 5—6-szor porban v. rázandó keverék alakjában.

---

306 *Rp.* Bismuth. subsalicyl. 5,0.
Opii puri 0,2.
Sacchar. alb. 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. Nr. 10.
DS. 3. ór. 1 port.
Phthisicusok hasmenése ellen.

308 *Rp.* Bismuthi subsalicyl. 10,0.
Aquae dest. 140,0.
Syrup. simpl. 10,0.
MDS. 1—2 ór. 1 evőkan. Bevétel előtt felrázandó.
Typhus abdom.

307 *Rp.* Bismuthi subsalicyl. 2,0,
Aquae dest. 100,0.
Glycerini pur.
Cognac $\overline{aa}$ 8,0.
MDS. Felrázva 2 ór. 1 kk. — gyk.
Gyermeknek acut catarrh. intest., enteritis choleriformis, enteritis follicularis esetén.

309 *Rp.* Bismuthi subsalicyl.
Sacchar. lact. $\overline{aa}$ 25,0.
M. exact. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 40.
DS. 3 ór. 1 port. Gyomor-, bélfekélyek, idült bélhurut.

II. **Bismuthum tannicum.** Sárgás v. barnássárga por, íztelen, vízben oldhatlan. Antidiarrhoeicum Adag porban: 0,2—1,0, pro dos. 3—5-ször napj.

310 *Rp.* Bismuthi tannici 3,0.
Morphini hydrochlor. 0,05.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port.
Diarrhoea.

311 *Rp.* Bismuthi tannici 0,5—1,0.
Pulv. Doveri 0,1—0,4.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port.
1—8 éves gyerm. Idült bélhurut.

Bismutose. Bismuthfehérje összeköttetés. Vízben oldhatlan, fehér por, 22% bismuthot tartalmaz. Világosságon megbarnul. Külsőleg hintőpornak intertrigo, égések esetén; belsőleg ajánlják gyermekek bélbetegségeinél egyéb bismuthvegyületek helyett. Adag lenne 1/2 éven aluli gyerm. 1,0—2,0, idősebbeknek kávéskanalanként. U. a. okból, mint a Bismont nem ajánlhatom bels. használatra!!

312 *Rp.* Bismutose 15,0.
Linctus gummos. 100,0.
M. exact.
DS. Ór. 1—2 kk. Csecsemőknek, kisebb gyerm. bélbevonó.

Nural dietétikus digestivum és mesterségesen megemésztett tápláló és erősitő szer, igen jó hatású gyomorbajoknál, anaemia, chlorosis, reconvalescentia, phthisis, cachexia, hyperemesis eseteiben. (L. hird.)

Blenal. A santalol szénsavestere. Sárga, olajszerű, íztelen; vízben nem oldh., szeszben oldh. folyadék. Haszn. mint az ol. santali, vagy a hozzá hasonló santyl. Antigonorrhoeicum. Adag: 3—4-szer napj. 15 gtt. Capsulák 0·3 gm. tartalommal készen.

Boldo s. Boldu s. Boldoa folia. Peumus Boldus s. Boldua fragrans (Monimiaceae). Hatóanyagai illatos olaj (2%), boldin nevű alcaloid (0,1%), kevés tannin. Dyspepsia atonica eseteiben jól használható. Adag bels. infus. 10,0 : 150,0 2 ór. 1 evők.

Tinctura Boldo (20 : 100). Adag bels. 5—15 csepp pro dos. 3—4 × napj.

Extractum fluidum Boldo. Adag bels. 10—20 csepp pro dos. 3—4 × napj.

Blatta orientalis. Svábbogár. Szárított, porított rovarok. Oroszországban népies antihydropicus szer. Diaphoreticum, diureticum. Adag: 0,3—1,0 pro dos. 3—4 × napj.

H. **Bolus Alba, l. Argilla alba.**

Boral. (Aluminium borotartaricum) Vízben könnyen old. fehér jegeczek, ízük savanykás, összehúzó. Adstringens és gyenge antisepticum. Fülgyógyászatban fecskendésre ½—1%-os oldatok. Ulcus crurisra 5—10%-os kenőcs.

H. **Borax venetus, l. Natr. boricum.**

Bornyval. Valeriansavas-borneolester. Víztiszta, a valeriansavra emlékeztető szagú folyadék. Vízben oldhatlan, alkoholban, aetherben oldódik. Sedativum, antihystericum valeriana készítm. helyett. Adag bels. caps. gelat.-ban 0,25 pro dosi 3—4 × napj.

Boroform. Formaldehyd oldata natr. boroglycerinicum oldatban. Desinficiens. Sebekre 0 3%-os, eszközök és kéz tisztítására 2—3%-os oldatok haszn.

Borovertin. Urotropin (l ott) összeköttetése borsavval. Sós ízű, vízben oldh. fehér por. Előbbiből 51·5%, utóbbiból 48·5% van benne. Húgyutak desinficiense. Adag: 1,0—4,0 pro die. étkezés közben. Üres gyomrot izgatja.

H. **Bromaethyl., l. Aether bromatus.**

Bromalin. (Bromaethylformin. $C_6H_{12}N_4.\ C_2H_5Br$). Színtelen, íztelen, vízben oldh. lemezkék v. por. 32% bromtalmú. Ajánlották brómkali helyett. Nem czélszerű. Adag 1,0—8,0 pro die ostyában.

Bromalum hydratum. [$CBr_3.COH + H_2O$]. Színtelen, közömbös, tűalakú, vízben oldható jegeczek. Chloralhydrat pótszere,

---

de annál gyengébb hypnoticum és sedativum. Szívre hevesen hat. Adag. bels. oldatban 0,1—0,2 napj. többször, mind sedativum ; 0,5—1,0 pro dos. mint hypnoticum.

313 *Rp.* Bromali hydrati 1,0.
Aquae dest. 100,0.
Mucil. Gummi arab.
Syrup. Rubi Idaei
aa 50,0.
MDS. 3× napj. 1 evők.
Sedativum.

314 *Rp.* Bromali hydrati.
Succi Liquir. aa 3,0.
M. f. l. a. pilul. No. 50.
Obduc. gelatina,
DS. 1—3 szemet napj.
2—3 szor.

Bromglidin. A brómnak növényi fehérjével való összeköttetése Helybelileg nem izgat. Sedativum más brómkészítmények helyett. A bróm a szervezetben leválik. 0·5 gmot tartalmazó tabletták alakjában jő forgalomba, melyek mindenike 0·05 gm. bromot tud leadni. Adag 2—3-szor napj. 1—2 drb. A dresden—leubitz-i Dr. Klopfer-féle chem. gyár készíti.

Bromidia. Kész angol készítmény, eredeti üvegekben. L. helyette a hozzá hasonló hiv. Mixtura chloralo-bromatát.

Bromipin. 10% brómtartalmú additiós terméke a sesamolajnak. Sárgás, olajos ízű folyadék. Antiepilepticum a bromkali helyett. Adag: 1—2 kk. (4,0—8,0) napj.

315 *Rp* Bromipini 100,0
Vitell. ovor. duorum.
F. l. a. emulsio, adde.
Spir. vini Cognac
15,0.
Mentholi 0,15.
MDS. Napj. 3—4-szer 1
evők.

II. **Bromkalium l. Kalium bromatum.**

Bromocoll. Brómnak enyvvel és tanninnal való összeköttetése, 20% brómot tart. Íztelen és szagtalan sárgás por ; vízben nem old., de suspendálható. Epilepsiásoknak pro die 10,0—30,0.

316 *Rp.* Bromocolli 10,0
Resorbini 20,3.
M. f. ungu.
DS. Pruritusok ellen, kül.
pruritus vulvae, ani.

317 *Rp.* Bromocolli 10,0.
Zinci oxyd.
Amyli aa 20,0.
Glycerini 20,0.
Aquae dest. 200,0.
MDS. Külsőleg. Jól felrázva haszn. sabacut és chron. eccemák ellen.

Bromoformium. (*CHBr*₃). Színtelen, kellemes szagú, édeses ízű folyadék, vízben nehezen, borszeszben könnyen old. Fény

---

Brom-Fersan-Pastillák, vasat és foszfort tartalmazó acidalbumin brómmal, javalva neurastheniánál, hysteriánál anémiás alapon. (L. hird II.)

behatására bomlik, megbarnul, ekkor elvetendő. Fekete üvegben tartandó. Hatása mint a chloroformé. Nem veszélytelen (!). Bels. tussis convulsivánál annyi csepp pro dos., a hány éves a gyermek, napj. 3—5-ször, kanál czukros vízben. Felnőttnek mint sedativum 0,5 gm. pro dos. 2—3 × napj. capsulában.

318 *Rp.* Bromoformii 0,5
Cognac 5,0
Glycerini 15,0
Syr. spl. 100,0
MDS. 3-szor naponta 1 kávéskanállal.

Bromopan. Brómsókkal készült kenyér. Epilepsia gyógyítására ajánlják használatát.

Bromopyrin. ($C_{11}H_{11}BrN_2O$) Fehér kristályok, hideg vízben nem, meleg vízben és alkoholban jól old. Erősebb anodynum, mint az antipyrin. Adaga porban, caps. amyl.-ban kisebb, mint az utóbbié.

Bromotan. Brom-tannin methylen ureum. Sárgásbarna, vízben nem oldh. por. Talcummal, amylummal és zinkoxyddal keverve 10—15%-ban hintőpor viszketés, nedvedző eccemák esetén, vagy 10%-os kenőcsben.

Bromural. *α.* monobromisovalerianyl-ureum. Fehér, kevéssé kesernyés tűk, forró vízben, szeszben, aetherben oldh. Kereskedésben 0,3 gmmos tablettákban (egy üvegcsőben 20 drb) fordul elő. Hypnoticum. Pro dos. és die 2 tabletta, melyek meleg cukros vízben oldandók fel.

†H. **Bulbus Scillae** l. **Scilla.**

Burowi solutio s. liquor. L. Alumin. acet. solutum.

Butyl-chloralum hydratum (Croton-chloral-hydrat). ($C_4H_5Cl_3O + H_2O$). Kicsiny, selyemfényű, fehér jegeczlapocskák, jellegző szagúak, hideg vízben nehezen, melegben könnyebben, borszeszben könnyen oldódnak. Chloralhydrát pótszere. Sedativum-hypnoticum, anodynum (?). Szívre alig hat. Bels. adag vizes-glicerines oldatban v. porban, v. pilulában 0,2—0,4 pro dos. 2 ór. sedativum, anodynum; 0,5—2,0 pro dos. hypnoticum.

319 *Rp.* Butyl-chlorali hydrati 5,0—10,0.
Glycerini 20,0.
Aquae dest. 130,0.
MDS. Egyszerre 1 evők., ha kell 5 p. mulva ismét, s 10 p. mulva ismét.
Anodynum.
Tic douloureux.

320 *Rp.* Butyl-chlorali hydrati 2,0.
Glycerini 10,0.
Aquae Foenic. 90,0.
MDS. Este lefekvés előtt 2—3 evőkanállal.
Hypnoticum.

H. **Butyrum Cacao** l. **Ol. Cacao.**

Cacaol. Tápliszt gyermekek számára. Tartalmaz: cacaolisztet, melybe ½% na:r. chlorid., 17% czukor és 25% zabliszt van keverve.

Cadmium salicylicum. [$Cd(C_7H_5O_3)_2 + H_2O$]. Feh., vízben jól old. tűcskék. Haszn. l. cadm. sulf.

Cadmium sulfuricum. ($CdSO_4$ + aqu.) Színtelen, vízben old. jegeczek. Haszn. küls. mint a zinc. sulf.

H. **Calamus Acorus. Rhizoma.** (Aroideae). Hatóanyagok: acorin (keserű anyag) és illatos olaj. Amarum. Belső adag: porban 0,5–1,5 pro dos. 2–3 × napj. v. infus 8,0–10,0 : 100,0 2 ór. 1 evők.

321 *Rp.* Infus. rhizom. Calami e 10,0.
l. a. p. ad colat. 150,0.
Tinct. Rhei Darelli 8,0
Syrup. cort. Aurant. 15,0.
MDS. 2 ór. 1 evők. Amarum.

322 *Rp.* Rhizom. Calami 30,0.
Rad. Gentianae
Rad. Rhei chin.
Semin. Cardamomi
Flaved. cort. Aurant. $\overline{aa}$ 10,0.
Consc. et. cont. m. f. species.
DS. Keserű theakev. Házilag 1 liter fehér borral maceraratum készítendő. Ebből 3-szor napj. egy-egy tokaji pohárral.

H. **Calcaria chlorata s. Calcium hypochlorosum** [$Ca(OCl)_2$]. Fehér v. fehéres, gyakran összegomolyodó, nyirkos por; chlórszagú; íze kesernyés, fanyar. Levegőn nedvességet vesz magához, vízben tökéletlenül oldódik. Desinficiens, desodorans, adstringens, szárító. Helyiségek fertőztelenítésére substantiában elhintve; erősebb *Cl*-fejlesztés czéljából tányérban valamely savval (eczet) leöntve, v. konyhasóval és barnakővel keverve ($\overline{aa}$) és híg kénsavval leöntve. Küls. sebmosó v. borogató folyadéknak 2%–4%-os szűrt oldatok, száj-, torokvíznek v. orrba fecskendésre 1%–5%-os oldatok. húgycsőbe fecskendésre 0,05–0,1 : 100,0. Bels. nem.

323 *Rp.* Calcar. chloratae 6,0.
Aquae dest. 300,0.
M. filtra.
DS. Külsőleg, borogatásra. Gyermekeknek vulvitis diphtherit. esetén.

324 *Rp.* Calcar. chloratae 0,1.
Aquae dest. 100,0.
MD. in vitro nigro
S. Befecskendésre gonorrhoeánál.

325 *Rp.* Calcar. chlorat. 5,0.
Ungu. paraff. 50,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs, fagydaganatok ellen.

326 *Rp* Calcariae chloratae 3,0—5,0.
Aquae dest. 1000,0.
Spirit camphor. 5,0.
MDS Borogatásokra. Égési sebek esetén.

H. **Calcium carbonicum nativum s. Creta alba.** Iszapolt kréta. Tiszta krétából előállított igen finom por. Küls. fogporba, mint mechanicusan ható anyag. Bőrgyógyászatban az ungu. sulfuratumban is mechanice hat. Bels. antacidum.

H. **Calcium carbonicum praecipitatum** ($CaCO_2$). Hófehér, igen finom por. Küls. fogporba. Bels. porban mint antacidum (pyrosis, némely diarrhoea, savmérgezések) kávéskanalanként, késhegyenként; rhachitisnél 0,1—0,3 pro dos. 2—3 × napj.

327 *Rp.* Calc. carb. praecip. 2,0—4,0.
Ferri lact. 1,0—2,0.
Sacchar. albi 20,0.
M. f. pulv. det. in scat.
S. 3 késhegygyel napj. 1—3 éves gyerm. Rhachitis.

328 *Rp.* Calc. carb. praecip. 5,0.
Pulv. rad. Rhei 2,0.
Elaeosacch. Foenic. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3—4-szer napj. 1 port.

329 *Rp.* Calc. carb praecip. 30,0
Magnes. carb. 5,0.
Natrii bicarb.
Sapon. medic. ras. āā 3,0.
Olei Menthae pip. gtt. 5.
M. f. pulv. subtil.
DS. Fogpor.

330 *Rp.* Calc. carb. praecip.
Gummi arab. pulv. āā 5,0.
tere cum
Aqua Cinnamomi 150,0.
adde
Syrup. simpl. 10,0.
DS. 1—2 evők. 3—4-szer napj. Pyrosis.

H. **Calcium chloratum crystallisatum.** ($CaCl_2$). Színtelen, légen szétfolyó jegeczek; íze csipős és keserű. Vízben, borszeszben könnyen oldódik, aetherben nem. Substantiában causticum, híg oldatokban adstringens. Szemvíznek ½%—1% os oldat, sebmosó folyadéknak 4—5%-os oldat. Bels. újabban sok új javalat alapján haszn. Gyerm. görcsös betegségei ellen (spasmus glottidis. ecclampsia, tetanus, haemophilia) 0,15—2,0 pro die oldatban. Felnőtteknek urticaria, pruritus, haemophilia, épp

---

úgy a legkülönbözőbb görcsök ellen is (epilepsia) 1,0—4,0 pro die. Szívtonicumnak pneumonia esetén ¼ óránkint 0,3—0,6 többször egymásután.

331 *Rp.* Calcii chlorati cryst. 5,0.
Aquae dest. 150,0.
Syr. Diacodii 10,0.
MDS. 2 ór. 1 evők. felnőttnek. Gyerm. 2 ór. 1 kk—gyk.

332 *Rp.* Calcii chlorati cryst. 4,0—6,0.
Syr. Aurant. 40,0.
Rhum 30,0.
Tinct. Cinnam. 5,0.
Aquae dest. 50,0.
MDS. ór. 1 evők. Haemophilia. Morbus Werlhoffi. Scorbut.

333 *Rp.* Calcii chlorati cryst. 2,0.
Aquae dest. 20,0.
Resorcini 1,0.
Sulfur. praecip. 2,0.
Lanolini anhydr. 10,0.
Vaselini 10,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs. Acne dissem.

334 *Rp.* Calcii chlorati cryst. 2,0.
Aquae dest. 20,0.
Olei Cadini 5,0.
Pyrogalloli 1,0.
Lanolini anhydr. 5,0.
Vaselini 10,0.
M. f. ungu.
DS. Eccema prurigin. capitis.

Calcium hypermanganicum s. Acerdol. $Ca(MnO_4)_2 5H_2O$ Ibolyaszínű, vízben old. kristályok. Állítólag erősebb bacteriumölő, mint a kalium hypermanganicum (?). Haszn. mint az utóbbié.

†H. **Calcium hypophosphorosum. s. Calc. hypophosphit.** $Ca(H_2PO_2)_2$. Fehér, hatoldalú prismák v. fénylő jegeczlapocskák. Szagtalan, légálló, vízben elég jól old. Kisebb adagokban phthisis, chlorosis, scrophul., rhachitis, cachexia eseteiben. Láz ellenjavalatot képez. Nagy adagban undort kelt s kellemetlen felböfögéseket okoz. Nem szabad együtt adni savakkal és kali chloricummal. Savanyú ételek tiltassanak el. Adag bels. 0,2—0,5 gm. 3—4-szer napj. oldatban.

Calcium lacticum. ($Ca(C_3H_5O_3)_2+5H_2O$. Fehér, laza, jegeczes anyag, vízben jól old. Rhachitis esetén 0,2—0,5 pro dos. napj. 2—3-szor porban.

H. **Calcium oxydatum s. Calcaria caustica s. usta** (CaO). Fehér v. szürkés, szilárd darabok. Félannyi vízzel megnedvesítve, erősen megmelegszik és finom fehér porrá málik szét, melyből négyannyi vízzel egynemű sűrű pép támad. Causticum. Csak küls., mint *Pasta caustica viennensis.*

---

335 *Pasta caustica Viennensis.*

1. *Rp.* Kalii caust. pulv. 5,0.
Det. in lagen.
S. Suo nomine.

2. *Rp.* Calc. oxyd. pulv. 5,0.
Det. in lagen.
S. Suo nomine.

3. *Rp.* Spiritus 10,0.
DS. Suo nomine.

Az 1. és 2. sz. a. anyagok összedörzsöltetnek s a borszesz lassú hozzáadása mellett pastává alakíttatnak, melyet lapocz v. kanál segélyével a megmarandó helyre kenünk fel. A környezetet, melyet a maró hatástól óvni akarunk, ragtapasz csíkokkal ragaszszuk be. A pastát 10 perczig kell a bőrön hagyni, azután bő vízzel lemosni.

II. **Calcium phosphoricum** [$Ca_2H_2(PO_4)_2 4H_2O$]. Fehér, könnyű, kristályos por, vízben nem oldható. Bels. felnőttnek csontbántalmak esetén, nemkülönben szoptatónőnek s graviditás esetén is a megfogyott szervezeti *Ca* pótlása czéljából porban, pastillákban 0,5—1,5 pro dos. 3—5-ször napj.; gyermeknek rhachitis ellen 0,2—0,5 pro dos. 3—4-szer napj.

336 *Rp.* Calc. phosphor.
Sacchar. alb. $\overline{aa}$ 20,0.
M. f. pulv. det. in scat.
S. 3-szor napj. 1 késhegygyel. Gyermeknek. Rhachitis.

337 *Rp.* Calc. phosphor. 3,0.
Ferri reducti 0,5.
Sacchar. alb. 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3-szor napj. 1 port. Felnőttnek.

338 *Rp.* Calc. phosphor.
Ferri lact. $\overline{aa}$ 6,0.
Sacchar. lactis 20,0.
M. f. pulv. det. in scat.
S. 3-szor napj. 1 késhegygyel.
Gyermeknek. Rhachitis.

339 *Rp.* Calcii phosphor.
Calc. lactici
Sacch. lactis $\overline{aa}$ 10,0.
Ferri lactici 5,0.
M. f. pulv. det. in scat.
S. Reggel és este egy-egy késhegygyel. Rhachitis.

Calcium sulfuratum s. Calciumsulfid. Keveréke *CaS*, CaS^5 és CaS_2O_4-nek. Szürkésfehér v. sárgásfehér, záptojás szagú por; légen bomlik, savakkal leöntve H_2S-t fejleszt; lúgos kémhatású vízben kevéssé, borszeszben nem oldódik. Fürdőhez (fakád) 50,0—100,0 vegyünk s a vízhez kevés *HCl*-at öntsünk (idült fémmérgezések, rheumatismus, némely idült bőrbaj).

Solutio Vlemingckx s. Calc. oxysulfurat. solut. Calcium sulfuratum oldata. Haszn. scabies, psoriasis, prurigo ellen.

SCHNEIDER módosított rendelvénye köv.:

340 *Rp.* Calc. oxydat. 30,0.
Sulfur. subl. 60,0.
Aquae dest. 600,0.
M. et coque ad remanent. 360,0.
Filtra.
DS. Külsőleg. Ecsetelésre. Scabies.
Arczon nem szabad ecsetelni.
A beteg fürdőben zöld szappannal ledörzsöltetik s ½ óráig a fürdőben marad; ezután a beteg helyek az oldattal bedörzsöltetnek s a beteg ismét fürdőbe száll ½ órára.

H. **Calcium sulfuricum ustum s. Gypsum ustum** ($CaSO_4$). Fehér, alaktalan, íztelen és szagtalan por. 1 r. 400—500 r. vízben oldódik. Felényi vízzel péppé keverve, az 5 p. alatt megmerevedik. Contentivum. Kemény kötések készítésére haszn.

Calmette-serum. (Antivenin Serum antivemineux). Kobraméreggel fokozatosan immunizált ló vagy szamár vérseruma. Minden mérges kigyómarása ellen használható, tehát a nálunk előforduló mérges viperák marása ellen is. Értéke szemben a kigyóméreggel 1 : 10,000-hez. Adag bőr alá gyermekeknek 10 köbctm., felnőttnek kétszerannyi.

Calodal. Csaknem egészen fehérjéből álló húspor. Tápanyag. Adag: 3 szor napj. 1 kk. tejben, kávéban, levesben. Lehet bőr alá is fecskendezni physiol. konyhasó-oldatban feloldva (50 köbctm-ben 5 gmot). Tápcsőrének 5—10 gm : 100—200 vízre.

Calomelol. Colloidalis calomel, mely 75% calomelt és 25% fehérjét tartalmaz. Szürke, finom por, mely 50 r. vízzel fehér emulsiót ad. Antilueticum. Haszn. bedörzsölő kúrára 4,0—6,0 a 45-%os kenőcsből pro dosi; tabletta alakjában 0,01. Küls. hintőpor lueticus fekélyekre v. 2%-os nedves kötés. Az oldat befecskendezése fájdalmas, nem ajánlatos.

H. **Calumbae radix s. Colombo radix.** (Cocculus palmatus. Menispermaceae). Hatóanyagai: berberin, calumbin (keserű anyag), keményítő. Amarum, tonicum, antidiarrhoeicum. Bels. adag: decoct. 5,0—10,0 : 150,0 2 ór. 1 evők.

H. **Extractum Calumbae.** Borszeszes kivonat. Vízben zavarosan oldódik. Bels. adag porban, pilulában, oldatban 0,3—1,0 pro dos. 1,5—3,0 pro die.

Berberinum hydrochloricum ($C_{20}H_{17}NO_4.HCl + 2\frac{1}{2}H_2O$). A calumba egyik hatóanyaga a berberin. Sárgás, finom tűkből álló jegeczes por. Keserű ízű. 80 r. hideg vízben oldódik, könynyebben forró vízben, borszeszben. Tonicum, amarum. Adják tumor lienis malaricus ellen, valamint méhvérzések ellen is hydrastis canadensis helyett. Bels. adag porban vagy borszeszes oldatban 0,03—0,05 pro dos. 3-szor napj.

Berberinum phosphoricum ($C_{20}H_{17}NO_4 . 2\ H_3PO_4$). Sárgás, jegeczes, keserű por. Hideg vízben is jól oldódik. Haszn. mint a berber. hydrochlor.

341 *Rp.* Decoct. rad. Calumbae e 8,0.
l. a. p. ad. colat. 150,0.
Tinct. Opii crocat. gtt. 10.
Syrup. simpl. 15,0.
MDS. 2 ór. 1 evők. Felnőttnek. Diarrhoea.

342 *Rp.* Decoct. rad.. Calumbae e 2,0.
l. a. p. ad colat. 80,0.
Extr. Ratanhiae dep. 0,2—0,4.
Tinct. Opii simpl. gtt. 2. — gtt. 3.
Syrup simpl. 10,0.
MDS. 2 ór. 1 kk. v. gyk. 1½—3 éves gyermeknek. Diarrhoea chron.

343 *Rp.* Extr. rad. Calumbae 3,0.
Pulv. Doveri. 1,0.
Sacchar. alb. 2 0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port. Felnőttnek. Diarrhoea.

344 *Rp.* Extr. rad. Calumbae 5,0.
Aquae Cinnamomi simpl. 150,0.
M. f. solut.
DS. 2 ór. 1 evők. Felnőttnek. Tonicum, amarum.

Campechianum lignum. (Haematoxylon Campechianum. Caesalpinioideae). Csersavat tart. Adstringens. Decoct. 5,0—15,0 150,0 ór. 1 evők. felnőttnek. Gyerm. 2,0—5,0 : 100,0 decoct.

Extractum ligni Campechiani. Vízben zavarosan old. Csersavtartalmú. Porban, pilulában 0,5—2,0 napj. többször felnőttnek. Gyerm. 0,1—0,2 pro dos. napj. 4—5-ször.

345 *Rp.* Decoct. ligni. Campech. e 5,0
l. a p. ad colat. 100,0.
Tinct. Opii simpl. gtt. 4.
Syrupi simpl. 10,0.
MDS. 2 ór. 1 gyk. Idült bélhurut ellen 5—7 éves gyermeknek.

346 *Rp.* Decocti ligni. Campech. e 20,0.
l. a. p. ad. colat. 200,0.
Tinct. Opii simpl. gtt. 20.
Syrupi Diacodii 20,0.
MDS. 3 ór. 1 evők. Phthisicusok hasmenése ellen.

II. **Camphora.** $C_{10}H_{16}O$). Stearopten; fehér, jegeczes, áttetsző, fénylő, szívós tömeg. átható szagú, fűszeres ízű. illó: vízben nem oldódik, borszeszben, aetherben, zsíros és illó olajokban jól old. Borszeszszel nedvesítve porítható (camph. trita). Küls. gyenge antisepticum, izgató; sebekre substantiában, hintőpor alakjában, vagy kenőcs v. linimentum alakjában (1 : 5—10). Bels. excitans 0,05—0,2 pro dos. 4—5-ször napj. porban, emulsióban: bőr alá fecskendve leghatásosabb, de fájdalmas.

II. Linimentum saponato-camphoratum seu Opodeldoc. Küls. derivans-bedörzsölésekre.

H. Oleum camphoratum. Küls. derivans bedörzsölésekre.

II. Spiritus camphoratus. Küls. mint az előbbiek.

347 *Rp.* Camphor. trit. 1,0.
Gummi arab. pulv. 10,0.
Aquae dest. 150,0.
Syrup. simpl. 10,0.
F. l. a. emuls.
DS. 2 ór. 1 evők. Excitans.

349 *Rp.* Camphor. trit. 0,5.
Sacchar. lactis. 3,0.
M.f.pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
Det. in chart. cerat.
S. 2 ór. 1 port. 3—6 éves gyermeknek. Excitans.

351 *Rp.* Camphor. tritae
Moschi āā 0,5.
Sacchar. lactis 4,0.
M.f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
Det. in chart. cerat.
S. 2 ór. 1 port. Excitans.

348 *Rp.* Ol. camphor.
Chloroformii āā 15,0.
M. f. linim.
DS. Küls. bedörzsölésre. Derivans.

350 *Rp.* Camphor. trit. 0,5.
Vitellum ovi unius
Aquae dest. 150,0.
F. l. a. emuls.
DS. Csőrének. Egyszerre felét elhasználni. Excitans.

352 *Rp.* Camphor. tritae. 0,2.
Chinin. hydrochlor. 0,5.
Pulv. Gummi arab.
Sacchar. alb. āā 1,5.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
D. in chart. cerat.
S. ór. 1 port. Gyermeknek cholera asiat. és cholera infant. esetén erőhanyatlás alkalmával.

353 *Rp.* Camphorae 1,0.
Aetheris acet. 15,0.
Tinct Opii simpl. 3,0
MDS. 10—30 perczenként 10—15 cseppet. Choleránál excitans.

354 *Rp.* Camphor. 2,5.
Ol. Amygdal. 10,0.
M. f. solut.
DS. Bőr alá fecskendésre. 1 fecskendővel egyszerre. Excitans.

Camphora monobromata (*$C_{15}H_{15}BrO$*). Színtelen, prismaticus tűk vagy jegeczlapok, légállók, gyenge camphorszagúak, vízben oldhatlanok, borszeszben, aetherben, chloroformban, zsíros olajokban jól oldódnak. Sedativum delirium tremens, hysteria, epilepsia eseteiben. Bels. adag 0,1—0,5 pro dos. napj. 3—4-szer, caps. amylac. v. gelatin.-ban vagy emulsióban.

---

355 *Rp.* Camphor. monobromatae 2,0.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
Det. in caps. amylac.
S. 3-szor napj. 1 capsulát.

356 *Rp.* Camphor. monobrom. 2,0.
Ol. Sesami 20,0.
Gummi arab. 10,0.
Aquae dest. 150,0.
Syrup. simpl. 15,0.
F. l. a. emulsio.
DS. 3 ór. 1 evők.

Camphosan. Camphorsav-methylester oldata santalolban (15:85). Az uropoeticus szervek lobos betegségei ellen (gonorrhoea?), ajánlották 3—5-ször napj. 0·3 gmot étkezés közben elfogyasztani. Kész capsulák is vannak forgalomban.

Candol. Malátakészítmény. Tápanyag, mely diastaset és fehérjét tartalmaz. Adag: 3—5-ször napj. 1 kk. tejben.

†H. **Cannabis indicae herba.** (Moraceae.) Hatóanyagok: cannabin s. haschischin, tetanocannabin, cannabinon (lágy gyantás anyag), illó olaj. Sedativum, gyenge anodynum (opium pótszere), antispasmodicum; nagy adagban hypnoticum (?) Haszn. készítményei:

†H. **Extractum Cannabis indicae.** Küls. kenőcsben 0,2—0,5: 10,0—20,0. (irrationalis!) Bels. porban, pilulában. 0,03—0,05! pro dos. 3—4-szer napj. Dos maxim. pro die. 0,5!

†H. **Tinctura Cannabis indicae.** Küls. nem. Bels. 5—20 csepp pro dos. 3—4-szer napj. Dos maxim. sing. 1,0! Dos. maxim. pro die. 4,0!

Cannabinum tannicum. Keveréke cannabinnak és tanninnak. Összetétel igen változó. Tetanocannabint nem tartalmaz; ez előnye. Sárgásbarna, vízben oldhatatlan, kellemetlen szagú por, íze keserű, összehúzó. Enyhe hypnoticum. Megbízhatlan. Adag. 0.25—0,5 pro dos. este lefekvés előtt.

Cannabinonum. Lágyas, barna színű, gyantás anyag, vízben nem, borszeszben, aetherben jól oldódik. Sedativum, némelyek szerint hypnoticum. Főfájást, hányást, lelki nyugtalanságot, exaltatiót gyakran okoz. Nőknél kétszer oly erős hatású, mint férfiaknál. Szívbajosoknál kerüljük alkalmazását. Adag bels. pastillákban coffea tosta-val v. pulv. cacaoval 0,02—0,03—0,05 pro dos.

Haschisch purum. Barnás, lágy, gyantás anyag, vízben nem, borszeszben sárga színűen oldódik. Keveréke cannabinonumnak és tetanocannabinnak, mely utóbbi alkatrészénél fogva excitans. Eddig melancholia eseteiben rendelték 0,02—0.06 gm.-nyi adagokban coffea tosta-val porban, pastillákban (pilula nem jó). Nem ajánlható; gyakran támadnak haschisch-részegség, catalepsia, rángó görcsök a bevétel után.

---

357 *Rp.* Cannabini tannici 1,0.
Sacchar. alb. 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Este lefekvés előtt 1—2 port. Hypnoticum.

358 *Rp.* Extr. Cannabis ind. 0,3—0,5.
Extr. Hyosciami 0,1.
Sacchar. alb. 5,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3-szor napj. 1 port. Izgatott köhögés ellen.

359 *Rp.* Cannabinoni 0,4.
Coffeae tostae pulv.
Sacchari albi aa 8,0.
Gummi Tragacanth. 0,10.
Aquae glycerin. qu. s. ut f. massa plastica e qua formentur pastilli No. 20.
DS. 0,02 grmos cannabinon pastillák. Este 1—2 szemet. Sedativum, hypnoticum. (?).

360 *Rp.* Extr. Cannabis ind.
Pulv. rad. Ipecac. aa 0,06.
Sacchar. lactis 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3-szor napj. 1 port. 3—6 éves gyerm. Catarrh. bronch. acuta.

361 *Rp.* Tinct. Cannabis ind.
Tinct. Ipecac. aa 5,0.
MDS. 3—4-szer napj. 10—15 cseppet. Felnőttnek catarrh. bronch.

362 *Rp.* Cannabini tannici 3,0.
Extr. Liquir.
Pulv. Liquir. aa qu. s. ut. f. pilul. No. 30.
Obduc. fol. Argenti.
DS. Este lefekvés előtt 3—5 szemet.

†H. **Cantharides.** (Lytta vesicatoria. Coleoptera.) Hatóanyaga cantharidin. Haszn. készítményei:

Cantharidinum. ($C_{10}H_{12}O_4$). Színtelen, négyoldalú jegeczlapocskák, vízben nem, hideg alkoholban nehezen, aetherben, zsíros olajokban könnyen old. Haszn. a bogarak helyett tapaszokba, collodiumba. Bőr alá fecsk. és bels. psoriasis, lepra, gégetubercul., tüdőtubercul. eseteiben. Adag bőr alá és bels. 0,0002—0,0005 gm., tehát oly minimális adagok, hogy azok biztos lemérése nem könnyű. Nem megbízható. Fölösleges.

†H. **Tinctura Cantharidum.** Küls. mint bőrizgató; kenőcsben, linimentumban 1 : 20—50. Bels. diureticum (nem ajánlható mérgező hatása miatt). Dos. maxim. sing 0,5! dos. maxim. pro die 1,0!

---

†H. **Emplastrum Cantharidum s. Empl. vesicatorium consuetum.** Hólyaghúzó tapasz. Bőrön hólyagot húz 8—10 óra alatt; előbb, ha a bőrt kevéssé megzsíroztuk. Cantharidin a tapasz alkalmazásakor felszivódik, ezért vigyázat!

Emplastrum Cantharidum perpetuum. Hólyagot csak igen sokára húz. Bőrvörösítő.

H. **Unguentum Cantharidum.** Pro usu veterinario.

363 *Rp.* Tinct. Canthar. 2,0.
Olei Sesami 50,0.
Olei Bergamottae gtt. 5
MDS. Külsőleg. Hajolaj. Alopecia.

364 *Rp.* Empl. Canthar. ord. qu. s.
extende crasse, super corium (s. linteum) magn. volae manus.
DS. Hólyaghúzó.

365 *Rp.* Tinct. Canthar.
Tinct. Capsici āā 20,0.
Spirit. vini 50,0.
MDS. Külsőleg. Alopecia areata esetén keveset a beteg helyre dörzsölni.

366 *Rp.* Cantharidini 0,1.
Collodii flexil. 50,0.
M. f. solut.
DS. Külsőleg. Az orvos kezéhez. Sub sigillo. Holyaghúzó collodium. Vékonyan becsetelendő arra a helyre, a hol hólyagot akarunk húzni. Orvos magánal tartsa a gyógyszert.

Capilli Veneris frondes. (Filices.) Hatóanyaga illatos olaj. Haszn. a hasonnevű syrup készítéséhez.

H. **Capsici fructus.** Paprika. (Capsicum annuum. Solanaceae.) Hatóanyaga a capsicol. Haszn. a hiv.

H. **Tinctura Capsici.** Erősen csípős, égető ízű. Bels. nem Küls. mint bőrizgató, vörösítő.

Captol. (Tannin és chloral condensatiós származéka.) Sötétbarna, vízszívó por, vízben nehezen, borszeszben jól old. Haszn. oldva, mint *Spiritus captoli compositus* (l. alább). Seborrhoea, defluvium capill. eseteiben czélszerű.

367 *Rp.* Captoli
Chlorali hydrati
Acid. tartar. āā 1,0.
Ol. Ricini 0,5.
Spir. vini. dil. 100,0.
MDS. Hajszesz. Spirit captoli comp.

368 *Rp.* Captoli.
Acid. tartar. āā 1,0.
Acid. salicyl. 0,7.
Olei Ricini 0,5.
Aquae Coloniens. 100,0.
MDS. Külsőleg. Hajszesz.

Carragaheen s. Fucus Carragaheen. (Algae.) Hatóanyagai növényi nyák, igen kevés brom, jód. Belőle nyákos főzet készíttetik (1 : 100), mely mint vehiculum szerepelhet csípős, izgató anyagok adagolásánál.

Carbo ligni depuratus. Szárazon desodorans. Bels. antidotum alkaloid-mérgezések s keserű anyagokkal mérgezések eseteiben (?). Adag 0,5—2,0 porban, ostyában, 5—10 perczenként. Más indicatiók (typhus, pyrosis stb.) meg nem állhatnak. Fogpornak ártalmas.

Carbo animalis
Carbo ossium } mint a carbo ligni.

Carboneol. Kátrányszerű, fekete sűrű folyadék. *Pix liquida* helyett jól használható.

Caropan. Táppor. Vízben oldh. Egyenlő részben malátakivonat és húsfehérjék.

H. **Cardamomi fructus.** (Elettaria Cardamomum, Zingiberaceae) Hatóanyaga illó olaj. Carminativum, stomachicum. Önállóan nem haszn.; főleg illatos vagy keserű theakeverékekhez.

Carniferrin, l. Ferri praeparata.

Carpainum hydrochloricum. ($C_{14}H_{25}NO_2.HCl$). A carica papaya leveleinek alkaloidája. Szintelen, vízben oldh. keserű jegeczek. Hatása mint a sparteiné (l. e. cz. a.). Haszn. szívbetegségeknél 0,01—0,025 pro die pilulában, cseppekben. Subcután 0,005—0,01 (hatás gyorsan következik be).

H. **Caryophylli flores.** (Caryophyllus aromaticus. Myrtaceae) Hatóanyaga illó olaj. Haszn. mint a cardamomum.

Casanthrol. Ungu. caseini és extr. lithanthracis keveréke. Utóbbi nem más, mint a kőszénkátránynak aetherben és benzolban oldható részei. Sűrű, nyúlós emulsio, mely a bőrön megszáradva rugalmas bevonatot képez. Haszn. eczema, prurigo stb. esetén ecsetelésre.

H. **Cascarae sagradae cortex.** (Rhamnus Purshiana. Rhamneae). Hatóanyaga az oxymethylantrachinonok közé tartozik. Kitünően használható enyhe hashajtó. Adaga porban (caps. amyl.) 0,25 pro dos. Főleg a köv. készítményei használtatnak:

H. **Extractum cascarae sagradae fluidum.** Adag 20—30 csepp pro dos. 1—4-szer napj.

Extractum cascarae sagr. siccum. Mint laxans 0,06—0,12, mint catharticum 0,2—0,5 pro dos.

Vinum cascarae sagradae. Nagyon elterjedt s kedvelt készítmény. Jól haszn. a Rozsnyay-féle bor, melynek alig van keserűsége. Adag: 2 evők. v. egy tokaji pohárral egyszerre.

Cascarine Leprince. A kéreg hatékony anyagait tartalmazza. Narancsszínű jegeczték. Adag porban, pilulában 0·1—0·3. Vannak készen 0·1 gmot tart. pilulák.

---

369 *Rp.* Pulv. Cascarae sagradae. 2,5.
Div. in dos. aequ. No. 10.
Det in caps. amylac.
S. napj. 2—4 dbot.

370 *Rp.* Extr. Cascarae sagrad. fluidi 50,0.
leni calore inspissa, dein adde
Pulv. Liquir. qu. s. ut. f. l. a. pilul. No. 100.
Consp. pulv. Liquir.
DS. 2—3 szemet egyszerre napj. 2—3-szor.

371 *Rp.* Vini Cascarae sagrad. 500
DS. 2 evők. egyszerre.

372 *Rp.* Extr. Cascarae sagrad. fluidi
Syrup. cort. Aurant.
Aquae dest. āā 30.0.
MDS. 3-szor napj. 1 kk. Obstip. habit.

373 *Rp.* Extr. Cascarae sagrad. fluidi 30,0.
Glycerini 60,0.
Aquae dest. 30,0.
MDS. 3—4 ór. 1 kk. Obstip.

374 *Rp.* Extr. Cascarae sagr. sicci.
Extr. Rhei aqu. āā 5,0.
Extr. Aloes aqu. 10,0.
M. f. l. a. cum guttis nonnull. spiritus vini pilulae No. 100.
Obduc. fol. argenti.
DS. Hashajtó labdacsok. 1—2 szemet este.

Cascarillae cortex. (Croton Eluteria. Euphorbiaceae). Hatóanyagai: illó olaj, gyanta, cascarillin (keserű anyag). Amarum, tonicum, ezenkívül jó szer hasmenésekkel összekötött dyspepsiáknál. Adag porban 0,5—1,0 pro dos., infusumban 10,0: 150,0 2 ór. 2 evők.

Extractum Cascarillae. Borszeszes kivonat. Pilulában, oldatban (zavarosan oldódik) adag 0,2—0,5 pro dos. napj. 3—4-szer.

Tinctura Cascarillae. Adag 20—50 csepp pro dos. 3 × napj.

375 *Rp,* Tinct. Cascarillae gtt. 10.
Aquae dest. 80,0.
Syrup. simpl. 10,0.
MDS. 2 ór, 1 kk. v, gyk. 1—2 éves gyermekeknek dyspepsiás hasmenésnél.

376 *Rp.* Extr. Cascarillae
Pulv. cort. Cascarillae āā 3,0.
M. f. pilul. No. 30-
Consp. Pulv. Cinnamomi.
DS. 3 × napj. 1—2 szemet.

II. **Castoreum.** Kiszáradva gyantaszerű, kemény, sötétbarna, fénylő, sajátságos erős szagú, aromás-kesernyés ízű, borszeszben oldható, porrá törhető állati váladék. Hatóanyagok: gyantás anyag és illatos olaj. Excitans, antispasmodicum. Bels. adag porban, pilulában, pastillában 0,1—1,0 pro dos. napj. többször.

Tinctura Castorei. Haszn. mint a castoreum. Bels adag: 20—30 csepp pro dos. napj. többször.

377 *Rp.* Castorei 1,0.
Elaeosacch. Menthae 4,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. ór. 1 port.
Excitans.

378 *Rp.* Tinct. Castorei 15,0.
Aquae Cinnam. spir. 50,0.
Syrup. cort. Aurant. 25,0.
MDS. 2 ór. 1—2 kk.
Excitans.

379 *Rp.* Castorei
Camphorae trit. aa 2,0.
Extr. et. pulv. rad. Liquirit. aa qu. s.
ut. f. pilul. No. 30.
Obduc. gelatina
DS. 3—4-szer napj. 3—4 szemet. Excitans.

380 *Rp.* Tinct. Castorei
Tinct. Valerian. spirit. aa 10,0.
MDS. 3-szor napj. 20—30. cseppet.
Hysteriás görcsök ellen.

Catechu pallidum. Az Acacia Catechu fájából készült kivonat. Könnyű, barnásszürke, kagylós törésű darabok; íze összehúzó, fanyar. Legnagyobb része oldódik vízben, borszeszben. Hatóanyaga catechu-csersav. Adstringens. Haszn. mint az acid. tannicum. Adag bels. porban, pilulában 0,1—0,5 pro dos. napj. többször. Belőle *tincturát* is készítenek.

381 *Rp.* Catechu pallidi 4,0.
Pulv. Doveri 1,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
Det. in caps. amylac.
S. 2 ór. 1 port.
Diarrhoea ellen.

382 *Rp.* Catechu pallidi 10,0.
Sacchar. alb. 40,0.
Mucil. Gummi arab. qu. s.
ut. f. trochisci No. 50.
DS. Napj. 4—8 szemet.
Diarrhoea.

383 *Rp.* Tinct. Catechu
Tinct. Opii aa 2,0.
Zinci sulf. 0,5.
Plumb. acet. bas. sol. 1,0.
Aquae dest. 100,0.
MDS. Külsőleg. Ricord-féle emulsio néven ismert folyadék. Húgycsőbe fecskendeztessék idült kankó ellen. Használat előtt felrázni.

Cava-Cava l. Piper Methysticum.

Cellotropin. Monobenzoylarbutin. Fehér, íztelen és szagtalan por. Vízben nehezen, alkoholban jól oldható. Szervezetben hasad benzoesavra, hydrochinonra és glycose-ra. Arbutin helyett haszn. bels. por alakban 0,30—0,50 gm. 3-szor napjában.

H. **Centaurii herba.** (Gentianeae.) Hatóanyaga keserű anyag. Amarum. Adag infusumban 5,0—15,0 : 150,0 2 ór. 1 evők. Keserű theakeverékek egyik megszokott alkatrésze.

Extractum Centaurii. Sürű, vizes kivonat. Amarum. Adag 0,5—2,0 pro dos. oldatban. Gyakran haszn. mint pilulaanyag.

H. **Cera alba.** Protectivum. Bels. emulsióban diarrhoeánál, dysenteriánál. Vele készül számos kenőcs, emplastrum, a charta cerata s a cereoli medicati (bougies médicales).

384 *Rp.* Cerae albae 15,0.
leni calore liquefac
in mortario calefacto,
adde
Gummi arab. 10,0.
Aqua dest. 150,0.
f. l. a. emulsio
cui adde
Tinct. Opii croc. 1,0.
Syr. Menthae. 10,0.
MDS 2 ór. 1 evők. Diarrhoea.

385 *Rp.* Cerae albae 5,0.
Olei Amygdal. dulc. 35,0.
Cetacei 10,0.
leni calore liquefactis refrigeratisque
adde
Aquae Rosar. 5,0.
Tinct. Benzoes 2,0.
M. f. l. a. ungu.
DS. Cold-cream.

H. **Cera flava.** Haszn. mint a cera alba.

Ceratum Cetacei. Részint mint protectivum, részint mint a bőrre alkalmazandó szerek vivőanyaga haszn.

Cerium oxalicum. Fehér, szemcsés, légálló por, szagtalan, sem vízben, sem borszeszben nem oldódik, sósavban igen. Cardialgia, csillapíthatlan hányás (terhesek) ellen bels. adag porban 0,06—0,2 pro dos. napj. 3—4-szer.

Cerolin. Az élesztő zsíros anyaga calcium-vegyületekkel, kevés cholesterinnel és aether. olajjal. Hashajtó. Furunculosis ellen dicsérik. Adag pilula alakjában 0,10 pro dosi.

H. **Cetaceum s. Sperma Ceti.** Hófehér, fénylő, lemezesen jegeczes, áttetsző, zsíros tapintatú, szagtalan, íztelen állati zsiradék Főleg palmitinsavas cetylaether. Kenőcsök, ceratumok készítésénél fontos anyag.

H. **Chamomillae vulgaris flores.** (Compositae.) Hatóanyaga illó olaj. Illatos theakeverékek gyakori alkatrésze. Infusuma (15,0—20,0 : 150,0) jó vivőanyag. Bőrbajoknál, ha tiszta vízzel lemosás ellenjavalt (pl. eczema), a vele készült langyos thea jól használható mosogatások alakjában.

H. **Tinctura Chamomillae.** Napj. 3—5-ször 30 csepp 1 kk.

H. **Charta sinapisata** l. Sinapis nigra.

Chelidoninum phosphoricum
Chelidoninum sulfuricum
Chelidoninum tannicum
} Gyomor-, bélfájdalmak esetén mint az opiátok 0,1—0,2 pro dos.

Chinakéreg és készítményei.

H. **Chinae succirubrae cortex.** Egyedül hiv, chinakéreg. Cinchona succirubra (Rubiaceae) törzsének és nagyobb ágainak kérge. Főhatóanyagai chinin ($C_{20}H_{24}N_2O_2$), chinidin (isomer a chininnel), cinchonin ($C_{20}H_{24}N_2O$), cinchonidin (isomer a cinchoninnel). Az alkaloidokból gyk. szerint 6%-ot tartalmazzon; rendesen azonban többet is tartalmaz. Amarum, tonicum. Adag: decoctum 1 : 10 vízzel v. vörös borral.

H. **Extractum Chinae siccum.** Szeszes kivonata a cort. chinae succirubr.-nek. Száraz, porítható. Csersavtartalma tetemes, alkaloidtartalma 12% legyen. Tonicum, adstringens. Adag porban, pilulában 0.5—2,0 többször napj.

H. **Extr. Chinae fluidum.** Folyékony kivonat, 4% alkaloidtartalommal. Az extr. chinae fl. mint tonicum, amarum kávéskanalanként napj. 3—5-ször.

Extr. Chinae Nanning. Folyékony kivonat kb. 5% alkaloidtartalommal. Úgy haszn., mint a magyar hiv. extr. fluid. készítm. melynél kissé erősebb.

H. **Tinctura Chinae.** Cort. chinae succirubr.-ből készül. Tonicum, stomachicum. Adag 20—50 csepp sőt kknyi is pro dos. napj. többször.

H. **Tincture Chinae comp. s. Tinctura roborans Whyti.** Cort. chinae succirubr. mellett rad. gentianae, flavedo cort. aurant. és cort. cassiae cinnamomi is használtatik készítéséhez. Tonicum, stomachicum. Adag 20—25 csepp—kknyi pro dos. napj. többször.

H· **Vinum Chinae.** Tokaji borral és tinct. aromaticával készül. Tonicum. Adag gyermekkanálnyi, tokaji pohárnyi 2—3× napj.

386 *Rp.* Cort. Chinae succirubr. pulv. 15,0.
Elixir acid. Halleri 2,0.
Vini rubri 200,0.
f. l. a. decoctum.
cui adde
Syrup cort. Aurant. 20,0.
MDS. 2 ór. 1 evők. Tonicum. Felnőttnek

387 *Rp.* Extr. Chinae fl. 0,2--0,4.
Aquae dest. 100,0.
Syrup. simpl. 15,0.
MDS. 2 ór. kk. v. gyk. 1—4. éves gyermekeknek. Tonicum.

---

388 *Rp.* Cort. Chinae succir.
Carbonis ligni depur.
aa 100,0.
M. f. pulv. subtiliss.
DS. Hintőpor putrid sebekre.

389 *Rp.* Extr. Chinae. sicc.
Extr. Centaurii
aa 5,0.
Pulv. rad. Rhei chin.
qu. s.
ut. f. pilul. No. 50.
Consp. pulv. Cinnam.
DS. 3 × napj. étkezés előtt 2—3 szemet.
Stomachicum.

390 *Rp.* Tinct. Chinae comp.
Tinct. Rhei vinos.
aa 1,0.
Aquae dest. 100,0.
Syrup cort. Aurant.
20,0.
MDS. 2 ór. 1 kk. v. gyk. 1—3 éves gyermeknek. Stomachicum.

391 *Rp.* Decoct. Chinae succirubrae e 4,0.
l. a. p. ad. colat.
100,0.
Acid. sulf. dilut.
gtt. 10.
Syrup. cort. Aurant.
15,0.
MDS. 2 ór. 1 gyk. 5 éven túli gyermekeknek morb. macul. Werlhofi-nél, scorbutnál v. reconvalescentia tartama alatt.

392 *Rp.* Tinct. Chinae comp.
Tinct. cort. Aurant.
aa 20,0.
Tinct. Nucis vomicae
10,0.
MDS. 3× napj. 20—30 cseppet.
Amarum. Tonicum.

393 *Rp.* Extr. Chinae fluidi
3,0—5,0.
Aqua dest. 80,0.
Syr. cort. Aur. 100,0.
MDS. Háromszor naponta 1 evőkanállal. Stomachicum.

394 *Rp.* Extr. Chinae fl. 2,5.
Medullae ossium bovis 25,0.
Olei Lavand. gtt. 3.
M. f. ungu.
DS. Hajkenőcs.

Hivatalos chininsók.

II. **Chininum seu Chininum hydratum.** ($C_{20}H_{24}N_2O_2$, $3H_2O$). Fehér, selyemfényű, tűalakú jegeczekből álló por. Keserű, lúgos kémhatású; vízben alig, borszeszben elég jól oldódik. Gyógyczélokra sói használtatnak.

H. **Chininum bisulfuricum.** ($C_{20}H_{24}N_2O_2, H_2SO_4, 7H_2O$). Színtelen, hasábos kristályok. levegőn elmállanak; 11 sr. vízben, 32 sr. borszeszben oldódik. Oldata savanyú kémhatású. Antitypicum (antimalaricum), antipyreticum (dos. totalis), tonicum, amarum (dosis refracta). Adag bels. dosis totalis 1,0—1,5, míg a dos. refracta 0,05—0,2 napj. 3—5× porban, pilulában, pastillában, oldatban. Subcután a hivatalos chininsók közül ezen készítmény használtatik, mert vízben legjobban oldódik.

H. **Chininum hydrochloricum.** ($C_{20}H_{24}N_2O_2, HCl, 2H_2O$). Fehér, selyemfényű, többnyire összegomolyodó jegeczkék. Keserű ízű. 34 sr. vízben, 3 sr. borszeszben oldható. Oldata neutralis kémhatású. Antipyrin, phenocoll és urethan rendkívül fokozzák az oldhatóságot, úgy hogy antipyrin segélyével 50%-os oldat is készíthető, a mi, ha a chinint bőr alá kell fecsk., igen előnyös. Hatás, használat, adag mint a chinin. bisulf. Subcután ritkábban.

H. **Chininum sulfuricum** [$(C_{20}H_{24}O_2N_2)_2H_2SO_4, 7H_2O$]. Igen finom, hajlékony, tűalakú, gomolyokká összetapadó, selyemfényű, keserű ízű kristálykák; száraz levegőn elmállanak 800 sr. hideg, 25 sr. forró vízben, 60 sr. hideg, 6 sr. forró borszeszben oldódik. Ha vízben oldani akarjuk, néhány csepp acid. sulf. dilutum veendő. Hatást, használatot, adagot l. chinin. bisulfuricumnál.

H. **Chininum tannicum insipidum Rozsnyai.** 100 részben 30—32 sr. chinin. Sárgás színű, íztelen por, vízben alig, 40 sr. borszeszben oldódik. Hatás, használat, mint a chinin. bisulf. Adag 2½—3-szor annyi, mint a chinin. bisulf.-ból.

H. **Chininum ferro-citricum.** Fénylő, kissé áttetsző, vörösbarna lemezek, keserű ízűek, 3 r. vízben oldódnak. 9% chinint és 30—32% vasoxydot tartalmaz. Haszn. chlorosisnál, olygaemiánál, scrophulosisnál. Adag porban, pilulában v. oldatban 0,2—0,5 pro dos. 3—4-szer napj. Főleg a gyermekgyakorlatban haszn. Az ú. n. tokaji china-vasas borokat legtöbbször chin. ferr. citr.-al készítik.

---

395 *Rp.* Chinini hydrochlor 2,0.
Natrii chlor. 0,15.
Aquae dest. 20,0.
M. f. sol.
DS. Intravenosus befecskendezésre. Haszn. előtt fel kell forralni és szűrni.

396 *Rp.* Chinini bisulfur 2,0.
Ung. Glycerini 18,0.
M. f. ope aquae ungu.
DS Prophylacticum erythema solare ellen, az ultraviolette sugarak elnyelése céljából. Külsőleg kenőcs.

397 *Rp.* Chinin. sulfur. 1,5.
Pulv. folior. Digitalis.
Opii pur. pulv. aa 0,3.
Succi Liquirit. qu. s. ut. f. pilul. No. 30.
DS. 3-szor napj. 1—3 szemet.
Pilul. Heimi. Phthisisnél.

398 *Rp.* Chinin. sulfur. 1,0—1,5.
Div. in dos. aequ. No. 2.
DS. Félórai időközben, 3—4 órával a maláriás roham előtt veendő be a két por, vagy mint antineuralgicum a fájdalomroham elején.

399 *Rp.* Chinin. hydrochlor. 1,0.
Aquae dest. 100,0.
f. solut. admisce
Vitellum ovi unius
Tinct. Opii simpl. gtt. 10.
DS. Két csőrének. Antipyreticum.

400 *Rp.* Chinin. hydrochlor. 2,0.
Div. in dos. aequ. No. 4.
Det. in caps. amylac.
S. 3—4 órával a várt roham előtt 2 port, 1/4 órai időközökben. Antimalaricum, antineuralgicum.

401 *Rp.* Chinin. sulfur.
Ferri sulfur. aa 1,5.
Pulv. et extr. Liquirit. qu. s ut. f. pilul. No. 30.
Consp. pulv. Liquiritiae.
DS. 3-szor napj. 3—3 szemet.
Anaemia, chlorosis.

402 *Rp.* Chinini hydrochlor 3,0.
Antipyrini 2,0.
Aquae dest. 6,0.
MDS. Bőr alá fecskendezésre. Nem fájdalmas.

---

403 *Rp.* Chinin. bisulfur. 1,0.
Aquae dest. 11,0.
M. filtra.
DS. Bőr alá fecskendésre.

404 *Rp.* Chinin. sulfur. 0,4—0,6.
Aquae dest.
Syrup. Rubi Idaei. āā 40,0.
Acid. sulfur. dil. gttas qu. s. ad perfect. solut.
DS. 2—6 éves gyermeknek váltólázná1; lázmentes időben a szer felét, ór. 1 gyk.

405 *Rp.* Chinin. bisulfur. 2,0.
Aquae dest.
Syrup. Mororum. āā 50,0.
MDS. Febris interm. malarica esetén felét egy óra alatt elfogyasztani 3—4 órával a várt lázroham előtt.

406 *Rp.* Chinini ferro-citrici 0,3—0,6.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3-4 ór. 1 port. 4—8 éves gyermeknek.

407 *Rp.* Chinini ferro-citr. 2,0.
Pulv. rad. Gentianae 1,0.
Sacchar alb. 3,0
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port. Chlorosis, olygaemia.

408 *Rp.* Chinin tannici 3,0.
Pastae cacaotinae sacch. qu. s (20,0).
ut. f. trochisci No. 10.
DS. Rendelet szerint. Chinin-chocolade. 1 trochiscus 0.1 chinint tartalmaz. Gyermeknek váltólázasroham előtt 3 órával 1—3 drb.

409 *Rp.* Chinin. tannici.
Natrii bicarbon. āā 0,5.
Lactucarii german. 0,2.
Sacchar. albi. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 4 port napj. 4—6 éves gyermeknek. Phthisis.

Nem hivatalos chininsók.

Chinaphenin. Chininnek phenetidinnel való vegyülete. Íztelen vízben nem oldh. por. Antipyreticum, antineuralgicum. Felnőttnek 1,5—2,0, gyerm. 0,15—0,3 pro dos. és pro die.

Chinaphtol. Sárgás, jegeczes, keserű, vízben nem oldh. por. Bélben hasad β naphtolsulfonsavra és chininre. Bélantisepticum. Adag. bels. 0,5 napj. többször porban.

Chininum aethylo-sulfuricum. [$C_{20}H_{24}N_2O_2.(C_2H_5)SO_4$.] Fehér, nehezen jegeczíthető, vízben jól oldható anyag. Bőr alá fecskendésre ajánlották. Subcután 0,2—0,5 gm. pro dos.

Chininum arsenicicum. Fehér, amorph, vízben neh. oldh. por. Egyenlő r. chinint s arsensavat tartalmaz. Nagy vigyázat! Adag 0,005—0,01 pro die. Jobb nem használni!

Chininum bimuriaticum carbamidatum. 70% chinint tartalmaz. Hosszú, fehér, prismaticus jegeczek = sr. vízben oldatnak. Kitűnő készítmény bőr alá fecskendés czéljaira. Hosszabb időn át nem tartható, bomlik. Antipyreticus adag 0,2—0,5 pro dos. 2—3-szor napj.

410 *Rp.* Chinin. bimuriatici carbamid. 2,0.
Aquae dest. 8,0.
M. filtra.
DS. Bőr alá fecskendésre. 1 fecskendőben 0,2. gm. van a készítményből.

Chininum glycerino-phosphoricum s. Kineurin. Színtelen jegecztűcskék. 68% chinint tart. Mint tonicum (neurastheniásoknál) 0,1—0,2 2—3× napj.; mint antineuralgicum 0,3—0,6 egyszer napj. porban, pilulában.

Chininum hydrobromicum. ($C_{20}M_{24}N_2O_2HBr.2H_2O$.) Színtelen, fénylő, légálló, szagtalan, vízben elég jól oldódó jegecz. tűk. Malariás neuralgiák ellen ajánlották. Adag bels. 0,1—0,5 pro dos. pilul. v. oldatban. Bőr alá fecsk. 10%-os oldat, melyhez glycerin is tehető.

Chininum lygosinatum (Dr. Fabinyi). Salicylaldehyddel készül synthetice. Narancsvörös por, víz nem oldja, alcohol, benzin, chloroform igen. 70·8% chinin-tartalmú. A sebkezelésben antisepticus hintőpornak haszn. vagy mint gaze, glycerin-suspensió. Igen jó készítmény.

Chininum salicylicum. ($C_{20}H_{24}N_2O_2.C_7H_6O_3.H_2O$). Fehér, laza jegeczek, hideg vízben nehezen, borszeszben könnyebben oldódnak. Egyesíti a chinin és salicylsav hatásait. Antipyreticum. Adag 0,1—0,5 pro dos. porban. 3—4-szer napj.

Chinidinum sulfuricum seu Conchininum sulf. s. β **Chininum sulf.** Isomer a chininum sulf.-al. Finom, tűalakú, színtelen, keserű ízű jegeczek. Vízben könnyebben oldódik, mint a kénsavas chinin. Hatás, használat, mint a chininsóknál. Hatása a chinin. sulf.-éhoz úgy viszonylik, mint 3·5 : 4.

Cinchoninum sulfuricum. [$(C_{20}H_{24}ON_2)_2 H_2SO_4.2\ H_2O$)] Nagyobb, épszögű hasábokból álló kemény jegeczek; kevésbbé keserű, mint a chinin sulfur. 60 r. vízben oldódik, 7 r. tömény borszeszben. Hatása, használata, mint a chinin. sulfuricumé, adaga azonban félszer nagyobb legyen.

Chinoformin l. Chinotropin.

*

Chinolinum. Színtelen, olajszerű, erősen fénytörő, keserű mandolaolaj-szagú folyadék. Vízben nehezen, borszeszben könnyen oldódik. Antisepticum, s mint ilyen száj-, torokvíznek haszn. 1,0 : 500,0 (kevés borszesz segélyével feloldani); diphtheritisnél torokecsetelésre 5%-os vizes borszeszes oldat. Bels. ma már nem haszn.

Chinolinum tartaricum. Selyemfényű, színtelen, légálló, keserű mandolaolajszagú jegeczek; vízben elég jól oldódnak. Ize nem keserű. Bels. antipyreticum, antimalaricum (?). Adag porban, oldatban 0,5—1,5 pro dos. 3—4-szer napj. Obsolet.

Chinosol. Oxychinolintimsó Jegeczes, sárga por, összehúzó, aromás ízű. Oldh. vízben, nem oldh. alkoh. és aetherben. Oldh. tabletták vannak forgalomban. Antisepticum a kezek tisztítására sublimát helyett. Sebekre hintve nem mar. Hintőpornak 1 : 9 amylumra. Antisepticus oldatok 1 : 500—1000.

Chinotropin s. Urotropinum chinicum s. Chinoformin. Kétféle praeparatum van használatban: Chinotropin I. tartalmaz: 27% urotropint, 73% chinasavat. A chinotropin II. tart.: 20% urotropint, 80% chinasavat. Mindkettő fehér, vízben oldódó savanykás por. Hugysavas diathesis ellen: Dos. pro die 3,5—5,5 az I-ből és 5,0—7,5 a II-ből. Nagyobb adagoktól dysuriás tünetek jelentkezhetnek.

Chirol. Gyanták és olaj oldata alacsony forrpontú alkoholokban s aetherekben. Bőrre kenve, mint a collodium, azt egy hártyával vonja be, mely borszeszszel lemosható. Sebészek chirol-al vonhatják be kezeiket gummikeztyűk használata helyett.

Chirosoter. Széntetrachlo idban oldott viasz és balzsamos anyagok. Spray alakjában hasznalják a műtő kezeinek, valamint a műtéti felületnek bevonására védelmül fertőzések ellen. Szappannal és benzinnel lemosható. Égési sebekre is alkalmazható.

Chloralamid l. Chloralum formamidatum.

Chloralbacid. Chlorfehérje. 3% Cl. tart. Oldható, íztelen por. Gyomorrák, atoniás gyomorhurut, erjedés okozta gyomorégés, fel-

---

böfögés eseteiben 0,5 grmos porokban vagy tablettákban (utóbbiak készen vannak).

†H. **Chloralum hydratum** [*CCl_3 $CH(OH_2)$*]. Színtelen, átlátszó kristályok; szaga gyengén szúrós, íze kesernyés, csípős; vízben borszeszben oldódik. Sedativum kis adagban, hypnoticum nagy adagban. Substantiában nem szabad adni! Ellenjavalt a gyomor lobos vagy fekélyes bántalmainál, szívbajoknál. Lázas bántalmak esetén csak kis adagban. Sedatív adag nyákos oldatban 0,1—0,5 pro dos. 2—3 ór. Hypnoticus adag oldatban, pilulában, vagy klystirben, suppositoriumban 1,5—2,5 egyszerre vagy két adagra osztva, lefekvés előtt. Bőr alá fecskendve tályogokat okozhat. Dos. maxim. sing. 3,0! dos. maxim. pro die 6,0! Gyerm. 0,2—0,5 : 80,0. 2 ór. 1 kk. v. gyk.

411 *Rp.* Chlorali hydrati 4,0.
Syrup. Menthae 60,0.
M. f. solutio.
DS. Lefekvés előtt felét elfogyasztani. Hypnoticum.

412 *Rp.* Chlorali hydrati 2,0.
Mucilag. Gummi arab.
Aquae dest. āā 50,0.
MDS. Csőrének egyszerre elfogyasztani. Hypnoticum.

413 *Rp.* Chlorali hydrati 5,0.
Morphini hydrochlor. 0,05.
Aquae Menthae pip. 120,0.
Syrup. Menthae 30,0.
MDS. 2 ór. 1 evőkanállal. Sedativum elmebetegeknek.

414 *Rp.* Chlorali hydrati 10,0.
Olei Hyosciami fol cocti 20,0.
Lanolini
Ungu. simpl. āā 50,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs. Pruritusnál a viszkető helyek bekenésére.

415 *Rp.* Chlorati hydrati 3,0.
Butyri Cacao qu. s ut. f. supposit. No. 3.
DS. 1 gmos chloralhydrat suppositeriumok. Este egyet elhasználni.

416 *Rp.* Chlorati hydr.
Camphorae.
Resorcini.
Ichthyoli āā 2,0.
Vaselini 5,0.
Gelanthi 45,0.
M. f. gelantham.
DS. Külsőleg. Bedörzsölésre Pruritus ani.

Chloralum formamidatum s. Chloralamid. (*$CCl_3.CHO.HCONH_2$.*) Fénylő, fehéres, nagyobb jegeczek, kesernyés ízűek. Hideg vízben lassan oldódik, borszeszben jobban. 60° C.-on túl nem szabad hevíteni, sem alkaliákkal összehozni, mert akkor komponenseire, u. i. chloralra (hydrat) és hangyasavas ammon-ra hasad szét. Hypnoticum. A vérben chloral hasad le belőle, innen hatása. Hypnoticus adag 1,0—2,0—3,0 pro dos. oldatban. Feljebb menni veszélyes lehet (!). 3,0 chloralamid = 2,0 chloralhydrát. Szívbajosoknál vigyázat (!).

417 *Rp.* Chlorali formamid. 4,0.
Aquae dest. 50,0.
Cognac 5,0.
Syrupi Menthae 15,0.
M. f. solut.
DS. Este lefekvés előtt felét bevenni.

418 *Rp.* Chlorali formamid. pulv. 5,0.
Div. in dos. aequ. No. 10.
Dent. in caps. amylac.
S. Este lefekvés előtt 3—5 port.

Chloralimidum. (*CCl_3.CH.NH*). Színtelen, szag- és íztelen jegecztűk: vízben oldhatlan, könnyen alkoholban, zsíros olajokban. Hatás, haszn. mint a chloralamidnál. Talán erősebb hypnoticum. Adag bels. 1,0—2,0 gm. pro dos. pilul, porban v. borszeszes oldatban.

Chloralose. Chloral és glycose vegyülete. Finom jegecztűk, hideg vízben alig, meleg vízben, borszeszben könnyen old. Hypnoticum. Kellemetlen melléktünetek gyakoriak. Vigyázat! Adag bels. porban 0,1—0,3 pro dos. és pro die.

Chloralurethan. Additiós terménye a chloralnak és az urethannak. Fehér, hideg vízben nem oldh. jegeczek. Hypnoticum. Bels. adag 2,0—3,0 porban.

Chloreton, l. Acetonchloroforminum.

†II. **Chloroformium ad narcosim.** (*$CHCl_3$*). Színtelen, átlátszó, nem kellemetlen szagú, édeses ízű folyadék. Vízben alig oldódik, borszeszszel, aetherrel és zsiradékkal elegyíthető. Forr 61—62° C.-nál. Fs. 1,485—1,489 legyen. Narcosis czéljaira csak ezt szabad használni. Tiszta, megbízható. Az eddig előszeretettel használt Macferlan-, Pictet-, Anschütz-, Schering- stb. féle külföldi chloroformokat van hivatva pótolni. Belégzések alakjában strychninmérgezésnél, tetanusnál, eclampsiánál; sebészetben nagyobb műtétek kivitelénél mint narcosist előidéző szer. Narcosis előidézésére, ha a szabályokat szigorúan betartjuk, sok chlorof. takaríthatunk meg. Iszákosoknál vigyázat!!. Szívbántalmaknál ellenjavalt. Narcosis tartamát meghosszabbíthatjuk s chloroformot megtakaríthatunk morph. hydrochl. előzetes bőr alá fecskendésével (0,01). Lehet morphint (0,01) atropinnal (0,001) vagy scopalaminnal (0,0001—0,0003) is kombinálni. Helyes az is, ha a narcosis előtt órákkal veronalt adunk a betegnek s a narcosis előtt 1/2 órával morphint. Mindezzel sok chloroformot takarítunk meg s a narcosist veszélytelenebbé teszszük. Az orr nyálkahártyájáról kiinduló reflexek kizárására ajánlják, hogy a chloroformozás előtt az orrjáratokat cocainoldattal érzéstelenítsük. Gyakori újabban, hogy a chlorof. narcosis beállta után aetherrel folytatják a narkotizálást. Per os

---

cseppekben *tiszta chloroform*-ot ne rendeljünk, hanem azt vagy vízben felrázva v. nyákos vehiculumban elkeverve adassuk be. Bels. tengeri betegség, hasmenések, bélférgek, cardialgia, erjedés a gyomorban, hyperemesis ellen (sőt typhus abd. esetén is) 5—20 csepp! Narcosist előidézendő, ügyeljünk a chl. tisztaságára (M. Gyk. kémlései). Előnyösnek tartják némelyek az ú. n. *vegyes narcosisokat* is. Ez úton is chloroformot takaríthatunk meg, a mi a narcosis veszélyességét csökkenti. 1. Angliában divatos az *A-C-E keverék* ily czélra: 1 vol. alkohol + 2 vol. chlorof. + 3 vol. aether. 2. A *Billroth keverék*: 100 r. chlorof. + 30 r. alkohol + 30 r. aether. 3. *Schleich keverék*: 15 r. chlorof. + 5 r. aether petrolei + 60 r. aether 4. *Somnoform* l. e cz. a. 5. *Braun-féle vegyes narcosis* chlorof. és aetherrel történik, melyek a Junker-féle készülék segélyével jőnek használatba; e készülék a két anyag mennyiségének egymáshoz való viszonyát szükség szerint regulálni engedi meg. 6. *Oxygen-chlorof. narcosis* (Wohlgemuth) igen előnyös. Ez a *Roth-Dräger*-féle lübeek-i készülékkel történik. Van oly készülék is u. a. czégtől, mely az aether-chloroform-oxygen narcosist is megengedi.

†H. **Chloroformium ad usum externum.** Kevésbbé tiszta mint az előbbi készítmény. Narcosis czéljaira nem használható. Linimentum alakjában a bőrre dörzsölve elvonó, fájdalomcsillapító neuralgiák, rheumatismus eseteiben. Cseppekben gyomorba vive, néha jól hat hyperemesis, colica, tengeri betegség, hemicrania eseteiben is. Ajánlották taeniák ellen is.

H. **Aqua chloroformiata.** L. e cz. a.

H. **Oleum chloroformiatum.** L. e cz. a.

419 *Rp.* Chloroformii
Ol. Hyosciami aa 20,0.
M. f. linim.
DS. Külsőleg, bőr bedörzsölésére.
Neuralgia, rheumatismus.

420 *Rp.* Chloroformii 10,0.
Cerae alb. 5,0.
Adipis Suilli 85,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs.
Pruritus.

421 *Rp.* Chloroformii 4,0.
Syr. simpl. 40,0.
MDS. 3 részre osztva 1 óra alatt vízben bevenni. Taeniák.

422 *Rp.* Chloroformii 3,0.
Spiritus vini 12,0.
Tinct. Absinth comp. 15,0.
MDS. 20—50 cseppet vízben. (Colica, tengeri betegség, hemicrania).

423 *Rp.* Chloroformii
Tinct. jodi aa 5,0.
MDS. Jól felrázva 5 cseppet egyszerre. Hyperemesis.

424 *Rp.* Chloroformii 8,0.
Camphorae 1,0.
MDS. Gyapotra felvéve odvas fogba.

Chloryl, l. Aethylum chloratum.

Cholelysin. Állítólag cholagogum. Icterus catarrhalis és epekövek ellen haszn. Kétféle van; az egyik *ch. siccum*, szappanpor + 13% fehérje; a másik *ch. liquidum*, 20% szappan (olajsavas natr.) + 3% feh. Adagok: a siccumból 0·5—1·5 gm, a liquidumból 1—2 kk. pro die.

H. **Chorda aseptica.** Cat. gut. Juhbélből készült húrok, melyek sebészetben, mint varróanyag használtatnak. Jódos jódkalium + formaldehyd-oldatban tartandók el.

Chrisoformium. Dibromdijodohexamethylentetramin. Sárga, gyengén jódszagú, vizben, alkoholban oldhatlan por. A jodoform pótszere. Hintőpornak, kenőcsnek mint a jodoform.

Chrysarobinum, l. Araroba.

H. **Cinae flores.** (Artemisia Cina Compositae). Hatóanyagai santonin és illó olaj. Virágok ma már ritkán használtatnak, helyettük inkább a santonin.

†H. **Santoninum.** ($C_5H_8O_3$). Santonsav-anhydrid. Színtelen, hasábalakú vagy pikkelyes kristályok. Vízben alig, borszeszben is kevéssé oldódik. Haszn. ascaris lumbricoides elűzésére. Adag porban, pastillában gyermekeknek 0,02—0,04 pro dos. napj. 3—4-szer, felnőttnek 0,05—0,1 ! ! pro dos 3—4-szer napj. Pastillák már készen is a gyógytárakban. Dos. maxim. pro die 0,3 !

†H. **Pastilli Santonini.** Egy darabban 0·025 gm. santonin van.

425 *Rp.* Pastilli Santonini
No. 10.
DS. 2—3 drbot napjában,
3—8 éves gyerm.

426 *Rp.* Santonini 0,2—0,4.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in
dos. aequ. No. 10.
DS. Délelőtt 3—4 port,
d. u. 1/2 pohár keserűvíz. 3—8 éves
gyerm.

---

427. *Rp.* Santonini 0,12—0,3.
Calomelanos
0,06—0,2.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f pulv. div. in.
dos. aequ. No. 6.
DS. Reggel, este 1 port.
3—8 éves gyerm.

Cinchoninum sulfuricum, l. nem hiv. Chininsók cz. a.

H. **Cinnamomi Cassiae cortex.** (Laurineae). Hatóanyaga illó olaj, kevés csersav, gyanta. Pora pilulahintő por, íz- és szagjavító; a kéregdarabok keserű v. illatos theakeverékek s tincturák készítéséhez használtatnak.

Aqua Cinnamomi simplex. Szagjavító vehiculum.

H. **Aqua Cinnamomi spirituosa.** Szagjavító vehiculum.

H. **Syrupus Cinnamomi.** Íz- és szagjavító.

H. **Tinctura Cinnamomi.** Keserű vagy illatos tincturák alkatrésze. Stomachicum. Adag 25—30 csepp pro dos. napj. többször. Szokásos menorrhagiák ellen is adagolni.

H. **Oleum Cinnamomi Cassiae.** Illatos olaj. Szagjavító. Elaeosaccharum készítéséhez haszn.

Citarin. Anhydromethylenczitromsavas natrium. Fehér, kissé sós ízű por. Vízben jól oldható. Uratoldó. Adag 2 gm 3—4 × napj. szénsavas vízben oldva.

H. **Citri pericarpium.** (Rutaceae). Hatóanyagai keserű anyag és illó olaj. Keserű vagy illatos theakeverékekhez, tincturákhoz haszn.

H. **Oleum Citri.** Illatos olaj. Elaeosaccharum készítéséhez haszn.

Citrophen. Citromsav és phenetidin összeköttetése. Fehér, kellemes ízű, vízben nehezen oldódó por. Antipyreticum, analgeticum, mint a phenacetin. Adag: bels. porban 0,5—1,0 pro dos. 3,0—5,0 pro die.

Clavin. Az anyarozsból előállított kristályos anyag. Vízben oldható. Haszn. mint az extr. secal. corn. Adag 0,02 gm per os tablettában v. subcutan physiol. *NaCl*-oldatban. Fölösleges.

†H. **Cocainum hydrochloricum.** ($C_{17}H_{21}NO_4.HCl$). Fehér, jegeczes por, vagy színtelen kristályok. Ize kesernyés és a nyelvet mulékonyan érzésteleníti. Vízben, borszeszben, chloroformban könnyen oldódik. Vizes oldata semleges kémhatású. Helybeli anaestheticum, analgeticum. Adrenalin kis mennyiségeinek hozzátétele nagyban növeli az anaesthetizáló hatást

---

Szem érzéstelenítésére 5%—10%-os oldatból néhány csepp a kötőhártya-redőbe cseppentetik; szájfekélyek 5%—10%-os oldattal ecsetelendők; garathyperaesthesiánál, anginákná1 2%—5%-os oldattal ecsetelések; gége-orrtükrözés előtt a garat 10%-os oldattal érzéstelenítendő; endolaryngealis vagy endonasalis műtéteknél gége, orr nyákhártyája 10%-os oldattal ecseteltessék; gégefekélyek 5—10%-os oldattal kezelve, szünnek a köhögési inger s a nyelési nehézségek; dobhártya 5%—10%-os oldat néhány cseppjével érzésteleníthető; foghús a végzendő műtétek előtt 5%-os oldattal ecsetelendő; fogextractionál előbb a megfelelő foghúsrészletet kell érzésteleníteni, azután a foghúsba 10%—15%-os oldatból 1/3—1/2 Pravaz-fecskendőnyit fecskendezni (vigyázat!); férfi, nő húgycsövét 2% oldat 2—3 kcmeterje érzéstelenîti; égési sebek, herpes Zoster, fissura ani, sebes csecsbimbók stb. 2%—5% os oldattal ecseteltessenek. Belsőleg cardialgia, csillapíthatlan hányás (terhesek, tengeri betegség) esetén, azután mint stimulans testi kimerülés, collapsus, bódító mérgezések esetén 0,02—0,03! pro dos. napj. 3—4-szer porban, pilulában, cseppekben, bőr alá fecskendés alakjában. Dos. maxim. pro die 0,15! Heveny cocain-mérgezés esetén amylnitrit néhány cseppje (8—10) légzendő be. Schleich féle érzéstelenítésre is haszn. (Cocain recipéket l. alább). *A cocainum purum*-ot ujabban Unna haszn. pruritus, viszkető eczemák, lichen planus eseteiben collodiumos v. olajos oldatokban (l. recipéket).

Schleich-féle helybeli érzéstelenítés. 0,2%-os konyhasóoldat fájdalom nélkül fecskendezhető a bőrbe s az ily módon elárasztott terület rövid idő mulva *teljesen érzéstelenné* lesz. Igen kis mennyiségű (már 0,01%) cocainsó hozzáadására az oldat érzéstelenítő hatása *még biztosabb és még teljesebb*. Ezt tapasztalva, *Schleich* csekély mennyiségű cocainnak 0,2% *konyhasós* vízben való oldását hozta ajánlatba. A Schleich-féle oldatok háromféle erősségben rendeltetnek:

I.

Erős oldat.

428 *Rp.* Cocaini mur. 0,2.
Morphini mur. 0,025.
Natr. chlor. 0,2.
Aquae destill. 100,0.
Acid. carbol. 5% gtt 2.
MDS. I. erős Schleich-oldat, befecskendésre.

II.

Normal oldat.

429 *Rp.* Cocaini mur. 0,1.
Morphini mur. 0,025.
Natr. chlor. 0,2.
Aquae dest. 100,0.
Acid. carbol 5% gtt. 2.
MDS. II. normal Schleich-oldat, befecskendésre.

III.

Gyenge oldat.

430 *Rp.* Cocaini mur. 0,01.
Morph. mur. 0,005.
Natr. chlor. 0,2.
Aquae dest. 100.0.
Acid. carbol 5%
gtt. 2.
MDS. III. gyenge Schleich-oldat.

Ez oldatokkal (melyek mindig frissen készítendők) első sorban a bőr cutis-rétege érzéstelenítendő, és pedig úgy, hogy egy jól záró, 5—10 kctm űrtartalmú fecskendő tűjét ferdén a bőr papillaris rétege alá szúrjuk s kellő nyomás segélyével annyit hajtunk az oldatból a cutis szövetközti hézagaiba, míg a beszúrás helye körül egy fillérnyi kerek, teljesen vértelen, kiemelkedő, urticariaszerű, úgynevezett „Quaddel" (Schleich) „púp" nem keletkezik. Most eme infiltrált *és már érzéstelen* terület szélén újra ferdén beszúrunk s az előbbi mellett, annak közvetlen szomszédságában egy újabb infiltrált területet hozunk létre. Így folytatandó ez az ejtendő metszés egész hosszában. Most a subcután kötőszövet következik, melybe a már érzéstelenített cutison bátran átszúrva, annyit kell az oldatból befecskendezni, hogy az tetemesen megduzzadva, *teljesen kocsonyaszerűvé* váljék. Ez állapotban a cutis és subcután szövet fájdalom nélkül szelhető keresztül. Következik a mélyebb rétegek, a subfascialis, intermuscularis terek, izmok, kifejtendő daganatok környékének stb. energiás infiltrálása mindaddig, míg azok megduzzadva vizenyősekké, kocsonyaszerűekké nem lesznek. Csontoknál a *csonthártya alá* kell vezetni a tűt, hogy az a csontról mintegy leemelődve, az oldat a Haverscsatornákon át a velőig préseltessék. Ily módon a csontok is tökéletesen érzésteleníthetők! Általában szabály az, hogy: *metszeni csak ott szabad, hol a szövetek teljesen vizenyősekké tétettek!* Amputatióknál természetesen úgy a bőrt, mint az összes lágyrészeket a csontig körösködül kell infiltrálni, mely alkalommal a kevésbbé érzékeny izom- és lágyrésztömegek kielégítő infiltratiójához az elhasznált oldatok nagy mennyisége folytán esetleg bekövetkezhető cocainmérgezés elkerülése végett a „gyenge oldat" használandó.

A „normál" (II) és a „gyenge" (III) oldatokból 100—200 cm³-t is el lehet egy nagyobb műtéthez (mint amputatiók, nagyobb daganatok kifejtése stb.) használni, mert a befecskendezett oldat legnagyobb része a befecskendéshez csatlakozó azonnali bemetszések révén a szövetek metszfelületéből úgyis kiszivárog. Érzékeny területeken, lobos góczok, tályogok szomszédsá-

gában az „erős oldatot“ kell használni, mert e helyeken az amúgy is nagy szövetközti nyomás és a fokozott érzékenység folytán maga a befecskendés is fájdalmas szokott lenni, az érzéstelenség pedig nem mindig tökéletes.

A Schleich-téle oldat 0,2% konyhasótartalma helyett *Braun* 0,7—0,9% NaCl-t, a cocain helyett pedig Eucain B-t ajánl (l. e cz. a.).

431 *Rp.* Cocaini hydrochlor. 0,5.
Aquae dest. 10,0.
Hydrarg. bichlor. corros. 0,001.
M. f. solutio. Filtra.
DS. Bőr alá fecskendésre 5%-os cocain oldat. Az orvos kezéhez. Kisebb, a bőrön végrehajtandó műtéteknél anaesthetizálás czéljából ½—1 fecskendőnyi használandó el.

434 *Rp.* Cocaini hydrochlor. 0,1—0,2.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Szükség esetén egy port. Cardialgia, hyperemesis.

436 *Rp.* Cocaini hydrochlor. 0,15—0,25.
Butyri Cacao qu. s. (10,0.)
ut. f. supposit. No. 5.
DS. Egy darabot elhasználni szükség esetén. Tenesmus.

438 *Rp.* Cocaini hydrochlor, 0,5.
Ungu emoll. 25,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs.
Tenesmusnál a végbélnyilásba babnyi bedörzsölendő.

432 *Rp.* Cocaini hydrochl. 0.5—1,0.
Aquae dest. 100,0.
MDS. Belehelésre Siegle-féle permetezőből. Vigyázat! Nem szabad lenyelni! Görcsös köhögés ellen.

433 *Rp.* Cocaini hydrochlor 1,0.
Aquae dest. 8,0.
Spiritus 2,0.
MDS. Külsőleg 10%-os cocain-oldat.

435 *Rp.* Cocaini puri 1,0.
Olei Amygdal. dulc. 49,0.
MDS. Küls., ecsetelésre.

437 *Rp.* Acid. arsenicosi
Cocaini hydrochlor. aa 0,5.
Kreosoti qu. s.
ut fiat pasta mollis.
DS. Fogtömés előtt a pulpa elroncsolására szolgáló pasta. Az orvos kezéhez.

439 *Rp.* Cocaini hydrochlor. 0,25—0,5.
Aquae dest. 250,0.
Kalii chlorici 5,0.
Aquae Amygdal. amar. 10,0.
MDS. Porlasztóval az orrba viendő. Coryza főfájással.

---

440 *Rp.* Cocaini puri 1,0—2,0.
Collodii 1,0.
Spiritus aetheris 50,0.
MDS. Külsőleg, ecsetelésre.

441 *Rp.* Cocaini hydrochlor. 0,5.
Aquae dest. 10,0.
MDS. Szemcseppek, 3—5 cseppet egyszerre.

442 *Rp.* Cocaini hydrochlor. 0,3—0,5.
Morphini hydrochlor. 0,2.
Tinct. Belladonnae 5,0—10,0.
Aquae Amygdal. amar. 25.0.
MD. in vitr. nigr.
S. ór. 10—15 cseppet. Hyperemesis, gastralgia, hyperaesthesia hysterica, hyster. convulsiók.

Cocainum nitricum. Fehér, vízben jól oldh. kristályok. Arg. nitr.-al nem ad csapadékot; ezért ha utóbbival hólyagot mosunk, v. a húgycsövet kifecskendezzük, mint fájdalomcsillapító jobb a cocainum hydrochloricumnál. Adagolás, használat l. Cocain-hydrochlor.

Cocapyrin. Keverék (100 r. antipyrin + 1 r. cocain. hydrochlor.). Kész pastillák alakjában van forgalomban. 1 darabban 0,2 antipyrin és 0,002 cocain. hydrochl. Pharyngitiseknél haszn. mint fájdalomcsillapítót. Nem ajánlhatjuk.

†H. **Codeinum,** l. Opium.

†H. **Coffeinum.** Trimethylxanthin. ($C_5H(CH_3)N_4O_2$). Tűalakú fehér, selyemfényű, kesernyés ízű kristályok. 70 sr. hideg, 2 sr. forró vízben, 50 sr. borszeszben oldódik. Cardiacum (digitalis pótszere, nem cumulativ hatású), excitans, diureticum; hemicrania, neuralgia ellen is szokásos szer. Hivatalos sói használtatnak, melyek vízben jól oldódnak. Dos. maxim. sing. 0,3! dos maxim. pro die 1,0!

†H. **Coffeinum citricum.** Nem vegyület, hanem keverék; 66% coffeint tartalmaz; vízben jobban oldódik, mint a tiszta coffein. Adag porban 0,05—0,2! pro dos. 3—4-szer napj. Dos. maxim. pro dos. 0,6! pro die 2,0!

†H. **Coffeinum natrio-benzoicum.** 40—46% coffeint tartalmaz; 2 r. forró vízben oldódik s ha a víz kihült is, oldatban marad. Fehér, amorph por, benzoe-szagú, keserű ízű. Adag porban, oldatban, bőr alá fecskendezve 0,1—0,2 pro dos. napj. 3—4-szer. Dos. max. pro dos 0,6! pro die 2,0!

†H. **Coffeinum natrio-salicylicum.** 50% coffeint tartalmaz; 2 r. forró vízben oldódik. Fehér, amorph, szagtalan, keserű-édes ízű por. Adag, haszn. mint a coff. natr. benzoic. Dos. max. pro dos. 0,6! pro die 2,0!

---

443 *Rp.* Coffeini natrio-benz. 1,0.
Aquae dest. 130,0.
Syrupi Mentha 20,0.
MDS. 2—3 ór. 1 evőkan.

444 *Rp.* Coffeini natrio-salic. 6,0.
Pastae Cacaot. sacchar. qu. s.
ut. f. trochisci No. 30.
DS. Napj. 3—4 dbot.

445 *Rp.* Coffeini natrio-benz. 2,0.
Aquae dest. 10.0.
M. filtra.
DS. Bőr alá fecskendésre. ½—1 fecskendővel egyszerre.

446 *Rp.* Coffeini citr.
Chinin. hydrochlor. aa 0,6.
Sacchar. alb. 4,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Hemicrania esetén 1—2 port napj.

447 *Rp.* Coffeini natrio-salic. 1,0.
Elaeosacch. Citri. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2—3 ór. 1 port.

448 *Rp.* Coffeini 5,0.
Syrupi Menthae 120,0.
MDS. 3—4-szer napj. 1 kk. Hemicrania.

449 *Rp.* Coffeini natrio. salicyl. seu benzoici 0,1.
Aquae dest. 80,0.
Syr. aurant. 20,0.
MDS. Gyermeknek. 2 ór. 1 kk.

Cognac. Sárgás, tiszta, kellemes borszesz-szagú és ízű folyadék. 46—50% alkoholt tartalmaz. Excitans, analepticum. Adag kávés-, evőkanalanként, esetleg tejjel vegyítve.

†**H. Colchici semina.** (Colchicum autumnale. Liliaceae.) Hatóanyaga a colchicinum. Készítményei haszn.

Colchicinum. ($C_{17}H_{19}NO_5$). Alcaloid. Sárgásfehér, néha jegeczes por, levegőn megbarnul. Ize tartósan keserű, 2 r. vízben, borszeszben oldható. Köszvényes, csúzos bántalmak ellen haszn. Adag pilulában, oldatban 0,0005 0,003 pro dos. 2—3-szor napj. Nagy vigyázat, hevesen ható méreg (!!); inkább az alábbi készítmény használtassék.

---

†H. **Tinctura Colchici.** Adag 15—30 csepp 2—3-szor napj. vízben, syrupban. Dos. maxim. sing. 1,5; dos. maxim. pro die 5,0!

450 *Rp.* Colchicini 0,015.
Pulv. et extr. Liquir.
$\overline{aa}$ qu. s.
ut. f. pilul. No 30.
Obduc. Collodio.
DS. 3×napj. 1—2 szemet.
Egy pilulában 0,0005 colchicin.

451 Rp. Tinct. Colchici 10,0.
Tinct. Opii simpl. 1,0.
MDS. 3 × napj. 10—15 cseppet.

Collargolum l. Argentum colloidale.

H. **Collemplastra.** Kautschuktapaszok. Jól ragadnak.

H. **Collemplastrum adhaesivum.** A régi ragtapasz helyett lett hivatalos.

H. **Collemplastrum Zinci oxydati.** A régi diachylontapaszok helyett most ezt használjuk.

H. **Collemplastrum saponato-salicylatum.** Hámot puhító. Tyúkszemek, bőrkeményedések eltávolítására alkalmas.

H. **Collodium.** Kissé sürű, félig átlátszó, közömbös kémhatású folyadék. Protectivum.

H. **Collodium flexile.** (50. r. collodium + 1 r. ol. ricini.) Protectivum. Nem törékeny.

H. **Collyrium adstringens luteum.** Szemvíz. Adstringens. Főalkatrészei zinc. sulf. és ammon. chlorat. Tisztán v. egyenlő r. vízzel elegyítve kötőhártyaredőbe cseppenteni néhány cseppet catarrh. conjunct. esetén.

†H. **Colocynthidis fructus.** (Colocynthis Cucumis. Cucurbitaceae.) Hatóanyaga a colocynthin ($C_{56}H_{42}O_{23}$), glycosida természetű keserű anyag. Drasticum, hydrogogum (?). Adag porban, pilulában 0,05—0,3! pro dos. Dos. maxim. pro. die 1,0! Inkább az extractum használtatik.

†H. **Extractum Colocynthidis.** Száraz kivonat. Drasticum. Adag porban, pilulában 0,02—0,5! pro dos. Dos. maxim. pro die 0,15!

452 *Rp.* Fruct. Colocynth. 1,0.
Pulv. rad. Rhei chin.
Sacchar. alb. aa 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 1—2 port szükség szerint.

453 *Rp.* Extr. Colocynth.
Sapon. medic. aa 1,0.
Spiritus qu. s.
ut. f. pilul. No. 20.
Consp. pulv. rhiz. Iridis.
DS. 1—2 szemet egyszerre.

454 *Rp.* Olei Ricini 30,0.
Tinct. Colocynth. 1,0
MDS. Egyszerre 1 evők.

H. **Colophonium.** Világossárga, felette törékeny, üvegszerűen átlátszó, kézhez tapadó, hidegen szagtalan, terpentin-ízű gyanta. Hintőpor alakjában stypticum.

H. **Condurango cortex.** (Marsdenia Condurango. Asclepiadeae). Hatóanyagai keserű anyag, gyanta, csersav. Stomachicum. Gyomorrák ellen ajánlották (?). Adag: decoctum v. maceratum alakjában 15,0—20,0: 150,0 2 ór. 1 evők.

H. **Extractum Condurango fluidum.** Keserű ízű stomachicum. Adag 30 csepp — 1 kk. napj. 3-szor.

455 *Rp.* Cort. Condurango 15,0.
macera per hor. sex
cum
Aqua dest. 150,0.
filtra et adde
Syrup. Cinnamomi
20,0.
DS. 2 ór. 1 evők.

456 *Rp.* Decoct. cort. Condurango e 15,0.
l. a.p. ad. colat. 150,0.
Tinct. Opiicrocat. 1,0.
Syrup. cort. Aurant.
10,0.
MDS. 2 ór. 1 evők.

457 *Rp.* Extr. Quassiae 1,0.
Tinct. Absinth. comp.
10,0.
Extr. Condur. fluidi
50,0.
MDS. 1 kávéskanállal egyszerre.
Stomachicum. Tonicum.

458 *Rp.* Decocti cort. Condurango e 15,0.
l. a. p. ad colat. 180,0.
Acidi hydrochlor. dil.
0,5.
Syrupi simpl. 20,0.
MDS. 3-szor napj. 1 evők.
Stomachicum.

Conii maculati herba. (Umbelliferae.) Hatóanyaga coniin Készítményei haszn. de ritkán:

Coniinum hydrobromicum. ($C_8H_{17}N.HBr$). Színtelen, tűalakú, prismaticus jegeczek; vízben könnyen oldódik. Franczia orvosok ajánlották 0,001—0,005-ot pro dos. tussis convuls. asthma, neuralgiák, hányás ellen.

Extractum Conii. Borszeszes kivonat. Azelőtt mint antispasmodicum, antineuralgicum használtatott. Küls. kenőcsben 1 : 5—10; bels. 0,03—0,1 napj. 3—4-szer pilulában.

459 *Rp.* Coniini hydrobrom.
0,02.
Aquae Melissae 100,0.
Syrup cort. Aurant.
50,0.
MDS. 3 × napj. 1 evőkan.
(0,002 gm. coniinsó).

460 *Rp.* Coniini hydrobrom.
0,02.
Aquae dest. 10,0.
MDS. Bőr alá fecsk. Suo nomine. ½—1 fecsk. egyszerre.

Contratussin. (Elixirium thymi.) Thymus vulg. és serpill. kivonata czukorral, cognac-al és brómnatriummal vegyítve. Pertussis ellen kk. v. gyk. 2—3 ór.

Convallariae majalis herba. (Smilaceae). Hatóanyagai convallamarin és convallarin (glycosidák). Cardiacum, diureticum, mint a digitalis, csakhogy gyengébb. Nem cumulativ hatású. Az értékét illető ellentétes tapasztalatok a növény különböző gyűjtési helyére és frissességére vezethetők vissza. Adag infus. 5,0 : 150,0 2 ór. 1 evők. Ha diarrhoea jelentkeznék, mellőzendő a szer.

Tinctura Convallariae majalis. Adag 10 csepp 3—4 X napj.

461 *Rp.* Infus. herb. Convallar.
maj. e 5,0.
l. a. p. ad. colat. 150,0.
Tinct. Opii gtt 15.
Syrup. Scillae 10,0.
MDS. 2 ór. 1 evők.

462 *Rp* Tinct. Convallariae
Aquae Amygdalar.
amar. aa 10,0.
MDS. 2 ór. 15 cseppet.

H. **Coriandri fructus.** (Coriandrum sativum. Umbelliferae.) Hatóanyaga illó olaj. Stomachicum, carminativum. Keserű v. illatos theakeverékek gyakori alkatrésze.

Coryfin. (Mentholum aethylglycolicum.) Színtelen, alig szagos folyadék. Vízben nehezen old., jól szeszben. A hol helybelileg tartós mentholhatást akarunk elérni, jól haszn. Neuralgiás főfájás esetén néhány cseppet a megfelelő bőrrészleten el kell dörzsölni. Garathurut esetén néhány csepp pohár vízben toroköblítőnek. Bels. nem.

Coronillinum. A coronilla scorpioides hatóanyaga. Glycosida. Sárga, vízben oldh. por. Szívre úgy hat, mint a digitalis-glycosidák. Erős diureticum. Nem cumulativ hatású. Mérgező lehet! Ezért nagy vigyázat (!!) Adag. pilulában v. cseppekben 0,1 pro dos. napj. 3—4 szer.

Corrosol dr. Egger. Hydrarg. succinicum és kakodylicum combinatiója novocainnal. Phiolákban kapható (2 kctm.) melyek tartalma megfelel 0·0075 gm. Hg-nak, illetve 0·01 gm. sublimatnak. Bőr alá fecskendésre szolgáló antiluetícum. Naponta v. minden két napban egy phiola használandó el.

Coryloform. Az *anestyle*-hez és *Kelen*-hez hasonló hideganaestheticum. Keveréke chloraethylnek, chlormethylnek és bromaethylnek. L. aethylum chloratum.

Coto cortex. Egy boliviai lauraceának kérge. Hatóanyaga a cotoin (benzophloroglucin monomethylestere). Antidiarrhoeicum, amarum. Adag porban 0,2—0,5 pro dos. 3—4 X napj. Helyette jobban használhatók készítményei:

Tinctura Coto. Adaga 10—30 csepp 2—3 ór. borban, nyákos folyadékban.

463 *Rp.* Tinct. Coto. 10,0.
DS. 10—15 cseppet — 1 kk. 3—4× napj.

464 *Rp.* Cotoini 0,5.
Sacch. alb. 4,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3 ór. 1 port.

Creolin. Pearson-féle. Feketésbarna, kellemetlen szagú, mézsűrűségű anyag. Vízben tejfehéres színnel oldódik, de ha áll, barnás csapadék jelentkezik. Különös fajta angol kőszén száraz lepárlási terménye, mely 10—30%-nyi kresolokat, azután szénhydrogeneket, pyridinbasisokat tartalmaz, melyek gyantaszappanokkal vannak keverve. Antisepticum, antiparasiticum ectoparasiták ellen; taenia, oxyuris ellen is megkisérlették, de nem ajánlatos (!). Sebészetben, szülészetben ½% és 2%-os oldatok használtatnak; cystitisnél hólyagöblítésre, gonorrhoeánál húgycső, hüvely kifecskendésére 1—5 pro mille oldatok. Irrigatiók per rectum igen veszélyesek; kerültessenek (!!) Bels. Hiller erjedéssel járó gyomor-bélbajoknál 0,3—0,5 gmot ad 3× napj. capsula gelat.-ban. Bels. nem ajánlható, mérgező lehet! Különböző összetételűek lévén a kereskedésbeli készítmények, megbízhatlan. Legjobb a Pearson-féle. Gyermekgyakorlatban mellőzendő; erős eczemák, fekélyek gyakran keletkeznek használata után.

Jól pótolja a

II. **Liqour Kresoli saponatus.** l. e. cz. a. a köv. oldalon.

465 *Rp.* Creolini (1,0)—2,0.
Aquae Menthae pip. (100,0)—500,0.
MDS. Száj-torokvíz. Hosszantartó angina tonsill. eseteiben.

466 *Rp.* Creolini 5.0
Olei Lini 100,0.
M. f. linim.
DS. Külsőleg linim. styracis helyett. Scabies. phthiriasis.

467 *Rp.* Creolini 2,0.
Acid. boracici 100,0.
M. f. pulv. det. in scat.
S. Hintőpor fekélyekre.

†II. **Cresolum crudum. Acid. carbol. flavum.** Sárgás, tiszta, kozmás szagú, sűrű folyadék. Keveréke ortho-, meta-, és paracresolnak s más rokonvegyületeknek (carbol, naphtalin, pyridin). Vízben tökéletlenül old. Ezért inkább készítményei haszn., ezek a következők:

Cresolkészítmények.

II. **Liquor cresoli saponatus.** Cresolum crud. + sapo kalinus aa. 50% cresol van benne. Barna, vízben oldh. olajszerű folyadék. Árnyékszékek, köpőcsészék, üredények stb. fertőtlenīté-

sére 5%-os vizes oldatok haszn. Küls. 1/4—2%-os oldatokban a műtéti tér, seb. eszközök, kezek fertőtlenítésére haszn. Hüvelyöblítésre 1/2—1%-os oldat. Csak destillált v. lágy calciummentes vízzel ad tiszta oldatot. Oldatok a kezeket sikamlóssá teszik.

Tricresolum. A három cresol elegye. Színtelen, tiszta, 2·5%-ban old. vízben. Haszn. sebészetben 1%-os vizes oldata, mint a carbolsav, melynél 3-szor erősebb antisepticum.

Cresolum purum liquidum. Orthocresolból áll csupán ($C_6H_2CH_3OH+OH_2$). Színtelen, carbolszagú folyadék. Haszn. mint a tricresol.

Calcium cresolicum. Cresol + mésztej $\overline{aa}$. Szörpsűrű, vízben jól old. folyadék, 5%-os oldatok haszn. ürülék, stb. fertőtlenítésére.

Saprol. Cresol keveréke szénhydrogénekkel. 40% cresolt tart. Barna, olajos folyadék. Vízben nehezen osztható szét. Árnyékszékek desinfectiójára haszn.

Solveol. Cresol neutralis oldata cresotinsavas natrium segélyével. 26% cresolt tart. Vízzel oldh. Antisepticum sebészetben. 37 kctm. 2000 vízre.

Solutol. Cresolnatriummal oldott cresol. 60% cresolt tart. Barna, lúgos folyadék. Árnyékszékek desinfectiójára haszn. 1/4 l. vétessék 50 l. vízre.

*

Cristallose. Saccharinhoz hasonló, de annál édesebb anyag. Diabetesnél úgy használható mint a saccharin.

H. **Croci gallici stigmata.** (Crocus sativus. Irideae.) Hatóanyag illó olaj. Stomachicum, emmenagogum. Adag porban, pilulában 0.2—1,0 pro dos. napj. 3—4-szer.

Crotonis semina. (Tiglium offic. Euphorbiaceae.) Drasticum. A magvak nem haszn. Használtatik a belőle készült:

†H. **Oleum Crotonis.** Sárga v. sárgásbarna, áttetsző, sűrű, sajátságos kellemetlen szagú, kezdetben enyhén olajos, később tartósan égető ízű zsíros olaj. Hatóanyaga: crotonolsav s annak glyceridje. A legerősebb drasticum. Adag: klystirnek 1—2 csepp emulsióban, per os 1/4—1 csepp pro dos. ricinusolajban, v. emulsióban, v. czukorral eldörzsölve. Dos. maxim. sing. 0,05! Dos. maxim. pro die 0,15! Nagy vigyázat!!

468 *Rp.* Olei Crotonis gtt. 1.
Elaeosacchar. Citri 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No 4.
Dent in chart. cerat.
S. 3 ór. 1 port, míg széklete jelentkezik.

469 *Rp.* Olei Crotonis gtt. 2.
Olei Ricini 30,0.
M. exact.
DS. Rendelet szerint 1 kk.

Crurin (Chinolin-bismuth-rhodanat). Veres-sárga, szúrós szagú, vízben oldh. durva por. Hintőpor ulcus cruris ellen. Bels. nem.

H. **Cubebae fructus.** (Cubeba offic. Piperaceae.) Hatóanyagok: illó olaj, cubebin és gyanta. Haszn. bels gonorrhoea, cystitis chron. ellen. Adag porban, pilulában 1,0—3,0 pro dos. 3—4 × napj.

H. **Extractum Cubebae.** Mézsűrűségű. Haszn. mint a fruct. Cubebae. Adag pilulában, capsula gelatinosában 0,5—2,0 pro dos.

470 *Rp.* Extr. Cubeb.
Bals. Copaivae
Pulv. Gummi arab.
aa 5,0.
f. l. a. emulsio cum
Aqua Menthae pip.
150,0.
Syrup. simpl. 15,0.
DS. 3. ór. 1 evők.

471 *Rp.* Pulv. Cubebar. recent. tus.
Extr. Cubeb. aether. spirit. aa 5,0.
M. f. pilul. No. 50.
Consp. pulv Lycopod.
DS. 3 × napj. 3 szemet.

Cucurbitae Peponis semina. (Cucurbitaceae.) Galandféreghajtó szer. Adag a dekortikált magvakból 50—100 gm. pro. dos. reggel éhgyomorra; utána 1 órával ol. ricini adassék. Jól használható taeniaellenes kura előtt is diagnostikus czélból, hogy t. i. proglottisokhoz juthassunk, melyekből a diagn. biztosan felállítható. Adag ekkor 20,0—30,0 a nem hámozott magvakból.

472 *Rp.* Seminum Cucurbitae
decort. 50,0.
Sacchar. alb. 4,0.
M. f. pasta
DS. Rendelet szerint elfogyasztani.
Taenia solium.

II. **Cuprum aluminatum s. Lapis divinus s. Lapis ophthalmicus.** Fehéres-kék, camphorszagú, vízben majdnem egészen oldódó darabok. Enyhe causticum, adstringens. Küls. substantiában fekélyes nyákhártyák edzésére; szemvíznek és húgycsőbe befecskendésre 0,2—0,5 : 100,0 (filtra).

†H. **Cuprum sulfuricum crystallisatum.** ($CuSO_4 . 5H_2O$). Ferde, hasábalakú, kékszínű jegeczek. Levegőn kissé elmállik; 3,5 sr. hideg, 1 sr. forró vízben oldódik. Küls. substantiában

---

mint nyákhártyákat, fekélyeket, hámfosztott bőrfelületeket edző szer; hígabb oldatokban (0,2%—0.5%) mint adstringens haszn. Bels. emeticumnak porban, oldatban, electuariumban 0,1 0,15 Dos. maxim. pro dos. et pro die qua emeticum 1,0!

473 *Rp.* Cupri sulfur 0,1.
Aquae Rosar. 30,0.
Tinct. Opii simpl. 0,5,
MDS. Szemeseppek. Adstringens.

475 *Rp.* Cupri sulf. 1,0.
Aquae dest. 60,0.
MDS. 5—10 perczenként 1 kk., míg hányás jelentkezik. Emeticum felnőttnek.

477 *Rp.* Cupri sulfur. 0,03.
Aquae dest. 10,0.
MDS Szemescppek. Napj. 1—3-szor. Conj. catarrh. chron.

474 *Rp.* Cupri sulf. 50,0.
Aluminis 150,0.
M. f. pulv. det. in scat.
S. 2 kávéskanálnyi 1 liter langyos vízben feloldandó. A hüvely irrigatiójára.

476 *Rp.* Cupri sulfur. 0,4.
Aqua dest. 60,0.
Syrup. simpl. 20,0.
MDS. 1/4 ór. 1 kk., míg hányás jelentkezik. Emeticum 2—6 éves gyermeknek.

478 *Rp.* Cupri sulf.
Zinci sulf. āā 6,0.
Aceti vini 80,0.
Liquor. plumbi subacet. 12,0.
MDS. Külsőleg. Villate-old. Nem rationalis!

Cutolum. Aluminium-boro-tannicum. Barnás, finom, összehúzó por. Antisepticus, összehúzó, szárító hatású. Nem izgat. Eczemák, erosiók, fissurák, fekélyek ellen kenőcsben (10 20%), pastában (20—30%), hintőpor alakjában (10 30% talcummal).

Cutolum solubile. Borkősavval vízben oldhatóvá tett cutol. Ulcus cruris, égési sebek esetén 1%-os oldattal borogatások. Méh-hüvelyhurutnál 10%-os glycerinoldatával tamponálás v. kikenés.

Cycloform. Helyi anaestheticum. Fehér, szagtalan és íztelen por; vízben alig, szeszben, aetherben jól oldh. Nem más mint isobutylestere a paraaminobenzoesavnak. Úgy haszn. mint az orthoform. Bels. nem. Küls 5—10%-os kenőcs, substantiában hintőpor.

Cystopurin. Az urotropin natrium acetattal készült kettős sója. Haszn. mint az urotropiné (l. ezen czím alatt). Adag: 3—4-szer napj. 1 gm.

Daturae Strammonii semina et folia. (Solanaceae.) Hatóanyagai atropin és hyosciamin. Belladonna-készítmények egészen fölöslegessé teszik. Obsolet.

Tinctura Strammonii, haszn. mint a tinct. Belladonnae.

Dermatolum. L. Bismuth. subgallicum.

Dermosapol. Túlzsírosított szappan. Kenőcsanyag, mely áll: olaj, zsír, lanolin, földviasz és kevés alkaliból.

Dermogen. Hintőporkeverék (speczialitás), mely 55% zinksuperoxydot tart. L. utóbbi czíme alatt. Dermogenre szükség nincs.

Desichthol. Szagtalanított ichthyol. Szagtalanítás vízgőzökkel v. H_2O_2-vel. Ichthyol helyett (?) haszn. Nem oly megbízható.

H. **Dextrinum.** $[(C_6H_{10}N_5)n]$ Színtelen vagy kissé sárgás, átlátszó, nem jegeczes darabkák. Vízben könnyen oldódik s ragadós, semleges kémhatású folyadék képződik. Gyógyszerészeti technikában fontos szer. Kemény kötés készítésére vétessék 100 r. dextrin, 60 r. borszesz, 50 r. víz; a képződő péppel a pólyadarabok bekenendők.

Dextroform. Dextrin és formaldehyd összeköttetése. Fehér, szag- és íztelen, vízben oldh. por. Antisepticum. Hintőpornak, mint az amyloform. 10—20% oldattal gonorrhoea ellen befecsk.

Diaethylketon. $(C_2H_5.CO.C_2H_5)$. Propion. Színtelen folyadék. Vízben 24 r-ben oldh. Alkoholban jól. Hypnoticum, sedativum. Adag bels. aromás vizekben (aqu. menthae) 0,5—3,0. pro dos. és die.

Diaphtherin. Orthophenolsulfonsav (aseptol) és oxychinolin vegyülete. Sárga jegeczpor. Vízben jól old. Erős antisepticum. ½—2% vizes oldatban sebkezelésben. Nem izgat.

Diaspirin. A salicylsav borostyánkősavestere. Vízben nem old. fehéres kristálypor: íze savanykás. Hatása mint az acid. acetylosalicylinumé. Talán kissé erősebb izzasztó. Különös előnye nincs Adag 0,5—1,0 pro dos. napj. 3—4-szer.

Decilan. Antisepticum. Összetétele pontosan nem ismert. Alighanem a lysoformhoz hasonló. Vízben, szeszben, glycerinben oldható. Haszn. mint a lysoformé.

Dermasan. Külsőleg bedörzsölés alakjában használandó antirheumaticum. Túlzsirosított lágy szappan 10% acid. salicylicummal elegyítve. Egy alakja az **Ester-dermasan**, melyben még 10%-nyi phenyl és benzoylsalicylsavesterek is vannak. Tubusokban szolgáltatják ki. Utóbbiból nőgyógy. czélokra 0·5 gmos vaginal-capsulák is kaphatók Elég erős helybeli izgatók, melyek a bőrön eczemat is okoznak, ha túlságos mennyiségben vagy sokszor alkalmaztatnak.

Rheumasan

és

ESTER-Dermasan

erősebb hatásu „Rheumasan"

gyorshatásu fájdalomcsillapitó, könnyen fölszivódó antiseptikus **szalicyl-kenőcsök és szappanok.**

Rheumatosisok
Arthritisek
Neuralgiák
Tabeses fájdalmak
Influenza
Szivfájdalmak
Tylosis
Psoriasis
Pityriasis
Herpes tonsurans
Gonorrhoea
Parametritis
Perimetritis
Oophoritis

Nehezen oldódó ecetsavas aluminium

Lenicet -puder -kenőcsök -krémek stb.

Intertrigo, hyperhydrosis, eczema, dermatosisok, ulc. crur. decubitus, fluor alb, pruritus, epidermolysis, haemorrhoidák, ophthalmo-blenorrhoeat, conjunctivitis, blepharitis, otitis, stomatitis, angina.

Lenirenin

befuvásra a felső légutak hurutjánál.

Irodalmat és mintát dijtalanul küld:

Dr. R. REISS, Rheumasan- u. Lenicet-Fabrik
Berlin, Charlottenburg 4.

Desalgin. 25% fehérjéhez kötött chloroform. Poralakú készítmény. Analgeticum. Bels. a gyomorbélhuzam fájdalmas betegségei, epekőkolika eseteiben 3-szor napj. 0·25—0·5 gm. capsulában v. theában, tejben szétosztva.

Desinfectol. Kresolok keveréke, melyek alkali segélyével oldhatókká tétettek Haszn. mint a liquor cresoli saponatusé.

Diastase absoluta. Malátából nyert fermentum. 1 rész 300 r. keményítőt tud oldani. 0·1 grmos tabletták (Merck) haszn. a nyál hiányos képzésénél a keményítőemésztés elősegítése czéljából.

†H. **Digitalis folia.** (Digitalis purpurea. Scrophulariaceae.) Hatóanyagai 1. Digitoxin. 2. Digitalin. 3. Digitalein. 4. Digitonin (glycosidák). *Szívtonicum, midőn a szív munkaerélyét kell és lehet fokozni;* ugyanezen esetekben igen jó diureticum. Különben nem diureticus hatású. Cumulativ hatású, ezért nagy vigyázat hosszabb adagolás alkalmával. Mivel hosszabb állás közben a hatóanyagok elbomlanak, egy évnél idősebb levelek ne használtassanak. Legjobbak a Caesar és Loretz-czég által forgalomba bocsátott durván porított levelek, melyek jól zárt üvegben tartatnak és békaszíven hatásra kipróbáltattak. Üvegek czímkéjén a gyűjtési év és a virulentia (v) jelezve van. Bels. adag langyosan v. hidegen készült maceratum alakjában 0,5—1,5 : 150,0 1—2 ór. 1 evők. (Első nap ór., a második naptól 2 ór. egy-egy evők.); porban 0,1—0,2 pro dos. 4—5-ször napj. Jól teszszük, ha minden bevétel előtt egy késhegynyi natr. bicarbonicumot vétetünk a beteggel, mert a gyomorsav el tudja bontani a hatóanyagokat. Ha infusumot akarunk rendelni, utasítsuk a gyógyszerészt, hogy csak 60° C vízzel öntse le a leveleket s hagyja magától kihülni a massát s 1–2 óra mulva szűrje, néha-néha közben felkevervén. 100° C hő elpusztítja a hatóanyagokat. Dos. maxim. sing. 0,2! dos. maxim. pro die 1,0.

†H. **Tinctura Digitalis.** Használat, mint a leveleknél. Adag bels. 5—15 csepp 3—4-szer napj. Dos. maxim. sing. 1,5! dos. maxim. pro die 5,0!

Digipuratum. Physiologiailag beállított extractum, mely poralakú. Tabletták készen 0,1 gm. tartalommal. Bels. első és második nap 4 dbot, majd 2 napig 3—3 dbot, végre 2—2 dbot. Dicsérik.

Digitalinum. Vigyázat! Különféle készítmények vannak forgalomban, melyek tisztaságukhoz mérten különböző erősségüek. Ezért az adagok különbözők.

a) *Digitalinum amorphum s. germanicum* (főleg digitalein, kevés digitonin). Adag pil. 0,001—0,002 pro dos. napj. 2—3-szor. Subcután fele.

b) *Digitalinum gallicum amorphum* (Homolle et Quevenne). Főleg digitalinból áll. Erősebb, mint az a) alatti. Adag pil. 0,0005—0,001 pro dos. napj. 2—3-szor.

c) *Digitalinum crystall. Nativelle.* Főleg digitoxinből áll. Legmérgesebb mindenik közt. Nagy vigyázat (!!) Adag: 0,00025—0,0005 pro dos. 2—3 × napj pilulában.

d) *Digitalinum verum Kiliani.* Tiszta digitalin. Adag: 0.00025 pro dos. 2—3 ór.

Digitoxinum crystallisatum Merck. Adag. 0,00025 napj. 3—4-szer. Tabletták u. ilyen adaggal készen kaph.

Digalen. (Cloetta.) Digitoxinum solubile. Glycerines-vizes digitoxinoldat. 1 kctm. = 0,0003 amorph digitoxinnal. Adag: 1—2 kctm. per os v. subcut. Apró, 15 kctmt tart. üvegekben kapható. Det. lagen. orig.

Digitalon. Tartós asepticus oldata az összes digitalis hatóanyagoknak. Haszn. mint a digalen ½—1 kctm. pro dos. (Parke-Davis-féle amerikai készítm.)

Digitalysatum. (Bürger.) Friss levelekből készült, meghatározott virulentiajú folyékony készítm. Bels. v. intraven. 0,5—1,0 pro dos. és 2,0—5,0 pro die. Intraven. czélra sterilizáltan ampullákban kapható, melyek 2 köbctm. tart. aa physiol. konyhasóoldattal

Digitalis purpurea dialysata Golaz titrata. Friss levelekből dialyzálassal készült folyadék, mely 1 gmban 1 milligmot tart. a hatóanyagokból. Adag: 10—20 csepp 3—4-szer napj. Használhatóságát dicsérik.

Extractum digitalis liquidum Denzel. Jó készítmény. Eltartható, tiszta, alkoholszerű folyadék, melyből 5 gm = 1 gm. digitalislevél hatékonyságával

---

479 *Rp.* Tinct. Digitalis 5,0.
Aquae Amygdalar. amar. 10,0.
MDS. 3-szor napj. 10—20. cseppet.
Palpitatio cordis nervosa.

480 *Rp.* Tinct Digitalis. 5,0.
Kalii acet. solut. 15,0.
MDS, 2 ór. 10–15 cseppet. Diureticum incompenzált szívbajoknál.

481 *Rp.* Pulv. folior. Digital.
Chinin. sulf. āā 0,5.
Sacchar. alb. 4,0.
M. f. pulv. div. in dos aequ. No. 10.
DS. 2—3 ór. 1 port.

482 *Rp.* Fol. Digitalis pulv. 0,6.
Aquae dest. 150,0.
Macera per hor. 3 saepius agitando, dein cola et adde
Tinct. Opii. simpl. gtt. 10.
Syrupi Scillae 10,0.
MDS. Ór. 1 evők.

483 *Rp.* Fol. Digitalis pulv. 1,0.
Aquae dest. 150,0.
Macera per hor. 3 saepius agitando, dein cola et adde.
Kalii nitr. 5,0.
Syrupi Menthae 10,0.
MDS. 2 ór. 1 evők.

484 *Rp.* Fol. Digitalis pulv. 0,6.
Aquae dest. 140,0.
Macera per hor. 3. saepius agitando, dein cola et adde.
Diuretini 5.
Syrupi Menthae 20,0.
MDS. 2 ór. 1 evők.

485 *Rp.* Fol. Digitalis pulv. 0,15—0,2.
Aquae dest. 100,0.
Macera per hor. 3 saepius agitando, dein cola et adde
Kalii acet. sol. 2,0.
Syrupi Menthae 15,0.
MDS. 2 ór. 1 gyk. 3—6 éves gyermeknek.

486 *Rp.* Folior. Digit. pulv.
Bulb. Scillae sicc. pulv. āā 1,5.
Roob Juniperi qu. s. ut. f. pilul. No. 30.
Consp. pulv. Liquirit.
DS. 3—4-szer napj. 1 szemet. Diureticum.

487 *Rp.* Digitalini (Hom. et. Quev) 0,1.
Sacchari lactis 4,0.
Gummi arab.
Syrupi simpl. qu. s. āā
ut. f. pil. No. 100.
Obduc. fol. Argenti
DS. Napj. 3 × 1 szemet.

488 *Rp.* Digitalini germ. amorphi. 0,03.
Pulv. rad. Liquir.
Succi Liquir. āā qu. s.
ut f. pill. No. 30.
Consp pulv. Liquir.
DS. 3 × napj. egy szemet.

---

489 *Rp.* Digitalysati (Bürger)
Validoli āā 10·0.
DS. Felrázva 3 × 20 cs. naponta.

490 *Rp.* Extr. Digital. liqu. Dezzel 5,0.
Aquae dest. 85,0.
Cognac 10,0.
MDS. 2 ór. 1 kk. v. gyk.

491 Digitalysati (Bürger) 10,0.
Coffeini citr. 0,5.
M. f. sol.
DS. 3 × napj. 15—20 cs.

Dijodoformium. (C_2I_4.) Aethylentetrajodid. Sárga jegecztűk v. por. Aromás szagú. 95.45% jódtart. Vízben nem, alkoh. rosszul old. Világosságon bomlik. Jodoform helyett haszn. hasonló módon.

Dimethylacetal. Színtelen folyadék. Ajánlották chloroform helyett narcosis czéljaira. Mering 2 r. dimethylacetalt 1 r. chloroformmal keverte.

Dionin, l. Opium és morphin.

Diplosal. A salicylsav salicylsavas estere. Fehér, vízben nehezen, szeszben, alkaliakban könnyen oldh. por. Belekben hasad mint az acid. acetilo-salicylicum, melynek helyettesítője akar lenni. Hatása, haszn. adaga mint az acid. acetilosalicylicumé, melynél kissé erős-bb.

Diphtheria-antitoxin, l. Serum antidiphtheriticum.

Dispermin, l. Piperazin.

Diuretin, l. Theobrominum natrio salicylicum.

Dormiol (Dimethyl-aethyl-carbinol-chloral). Színtelen, olajszerű, kámforos szagú, kissé csípős ízű folyadék. Vízben alig oldódik. Hypnoticum, a chloralhydrat helyett. Dosis. sing. et pro die 0·5—1·0—2·0.

492 *Rp.* Dormioli in caps. gelat. 0,5 p. dos.
scatul. orig.
DS. Este lefekvés előtt 1—3 szemet.

493 *Rp.* Solut. Dormioli 50% 20.0.
Aquae dest. 180,0.
MDS. 1—2 evőkanállal lefekvéskor.

†H. **Diuretinum.** L. Theobrominum natrio-salicylicum.

†H. **Doveri pulvis,** l. Opium.

Duboisinum sulfuricum ($C_{17}H_{23}NO_3$). Sárgás, amorph. vízszívó anyag Némelyek szerint azonos a hyosciaminnel. Mydriaticum; az atropin-nél állítólag gyorsabban hat. Adag szemcseppeknek 0.01—0,1 : 20. Az orvos kezéhez!

Dulcin. (p.-phenetolcarbamid). Színtelen, igen édes jegecztűk. Vízben nehezen old. Haszn. diabetesnél, mint a saccharin.

Duotal, l. Guajacolum carb.

Dymal. Didymium salicylicum. Finom, szagtalan por. Hintőpor hyperhidrosis, intertrigo, excoriatio ellen, v. 10%-os lanolinkenőcs. Szárító, szagtalanító, antisepticus hatású.

Dynamogen. Marhavérből állíttatik elő, 100 részben 0,052 vas-oxyd van. Aromás, jól eltartható praeparatum. 1 evők. = 3 evők. friss marhavérrel. Diaeteticum anaemiásoknál. Adag 3 × napj. 1 evők. Gyerm. 3 × 1 kk.

Ehrlich-Hatta 606, l. Salvarsan.

Eigonok. A jódnak és brómnak erős kötésű fehérjevegyületei. Brómkali, jódkali helyett haszn. *Bromeigon* 11% Br. tart. adag bels. porban, tablettákban 0,5—1,0 napj. többször. *Pepto-brómeigon* 15% Br. tart. Haszn. úgy mint az előbbi. *Jódeigon.* 20% J-tart. Bels. nem, küls. jodoform helyett 10 20% hintőpornak, 5—10% kenőcsnek. *Jódeigon-natrium.* 15% J.-tart. Bels. 0,1—0,5 pro dos. *Pepto-jód-eigon.* 15% J.-tart. Bels. mint az előbbi.

Eka-Jodoformium. Jodoform és 0,65%-nyi paraformaldehyd keveréke. Steril anyag, ez az előnye a jodoform fölött. Hatás, haszn. l. jodoform.

Ektogan, l. Zincum superoxydatum.

H. **Elaeosacchara.** Olajczukrok, illatos czukrok. Dörzsölés által elegyíttetik 2 gm. sacchar. alb. + 1 csepp. ol. aether. Íz- és szagjavítók. Leggyakrabban haszn. elaeosacchar. menthae piper.-, anisi-, citri-, foeniculi.

Electrargol, l. Argentum coll dale.

H. **Electuarium lenitivum,** l. Senna.

Emanosal. Radium készítmény. Fürdőkhöz használandó táblák, melyek vízben oldódnak. 1 db 50,000 Volt-nak megfelelő emanatiós értékű. A fürdővízben akkor kell feloldani, ha a beteg már 2—3 perczen át a fürdőben ül. Fürdő hőm. 34—35° Cels., tartama: 3/4—1 óra. Neuralgiák, rheumatismus, köszvény eseteiben dicsérik.

Emol. Zsirkő egy fajtája. Porban talcum helyett.

Emplastra.

Az emplastrumok helyett ma jobban szeretjük a kautschukot tartalmazó s ezért jobban tapadó collemplastrumot. L. e cz. alatt. A régi emplastrumok közül a III. k. M. Gyk. csak az alábbi négyet tartotta meg:

†H. **Emplastrum Cantharidum.** L. cantharides.

H. **Emplastrum diachylon simplex.** Protectivum. Alapanyag más tapaszok készítéséhez. Szárító.

H. **Emplastrum Hydrargyri.** 20% kénesőt tart. Izgató, oszlató. Főleg syphilises fekélyekre rendeltetik.

H. **Emplastrum saponatum.** Gyengén izgató. Jó alapanyag más tapaszok számára.

*

Empyroform. Pix liquidának és formaldehydnek összeköttetése. Vízben nem oldh. barna por Haszn. 5—10%-os kenőcsök, paszták, szappanok és rázandó keverékek (ecsetelés) alakjában a bőrgyógyászatban mindenütt ott, a hol kátránykészítmények vannak javalva.

H. **Emulsio amygdalina** } l. Amygdala dulcis.
H. **Emulsio oleosa** }

Enophthalmin. A β encainnal parallel vegyület. Fehér, jegeczes, vízben oldh. por. Gyengébb helyi anaestheticum. A szemészetben 2%-os oldatok haszn.

Enesol. Salicylarsinsavas kéneső. Fehér, alaktalan por, vízben 4% oldódik. Tartalmaz 38·5% Hg-ot es 14·5% As-t. Syphilis ellen intramuscularis befecskendések alakjában haszn. a már kész oldatot, mely ampullákba beforrasztva kapható. Egyben 2 köbcentimeter oldat, melyben 0,06 foglaltatik a vegyületből. Napj. 1—2 köbctm. használandó.

Enterorose. Növényi fehérje husoldattal és diastaseval keverve. Tápanyag Felnőttnek 1 evők., gyerm. 1 kk. egyszerre.

Eosot, l. Kreosotum valerianicum.

Ephedrinum hydrochloricum. Az ephedra vulg. alkaloidájának sója. Színtelen, vízben oldh. jegecztűk. Mydriaticum, de az accomodatiót, intraocularis nyomást nem változtatja. 10%-os oldat 1—2 cseppjére hatás 40—60 p. mulva, mely órákig tart. Iritisnél nincs mydriat. hatása.

Epicarinum purum. A naphthol és kresotinsav condensatiós terméke. Fehér tűcskékből álló, gyengén eczetszagú, borszeszben, aetherben oldh. savtermészetű por. A sav helyett natronsója is használható. A bőr parasitás betegségei ellen küls. 10%-os kenőcsben.

494 *Rp.* Epicarini pur. 10,0.
Vaselini 90,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs. Scabies Prurigo.

495 *Rp.* Epicarini pur. 15,0.
Sapon. kalini 200,0.
Zinci oxyd. 10,0.
M. f. ungu.
DS. Külsőleg. Herpes tonsurans.

496 *Rp.* Epicarini pur. 10,0.
Aether sulf.
Spir. vini rect. āā 80,0.
Glycerini 5,0.
M. f. linim.
DS. Külsőleg ecsetelésre. Pruritus.

497 *Rp.* Epicarini 10,0.
Naphtholi 5,0.
Ungu simpl. 100,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs. Prurigo.

Epinephrin. Mellékvese-kivonat. Haszn. mint az adrenalint.

Epirenan, l. adrenalin.

H. **Equiseti arvensis herba.** A species diureticae (karlsbadi tea) egyik alkotórésze. Önállóan nem haszn.

†H. **Ergotina,** l. Secale cornutum.

Ergotinol. s. Liquor ammonii ergotinici. Secale cornutum savanyítva dialysált és ammoniával közömbösített vizes kivonata. 1 köbctm = 0,5 extr. secal. corn. Bőr alá igen fájdalmas. Adag. bels. 0,05 : 50,0 oldatból 20 -30 csepp pro dos.

Ernutin. Secale cornutum készitmény. Bels. 2—3 köbctm. 3 óránként; subcutan 0·3—0·6 köbctm.

Erythrolum. A bismuthum jodatum és cinchonidin. hydrojodicum kettős összeköttetése. Barnapiros, vízben, alkoh. nem oldh. por. Bels. gyomorfájdalmak, dyspepsiák esetén pro dos. 0,001—0,005 napj. 3-szor, porban.

Erythrolum tetranitricum. Nem az erythrolum származéka, hanem különböző zuzmókban előforduló erythrinből származó erythrit nitritje. Robban ütésre, hevítésre. Edényzetre, szívre úgy hat, mint a nitroglycerin, de hatása tovább tart, bár később támad. Bels. adag. tablettákban 0,03—0,06 pro dos., melyek készen kaphatók.

Erythrophloeinum hydrochloricum. Az N'Cassa kéregben előforduló alkaloid sója. Sárgás, jegeczes, vízben jól oldható por. Lewin ajánlotta a cocain helyett, mint helybeli érzéstelenítőt. Fájdalmat okoz eleinte. Távolhatása mint a digitalisé, de görcsokozó is, mint a picrotoxin Haszn. nem ajánlható. Küls. 0,05% — 0,2%-os oldatok; bőr alá 0,1%—1%-os oldatból ½—1 fecsk.

Escalin. Aluminium pora 2 rész glycerinnel 1 résszel összedörzsölve s pastillákká alakítva. Bism. subn. helyett ajánlja Klemperer ulcus ventriculi eseteiben mint protectivumot. Használata köv.: 4 pastilla fél pohár vízben oldatik; a tejszerű folyadékot éhgyomorra egyszerre meg kell inni. 2 óra hosszat ezután enni-inni nem szabad. Suppositoriumokat is készítenek, melyek végbélvérzések ellen (kül. haemorrhoidalis vérzések) használtatnak.

H. **Eserinum salicylicum,** l. Physostigminum salicyl.

Ester-dermasan, l. Dermasan.

Eston. (Alum. acet. bas. pulver.) Igen finom, fehér por. Adstringens, d sodorans, antisepticum. Hintőporban tisztán, kenőcsnek 5—10%-ban.

Estoral (borsavasmentholester). Fehér, borsavra és mentholra könnyen hasadó, vízben, szeszben nem oldh. por. Az orrnyálkahártya különböző hurutos és más betegségeinél befuvás, szippantás alakjában haszn.

†H. **Eucainum hydrochloricum B.** (Trimethylbenzoyloxypiperidin.) Rokonvegyület a cocainnal. Két félesége van A) és B) eucain. B) féleség a szemészetben és a Schleich-féle érzéstelenítésnél (l. cocain) a cocain helyettesítője; az A) féleség toxicusabb. Mindkettő színtelen, közömbös jegeczpor; az első 10 r., a második 28 r. hideg vízben old. Haszn. helybelileg mint a cocainé. B) eucain-sóból a szemészetben 2%-os oldat, ugyanannyi cocainnal vegyest; cystoscopozásnál 0.2%-os, orr és gége érzéstelenítésre, gátvarráskor 5—10%-os, fogászatban 10%-os oldatok.

498 *Rp.* Eucaini B 0,10.
Morph mur. 0,025.
Natr. chlor. 0,8.
Aquae dest. steril. 100,0.
MDS. Schleich-féle befecskendésre.

499 *Rp.* Eucaini B. 0,2.
Andrenalini 0,001.
Sacch. lact. pulv. 10,0.
MDS. Küls. Szippantópor nátha ellen.

Eucainum lacticum B. mint az eucainum hydrochlor. B.

Eucalypti folia. (Eucalyptus globulus. Myrtaceae). Hatóanyagai illatos olaj, kevés gyanta és csersav. Antisepticum, antipyreticum, antimalaricum (?), diaphoreticum. Küls. kötésekhez infus. 10,0 : 100,0. Bels. infus. 10,0 : 150,0 2 ór. 1 evők.

H. **Oleum Eucalypti.** Majdnem színtelen illó olaj, vízben alig, borszeszben könnyen oldódik; lavandulához hasonló szagú, hűsítő, kesernyés ízű. Küls. elvonó linimentumnak 1 : 5. (ol. sesami); desinficiens sebkötő folyadéknak 2 r. +20 r. spiritus +80 r. víz. Belégzésre 10—15 cseppet forró vízre csepegtetni, a párák belégzendők (bronchitis foetida, gangraena pulmon., bronchiectasia esetén). Bels. malariás láznál 5—15 csepp pro dos. caps. gelatinosában 4—5-ször napj. (Nem megbízható.)

Eucalyptolum. ($C_{10}H_{18}O$). Az eucalyptus-olaj egyik alkotórésze. Színtelen, camphor-szagú folyadék, vízben oldhatlan; borszeszben, aetherben, zsíros olajokban jól oldható. Haszn. küls. mint bőrizgató, rheumatismus, neuralgiák eseteiben, sebészetben fertőztelenítő kötésekhez, mint az ol. eucalypti. Bels. idült bronchitis-, bronchitis foetida, gangraena pulm. bronchiectasia eseteiben adag: 5—10 csepp napj. többször, gelatin-tokocskákban v. belégzés alakjában úgy, mint az ol. eucalypti.

Tinctura Eucalypti. Bels. 2—4 kk napj. febris intermittens malarica esetén a lázmentes időben; gyermekeknek tussis convulsiva ellen ajánlották. (3,0 : 100,0, 3 ór. 1 gyk.)

500 *Rp.* Tinct Eucalypti 3,0.
Glycerini 15,0.
Syrup. Menthae 30,0.
Aquae dest. 100,0.
MDS. 3 ór 1. gyk.
Nagyobb gyermeknek tussis convulsiva ellen.

501 *Rp.* Eucalyptoli gtt. 5.
Det. in caps. gelat.
Dent. tal. dos. No. 20.
S. 2 ór. 1—2 szemet.
Bronchitis foetid. Gangr. pulm.

Eucasol. Nem más, mint eucalyptusanytol. l. Anytol.

Eucerin. Kenőcsalapanyag; főleg paraffint és lanolint tartalmaz. Különös előnyei nincsenek.

Euchininum. (Chinin-carbonsavaethylester ($CO.OC_2H_5.OC_{20}H_{23}N_2O$). Fehér jegeczek. Old. alkoholban, aetherben, nehezen vízben. Chininsók jó helyettesítője, mert íztelen. Különösen gyerm. Adag pro die 2-szer annyi, mint a chininsókból.

502 *Rp.* Euchinini 0,4.
Dent. tal. dos. No. 10.
DS. Napj. 3—5 port 1/2 óránként bevéve a roham előtt 3—4 órával. Gyermekeknek antimalaricum.

Eucodin. Codeinbrommethylat [$C_{18}H_{21}NO_3.(BrCH_3$]. Vízben jól oldható kristályos anyag. Köhögés csillapítására 0,2—0,3 gm. pro dosi oldatban v. tablettában napj. 3—4-szer.

Eucol. (Guajacolum aceticum.) Színtelen, alkoholban oldh. folyadék. Hatása, haszn. mint a többi guajacol-készitményé. Előnyei nincsenek. Adag: 0·25 gm. 4—6-szor napj. caps. gelatban Bőr alá 25%-os olajos oldatból napj. 1 kctm.

Eudermolum. Salicylsavas nicotin. Színtelen, vízben, alkoh. oldh. jegeczek. Scabies ellen 0,1 : 100 kenőcs; 4—6 napon át egy-egy bekenés. Nem veszélytelen nicotinhatása miatt.

Eudoxin. L. Nosophen.

Eugadolum. [$C_6H_2.)OH)_2\ O.C_2H_3O$]. Pyrogallolacetat. Sűrű, barna, átlátszó, vízben, alkoh. oldh. anyag. Hatása, haszn. mint a pyrogallolé. Acetonnal $\overline{aa}$ ecsetelések alakjában a bőrgyógyászatban.

Eugallol. A pyrogallol eczetsavas összeköttetése. Barnássárga, vízben, szeszben, acetonban oldh. sűrű folyadék. Bőrgyógyászatban mint a pyrogallol is, redukáló hatású, helybeli izgató és antimicrobicum. Rendesen acetonoldatban v. ricinusolajoldatban haszn. 50—60%-os oldat ecsetelések alakjában. Ép bőrre ne ecseteljük!

Eugenoform. Keletkezik, ha eugeninre hat formaldehyd. Széles, színtelen jegeeztáblák. Vízben oldh. Béldesinficiens. Reggel, este 0,5—1,0.

Euguformium. Guajacol és formaldehyd összeköttetése. Szürke por. Enyhén fájdalomcsillapító égési sebekre, fekélyekre hintve por alakban. Acetonban oldva s ecsetelve bőrbajokhoz társult viszketés ellen is ajánlják.

Eulactol. Tápanyag. Tejből s növényi fehérjéből készül. Gyermekek számára ajánlják.

Eulaxans. Phenolthalein-natrium. Hatása, haszn. mint a purgóé. Előnyei fölötte nincsenek.

Eulyptol. (SCHMELTZ.) Erélyes antifermentativum. Keveréke 6 r. salicylsavnak, 1 r. carbolnak és 1 r. eucalyptus-olajnak. Küls. sebészetben mint antisepticum. Fölösleges készítmény. Nem tévesztendő össze az eucalyptollal (!).

Eumenol. Chinában tenyésző Tang-kiń növény gyökerének kivonata. Haszn. metrorrhagia, dysmenorrhoea ellen. Adagja hószám idején 3-szor napj. 1—1 evőkanállal, amíg 100—150 gm. elfogyott.

Eumorphol. Morphinnal idülten mérgezett házinyúl vérseruma. A morphinismus chron. kezelésére ajánlották (?) Hatása több mint kétes!

Eumydrin. Atropin-methylnitrat. Fehér, kristályos anyag, vízben jól oldódik. Haszn. mint az atropin; mydriaticum; izzadás ellen és gyomor- és bélgörcsök ellen. Adag szemészetben 1—5%-os oldat becseppentésre; bels. 0,001 gm. porban, pilulában v. oldatban. Dreser szerint 50-szer kevésbbé mérges, mint az atropin.

Eunatrol. (Olajsavas natron). Fehér por. 0,25 gm. tartalmú, csokoládéval bevont pilulákban kapható. Cholagogum; naponta kétszer 4—4 pilula veendő hosszabb ideig.

503 *Rp.* Eunatroli 5,0.
Sacchar. alb. 2,0.
M. f. pulv. div. in
dos. aequ. No. 20.
DS. napj. 3-szor 1—2 port,
Cholelithiasis

Euphthalminum hydrochloricum. ($C_{17}H_{25}ON_3.HCl$). A mandulasav egy származéka Színtelen, jegeczes, vizben oldh. por. Mydriaticum. Erősebb oldatokra accomodatio-bénulés is. Főleg szemtükri vizsgálatok alkalmával haszn. 2—5%-os old. becsepegtetés alakjában.

Euphorinum s. Phenylurethan. ($CO.OC_2H_5.NHC_6H_5$). Fehér, jegeczes, aromás por, kissé csípős ízű; vízben nehezen, borszeszben könnyen oldódik. Antirheumaticum, analgeticum, antipyreticum, mint az antipyrin Ádag bels. kezdetben 0,1—0,2 gm.; ha jól tűrik 0,5 gm. pro dos. Pro die 1,0—2,0 gm (!).

Euphyllin. (A theophyllin-(theocin) aethylendiaminos vegyülete.) 75% theophyllint tart. Jegeczpor, nem jó ízű. Hatás, haszn. l. theocin.

†II. **Euphorbium.** (Euphorbia resinifera. Euphorbiaceae). Megszáradt tejnedv; sokoldalú, leginkább borsónagyságú, szennyes, halványsárga, homályos, csípős ízű darabok; vízben, borszeszben csak részben oldódik. Izgató tapaszok alkatrésze. Azelőtt bels. mint drasticum haszn., most már obsolet.

Euporphin. Apomorphinum-methylobromatum. Fehér, vízben jól oldódó por. Világosságon megbarnul. Az apomorphin pótszere. Expectorans, midőn alig okoz émelygést. Adagja pro dos. 0,005 napj. 3—4-szer oldatban v. tablettában. Sötét üvegben rendelendő.

Eupyrin. (Vanillin aethyl-carbonat-p-phenetidin). Enyhén vanillaszagú, íztelen, kissé zöldes por. Enyhe antipyreticum. Adagja 1,0—1,5 gm., gyermekeknek 0,3—0,5 gm.

Euresol. A resorcinnak acetatja. Sűrű, sárga folyadék. Acetonoldatban (10—50%) és kenőcs alakjában (5—10%) bőrgyógyászatban haszn. resorcin helyett.

504 *Rp.* Euresoli.
Ol. Eucalypti āā 2,0.
Collodii flexil. 20,0.
MDS. Küls. Fagydaganatok ecsetelések alakjában.

505 *Rp.* Euresoli 2,0.
Vaselini 20,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs. Kezek eczemája ellen.

Euretol. Resorcin-monoacetat. Kellemes szagú, sárga, sűrű anyag. Bőrgyógyászatban resorcin helyett acetonban 1 : 2—5 oldva, ecsetelés alakjában.

Eurobinum. Chrysarobintriacetat. Vízben nem, chloroformban acetonban oldh. anyag. Hatása, haszn. mint a chrysarobiné. Küls. 2—3% kenőcs, acetonban oldva 1,0—2,0 : 100 ecsetelések.

Europhenum. Isobutyl-orthocresol-jodid. 28,1% jódot tartalmaz. Finom, sárga, vízben oldhatlan por, borszeszben, aetherben, zsíros olajokban jól oldódik. Ha megnedvesedik, jód hasad le belőle. Antisepticum jodoform helyett. Használták ulcus cruris scrophuloticus fekélyek, fekélyes lupus, combustio, ulcus molle, ulcus syphil. eseteiben kenőcs, pasta, collodium alakjában (1 : 5—10). Subcután syphilis eseteiben 0,05—0,1 gm. pro dos. olajban oldva.

Eurythrolum. Marhalép vizes kivonata egyéb anyagokkal keverve. Barna, sűrű, forró vízben oldh. anyag. Chlorosis, anaemia eseteiben napj. 1—2 kk. ajánlják ételekkel (leves) keverve hogy használtassék.

Euscopol. Nem más, mint tiszta scopolaminum hydrobrom. L. e cz. a.

Eustenin. (Theobrominnatrium-jódnatrium.) 51% theobromint és 36% jódnatriumot tart. Vízben oldh. hygroskopos por. Arteriosklerosis ellen 0,5—1,0 pro dos. oldatban v. caps. amylaceában, napj. többször.

Euvaselin. Kenőcsanyag. Vaselin ceresinnel keverve.

Evonyminum. Barnás v. zöldes, gyantaszerű kivonat, melyet az evonymus atropurpureus gyökereinek v. ágainak kérgéből nyernek. Vízben oldhatlan, borszeszben jól oldódik. Cholagogum, catharticum, nagy adagban drasticum. Senator a podophyllin)nel egyenrangúnak tartja. Adag bels. 0,1—0,2—0,4 (drasticum-pro dos. pilulában; czélszerű extr. belladonnae-val v. extr. hyosciami-val összekötni. Obstip. habitualis eseteiben 0,05—0,08 pro dos. pilula-alakban; ennyi hosszabb időn át is adható.

Exalginum s. Methylacetanilid *($C_9H_{11}NO$)*. Pompás, színtelen, hosszú jegecztűket v. fehér táblácskákat képez, melyek hideg vízben nehezen, híg v. tömény borszeszben könnyen oldódnak. Analgeticum; Dujardin-Beaumetz szerint mint ilyen fölötte áll az antipyrinnek. Főleg neuralgiák ellen ajánltatik. Adag bels. 0,2—0,5 pro dos. napj. többször gyenge alkoholos (rhumos, cognacos stb.) oldatban.

506 *Rp.* Exalgini 2,5.
Spirit. Menthae pip. 5,0.
Aquae Melissae 120,0.
Syrup. cort. Aurant. 30,0.
MDS. Reggel és este egy evők. (0,25).

508 *Rp.* Exalgini 2,5.
Cognac 15,0.
Syrup. simpl. 30,0.
Aquae dest. 100,0.
MDS. Egyszerre 1—3 evők. napj. 3—4-szer.

507 *Rp.* Exalgini 2,0—3,0.
Extr. Belladonnae
Codeini phosphor. $\overline{aa}$ 0,1.
Sacchar. lact. 5,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Szükség esetén egy port.
Cardialgia. Ulcus ventr. fájdalmi rohamai ellen.

Exodin. Homolog rufigallussav-aetherek keveréke. Sárga, vízben oldhatatlan por. Enyhe hashajtó; hatása 8—12 óra mulva áll be. Adag 0,5—1,5 gm. 0,5 gmos tabletták alakjában. Nem tévesztendő össze az exodyne-el, mely acetanilidből, natr. bicarb.-ból és natr. salicyl.-ból álló keverék.

H. **Extracta omnia.** l. a megfelelő drogue-ok czímei alatt.

Extracta fluida. (Fluid extract.) Amerikai folyékony gyógyszeralak, a mi tincturáink helyett. Egy köbctm. fluid exctractum rendesen a készítéshez felhasznált drogue 1 gmjának felel meg. Igen czélszerű készítmények.

Extractum arenariae rubrae. l. Arenariae rubrae extr.

Extractum Aspidii spinulosi. l. Aspid. spin. extr.

Faex medicinalis. Élesztő, mely liquida és sicca alakban kapható. Utóbbit inkább haszn. Adag napj. 3-szor 1 kk. sörben v. kávéban furunculosis eseteiben.

H. **Fasciae e tela paratae.** Mullpólyák. 5—10 m. hosszú és 6-12 ctm. széles pólyák. Sterilizált állapotban szabályszerűen csomagolva kaphatók.

H. **Fasciae e tela amylo imbuta paratae.** Organtinpólyák. 5—10 m. hosszú, 6—12 ctm. széles pólyák.

Fel Tauri inspissatum. Besűrített marhaepe. Sötét, barnászöld, sűrű anyag. Aloe- vagy jalapával készült hashajtó pilulákhoz mint constituens, ha azok ictericus betegnek rendeltetnek.

Fermentum cerevisiae, l. Faex medicinalis.

Ferri praeparata.

A bels. használt vaskészítmények javalatai: chlorosis, oligaemia, rhachitis, scrophulosis esetei. Ellenjavalatok: haemoptoe és más vérzések, gümőkór, lázak, plethora, acut gyomorhurut, epilepsia. Bevétel legczélszerűbben étkezés közben. A hiv. és nem hiv. régibb és újabb készítm. a következők:

Ferratinum. 7% vasat tartalmazó, szerves vasösszeköttetés (vasalbuminsav); azonos a sertésmájból előállítható vasvegyülettel. Vörösbarna, vízben oldhatlan, szag- és íztelen por. Bels. adag: porban 0,5—1,5 pro die, többszörre felosztva. Gyermeknek 0,1—0,2 pro die.

Ferratogen. Vasnuclein, melyet élesztőgombának vastart. táptalajon tenyésztésével nyernek. Sárgabarna, vízben oldh. por. Vastart. 1%. Adag bels. több gm, pro dos.

Ferratose. Ferratin oldata l. Ferratin.

Ferrichthol. Ichthyiosulfosavas vas. Fekete, szag- és íztelen, vizben, alkoh. nem old. por. 3½% *Fe.* tart. Haszn. mint a *Fe* általában. Adag: napj. többször. 0,1—0,2 porban pilulában, tablettákban. Utóbbiak 0,1 tartalommal készen.

Ferricodile Leprince. L. Kakodyl-készítmények.

Ferripyrinum. Vaschlorid és antipyrin vegyülete. Narancsszínű, vízben jól old. por. Adstringens, vérzéscsillapító; nem mar. Porban vagy 20%-os oldatban alkalmazható küls. vérzéscsillapítóképen orrvérzés, fogextractio, stb. eseteiben. Bels. chlorosis ellen ½% oldatban 0,05 napj. 3—4-szer.

Ferrocodile Leprince. L. Kakodyl-készítmények.

Ferroglydine. Fe vegyülete növényi fehérjékkel. Vörhenyes barna por. Haszn. mint a ferratiné. Adag u. az.

Ferroplasma. 3% *Fe*-ot tartalmazó szerves vaskészítmény, melyet a *rumex* crispus-ból állítanak elő. 0,5—1,0 gmnyi adagokban.

Ferro-somatose. Vastartalmú somatose. Naponta 6,0—15,0 veendő belőle.

Ferrosol. Vasoxyd-chlornatrium kettős saccharatja. Barna, vízzel keverhető 0,77% *Fe.*-tart. folyadék. Adag: napj. 3—4 × 1 kk.

Ferrostyptin. Valószínűleg a hexamethylen-tetramin vasas vegyülete. Jegeczes, sötétsárga, karbolszagú, fanyar ízű, vízben oldh. por. Adstringens és stypticum: nem mar. Ferr. sesquichlor. helyett haszn. vérzéscsillapítónak kisebb vérzéseknél (orr, garat, foghús, kisebb sebek) hintőpor alakjában, v. gyapotra, gaze-re felvéve s azzal tamponozva. Nőgyógyászatban 10—40%-os oldatok. Nem szabad felhevíteni az oldatot.

Fersan. Vastartalmu paranucleo-proteid vegyület. 0,37% vasat, 0,12% phosphorsavat és 81% fehérjét tart. Barna, sós izű, meleg vízben oldh. por. Gyomorban nem változik meg. Duodenumban az összes mennyiség felszívódásra kerülhet. Adag: 3—6 × napj. 1 kk. étkezés előtt v. közben, vízben, levesben, tejben. Gyerm. fele, harmada.

II **Ferrum pulveratum.** (*Fe*). Finom, sötétszürke, íztelen nehéz por, kevéssé fémfényű. Bels. adag: 0,05—0,2 pro dos 3—4-szer napj. porban, pastillában.

II. **Ferrum hydrogenio reductum.** (*Fe*). Szürke, fénytelen, igen finom por, íz- és szagtalan. Bels. adag: 0,05—0,2 pro dos. 3—4 × napj. porban, pilulákban, pastillában.

Ferrum carbonicum saccharatum. ($FeCO_3$) 10% vasat tartalmaz. Zöldesszürke por, édeses fémízű: emésztést csak kevéssé zavarja. Bels. adag: 0.2—0,5 pro dos. 3—4 × napj. porban.

H. **Pilulae ferri carbonici** Pilulae Blaudi. Egy drb 0,05 ferrum carbonatot tartalmaz. Napj. 3-szor 3—6 szemet.

Ferrum glycerino-phosphoricum. ($C_3H_7O_3PC_3Fe + H_2O$). Sárga, vízben oldh. lemezkek. Adag 0,2 napj. 3—4-szer oldatban v. pil.

Ferrum kakodylicum. Amorph, szürkés-zöldes, vízben oldh. 45% vasat és 32% arsént tart. por. Haszn. ha *Fe* és *As* hatását együtt kívánjuk. Bels. adag: 0,025—0,05 napj. 3-szor, étkezés közben, oldatban v pilulában. Bőr alá 0,025—0,1 pro die és pro dos.

H. **Ferrum lacticum.** [$Fe(C_3H_5O_3)_2$. $3H_2O$]. Zöldesfehér, apró, tűalakú kristályokból álló kéregdarabok vagy por. 40 r. hideg, 12 r. forró vízben oldódik, borszeszben alig; emésztést nem zavarja. Bels. adag: 0,1—0,2 pro dos. 3—4-szer napj. porban.

H. **Pilulae ferratae.** Egy szem tartalmaz 0,1 grm. ferrum lacticumot, adag 1—2—3 szem 3—4-szer napj.

Ferrum natrio-pyrophosphoricum. [$Fe_4(P_2O_7)_3$. $3(Na_4P_2O_7)$. 14 (H_2O).] Fehér, jegeczes por, íze enyhén sós, de nem összehúzó, hideg vízben lassan és nehézkesen, langyosban könnyebben oldható; 13% vasat tartalmaz. Bels. adag: 0,2—0,5 pro dos. 3—4-szer napj. porban.

H. **Liquor Ferri oxychlorati s. Oxychloridum Ferri solutum.** Sötét barnavörös, átlátszó, szagtalan folyadék, gyengén összehúzó ízű, 3½% vasat tartalmaz. Ferrum oxydatum dialysatum helyett vétetett fel a M. Gyk.-be. Adag bels. 10—20 csepp pro dos. 3—4-szer napj.

Ferrum oxydatum dialysatum solutum. Híg, sötétbarna, kissé összehúzó ízű folyadék; 5% vaséleget tartalmaz. Bels. adag: 5—15 csepp pro dos. 3—4-szer napj.

H. **Extractum malatis Ferri s. Extractum Ferri pomati.** Körülbelül 5% vasat tartalmaz almasavas só alakjában. Zöldesfekete színű, vízben jól oldható anyag. Bels. adag 0,5—1,5 pro dos. 3—4-szer napj. oldatban, pilulában.

H. **Tinctura malatis Ferri s. Tinctura Ferri pomati.** 0,5% vasat tart. Bels adag: 30 csepp — 1 kk. pro dos. 3—4-szer napj.

Tinctura Ferri acetici aetherea. Tiszta, barnásvörös, eczetaether szagú, savanyús, összehúzó ízű, vízben jól oldódó folyadék. A vas hatása mellett kevéssé excitans is. Bels. adag 15—30—50 csepp pro dos. 2—4-szer napj. czukros vízben, tokajiban.

II. **Ferrum oxalicum oxydulatum crystallis. s. Ferrum protoxalatum.** (FeC_2O_4, $2H_2O$). Sárga por, vízben nem oldódik. Egyike a jobb vaskészítményeknek. Bels. adag: 0·20 pro dos. 2—3-szor naponta. Jók a dr. Deér-féle tabletták.

H. **Ferrum sesquichloratum crystallisatum** (Fe_2Cl_6). Kristályos, barnássárga, légen szétfolyó tömeg; vízben, borszeszben, aetherben jól oldódik. Csak oldatban haszn. L. a köv. készítményt.

H. **Ferrum sesquichloratum solutum s. Oleum Martis.** (Ferrum sesquichlor. crystall. + Aqua dest. āā). Sötét, sárgásbarna folyadék. Küls. töményen causticum, higítva stypticum. Bels. erős higitásban stypticum gyomor-, bélvérzések, vesevérzések, haemoptoë eseteiben. Küls.: injectiókra, belégzésekre 1%-os oldat; vérző sebek, diphtheriticus fekélyek ecsetelésére 1 : 2 vízhez v. 1 : 1 vízhez. Bels. adag: 1,0—3,0 : 150,0 2 ór. 1 evők.

H. **Spiritus aethereus ferratus s. Tinct. nervino-tonica Bestuscheffi.** Aranysárga színű, összehúzó, vasízű folyadék. Csak bels. chloroticus, oligaemicus, kimerül betegeknek. Adag: 10—30 csepp 3—4-szer napj. czukron v. tokaji borban

H. **Ferrum sulfuricum oxydulatum.** Vasgálicz [$Fe_2(SO_4)_2$. $4H_2O$]. Kékes-zöld színű, jegeczes por, vízben jól oldódik. Küls. hintőpor alakjában stypticum; ½%—1%-os oldatokban adstringens. Bels. kali carbonicummal, mint Blaud-féle labdacsok chlorosis ellen. L. Pilulae ferri carbon. cz. a. 150. old.

H. **Syrupus Ferri jodati.** (100 részben 12,2 r. vasjodür). Színtelen v. kissé sárgás, vasízű. Scrophulosis, amyloid elfajulások, syphilis- és malaria-cachexia eseteiben bels. 15—30 cseppet 3—4-szer napj.

H. **Pilulae Ferri jodati s. Pil. Blankardi.** Haszn. mint a syrup. ferri jodat. Adag: 3—9 szemet napj.

Alboferrin. Vas-phosphor-fehérje vegyület. Világos barna, szag- és íztelen, vízben jól oldh. por. Tápanyagokhoz keverendő anaemia, chlorosis eseteiben. Pastillákban is kapható.

Carniferrin. Vasvegyülete a phosphorhússavnak. Íztelen, savakban és alkaliákban oldh. por. 30% *Fe.* tart. Jó vaskészítmény. Adag bels.: 0,5 pro dos. napj. többször. Gyerm. 0,2—0,3 pro dos.

Triferrin. Paranucleinsavas vas. 22% *Fe*, 2,5% *P.* 9% *N.* Haszn. bels. napj. 3 × 0,3. Tabletták készen 0,3 tartalommal. Jól haszn. készítmény.

H. **Liquor Ferri albuminati.** 4‰ Fe. tart. Adag: 3-szor napj. étkezés közben egy-egy kk. v. gyk. Gyermekeknek fele.
H. **Liquor Ferri albuminati saccharatus s. Elixirium Ferr. alb** Kb. 3‰ *Fe* tart. Adag valamivel több, mint az előbbiből. Ez a két liquor Ferri alb. minden ilynemű más gyógyszerspeczialitást fölöslegessé tesz s jobb is ezeknél, mert bár nem sok, de megbízható mennyiségű *Fe*-ot tartalmaz.
Globuli martiales. 40 grm súlyú golyók. Feketék, fénylők, 8 r. forró vízben csaknem egészen oldódnak. Kaliumferrotartaricumot tartalmaznak. Vasas fürdők készítéséhez 1—4 db. használandó. Fölösleges! Vasas fürdők pharmacologice nem igazolhatók!

Felnőttek számára.

509 *Rp.* Ferri pulv.
Pulv. rad. Rhei āā 1,0.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Napj. 3 port.

511 *Rp.* Ferri reducti 2,5.
Pastae cacaotinae sacch. qu. s.
M. f. l. a. pastilli No. 50.
DS. 3-szor napj. 1—2 szemet.

513 *Rp.* Ferri lactici
Extr. Chinae
Pulv. rad. Rhei āā 2,0.
Extr. Gentianae qu. s ut. f. pilulae No. 30.
Consp. pulv. Cinnamomi.
DS. 3-szor napj. 1—3 szemet.

515 *Rp.* Extr. malat. Ferri 8,0.
Vini Tokayens. 150,0.
M. f. solut.
DS. 3-szor napj. 1 evők.

510 *Rp.* Ferri reducti.
Chinin. hydrochlor. āā 2,0.
Elaeosacchar. Cinnamomi 6,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 20.
MDS. Napj. 3 port.

512 *Rp.* Ferri carbon. sacchar. 2,0.
Extr. Nucis vom. 0,1.
Sacchar. albi 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Napj. 3 port.

514 *Rp.* Ferri natrio-pyrophosph. 2,0.
Chinin. sulfur. 1,0.
Sacchar alb. 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Napj. 3—4 port.

516 *Rp.* Tinct. malat. Ferri.
Tinct. Chinae comp. āā 20,0.
Tinct. Nucis vom. 3,0.
MDS. 3-szor napj. egy kávéskanál.

---

517 *Rp.* Ferri protoxalat. 2,0.
Sacch. albi 1,0.
M. f. p. divide in dos. aequ. No. 10.
DS. Etkezés közben egy por veendő.

518 *Rp.* Ferri sesquichlorati cryst. 3,0.
Collodii flexil. 27,0.
MDS. Külsőleg.
Collodium stypticum.

519 *Rp.* Ferri protoxal.
Natrii bicarb. āā 7,5.
Extr. Nucis vom. 0,3.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 30.
DS. Napj. 2 port evés közben. Chlorosis.

520 *Rp.* Ferri protoxal. 10,0.
Extr. Cardui bened.
Pulv. Liquir. āā qu. s.
F. pilul. No. 100.
DS. Napj. 5 szemet evés után.

521 *Rp.* Tablettae ferri protoxalati Deér sine vel cum arsenico lag. origin.
DS. Evésközben 1—2 szem veendő.

522 *Rp.* Ferri sesquichlorati sol. 2,0.
Aquae dest. 150,0.
Syrup simpl. 20,0.
MDS. ór. v. 2. ór 1 evőkanállal.

523 *Rp.* Ferri sulfur. oxydul.
Kalii carbon. āā 15,0.
Tragacanthae pulv. 8,0.
Syrup. simpl. qu. s. ut. f. l. a. pilul. No. 100.
Consp. pulv. Cinnamomi.
DS. 3-szor napj. 3 szemet, majd 4—5 szemet.
Bland-féle pilulák Niemeyer után.

524 *Rp.* Syrupi Ferri jodati 20,0
Syrup simpl. 80,0.
MDS. 3-szor napj. 1 kávéskanállal.

525 *Rp.* Pilul. Ferri jodati.
Dentur No. 50.
S. 3-szor napj. 2—3 szemet.

526 *Rp.* Ferratini 20,0.
Div. in dos. aequ. No. 20.
DS. 3 ór. egy port.

527 *Rp.* Pilul. Ferri carb. sec. Pharm. hung. No. 50.
DS 3-szor 3—5 szemet napjában.

528 *Rp.* Ferri glycer. phosph. 2,0.
Glycerini pur. 10,0.
Vini Tokayensis 200,0.
Digere per horas quattuor. dein filtra.
DS Etkezés előtt egy tokaji pohárral.

Tabl. Biodyni sec. Gréb (Tinct. ferri glycerophosph.) életerő-tabl., erősítő tápszer tabl. formában csokoládé bevonattal, pro dosi: Fe, Ca, Mg, Mn, Na és Chininglycer. sói 0·10, jav.: chlorosis, anaemia, latens tuberk., neurasth., morb. Basedowi, gyönge gyermekek erősítése. (L. hird.)

529 *Rp.* Ferri kakodyl. 1,25.
Sacchari albi
Gummi arab.
Aquae glycerin. āā qu.
s. ut. f. pil. No. 50
Consp pulv. Cinnam.
DS. 3—4-szer napjában étkezés közben egy szemet.

530 *Rp.* Ferri kakodyl. 0,25.
Aquae dest. 10,0.
MDS. Bőr alá fecskendésre 1—3 fecskendővel napj.

Gyermekek számára.

531 *Rp.* Liquor ferri oxychlorati 1,0.
Aquae dest. 80,0.
Aquae Menthae pip.
Syrup. cort. Aurant. āā 10,0.
MDS. 2 ór. 1 gyk.

532 *Rp.* Liquor ferri oxychlorati 2,0.
Aquae dest. 100,0.
Syrup simpl. 10,0.
MDS. 2 ó. 1 kk. v. gyk. 3—4 éves gyermeknek.

533 *Rp.* Ferri reducti 0,5.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 4 port naponta. Serdülőknek. Chlorosis.

534 *Rp.* Ferri carbon. sacchar. 1,0.
Chinin. sulf. 0,5.
Sacchar. alb. 3,0.
M f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3-szor napj. 1 port.

535 *Rp.* Ferri lactici 0,5—1,0.
Calcariae carbon. praecip. 1,0—2,0.
Sacchar. alb. 10,0.
M. f. pulv. det. in scat.
S. Naponta 3 késhegygyel. 1—3 évesnek. Rhachitis.

536 *Rp.* Ferri lactici 0,6—1,0.
Sacchar. alb. 6,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 20.
DS. 3—4 port naponta. 4—8 évesnek scrophulosis esetén, ha nagyobb fokú oligaemia is van jelen.

537 *Rp.* Tinct. malatis Ferri
Tinct. amar. āā 10,0.
Solut. arsen. Fowl. 2,0.
MDS. Reggel-este evés után 5 cseppet, emelkedőleg 15—20 cseppig. Cachexia malarica.

538 *Rp.* Ferri sesquichlor. solut. gtt. 10—15.
Aquae dest. 100,0.
Syr. simpl. 10,0—15,0
MDS. 2 ór. 1 gyk. 2—8 éves gyermeknek nephritis scarlatin. esetén.

539 *Rp.* Ferri sesquichlor. sol. gtt. 10—12.
Tinct. Opii simpl. gtt. 1—3.
Aquae dest. 40,0.
Syrup simpl. 20,0.
MDS. 2. ór. 1 kk. v. gyk. 1—4 éves gyerm. Enteritis follicul. Dysenteria chron.

540 *Rp.* Spirit. aetherei ferrati 1,0.
Aquae dest. 70,0.
Syrup simpl. 10,0.
MDS. 2 ór. 1 kk. v. gyk. 2—8 évesnek. Olygaemia.

541 *Rp.* Ferratini 2,0.
Sacchar. alb. 6,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 20.
DS. 4-szer napj. 1 port.

542 *Rp.* Syrup. Ferri jodati 30,0.
Det. in vitro coerul.
S. 4-szer napj. 3—4 cseppet. 2—4 éves gyermeknek.
Scrophulosis.

543 *Rp.* Syrup. Ferri jodati 2,0.
Syrup. simpl. 40,0.
MDS. 2—3 kk. napj. 2—4 éves gyermeknek. Scrophulosis.

Fetron. Stearinsavanilid (3%) és vaselin (97%) keveréke. Kenőcsalapanyag tiszta vaselin helyett. Különös előnye nincs. Néha a lanolinum anhydr.-al elegyítve rendelik kenőcsök készítésére.

Fibrolysin. Thiosinamin (l. e czím alatt) és natrium salicylicum kettős sója. Vízben oldható. Bőr alá fecskendezéskor nem fájdalmas. Haszn mint a thiosinamin, tehát mint szöveteket feloldó szer (lupus, idült mirigydaganatok, sclerodermia, hegek). A forgalomban levő phiolák tartalma megfelel 0,2 gm. thiosinaminnak.

H. **Filicis maris rhizoma.** (Aspidium Filix Mas. Polypodiaceae). Hatóanyagai filixsav és illó olaj. Anthelminthicum taeniák ellen. Használt készítménye az

H. **Extractum Filicis maris.** Félsürű, zöldesbarna, vízben oldhatlan. Adag felnőttnek bels. caps. gelat. operculatában, pilulában, electuariumban 6,0—8,0 egy elhajtáshoz (éhgyomorra); gyermeknek 2,0—4,0 electuariumban. Vigyazat! Kerüld az ol. ricinit mint hashajtót. Hashajtónl legjobb a calomel. Mérgezés is fordult már elő; megvakulás is néhány esetben. Dos. maxim. pro die 10,0!

544 *Rp.* Extr. Filicis maris. 6,0—8,0.
Pulv. Filic. maris 2,0.
M. det. in caps. gelat. operculat. No. 12—16.
DS. 1 óra alatt bevenni. Felnőtteknek.

545 *Rp.* Extr. Filicis maris 4,0.
Melis rosati 40,0.
M. f. electuar.
DS. 1 óra alatt 3-szorra bevenni. 4—8 éves gyermeknek.

Filmaron. Az extractum filicisből kivont sárgás, olajban oldható por. Jaquet szerint a filix hatóanyaga (acid. filicicum?). Anthelminticum taeniák ellen. Adag felnőttnek 0·7—1·0 gm. egy kúrára. Ricinusolajban oldva ajánlják, a mi veszedelmes lehet, ha a készítmény tényleg acid. filicicum.

Filmogen. (Acetoncollodium). Nitrirozott cellulose acetonoldata kevés zsíros olajjal. Bőrgyógyászatban ecsetelendő szernek vivőanyaga.

H. **Filum sericeum hydrarg. bichlor. impraegn. s. antisepticum.** Sublimatos varróselyem.

Fluoroform (*$CHFl_3$*). Vele készítik az *Aqua fluoroformii*-t. Utóbbi szagtalan, íztelen. Tussis conv. ellen több-zör napjában 1 kk—1 gyk. bels. tüdőtubercul. ellen 4—5-ször nap. 1 kk—1 evők.

H. **Foeniculi fructus.** (Foeniculum offic. Umbelliferae) Hatóanyaga illó olaj. Stomachicum, carminativum, galactogogum. Bels. adag: porban 0,5—2,0 pro dos. napj. többször; infusumban 10,0—15,0 : 150,0 2 ór. 1 evők.

H. **Aqua Foeniculi.** l. Aquae aromaticae.

Fomitin. Két gombafajból: fomes cinnamomeus és fomes igniarius készült gombaszagú fluidextractum. Cystitis, dysmenorrhoea, menorrhagia, haemorrhoidalis vérzések esetén ajanlják napj. 1—2 evők.

H. **Formaldehydum solutum.** (Formol, formalin) (*H.COH*) 35%-os formaldehyd oldat. Tiszta, színtelen, szúrós szagú, közömbös v. kissé savanyú hatású, vízzel, szeszszel jól elegyíthető folyadék. Bacteriumellenes oldatokban épp úgy, mint gőzalakban. Desinficiens bútorok, helyiségek, árnyekszékek, kötőszerek, kezek, seb. eszközök számára; 2—3 evők. 1 lit. vízre. Ezt permete alakjában is lehet alkalmazni. Nőgyógyászatban hüvely és méh kifecskendésére a készítményből 1 kk. 1 lit. vízre. Szemvíznek 25—30 csepp 1 liter vízre.

546 *Rp.* Formaldehydi sol.
Natr. borici āā 20,0.
Acid. carbol. puri 30,0.
Aquae dest. 1000,0.
MDS. Sebészeti eszközök fertőtlenítésére.

Formalin. l. Formaldehydum sol.

Forman. Chlormethyl-menthylaether. Meleg vízben componenseire bomlik: a belőle fejlődő formaldehyd és menthol elillannak és belehelhetők; a sósavat a víz visszatartja. Nátha ellen dicsérik formanvatta és pastillák alakjában.

Formanilidum. $(C_6H_5NH.CO.H)$. Hosszú, színtelen jegeczték, vízben elég könnyen, alkoholban jól old. Helybeli anaestheticum a cocain helyett, bels. antipyreticum, analgeticum, antirheumaticum az antipyrin helyett. Küls. gégébe, torokba befujni poralakban amylummal āā, torokviznek, húgycsőbe, hólyagba fecsk. 1—3%-os old. Bels. 0,15—0,25 pro dos napj. 3—4-szer, mint antipyreticum; 0,25—0,5 pro dos. es die, mint analgeticum porban.

Formeston. Oly készítmény mint az *eston.* (l. e. cz. a.) Haszn is u. az.

Fortossan. Gyermektápszer, mely tabletták alakjában jön forgalomba. Tartalmaz phytint (l. e. cz a.) és tejczukrot.

Fortoin. Methylendicotoin. $[CH_2.2(C_{14}H_{11}O_4)]$. Vízben oldhatlan, fahéjszagú, sárga kristalyok. Hasmenesellenes szer. Adagja 0,2—0,5 pro dos. 3—4-szer napj.

Frangol. A cortex frangulaeből készült fluid extractum Hatás, haszn. mint az extr. fluid cascarae sagradae. (L. ott.)

Fucol. A fucus vesiculosus sesamolajos kivonata Olajzöld, kellemes, enyhe, kávéízű olaj. Az oleum jecoris pótszere. Jód nyomait tartalmazza. Adag. mint az ol. jecorisból.

Furunculin. Száraz élesztő készítmény. Haszn. bels. furunculosis, eczema esetén. Adag. 3-szor napj 1 kk.

Gadol. 50%-os csukamájolaj emulsio. Nincs rossz ize. Adagolás: 2—3 × annyi, mint a tiszta olajból.

Galactogen. Tejfehérje. Tápszer. Fehér, vízben oldh. por. Különböző cacaóval és liszttel készült készítm. vannak forgalomban.

Galegol A Galega offic. (Papilionaceae) kivonata. Galactogogum. Adag napj. 3-szor 1 kk. langyos tejben v. teában.

Gallacetophenon. $[CH_3. CO.C_6H_2. (OH)_3]$. Alizarinsárga. Sárgás, forró vízben oldh. por. Redukáló anyag, de gyengébb, mint a pyrogallol. Bőrgyógyászatban mint az utóbbi haszn. Küls. kenőcsben 1 : 10.

H. **Gallae.** Gubacs. Hatóanyaga csersav. Használtatik a tinct. gallarum készítésére.

H. **Tinctura Gallarum.** Adstringens. Csak küls. ecsetelésekre. Tisztán v. tinct. jodi-val āā.

Gallal. l. Alumin. subgall.

Gallanolum. $[C_6H_5.NH.CO.C_6H_2(OH)_3]$. Gallussavas anilid. Színtelen, keserű, hideg vízben nehezen, melegben jól oldódó jegecztűk. Antifermentativ, redukáló hatású. Bőrgyógyászatban pyrogallol és chrysarobin helyett. Hintőpornak 1 : 2 talcumra, kenőcsnek 1 : 5—10. Ecsetelésre 1 : 5 borszeszben oldva.

Gallicin. Gallussavas-methylaether. [$C_6H_2OH_3.COOCH_3$]. Fehér, finom, meleg vízben old. por. Szemészetben conjunctivitis, phlyctenás gyulladások, keratitis superficialis ellen behintések alakjában haszn. Néha égő fájdalom használata után.

Gallobromol. Dibromgallussav ($C_6Br_2OH_3COOH$). Finom, fehér, forró vízben oldh. jegeczték. Sedativum, antispasticum, hypnoticum a BrK. helyett. Sedativ adag 0,5, hypnoticus 2,0 porban, mixturában. Antisepticumnak is ajánlották 1—4%-os oldatban blennorrhoea ellen befecsk. alakjában.

Gastrosan Bismuthum bisalicylicum. Haszn. mint a bism. subsalicylicumé, l. ott.

Gaudanin. Sterilizált parakautschuk oldata formanbenzinben. Műtéteknél a bőr bevonására szolgál. Eltávolítása a bőrről aetherrel v. benzinnel történik.

H. Gaze carbolatum s. Tela acid. carbol. impraegn. l. Acid. carbol.

H. Gaze Hydrargyro bichlorato corrosivo impraegnatum s. Tela hydrarg. bichlor. impraegn. l. Hydrargyri praeparata.

H. Gaze Jodoformio impraegnatum s. Tela jodof. impr. l. Jodoformium.

Gelatina animalis albissima. Állati enyv. 1 : 50 forró vízzel kihüléskor kocsonyát ad. Aneurysmák, mindennemű vérzések, haemoptoe, gyomor-bél-vérzés, haemophylia, purpura rheum. vese-, hólyagvérzések ellen ajánlják sterilizált, de csakis! steril oldatok bőr alá fecskendését. Jók a Merck-, Gehe-, Grübler-féle készítmények tubusokban. A Merck-féle 10%-os és egy üvegcsőben 40 köbctm. van; ez egy adag felnőttnek, esetleg többször is. Gyerm 10 köbctm., csecsemőnek 5 köbctm. Befecskendés fájdalmas. Küls 10%-os oldatból méhvérzés ellen irrigatio. Csőrének 10,0—50,0 : 200—300-ra decoctum napj. 2 ízben elhasználandó.

Gelanthum Bőrfirniss, melyet Unna ajánl. Vízben oldh. Bőrgyógyászatban vivőanyag. 10% zsírral, 20% glycerinnel még jól keverhető a nélkül, hogy száradó képességét elvesztené. Vízben oldhatlan anyagok, ha hozzá kevertetnek, vízzel előbb pulia, pastává alakítandók, zsírok pedig előbb gummival és vízzel emulgeálandók. Jól kenhető, gyorsan szárad.

Gelodurat-capsulák. Gelatin-capsulák, melyek formaldehyddel vannak megkeményítve Gyomorban nem oldódnak, tehát oly szerepük van mint a Keratin-capsuláknak.

Gelonida. Tabletta constituens mely trioxymethylen-gelatinból áll. Gyorsan esik szét a gyomorbélhuzamban, ez az előnye.
Gelsemii radix. Gelsemium sempervirens. Loganiaceae). Hatóanyaga gelsemin (alcaloid). Erős méreg; gerinczvelőt, szívet bénítja. Antineuralgicum. Helyette készítménye használtatik:
Tinctura Gelsemii (1 : 15 spiritusra). Bels. adag 5—10 csepp 2—3-szor napj. (Vigyázat (!).

547 *Rp.* Tinct. Gelsemii
Tinct. Colchici $\overline{aa}$ 10,0.
MDS. 3-szor napj. 10 cseppet. Neuralgia.

H. **Gentianae radix.** (Gentiana lutea. Gentianeae). Hatóanyaga gentiopicrin (keserű anyag). Amarum. Bels. porban, pilulában, decoctumban 0,1—0,5 pro dos. 2—4-szer napj. Egyik főszer keserű theakeverékekhez és tincturákhoz.
H. **Extractum Gentianae.** Amarum. Bels. pilulában, oldatban adag: 0,2—1,0 pro dos. 3—4-szer napj. Constituens hashajtó pilulákhoz.
H. **Tinctura Gentianae.** Keserű anyag. Stomachicum. 20—30 csepp—1 kk. napj. többször.

548 *Rp.* Rad. Gentianae
Rhiz. Calami aa 10,0.
Flaved. cort. Aurant. 5,0.
Conc. et cont. m. f. species.
DS. 1/4 részét egy csésze theára, mely egy nap alatt fogyasztandó el. Amarum.

549 *Rp.* Pulv. rad. Gentianae 1,0.
Natrii sulfur. 10,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3 port napjában. Idült gyomorhurut, gyomoratonia eseteiben.

Geosot l. Guajacolum valerian.
Glandulen l. Organotherapia.
Glandulae suprarenales. l. Organotherapia és Adrenalin.
Glidin. Növ. fehérje, buzából állíttatik elő; kevés lecithint is tart. Szag- és íztelen por. Tápszer. Napj. 2—3 evők. felnőttnek, 2—3 kk. gyerm. Arsenes, vasas, higanyos összeköttetései is vannak forgalomban mint gyógyszerkülönlegességek.
Globon. Paranucleo-proteidekből alkaliák segélyével készült fehérjekészítm. Tápszer. Sárgás-fehér, szag- és íztelen por. 100% feh. tart. Vízben oldh., alkoholban is. Adag: felnőttnek napj. 3—4 kk. gyermekeknek korukhoz mérten 1—2 kk. levesben tejben, borban.
Globuli martiales l. Ferrum.

Glutoid-capsulák. Formaldehyddel keményített gelatin-capsulák. Gyomornedv nem támadja meg, csak a duodenumban oldódnak. Haszn mint a keratin-capsuláké. Háromféle keménységüek kaphatók.

Glutoform. l. glutol.

Glutol Formaldehyd és gelatin összeköttetése. Durva, fehér, vízben oldhatlan por. Sebekre hintve antisepticum ; formaldehyd hasad le belőle és szilárd pörk támad. Necroticus szövetre ha hintjük, a form. lehasadást pepsin-sósav vizes oldatával segítjük elő (pepsin 5,0, sósav 0.3, víz 100 gm.) úgy, hogy a behintés után ezen oldattal nedvesítjük meg a beteg helyet.

H. **Glycerinum** [$C_3H_5(OH)_3$]. Színtelen, szagtalan syrupállományú, átlátszó folyadék; íze édes, kémhatása semleges. Vízben, borszeszben minden viszony szerint, ellenben aetherben, chloroformban és zsíros olajokban nem oldható. Küls. puhító fedőszer. Bels. diabetes mellitusnál czukor helyett ételek édesítésére. Csőrében 1,5—2,0 kiürítő hatású. Oldószer némely vízben oldhatlan anyag számára, mely v. a bőrre, v. a nyákhártyára, v. a bőr alá viendő. Kenőcsökhöz, linimentumokhoz mint közömbös alapanyag.

H. **Unguenentum Glycerini.** (Tragacantha 1. r. + Spiritus 5 r. + Glycerin 49 r.). Fedőszer. Kenőcsalapanyag.

H. **Suppositoria Glycerini.** Végbélkúpok. Enyhe evacuans. Készen kaphatók.

Glycerolatum. Nem más, mint kissé consistensebb ungu. glycerini szagosítva. Jó kenőcsalapanyag, olyanféle értékű, mint az Unna-féle gelanthum. A legtöbb bőrre alkalmaztatni szokott anyagot 10%-ig fel tudja venni, akár oldhatók azok vízben, akár nem.

Glycerophosphatok. A *Na*, *K*, *Ca*, *Fe*. stb. glycerophosphatjai. Sűrű folyadékok; higított állapotban könnyen bomlanak. Idegrendszeri tonicum. Adagok: bőr alá fecsk. 0,2—0,3—0,5 bels. 1,0 pro dos. napj 2—3-szor. Készen kaph. köv. készítm.: Tabl. glycerophosphatae Deér (3—5 db. pro die). Liquor nerv.-tonic. Deér (2—3 kk. pro die). Glycerophosphat Robin (granulált por 2—3 mérték-kan. pro die). Haemoneurol Cognet (haemoglobinos készítm. 2 kk. pro die). Jó hazai készítmény a Gréb-féle *Elixir. ferri glycerophosph.* nemkülönben a *Biodyn*-tabletták is, melyek fe, ca, mg, na és chinin glycerophosphatokat tartalmaznak, darabjukban 0·1 gmot. Adag utóbbiakból napj. 6—12 db, előbbiből napj. 3—4 evők.

---

550 *Rp.* Calc. glycerinophosph. 2,0.
Aquae dest. 90,0.
Aquae Menthae pip.
Syrup. simplic. $\overline{aa}$ 30,0.
MDS. 3-szor napj. 1 evőkan.

551 *Rp.* Ferr. glycerinophosph. 2,0.
Aq. Cinnamom. 40,0.
Syrup. Amant. cort. 160,0.
DS 3-szor napj. 1 evőkan.

552 *Rp.* Ferr. glycerinophosph. 1,5.
Rad. Rhei chin pulv. 1,5.
Extr. chinae 4,5.
M. fiant pilul. No. L
DS. Naponta 4 szemet.

553 *Rp.* Natr. glycerinophosph. 50%. 25,0
Aquae destill.
Aquae aurant. flor. $\overline{aa}$ 50,0
Syrupi cort. aurant. 20,0.
MDS. Etkezés után 1 kk.

554 *Rp.* Natrii glycerophosphatici 25,0.
Aquae dest.
Aquae Naphae $\overline{aa}$ 50,0.
Syrup. cort. Aurant. 20,0.
MDS. 3 kk. napj
Neurasthenia általános gyengeséggel.

Glycosal s. Aether glycerinosalicylicus. [$C_6H_4OH. COO. C_3H_5(OH)_2$.] Fehér, kristályos por, hideg vízben nehezen (1%), míg melegben és alkoholban igen könnyen old., chloroformban és aetherben nehezen Natr. salicyl helyett bels. porban 0·5—1·0 gr. pro dos. 4—5 gr. pro die. Küls. alkoholos, ol. terebinthinás, chloroformos (10—20%-os) oldata v. elegye bedörzsölésre kenőcsben eczema ellen.

555 *Rp* Glycosali 10,0.
Div. in dos. aequ. No XX.
S. ½—1 óránként 1 port, míg az izzadás be nem áll.

556 *Rp.* Glycosali 20,0.
Spir. vini 100,0.
Glycerini 20,0.
S. Külsőleg bedörzsölésre.

557 *Rp.* Glycosali 10,0.
Spir. vini 100,0.
Chloroformii
Ol. Terebinth. aa 10,0.
MDS. Küls. bedörzsölésre.

558 *Rp.* Glycosali 3,0.
Vaselini fl.
Lanolini $\overline{aa}$ 30,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs.

Glycerophosphat granulé Robin (diabetikusok részére tablettákban). kit. hat. ideg- és csonterősítőszer, jav : rhachitis, neurasth., szellemi megerőltetésnél, terhesség és szoptatás idejében. (L. hird.)

Tabl. Biodyni sec. Gréb (Tabl. ferri glyceroph.), életerő tabl., erősítő tápszer tabl. alakban csokoladébevonattal, pro dosi: Fe, Ca, Mg, Mn, Na és Chin. glycer. sói 0 10, jav. : chlorosis, anaemia, anorexia, lat. tuberk., neurasth., morb. Basedowi, gyönge gyermekek erősítésére. (L. hird.)

Goa pulvis. l. Araroba.

Gomenol. Illatos olaj (Melaleuca viridiflora. Myrtaceae). 60% cineolt tart. Tüdőtuberculosis, légzőszervek hurutos betegségei, pertussis, rheumatismus, neuralgiák, cystitis ellen bels. 0,25 pro dos. napj. 1—10-szer caps. gelat.-ban.

Gonorol. Tisztított ol. santali. Színtelen, gyenge szagú, alkoholban oldh., illatos olaj. Gonorrhoea ellen bels. 10—20 csepp 2—3-szor napj. czukorra cseppentve v. caps. gelatinosában.

Gonosan. A piper methysticum gyantája ol. santaliban oldva (1 : 4). Zöldessárga, olajos folyadék. Antigonorrhoeicum. Capsulák (0·3 gm) készen. Adag 3—5-ször napj. két-két caps Helybeli kezelést nem teszi fölöslegessé. Gyomorbélzavarok használata közben gyakoriak.

Gossypii herbacei cortex radicis (Malvaceae). Amerikában *cottonroot bark* név alatt népszerű. Hatóanyagai egy részletesebben még nem ismert gyantás anyag, kevés tannin. Emmenagogum, haemostaticum, mint a secale cornutum. Adag bels. decoct. 60,0 : 300,0 vízre, ½ ór. egy vörösboros pohárral.

Extractum fluidum corticis Gossypii. Emmenagogum, haemostaticum. Adag bels. 3—5-ször napj. 1 kk. czukros vízben.

II. **Graminis rhizoma.** (Triticum repens. Gramineae.) A spec. diureticae alkotórésze. Önállóan nem használjuk.

II. **Granati Punicae cortex.** (Punicaceae). Hatóanyaga: pelletierin ($C_{16}H_{30}N_2O_2$), folyékony alcaloid. Anthelminthicum taeniák ellen. Nem hashajtó. Adag: macerato-decoctum alakjában 30,0—60,0 : 600,0 vízre, 12 órai maceratio után felényire bepárlandó egy óra alatt elfogyasztandó éhgyomorra, utána hashajtó (calomel).

II. **Extractum Punicae Granati.** Félsűrű vizes kivonat. Adag 8,0—10,0 egy kurára, pilulában, caps. gelat.-ban. Utána hashajtó (calomel).

Pelletierinum sulfuricum. } Adag oldatban, pilulában 0,3—0,8 egy kurára.
Pelletierinum tannicum. } Utána calomel hashajtóul.

---

559 *Rp.* Cort. Punicae Granati 60,0.
Aquae fontis 600,0.
macera per 12 horas, dein coque usque ad remanentiam 300,0.
colaturae adde
Extr. Filicis maris aeth. 3,0.
Syrup. cort. Aurant. 30,0.
DS. 3-szorra bevenni 1½ óra alatt, reggel, éhgyomorra. Emelygés ellen czitromos viz, rotulae menthae pip. Felnőttnek.

560 *Rp.* Pelletierini tannici 0,5
Aquae dest. 80,0
Syrup. simpl. 20,0
DS. Reggel, éhgyomorra bevenni 1 óra alatt.

561 *Rp.* Extr. Punic. Granat. 8,0.
Tannini 1,0.
Pulv. r. Althaeae qu. s. ut. f. l. a. pilul. No. 30.
Consp. pulv. rad. Althaeae.
DS. 1½ óra alatt reggel, éhgyomorra bevenni. Felnőttnek.

562 *Rp.* Cort. Punicae Granati 15,0.
Aquae fontis 200,0
macera per 12 horas. dein coque usque ad remanent. 100,0.
colat. adde
Syrup. cort. Aurant. 20,0.
DS. 3-szorra bevenni 1 óra alatt, reggel, éhgyomorra.
4—8 éves gyerm.

Grindeliae herba. A Grind. robusta és squarrosa (Compositae) levelei és virágai. Tartalmaz illó olajat. acid. robusticumot s egy alkaloidot (grindelin). Úgy látszik, sedativ hatása van s e miatt haszn. bronchitiseknél a köhögés csillapítására. továbbá tussis convulsiva, asthma nerv., angina pector., Basedow-kór, ideges szívdobogás, hólyaghurut alkalmával. Adag. bels. infus. 10,0 : 200,0 vízre 2—3 ór. 1—2 evők.

Extractum fluidum Grindeliae. Haszn. mint a herba. Adag bels. 1,0—3,0 3—4 ór. Gyermekeknek (2—4 éves) tussis convuls. esetén 2 ór. 10—15 cseppet.

563 *Rp.* Extr. fluidi Grindeliae 15,0.
Kalii jodat. 5,0.
Aquae dest. 150,0.
Syrup. cort. Aurant. 30,0.
MDS. 3 ór. 1 evők.
Asthma nervos. és cardiacum esetén.

564 *Rp.* Infus. herb. Grindel. e. 10,0.
l. a. p. ad colat. 180,0.
Natrii hydrocarb. 4,0.
Tinct. Opii croc. gtt. 10.
Syrup. Ipecac. 20,0.
MDS. 2—3 ór. 1 evők.
Catarrh. bronch. chron.

---

565 *Rp.* Extr. fluidi Grindel. 10,0.
Syrup. cort. Aurant.
Aquae dest. $\overline{aa}$ 40,0.
MDS. 5—10 éves gyermeknek napj. 3—4 kk. v. gyk.
Pertussis, asthma nerv.

Guacamphol. s. **Guajacolum camphoratum.** (Camphorsavas guajacolester). Fehér, szag- és íztelen, vízben nem oldh. jegecztűk. Tüdővészesek éjjeli izzadása és hasmenése ellen 0,2—1,0 pro dos. és pro die, porban, pilulában, caps amylaceában.

Guaethol. Kozmás katechin-monoaethyl-aether. ($C_6H_4.OC_2H_5.OH$) Színtelen, olajos folyadék Vizben alig oldh. Desinficiens, analgeticum ecsetelések, bedörzsölések alakjában. Lehet subcutan v. intramuscularis befecskendésekre is használni neuralgiák ellen (1 : 9 glycerin).

566 *Rp.* Guaetholi
Chloroformii $\overline{aa}$ 10,0.
MDS. 2—3 × napj. 3 ketm. ecsetelni.

567 *Rp* Guaetholi 2,0.
Glycerini 20,0.
MDS. Felrázva napj. 1/5 részét a hólyagba fecsk. Cystitis tubercul.

Guajacolsalol. l. Guajacolum salicylicum.

Guajacolum. [$C_6H_4.OH.OCH_3$] A kreosot egyik alkotórésze. Színtelen, vízben nem, borszeszben, aetherben, zsíros olajokban jól oldódó folyadék. Ize, szaga kellemesebb, mint a kreosoté. Oldatai a világosságon megzavarodnak, azért fekete üvegben rendeltessék. Tuberculum-bacillust 1 : 2000 oldata megöli, 1 : 4000 oldata gyengíti (GUTTMANN). Haszn. a kreosot helyett tuberculosis eseteiben. Adag bels.: 0,05 pro dos. és 0,2 pro die (GUTTMANN pro die 1,0 grmot ajánl caps. gelatin, pilula, borszeszes oldat alakjában v ol. jecorisban). Dos. max. sing. 0,05. pro die: 0,2. Guajacolt tartalmaz a *Myrticol* nevű készítmény is. (L. e. cz. a.)

568 *Rp.* Guajacoli (1,0)—2,0.
Aquae dest. 180,0.
Spirit. vini dil. 20,0.
M. det. in vitro nigro.
S. 2—3-szor napj. 1 kk. —1 evők. egy pohár vízben, étkezés után. Tuberculosis pulmon.

569 *Rp.* Guajacoli 2,0.
Pulv. et extr. Liquir. $\overline{aa}$ qu. s. ut f. pilul. No. 100.
Obdue. foliis Argenti.
DS. 3—5-ször napj. 3—5 szemet emelkedőleg. Egy pilulában körülb. 0,04 guajacol.

---

570 *Rp.* Guajacoli 13,5.
Tinct. Gentianae 30,0.
Spir. vini dil. 250,0.
Vini Xerensis qu. s.
ad 1000,0.
MDS. 2—3-szor napj. 1 evőkan. egy boros pohár vízben. Tuberculosis pulmon.

571 *Rp.* Guajacoli 3,0.
Olei Jecoris Aselli 150,0.
MDS. Étkezés előtt 1 kk. napj. 3-szor. Egy kk.-ban körülb. 0,2. guajacol.

Guajacolum benzoicum Színtelen, szagtalan, íztelen, vízben nem oldh. por. 54% guajacoltartalmú. Haszn. bels. mint a guajacolé. Adag 0,25—1,0 por dos. napj. többször porban.

Guajacolum camphoratum l. Guacamphol.

†H. **Guajacolum carbonicum** s. **Duotal.** [$CO_3(C_6H_4O.CH_3)_2$] Fehér, szagtalan, íztelen, jegeczes por. Vízben nem old. Gyomorból fel nem szívódik, belekben hasad guajacolra és szénsavra. Haszn. guajacol helyett. Adag 0,2—0,5 napj. 2—3-szor porban. Adaggal lehet emelkedni. Dos. max. pro dos 1,0! pro die 5,0!

572 *Rp.* Guajacoli carb. 10,0.
Div. in dos. aequ.
No 20.
S. 3—5 port napj. emelkedőleg.

573 *Rp.* Extr. Nucis vom. 0,1.
Guajacol. carbon. 10,0.
M. f. p. div. in dos. aequ. Nr. 10.
DS. 3 port naponta.

Guajacolum cinnamylicum. Színtelen, vízben nem oldh. jegecztűk. Haszn. mint a guajacolé. Adag bels. porban 1,0 napj. többször.

Guajacolum kakodylicum. Pirosas-fehér, rossz szagú, égető ízű, vízben. olajban old. por. Arséntartalmánál fogva vigyázat (!!). Tuberculosis ellen subcután olajoldatban 0,03—0,05 pro dos. és pro die.

Guajacolum phosphoricum. Fehér, vízben oldhatlan, szagtalan por. Haszn. mint a guajacolé. Adag bels. porban 0,25—0,5. pro dos. napj. többször.

Guajacolum phosphorosum. Fehér, vízben oldh. csípő ízű por. Haszn. adag, mint az előbbinél.

Guajacolum salicylicum. Guajacolsalol. Fehér, íz- és szagtalan, vízben nem oldh. por. Haszn. mint a guajacolé. Adag. bels. porban 0,5—1,0 napj. többször.

Guajacolum valerianicum. Geosot. A guajacol valerianasavesterje. Olajszerű, sárgás, vízben neh. oldh. folyadék. Adag tuberculosis ellen 0,2 pro die gelatincapsulákban.
Guajacylum. Mészsója a guajacolsulfonsavnak. Szürke, vízben old. por. Helyi anaestheticumként subcután 5—10% oldatból 1—2 fecsk.
Guajakinol (48,8% chinin, 18,6% guajacol). Sárga kristályok; vízben jól oldódik. Haszn. a légzőutak betegségeiben. Adag: 1,0 pro die.
Guajamarum. A guajacolnak glycerinestere. Fehér, jegeczes, keserű, aromás por; vízben neh. old. Haszn. mint a guajacolé. Gyomorban bélben hasad guajacolra és glycerinre. Gyomor és bélantisepticum 0,2—1,0 pro dos. porban, oldatban. Küls. izületi rheumatismus elleu kenőcs 1:4.
Guajasanol. Diaethylglycocoll-guajacol sósavas sója. Fehér, guajacolszagú, keserű, vízben oldh. jegeczek. Antisepticum, mint a bórsav; helybeli anaestheticum is. Bélben guajacol hasad le. Bels. tuberculosis ellen 1,0—3,0 napj. 3—4-szer porban (ostyában) Küls. 1—2% oldatok. Hólyagmosáshoz 1‰ oldat.
†H. **Guarana** A Paullinia sorbilis (Sapindaceae) brasiliai fának szárított és porrátört magvaiból gyúrt s megszárított kemény tészta (pasta). Barnásfekete, belül vörhenyesen márványozott, kemény, törése majdnem egyenes, csekély fényű. Vízben részben oldható, sajátos szagú, fanyar, kesernyés ízű. Hatóanyagai coffein (4%), tannin és zsiros olaj. Hatása, mint a coffeiné, e mellett adsrtingens is. Diarrhoea, dysenteria, hemicrania ellen bels. adag 0,5—2,0 pro dos. napj. 3—4-szer.

574 *Rp.* Guaranae pulv. 5,0.
Sacchar alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No 10.
Det. in chart. cerat.
S. Hemicrania esetén ½ ór. egy port a roham kezdetén. Összesen 3—4 port.

575 *Rp.* Guaranae pulv. 0,5.
Pulver. Doveri 0,1—0,3.
Sacchar albi 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
Det. in chart. cerat.
S. 2 ór. 1 port. 1—5 éves gyermekeknek. Idült bélhurut.

H. **Gummi arabicum.** Megszáradt növényi nedv. (Acaciafajok. Mimosae). Gömbölyded, fehér vagy sárgás, a fölületen át nem tetsző, íztelen, szagtalan darabok. Borszeszben nem oldódik, kétszeres mennyiségű vízzel ragadós, savanyú, nyúlós

oldat képződik. Küls. hintőporban, oldatban bevonó. Klystirhez 1 : 3, száj- és torokvízhez 1 : 5—10 Bels. nem, hacsak nem mint vivőszer. Gyógyszerészeti technikában fontos szer, különösen emulsiók készítésénél.

H. **Mucilago Gummi arabici.** (1 : 2 vízre). Segítőszer pilulák pastillák készítésénél; vivőszer.

H. **Pulvis gummosus.** (Amylum, rad. liquirit. pulv. gummi. arab. és sacchar. alb. keveréke). Vivőszer poralakú gyógyszerek számára sacchar. helyett.

H. **Linctus gummosus.** (Mucil. Gummi arab. + syrup. simpl. aa). Keserű vagy csípős anyagok vivőszere.

H. **Mixtura gummosa.** (Mucil. Gummi arab. syrup. simpl. és aqua dest. keveréke). Vivőszer keserű v. csípős anyagok számára.

Gummi Kino l. Kino.

Gutti s. Gummigutti. Narancssárga, kagylós törésű, viaszfényű, szagtalan, édeses, majd égető ízű mézgagyanta. Erős drasticum. Bels. adag pilulában 0,01—0,05—0,2! napj. 2—3-szor Dos. maxim. pro die 0,8! (M. Gyk. I. kiad.). Számos titkos szer, p. o. a Morrison-féle pilulák is tartalmazzák. (Nagy vigyázat!)

576 *Rp.* Gutti.
Pulv. tub. Jalapae
Aloes aa 2,0.
Pulv. rad. Rhei chin. 0,6.
Spirit. dil. qu. s.
ut. f. pilul. No. 30.
Obducant. balsamo tolutuano.
S. 1—3 szemet egyszerre
Drasticum.

577 *Rp.* Gutti
Folior. Digit. pulv.
Bulbi Scillae
Stibii sulf. aurant. aa 1,0.
Extr. Graminis qu. s.
ut. f. l. a. pilulae No. 50.
Consperg. Lycopodio.
DS. 2—3 ór. 1 szemet; az adag emelhető.
Pilulae hydrogogae Heimi.

Gymnema silvestre. Folia. (Asclepiadeae.) Hatóanyaga gymnemasav. A nyelvre, ha helybelileg hat, megszünteti az édes és keserű (?) ízérzést. Diabeticusok kellemetlen édes parageusiája ellen decoct. (5,0—10,0 : 200,0.) a száj kiöblítésére. Használható keserű gyógyszerek bevétele előtt is.

Gynoval. Az isoborneol isovaleriansavestere. Kellemes szagú, színtelen, vízben oldhatlan, szeszben oldható folyadék. Enyhe sedativum és fájdalomcsillapító. Adag 3-szor napj. 8—10—15 csepp. Vannak készen zárt capsulák is. Ezekből 1—2 db. egyszerre vehető be.

Haemalbumin. Igen kevés Fe-ot tartalmazó, vérből készült fehérjés készítmény. Vízben oldható barnás por. Mint Fe-készítmény nem nagy értékű. Adagul ajánlják gyerm. 3-szor napj. 1 kk., felnőttnek 1 evők. vízben, tejben, levesben.

Haematinalbumin. Vérből készült, vízben oldhatlan barnás por. U. az áll erről is, mint a haemalbuminról. Adag is u. az.

Haematogen. (Dr. Hommel.) Vérből készült vastartalmú készítmény. A vas javalatai alapján adag bels. felnőttnek 2 × napj. 1 evők., gyerm. 2-szer napj 1—2 kk.

Haematopan. Tápanyag. Keveréke haemoglobinnak és malátakivonatnak.

Haemolum. Kobert által előállított vaskészítmény. Létrejön, ha zinkpor hat vérfestékre. Feketebarna por. Adag chlorosis ellen 0,1—0,5 napj. 3-szor étkezés előtt, porban, pastillákban.

Haemogallolum. Kobert állította elő. Létrejön, ha pyrogallol hat vérfestékre. Barnafekete por. Haszn. mint a haemolumnál.

Haemoglobin. Barna, vízben oldh. por. Mint Fe-készítménynek nincs számottevő értéke. Adag 0·2—0·5 pro dos.

Haemoneurol (Cognet). L. Glycerophosphatok cz. a.

Hamamelidis virginicae folia et cort. radic. (Hamamelideae) Hatóanyaga csersav; a levelekben ezenkívül illó olaj. Amerikában divatos adstringens, haemostaticum (minden fajta vérzések ellen). Használtatnak készítményei:

Extractum Hamamelidis fluidum. Bels. adag 4,0—8,0 pro dos. 2—3 ór., vagy kávéskanalanként czukros vízben, syrupban. Főleg menorrhagiák, metrorrhagiák és haemorrhoidalis vérzések ellen.

Tinctura Hamamelidis. Bels. adag 5—30 csepp pro dos. napj. 3—4-szer.

Hamamelin s. Hamamelidin. Beszárított borszeszes kivonat. Suppositoriumban 2,0 pro dos., pilulában 0,05—0,2 pro dos.

578 *Rp.* Extr. Hamamelidis fluidi 40,0.
Aquae dest.
Syrup. cort. Aurant. aa 50,0.
MDS. 2 ór. 1 gyk.—evők.

579 *Rp.* Tinct. Hamamelidis
Tinct. Chinae. comp. aa 20,0.
MDS. Czukros vízben 10 csepp — 1 kk. napj. többször.

---

580 *Rp.* Decoct. cort. Hamamelidis e 20,0.
l. a. p. ad colat. 400,0.
Syrup. simpl. 40,0.
MDS. 2—3 ór. egy vörös boros pohárral.

581 *Rp.* Hamamelini 1,0.
Butyri Cacao qu. s.
ut. f. supposit. No. 5.
DS. 0,2 gmos. hamamelin csapok. Napj. 2 db. használandó el.

Hectine. Bonyolult összetételű arzénvegyület, a salvarsan helyett franczia részről ajánlották. 19% As van benne. Haszn. 0·1%-os oldatból 6 napon át 1 kctm. naponta bőr alá, azután naponként 1 kctm.-el több. Bels. 20—30 csepp a 0·1%-os oldatból.

Hedonal. (Methyl-propyl-carbinol-urethan.) Fehér, kissé kellemetlen szagú és ízű por, vízben csak kevéssé oldódik. Tablettákban vagy ostyában kell beadni. Igen jó hypnoticum. Dosis sing. 1·25—2·0 esténként.

582 *Rp.* Hedonali 1,5—2,0.
Dent. tal. dos. No VI.
S. Este egy port.
Hypnoticum.

583 *Rp.* Hedonali 6,0.
Spirit. dil.
Syrupi Cinnam.
aa 30,0.
Olei Carvi aeth. gtt. 2.
MDS. Este 1 evők. (1,5 gm.)
Hypnoticum.

Hegonon. 7% ezüstöt tartalmazó fehérjés ezüstvegyület. Vízben jól oldh. Haszn. mint az arg. proteinicumé. L. ott.

Helkomen. Dibrom-beta-oxynaphtoesavas bismuth. Sárgabarna por. Antisepticum. Használata hasonló a xeroform és dermatolhoz.

Helcosol. Bismuthum pyrogallicum [$Bi.O.H.(C_6H_3(OH)_2O)_2$]. Zöldes-sárga, szag és íztelen, vízben nem oldh. por. Gyomor és béldesinficiens Adag bels. porban 0,3—1.0 pro dos napj. 2—3-szor.

Helenin (C_6H_8O). Az Inula Helenium gyökeréből előállított camphor. Antisepticus hatású; haszn. phthisis, pertussis, bronchitis capillaris eseteiben. Bels. 0,01—0,04 pro dos. 4—5-ször napj. borszeszes oldatban, pilulában.

584 *Rp.* Helenini 0,6.
Pulv. et extr. Liquir.
aa qu. s.
ut f. pilul. No. 30.
Consp. pulv. Liquir.
DS. 1—2 szemet 3—5-ször napj.

585 *Rp.* Helenini 0,3.
Pulv. Amyli 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
Det. in caps. amylac.
S. 2—3 ór. 1 dbot.

586 *Rp.* Helenini 0,5.
Olei Jecoris Aselli 100,0.
M. f. solut.
DS. Napj. 1—3 kk.

587 *Rp.* Helenini 0,1.
Cognac 40,0.
M. f. solut.
DS. 3 ór. 1 kk.

Helgotan. A tannoform helyett használható methylen-tannin. Vízben nem oldh. por. Haszn. l. tannoform cz. a.

Hellebori viridis radix. (Ranunculaceae). Hatóanyaga helleborein ($C_{26}H_{44}O_{5}$) és helleborin ($C_{36}H_{42}O_{6}$), glycosidák. Drasticum. Szívre különben úgy hat, mint a digitalis. Népgyógyászatban (Erdélyben) antihydropicum. Bels. adag porban, pilulában, decoctumban 0,02—0,1 pro dos. 2—3 ór. (Vigyázat! Erős méreg! Mint drasticum ne használtassék!)

Helleboreinum ($C_{26}H_{44}O_{15}$). Különböző helleborus-fajokból előállított glucosida. Színtelen v. fehéres tűkből álló jegeczek, vízben könnyen oldódnak. Digitalis pótszeréül ajánlották. Cardiacum. diureticum. Könnyen okoz hasmenést. Cumulativ hatása nincs. Adag bels. 0,01—0,02 grm. pro dos. 3—5-ször napj. pilulában.

Helmitol. (Methylen-czitromsavas hexamethylentetramin). Az urotropinnak kellemes ízű, vízben jól oldható pótszere. A szervezetben formaldehyd képződik belőle. A húgyutak desinficiálására pyelitis, cystitis stb. esetén adagja 1,0 2—3-szor napjában.

588 *Rp.* Helmitoli 5,0.
Dis. in dos. aequ.
No. 10.
DS. 1/2 gmos helmitol-porok.

Hermophenyl. Vízben jól oldható, fehér por. Tart. kb. 40% Hg-t. Antisepticum, antilueticum. Sebkezelésre 0,1—1,0% os oldat; antilueticus befecskendezésekre 0,01 pro die.

Heroin l. opium és morphin.

Hetol (Natrium cinnamylicum). Acid. cinnamylicum helyett (l. ott) 1—5%-os vízes v physiol. konyhasóoldatok venás v. glutealis befecsk. alakjában. haszn. Kezdetben 1 mg. 3-szor hetenként. Oldatok sterilizálandók.

Hetokresol (Cinnamylmetakresol). Vízben oldhatlan, fehér por. Gümőkóros fekélyekre, sebekre behintés alakjában porfuvóval v. aetheres oldatban permetezve (1 : 10—20). haszn.

Hetralin. Resorcin hexamethylentetramin. A vizeletet erősen savanyúvá teszi. Cystitis gonorrhoeicanál ajánlják, mint az urotropin helyettesítőjét 1—1,5 gmos adagokban

Hirudin. A pióczákból kivont azon anyag, mely a véralvadást akadályozni tudja. Barnás, száraz, lemezes anyag, mely vízben jól old. 0,001 elegendő, hogy 7·5 kctm. vért folyékony állapotban

---

tartson. Használatra 0,01 feloldandó 2 ketm. dest. vizben v. physiol. konyhasóoldatban.

H. **Hirudo medicinalis** és **H. officinalis.** Piócza (Annulatae). Csak egyszer használható. Használat után elpusztítandó.

Histosan. A guajacolnak fehérjés vegyülete. Barna por, csak a belekben oldódik. Haszn. mint a guajacol-készítményeké általában. Adag porban 3—4-szer napj. 0·25—0·5 gm.

Holocainum hydrochloricum. Diaethoxyaethenyldiamin sója. Színtelen jegeczek, 2½%-ban old. vízben. Helyi anaestheticum, mint a cocain. Szembe 1%-os oldatból 3—5 csepp már érzésteleníti a corneát. Accomodatiót, belszemi nyomást nem befolyásolja, pupilla kissé szükül. Erős görcsokozó méreg (!!). Vigyázat. Csak a szemészetben (0,1 : 10,0).

Homatropinum l. Belladonna.

Homorenonum hydrochloricum. Az adrenalinhoz hasonló, de azzal nem egészen azonos synthetiçusan előállított aethylaminoacetkozmás katechin sósavas sója. 50-szer kevésbbé mérgező mint az adrenalin; szivre állítólag nem hat. Haszn. mint az adrenaliné, de 5%-os oldatban.

H. **Honthin s. Tanninum albuminatum keratinatum.** Keratinozott csersavas fehérje, melynek a tannalbin fölött az az előnye, hogy a gyomorban nem oldódik. — Sötét sárgásbarna, finom por, vízben oldhatlan, íz- és szagtalan; folyadékokban jól suspendálható, alkaliák oldják. Enteritis, diarrhoea ellen porban vagy nyákos főzetekben rendelik. Adagja felnőttnek 0·7—1·0, gyermeknek 0·2—0·5.

Hopogan. l. Magn. peroxyd.

Hopein A komló alkaloidája. Fehér, igen keserű, vízben oldhatatlan. Sedativum. hypnoticum. Adagja 0·02. Salicylsavas sója oldódik és hasonló hatású. Angol készítmény, csak kondenzált sörben oldva és phiolába zárva kapható. Adag ebből 20—40 csepp.

Hormonal. A gyomor és duodenum nyálkahártyájából és főleg a lépből előállított kivonat, mely bélmozgást idéz elő, ha a vérbe fecskendeztetik. 20 ketm. tartalmazó üvegekben kapható intramuscularis (barna üveg) és intravenás (kék üveg) befecskendések czéljaira Adag 10—20 ketm. egyszerre.

Hydracetinum l. Pyrodinum.

Hydrargol. l. Hydrarg. imidosuccin.

Hydrargyri praeparata.

1. *Hivatalos kénesőkészítmények.*

H. **Hydrargyrum purum s. Mercurius vivus** (*Hg*). Ezüstfehér színű, élénk fémfényű, nehéz folyadék. Bels. ileusnál mint mechanicusan (súlyánál fogva) ható szer 100,0—200,0 mennyiségben (?). Különben csak kenőcs és tapasz előállítására haszn.

H. **Emplastrum Hydrargyri** l. Emplastra.

H. **Unguentum Hydrargyri s. Unguentum cinereum.** 33.3% Hg. tart. Antiphlogisticus czélból 2,0—3,0 gm. 1—2 × napj. bedörzsölendő. Phthiriasis esetén a bőr beteg területére 2,0—3,0 dörzsölendő be egyszer. Syphilisnél a bedörzsölési gyógymódhoz 1,0—3,0-os adagok charta ceratában rendelendők.

††H. **Hydrargyrum bichloratum ammoniatum s. Mercur. praecipit. albus** [$Hg(NH_2)Cl$.] Igen fehér por, vízben nem oldható, sem borszeszben. Causticum. Bels. nem. Küls. kenőcsökben főleg lágy fekélyre és bujakóros fekélyekre mint izgató, maró és specificus szer (1 : 10—30). Dos. max. pro dos. 0,02! pro die 0,06!

††H. **Hydrargyrum bichloratum corrosivum s. Hydrarg. sublimatum** ($HgCl_2$). Apró, fényes, fehér jegeczekből álló szagtalan tömeg; maró és undorító fémízű; szétdörzsölve fehér por; 16 sr. hideg, 3 sr. forró vízben, ugyanannyi borszeszben és 4 sr. aetherben oldódik. Causticum, desinficiens, antisyphiliticum. Küls. sebkezelésben mint antisepticum 1:1000—2000; condylomák edzésére 1 : 10; permete alakban belégzésre vagy torok-, szájvíznek 0,2—0,5 : 1000; húgycsőbe fecskendésre 0,05—0·1 : 100; cystitis tuberc. 1 : 4000 s ebből 20—30 csepp a hólyagba fecsk.; bujakóros száj-, torokfekélyek ecsetelésére 0,5—1,0 : 100. Bels. pilulában, porban, bőr alá fecskendés alakjában 0,005—0,01 pro dos. 1—2-szer napj. Dos. maxim. sing. 0,02! Dos. maxim. pro die 0,06! Per os soha éhgyomorra! Por, pilula argillával készíttessék. Bőr alá fecskendésre szolgáló oldatba 1 r. $HgCl_2$-hoz 10 r. $ClNa$ vétessék. Sublimatfürdőket l. Fürdők cz. a.

†† **Cylindri Hydrargyri bichlorati.** Azelőtt pastilli hydrarg. bichl. corr. név alatt szerepeltek; a cylinder elnevezés jobb. Rózsaszínre festett 0,5 vagy 1,0 sublimatot és ugyanannyi natr. chloridot tartalmazó készítmény. Haszn. sublimatoldatok gyors készítésére. 1 liter vízre 1 db. Nagy vigyázat (!!!). Zárt helyen tartandó (!). Csak megbízható beteg kezére szabad bízni (!). Figyelmeztetni súlyos mérgezést okozó voltára (!). Méregjegygyel minden készítm. el kell látva lenni. Az elhasznált v. megmaradt oldatok alkalmas helyen öntendők el (!). Edényekre vigyázat (!).

H. **Tela Hydrargyro bichlorato corrosivo impraegnata.** Antisepticus sebkötéshez.

H. **Filum sericeum hydrarg. bichlor. impraegn.** Asepticus varróselyem.

Past. Hydrarg. bichlor. Dr. Egger hazai gyártmány.
Mercurocréme sec. dr. Rosenberg, legtiszt., legkényelm. bedörzs. kura, bedörzs. 3—5 percz, nem piszkítja a fehérneműt, zsír- és szagtalan, mite 3 gr. 22⅓% Hg., normale 3 gr. 33⅓% Hg, forte 3 gr. 50% Hg.-t tart. (L. hird.)

††H. **Hydrargyrum bijodatum rubrum** (*HgJ_2*). Skarlátvörös por, vízben alig, hideg borszesz 130, forró borszesz 20 súlyrészében oldható Kissé erősebb causticum, mint a hydrarg. bichlor. ammon. Küls. kenőcsben 0,1—0,5 : 10. Bels. ritkán, még leginkább görvélyes egyének bujakórjánál. Bels. adag porban, pilulában 0,005—0,01—0,02! pro dos. Dos. maxim. pro die 0,06!

†H **Hydrargyrum chloratum mite sublimatione paratum, seu Calomel** (*Hg_2Cl_2*). Finom, sárgásfehér, nehéz por, mely kristálytörmelékből áll. Íz- és szagtalan. Vízben, borszeszben, aetherben oldhatlan. Küls. substantiában, mint a nyákhártyákat, fekélyeket enyhén edző hintőpor haszn. Bels. kis adagban antisyphiliticum (porban opiummal 0,02—0,05 pro dos. napj. 2—3-szor), nagy adagban laxans, diureticum (0,1—0,5 pro dos. napj. 2—3-szor, gyakran jalapával együtt). Cholera asiatica és nostras, valamint typhus abdom.-nál nagy adagban, mint a beleket desinficiáló szert ajánlották. Dos. maxim. pro die. 1,0!

††H. **Hydrargyrum chloratum mite vapore paratum s. Calomel vapore paratum.** Bels. soha se rendeld; ha rendelnéd is, a gyógyszerésznek *nem szabad* expediálni, mert erősen mérgező. Csupán és egyedül a szemészetben haszn. a szembe hintésre. Egyidejűleg nem szabad bels. jódkészítményeket adagolni.

††H. **Hydrargyrum oxydatum flavum** (*HgO*). Sárga por, vízben nem oldható. Edző hatású. Küls. mint kenőcs lágy fekélyekre, syphiliticus fekélyekre 1 : 10—30, szemkenőcsnek 0,1 : 10—20. Dos. maxim pro dos. 0,02! pro die 0,06!

††H. **Hydrargyrum salicylicum.** Fehér, alaktalan, szag- és íztelen, közömbös kémhatású, finom por, mely vízben, borszeszben nem oldódik; jól oldódik konyhasó és natr. bicarbon. tartalmú folyadékokban. Igen állandó, ellentálló vegyület. Kéneső tartalma 59·5%. Haszn. küls. behintés alakjában syphiliticus fekélyekre, befecskendés alakjában (1 : 1000) gonorrhoea urethrae eseteiben. Bels. syphilisnél adag porban, pillulában emelkedőleg 0,01—0,05 grmig pro die. Bevétel után tejet igyék a beteg. Intramuscularis befecskendésekre 1%-os oldat kali carb. v. natr. chloratummal készítendő; egyszerre 1 fecsk. Paraffinum liquid-al készült suspensio is használtatik e czélra. Dos. max. sing. 0,02! pro die 0,06!

H. **Hydrargyrum sulfuratum rubrum.** l. Cinnabaris factitia

---

589 *Rp.* Hydrarg. bichlor. ammon. 0,5.
Bismuthi subnitr. 2,0.
Ungu simpl. 20,0.
MDS. Kenőcs. Psoriasis faciei.

591 *Rp.* Hydrarg. bichlor. ammon.
Bismuth. subnitr. āā 0,5.
Amyli.
Glyceriin āā 10,0.
Mu. f. ung nt.
DS. Kenőcs szeplő s az epidermis más festenyzettsége ellen.

593 *Rp.* Hydrarg. corros. 0,1.
Collodii flexil. 10,0—15,0.
MDS. Corrosiv-collodium edzésre.

595 *Rp.* Hydrarg. bichlor. corr.
Natrii chlor. āā 2,0.
Aquae dest. 100,0.
M. f. sol. filtra.
DS. 2%-os subl. oldat. Az orvos kezéhez, sub. sigillo. 4—5 naponként 1 Pravaz-fecsk. a glutensok közé fecsk. Sürgős esetekben (pl. agysyphilis) 3-5 %-osra is emelhetjük e vényen a sublimatoldatot. 10—15 injectio egy cyclus.

590 *Rp.* Hydrarg. bichlor. corros. 0,2.
Glycerini 40,0.
MDS. Syphiliticus torokszájfekélyek ecsetelésére.

592 *Rp.* Hydrarg. bichlor. ammon. 0,1.
Lanolini
Vaselinae āā 5,0.
M. f. ungn.
DS. Szemhéjkenőcs. Borsónyi használandó el egyszerre.

594 *Rp.* Hydrarg. bichlor. ammon. 2,0.
Unguent. emoll. 30,0.
M. f. unguentum.
DS. Praecipitat-kenőcs. Lupus erythematodes, psoriasis ellen.

596 *Rp.* Hydrarg. bichlor. corros. 0,1.
Argillae alb. qu. s. ut. f. cum guttis nonnullis.
Aquae glycerinatae pilul. No. 30.
Consp. pulv. Argillae.
DS. 2—4 szemet naponta.

597 *Rp.* Hydrarg. bichlor. corros. 0,1.
Natrii chlorati 1,0.
Aquae destill. 10,0.
M. f. solutio; filtra.
DS. 1%-os corrosiv-oldat Bőr alá fecskendésre. Sub sigillo. Az orvos kezéhez. 1/2—1 fecskendővel naponta.

---

598 *Rp.* Hydrarg. bichlor. corros. 0,5.
Aquae destill. 500,0.
Eosini qu. s.
M f. solutio.
DS. 1 pro mille corrosiv. oldat. Külsőleg. Sub signo veneni.

600 *Rp.* Hydrarg. bijodati rubri 0,5.
Ungu. simpl. 20,0.
M. f. unguent.
DS. Kenőcs.

602 *Rp.* Calomelanos vapore par. 10,0.
Det. in vitro cum epist. vitreo clauso.
DS. Az orvos kezéhez. Calomel. Hintőpor. Szemészetben.

604 *Rp.* Calomelanos 0,05—0,1.
Ferri lactici 0,2.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Reggel, este 1 port. Csecsemőknek syphilis congenita esetén, ha nagyfokú vérszegénység is van jelen, ami ha nincs, úgy a ferrum lact. elhagyandó

606 *Rp* Calomelanos 1,0.
Tuberor. Jalapae pulv.
Sacchar. alb. āā 2,5.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 5.
DS Naponta 1—2 port. Drasticum.

599 *Rp.* Hydrarg. bijod. rubr 0,05
Kalii jodati. 3,0.
Aquae dest. 150,0.
Glycerini 10,0.
M f. solutio.
DS. Reggel, este egy evőkanállal. Lehet emelkedni 3—4 evőkanálig naponta.
Syphilis.

601 *Rp* Calomelanos 0,5.
Opii pur. pulv. 0,05.
Sacch. alb. 4,0.
M f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2—3-szor napj. 1 port Felnőtteknek.
Syphilis.

603 *Rp.* Calomelanos 1,0.
Olei Olivar. 10,0.
M. f. suspensio
DS. 1—2 hetenként 1/2 Pravaz-fecsk. a glutensok közé. 5—7 injectio egy cyclus.

605 *Rp.* Calomelanos 0,05.
Pulv. Doveri 0,05—0,08.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Reggel, este egy port. Csecsemőknek syphilis congen. esetén, ha bélhurut is van jelen. Ugyanez rendelendő cholera infantum ellen is, midőn a calomel összes adaga 0,08-ra emelhető és 2 ór. adandó 1 por.

---

607 *Rp.* Calomelanos 2,0.
Sacchar alb. 5,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Naponta 3—4 port. Diureticum.

608 *Rp.* Hydrarg. oxyd. flav. 0,2.
Lanolini
Vaselinae aa 5,0
M. f. unguent.
DS. Szemhéjkenőcs.

609 *Rp.* Hydrarg. salicyl.
Kalii carb. aa 1,0—3,0.
Aquae dest. 1000,0.
MDS. Sebkötözéshez.

610 *Rp.* Hydrarg. salicyl. 1,0.
Vaselinae 30,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs syphil. fekélyekre.

611 *Rp.* Hydrarg. salicyl. 1,0.
Magnes. carb. 20,0.
MDS. Hintőpor, syphil. fekélyekre.

612 *Rp.* Hydrarg. salicyl. 0,1.
Aquae dest. 250,0.
Natrii bicarb 1,0—1,5.
MDS. Gonorrhoeánál a húgycsőbe fecsk. 3 × napj.

613 *Rp.* Hydrarg. salicyl. 0,5.
Opii pur pulv. 0,1.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Napj. 2 port.

614 *Rp.* Hydrarg. salicyl. 1,0.
Opii pur. pulv. 0,2.
Extr. Gentian. qu. s. ut. f. pilul. No 30.
Consp. pulv. Liquir.
DS. Napj. 2—3 szemet.

615 *Rp.* Hydrarg. salicyl
Kalii carb. aa 0,1.
Aquae dest. 10,0.
MDS. Bőr alá fecskendésre. Egy fecsk. pro die.

616 *Rp.* Hydrarg. salicyl 1,0.
Paraffin. liquid. 10,0.
MDS. Intramuscul. befecskendésre

2. *Nem hivatalos kénesö készítmények.*

Pulvis cinereus s. Mercurin Egger és Mercuriol (Blemquist-Ahmann); 33—40% kéneső tartalommal a Welander-féle zsákocskákban vétetnek használatba az ungu. ciner. helyett. A készítmények amalgamálás útján készülnek, poralakúak. Antisyphiliticus gyógymódnál 5 gm. napj. az első 5—10 napon át, majd másodnaponként 5 gm. Az elillanó kénesőgőzök hatnak. Némelyek épp oly jónak vélik, mint az inunctiós gyógymódot. A kura 10 napig tart.

Hydrargyrol. ($C_6H_4.OH.SO_3Hg.$) Kéneső paraphenylthionat. Barnavörös, szagos, vízben s glycerinben oldh. lemezkék. Sublimat helyett mint antisepticum Nem mar, fémeszközöket nem rontja, fehérjét le nem csapja. 1—4 : 1000 old. haszn.

Unguentum cinereum cum resorbino paratum. Ugyanolyan kénesőtartalmú mint a hiv. kenőcs. 15 grammos beosztott üvegtubusokban kapható.

Charta Hydrarg. bichlor. impraegnata. A sublimátcylinderek helyett Francziaországban gyakran haszn. készítmény. Nálunk is forgalomban van. Ugyanoly vigyázat, mint a cylinderekkel.

Hydrargyrum jodatum flavum (Hg_2I_2). Zöldessárga por. Haszn. mint a hydrarg. bijod. rubr.

Hydrargyrum aethylo-chloratum [$Hg(C_2H_5).Cl$]. Gyöngyházfényű, hideg vízben neh. old. jegeczek. Antisyphiliticum. Bőr alá 0,005—0,01 pro dos. és die. 1%-os oldat irandó fel. Helybelileg nem izgat.

Hydrargyrum kakodylicum [$(CH_3)_2\ AsO_2]_2$ Hg. Fehér, hydroskópos kristályok; vízben, alcoholban könnyen old. Syphilis ellen intramuscularisan 0·03 naponta.

Hydrargyrum atoxylicum. As-tartalmú higanykészítmény. Úgy haszn. mint a hydrarg. kakodyl. Adag: 1 : 9 készült olajosemulsióból 4 naponként 0·5 gm. intramuscularisan. Előnyei nincsenek más Hg. készítm. fölött.

Hydrargyrum benzoicum oxydatum. [$(C_7H_5O_2)_2\ Hg.+H_2O$] Fehér, szag- és íztelen jegeczpor; hideg vízben nehezen, forró vízben, borszeszben könnyen oldódik. Konyhasós vízben könnyen oldódik, midőn egy kettős só képződik. Antisyphiliticum. Bőr alá fecskendés alakjában adag 0,01 pro dos. és pro die. Oldat *ClNa* segélyével készíttessék.

617 *Rp.* Hydrarg. benzoici 0,15.
Argillae alb. qu. s.
ut. f. cum gtt. nonnull.
Aquae dest.
pilul. No. 30.
Consp. pulv. Argillae.
DS. 1—2 szemet napj.

618 *Rp.* Hydrarg. benzoici
Natrii chlorati āā 0,25.
Cocaini hydrochlor. 0,5.
Aquae dest. 30,0.
MDS. Bőr alá fecskendésre.

Gelokal 0·5, (kal. jodat. 0·5 + Hydrarg. bijodat. 0·005) jól bevált intern antilueticum (L. hird.)

Alcuentum Hydrargyri, vízben oldódó kenőcs 33⅓% higanynyal, eltartható, nem avasodik, gyorsabban resorb., mint a zsiros kenőcsök.

Mercurocréme sec. dr. Rosenberg legtiszt., legkényelm. bedörzs. kura, bedörzs. 3—5 percz, nem piszkítja a fehérneműt, zsir- és szagtalan, mite 3 gr. 22⅓% Hg., normale 3 gr. 33⅓% Hg., forte 3 gr. 50% Hg.-t tart. (L. hird.)

619 *Rp.* Hydrarg. benzoici
Vaselini āā 1,0.
Ol. Paraffini 8,0.
MDS. Intramuscul. befecskendésre. A Lewin-féle fecskendőből 2 osztásnyi jobbra és balra a gluteus izmok közé.

Hydrargyrum bichloratum carbamidatum solutum. (1,0 hydrarg. bichlor, 100,0 forró, párolt vízben feloldatik, a lehűlt oldathoz 0,5 ureum tétetik.) Hosszú időre nem rendelhető, mert megbomlik. Bőr alá fecskendésre igen alkalmas syphilis esetén. Napj. 1 fecskendővel.

Hydrargyrum carbolicum s Hydrarg. carbol. oxyd. s. Hydrarg. diphenylicum (Merck.) $(OC_6H_5.Hg.OC_6H_5)$. Színtelen jegecztűk. Vízben, hideg borszeszben oldhatlan, 20 r. forró borszeszben oldódik. A kéneső erősen van a phenolhoz kötve ezen vegyületben, mely 51,8% kénesőt tartalmaz. Haszn. bels. mint antisyphiliticum. Adag pilulában 0,02—0,03 pro dos. 3-szor napj. Intramuscul. befecsk. alakjában ugyanennyi pro die.

620 *Rp.* Hydrarg. carbol. 1,2.
Extr. et pulv. Liquir. qu. s.
ut. f. pilul. No. 60.
Obduc. bals. tolut.
D. Napj. 2—4 szemet.

621 *Rp.* Hydrarg. carbol 2,0.
Mucil. Gummi arab. 4,0.
Aquae dest. 100,0.
MDS. Felrázva napj. egy. Lewin-féle fecsk. intramuscularisan.

Hydrargyrum colloidale. Barna, szemcsés anyag, vízben old. Az argent. colloidale módjára készül. Syphilisnél 10%-os kenőcs (napj. 3,0 gm. használandó el); bőr alá 2%-os oldat. Bels pilulában, 0,01 pro dos. napj. 1—2-szer.

622 *Rp.* Hydrarg. colloid. 10,0.
Aquae dest. 10.0.
Axung. Porci 60,0.
Cerae alb. 15,0.
Aetheris sulf. 1,5.
Aether. benzoati 3.5.
M. f. ungu.
DS. Werler-féle mercur-colloid. kenőcs Küls. mint az ungu. ciner. Napj 3,0 gm. fogyasztandó el

623 *Rp.* Hydrarg. colloid. 0,3—1,0.
Argyllae alb.
Glycerini āā qu. s.
ut. f. pilul. No 30.
Consp. Talco pulv.
DS. 3-szor napj. 1—2 szemet evés után. Syphilis.

Hydrargyrum formamidatum solutum. (LIEBREICH.) (1,0 frissen lecsapott kénesőoxyd oldata formamidben: az oldat felhigíttatik vízzel 100 köbctmrig.) Bőr alá fecskendésre alkalmas syphilis ellen. Napj. 1 fecskendővel.

Hydrargyrum gallicum. Zöldes-feketés, vízben nem oldh. por. Antisyphiliticum. 31% kénesŐ tartalmú. Adag. pilulában 0,02—0,04 pro dos.

624 *Rp.* Hydrarg. gallici 1,5.
Extr. Chinae 4,0.
M. f. l. a. pil. No. 50.
DS. Étkezés közben 3 × napj. 1—2 szemet

Hydrargyrum glutino-peptonatum hydrochloricum. Fehér lemezekből álló hydroskópos por. Vízben jól old. Antisyphiliticum. Adag 4%-os oldatból subcután napj. 1 fecsk. = 0,01 sublimattal.

Hydrargyrum imidosuccinicum. ($Hg.N_2C_8H_8O_4$). Fehér, selyemfényű jegeczpor, mely 25 r. vízben és 300 r. borszeszben tisztán oldódik. Antisyphiliticum. Bőr alá fecskendés alakjában 0,01—0,015 gm. pro dos. és pro die.

Hydrargyrum jodicum oxydatum. [$Hg(JO_3)_2$.] Fehér, amorph vízben oldhatlan por, oldh. NaCl v. IK-os vízben. Antisyphiliticum. Intraparenchym. befecskendések alakjában haszn.

625 *Rp.* Hydrarg. jodici oxyd. 0,12.
Kalii jodati 0,08.
Aquae dest. 10,0.
M. f. sol.
DS. 1—1½ fecsk. 2—4 naponként.

Hydrargyrum kalium hyposulfurosum. [$3Hg(S_2O_3)_2+5.K_2S_2O_3$]. Színtelen, vízben oldh. kis tűk. Tart. 31,8% Hg-ot. Antisyphiliticum. Subcután 0,25 : 10,0, ebből ½—1 fecsk. pro die. Fájdalmas.

Hydrargyrum oleinicum s. elainicum. [$Hg(C_{18}H_{33}O_2)$]. Olajsavas kénesŐ. Olajszagú, sárgásfehér, sűrű, áttetsző anyag, vízben, borszeszben, aetherben alig oldh., benzinben könnyen. Szürke kenőcs helyett haszn. lanolinnal keverve 1 : 5 kenőcs alakjában.

Hydrargyrum oxycyanatum. [$HgO.Hg(NC)_2$]. Fehér, jegeczes, vízben oldh. por. Mint antisepticum 5—6 × erősebb a sublimatnál, ezért 1 : 5000 oldatban jól haszn.; mint antisiphiliticum subcután 1%-os oldatból napj. egy fecsk.

Hydrargyrum peptonatum. (Bamberger.) (1,0 húspepton 50 kctm. párolt vízben oldatik, az oldathoz 20 kctm. 5%-os sublimatoldat tétetik; a megzavarosodott folyadékhoz 20%-os konyhasóoldatból annyi teendő, hogy az egészen feltisztuljon; ezután a keverék vízzel 100 kctm.-ig elhigítandó.). Az oldat bőr alá fecskendésre igen alkalmas syphilis esetén. 1 kctm. megfelel 0,01 sublimátnak. Napj. egy fecskendővel.

Hydrargyrum-pyoctanin. Violaszínű, vízben neh. oldh. por. Merck készíti. Gonorrhoea ellen 1%-os oldat; égési sebekre amylummal āā hintőpor; favus ellen 1%-os oldat spir. saponatus-szal.

Hydrargyrum sozojodolicum. [$C_2H_2J_2.SO_3.OHg$.] Narancsszínű finom por, vízben, borszeszben oldhatlan, könnyen konyhasós vízben. Küls. parazitás és bujakóros bőrbajoknál 10%-os oldattal mosogatások; eczema, intertrigo, ulcus cruris eseteiben 1%-os kenőcs. Bőr alá v. intraglutealis befecsk. 8%-os oldat 2 r. KJ-al (syphilis).

626 *Rp.* Hydrarg. sozojodol. 0,5—1,0.
Ol. Oliv. 5,0—10,0.
Lanolini 50,0—90,0.
M. f. ungu.
DS. Késhátvastagon vászoncsikokra felkenve alkalmazandó.

627 *Rp.* Hydrarg. sozojodol. 0,8-
commisce cum
Aqu. dest. 5,0.
adde
Kalii jodat. 1,6.
Aquae dest. 10,0.
M. filtra.
DS. Inraglutealis befecskendésre. Hetenként egy Pravaz-fecsk.

628 *Rp.* Hydrarg. sozojodol.
Natrii chlorati āā 0,2.
Aquae dest. 20,0.
MDS. Torok ecsetelésre. Syphilis.

629 *Rp.* Hydrarg. sozojodol. 0,3.
Talc. venet. 30,0.
MDS. Befuvásra. Ozaena syphil.

Hydrargyrum tannicum oxydulatum. (Lustgarten.) Sötétzöld, íztelen por, oldhatlan. Bels. porban syphilis ellen. Adag. 0,1 pro dos. 3 × napj. ½—1 órával étkezés után.

630 *Rp.* Hydrarg. tannici oxydul. 1.0.
Sacchar. lact. 4.0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3 × napj. 1 port.

631 *Rp.* Hydrarg. tannici oxydul. 4,0.
Pulv. rad. Althaeae.
Extr. Liquir. āā qu. s. ut. f. pilul. No. 60.
Consp. pulv. Liquir.
DS. Napj. 3—5 szemet.

Hydrargyrum thymico-aceticum. (MERCK.) Fehér, szagtalan, íztelen, lemezes jegeczkékben fordul elő; vízben oldhatlan, alkaliákban jól oldódik. Újabb antisyphiliticum. Úgy látszik, e tekintetben egyenrangú a hydrarg. salicylicum-mal. Per os nem igen haszn. Bőr alá v. intramuscul. fecsk. 5—10%-os suspensióban mucil. gummi arab. v. paraffin. liquidban; 1 ketm. egyszerre 3—5 napi időközökben.

632 *Rp.* Hydrarg. thymico. acet. 1,5.
Mucil. Gummi arab. 0.5.
Aquae dest. 20,0.
M. f. suspensio.
DS. Bőr alá fecsk.

633 *Rp.* Hydrarg. thymico-acet. 1,0.
Paraff. liquid. 10,0.
Cocaini hydrochlor. 0,1.
M. f. suspensio.
DS. Bőr alá fecsk.

634 *Rp.* Hydrarg. thymico-acet. 1,0.
Paraff. liquid 10,0.
M. f. suspensio.
DS. Bőr alá fecsk.

Hydrargyrum-Zincum cyanatum. Fehér, kristályos por. Vízben nem, vérserumban oldható. Erős bactericid hatású. Kötözőszereket impraegnálnak vele.

*

H. **Hydrastis canadensis rhizoma.** (Ranunculaceae.) Hatóanyagai berberin, hydrastin (alcaloidok). Méhvérzések, tüdővérzések, vesevérzések ellen haszn. de tonicum, stomachicum, cholagogum is. Hydrastis és készítményei újabb időben rendkívül (!) megdrágultak. Szegényebb sorsúaknak ezért *ne* rendeljük. Jól helyettesíthetjük a *sokkal* olcsóbb cotarnin v. *stypticinnel*. Készítmények:

H. **Extractum Hydrastis fluidum.** Adag 2 ór. 20—40 csepp syrupban.

Hydrastininum hydrochloricum, $C_{11}H_{11}NO_3.HCl$. Színtelen v. sárgás, vízben könnyen oldódó por; keserű. Hatása mint egyéb hydrastis készítményeké, csakhogy erősebb. Adag bőr alá fecsk. 10%-os oldatból ½—1 fecsk. Bels. pilulában 0,1 gm. pro dos. napj. 2—3-szor.

---

635 *Rp.* Hydrastinini hydrochlor. 1,5.
Pulv. et. extr. Liquir. $\overline{aa}$ qu. s. ut f. pil. No. 30.
Consp. pulv. Liquir.
DS. Napj. 3 × egy szemet. Metrorrhagia, menorrhagia

636 *Rp* Hydrastinini hydrochlor. 1,0.
Aquae dest. 10,0.
MDS. Suo nomine. Bőr alá fecsk. ½—1 fecskendővel.

637 *Rp.* Extr. Hydrastis fluidi.
Syrupi simpl. $\overline{aa}$ 30,0.
MDS. 2—3 ór. 1 kk.

638 *Rp.* Extr. Hydrastis fluidi
Vini Malag. $\overline{aa}$ 30 0.
Syrup. Cinnam. 15,0.
MDS. 2—4 ór. 1—2 kk.

†H. **Hydrogenii hyperoxydati liquor.** (H_2O_2). Víztiszta folyadék, keserű, összehúzó ízű, könnyen bomlik. Kereskedésbeli készítmények 30%-os vízoldatok. Jól elzárt edényben tartandó. Helybeli izgató, desinficiens, élenyítő (fekélyek ecsetelésére), cosmeticum (a barna haj aranyszőke színt nyer általa). Bels. nem. Küls. 1—3% oldatokkal mosogatások, tamponozás, ecsetelések. Intrauterin befecsk. 4 köbctm. az 1—3%-os oldatból. Oldatok készítésénél a készítmény töménysége veendő figyelembe, pl. a 30%-os készítméy 1 része 29 r. vízzel ad 1%-os oldatot.

H. **Hydromel infantum** l. Senna.

Hydropyrin. Natrium acetylo-salicylicum. Az acid. acetylo-salicylicum natrium sója. Vízben jól oldódik. Fehér por. Antipyreticum, antirheumaticum, mint az acid. acetylo-salicylicum. Dos. sing. 0·5—1 0 pro die 3,0—5,0.

Hygiama. Tejből, malátából, árpalisztből, kakaóból és cukorból álló diaetás tápanyag Átlag 22% fehérjét, 60% oldható szénhydrátokat, 10% zsírt és 3·5%-sókat tartalmaz. Gyermekeknek kk., felnőtteknek evőkanálnyi 1 pohár tejben többször napj. (Dr. Theinhardt-féle gyár készíti.)

†H **Hyosciami folia.** (Hyosciamus niger. Solanaceae.) Hatóanyagai hyosciamin és scopolamin Hatása, mint a belladonnának. Dos. maxim sing. 0,3! Dos maxim. pro die 1,0! Nem használtatik; helyette készítményei:

†H. **Extractum Hyosciami.** Dextrinnel készült borszeszes kivonat. Bels. porban pilulában 0,01—0.03! pro dos. napj. 3—4-szer. Dos. maxim. pro die 0,1!

---

†H. **Oleum Hyosciami.** Küls. mint fájdalomcsillapító bedörzsölések alakjában.

Hyosciaminum crystallisatum ($C_{17}H_{23}NO_3$). Nem mindig tiszta készítmény, legjobb a Merck-féle. Selyemfényű jegeczek vízben nehezen, savanyított vízben, borszeszben, aetherben könnyen oldódnak. A jó készítmény, mely hyoscint nem tartalmaz, hypnoticum, anodynum, antispasmodicum. Adag, mint hypnoticum subcután 0,001–0,005! (oldás glycerin segélyével) Per os pilulában mint anodynum 0,0005—0,001 pro dos. napj 2—3-szor. Nagy vigyázat, különösen, míg nem ismerjük a készítmény hatékonyságát és a beteg viselkedését a szer iránt. Jó lesz először a legalacsonyabb adaggal tenni kísérletet!

639 *Rp.* Olei Hyosciami
Chloroformii āā 20,0.
M. f. linim.
DS. Külsőleg bedörzsölésre.

640 *Rp.* Extr. Hyosciami 0,2.
Pulv. rad. Ipecac. 0,2.
Sacchar. alb. 5,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2—3 ór. 1 port. Bronchitisnél, görcsös köhögésnél.

641 *Rp.* Extr. Hyosciami 0,2.
Pulv. Doveri 1,5.
Natr. hydrocarb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2—3 ór. egy port. Bronchitis görcsös köhögéssel.

642 *Rp.* Hyosciamini cyrstall. Merck. 0,05.
Aquae dest.
Glycerini āā 5,0.
MDS. Hyosciamin bőr alá fecskendésre. Sub sigillo. Az orvos kezéhez. 1/5—1 fecskendővel egyszerre.

643 *Rp.* Extr. Hyosciami 0,02.
Sulfur. aurat. Antimonii 0,1.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 4 port naponta. 2—6 éves gyermeknek bronchitis sicca esetén.

Hypnalum s. Monochloral-Antipyrin. Chloralhydrat és antipyrin vegyülete. ($CCl_3.CH(OH)_2+C_{11}H_{12}N_2O$). Fehér, jegeczes, szag és íztelen por. 15 r. vízben old. Hypnoticum és analgeticum. Bels. adag oldatban v. capsulában 1,0 gm. pro dos.

Hypnonum l. Acetophenon.

Hyrgolum l. Hydrarg. colloidale.

Hypophosphitek l. Syrupus hypophosphorosus compositus.

Ibit. Bismutum oxy-jodo-tannicum. Az airolhoz közel álló zöldes szürke, szag- és íztelen, oldhatlan por. Jodoform helyett hintőpor.

Ichthalbin. (Ichthyol-albuminat). Finom, szürkés-barna, íztelen és szagtalan por. Hatása, mint az ichthyolé. Belsőleg 1,0—2,0. napj. 2—3-szor, étkezés előtt. Küls. hintőpornak.

Ichthargan. Ichthyosulfosavas ezüst. Barna, tömeges, szagos, csípős ízű por. Vizben, glycerinben és alkoholban oldh. Gonorrhoea ellen befecsk. 0,1—0,2%-os old. Janet-eljáráshoz 0,02—0,05%-os oldat elégséges.

Ichthoform. Formaldehyd és ichthyol összeköttetése. Szagtalan, oldhatlan por. Jodoform helyett.

H. **Ichthyolum.** Fossil halak maradványait tartalmazó tyroli bitumenes ásvány száraz lepárlási termékének a sulfo-ichthyolsavnak ammon sója. [$C_{28}H_{36}S_3O_6(NH_4)_2$.] Tiszta, barna, syrupszerű, kellemetlen szagú folyadék. Vízben, aetherben, borszeszben tisztán oldódik. Használata küls. kenőcsök alakjában 1 : 5—10—20 idült eczema, psoriasis, prurigo, acne rosacea, favus, fagydaganatok ellen, azonkívűl idült rheumatismus és köszvény eseteiben is. Substantiában is beecsetelhető vele a bőr. Peri, parametritis, oophoritis eseteiben tamponok segélyével alkalmazandó s az abdomen is beecsetelhető. Bels. pilulában, 0,1—0,3 pro dos. 1,0 pro die idült bőrbántalmak, izületi s izomrheuma, hemicrania, cystitis és pyelitis chron. eseteiben, sőt a légzőutak és emésztőszervek hurutjainál (?) is. Vannak az ichthyosulfosavnak Na, K, Li és Zn-összeköttetései is forgalomban; vannak 10—30% borszesz-aetheres oldatok, pilulák, tokocskák, tapaszok, gyapot és szappan is a kereskedelemben. A kész pilulákból (dragées), melyek 0,1 gmichth.-tartalmúak, napj. 2-szer 2 szemet emelkedőleg.

644 *Rp.* Ichthyoli 10,0.
Vaselinae 90,0.
M. f. unguent.
DS. 10%-os ichthyolvaselin.

645 *Rp.* Ichthyoli 10,0.
Aquae dest. 20,0.
MDS. 2-szer napj. 15—30. cseppet bels.

Ichthyol-gyógyszappan a kolozsvári (Heinrich József) gyógyszappangyárból kit. hat. a bőr vörössége, az orr rezessége, acne rosacea, fagydag. ellen. (L. hird.)

Acne vulg. et rosacea: *Rp.* Gelodurat „Pohl“
scat. orig. c. Ichthyol.
Menthol $\overline{aa}$ 0·1.
S. 3-szor naponta 2 dbot.

646 *Rp.* Ichthyoli 10,0.
Unguent. diachyli. 200,0.
M. f unguent.
DS. Kenőcs.
Idült eczema.

648 *Rp.* Ichthyoli 10,0.
Ungu. Adipis lanae 90,0.
DS. Külsőleg.

650 *Rp.* Ichthyoli 20,0—30,0.
Aquae dest. 1000,0.
MDS. Külsőleg. Borogatásokra. Dermatitis exfol. neonat.

652 *Rp.* Ichthyoli 10,0.
Ol. Ricini 20,0.
Spirit. vini 100,0.
MDS. Külsőleg. Bedörzsölésre.

653 *Rp.* Ichthyoli 0,5.
Lanolinae
Vaselini aa 5,0.
MDS. Szemhéjkenőcs.

655 *Rp.* Ichthyoli
Spirit. Aether aa 10 0.
Collodii flexil. 200,0.
MDS. Ichthyol-collodium. Külsőleg.

647 *Rp.* Ichthyoli 3,0
Pulv. et extr. Liquirit. aa qu. s.
ut. f. pilul. No. 30
Consp. pulv Liquirit
DS. Többször napjában szemet.

649 *Rp.* Ichthyoli 20,0.
Aquae dest. 100,0.
MDS. Ecsetelésre. Külsőleg
Dysidrosis, hyperidrosis, erysipelas.

651 *Rp.* Ichthyoli
Spir. vini
Aether. sulf. aa 15,0.
Acid. salicyl. 0.5.
MDS. Külsőleg.
Ecsetelésre. Növényi élődies bőrbajok ellen.

654 *Rp.* Ichthyoli 20,0.
Glycerini 100,0.
MDS. Hüvely tamponokhoz.

656 *Rp.* Ichthyoli 10,0.
Gelatinae albae 10,0.
Glycerini 60,0.
Aquae dest. 25,0.
ut f. globuli vaginales.
DS. Hüvelygolyók parametritisnél.

Ichthyolum desodoratum. Hydrogenium superoxyddal szagtalanított ichthyol. Hatásából mindenesetre veszít. Az ichthyollal nem lehet egyenértékűnek tekinteni.

Urticaria: *Rp.* Gelodurat „Pohl“
scat. orig. c. Ichthyol.
Menthol aa 0·1.
S. 3-szor naponta 2 dbot.

Igazol. Keveréke trioxymethannak, chloralhydratnak, jodoformnak és terpinnek. *Cervello* ajánlja belégzését tüdőtubercul. ellen. Különös készüléket is szerkesztett elpároltatására. A poralakú készítményből kis szobában 2,0-tól lassan emelkedve 9,0 ig légzendő be pro die. Belégzés tartama 2—4 óra.

Indoform. Fehér, összehúzó ízű por. Hideg vízben rosszul, melegben jól oldh. A bélben acetylsalicylsavra (aspirin) és formaldehydre hasad. Haszn. neuralgiák, rheumatismus ellen. Adag 0,5—1,5 gm tabletta alakban, étkezések közben v. után. Mint bélantisepticum is szóba jöhet.

H. **Infusum laxativum** l. Senna.

H. **Infusum Rhei** l. Rheum.

Ingluvin. Terhesek hányása és dyspepsiák ellen. Amerikából ajánlott titkos szer. Állítólag a csirke gyomrából állíttatik elő. Nem áll másból, mint víz, konyhasó, keményítő, pepsin (27%) és izomrosttörmelékből. Adag pro dos. 0,5, utána 5—10 csepp híg sósav. Pepsinhatása van, amit az olcsóbb pepsinnel is el lehet érni.

†H. **Ipecacuanhae radix.** (Cephaëlis s. Uragoga Ipecacuanha. Rubiaceae.) Hatóanyaga az emetin ($C_{30}H_{40}N_2O_5$) és cephaelin. Gyökér pora farész nélkül 2% alkaloidtartalmú legyen. Bels. porban 0,01—0,05 pro dos. 2—3-szor, vagy infus 0,2—0,5 : 150,0, 2 ór. 1 evőkan., mint expectorans, antidiarrhoeicum, diaphoreticum; 0,3—1,0 pro dos. porban, infusumban, electuariumban, mint emeticum.

†H. **Pulvis Doveri s. Pulvis Ipecacuanhae cum Opio** l. Opium.

†H. **Syrupus Ipecacuanhae.** Adjuvans és ízjavító köptető folyadékokhoz.

†H. **Tinctura Ipecacuanhae.** 0,2% alkaloidtartalmú legyen. Expectorans adag 10—30 csepp napj. 3—4-szer; mint adjuvans köptető folyadékokhoz 3,0—5,0 : 150,0.

657 *Rp.* Infus. rad. Ipecacuanhae e 0,5.
l. a. p. ad colat. 140,0.
Tinct. Opii simpl. gtt. 10.
Natrii bicarbon. 3,0.
Syrup. Senegae 10,0.
MDS. 2 ór. 1 evőkanál. Expectorans felnőttnek.

658 *Rp.* Rad. Ipecac. pulv. 0,3
Morphini hydrochlor 0,05.
Sacchar. alb. 5,0.
M. f pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS 2—3-szor napj. 1 port
Diarrhoea. Catarrh. bronch. Felnőttnek.

Catarrh. bronch: *Rp.* Gelodurat „Pohl" scat. orig. c. ol. Terebinth. rect. 0·5. *S.* naponta 3—6 dbot.

659 *Rp.* Pulv. rad. Ipecacuanhae 2,0.
Tartar. stibiat. 0,08.
Amyli. 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 4.
DS. 10 perczenként egy port a hányás bekövetkeztéig.
Emeticum felnőttnek.

660 *Rp.* Infus. rad. Ipecac. e 0,1—0,2.
l. a. p. ad colat. 100,0.
Liquor. Ammonii anisati gtt. 10—15.
Syrup. simpl. 10,0—15,0.
MDS. 2 ór. 1 gyk.
2—5 éves gyermeknek expectorans.

661 *Rp.* Infus. rad. Ipecac. e 0,1.
l. a. p. ad. colat. 80,0.
Natrii bicarb. 0,4.
Syrupi simpl. 8,0.
MDS. 2 ór. 1 kk.
Csecsemőknek expectorans. Izgatott köhögés esetén 1—2 csepp tinct. opii teendő hozzá.

662 *Rp.* Infus. rad. Ipecac. e 1,0.
l. a. p. ad colat. 60,0.
Oxymel. Scillae 10,0.
MDS. 1/4 ór. 1 kk. v. gyk. a hányás bekövetkeztéig. Emeticum csecsemőnek (kk.-s 1—4 éves gyermeknek (gyk.).

H. Iridis florentinae rhizoma. (Irideae.) Hatóanyagai amylum és illó olaj. Hintőpor, pilulaanyag, fogporok alkatrésze. Lapoczokká faragva, mint *iris mundata* gyermeknek fogzáskor rágni adatik.

Isarol. Ichthyol pótszere. Ahhoz hasonló sűrű folyadék. Haszn. mint az ichthyol.

Ischaemin. Nem más, mint az adrenalin 1‰-es oldata. L. adrenalin.

Isoform. Parajodanisol. Könnyű, fehér, ánizsszagú por. Desinficiens. Küls. sebkezelésre mint hintőpor isoform + calc. phosphoricum āā), mint pasta (āā glycerinnel) és gaze (1—3—10%). Bels. mint gyomor-, bélantisepticum 0,5 gm. capsulákban, melyek készen kaphatók s vannak oly caps., melyek a gyomorban s olyanok, melyek csak a bélben oldódnak.

Isopral. (Trichlor-isopropylalkohol, $CCl_3CHOH.CH_3$.) Színtelen, camphorszagú, égető ízű, közönséges hőmérséken illó, kristályos anyag. Vízben rosszul, alkoholban, olajban jól oldódik. A chloralhydrat pótszere, melynél kétszer hatékonyabb hypnoticum. Adag 0,5—1,0 gm. caps.-ban este, lefekvés előtt 1 órával.

Isutan. l. Bismutan.

Itrol (Argentum citricum). Könnyű, szagtalan, majdnem íztelen vízben nehezen oldh. por. Antisepticum sebkezelésben; gonorrhoea eseteiben arg. nitr. helyett. Mint antisepticum 0,2—0,25%-os oldatokban; heveny és gonorrhoeában 0,025 : 200 napj. 4 × befecsk. Utóbbi dosis emelhető. Kaphatók 0,1 gmos itroltabletták is, oldatok kényelmes készíthetése czéljából.

Jaborandi folia. (Pilocarpus pennatifolius. Rutaceae.) Hatóanyaga a pilocarpin. Hatalmas diaphoreticum, sialagogum. Helyette használtatik a hiv.:

††H. **Pilocarpinum hydrochloricum.** ($C_{23}H_{34}N_2O_4.2HCl$). Színtelen, átlátszó, tű- v. lemezalakú kristályok; íze alig keserű, kevéssé összehúzó. Vízben, borszeszben könnyen oldódik. Diaphoreticum, sialagogum, myoticum, a belladonna (atropin) physiol. antidotuma. Adag subcután 0,01—0,02! pro dosi; per os 0,01—0,02! pro dos. vízben oldva v. borban. Dos. maxim. pro die 0,04! Szívbántalmak esetén vigyázat! Gyermekeknek subcután 0,005—0,01 korukhoz képest.

663 *Rp.* Pilocarpini hydrochlor. 0,2.
Aquae dest. 10,0.
M. f. solut.
DS. 2%-os pilocarpin-oldat bőr alá fecskendésre; az orvos kezéhez.

664 *Rp.* Pilocarp. hydrochlor. 0,03.
Pepsini german. 0,6.
Acid. hydrochlor. dilut. gtt. 2.
Aquae dest. 80,0.
MDS. 2 ór. 1 kk. Gyermekeknek diphtheritis esetén.

665 *Rp.* Pilocarpini hydrochlor. 0,2.
Aquae dest. 10,0.
MDS. Szemcseppek. Glaucoma esetén 1—2 ór. 2—4 cseppet becseppenteni. Ugyanezen oldat bőr alá üvegtest izzadmány esetén.

666 *Rp.* Pilocarpini hydrochlor. 0,025.
Cognac 5,0.
Aquae dest. 70,0.
Syrup. cort. Aurant. 25,0.
MDS. 2 ór. 1 kk. v. gyk. Gyermeknek pertussis esetén.

†H. **Jalapae tubera.** (Ipomea purga. Convolvulaceae). Hatóanyaga jalapin seu convolvulin (gyanta). Gyantatartalma legalább 8% legyen. Kisebb adagban (0,2—0,5) erősebb purgans, nagyobb adagban (0,5—2,0) drasticum; porban, pilulában. Legtöbbször más catharticus szerekkel, mint aloe, rheum, calomel, együtt (l. calomel).

†H. **Resina Jalapae.** Sárgásbarna, fénylő törésű, könnyen szétmorzsolható. Vízben nem, borszeszben könnyen oldható. Porban, pilulában 0,05—0,15 pro dos. erősebb purgans; 0,3—0,5. pro dos. drasticum. Leggyakrabban más catharticus szerekkel együtt.

H. **Pilulae laxantes** jalapát tart., l. Aloe.

---

667 *Rp.* Pulv. tuber. Jalapae 2,0.
Kalii hydrotartar. 1,0.
M. f. pulv. div in dos. No. 2.
DS. Egy port bevenni; ha 3 óra alatt nincs hatása, a másik port is.
Drasticum.

668 *Rp.* Resin. Jalapae.
Pulv. tuber. Jalapae.
Extr. Aloes aquos.
Sapon. medic. aa 2,0.
Extr. Taraxaci qu. s. ut f. l. a. pilulae No. 40.
Consp. pulv. rad. Liquirit.
DS. Reggel, este 1—2 szemet.
Obstip. habit.

Jatrevin. Menthol és isobutylphenol összeköttetése. Antisepticum belegzésre; tuberculosis, bronchitis foetida, tüdőgangraena esetén. 2—3%-os vizes oldatok használandók ½—1 órai belégzési tartammal.

Jequirity semina. (Abrus precatoria. Papilionaceae.) Főhatórésze az abrin, mérgező fehérjenemű anyag. A magvak forrázata, ha a kötőhártyára ecseteltetik, gennyes, sőt croupos conjunctivitist idéz elő. Ezen tulajdonságát idült lobos kötőhártyabántalmak gyógyítására használták fel némelyek. Sattler szerint az infusum következőképen készíttessék: A forró vízben héjuktól megfosztott magvakból 1,0 összezúzatik s 200,0 vízzel 24 órán át maceráltatván, a kivonat leszüretik. A folyadékkal 4—6-szor napjában ecseteltessék a kötőhártya. Nem ajánlható!

Jequiritol. Az abrus precatoria magvaiból előállított abrintalmú készítmény. Használtatik chronicus szemgyuladásoknál 1 cseppen kezdve, naponként emelkedő adagban a szembe csepegtetve mindaddig, míg a jellemző heveny gyuladás be nem áll.

Jequiritol serum. Merck által gyártott antitoxin-tartalmú gyógyserum, mely az abrin távoli és helybeli hatását paralyzálni tudja.

Jodalbacid. 10% jodot tart. Keletkezik, ha jodfehérjét alkalival kezelnek. Állitólag a jodothyrinhez hasonlóan viselkednék (?). JK. helyett mint antisyphiliticum 3—4 × napj. 1,0 porban v. tablettákban.

Jodglydin. A buzamagvakból isolált növényi fehérje (glydin) jóddal van benne kombinálva. Mint jódkészítm. haszn. Sötétsárga, szag- és íztelen por, mely kb. 10% jódot tart. Javalatok mint a KJ és NaJ-nál. Pro dos. 0,5, pro die 2,0—5,0 porban.

Jódferratin. A ferratin (l. ott) 6% jódot tartalmazó derivatuma. A jód is fehérjéhez van kötve. Használható akkor, ha különben egyéb jódvas-készítmények (syrupus ferri jodati, pil. Blancardi) lennének javalva. 0,5 gr.-os tabletták készen, melyekből 3—4 × napj. 1 drb fogyasztandó el.

Jodipin. Jodnak sesamolajjal készült additiós terméke. 10—20%-os J-tartalmú. Sárgás, olajösszeállású folyadék. Bels. JK. helyett lues ellen stb. napj. 1—3 kk. a 10%-os készítményből (olajízű); subcután u. abból 5—20 köbctm. 1 kk. = körülb. 0,5 gm. jodkalival

669 *Rp.* Jodipini (10%) 40,0.
Det. in caps. gelat.
No. 20.
S. Napj. 2—5 dbot elfogyasztani.

670 *Rp.* Jodipini (10%) 100,0.
Olei Menthae pip.
gtt. 3—5.
MDS. 1—3 szor napj. egy kk.

Jod-lecithin. 7—8% jodot tartalmazó lecithin. Vízben felduzzad, alkoholban, olajban oldódik. Haszn. lues, scrophulosis esetén 0,05—0,10 gm. többször napj., olajos oldatban, pastillában, capsulában.

Jodival. Monojodisovaleryl-húgyany. Parallel-vegyülete a bromuralnak. Fehér, valerianára emlékeztető szagú jegeczpor. Vízben alig old. Haszn. mint a jodkaliumé. Adag 0,3 pro dos. napjában többször.

Jodoformal [$C_6H_{12}N_4.C_2H_5J.CHJ_3$]. Szagtalan, sárga jegeczpor. Vízben neh., alkoholban jól old. Jodoformpótszer. Haszn. l. jodoform.

Jodocitin. 1 gr. 0,06 gr. jódot tartalmazó lecithin-készítmény. Arteriosclerosis esetén a készen levő tablettákból 3 × napj. 1—3 dbot.

Jodoformin [$(CH_2)_6N_4.CHJ_3$]. Fehér, finom, szagtalan, oldhatlan por. Sebeken jodoform hasad le belőle. 75% jodoformot tart. Jodoformpótszer. Haszn. l. jodoform.

†H. **Jodoformium crystallisatum** (CHJ_3). Czitromsárga színű, zsíros tapintású, hatszögű kristálylemezekből áll, melyek sáfrányra emlékeztető, de kellemetlen szagúak. Vízben nem, 50 sr. hideg és mintegy 10 sr. forró borszeszben oldódik, jól oldódik zsíros és illó olajokban, valamint vaselinában is. Küls sebekre, fekélyekre, főleg ulcus venereumra (Ducrey). Antisepticum hintőpor alakjában v. kenőcsben (1—5 : 20). Bels. subcutan mint antisyphiliticum glycerinben feloldva 0,1—0,2 pro dos. Per os 0,05—0,21 pro dos. pilulában, capsulában.

Dos. maxim. pro die 1,0! Szagtalanítására legjobb a porhoz egy átmetszett faba tonca-t tenni v. cumarint; kenőcsökhöz mint szagtalanító perubalzsam, ol. menthae pip., ol. eucalpyti v. carbolsav tehető.

II. **Gaze jodoformio impraegnatum.** Sebkezelésben használtatik. Van 10—20—30—50% jodoformot tartalmazó gaze.

671 *Rp.* Jodoformii pulv. 6,0.
Glycerini qu. s.
ut mensura sit 20,0.
DS. Bőr alá fecskendésre. 1 kctmben 0,8 jodoform. Syphilis.

672 *Rp.* Jodoformii pulv. 20,0.
Cumarini 0,5.
M. f. pulvis det. in vitro.
S. Jodoform.

673 *Rp.* Jodoformii pulv. 30,0.
Glycerini 30,0.
M. f. emuls.
DS. Külsőleg. Ulcus venereumnál phimosis esetében a fitymaürbe fecskendezni.

674 *Rp.* Jodoformii pulv. 2,0.
Balsami peruvian. 4,0.
Unguent. emollientis 20,0.
M. f. unguentum.
DS. Kenőcs.

675 *Rp.* Jodoformii pulv. 2,0.
Vaselini 20,0.
Ol. Menthae pip. gtt. 2.
M. f. unguent.
DS. Jodoformvaselin.

676 *Rp.* Jodoformii pulv. 2,0.
Collodii flexil. 20,0.
MDS. Jodoform-collodium.

677 *Rp.* Jodoformii exact. pulv. 10,0.
DS. Suo nomine. Szembe hintésre. Szaruhártyafekély.

678 *Rp.* Jodoformii pulv. 1,5.
Extr. et pulv. Liquirit. qu. s.
ut. f. l. a. pilul. No. 30.
Obduc. bals. tolutano.
Dent. in vitro bene clauso.
S. 2 × nap. 2—6 szemet, emelkedőleg
Syphilis. Diabetes mellitus.

Jodoformogen. Fehérjés összeköttetése a jodoformnak. Vízben oldhatlan, sárgás, enyhén jodof. szagú por. Jodoformpótszer; 10% jodof. tart. Haszn. l. jodoform.

Jodolen. Jodolos fehérje. 36% J. tart., sárga, durva, szag- és íztelen por. Vízben nem old. JK. helyett ajánlják bels., de nem ajánlatos, mert jodismust igen gyakorta észleltek. Küls. jodoform v. jodol helyett.

Jodolum s. Tetrajodpyrrol. (C_4J_4NH). Sárgás-szürke, jegeczes, szagtalan, íztelen por, vízben nehezen, borszeszben, aetherben, zsíros olajokban igen jól oldódik. Küls. porban, kenőcsökben, mint a jodoform; előnye szagtalansága és kevésbbé mérgező hatása. Bels. syphilisnél, scrophulesisnál kalium jodatum, natr. jodatum helyett. Adag 0,05—0,1 pro dos. 0,2—0,5—1,0. pro die pilulában, capsulában.

---

679 *Rp.* Jodoli
Aetheris sulf. āā 5,0.
Collodii flexil. 50,0.
MDS. Jodol-collodium.

680 *Rp.* Jodoli 2,0.
Ungu. emoll. 18,0.
M. f. ungu.
DS. 10%-os jodolkenőcs.

681 *Rp.* Jodol. 10,0.
Spirit. vini dil. 160,0.
Glycerinii. 340,0.
MDS. Tamponok beitatására, melyek szétesső méh-végbél-rákra, tályogüregekbe helyezendők.

682 *Rp.* Jodoli 0,5.
Sacchar. alb. 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
Dent. in caps. amylac.
S. Napj. 2—3-szor 1 capsulát.

683 *Rp.* Jodoli 1,0.
Spiritus vini dil. 16,0.
Glycerini 34,0.
MDS. Jodololdat ecsetelésre.

684 *Rp.* Jodoli 3,0.
Pulv. et succi Liquir. āā qu. s.
ut. f. pilul. No. 30.
DS. 2—4 × napj. 1 szemet.

Jodomenin. Jodbismuth fehérje készítm. Szín- és szagtalan, sárga, vízben oldhatlan por. Bélben hasad. Jódkalium helyett ajánlották. Adag 3 × napj. 0·5 gm.

Jodophen l. Nosophenum. Nem tévesztendő össze a jodopheninnel.

Jodophenin Jodphenacetin. Barna, vízben oldhatlan, jegeczes por. 51% J. tart. Küls. hintőpornak jodoform helyett. Bels. porban polyarthritis ellen 0,5 pro dos: 3—4 × napj.

Jodopyrinum. ($C_{11}H_{11}JN_2O$.) (Jod-antipyrin.) Színtelen, fénylő, prismaticus jegeczek; hideg vízben, borszeszben nehezen, meleg vízben, meleg borszeszben könnyen oldh. Szagtalan, íztelen. Gyomorban bomlik. Enyhe antipyreticum és jódhatás. Adag porban 0,5—1,5 bels.

Jodothyrin. l. Thyreoidea-készítmények.

†H. **Jodum.** (J_1). A rhombos rendszerbe tartozó, többnyire lemezalakú, feketésszürke, fémfényű, nem tapadó kristályokból áll. Vízben alig, jodkaliumoldatban, borszeszben aetherben barna színnel, chloroformban ibolyavörös színnel oldódik. Jodkaliumos oldatban mint *Lugol-féle* oldat használtatik külsőleg, részint mint bőrvörösítő, részint mint causticum, részint bels. scrophulosis, syphilis ellen. Kenőcsökbe vagy egyedül v. kalium jodatummal együtt mint izgató, izzadmányokat oszlató. Dos. maxim. sing. 0,03! pro die 0,1!

---

†H. **Tinctura Jodi.** 10%-os jodoldat. Küls. haszn. ecsetelések alakjában mint derivans v. tisztán v. glycerinnel, v. tinct. gallarummal; tisztán ecsetelések herpes tonsuransnál, pityriasis versicolornál; parenchymába befecskendésre strumánál (egy Pravaz-fecskendővel). Bels. ritkán, leginkább csillapíthatlan hányásnál 2—4 csepp pro dos. 2—3-szor napj. Dos. maxim. sing. 0,2! Dos. maxim. pro die 1,0!

H. **Unguentum kalii jodati cum jodo.** (*KJ* 5 r. + *J* 1/2 r. + lanolin 40 + víz 5 r.) Küls mint izgató, oszlató. A benne levő jodum purum a hatékony. A régi ung. kalii jodati és ung. jodi helyett hiv.

685 *Rp.* Tinct. Jodi 1,0.
Syrupi Diacodii 50,0.
DS. 2—3-szor napj. 1 kk. Csillapíthatlan hányás ellen.

686 *Rp.* Jodi 0,5.
Kalii jodati 5,0.
Aquae dest. 500,0.
M. f. solut.
DS. Toroköblítő v. fekélyek kötözésére is tertiaer lues esetén.

687 *Rp.* Jodi 5,0.
Kalii jodati
Aquae dest. āā 10,0.
MDS. Külsőleg edzésre.
Causticus Lugol oldat.

688 *Rp.* Jodi 10,0.
Kalii jodati 20,0.
Aquae dest. 150,0.
M. f. solutio.
DS. Külsőleg.
Bőrvörösítő Lugol-oldat.

689 *Rp.* Jodi 0,2.
Kalii jodati 2,0.
Aquae dest. 50,0.
MDS. Hydrocele esetén befecskendésre. Lugol-oldat.

690 *Rp.* Tinct. Jodi
Tinct. Gallarum āā 30,0.
MDS. Külsőleg. Ecsetelésre.

691 *Rp.* Tinct. Jodi 10,0.
Benzini 750,0.
Paraffini liqu. 250,0.
M. f. solutio.
DS. Külsőleg. Kéz és bőr desinficiens a sebészetben. 1/4 liter öntendő porcellántálba és a kéz 5 perczig kefével mosandó benne. Kéz tőle barna lesz s könnyen támad eccema is. Tűzveszélyre vigyázz, benzin miatt.

Jodum trichloratum. (JCl_3). Frissen előállítva narancsszínű tűket képez vagy átlátszó rhombicus táblákat. Szaga szúrós, kellemetlen, 5 r. vízben oldódik. Sárga üvegben tartandó.

Concentráltan bomlatlanul eltartható, hígan hosszabb idő mulva bomlik. Antisepticum. Sebkezelésben 1,0 : 1000,0—1500,0 oldatban. Gonorrhoeánál húgycsőbe fecsk. 0,2 : 2000,0,

Johimbin. (Spiegel). l. Yohimbin.

Jothion. Sárga, olajszerű folyadék; olajban jól, vízben rosszabbul oldódik. Tartalmaz 80% jodot. Haszn. a jodalkaliák pótszeréül, főleg mint antilneticum bedörzsölő kúra alakjában. Adag 0,5—2,0 gm. tisztán (ekkor csíp) vagy lanolinnal és cera albaval.

692 *Rp* Jothioni 2,0.
Cerae albae
Lanolini anhydr. $\overline{aa}$ 0,5.
M. f. ung. D. tal. dos. in caps. gelatin. No. XX. S. bedörzsölésre.

693 *Rp.* Jothioni 6,0.
Glycerini 200.0.
MDS. 2%-os jothionglycerin. Küls.

II. **Juniperi fructus s baccae s. galbulae.** (Juniperus communis. Coniferae). Hatóanyagai illatos olaj, kevés gyanta. Diureticum. Bels. infus. 10.0—20.0 : 150,0 2 ór. 1 evőkan.; legtöbbször más húgyhajtókkal együtt.

H. **Roob Juniperi.** Diureticum, 2—3 ór. 1 kk. v. gyk.

694 *Rp.* Infus. bacc. Juniperi e 20,0.
l. a. p. ad colat. 200,0.
Kalii acetici soluti 10,0.
Tinct. Digitalis 5.0.
Oxymel. Scillae 15,0
MDS. Ór. 1 evőkanállal. Erős diureticum.

695 *Rp.* Roob Juniperi 50,0.
Kalii acet. soluti 15,0.
M. f. electuarium.
DS. 2 ór. 1 kk. Diureticum.

Kakodyl készítmények. Acid. kakodylicum [$As(CH_3)_2O(OH)$]. Szagtalan jegeczek, oldh. vízben, borszeszben. **Natrium kakodylicum** ($As(CH_3)_2O.Na.$) Amorph, fehér, vízben oldh. por. Mindkettő psoriasis, pseudoleukaemia eseteiben. Általában, a hol arsenkészítm. szükségesek. A savból 2,0—2,5 : 100 napj. 4—6 kk. a natriumsóból 10% os oldat ½—1 kctm. bőr alá napj. egyszer v. 3%-os oldatból 15—20 csepp. napj. 3-szor. Egger-féle natr. kakodyl. tabletták 0,01, a supposit. 0,05 tartalmúak.

Arsycodile Leprince nem más, mint natr. kakodylicum, mely 0,05 gmot tartalmazó ampullákban bőr alá fecskendés czéljaira kapható (8 naponként egy fecskendővel); vannak 0,05 gmot tartalmazó suppositoriumok is, melyekből napj. egy használandó.

Neo-arsycodile Leprince. Methylarsensavas natrium. Kereskedésben 0,01 gmot tart. pilulák és ampullák 0,05 gm. tartalommal.

Ferricodile Leprince. Kakodylsavas vasoxydul. Egyesíti a vas és arsen hatásait. Adag étkezés közben 0,025—0,05. Vannak 0,025 gmos pilulák a kereskedésben.

Ferrocodile Leprince. Kakodylsavas vasoxyd. Ampullákban (0,05) bőr alá fecsk. czéljaira.

696 *Rp.* Natrii kakodyl. 3,0.
Cocaini hydrochlor. 0,10.
Natrii chlor. 0,20.
Morphini hydrochlor. 0,05.
Aquae carbol. (5%.) gtt. 5.
Aquae dest. 100,0.
MDS. Bőr alá fecskendésre. 1—2 naponként 1 fecsk. Később emelhető a dosis.

697 *Rp.* Acid. kakodylici 2,5.
Rhum 20.0.
Syrup. cort Aurant. 20,0.
Aquae dest 60,0.
Olei Menthae pip. gtt. 2.
MDS. 4—6-szor napj. 1 kk.

698 *Rp.* Natrii kakodyl. 1,0.
Aquae dest. 10.0.
MDS. ½—1 Pravaz-fecsk. bőr alá.

H. **Kalium aceticum solutum.** ($C_2H_3KO_2$). Semleges kémhatású, színtelen, átlátszó folyadék. 3 srészben 1 srész eczetsavas kalium. Diureticum, diaphoreticum. Bels. adag 1,0—2,0 pro dos. 2—3 ór., legtöbbször más diureticus szerekkel együtt. L. digitalis, juniperus.

699 *Rp.* Kalii acet. sol. 10,0
Tinct. Digitalis 3,0.
Oxymel Scillae 40,0.
MDS. 2 ór. 1 kk. Diureticum.

700 *Rp.* Kalii acetici sol. 10,0.
Syrupi Scillae 40,0.
MDS. 2 ór. 1 kk. Diureticum.

701 *Rp.* Kalii acet. sol. 1,0—2,0.
Aquae dest. 80,0—100,0.
Syrup. simpl. 10,0.
MDS. 2 ór. 1 gyk.
2—5 éves gyermeknek.
Diureticum.

†H. **Kalium bichromicum.** ($K_2Cr_2O_7$). Mint gyógyszer nem haszn.

†H. **Kalium bromatum.** (KBr). Köbalakú, színtelen és szagtalan, csípős-sós ízű kristályok; 2 sr. vízben, 200 sr. borszeszben oldódik. Antispasmodicum, sedativum, anodynum, hypnoticum. Bels. adag 0,5—2,0 pro dos. 2,0—5,0 pro die. Epilepsiánál kétszer ily nagy napi adagok is javaltak. Adagolás porban (charta cerata) nem czélszerű, mert megbomlik, belsőleg csak

---

oldatban és syrup nélkül adandó, mert az édesség rontja a keverék izét. Czélszerű préselt tablettákban, üvegcsövekben rendelni; a tabletták bevételkor vízben feloldandók.

†H. **Mixtura chloralo-bromata** l. Mixtura.

702 *Rp.* Kalii bromati 10,0.
Div. in dos. aequ.
No. 20.
Det. in chart. cerat.
S. Naponta 3—4 port vízben feloldva.

703 *Rp.* Kalii bromati 4,0.
Aquae dest. 200,0.
MDS. 2 ór. 1 gyk.
5—10 éves gyerm.
Epilepsia.

704 *Rp.* Kalii bromati 0,5—1,0.
Aquae dest. 100,0.
Tinct. Moschi gtt. 10.
MDS. 2 ór. 1 kk. v. gyk.
1—2 éves gyermeknek asthma laryngis, ecclampsia esetén.

705 *Rp.* Kalii bromati 20,0.
Natrii bromati
Ammon bromati
aa 5,0.
Aquae destil. 300,0.
MDS. Naponta 2—3 evőkanállal.
(1 evőkanál 1·5 brómsó). Epilepsia.

706 *Rp.* Kalii bromati 20,0.
Natri bromati
Ammonii bromati
Natr. benzoici
aa 6,0.
Aqu. destill. 500,0.
MDS. Naponta 4—6 evőkanállal (1 evőkanál 1,0 bromsó).
Epilepsia.

II. **Kalium carbonicum purum.** Fehér, száraz, szemcsés por, egyenlő mennyiségű vízben tökéletesen oldódik; Csak küls. használtatik. Teli fürdőhöz 100,0—200,0, kéz-, lábfürdőhez 30,0, a bőr mosogatására 2—5%-os vízoldatok.

II. **Kalium carbonicum depuratum.** (*K_2CO_3*). 90% kaliumcarbonatot tart. Fehér, a levegőn megnedvesedő por; egyenlő mennyiségű vízben tisztán oldódik, oldata lúgos. Légutak hurutjánál és croupnál belégzések permete alakjában ½%-os oldattal. Bels. köszvény, hörghurut eseteiben adag 0,2—0,5 pro dos, 3—4-szer napj. híg oldatban. Saturatiók készítésére gyakran haszn. A Bland-féle pilulák készítésénél haszn. (Lásd ferrum sulfur.)

H. **Kalium carbonicum solutum.** (Kalii carbon. pur. 105,0 + Aqua dest. 200,0.) Színtelen, átlátszó, lúgos folyadék. Kalium carb. depur. helyett haszn. 3 részben 1 r. K_2CO_3.

H. **Potio Riveri.** (Kalium carbonicum 5,0 acid. citricum 5,1 grm.-jával víznek 170 grm.-jában telítve.) Hányás ellen.

707 *Rp.* Kalii carbon. solut. 3,0.
Aquae dest. 200,0.
MDS. Permete alakjában belégzésre.

708 *Rp.* Decoct. rad. Althaeae e 10,0.
l. a. p. ad colat. 150,0.
Kalii carbon. solut. 6,0.
Syrupi Senegae 10,0.
MDS. 2 ór. 1 evők. Expectorans.

709 *Rp.* Potionis Riveri 200,0.
DS Kétszerre elfogyasztani.

†H. **Kalium chloricum** ($KClO_3$). Lemez v. táblaalakú, az egyhajlású rendszerbe tartozó kristályokból áll. 16 sr. hideg és 2 sr. forró vízben oldódik. Száj- és torokvíznek (stomatitisek és anginák különböző alakjainál) 2—5%-os oldatok; permete alakjában belégzésre 1%-os oldat haszn. Bels. legjobb, ha egyáltalán nem rendeljük. Dos. maxim. sing. 0,5! pro die 2,0!

710 *Rp.* Kalii chlorici 10,0.
Aquae dest. 500,0.
MDS. Száj-, torokvíz. Felnőttnek.

711 *Rp.* Kalii chlorici 4,0.
Aquae dest. 300,0.
Syrup. simpl. 10,0.
MDS. Száj-, torokvíz. Lehet összekötni timsóval is, melyből 6,0 teendő ez oldathoz. Gyermeknek.

†H. **Kalium hydrooxydatum** (KOH). Rudakba öntött készítmény. Fehér színű, erősen lúgos kémhatású, felényi vízben oldható. Causticum. Használtatott régebben mint pasta caustica vienn. (l. calcium oxydatum). A bőr mosogatására 1—2%-os oldat. Bels. nem.

H. **Kalium hydrotartaricum s. Cremor Tartari s. Tartarus depuratus** ($KC_4H_5O_6$). Fehér, kristályos, savanykás ízű por; 192 sr. hideg, 20 sr. forró vízben oldható. Gyenge antipyreticum, inkább hűsítő; diureticum; nagyobb adagban laxans. Bels. adag 0,5—2,0 pro dos. 3—4 × napjában. Mint laxans. 4,0—6,0 pro dos. leginkább porban, electuariumban.

H. **Electuarium lenitivum** l. Senna.

---

712 *Rp.* Kalii hydrotartar. 10,0.
Sacchar. alb. 40,0.
M. f. pulv. det. in scat.
S. 3—4-szer napj. egy késhegynyit.
Hűsítő, enyhe diureticum.

713 *Rp.* Pulv. rad. Rhei 1,0.
Kalii hydrotartar 4,0.
Sacchar. alb. 10,0.
M f. pulv. det. in scat.
S. 4-szer napj. 1 késhegygyel.
Nagyobb gyermeknek icterus catarrh.-nál enyhe hashajtóul.

714 *Rp.* Decoct. pulp. Tamarind. e 10,0.
l. a. p. ad colat. 100,0.
colat. ferv. adde
Kalii hydrotartar. 2,0.
Syrup. simpl. 10,0.
MDS. 2 ór. 1 gyk.
4—8 éves gyermeknek icterus catarrh.-nál enyhe hashajtóul.

H. **Kalium hypermanganicum** (*$KMnO_4$*). Hasábalakú, lilaszínű, fémfényű jegeczek. Íze összehúzó. 15 sr. vízben lilaszinűen oldódik. Élenyítő, desodorans, összehuzó, töményen a nyákhártyákat, hámfosztott helyeket edző. Antisepticus hatású! Küls. desodoráló mosásokra (carcinoma uteri, ozoena, cystitis chron., foetor ex ore, stomatitis ulcerosa) 0,5—1,0%-os oldatok haszn; belégzésekre (bronchitis putrida, bronchiectasia, gangraena pulmonum) 0,1—0·5%-os oldatok rendeltetnek. Bels. acut phosphor-(gyufa) és kéksav v. cyankalium-mérgezésnél mielőbb $1/3$—$1/5$%-os oldatok öntendők be a gyomorba gyomorcsövön át $1/2$—1 liternyi mennyiségben gyomormosásképen. $1/2$ óra mulva ismét $1/2$ liter.

715 *Rp.* Kalii hypermangan. 0,1—0,2.
Aquae dest. 100,0.
MDS. Szájvíz.
Gyermeknek stomatitis ulcerosa esetén. A fekélyek edzése pokolkővel szükséges.

716 *Rp.* Kalii hypermang. 0,25
Aquae dest. 1000,0.
MDS. Külsőleg. Húgycsőkankónál a Janet-féle irrigatióhoz haszn.

717 *Rp.* Kalii hypermangan. 0,5—2,0.
Aquae dest. 200,0.
MDS. Suo nomine. Külsőleg.

718 *Rp.* Kalii hypermangan. 0,10.
Natrii chlorati 6,0.
Aquae dest. 1000,0.
MDS. Szem irrigálásra blennorrh. acuta ellen

†H. **Kalium hypophosphorosum.** *(KH_2PO_2.)* A syrupus hypophosphorosus comp. alkotórésze. Önállóan nem haszn.

†H. **Kalium jodatum** *(JK)*. Koczkaalakú, fehér kristályok. Ize csípős, sós, később kesernyés; 3/4 sr. vízben és 12 sr. borszeszben oldódik. Küls. kenőcsben jodum purummal (!) mint oszlató 1 : 10. Bels. syphilis, scrophulosis, asthma nervosum, rheumatism. chron., a központi idegrendszer idült lobos bántalmai, idült fémmérgezések esetén, s idült lobos izzadmányok eloszlatására. Adag porban, pilulában, oldatban 0,1—0.5 pro dos., 1,5—3,0—4,0 pro die; oldatokhoz ízjavítónak csak glycerin.

H. **Unguentum Kalii jodati cum jodo** l. Jodum.

719 *Rp.* Kalii jodati 4,0.
Sapon. medic. 6,0.
Solve in
Spirit. dilut. 50,0.
adde
Olei Citri 0,4.
MDS. Külsőleg; bedörzsölésre.

721 *Rp.* Kalii jodati 6,0.
Aquae dest. 150,0.
Glycerini 10,0.
MDS. 3 × napj. 1 evők.

722 *Rp.* Kalii jodati 0,5—1,0—2,0.
Aquae dest. 100,0.
Glycerini 5,0.
MDS. 2 ór. 1 gyk.
4—8 éves gyermeknek.

724 *Rp* Kalii jodati 5,0.
Aquae destill. 300,0.
Natrii carbonici 2,0.
MDS. Naponta 1—4 evőkanállal.
(Egy evőkanálban 0,25 jódsó.)

720 *Rp.* Kalii jodati pulv. 5,0.
Div. in dos. aequal. No. 10.
DS. 0,5-os jodkali porok. Asthma nervosum esetén, roham jelentkezésekor 1 por vízben feloldva elfogyasztandó. Szükség esetén ismét egy por.

723 *Rp.* Kalii jodati 5.0.
Aquae dest. 250,0.
Tinct. Opii simpl. 1,0.
MDS. Száj-, torokvíz.
Bujakóros száj- és torokbántalmak ellen.

725 *Rp* Kalii jodati 10,0.
Pulv. et extr. Liquir. $\overline{aa}$ qu. s.
ut. f. pilul. No. 60.
Consp pulv. Lycopod.
DS. 3 × napj. 3 szemet. Syphilis. Idült fémmérgezések.

H. **Kalium natrio-tartaricum s. Sal Seignetti, s. Tartarus natronatus** *($KNaC_4H_4O_6.4H_2O$)*. Hasábalakú, szín-

---

telen, átlátszó kristályokból áll. Egy súlyrész 1,4 sr. vízben oldódik. Bels. kis adag (0,5—2,0) hűtő, enyhén húgyhajtó hatású, nagy adag (15,0—30,0) laxans. Porban, oldatban, electuariumban.

726 *Rp.* Kalii natrio-tart. 10,0.
Aquae laxativ. vienn. 40,0.
Syrup. mannati 10,0.
MDS. Két adagban egy óra alatt elfogyasztani. Laxans.

727 *Rp.* Kalii natrio-tartar. 10,0.
Aquae dest. 100,0.
Syrupi mannati 20,0.
MDS. Ór. 1 gyk. 3—6 éves gyerm. székszorulás esetén.

H. **Kalium nitricum** (*KNO*₃). Hasábalakú, átlátszó kristályok. 4 sr. hideg és 0,4 sr. forró vízben oldható. Enyhe antipyreticum, diureticum; némelyek szerint antiphlogisticus hatása is van; gyakran digitalissal együtt rendeltetik. Bels. adag 0,2—0,5—1,0 pro dos. 2—3 ór., leginkább oldatban. Ellenjavalt gyomor-bélbajok, vesebajok esetén.

728 *Rp.* Infus. fol. Digitalis e 0,5.
l. a. p. ad. colat. 150,0.
Kalii nitrici 5,0.
Syrup. Althaeae 10,0.
MDS. 2 ór. 1 evők.

729 *Rp.* Kalii nitrici 5,0.
Aquae dest. 140,0.
Syrup. simpl. 10,0.
MDS. 2 ór. 1 evők.

730 *Rp.* Decoct. rad. Ononidis spin. e 15,0.
l. a. p. ad. colat. 150,0.
Kalii nitrici 5,0.
Roob Juniperi 15,0.
MDS. 2 ór. 1 evők. Gyenge diureticum.

†H. **Kalium stibio-tartaricum** s. **Tartarus emeticus** [$(KSbC_4H_4O_7)_2.HO_2$]. Fehér, kezdetben édeses, később undorító fémízű, kristályos por. 15 sr. hideg. 2 sr. forró vízben oldható; borszeszben nem. Küls. kenőcsalakban 1 : 4—10 derivans, lobokozó. Bels. kis adagban 0,005—0,01 pro dos. napj. 3—4-szer expectorans, diaphoreticum; nagyobb adagban 0,03—0,05—0,15! pro dos. emeticum. porban, oldatban. Dos. maxim. pro die 0,50! Gyomor és bél lobos bántalmai, terhesség ellenjavalatok. Gyermekeknél nagy vigyázat!

Unguentum Autenriethi, (1 r. kalium stib. tartar. + 4 r. axung. porci.) Lobokozó, derivans. Borsónyi-, babnyi mennyiség dörzsölendő a bőrre. Már ma nem hiv.

Alcuentum kalii jodati, vízben old. kenőcs + 10% KJ., eltarth., nem avasodik, gyorsabban resorb., mint a zsíros kenőcsök.

Actinomycosis: *Rp.* Gelodurat „Pohl"
scat. orig. c. kal. jod. 0,2.
S. 3-szor naponta 2 dbot.

†H. **Vinum stibiatum. Vinum Huxhami.** (0,4 : 100.) Expectorans 5—10 csepp pro dos. Mint emeticum nem. Dos. maxim. sing. 0,5! pro die 1,5!

731 *Rp* Kalii stibiat. tart 0,1.
Pulv. rad. Ipecac. 1,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 2.
DS. Egyszerre 1 port; ha 10 p. mulva hányás nem áll be, a második port is bevenni.
Felnőttnek emeticum.

732 *Rp.* Kalii stibiat. tartar. 0,04.
Pulv. rad. Ipecac. 0,4.
Aquae dest.
Oxymel Scillae aa 20,0.
MDS. Felrázva 1/4 ór. 1 kk a hányás beálltáig. Emeticum 1—3 éves gyermek számára.

733 *Rp.* Kalii stibiat. tartar. 0,1
Aquae dest. 50,0.
M. f. solutio.
DS. Felét egyszerre elfogyasztani; ha 10 p. mulva hányás nem jelentkezik, másik felét is. Emeticum felnőttnek.

734 *Rp.* Kalii stibiat. tartar. 0,05.
Ammon. chlorat 3,0.
Aquae dest. 150,0.
Syrup. Ipecac 10,0.
MDS. 2 ór. 1 evők. Expectorans.

†H. **Kalium sulfoguajacolicum.** [$C_6H_3(OH)(OCH_3)SO_3K$.] Fehér, kristályos por. Csaknem szagtalan; íze kesernyés-sós. Vízben jól, szeszben alig old. Készítménye használtatik a
†H **Syrupus Kalii sulfoguajacolici** (7 : 1 0). Hasonló készítmény, mint a Sirolin. Adag: felnőttnek 3—4 kk., gyermeknek 1—2 kk. naponta.
†H. **Kalium sulfuratum pro balneo s. Hepar Sulfuris.** Barnás-sárga, májszínű, később zöldes-sárga színűvé váló, záptojás szagú, a levegőn megnedvesedő tömeg. 2 sr. vízben oldódik, csekély maradék hátrahagyásával. Csak fürdőkhöz haszn. rheumatismus, köszvény, idült fémmérgezések esetén Fakád! Teli fürdőre 50,0—100,0. Ha H_2S-gázt akarunk a fürdőben fejleszteni, 15,0—30,0 acid. sulf. dil.-ot öntünk a fürdőhöz.
H. **Kalium sulfuricum** (K_2SO_4). Tömör, hasábos kristályokból, vagy kristályos kérgekből áll. 10 sr. hideg, 4 sr. forró vízben oldható; borszeszben nem. Bels. idült gyomor-, bélhu-

---

rutnál 0,5—1,0 pro dos. 2—3 × napj. Nagyobb adagokban laxans, de mint ilyen ritkán használtatik, ha igen, jalapával, rheummal együtt.

735 *Rp.* Kalii sulfurici 5,0.
Pulv. rad. Rhei 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3 × napj. 1 port.

Kalium tartaricum ($K_2C_4H_4O_6$). Tiszta, fehér, kristályos por; egyenlő sr. hideg, felényi meleg vízben oldható. Bels. diureticum, hűsítő 1,0—2,0 pro dos. Laxans. 5,0—10,0 pro dos.

Kalium telluricum. (K_2TeO_4). Jegeczes, vízben oldh. só. Bels. 0,02—0,04 pilulában pro. dos. este, phthisicusok éjjeli izzadása ellen Nagyobb adagoktól dyspepsia.

H. **Kamala venale.** (Rottlera tinctoria. Euphorbiaceae.) Gyantás, téglaszinű, íztelen, szagtalan por. Hatóanyaga: gyantás anyag (80%). Helyette használandó kizárólag a

H. **Kamala depuratum.** Anthelminthicum taeniák elhajtására. A taeniát megöli. Hashajtólag is hat. 8,0—12,0 porban, electuariumban 1 óra alatt elfogyasztandó éhgyomorra. Előkészítő étrend szükséges; kellemetlen mellékhatása az émelygés.

736 *Rp.* Kamala depur. 10,0.
Mel. rosati 40,0.
M. exact. f. elect.
DS. 1 óra alatt elfogyasztani. Felnőttnek.

737 *Rp.* Kamala depur. 12,0.
Div. in dos. aequ. No. 4.
DS 1/4 ór. 1 port. Felnőttnek.

738 *Rp.* Kamala depur. 6,0
Extr. Filicis Maris aether. 4,0.
Syrup. cort. Aurant.
Pulv. gummos. āā q. s.
ut. f. l. a. electuarium.
DS. Reggel éhgyomorra bevenni 1 óra alatt. 4—8 éves gyermeknek.

739 *Rp.* Kamala depur. 2,0—4,0.
Aquae Menthae pip. 80,0.
Syrup. simpl. 15,0.
MDS. Felrázva 3-szorra bevenni 1/2 órai időközökben 2—4 éves gyermeknek.

Karsan. 35% fehérjét tart. húsnedv. Tápszer. Napj. többször 1—2 evők. levesben, tejben.

Kava-Kava l. Piper methysticum.

Kelen l. Aethylenum chloratum.

Kephir. Erjedésben levő tehéntej. Az erjedést az ú. n. kephir.

---

magvak (gomba) eszközlik. Sürű, fehér, savanykás, csipős folyadék. Pótolja a kumyst, s míg az utóbbi nálunk nem kapható, a kephir kapható, sőt házilag is készíthető, ha kephirgomba vagy ha egy üveg kephir rendelkezésünkre áll. Tartalmaz alkoholt 0,7—1,3%, tejsavat 0,8—0,9%, hemialbumoset 0,2—0,4%, peptont, acidalbumint, szénsavat; ezenkívül még tejczukrot, caseint, zsírt, sókat. A kumysban több az alkohol és zsír, a kephirben több a fehérjeféle s így táplálóbb. Az erjedés foka szerint hatása különböző; az egynapos enyhén hashajtó, a kétnapos közömbös, a három napos ellenben szorulást okoz. Kitünő táplálék; 1—2 pohárral kell kezdeni, később fel lehet menni 4—6 pohárig pro die.

Kineurin l. Chininum glycerophosphoricum.

Kino s. Gummi Kino. (Pterocarpus Marsupium. Papilionaceae.) Beszárított növényi nedv. Feketés-barna, törékeny, gránátküllemű darabok; porítva pirosas. Ize összehúzó. Vízben csekély maradékkal oldódik. Hatóanyaga kinocsersav. Adstringens. Főleg a gyermekgyakorlatban haszn. mint antidiarrhoeicum. Bels. adag 0,3—0,5 pro dos. 3—4-szer napj. porban: gyermeknek 0,05—0,1 pro dos. porban. Legtöbbször opium-készítményekkel összekötve.

H. **Kolae semina.** (Kola acuminata diója.) 2—2½% coffeint tart. theobromin nyomai mellett. Coffeinhatás. Főleg mint excitans. Különböző specialitások alakjában is haszn. Ilyenek a köv.: Kola granulée Budai, Kola granulée Astier (mindenikből adag 2—3 kk. napj.); Kola elixir Stoll; Vin Mariani (cocával együtt), Vin Bravais (2 pohárka mindkettőből). Glycerophosphatokkal együtt mint Biophorine, Pepto-Kola glycerophosphaté Catillon, Glycerophosphat Robin (granulálva, adag 2 mértékkanál pro die); Glycokola (ugyanolyan adag); Elixir Kola-Condurango Áldor (3—4 evők. pro die); Haemoneurol Cognet (haemoglobinos készítm. adag, 2 kk. pro die).

†H. **Extractum fluidum Kolae.** 1%-os coffeintartalma van. Adag: napj. 2—3-szor 30 csepp, kávéskanalanként.

Kolanin. A koladióból készült glycosida, melyből a nyál és gyomornedv hatása alatt coffein hasad le. Folyékony és száraz kivonat alakjában jő kereskedésbe és különböző a kola cz. a. is említett készítmények előállítására haszn. 1 r. kivonat = 14 r. koladió hatásával. A *Krewel-féle Kolanin tabletták* 0,2 glycosidát tartalm.

Kreolin l. Creolin.
Kreosotal l. Kreosotum carbonicum.
†II. **Kreosotum.** Guajakol és kreosolnak keveréke. Olajszerű, sárgás, átlátszó folyadék; erős füstszagú; égető ízű. Borszeszszel, aetherrel átlátszó oldatokká elegyedik. Körülbelül 120 r. forró vízzel oldódik, kihűléskor az oldat zavarossá lesz. Küls. mint desinficiens használtatik, hasonlóan a carbolhoz, de igen ritkán; kitünő elsőfokú égési sebekre, a fájdalmat és hólyagképződést szünteti. Fogászatban gyapotra felvéve s az odvas fogürbe helyezve fertőztelenít, fájdalmat csillapít. Fagydaganatokra kenőcs vagy collodium alakjában (1 : 10). Bels. gyomorban levő erjedési folyamatoknál, hányásnál, diarrhoeáknál, phthisisnél adag 0,01 —0,05 ! pro dos. pilulában, caps. gelatin.-ban, nyákos oldatban, legczélszerűbben ostyában szárított húsporral, somatoseval keverve. Dos. maximalison túl is lehet menni, vigyázattal. Dos. maxim, pro die 0,2 !

740 *Rp.* Kreosoti gtt. 2—3.
Aquae dest. 90,0.
Tinct. Opii simpl. gtt. 2—3.
Syr. cort. Aurant. 10,0.
MDS. 2 ór. 1 kk. gyk. 2—4 éves gyermeknek cholera infantum esetén.

741 *Rp.* Kreosoti 1,0.
Pulv. et. extr. Liquir. aa qu. s.
ut. f. pilul. No. 50.
Obduc. foliis Argenti.
DS. reggel, este 2 szemet. Egy szemben 0,02. kreosot.

742 *Rp.* Kreosoti 1,0—2,0.
Olei Jecoris Aselli 150,0.
MDS. Étkezés előtt 1 kk. napj. 2-szer. Phthisis pulm.

743 *Rp.* Kreosoti 1,0.
Collodii flexil. 10,0.
MDS. Kreosot-collodium.

Kreosotum carbonicum. Sűrű, szagtalan, olajszerű folyadék, vízben oldhatatlan, íze alig van. Ajánlják gümőkórban szenvedő gyermeknek 1,0—3,0, felnőttnek 4,0—15,0 pro die.
Kreosotum tannicum l. Tannosal.
II. **Kresolum** l. Cresolum.
†II. **Kresolum crudum** l. Cresolum crud. cz. a.
Kryofin. Phenetidin és methylglycolsav condensatiós terméke. Iztelen, neh. oldh. por. Antipyreticum, antineuralgicum. 0,5—1,0 pro dos.

Kryogenin. Metabenzamido-semikarbazid. Szín- és szagtalan; keserűyés, vízben nem oldh. kristályok. Antipyreticum mint a pyramidon. 0,2—0,5 pro dos. 0,5—1,0 pro die. Fölösleges. Mellékhatások mint a pyramidonnál. Előnye nincs.

Kumys. Erjedésben levő kanczatej. Hasonló a kephirhez. Használata is azonos. (L. Kephir.)

H. **Kusso flores.** (Brayera anthelminthica. Rosaceae.) Hatóanyaga kussein (gyanta). Anthelminthicum taeniák ellen. Adag porban, electuariumban, rázandó keverékben 15,0—20,0, mely 1 óra alatt 2-szerre, éhgyomorra fogyasztandó el. Előkészítő étrend szükséges. Bevétel után 1/2 órával ol. ricini nem fölösleges. Émelygés ellen czitromvíz, rotula menthae.

Kusseinum crystallisatum. Kénsárga, szagtalan, íztelen, rhombos, tűalaku jegeczek; hideg vagy meleg vízben alig, aetherben jól, borszeszben csekély mérvben oldódnak. Haszn. mint a flores kusso. Adag: 1,0—2,0 porban, éhgyomorra 1 óra alatt elfogyasztandó. Előkészítő étrend. Bevétel után 1/2 órával ol. ricini.

744 *Rp.* Flor. Kusso pulv. 20,0.
Melis rosati 40,0.
M. f. electuarium.
DS. 1 óra alatt éhgyomorra elfogyasztandó. Felnőttnek.

745 *Rp.* Flor. Kusso pulv. 20,0.
Vini rubri 200,0.
MDS. 1 ó. alatt éhgyomorra elfogyasztandó. Használat előtt felrázandó.

746 *Rp.* Flor. Kusso 6,0.
Mel. depur. 40,0.
M. f. electuar.
DS. Reggel éhgyomorra 1 óra alatt elfogyasztandó.
4—8 éves gyermeknek.

747 *Rp.* Kusseini crystall. 2,0.
Div. in dos. aequ. No. 4.
Det. in caps. amylac.
S. 1/4 ór. 1 capsulát reggel éhgyomorra. Felnőttnek.

Lactagol. Gyapotnövény magvainak porából készült kivonat. Finom, sárgás, vízben nem oldh. por, de emulsioszerű keverékké alakítható vízzel. Galactogogum napj. 10—12 gm.

Lactopheninum. A phenacetinhez analog képzett vegyület. Az acetylcsoportot benne tejsav helyettesíti. Fehér, vízben nehezen oldh. por. Haszn., hatása mint a phenacetiné. Adag: bels. porban 0,5—1,0 napj. többször.

---

748 *Rp.* Lactophenini 5,0.
Coffeini citr. 0,5.
M f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3—4-szer napj. 1 port. Hemicrania, ischias, lumbago.

†H. **Lactucarium germanicum.** (Lactuca virosa. Compositae.) Beszáradt tejnedv. Opium pótszere. Főleg a köhögési inger csillapítására használtatik. Hatása bizonytalan. Bels. adag 0,1—0.3 pro dos. porban, pilulában, esetleg emulsióban. Dos. maxim pro die 1,0!

Lactylphenetidin l. Lactophenin.

Laevulose s. Diabetin. [$C_6H_{12}O_6$]. Fehér, jegeczes por, vízben, híg szeszben old. Répa és nádczukor helyett diabetes mellitusban szenvedőknek rendelik ételek édesítésére. Phthisikusok hizlalásánál is igénybe vehető.

Laminaria. (Laminaria Claustoni. Algae). A nyélczének 1—2 decimeternyi hosszú s körülbelül 1/2—1 ctmnyi átmérőjü darabjai. Vízben duzzad. Nőgyógyászatban a spongia pressa helyett a canalis cervicalis uteri tágítására haszn.

H. **Lana Gossypii depurata s. Lana Gossypii Brunsi.** Bruns-watta. Sebészetben kötszerül használtatik. Bár a M. Gyk. szerint sterilizáltan árúsítható csak el, mégis a sebészetben csak újra sterilizáltan jöhet alkalmazásba. Fertőtlenítő szerekkel impraegnált gyapotfélék már nem hivatalosak.

H. **Lanolinum anhydricum** Víztelen gyapjúzsír. Kenőcsökhöz veendő cholesterinzsír.

H. **Lanolinum s. Adeps lanae hydrosus.** A víztelen adeps lanae 375 része 125 r. dest. vízzel elegyítve adja ezen készítményt. Gyapjúból nyert és tisztított zsiradék. Cholesterinzsír. Fehéres, kenőcsszerű anyag, közömbös vegyhatású, nem avasodik. Vizet még többet is tud felvenni, ha azzal összegyúratik. Nyákhártyákra tapad. Használtatik mint kenőcs-anyag; kitünő kenőcsöt ad, ha 10 részre 1—2 rész axungia porci vétetik.

H. **Unguentum lanolini s. Ung. adipis lanae.** (100 r. vízmentes lanolin + 25 r. víz + 25 r. sesamolaj.) Igen jó kenőcsanyag.

---

749 *Rp.* Lanolini 50,0.
Olei Amygdal. dulc. 5,0.
Olei Rosar. gtt. 1.
M. f. l. ungu.
DS. Lanolin toilette-crême.
Cosmeticum.

750 *Rp.* Kalii jodat. 3,0.
Jodi pur. 0,1.
Aqua dest. 3,0.
Axung. Porci 5,0.
Lanolini 25,0.
M. f. ungu.
DS. Jodkali kenőcs.

751 *Rp.* Lanolini
Olei Amygdal dulc.
Sulfur. praecip. āā 5,0.
Zinci oxyd. 2,5.
Olei Bergam. 0,5.
M. f. l. a. ungu.
DS. Lanolinos crême cosmetique. Cosmeticum.

752 *Rp.* Empl. diachyl. simpl. recent. parati 100,0.
Empl. adhuc liquido admisce
Olei Sesami
Lanolini āā 50,0.
Olei Lavand. gtt. 5.
DS. Lanolinos diachylon-kenőcs.

753 *Rp.* Cocaini hydrochlor. 0,1—0.2.
Lanolini 30,0.
Olei Sesami 20,0.
M. f. ungu.
DS. Cocainos-kenőcs.

754 *Rp.* Zinci oxyd. 3,0.
Lanolini anhydr. 27,0.
M. f. ungu.
DS. Zink-kenőcs.

755 *Rp.* Acid. borici subt. pulv.
Cerae alb. āā 20,0.
Lanolini 30,0.
Olei Amygdalar. dulc. 50,0.
M. f. ungu.
DS. Bórkenőcs.

756 *Rp.* Chrysarobini 1,0—2,0.
Lanolini 20,0.
Axung. Porci 2,0.
M. f. ungu.
DS. Chrysarobin-kenőcs.

757 *Rp.* Jodoformii 3,0.
Lanolini 27,0.
M. f. ungu.
DS. Jodoform-kenőcs.

Largin. Ezüstprotalbin. Keletkezik, ha a paranucleoproteidek hasadási terményeit, melyek borszeszben oldattak, $AgNO_3$ ammoniumos oldatával kezelik. 11.1%-nyi Ag. tart. Fehéres-szürke, vízben 10%-nyi oldh. Fehérjékkel nem ad csapadékot. Haszn. küls. mint a többi új Ag. készítményeké (protargol). Húgycsőbe fecsk. 1/4%-os oldattól felfelé fokozatosan 2%-ig, szembe cseppentésre 1—5%-os old. Nőgyógyászatban is haszn. 1/2—1% os oldatok öblítésre, 5%-os bougiek és tamponok (glycerinnel).

Lecithin. Tojássárgájából (ovo-lecithin) előállított distearyl-glycerinphosphorsavas cholin. Roborans szer általános gyengeségnél, bármily alapon fejlődött legyen az. Állítólag még a hecticus lesoványodást is meggátolja. Adag pro dos. 0·05—0·10 gr., pro die 0·3—0·4 gr. pilulában vagy glycerines injectióban. Jók a hazai *dr. Richter G.-féle* lecithin-készítmények: 1) *Tablettae lecithini Richter*. Kétféle van, 0,05 és 0,025 tartalmúak. 2) *Lactolecithin Richter*. Lecithines tejczukorpor; 1 kk.-ban 0,05 lecithin van. 3) *Lecithin granulée Richter*. A mellékelt mérczében 0,05 lecithin. 4) *Oleum jecoris aselli cum lecithino sec. Richter*. 1 kk.-ban 0,05 lecithin. 5) *Lecithinol Richter*. Steril olajos lecithin-oldat bőr alá fecskendezésre, üvegfiolákban.

Lecithinum bromatum. Kb. 3% bromot tart. lecithinhez kötve. A bélben a lecithin ily alakban nem hasíttatik s így lecithin változatlanul szívódhat fel. Nervinum. Adag 0·2 gm. pro dos. napj. 2—3-szor pilulákban. Pilulák darabja 0,05—0,1 bromlecithint tartalmazhat.

Lenicetum. Basicus eczetsavas aluminium. $[Al_2(OH)_2(C_2H_3O_2)_4]$. Fehér, finom, tömeges, vízben neh. oldh. por. Adstringens, szárító, némileg desodorans. Hintőpornak haszn. hyperhidrosis, intertrigo nedvező eccemák esetén és rosszul granuláló sebekre ulcus crurisra tisztán v. talcummal āā esetleg kenőcsben vaselinnel, glycerinnel (20%-os kenőcsök, ill. paszták).

Lenigallol (Pyrogallol-triacetat). A pyrogallol pótszere, melynél kevésbbé izgató. Fehér, vízben oldhatlan por. Acut és chron. eczema, psoriasis esetén. Küls. kenőcs 1 : 10—20

Lenirobin. Chrysarobintriacetat. Sárga, vízben oldhatlan por. Haszn. mint a chrysarobiné és pyrogallolé a bőrgyógyászatban, csakhogy kevésbbé izgató. Küls. kenőcs 1 : 10—20.

Lentin. Metaphenylendiamin. Vízben oldható kristályos anyag. Antidiarrhoeicum, bélantisepticum. Adag vizes oldatban csecsemőnek 0,01, felnőttnek 0,1 többször napj.

H. **Leonuri lanati herba.** (Leonurus lanatus s. Ballota lanata. Labiatae.) A species diureticae egyik jelentéktelen alkotórésze.

Leucofermantin. Trypsinnel immunizált lovak seruma. A leucocyták tripticus fermentje által okozott szövetszétmálást genyes gyúladások alkalmával meggátolja. Tehát abscedáló folyamatok ellen használható, midőn a tályogba vagy beléöntjük, vagy abba beléfecskendjük. 20—25 köbctm.-nyit tart. üvegekben kapható. (Merck.)

Liantralum. A kőszénkátrány benzolos kivonata. Sötétbarna, sűrű, vízben oldhatlan, zsíros és illó olajokban, szeszben, aetherben oldh. folyadék. Haszn a bőrgyógyászatban kátrányok helyett mint bőrizgató és antiparasiticum. Számos kereskedelmi készítménye van, (Baiersdorf et Co.) pl. Oleum és Tinctura Liantrali, L. hintőpor, Pasta zinci cum L., Ungu. Caseini cum L., Ungu. Zinci cum L., Sapo Kalin. cum L., Filmogen cum L., Tinct. L. aetherea.

Libanol. A libanoni cedrusfa fájából destillált illó olaj. A santal-olaj helyett haszn. mint antigonorrhoeicumot. Napj. 3·0 gm. fogyasztandó el capsulákban.

H. **Lichen Islandicus.** (Cetraria islandica. Parmeliaceae.) Hatóanyagai cetrarsav (keserű anyag) és nyálka. Amarum, stomachicum. Adag: decoct. 10,0—15,0 : 250,0 étkezés előtt 2—3 evőkanálnyit egyszerre.

Cetrarinum s. Acid. cetraricum. Kitűnő amarum, főleg chlorosisnál, reconvalescentiánál. Székletétet is rendezi. Adag pilulában, porban bels. 0,1 délben és este 1 órával az étkezés előtt.

758	*Rp.*	Decoct. Lichen. island.	2,0—4,0.
		l. a. p. ad. colat.	100,0.
		Natrii bicarb.	5,0
		Tinct. Opii simpl.	gtt. 3—4.
		Syrup. simpl.	10,0.
	MDS.	2 ór. 1 gyk 3—6 éves idült hörghurutban szenvedő sorvadt gyermekeknek.	

Lien siccatus. l. Organotherapia.

Lignosulfit. A cellulose gyártásnál mellékproductumként nyert barna, szagos folyadék. Tartalmazza a fenyőfa gyantáit, aether. olajat, kénessavat, s még más közelebbről nem ismert illó aromás anyagokat. Desinficiens, desodorans. Tüdőtuberculosis és idült bronchialis hurutok ellen belégzésre haszn. 10%-os vizes keverékét párolják el szobában, hol a beteg 1—2 órát tartózkodik naponta. Vannak külön e czélra szolgáló belégző-készülékek is (Gehe-féle), sőt zsebben hordozhatók is

H. **Linctus gummosus** l. gummi arabicum.

H **Linimentum ammoniatum** l. Ammonium-készítmények.

Linimentum saponato camphoratum l. Camphora.

H. **Linimentum Styracis** l. Styrax liquidus.

H **Lini semina.** (Linum usitatissimum. Lineae.) Hatóanyagai zsíros olaj, növényi nyák Bevonó. Infusum, decoctum alakjában (1 : 10) haszn.

Farina seminum Lini s. Placenta sem Lini. Lenmagliszt. A zsíros olaj kipréselése utáni maradék. Meleg vízzel péppé alakítva kataplasmának használtatik.

H. **Oleum Lini.** Zsíros olaj. Küls. fedő, puhító szer. Égési sebekre aqua calcissal āā Kiürítő csőrének 2—3 evőkanállal. Bels. 1—3 evőkanállal laxans.

Lipanin. MERING szerint az ol. jecoris aselli kitünő pótszere Nem más, mint igen finom ol. olivarum, melyhez 6%-nyi olajsav kevertetett. Betegek szívesebben fogyasztják, mint a halmájolajat; igen könnyen emésztetik, mert könnyen képez fejetet. Adaga mint az ol. jecoris-nek.

H. **Liquiritiae radix.** Glycyrrhiza glandulifera hámozott gyökere. Porítva pilulaconstituens, pilulahintőpor, porvivőanyag, ízjavító. Készítményei :

H. **Succus Liquiritiae venalis.** Fekete, hengerded rudacskák.

H. **Succus Liquiritiae depuratus.** Híg kivonatanyag. Ízjavító a syrupok helyett; pilula-constituens.

H. **Pulvis gummosus** l. Gummi arabicum.

*

†H. **Liquor acidus Halleri** l. Acid sulf.

Liquor aluminii acetici l. Alumin. acet. liquor.

†H. **Liquor Ammoniae** l. Ammonii caust. liqu.

†H. **Liquor Ammonii anisati** l. Ammon. anis liqu.

H. **Liquor Ammonii acetici** l. Ammon. acet sol.

Liquor Ammonii ergotinici l. Ergotinol

Liquor Ammonii succinici l. Ammon. succin. liqu.

H. **Liquor Anodynus Hoffmanni** l. Spir. aether.

H. **Liquor Burowi** l. Alum. acet. sol.

H **Liquor cresoli saponatus** l. Cresolum cz. a.

H. **Liquor Ferri albuminati** l. Ferri praeparata.

H. **Liquor Ferri albuminati saccharatus** l. Ferri praeparata cz. a.

H. **Liquor Ferri oxydati** l. Ferri praeparata.

Liquor Hollandicus l. Aethylenum chlor.

†H **Liquor Hydrogenii hyperoxydati** l. Hydrogenium hyperoxydatum cz. a.

H. **Liquor Kalii acetici** l. Kalium acet. sol.

†H. **Liquor Kalii arsenicosi** l. Acid arsenicosum.

H. **Liquor Kalii carbonici** l. Kalium carb. sol.

H. **Liquor natrii silicici** l. Natr. silic. liqu.

†H **Liquor plumbi subacetici** l. Plumb. acet. bas. sol.

Lithium benzoicum [$C_7H_5O_2Li$]. Fehér, vízben oldh. por. Haszn. mint a többi Li. készítmény. Adag porban 0,05—0,3 pro dos. napj. 3—4-szer.

H. **Lithium carbonicum** (Li_2CO_3). Fehér, kristályos por, 150 sr. vízben oldható; oldata lúgos kémhatású. Bels. köszvény, húgyhomok, húgykövek eseteiben, valamint diureticus czélból is haszn. Adag 0,05—0,25 pro dos. 3—4× napj. porban.

Lithium citricum ($Li_3C_6H_5O_7$).
Lithium jodatum (LiJ).
} Bels. mint a lith. carbon. Köszvény, idült ízületi rheumatismus, húgyhomok eseteiben.

Lithium citricum effervescens. Granulált keverék (5r. lith. citr. 21r. acid. citr. 31r. acid. tartar. 58r. natr. bicarb.) Haszn. mint a lith citr. Adag vízben 4,0—8,0 pro dos. és pro die. Pezsegés közben fogyasztandó el.

Lithium glycerino-phosphoricum. [$LiPO_4C_3H_5(OH)_2$]. Fehér, vízben oldh. por, vagy 50%os kereskedésbeli oldat. Haszn. köszvény, húgysavas diathesis ellen, ha tonizálni is kell. Adag: 0,5—1,0 pro dos. porban vagy ezen adagnak megfelelő mennyiség az 50%-os oldatból; mindkét esetben szénsavas vízben (szodavíz, Kristályvíz).

Lithio-piperazinum. Keveréke piperazinnak lithiumsókkal Szemcsés, vízben oldh. feh. por. Diureticum és húgysavoldó. Adag. bels. porban 1,0—3,0 pro die.

Lithium salicylicum. ($LiC_7H_5O_3$) Fehér, szagtalan, selymes tömegekké egyesült tűk. Íze csípős, édeses utóízzel. Vízben, borszeszben könnyen oldódik. Haszn. natr. salicylicum helyett,

---

de kisebb adagokban, köszvényes ízületlobok, polyarthritis rheumatica és progressiv félheveny ízületi rheumatismus, sőt idült rheumat. eseteiben is (VULPIAN). Adag: 0,5 pro dos., 3,0—4,0 pro die. Szívbajoknál, szívgyengeségnél nagy vigyázat (!!).

759 *Rp.* Lithii salicyl. 5,0.
Div. in dos. aequ.
No. 10.
Det in caps. amylac.
S. Suo nomine. Rendelet szerint.

760 *Rp.* Lithii salicyl. 6,0.
Aquae Menthae pip. 100,0.
Syrup. cort. Aurant. 20,0.
MDS. Felét egy napra. Egy evőkan.-ban ½ grm. lith. salicyl.

Lithium sulfoichthyolicum. Ichthyosulfonsavas lithium. Barna, kátrányos össszeállású és szagú anyag. Oldh. vízben. Haszn. mint az ichthyol bels. 0,25 pro dos. napj. többször; legjobb capsula gelatinosában.

Lithium vanadinicum ($LiVO_3+2H_2O$). Fehéres, jegeczes, vízben old. por. Köszvény, húgysavas diathesis ellen 0,04 : 160,0 s ebből délben és este étkezés előtt egy-egy kk. 2—3 naponként.

†H. **Lobeliae herba.** (Lobelia inflata. Lobeliaceae.) Hatóanyaga lobelin (alcaloid). Antiasthmaticum. Adag: infus. 1,0—3,0 : 150,0 2 ór. 1 evők. Dos maxim. sing. 0,1! Dos. maxim. pro die 0,3! Ritkán használtatik, még leginkább készítménye a

†H. **Tinctura Lobeliae.** Adag 5—15 csepp pro dos. 2—3× napj. Vigyázat (!) Dos. max. pro dos. 1,0! pro die 3,0!

761 *Rp.* Tinct. Lobeliae
Tinct. Ipecac. āā 5,0.
Aquae Amygdal. amar. 10,0.
MDS. 15—20 cseppet 2—3×napj.

Loretinum. ($C_9H_3N.J.\ OH.\ SO_3H.$) Halavány-sárga, szagtalan, nehezen oldh. por. Jodoform pótszere. Sebészetben hintőpor. Nem tekinthető veszélytelenebbnek, mint a jodoform. Kenőcshöz collodiumhoz 5—10%-nyi veendő.

Losophanum. ($C_6HJ_3OH.\ CH_3.$) Fehér, jegeczes, vizben nehezen oldható, alkoholban nehezen, aetherben, chloroformban, zsíros olajokban jól oldh. por. Herpes tonsurans, pityriasis, pediculosis, scabies, prurigo, idült eczemák, sycosis, acne vulg. et rosacea eseteiben (acut bőrbajoknál kerülendő) 1—2%-os vizes oldatok vagy kenőcsök.

Lupuli glandulae. (Humulus Lupulus mirigyei. Cannabineae.) Nevezik lupulinnak is. Hatóanyagai keserű anyag, illatos olaj, némelyek szerint egy bódító alcaloid is. Kis adagban (0,1—0,2)

---

amarum, nagyobb adagban (0,5—1,0 pro dos.) porban, pilulában, electuariumban, sedativum, antiaphrodisiacum; különösen az utóbbi értelemben haszn., de gyakran eredmény nélkül.

Lycetolum. Borkősavas dimethylpiperazin. Vízben könnyen old. fehér por. Hatása és haszn. mint a piperaziné. Adag pro die 1,0—2,0 vízben.

H. **Lycopodii sporae.** (Lycopodium clavatum csirszemcséi. Lycopodiaceae.) Hintőpor intertrigo, nedvező kiütések, herpes zoster eseteiben. Pilulahintőpor.

Lygosin—chinin l. Chininum lygosinatum.

Lygosin—natrium l. Natrium lygosinatum.

Lysidinum. Aethylen-aethenyl-diamin. Fehér, vízszívó, vízben könnyen oldh. por. Hatás, haszn. mint a piperazin. Gyógytárakban 50%-os vízoldatban tartatik, ebből adag 2—10 grm. pro die ¼—½ liter szódavízben.

Lysargin. Celloid ezüst egy fajtája. 80—83% argentumot tart. Szürkéskék, fénylő lemezkék, meleg vízben jól oldh. Haszn. l. arg. colloid.

Lysochlor. Chlormetacresol és szappan elegye. Haszn. mint a liquor cresoli saponatus. (L. ott.)

Lysidinum bitartaricum. Fehér, légálló jegeczpor, vízben jól oldh. Lysidin helyett. Adag bels. egyharmaddal több mint a lysidinből.

Lysoform. Formaldehyd oldata borszeszes kaliszappan-oldatban Sárgás, tiszta folyadék. Vízben, alkoholban oldh. Párolt vízzel átlátszó, közönséges vízzel opalizáló oldatot ad. Oldatban szagtalan. Oldatok frissen készítendők. Antisepticum, desodorans. Fémeszközöket nem támadja meg. Desinficiens. Kézmosásra, eszköz desinfectióra 3—5% os, hüvelyöblítésre ½—2%-os, húgycső és hólyagmosásra ¼—½% oldatok haszn. Bels. nem. Van *nyers lysoform* is, mely igen olcsó. Ebből 3—5% os old. haszn. betegszoba fala, padlója, butorok, éjjeli edény, köpőcsésze, árnyékszék desinfectiójára.

Lysolum. Magasabb phenolok alkali-vegyületeinek keveréke gyanta- és zsírszappanokkal. Barna, olajos, sima, kreosotszagú folyadék; víz, borszesz, glycerin oldja. Antisepticum, desinficiens. Olyforma szerepe van, mint a creolinnak. Éjjeli edények, köpőcsészék, fal, padló, butordarabok fertőtlenítésére 5%-os, kezek mosására 1—3%-os, sebek mosására 0,3%-os oldatok haszn. Helyette használd a liquor cresoli saponatust.

LYSOFORM

Lysulfol. A lysolnak kénes készítménye. Sűrű, fekete folyadék. Haszn. bőrbajok ellen tisztán v. glycerinnel aa bekenésre. Este alkalmazandó, reggel lemosás.

H. **Magnesium carbonicum hydrooxydatum s. Magnesia carbonica.** [$(MgCO_3)_3 . Mg(OH)_2 . 3H_2O$]. Elporló, hófehér, laza tömeg, v. igen könnyű por, vízben jóformán oldhatlan. Küls. fogporhoz v. mint pilulahintőpor. Bels. antacidum, nagy adagban enyhe laxans. Saturatiókhoz gyakran haszn. mint szénsavat adó alkatrész. Adag bels. késhegyenként, kávéskanalanként.

762 *Rp.* Magnes. carbon. hydrooxyd. 20,0.
Rad. Rhei chin pulv. 5,0.
Sacchar. alb. 10,0.
M. f. pulv. det in scat.
S. Késhegyenként v. kk.-ként.
Felnőttnek, nagyobb gyermeknek. Laxans

763 *Rp.* Magnes. carbon hydrooxyd. 2,0.
Rad. Rhei chin. pulv. 1,0.
Elaeosacch. Foenic. 10,0
M. f pulv det. in scat.
S. 2—3 késhegynyit naponta.
Csecsemőknek megrögzött székrekedése ellen.

II. **Magnesium hydrooxydatum in aqua s. Magnesia usta in aqua** [$Mg(OH)_2 + Aq.$ ($Mg(OH)_2$)]. Tejszerű folyadék. M. Gyk. I. kiadásában mint antidotum arsenici szerepelt. Antacidum. Savmérgezéseknél, főleg arsenessav-mérgezésnél mint antidotum chemicum. Adag evőkanalanként. Savmérgezéseknél 5—10 perczenként 1 evőkan.

764 *Rp.* Magnes. hydrooxyd. 150,0.
S. Rendelet szerint.
Statim!! Arsenessav-mérgezés.

II. **Magnesium oxydatum s. Magnesia usta** (MgO). Hófehér, könnyű, igen finom por, vízben nem oldható. Haszn. mint a magn hydrooxyd. s a magn. carb. hydrooxyd. Adagolás mint az utóbbinál.

Magnesium perhydrol (Merck) l. Magn. peroxydatum.

Magnesium peroxydatum mixtum l. magn. peroxyd.

Magnesium peroxydatum. Fehér, vízben nem old. por. 15—25% magn peroxydból (MgO_2) és 75—85% magn. oxydból (MgO) áll. Igen könnyen fejleszt hydrogenhyperoxydot (H_2O_2) s ettől van oxydáló és desinficiáló hatása (l. hydrog. hyperoxyda-

tum cz. a. is). Főleg a gyomor és belek desinfectiójára haszn. Adag 0,25—0,5 pro dos. napj. 3—4-szer. Ha a belekre akarunk hatni caps. keratin.-ban rendeljük. A *Hopogan*, *Biogen*, *Magn. peroxid. mixtum* név alatti készítmények MgO_2 és MgO keverékéből állanak.

Magnesium salicylicum [$(C_7H_6O_3)_2Mg + 4H_2O$]. Szintelen, légálló jegeczek, melyek 10 r. vízben oldódnak. Íze édeses-kesernyés. Antipyreticum; úgy hat, mint a natr salicyl Huchard főleg typhus abd. eseteiben ajánlja. Jó polyarthritis rheumaticánál is. Nagy adagban (6—8 gm.) hashajtó. Adag bels. porban, oldatban 0,5 gm. pro dos. 3,0—6,0 gm. pro die.

765 *Rp.* Magnes. salicyl. 10,0.
Aquae dest. 180,0.
Syrup. cort. Aurant. 20,0.
MDS. 4.× napj. 1 evők.
Typhus abdom. Polyarthritis.

766 *Rp.* Magnes. salicyl. pulv. 5,0.
Div. in dos. aqu. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port.
Typhus. abdom. Polyarthritis.

H. **Magnesium sulfuricum** ($MgSO_4 . 7H_2O$). Keserűsó. Színtelen vagy fehér, a levegőn kissé elmálló hasábos jegeczekből áll. Íze keserű, sós, 0,8 sr. hideg, 0,15. sr. forró vízben oldható. Laxans. Adag 15,0—30,0 pro dos. porban vagy vízben (szódavízben) oldva.

Magolan. Vízben oldh. fehér por. Oxydiaminphosphorsav calciumsója, mely a Lapinus arab. leguminosae) magvaiból készül. Antidiabeticum (?). Czukorkiürítést állítólag lecsökkenti. Adag porban v. pilulában 3× napj. 0 4 gm. több héten át.

Malonal, l. Veronal melylyel azonos, de olcsóbb.

Maltocol. Fahéjsavas malátaoldat, mely 7% kaliumsulfoguajacolicumot, 1% natr. camphoricumot és 2% natr. és calc. glycerophosphatot tartalmaz és így ezeknek hatásait egyesíti. Használható mint a guajacol. jóízű pótszere. Különösen a gyermekgyakorlatban vált be. Adagja felnőtteknek 3—4 kk. pro die, gyermekeknek feleannyi.

H. **Malvae folia.**
H. **Malvae flores.**
(Malva silvestris. Malvaceae.) Hatóanyaga növényi nyák. Decoct. 10.0—15,0 : 150,0 nyákos folyadék. száj-, torokvíznek, vagy csipős, keserü anyagok számára vivőfolyadéknak.

Mammae siccatae l. Organotherapia.

Mammin-Poehl l. Organotherapia.

H. **Manganum chloratum crystallisatum.** ($MnCl_2$, $4H_2O$). Önállóan nem haszn. Alkotórésze a Syrupus hypophosph comp.-nak.

Manganum hyperoxydatum (MnO_2). Barnakő. Hamvasfekete, kristályos törésű darabok. Chlorfejlesztésre használtatik.

H. **Manna.** (Fraxinus Ornus kiizzadó édes nedve.) Hatóanyaga manninum. Enyhe laxans. Adag: felnőttnek substantiában 30,0—60,0, gyermeknek 5,0—10,0.

H. **Mannitum** ($C_6H_{14}O_6$). Hasáb- vagy tűalakú, tiszta fehér és fénylő kristályokból áll; 6,5 sr. hideg vízben és 80 sr. híg borszeszben oldható. Ízjavító czukor helyett. Laxans terhes nők, gyermekek számára; adag porban, oldatban felnőttnek 20,0—40,0, gyermeknek 3,0—5,0.

H. **Syrupus mannatus** l. Senna.

767 *Rp.* Manniti 5,0.
Aquae dest. ferv. 50,0.
MDS. 2 óránként 2 gyk.
Csecsemőknek székszorulás esetén.

Matico folia. (Piper angustifolia. Piperaceae.) Hatóanyagai illó olaj, csersav, gyanta. Adstringens, elválasztást csökkenti. (Közel áll a piper cubeba hatásához.) Küls. infus. (5,0—10,0 : 100,0—150,0). alakjában gonorrhoea ellen húgycsőbe fecskendeztetik. Belső gonorrhoea, cystitis, diarrhoea, vérzések ellen 0,5—2,0 pro dos. 3×5 napjában porban, pilulában vagy infus. 10,0 : 150,0; 2 ór. 1 ev. k.

Medinal solubile l. Veronalnatrium.

H. **Mel.** Syrupok helyett ízjav. Electuariumok alapanyaga.

H. **Mel depuratum.** Az előbbinél hígabb. Haszn. mint a mel.

H. **Mel rosatum.** Rózsaolajjal szagosított méz. Íz- és szagjavító.

H. **Melissae folia.** (Melissa officinalis. Labiatae.) Hatóanyagai: illatos olaj, kevés csersav, gyanta. Haszn. infus alakjában (1 : 10) mint diaphoreticum, carminativum, stimulans. Illatos theakeverékek alkatrésze.

Mellin-tápszer. Malátával, buzaliszttel, korpával és kali carbonattal készül, főleg maltose-ből áll (63%), tartalmaz dextrint (18%) fehérjét (8%) is. Adag és elkész. mód a mellékelt haszn. utasításban.

Meningococcus-serum. Meningitis cerebrospinalis epidemica ellen készítették. Immunizált lovak seruma. Kifejlett betegség esetén a gerinczvelőcsatornába 10—25 kctm-t kell fecskendezni naponta. Prophylaktikus czélból 10 kctm. bőr alá. A Höchsti gyár por alakban is készíti, melyet az orrba és garatba kell befújni.

Mensan. Zsírtalanított mogyoró szeszes kivonata. Haemostaticum (?) menorrhagiák ellen. Adag 2× napj. 1 evők.

II. **Menthae folia.** (Mentha piperita. Labiatae.) Hatóanyaga illó olaj. Infusum (1 : 10) alakjában diaphoreticum, carminativum, stimulans. Illatos theakeverékek alkatrésze.

II. **Aqua Menthae piperitae.** l. Aquae aromaticae.

II. **Syrupus Menthae piperitae.** Kellemes, hűtőízű íz- és szagjavító.

768 *Rp.* Fol. Menthae pip.
Fol Melissae.
Rad. Valerianae āā 25,0.
Fruct. Anisi
Fruct. Coriandri āā 10,0.
Conc. cont m. f. species.
DS. 1 csésze theára 1—2 evők.
Diaphoreticus, antispasmodicus theaelegy.

II. **Mentholum** [$C_{10}H_{19}(OH)$]. Azelőtt Po-ho néven árulták. Az ol. menthae pip. stearoptenje. Színtelen jegeczek, vízben nehezen, borszeszben, aetherben, glycerinben, zsíros olajokban könnyen oldódnak. Szaga, mint a menthaolajé. Helybelileg érzéstelenít; bels. véve a reflextevékenységet csökkenti s érzéstelenít. Antisepticus hatása is tetemes. Küls. hemicrania, neuralgiák ellen rudacskák (Migraine-Stift), kenőcsök (1 : 10) alakjában használtatik. Angináknál ecsetelések. Bels. tuberculosisnál, influenzánál belégzések (melegíttetik, midőn elillan) alakjában haszn.; továbbá porban, pilulában (0,1—0,5—1,0 pro dos.) phthisis, cardialgia hyperemesis, reflexneurosisok eseteiben.

769 *Rp.* Mentholi 5,0.
Solve in
Ol. Sesami 45,0.
adde
Aquae Calcis 50,0.
M. f. linim.
DS. Külsőleg égési sebekre.

770 *Rp.* Mentholi 0,25—0,5.
Spir. vini 100,0.
MDS. Külsőleg. Pruritusnál ecsetelésekre.

---

771 *Rp.* Mentholi 1,0.
Spirit. Vini 20,0.
Aquae dest. 150,0.
M. f. solut.
DS, ór. 1 evők.
(Hyperemesis, tabeticusok hányása.)

772 *Rp.* Empl. diachyl. simpl. 75,0.
Cerae flavae 10,0.
Resin. Pini 5,0.
leni calore liquef. adde
Mentholi 10,0.
fiat. l. a. emplastrum
DS. Tapasz.
Neuralgia, rheumatismus.

773 *Rp.* Mentholi 10,0.
Solve in Toluolo ad centimenb. 36,0.
Spirit vini. conc. 60,0.
Liquor. Ferri sesquichlor. 4,0.
MD. in vitro nigro.
S Diphtheritisnél ecsetelésre.

774 *Rp.* Mentholi 5,0.
Tinct. Aurant.
Tinct. Valerianae
āā 15,0.
MDS. 15—20 cseppenkint.
Hysteriás állapotok

775 *Rp.* Mentholi 5,0.
Spiritus vini 120,0.
MDS. Külsőleg. Paraesthesiák ellen bedörzsölésre.

776 *Rp.* Mentholi 1,0.
Ol. Sesami 0,5.
Lanolini 8,5.
M. f. ungu.
DS. Migrain-kenőcs.

777 *Rp.* Mentholi 4,0,
Ol. Sesami 20·0.
M. f. linim.
DS. Gégébe, orrba cseppentésre.

Mercolint. Gyapotszövet, mely kénesőkenőcsesel van impraegnálva. Inunctiós kúrák helyett a mellen viselendő köténykék alakjában haszn. l. Hydrargyri praeparata cz. a. is (Pulv-ciner. Mercurin, Mercuriol).

Mercurin l. Hydrargyrum

Mercuriol l. Hydrargyrum.

Mercurocrême. Az ungu. cinereum pótszere: glycerinben oldott közömbös stearinsavas kalium 33¹/₃% Hg-tartalommal Antiluetiens bedörzsölésekre 3 gr.-os adagokban. Nem szennyez, vizzel lemosható.

Mesotan. (Salicylsavas methyloxymethylester). Sárgás, olajszerű, gyengén aromás szagú folyadék. Vízben alig, alkoholban, aetherben, zsíros olajban jól oldható. Izom- és ízületi rheumatismus esetén a bőrre dörzsölendő, ol. sesamival āā. naponta 2—3-szor egy-egy kk.-nyi mennyiségben.

---

778 *Rp.* Mesotani 10,0.
Olei Sesami 10,0.
M. f. linim.
DS. Külsőleg.

779 *Rp.* Mesotani 5,0.
Vaselini 15,0.
M. f. ungu.
DS. Külsőleg.

Metasol. Metakresolanytol l. Anytin s. Anytol cz. a.

Metaethyl l. Aethylum chloratum.

Methacetin seu Acetanisidin. Színtelen vagy kissé pirosas, szagtalan, keserű por. Vízben nehezen, borszeszben könnyen oldódik. Hatása, haszn. mint a phenacetiné, de az utóbbinál csekélyebb jelentőségű. Adag porban, pilulában 0,2—0,4 pro dos, 2—3X napj.

Methylalum [$CH_2(OCH_3)_2$] Színtelen, könnyen mozgó, igen illó, 42° C.-nál forró folyadék; chloroform és eczetaetherre emlékeztető szagú, csipős, aromaticus ízű; vízben, borszeszben, zsíros olajokban oldódik. Sedativum, hypnoticum. Agyvérbőség esetén bizonytalan hatású. Adaga subcután 0,1 pro dos. többször napj.; per os vagy klysmában 0,5—1,0 pro dos. 2—3-szor.

780 *Rp.* Methylali 1,0.
Aquae dest. 9,0.
M. f. solut.
DS. Bőr alá fecskendésre.
Egy fecskendő 0,1 methylalt tartalmaz.

781 *Rp.* Methylali 5,0—8,0.
Aquae dest.
Syrup. cort. Aurant.
$\overline{aa}$ 50,0.
MDS. Felét este lefekvés előtt elfogyasztani

782 *Rp.* Methylali 1,0—2,0.
Mucil. Gummi arab.
Aquae dest. $\overline{aa}$ 50,0.
MDS. Klysma.

783 *Rp.* Methylali 10,0.
Ol. sesami 50,0.
M. f. linimentum.
DS. Külsőleg. Anodynum.

Methylatropinum bromatum, l. Atropinum methylobromatum.

Methylenum chloratum (CH_3Cl). Methylchlorür vagy chlormethyl. Színtelen, aetheres erős szagú folyadék, mely gázalakból erős compressióval v. — 6—25 fokra lehűtéssel tétetett cseppfolyóvá. Helyi érzéstelenítő, mint az aethylenum chloratum (l. ott.); fém v. üvegtubusokban jő kereskedésbe. Hideg helyen tartsd. Könnyen gyulad.

Methylenum bichloratum (CH_2Cl_2). Színtelen, tiszta, kellemes szagú folyadék. Forrpontja 40° C. Chloroform helyett a sebészetben mint altató, érzéstelenítő használtatik. Különös előnyei nincsenek. Gyakran találni tisztátlan készítményeket, ezért vigyázat (!)

Methylenum coeruleum (Methylenkék). Sötét-barnás por, feloldva élénk kék színű. Antimalaricum. Dosis a roham előtt 0,3

—0,5 ugyanannyi pulv. macis moschataeval, mely utóbbi a különben fellépő húgyhólyagizgalmat van hivatva megszüntetni.

Methylium salicylicum. [$C_6H_4.OH.COCH_3$] Színtelen, kellemes szagú folyadék, vízben neh., alkoholban könnyen old. A Gaultheria olaj főalkatrésze, de syntheticusan is előállítják. Haszn. mint az Ol. Gaulth. l. ott.

Methylsulfonal l. Trional.

Microcidin. Natrium β-naphtholicum. Fehér, vízben oldh. por. Erősebb antisepticum. Küls. 3—5‰ oldatban sebek, hüvely kimosására.

Migraenin l. Antipyrinum coffeino citricum.

Miscella pro solutione Calcii oxysulfurati. (Calc. oxyd. 30,0 + aqua commun. 20,0 + sulfur. subl. lotum 60,0.)

Solutio Calcii oxysulfurati s. Solutio Vleminckx l. haszn. calc. sulfurat cz. a.

Mitin. A lanolinhoz hasonló, kenőcsszerű, túlzsírosított anyag, mely tejfehérjéket is tartalmaz. Kenőcsalapanyag lanolin helyett. Készítenek vele *mitincrême*-t (m. cosmeticum), *mitinpastát* (pasta m.) és 33¹/₃% Hg-ot tartalmazó *mitinum mercuriale*-t; utóbbit az ung. ciner. helyett haszn. Különös előnyei nincsenek.

†H. **Mixtura chloralo-bromata.** A bromidia helyettesítésére szerkesztett, elkészített gyógyszer. Tartalmaz 150 gm.-ban 5 gm. extr. hyosciami c. dextrinot, 50—50 gm. kalium bromatumot és chloralhydratot és 10 csepp chloroformot. Adagja 1—2 kk vízben elkeverve. Epilepsia ellen.

H. **Mixtura gummosa** l. Gummi arabicum.

H. **Mixtura oleoso-balsamica** l. Balsamum vitae Hoffmanni.

Mollinum. Túlzsírosított káliszappan, mely a bőrgyógyászatban részint tisztán haszn. más szappanok helyett, részint kenőcs alapanyagul szolgál. Fehér, enyhén szappanszagú, ceratum összeállású. Hatása mint a káliszappané, de enyhébb. Fölösleges készítmény.

Monochlorphenol. ($C_6H_4Cl.$ OH). Paravegyület az isomeriák közül. Jegeczek vízben alig, szeszben jól old. Fogászatban haszn. antisepticum. Ujabban 5%-os glycerines vizes oldatban follicul. mandulagyulladás esetén ecsetelések alakjában is használják.

Monotal. A guajacol methylglycolsavestere, melyben 60% guajacol van. Olajos, szeszben jól oldh. folyadék. Helybeli érzéstelenítő hatása miatt mint analgeticum ecsetelések alakjában napj. 2—3×2—3 gm. használható el tisztán v. egyenlő r. olajban oldva.

---

††H. **Morphinum** } l. Opium.
††H. **Morphinum hydrochloricum** } l. Opium.

Morphosan, l. Morphinum methylbromatum az opium czikk keretében.

Morrhuol. Az ol. jecoris aselli-ből 90%-os borszeszszel lepárlás útján előállított, kissé szagos, csípős, keserű, már közönséges hőnél jegeczedő anyag, mely phosphort, jódot és brómot tartalmaz. A különféle halmájolajokból 2—4% nyerhető. Állítólag hatóanyaga az ol. jecoris-nak (?), s így helyette adatik (l. ol. jecoris). Adag: 8—10 éves gyermeknek 0,4 grm, 12—15 éves gyermeknek 0,6—0.8 grm., felnőttnek 1,0—1,50 grm pro die étkezés közben. Capsula gelatin-ban rendelendő. Kereskedésben már készen vannak morrhuol-capsulák, melyek 0,2 grmot tartalmaznak. Az ol. jecoris-t nem pótolhatja. Romlott halmájolajból készült morrhuol mérges ptomainokat is tartalmazhat.

H. **Moschus.** A moschus moschiferus praeputium-mirigyének váladéka. Excitans, antispasmodicum. Adag porban 0,1—0,3—0,5 pro dos. napj. 3—4-szer, gyakran camphorral összekötve. Igen drága.
Tinctura Moschi. 10—30 csepp 2—3 ór.

784 *Rp.* Moschi
Camphor trit. āā 1,0.
Sacchar. lact. 4,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
D. in chart. cerat.
S. 2—3. ór. 1 port.
Excitans.

785 *Rp.* Tinct. Moschi
Tinct. Valerian. spir. āā 15,0
MDS. 2—3 × napj. 20—30. cseppet.
Antihystericum, antispasmodicum.

786 *Rp.* Moschi 0,1.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3 ór. 1 port.
Csecsemőnek asthma laryngeum vagy ecclampsia esetén.

787 *Rp.* Moschi
Camphorae āā 1,0.
Vitellum ovi unius
Aquae dest. 200,0
M. f. l. a. emuls.
DS. Csörének.

H. **Mucilago Gummi arabici** l. Gummi arabicum.

H. **Mucilago Salep** l. Salep cz. a.

Muiracithin. A braziliai lignum Muira Puama lecithinnel kevert kivonata. Aphrodisiacumnak ajánlották impotentia virilis eseteiben (?). Kész pilulák alakjában van forgalomban. Napj. 3× 2 db.

Mutase. 60% növényi fehérjét tartalmazó mest. tápszer. Adag levesben, tejben napj. 3—4× 1 kk. v. evők.

Minden gyógyszertárban kapható.

MALTOCOL

LEGOLCSÓBB
LEGTÖKÉLETESEBB

GUAJACOL-PRAEPARATUM.

TARTALMAZ: FANÉJSAVAS (HETOL) MALÁTASZÖRPBEN 7% KAL. SULFO-GUAJAC. 2% CALC. és NATR. GLYCEROPHOSFOR. 1% NATR. CAMPHOR. STB. AROMÁS ANYAGOT

ÁRA: 1 k. 80 f.

KÉSZITI — MARBERGER GYULA VÖRÖSKERESZT GYÓGYTÁR UJPEST, VÁCI-UT 25.

irodalom és minta ingyen.

GLYKOMALTIN

DIAETÁS
GYÓGY ÉS
TÁPSZER

TARTALMAZ:
CA. FER. GLYCEROPHOSFOR. KOLA ÉS LECITHINT, MALÁTA-KAKAOBAN

IDEGET ERŐSIT,
TESTET TÁPLÁL.

ÁRA 4 KOR.

KÉSZITI: MARBERGER GYULA VÖRÖSKERESZT GYÓGYTÁR UJPEST, VÁCZI-ÚT 25.

Mycodermin. Hideg légáramban szárított söréleszt̋ő. Haszn. furunculosis, eczemák, urticaria eseteiben napj. 3—4-szer 1 kk.

Mydrinum. (Keverék: 1r. homatropin. hydrochl. + 10r. ephedrin. hydrochl). Mydriaticum. Gyorsan hat s a hatás gyorsan múlik. Küls. becseppentésre 0,2 : 10,0.

Mydrol. Jodmethyl-phenylpyrazolon. Fehér, vízben oldh. por Mydriaticum. Adag 0,5—1,0 : 10,0 szemcseppeknek.

Myrrha. Gummiresina. (Balsamodendron Myrrha. Burseraceae.). Kellemes szagú, áttetsző barnás gyantás anyag. Vízben alig, borszeszben nagy részben old. Haszn. készítménye a

Tinctura Myrrhae. Küls. szájvízbe 1 : 30—50. Foghus ecsetelésre tisztán is.

Myrticol. Átonyaborral készült kalium sulfoguajacol-oldat. Haszn. mint a syrupus kalii sulfoguajacol. Adag felnőttnek 3—4 evők. gyerm. 3—4 kk. napj. Készíti Csatádi Artur Tátrafüreden.

Myrtilli fructus s. baccae. Kék áfonya. (Vaccinium myrtillus.) Tartalmaz: Csersavat, alma és czitromsavat, czukrot. Enyhe adstringens. Szárítva evőkan. napj. többször. Jó készítménye a *Vinum myrtillorum medic. Cornides.* Idült hasmenésnél kávés-evőkanalankint napj. többször.

Myrtolum. A Myrtus communis illó olajának 150—170° C-nál forró része; nagyrészt eucalyptolból áll. Víztiszta, kellemes, frissítő szagú folyadék. Has n. bronchitis putrida, gangraena pulm. eseteiben jó eredménynyel (Eichhorst). Tuberculum bacillusokra hatástalan. Adag bels. 2—3 ór. 0.15 gmot (= 15 csepp) tartalmazó gelatin-tokocskákból 2—3 db. Étvágytalanság nagyobb adagokra gyakori. A Linarix-féle tokocskák 0,15 myrtolt tart. s jól adagolhatók.

788 *Rp.* Myrtoli gtt. 5.
Det. in. caps. gelat.
Dent. tal. dos. No. 20.
DS. 2—3 ór. 2—3 szemet. 5 csepp = 0,15
Bronchitis putrida. Gangraena pulmonum.

Nafalan = Naftalan, melynek concurrens utánzata.
Naftalan. Igen tiszta naftaolaj. (Fs. 0,960, közömbös kémhat.) Szappan hozzáadásával van szilárdítva. Sötét barnás-zöldes, vízben, alkoholban és glycerinben nem oldható, aetherben, chloroformban jól; zsírokkal jól keveredik. Kenőcsökhöz használtatik. Fajdalomcsillapító, antiparasitás, lobellenes. Vászonra kenve tétessék a megfelelő helyre (égési sebek, fagyás, eczema, bőrlobok).

789 *Rp.* Naftalani 2,0.
Zinci oxyd.
Amyl. pur. pulv.
āā 10,0.
Vaselini 20,0.
M. f. pasta
DS. Kenőcs.
Vörös, korpádzó, viszkető eczema ellen.

790 *Rp.* Naftalani 25,0.
Ungu. simpl. 50,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs.
Eczema ellen.

791 *Rp.* Naftalani 10,0.
Magnes. oxyd. 20,0.
Talci 35,0.
Amyli 30,0.
Natr. borac. 3,0.
Zinci oxyd. 5,0.
MDS. Hintőpor.

792 *Rp.* Naftalani 50,0.
Zinci oxyd. 15,0.
Collemplastri adhaes. 35,0.
M. leni calore. ut f. empl.
DS. Naftalan ragtapasz.

793 *Rp.* Naftalani 50,0.
Cerae alb. 45,0.
Butyri Cacao 5,0.
M. f. suppositoria
No. 25 vagy 50.
DS. Végbélkupok. Haemorrhoidalis állapotok ellen.

Naphthalinum purissimum ($C_{10}H_8$) Színtelen, fénylő, kátrányszagú lemezecskék. Illó. Vízben nem, hideg borszeszben nehezen, forróban könnyebben, aetherben, zsíros olajokban könnyen oldódik. Antisepticus, desinficiens hatású. Rossbach ajánlotta idült vekony- és vastagbélhurutok, cholera infantum, typhus abdomin., tuberculoticusok hasmenése ellen. Oxyuris ellen is jónak mondják. Hólyagbajoknál czélszerűtlen, sőt ártalmas is lehet. Bőrgyógyászatban pityriasis, scabies ellen kenőcsalakban 1 : 2. Bels. porban 0,1—0,5 pro dos. 3—6 × napj. felnőttnek; gyermeknek 0,05—0,1 pro dos. 3—4 × napj. Nem tévesztendő össze a Naphtollal (!!)

---

794 *Rp* Naphthalini puriss. 1,0.
Sacch. albi 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port. 2—4 éves gyerm. oxyuris verm. ellen.

Naphtalol l. Betolum.

†H. **Naphtolum** ($C_{10}H_7OH$). Színtelen, selyemfényű kristály-lemezekből áll, v. fehér kristályos por. Gyenge, phenolra emlékeztető szaga, erős égető íze van. 1000 sr. hideg, 75 sr. forró vízben oldódik, borszeszben, aetherben, chloroformban, zsíros olajokban könnyen. Bőrgyógyászatban küls. kátránykészítmények helyett idült eczema, psoriasis, pityriasis versicolor, scabies, favus, herpes tonsurans, prurigo ellen. Hosszas v. kiterjedt bőrfelületen alkalmazása haemoglobinuriát hozhat létre, ezért vigyázat (!). Kenőcshöz 1 : 10—30, borszeszes oldathoz 2—10 : 100.

795 *Rp.* Naphtoli pulv. 0,5.
Amyli 50,0.
M. f. pulv. det. in scat.
DS. Hintőpor.
Hyperhydrosis.

797 *Rp.* Naphtoli
Resorcini
Acid. salicyl. āā 1,0—5,0.
Sulf. praecip.
Sapon. kalini
Amyli pulv.
Vaselini āā 25,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs. Hámlás előmozdítására

799 *Rp.* Naphtoli 5,0.
Axung. Porci 15,0.
Lanolini. 80,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs.

796 *Rp* Naphtoli 1,0.
Ol. Sesami 100,0.
M. f. linim.
DS. Ecsetelésre.

798 *Rp.* Naphtoli 15,0.
Axung. Porci. 100,0.
Sapon. kalini 50,0.
Cretae alb. 10,0.
M. f. ungu.
DS. 1—2-szer bedörzsölni.
Scabies.

800 *Rp.* Naphtoli 5,0.
Aetheris sulf. 100,0.
MDS. Külsőleg.
Pediculus pubis.

801 *Rp.* Naphtoli 0,5.
Spirit. vini 100,0.
MOS Külsőleg. Hónaljizzadásnál a hónalj 2X napj. bedörzsölendő.

Narceinum l. Opium készítm.

Narcoform l. somnoform.

Narcotinum l. Opium készítm.

Narcyl. Sósavas aethylnarcein. Vízben jól oldható kristályos anyag. Köhögési inger csillapítására gyermeknek 0,01—0,03 gr., felnőttnek 0,06—0,10 pro dosi többször napj. syrupban vagy pillulában.

Nargol. Nucleinezüst. 10% argentumot tart. Fehér por. Vizben old. Haszn. mint az Arg. proteinicumé.

Natrium aceticum crystallisatum ($NaC_2H_3O_2$, $3H_2O$). Színtelen, átlátszó jegeczekből áll, íze kesernyés és sós. 14 sr. hideg vízben, 30 sr. hideg és 2 sr. forró borszeszben oldható. Gyenge diureticum. Bels. adag 1,0—3,0 pro dos. napj. 3—4 szer. oldatban Gyakran mint más diureticus szerek adjuvansa kali acetic. solut. helyett.

Natrium acetylarsanilicum, l. Arsacetin.

Natrium arsanilicum, l. Atoxyl.

H. **Natrium benzoicum** ($C_7H_5NaO_2$). Fehér, alaktalan por; 1,5 sr. vízben oldódik. Antipyreticum. Ma ritkán rendelik, még leginkább polyarthritis rheum. ellen (jobb a natr. salicyl.). Adag bels. porban 10,0—20,0 pro die.

H. **Natrium bicarbonicum** l. Natrium hydrocarbonicum.

H. **Natrium boricum s. Borax.** ($Na_2B_4O_7$, $10H_2O$). Hasábalakú, színtelen, kemény kristályok, levegőn elmállnak. 17 sr. hideg, 1/2 sr. forró vízben oldódik, glycerinben könnyen, borszeszben nem. Antisepticum; gyenge diureticum; húgysavas sókat oldja. Küls. minden alakú stomatitisnél, angina catarrh.-nál száj-, torokvizek (1—2% oldatok) és ecsetelések (1 : 5—10) alakjában; acne disseminata, pityriasis versicolor, pruritus vulvae eseteiben kenőcsök alakjában (1 : 5—10). Bels. mint diureticum és köszvény-ellenes szer 0.5—2.0 pro dos. porban, oldatban napj. 3—4-szer.

802 *Rp.* Natrii boracici 1,0—2,0.
Aquae dest. 100,0.
MDS. Csecsemőknek soor esetén szájmosó víz.

803 *Rp.* Natrii boracici 3,0.
Glycerini 15,0.
M. f. solut.
DS. Stomatitis aphthosa esetén ecsetelésre.

---

804 *Rp.* Natrii boracici 0,15.
Aquae dest. 10,0
MDS. Szemcseppek.
Conj. catarrh. chron

†H. **Natrium bromatum** (*NaBr*). Fehér, kristályos por 1,2 sr. hideg vízben oldható. Hatása, használata, adagolása, mint a kalium bromatumé; különbség, hogy a szívre még nagy adagban sem hat károsan. Natr. bromatumot mint főhatóanyagot tartalmaz a Glück-féle *Liquor hypnobromid. comp.* Egyéb alkotórészek benne a paraldehyd, a stront. brom., kevés dionin és codein. Oly formán haszn., mint a mixtura chloralo-bromata.

II. **Natrium carbonicum crystallisatum** ($Na_2CO_3.10H_2O$). Színtelen, az egyhajlású rendszerbe tartozó, a levegőn elmálló jegeczekből áll. 1,8 sr. hideg és 0,3 sr. forró vízben oldódik; oldata erősen lúgos hatású, maró ízű; borszeszben nem oldódik. Bels. nem haszn.; még leginkább saturatiókhoz kali carbon. helyett. Helyette a natr. hydrocarb. (dilaps).

II. **Natrium carbonicum dilapsum** ($Na_2CO_3, 2H_2O$.) Finom fehér por, vízben melegedés közben oldódik. Vízszívó. Bels. Úgy haszn., mint az előbbi.

Natrium citricum neutrale. ($2Na_2C_6H_5O_7 + 11H_2O$.) Fehér, vízben oldh. jegeczek. Diureticum, gyenge antipyreticum Diabetes ellen is. Adag oldatban 0,5—1,0 pro dos. napjában 3—5-ször.

Natrium glycerino-phosphoricum. [$C_3H_7O_3.PO_3Na_2 + H_2O$]. 50%-os sárgás, tiszta, lúgos kémh. oldatban kapható. L. glycerophosphátok cz. a.

II. **Natrium hydrocarbonicum s. bicarbonicum** ($NaHCO_3$). Fehér, nem átlátszó, a levegőn el nem málló jegeczek. 13,8 sr vízben oldható, íze gyengén lúgos. Küls. száj-torokvíznek 2—5%-os oldatok, belégzésre 1/2—1%-os oldatok. Bels. adag porban, oldatban 0,3—1,0 pro dos. 3—5×napj Főleg natr. hydrocarb.-ot tart. a „*Digestol*" nevű porkeverék. Egyéb alkotórészek benne:

---

natr. sulf., magnes. carb., phenolphtalein és cetrarin. Hashajtó hatása is van.

805 *Rp.* Natrii hydrocarb. 3,0.
Pulv. rad. Rhei 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ No. 10.
DS. 2—3 ór. 1 port.
Gyomorhurut. Icterus.

806 *Rp.* Natrii hydrocarb. 0,4.
Tinct. Opii simpl. gtt. 1.
Aquae dest. 80,0.
Syrup. simpl. 8,0
MDS. 2 ór. 1 kk.
Csecsemőnek heveny hörghurut esetén.

807 *Rp.* Natrii hydrocarb. 0,4.
Aquae Foeniculi
Aquae dest. āā 40,0.
Syrup. simpl. 8,0.
MDS. 2 ór. 1 kk.
Csecsemőnek dyspepsia acida esetén. Kolika esetén 1—2 csepp tinct. nucis vom. is teendő hozzá.

808 *Rp.* Natrii hydrocarb. 0,5
Aqua dest. 100,0
Aquae Amygdal. amar. gtt. 10
Syrup. simpl. 10,0
MDS. 2 ór. 1 gyk.
3—4 éves gyerm. hörghurut esetén.

†H. **Natrium hyrooxydatum** (*NaOH*). Fehér rudacskák. Causticum mint a kalium hydrooxydatum.

Natrium hydrooxydatum solutum s. Natrium causticum solutum. Színtelen, átlátszó folyadék; 200 srészben 32 sr. natr. hydrooxyd. Erősen lúgos hatású. Maró (!). Bels. nem. Küls. bőrgyógyászatban $1/_2$—$1^1/_0$-os oldatok mosogatásokra, ecsetelésre.

†H. **Natrium hypophosphorosum** (*NaH_2PO_2, H_2O*). Önállóan nem haszn. Alkotórésze a syrupus hypophosph. comp.-nak.

†H. **Natrium jodatum** (*NaJ*). Fehér, jegeczes por, levegőn hosszabb idő múlva megnedvesedik és vöröses színű lesz. 0,6 sr. vízben és 3 sr. borszeszben oldható. Hatása, használata, adaga, mint a kalium jodatumé. Előnye az utóbbi fölött, hogy a szívre nem hat károsan.

Natrium jodicum (*NaJO*3). Fehér, vízben oldh. por. Jodoform helyett hintőpor substantiában fekélyek, ulcus molle és syphiliticum esetén. Sebkezelésben 1 : 5—10 bórsavval. Bels. 0,1—0,15 napj. 3-szor pilulában scrophulosis, asthma bronch. ellen.

Natrium kakodylicum l. Kakodyl-készítmények.

Natrium metavanadinicum, l. Natr. vanadinicum.

Natrium nitricum ($NaNO_3$). A rhomboedricus rendszerbe tartozó, csaknem koczkaalakú, színtelen jegeczeket alkot. 1,0 sr. vízben és 50 sr. borszeszben oldható. Használata tévesen olyan, mint a kalium nitricumé; szívre, diuresisre, hőre alig hat. Adag bels. oldatban 0,5—2,0 pro dos. 3—4 × napj.

Natrium nitrosum ($NaNO_2$). Fehér, jegeczes, gyengén lúgos kémhatású, vízben könnyen, borszeszben nem oldódó, hűtő, sós ízű por. Úgy hat és úgy használtatik, mint az amylium nitrosum. Adag bels. oldatban 0,5—2,0 : 150,0 3—4-szer napj. 1 evők., vagy szükség szerint (angina pectoris és asthma-rohamok alkalmával) 1—2 evőkanállal. Vigyázat. (!!)

Natrium nucleinicum. Élesztőből készülő nucleinsav sója. Leucocytosist tud előidézni. Paralysis progressiva eseteiben használják bőr alá fecsk. alakjában (2%-os steriloldatokból 100 gm. kétszerre használandó el).

Natrium perboricum. ($NaBO_3.4H_2O$). Fehér kristályos por, vízben nehezen oldódik. Savak vagy $MnSO_4$ hozzáadására oxygént fejleszt. Oxygén-fürdőhöz lehet használni.

H. **Natrium phosphoricum** ($Na_2HPO_4,12H_2O$). Színtelen, áttetsző, hasábos jegeczekből áll; levegőn igen könnyen elmállik. Ize enyhén sós, kémhatása lúgos. 5,8 sr. hideg vízben, 2 sr. forróban oldódik. Enyhe laxans 20,0—30,0-gmos adagban; adják rhachitis, osteomalacia, köszvény, lithiasis eseteiben is 0,5—2,0—3,0-gmos adagokban, de kevés haszonnal.

809 *Rp.* Natrii phosphor. 30,0.
Aquae dest. 160,0.
Syrup. mannati 10,0.
MDS. Reggel 2—3-szorra elfogyasztani. Enyhe laxans.

810 *Rp.* Natrii phosphor. 10,0.
Acid. benzoici 1,0.
Aquae dest. 100,0.
Syrup. simpl. 30,0.
MDS. 2 ór. 1 evők. Köszvény, húgyhomok eseteiben

---

811 *Rp.* Natrii phosphor. 1,0—2,0.
Aquae dest. 100,0.
Syrup. simpl. 10,0.
MDS. 2 ór. 1 gyk.
Gyermekeknek lithiasis esetében, ha a vizelet savas vegyhatású. Fájdalmas vizelésnél 2—4 csepp tinct. opii simpl. tehető hozzá.

812 *Rp* Natrii phosphorici 30,0.
Natrii bicarb. 3,0.
Acidi citrici 7,5.
Aquae dest. 500,0.
M. f. saturatio.
DS. Poharanként. Enyhe has-hajtó.

Natrium pyrophosphoricum ferratum l. Ferri praeparata.

II. **Natrium salicylicum** ($2NaC_7H_5O_3,H_2O$). Sós és édeses ízű, fehér, jegeczes pikkelyekből álló por. Egyenlő sr. vízben, 6 sr. borszeszben oldható. Antipyreticum. antirheumaticum. Adag porban, oldatban 0,5—1,0 pro dos., 3,0—10,0 pro die. Antipyreticus czélból az egyes adagok óránként, polyarthritis rheum. eseteiben $1/2$ óránként adandók. Hemicrania eseteiben roham kezdetén 1,0—1,5 pro dos. Vastagbélhurut, dysenteria chron. eseteiben bélmosások 1—2%-os oldattal.

813 *Rp.* Natrii salicyl. 10,0.
Aquae dest 170,0.
Tinct. Opii simpl. 1,0.
Syr. cort. Aurant. 20,0.
MDS. 2–3 óra alatt felét elfogyasztani evőkanalanként polyarthritis rheum. acuta esetén. Két napra való.

814 *Rp.* Natrii salicyl. 1,0—2,0.
Aquae dest. 80,0.
Syrup. simpl. 10,0.
MDS ór. 1 gyk.
2—4 éves gyermekek heveny lázas fertőző betegségek esetén antipyreticum.

815 *Rp.* Natrii salicyl. 10,0.
Div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 1-gmos. natr. salicyl. porok.

816 *Rp.* Natrii salicyl. 10,0.
Butyri Cacao qu. s. (15,0).
ut. f. suppos. No. 10.
DS. Napj. 5-6 dbot elhaszn.

Rheumat. articul.: *Rp.* Gelodurat „Pohl“
scat. orig. c. acid. salicyl. 0·25.
S. 3—4-szer naponta 2 dbot.

H. **Natrium silicicum liquidum.** Vízüveg. Színtelen vagy kissé sárgás színű, lúgos hatású folyadék. Sebészetben contentiv kötések készítéséhez használtatik.

H. **Natrium sulfuricum crystallisatum. Glaubersó.** (Na_2SO_4,$10H_2O$). Színtelen, hasábalakú. csíkos jegeczekből áll. Légen könnyen elmállik; íze kesernyés-sós, 3 sr. hideg és 0.4 sr. forró vízben oldható. Bels. 15,0—30,0 pro dos. laxans; 1,0—2,0 pro dos. 3—4-szer napj. idült gyomor-, bélhurut, gyomor-bélatonia, icterus catarrhalis, ulcus ventriculi eseteiben

H. **Natrium sulfuricum dilapsum.** Haszn. mint az előbbi.

Sal thermarum Carolinarum. Karlsbadi só. Jegeczes és poralakú van. A poralakú a karlsbadi Sprudel-forrás összes-alkotórészeit tartalmazza s vízben oldva sok esetben a természetes karlsbadi vizet helyettesítheti. A jegeczes só főleg kristályos natr. sulf.-ból áll.

H. **Sal Carolinum artefactum.** Olcsóbb mint az előbbi s u. azt a szolgálatot teljesíti. Haszn. mint a karlsbadi sóé. Tartalmaz: 220 r. natr. sulf. dilaps., 10 r. kalium sulf., 90 r. natr. chlor., 180 r. natr. hydrocarb.-ot.

817 *Rp.* Natrii sulfur. dilapsi 10,0.
Pulv. rad Gentinae 1,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3-szor napj. 1 port.
Idült gyomor-, bélhurut, gyomor- és bélatonia eseteiben.

818 *Rp.* Fol. Sennae 15,0.
Rhiz. Zingib. 2,0.
infunde Aquae ferv. qu. s.
ut. colat. sit 150,0.
in qua solve
Natrii sulfur.
Syr. simpl. aa 20,0.
MDS. 1—2 ór. 1 evők. Laxans.

Natrium tartaricum ($Na_2O_4H_4O_6$,H_2O). Színtelen, vízben könnyen oldható jegeczek. Laxans, mint a kalium tartaricum. Bels. adag 10,0—30,0 vízben oldva.

Natrium telluricum (Na_2TeO_4). Vízben könnyen oldh. fehér por. Hatásos antihydroticum. Este lefekvés előtt 0,05 pro dos. porban.

Natrium thiophenicum. ($C_4H_3S.SO_3Na$). Fehér, vízben rosszul oldh. por. Küls. kenőcsben (3,0 : 30,0) prurigo ellen.

Natrium vanadinicum. ($NaVO_3$). Sárgás, forró vízben oldh. por. Chlorosis, idült rheumatismus, diabetes ellen ajánlják 0,001—0,0025 pro dos. (Vigyázat!) oldatban napj. 2-szer (0,05 : 200,0 napj. 2-szer egy kk.)

Neoform. Oxytrijodphenolbismuth. Sárga, enyhe szagú por. Hintőpornak mint a bismuthum subgallicum.

Neopyrin. (Valerylamidoantipyrin), fehér, keserű, vízben nem oldh. por. Antipyreticum; haszn. mint az antipyrin, melynél állítólag kevésbbé mérges.

Neraltein. A phenacetinnel rokon antipyreticum, analgeticum. Haszn. adag mint a phenacetinnél.

Nesain. 10% arsent tartalmazó arsenprotein-készítmény. Az atoxyl helyett haszn. bőr alá fecsk. alakjában. Nem ajánlható.

Nestlé-liszt. „*Farine lactée Henri Nestlé.*" König szerint 9·9% nitrogen tartalmú anyagokat, 4·4% zsírt és 42·3% oldható és 35% nem oldható szénhydrátokat tartalmaz. A gyermektáplisztek egyik legkedveltebbike. Szénhydrátgazdag tápanyag. Haszn. szoptatás alatt, ha az anyatej kevés, de csak a 7-dik hónaptól kezdve ajánlatos, továbbá elválasztáskor az átmeneti időben és később a vegyes táplálkozás támogatására, ha erősebben kell táplálni a gyermeket, végre enteritis acuta és chron. esetén néhány napon át. Felnőtteknek is, ha lábbadozók, aggoknak és hyperemesis gravidarum, ideges dyspepsia eseteiben. Adag pép alakjában gyerm. 1 kk—2 evők. kor szerint. Felnőtteknek több.

Neurodinum. (Acetyloxyphenylurethan). Vízben nehezen oldh. fehér, szagtalan jegeczek. Analgeticum, neuralgiak, hemicrania, tabes eseteiben. Adag 1,0—2,0 porban bels.

Neurogen. 80% konyhasót, 12% natr. sulfatot, 3% calc. sulfatot, 0·5% vassulfatot tartalmazó fürdősó. Mest. sósfürdők készítésére haszn. Belőle kb. 2%-os sósfürdő készítendő. Teli fürdőre tehát 5 kiló veendő.

Neurolin. Syrupus hypophosph. polybrom. Kalium, natrium és ammoniumbromidet tartalmazó hypophosphit szörp. Sedativum. Adag felnőttnek napj. 3-szor 1 evők. Gyerm. kk. napj. 2—3-szor

Neuronal. Diaethylbromacetamid. Fehér, kristályos, camphorszagú por; vízben nehezen, alkoholban, olajban jól oldódik. Hypnoticum, sedativum. Adag 0,5—1,0; dühöngő elmebetegnek 2,0—4,0 porban.

Neutralon. Aluminiumsilikát vegyület, mely a gyomorban acid. siliciumra és aluminiumchloridra bomlik s így a gyomor sósavát megköti. Ezért és mert a gyomor falához tapad (protectiv hatás) hyperchlorhydria eseteiben jól használható. 3× napj 1 kk. vízzel elkeverve használandó étkezés előtt. Vele parallel mérsékes adagokban extr. belladonnae v. eumydrin is rendelendő.

Niauli oleum l. Gomenol.
Nicotinum salicylicum l. Eudermol.
Niccolum bromatum. ($NiBr_2$). Zöld lemezek, vízben, borszeszben oldh. Hypnoticum, sedativum, Antiepilepticum. Adag bels. syrupban 0,1—0,6 pro dos. és pro die.
Niccolum sulfuricum. ($NiSO_4 + 7H_2O$). Zöld, vízben oldh. jegeczek. Hemicrania ellen 0,03—0,06 napj. 3-szor.
Nirvanin. Diaethyl-glycocoll-p.-amido-o.-oxybenzoesav methylester sósavas sója. Színtelen, vízben oldh. prismák. 2—5%-os oldat helyi anaestheticum, de a cocainnál gyengébb. Haszn. a kis sebészetben s a fogászatban. A sértetlen bőrt csak subcutan alkalmazva érzésteleníti. (2%-os oldat). Schleich-eljáráshoz 0,1—0,5%-os oldat. Szemészek nem haszn. izgatja a kötőhártyát.
††H. **Nitroglycerinum in spiritu solutum.** [$C_3H_5(NO_3)_3$] + Alk. [$C_3H_5 NO_{3)3}$]. A glycerinnitrát 1%-os borszeszes oldata. Hatása, használata, mint az amylium nitrosumé és a natr. nitrosumé. Adaga 3 csepptől pro dos. emelkedőleg 10 cseppig pro dos. Dos. max. pro dos. 0,0005! pro die 0,003! a tiszta nitroglycerinre vonatkoztatva.

††H. **Pastilli Nitroglycerini.** Egy-egy db 0,0005 nitroglycerint tartalmaz. Adag napj. 3—5 db. Fölöslegessé teszi az összes efféle specialitásokat.

819 *Rp.* Solut. alcoh. nitroglycer. 1% gtt. 15.
Aquae. destill. 150,0.
MDS. Naponta 4—8 evők.

820 *Rp.* Pastilli Nitroglycerini sec. Pharm. hung. No. 30.
DS. Suo nomine. Napjában 3—5-ször egy dbot.

Nosophenum. (Tetrajodphenolphtalein) Antisepticum sebkezelésben. Hintőpor talcummal v. tisztán eczema, intertrigo, balanoposthitis, herpes progenitalis, ulcus molle esetén. Kenőcs vaselinnel v. lanolinnal égési sebekre stb. Befúvások orr- és garatbántalmak ellen. Vele állítják elő az *antinosint* (natriumtetrajodphenolphthalein) és az *eudoxint* (bismuth-tetrajodphenolphthalein). *Antinosinból* hintőpornak mint az nosophenből; oldatnak 1 : 500—1000 hólyagmosásra, 0,5—2,0 : 100 orr, húgycső kifecskendésére. Bels. 1,0—2,0 : 150,0 ór. evők. *Eudoxinból* adag bels. 0,3—0,5 pro dos. porban.
Novargan. Fehérjés ezüstösszeköttetés. Olyan, mint az arg. proteinicum. Utóbbi fölöslegessé teszi.
Novaspirin. (Methylcitrom av disalicylestere.) Fehér, szagtalan, savanykás, vízben alig old. por. Tart. 64% salicylsavat. Haszn. adagolása, mint az aspiriné.

Novocain. Aránylag olcsó helyi anaestheticum. Cocainpótszer. Szöveteket nem károsítja; szívre, légzésre alig hat, mydriasist nem okoz. Színtelen, hideg vízben 1 : 1 oldható tűcskék. Bomlás nélkül sterilizálhatók oldatai. 6-szor kevésbbé mérg. mint a cocain. Suprareninnel együtt haszn. (Kocher) szöveti, infiltratiós, medullaris, szemészeti, rhino-laryngeális és fogorvosi anaesthesia czéljaira. A höchsti gyár novocain-suprarenin tablettákat hozott forgalomba, melyek előírt mennyiségű steril physiol. konyhasóoldatban v. steril vízben oldandók fel. Kész steril oldatok ampullákban is kaphatók külömböző czélokra. Adag: 0,1 : 5—10—50 physiol. konyhasóoldatra + suprarenin oldat (1 : 1000) 5—10 csepp.

Novojodin. (Keverék = r. Hexamethylentetraminidijodid + talcum.) Jodoformpótszer. Néha mar is, ezért vigyázat a mennyiséggel (!)

Novorenal. Ampullákban készen kapható keveréke novocainnak és adrenalinnak. Helybeli anaestheticum. Főleg fogászok használják.

Nuclein l. *Phagocytin Richter.* Nucleinsavas natriumot tart. (0,15 egy darabban) tablettákat készít Dr. Richter tablettae nucleinicae Richter néven.

Nutrose. Tehéntejből készül A casein könnyen oldható natrium összeköttetése. Ételekhez teendő hozzá mint tápszer (tejhez, chocoladehoz, leveshez, rízshez, darához stb.). 1 klg. megfelel 4 klg. hús tápértékének. Elgyengült betegek, reconvalescensek táplálatát javítani van hivatva A höchsti gyár állítja elő. Adag: felnőttnek 3—4-szer napj. 1 kk. gyermeknek 1—2 gm.

H. **Nux moschata.** Szerecsendió. (Myristica fragrans. Myristicaceae). Hatóanyaga illatos olaj. Carminativum, szagjavító Hevenyés hólyaghurutban csökkenti a vizelési ingert. Adagja naponta 3—4 késhegygyel porából.

†H. **Nux vomica** (Strychnos nux vomica magvai.) Hatóanyagai: strychnin, brucin. Dos. max. pro dos. 0,1! pro die 0,2! Készítményei haszn.:

††H. **Strychninum nitricum** ($C_{21}H_{22}N_2O_2.HNO_3$). Finom, fehér, selyemfényű kristályokból áll, 90 sr. hideg és 3 sr forró vízben, 70 sr. hideg és 5 sr. forró borszeszben, 26 sr. glycerinben oldható. Oldata igen keserű. Körzeti és központi

---

motor. hűdések (különösen zárizomhűdések) esetén, azután a szemészetben bőr alá fecskendés alakjában adag 0,001—0,01! Dos. maxim. pro die 0,02!

†H. **Extractum Nucis vomicae.** Borszeszes kivonat. 16% alkaloidát tart. Kis adagban bels. mint amarum, tonicum; nagyobb adagokban hűdések esetén. Adag pilulában, porban 0,01—0,05! Dos. maxim. pro die 0,1!

†H. **Tinctura Nucis vomicae.** Haszn. mint az extr. nucis. Alkaloidtartalma 0·25%. Adag bels. 2—5—10! csepp pro dos. 2—3-szor napj Dos. maxim. sing. 1,0! Dos. maxim. pro die 2,0!

821 *Rp.* Strychnini nitr. 0,05.
Aquae dest. 10,0.
M. f. solut. filtra.
DS. Bőr alá fecskendésre. Sub. sigillo. Sub signo veneni. Az orvos kezéhez. Egy fecskendőben 0,005. strychn nitr.

822 *Rp.* Extr. Nuc. vom. 0,1.
Natrii hydrocarb. 2,0.
Pulv. rad. Rhei 1,0.
Sacch. albi 2,0.
M. f pulv. div. in dos. aequ. No 10.
DS. 3 ór. 1 port. Gyomorhurut.

823 *Rp.* Tinct. Nucis vom. 5,0.
Tinct. Chinae comp.
Tinct. Rhei Darelli aa 75,0.
MDS. Naponta 2 kávésk. Stomachicum.

824 *Rp.* Tinct. Nucis vom.
Tinct. Opii crocat aa 3,0.
Tinct. Chinae comp. 10,0.
MDS. 3—4-szer napj. 15—20 cseppet. Diarrhoea.

825 *Rp.* Extr. Nucis vom 0,03—0,05.
Aquae dest. 100,0.
Syrup. simpl. 15,0.
MDS. 2 ór. 1 kk. v. gyk. 1 5 éves gyermeknek prolapsus ani esetén.

826 *Rp.* Extr. Nucis vom. 0,2.
Ferri lactici 2,0.
Sacchar alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2—3-szor napj. 1 port. Hűdések, impotentia.

---

827 *Rp.* Tinct. Nucis vom. 2,0.
Tinct. amarae
Tinct. Chinae comp.
Tinct. Cort. Aurant. aa 20,0.
MDS. Ebéd előtt 1 kk. Stomachicum. Úgyn. Csodacseppek.

Odda. Gyermektápszer. Sárgásbarna por. Édes, jóízű. Tartalmaz: zsírtalanított tejport, tojássárgát, cacaovajat, lisztet, czukrot. Vízben felfőzve és tejhez keverve haszn. Utasítás a dobozon.

Olea aetherea.

H. **Oleum Anisi.**
H. **Oleum Aurantiorum flor.**
H. **Oleum Caryophyllorum.**
} Szagjavítók. Elaeosaccharum készítéséhez használtatnak.

Oleum Chenopodii anthelminthici aeth. Nematoda-ellenes szer (ascarisok). Adag czukros vízben 8—15 csepp gyermekeknek napj. 3-szor. Utána hashajtó. Lehet emulsióban is adni.

828 *Rp.* Olei Chenap. anthelm. aeth.
Pulv. Gummi arab. aa 5,0.
Aquae Melissae.
Syrupi Aurant. aa 45,0.
M. f. emulsio.
DS. Napj. 3× 1 evők.

829 *Rp.* Olei Chenopod. anthelm. aeth. 10,0.
Vitellum ovi unius.
Aquae dest. 150,0.
Syr. Amygdal. 10,0.
M. f. emulsio.
DS. Napj. 3× 1 evők.

H. **Oleum Cinnamomi Cassiae.** Szagjavító. Elaeosaccharum készítéséhez haszn.

H. **Oleum Citri.** Szagjavító. Elaeosaccharum készítéséhez haszn.

H. **Oleum Eucalypti** l. Eucalypti folia.

H. **Oleum Foeniculi.** Szagjavító. Elaeosaccharum készítéséhez haszn.

Oleum Gaultheriae. Gaultheria procumbens (Ericaceae) illó olaja. Színtelen, légen megpirosodó, kellemes illatú, édeses ízű folyadék. Hatóanyaga methylsalicylsav (90%). Salicyl. helyett polyarthritis rheum. ellen. Adag 10—20 csepp 2—3 ór. caps. gelat.-ban, borban, tejben. Natr. salicyl. fölött előnyei nincsenek, melléktünetek mint az utóbbinál. Küls. fertőztelenítő száj- és torokvizekbe

---

830 *Rp.* Olei Gaultheriae gtt. 15.
Det. in caps. gelat.
Dent. tal. dos. No. 10.
S. 2—3 ór. 1 tokot bevenni. Polyarthritis rheumatica.

831 *Rp.* Spirit. vini dil. 100,0.
Acid. benzoici 3,0.
Tinct. Eucalypti 15,0.
Olei Gaulther. gtt. 25.
MDS. 2 kk. egy pohár vizre. Száj- és torokvíz. Diphtheritis faucium.

832 *Rp.* Olei Gaultheriae in caps. gelat. Hazslinszky
lagen originalem.
DS. Napj. 2-szer 2 szemet.

H. **Oleum Juniperi.** Küls. bőrizgató. Bels. diureticum. Adag bels. 2—4 csepp czukorra cseppentve, v. cognacban, v. más szeszes oldatban.

833 *Rp.* Olei Juniperi 3,0.
Ungn simpl. 30,0.
M. f. ungu.
DS. Bőrizgató kenőcs.

834 *Rp.* Olei Juniperi 2,0.
Tinct. Digitalis 5,0.
Spirit. Aetheris 13,0.
MDS. 3 ór. 20—30 cseppet. Diureticum.

H. **Oleum Lavandulae.**
Oleum Macidis.
Oleum Majoranae.
H. **Oleum Menthae pip.**
} Szagjavítók. Elaeosaccharum készítéséhez haszn.

H. **Oleum Pini silvestris pro inhalatione.** Az Ol. terebinthinae helyett 10—25 csepp forró vízre cseppentve belégzendő idült légcső-, hörghurut esetén, ha sok a váladék.

H. **Oleum Rosae.** Szagjavító. Elaeosacchar. és Mel. rosatum készítéséhez haszn.

H. **Oleum Rosmarini.** Szagjavító.

Oleum Santali ligni. Santalum album fa illatos olaja. Hurutellenes szer. Különösen bronchitisek s acut gonorrhoea eseteiben 10—20 csepp gelatin-capsulában 3—4-szer napj. jó sikerrel adható.

†II. **Oleum Sinapis aethereum** l. Sinapis semina.

Oleum Succini rectificatum. Bals. vitae Hoffmanni készítéséhez haszn.

II. **Oleum Terebinthinae rectificatum.** Színtelen, híg, közömbös kémhatású, fenyőszagú, csipős, égető ízű illó olaj Küls. tisztán v. kenőcsben (1 : 3) a bőrre dörzsölve bőrvörösítő, tisztán beecsetelve haemostaticum. Belégezve (15—30 cseppet forró vízre cseppentve) légcső-, hörghurutnál az elválasztást csökkenti. Bels. hurutellenes, haemostaticum, anodynum, excitans, diureticum. Adag 5—10—15 csepp pro dos. 2—3 ór. capsula gelatinosában, electuariumban, v. egyszerűen czukorra cseppentve. Heveny phosphormérgezésnél *nem retificált ú. n. franczia terpentin adandó* mint vegyi ellenszer 15—20—30 cseppnyi adagokban (??).

835 *Rp* Olei Terebinth. 20,0.
Olei camphor. 40,0.
M. f. linim.
DS. Külsőleg.
Bőrvörösítő.

836 *Rp* Olei Terebinth.
gtt. 10.
Det. in caps. gelat.
Dent. tal. dos.
No. 20.
S. 3—4-szer napj. 1 db. capsulát.

837 *Rp.* Olei Terebinth. 5,0.
Cerae alb. 15,0.
Sacchar. alb. qu. s.
ut f. l. a. pillul.
No. 100.
Consp. pulv. Cinnam
DS. 3—4-szer napj. 5—10 szemet.
Cystitis chron. Gonorrhoea chron. eseteiben.

838 *Rp.* Olei terebinth.
Olei Amygdalar. dulc.
aa 5,0.
Mucil. Gummi arab.
Syrup. simpl. aa 20.0.
Aquae dest. 200,0.
M. f. l. a. emulsio.
DS. 1/2 ór 1 evők.
Haemoptoë.

Oleum Valerianae. Zöldessárga v. barna, kissé sürű, savanyú kémhatású, átható szagú illó olaj. 100 sr. vízben oldódik, bor-

---

szeszben minden arányban. Antispasmodicum. antihystericum. Bels. adag 1—3 csepp pilulában, capsula gelatinosában.

Zsiros és egyéb nem illó olajok.

H. **Oleum Amygdalarum** l. Amygdalae dulces.

Oleum Anda-assu. Johannesia princeps (Vell.) magvaiból préselt zsíros olaj. Színtelen, átlátszó, szag- és íztelen olaj. Ricinusolaj pótszere. Hashajtó adag 50 csepp.

H. **Oleum Cacao s. Butyrum Cacao.** Végbélcsapok alapanyagául szolgál.

H. **Oleum Cadinum s. Ol Juniperi empyreumaticum.** Sötétbarna, sürű, kátrányos, füstös szagú folyadék. Bőrgyógyászatban a pix liquida helyett mint bőrizgató és antiparasiticum használtatik psoriasis, prurigo, idült eczemák, herpes tonsurans, favus, scabies ellen. Bels. nem.

839 *Rp.* Olei Cadini
Olei Sesami āā 50,0.
MDS. Külsőleg.

841 *Rp.* Empl. diachylon simpl.
Ungu. emoll. āā 25,0.
Olei Cadini 5,0.
M. f. ung.
DS. Kenőcs.
Gyermeknek prurigo esetén.

842 *Rp.* Sulfur. subl. loti
Olei Cadini āā 50,0.
Sapon. kalini venalis
Axung porci āā 100,0.
Pulv. Cretae alb. 10,0.
M. f ung.
DS. Módosított Wilkinson-kenőcs.

840 *Rp.* Olei Cadini 2,0.
Sapon. kalini
Ungu. simpl. āā 50,0.
M. f. ung.
DS. Kenőcs. Sörteecsettel vékonyan ecsetelendő a beteg bőrfelületre.
Gyermekeknek herp. tons., favus esetén.

843 *Rp.* Olei Cadini
Sapon kalini āā 20,0.
Spiritus 40,0.
MDS. 2-szer napjában szőrecsettel beecsetelni.
Idült eczema.

---

844 *Rp.* Olei Cadini 10,0.
Hydrargyri oxyd.
flavi 1,0.
Vaselini 30,0.
MDS. Kenőcs.
Pityriasis

H. **Oleum camphoratum** l. Camphora.

Oleum Chaulmoograe. A Gynocardia odorata magvaiból nyert zsíros olaj. Hatóanyaga a gynocardiasav. Lepra és scrophulosis ellen linimentum és injectiók alakjában. Linimentum 1 : 10—20 olajra. Injectio 0,1—0,2 tíznaponként. Bels. 4 csepptől 20 cseppig emelkedőleg pro die (tejben v. fejetben).

H. **Oleum chloroformiatum.** Ol. sesami + Chloroformium āā. Küls. bedörzsölésre.

†H. **Oleum Crotonis** l. Crotonis semina

H. **Oleum Fagi empyreumaticum s. Pix Fagi liquida s. Bitumen Fagi l. Pix liquida.**

Oleum Gomenoli l. Gomenol.

Oleum Gynocardiae l. Ol. Chaulmoograe.

H. **Oleum Hyosciami foliorum coctum** l. Hyosciami folia.

H. **Oleum Jecoris Aselli.** Csukamájolaj. Minden zsíros olaj közt legkönnyebben emészthető. Tápanyag rhachiticus, görvélyes (erethicus alak) gyermekeknek, gümőkórosoknak. Ellenjavalt láznál és gyomor-bélbajok eseteiben. Adag gyermekeknek napj. 2-szer 1 kk., felnőttnek 2-szer 1 gyk. v. 1 evők., mindig étkezés közben, soha éhgyomorra. Készítenek *Ol. jec. aselli cum lecithino*-t is. Újabban az Ol. jecorist *emulsiók* alakjában, vagy különböző aromás anyagokkal *szagosítva* is forgalomba hozzák. Mindezen készítmények elég jól használhatók, de nélkülözhetők.

Nem avasodik!

Nem okoz émelygést, sem felböfögést!

JOGADIN

meglepően kellemes ízü

CSUKAMÁJOLAJ.

99% elsőrendü csukamájolaj tartalommal ∞∞ Kiváló hatása közismert!

Gyenge fejlődésüeknél, vérszegényeknél az étvágyat fokozza, a testsúlyt gyarapitja, az egész szervezetet élénkiti és erősiti.

1 üveg 200 gramm ára K 1.90

Készitik: **Basch Ernő** és **Szamocsy Gyula** gyógyszerészek **Budapest, VIII. Rákóczi-ut 25.**

845 *Rp.* Olei Jecoris Aselli 250,0.
Sacchar. alb. pulv. 20,0.
Natrii chlorat. pulv. 10,0.
Rhum. 60,0.
MDS. Haszn. előtt összerázandó.
Felnőttnek 3 × napj. 1—2 gyk. v. evők.

846 *Rp.* Olei Jecoris Aselli
Olei Cadini āā 30,0.
MDS. Külsőleg. Lichen scrophulosorumnál napj. egyszer a beteg bőrre dörzsölni.

H. **Oleum Juniperi empyreumaticum** l. Ol. Cadinum.

H. **Oleum Lauri pressum.** Friss babérmagvakból sajtolt zöld, lágy, kenőcshöz hasonló, szemcsés, babérszagú olaj. Kenőcsökhöz kül. hajkenőcsökhöz mint alapanyag haszn.

H. **Oleum Lini** l. Lini semina.

Oleum Melaleuca
Oleum Niauli } l. Gomenol.

††H. **Oleum phosphoratum** l. Phosphorus cz. a.

H. **Oleum Ricini.** A ricinus communis magvaiból sajtolt, átlátszó, kissé sürű, majdnem színtelen v. sárgás, sajátságos szagú és ízű zsíros olaj. Laxans. Adag 20,0—30,0 pro dos. (1—2 evők.) Kellemetlén ízét javítjuk, ha a kanálban levő olajra néhány csepp rumot v. czitromnedvet öntünk. Rendelhető tisztán v. emulsióban, sörben v. capsulában (az utóbbiakat különböző adagokban készletben is tartják nagyobb forgalmú gyógytárak).

847 *Rp.* Olei. Ricini 30,0.
Pulv. Gummi arab. qu. s.
Aquae dest. 180,0.
Syrup emuls. 20,0.
M. f. l. a. emulsio.
DS. 1 óra alatt 3-szorra bevenni.

848 *Rp.* Olei Ricini
Syrupi mannati
āā 10,0.
MDS. 2 ór. (felrázva) 1 kk. v gyk. a hatás bekövetkeztéig.
Csecsemőnek v. 1—3 éves gyermeknek.

Oleum Rusci rectif. s. Pix liquida betulina. Nyirkátrány. Hígan folyó, átható bagaria szagú, sötétbarna anyag. Haszn. a bőrgyógyászatban küls mint bőrizgató és anti-

---

parasiticum psoriasis, prurigo, idült eczemák, herpes tonsurans, favus, scabies ellen pix liquida v. ol. cadin. helyett. Bels. nem.

849 *Rp.* Olei Rusci rectif. 25,0.
Spirit. aether. 10,0.
Olei Lavand. gtt. 2,0
M. f. linim.
DS. Bőr beecsetelésére.

850 *Rp.* Olei Rusci rectif. 30,0.
Spirit. vini conc.
Aetheris sulf. $\overline{aa}$ 4,0.
Olei Lavand.
Olei Rutae
Olei Rosmar.
$\overline{aa}$ gtt. 20
MDS. 2-szer napj. sörteecsettel bőrre dörzsölendő psoriasis ellen.

H. **Oleum Sesami.** Olcsó zsíros olaj.

Olibanum. Tömjén. A Boswellia papyrifera megszáradt mézgagyantája. Borsónyi, fehéres-sárga, enyhe szagú, áttetsző darabok. Emplastrumok alkotórésze.

H. **Ononidis spinosae radix.** (Papilionaceae). Hatóanyagát pontosan nem ismerjük. Diureticumnak mondatik (?) Adag decoct. 15,0—20,0 : 150,0 2 ór. 1 evők. Gyakran más diureticus szerekkel kötjük össze.

Oophorin l. Ovariumkészítmények.

†H. **Opium.** Papaver somniferum gyümölcsének tejnedve. Főbb hatóanyagai: morphinum (pontosan 10% legyen), codeinum (0,3—0,5%), thebainum (0,2—1,0%), narceinum, narcotinum, papaverinum. Anodynum, anaestheticum, hypnoticum, antispasmodicum, antidiarrhoeicum. Colica saturnina eseteiben nagy adag a fájdalmakkal együtt a székszorulást is megszünteti, diabetes mellitusnál nagy adagok erősen csökkentik a czukorkiürülést. Adag bels. porban, pilulában igen különböző; fájdalmak, köhögési inger, hasmenés csillapítására 0,01—0,02 pro dos 3—5× napj.; hypnoticus, antispasmodicus czélból, v. colica saturn és diabetes mellitusnál 0,03—0,10 pro dos. Dos. maxim. sing. 0,15! pro die. 0,5! Gyermekeknél nagy vigyázat. L. táblázat (!!)

Pantopon, l. e. czím alatt.

---

†H. **Extractum Opii.** Beszárított vizes kivonat. Morphintartalma pontosan 20%-o legyen. Hatás, használat, mint az opiumnál. Még egyszer oly hatékony, mint az opium. Adag bels porban, pilulában *felényi*, mint az opiumból. Dos. maxim. sing. 0,1! pro die 0,3! Gyermekeknek nem!

†H. **Tinctura Opii simplex.**
†H. **Tinctura Opii crocata.**
Mindkettő egyenlő mennyiségű opiumot tartalmaz és pedig pontosan 1%-ot. Hatás, használat, mint az opiumnál. Bels. kis adag 5—10 csepp pro dos. 3—5 × napj., nagy adag 10—20! csepp pro dos. 3—5 × napj. Dos. maxim. sing. 1,5! pro die 5,0! Gyermekeknek az adagokat a táblázat mutatja (l. ott).

†H. **Pulvis Doveri.** (Opium 5 r. + pulv. rad. ipecac. 5 r. + sachar. 40 r.) Morphintartalma pontosan 1%. Expectorans, köhögést csillapító, antidiarrhoeicum. Adag porban, pilulában 0,1—0,3 pro dos. ór. v. 2 ór. Dos maxim. sing. 1,0! pro die 5,0! Gyerm. l. a táblázatot.

††H. **Morphinum hydrochloricum** ($C_{17}H_{19}NO_3,HCl,3H_2O$). Vékony, tűalakú, gyakran kéve módjára egyesült, selyemfényű jegeczekből, v. koczkaalakú, kristályos tömegekből áll. Íze igen keserű, kémhatása semleges. 20 sr. hideg, majdnem egyenlő sr. forró vízben és 50 sr. borszeszben oldható. Hatása, mint az ópiumé. Küls. fájdalomcsillapító kenőcsnek szokásos ugyan, de nem használ. Bels. porban, pilulában, suppositoriumban, oldatban, bőr alá fecskendés alakjában kis adag 0,005—0,01 pro dos. 3—5-ször napj., nagy adag 0,02—0,03! pro dos. 3—4-szer napj. Dos. maxim. pro die 0,10! Gyermekeknek nem!

Morphinum methylobromatum. Fehér, vízben jól oldh. jegeczek. A morphin. hydrochlor. fölött előnyei nincsenek. Hatása u. az., de nagyobb adagokat kell adni. Némelyek szerint 10-szer nagyobb adagokat is jól tűrik a betegek. Adag felnőttnek: 0·05—0·2 gm. porban vagy 5% oldat cseppeknek s ebből 20 csepp veendő egyszerre. Bőr alá 5%-os oldatból 2—5 köbctm. használható el.

††H. **Codeinum hydrochloricum.** ($C_{17}H_{18}(CH_3)NO_3, HCl, 2H_2O$). Fehér, finom, keserű ízű, vízben könnyen oldódó hasábos alakú kristályok. Hatás, haszn. mint a codeinnél. Adag bels. 0,03—0,05 pro dos. pilulában, porban, oldatban. Bőr alá 0,02—0,03 pro dos. Dos. max. sing. 0,05! pro die 0,3!

Narceinum ($C_{23}N_{29}NO_9,2H_2O$). Fehér, prismaticus tűkből álló jegeczek; hideg vízben, hideg borszeszben nehezen, forró víz- és borszeszben könnyen oldódik. Hatása mint a morphiné; csak kissé gyengébb, de kellemetlen mellékhatása is kevesebb. Bels. mint hypnoticum 0,05—0,1 pro dos.; mint sedativum

---

anodynum, antispasmodicum 0,02 pro dos. 3—5-ször napj. porban, pilulában v. eczetsav segélyével készített oldatban. 3—4 éves gyermeknek tussis convulsiva esetén 0,01—0,015 lefekvés előtt. (LABORDE.)

Narcotinum. [$C_{22}H_{23}NO_7$] Az opium egyik alcaloidája. Színtelen, hosszú tűk, hideg vízben nem oldh. A *N. hydrochlor.* és *N. sulfuricum* vízben oldh. Nem narcoticus hatású, tehát morphin helyett nem haszn. Ujabban *antimalariás* hatását dicsérik. Adag porban 0,1—0,2 napj. többször. Pro die 1,0. Ha rendeljük, sóit válasszuk.

Dioninum hydrochloricum l. **Aethylmorphinum hydrochloricum.**

Heroinum hydrochloricum. Morphindieczetsavester. Fehér, jegeczes, vízben jól old. por. Morphin és codein pótszere. Főleg mint köhögéscsillapító és antiasthmaticum. Anodyn és hypnoticus hatás kétes. Adag 0,003—0.005 pro dos. napj. 2—3-szor porban. Magasabb adagok néha kellemetlen tüneteket okoznak.

Peronin. Sósavas benzoylmorphin. Fehér, tömeges, vízben jól oldh. keserű por. Morphin és codein pótszere, főleg köhögéscsillapító. Adag: 0,02—0,04 napj. 2—3-szor oldatban, porban.

Pantopon l. e. cz. a.

Apomorphinum hydrochloricum l. Apomorphin.

851 *Rp.* Opii pulv. 0,1.
Sacchar alb. 5,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Napj. 3—4-szer egy port.

852 *Rp.* Extr. Opii 0,05.
Alumin pulv. 2,0.
Elaeosacch. Menthae 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port.
Diarrhoea.

853 a) *Rp.* Opii pulv. 0,6.
Pulv. et extr. Liquir. āā qu. s.
ut. f. l. a. pilul. No. 30.
Consp. pulv. Lycopod.
DS. Diabetes mellitus esetén napj. 3 × 1 pilulát, majd emelkedőleg egészen 3 × 3 szemig napj. Egy pilulában 0,02 opium.

854 *Rp.* Extr. Opii 0.05.
Butyri Cacao qu s
ut f. l. a. supposit. No. 5.
DS. Naponta 2 × 1 csap alkalmazandó.
Végbél- és hólyagtenesmus, prostatitis, acut gonorrhoea eseteiben.

855 *Rp.* Tinct. Opii simpl.
Chloroformii āā 5,0.
MDS. Fogcseppek.

---

856 *Rp.* Extr. Opii 0,05.
Sulfur. aurat. Antimon. 0,5.
Natrii hydrocarb. 3,0.
Sacchar. alb. 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port. Köhögéscsillapító, köptető.

857 *Rp.* Tinct. Opii croc.
Aquae dest. āā 50,0.
MDS. Küls. Szemgőzöléshez szaruhártya-homályok ellen. Siegl-féle gőzölőbe 1 kk.

858 *Rp.* Pulv. Doveri 1,0—2,0.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port. Felnőttnek.

859 *Rp.* Mixtur. Gummosae 100,0.
Tinct. Opii simpl. gtt. 3.
MDS. 2 ór. 1 gyk. 3—5 éves gyerm. izgatott köhögés esetén.

860 *Rp.* Pulv. Doveri 0,1—0,3.
Sacchar, alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port. 1—5 éves gyermeknek.

861 *Rp.* Tinct. Opii croc. 1,0.
Tinct. Castorei 2,0.
Tinct. Valerian. spir. 5,0.
MDS. 1/2—1 ór. 10—15 cseppet szükség esetén. Hysteriás görcsök.

862 *Rp.* Morphini hydrochl. 0,06.
Butyri Cacao qu. s. ut. f. suppos. No. 4.
DS. 0,015 gmos morphinsuppos.

863 *Rp.* Narceini 0,12.
solve ope
Acid acet. dil. gtt. 10.
in
Infus. sem. Coffeae.
Syrup. simpl. āā 125,0.
MDS. Napj többször 1 gyk. v. kk. Tussis convuls.

864 *Rp.* Morphini hydrochlor. 0,05.
Sacchar. alb. 5,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port.

865 *Rp.* Morphini hydrochlor. 0,2.
Aquae dest. 10,0.
M. f. sol. filtra.
DS. 2%-os morphinoldat bőr alá fecskendésre. Fél fecskendővel egyszerre.

---

866 *Rp.* Tinct. Opii crocatae 5,0.
Tinct. Ipecac. 3,0.
Tinct. Valerian. aeth. 10,0.
Olei Menthae pip. gtt. 10.
MDS. 2—3 ór. 15—20 cseppet. Colica, diarrhoea eseteiben. Hasonló összeállítású cseppek choleracseppek neve alatt is ismeretesek.

869 *Rp.* Decoct. rad. Althaeae e 15,0.
l. a. p ad colat. 100,0.
Tinct. Opii simp. gtt. 5—10.
MDS. Langyosan klysmának. Tenesmus.

871 *Rp.* Morphin. hydrochlor. 0.05.
Emuls. oleosae 100,0.
Aquae Amygdalar. amar. 5,0.
MDS. Ór. v. 2. ór. 1 kk. lassan lenyelni. Fájdalmas nyelésnél, anginák, epiglottis fekélyek eseteiben.

873 *Rp.* Codeini hydrochlor. 0,1—0,2.
Pulv. rad. Ipecac. 0,3.
Sacchar. alb. 4,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2—3 ór. 1 port. Köhögéscsill., köptető.

876 *Rp.* Heroini hydrochlor. 0,1
Sacchar. alb. 4,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
D . 2—4 port napj. Köhögéscsillapító.

867 *Rp.* Morphin hydrochl. 0,2.
Atropin. sulf. 0,01.
Aquae. dest 10,0.
MDS. 2%-os morphinoldat atropinnal. Bőr alá fecskendésre.

868 *Rp.* Morphini hydrochlor. 0,15.
Pulv. rad. Althaeae
Mucil. Gummi arab.
aa qu. s.
ut f. pillul. No. 30.
Consp. pulv. Lycopod.
DS. 0,005 grmos morphin-pillulák
2—4—6 szem este bevéve hypnoticum.

870 *Rp.* Morphini hydrochlor. 0,05
Aquae Amygdalar. amar. 15,0.
MDS. 2—3 ór. 10—15 cseppet.

872 *Rp.* Codeini hydrochlor. 0,5.
Aquae dest. 10,0.
MDS. Bőr alá fecsk. Suo nomine. ½—1 fecsk. egyszerre.

874 *Rp.* Codeini hydrochlor. 0,10—0,20.
Syrup. simpl. 30,0.
MDS. Napj. 3 kávéskan. Gyerm. diabetes insipid.

875 *Rp.* Morphini hydrochl. 0,5.
Gummi arab pulv. 10,0.
M. exact. f. pulv. det. in scat.
S. Gégébe befuvásra por.

877 *Rp.* Heroini hydrochlor. 0,1.
Aquae Amygdal. amar. 10,0.
MDS. Egyszerre 10—15 csepp. Köhögéscsillapító.

H. Opodeldok l. Camphora.

Opotherapia l. Organotherapia. Merck készítményei vannak az „Opo" előnévvel jelezve. Pl. *Opothyreoidin, Oposuprarenalin, Opoprostatin, Opoovarin, Opoorchidin.* stb.

Organotherapia. A következő szervekből vannak kivonatok forgalomban:

Biovar Poehl. l. e. cz. alatt.

Thymin Poehl. tabl. à 0·3 gm. Napj. 3—5 db.

Lienin Poehl. tabl. à 0·5 gm. Napj. 3—6 db. Ampullákban is subcután injectio számára.

Hepatin Poehl. tabl à 0·5 gm. Napj. 3—6 db. Ampullákban is subcut.

Pancreatin Poehl. tabl. à 0·5 gm. Napj. 2—6 db.

Reniin Poehl. tabl. à 0·3 gm. Napj. 3—6 db.

Suprarenalin Poehl. tabl. à 0·3 gm. Napj. 2—4 db.

Prostatin Poehl. tabl. à 0·5 gm. Napj. 3—6 db. Suppositoriumok is és ampullák is subcut. használatra.

Sperminum Poehl. l. e. cz. a.

Hypophysin Poehl. tabl. à 0·3 és 0·5 gm. Napj. 2—6 db. Ampullákban is.

Cerebrin Poehl. tabl. à 0·3—0·5 gm. Napj. 2—6 db.

Mammin Poehl. tabl. à 0·5 gm. Napj. 2—6 db.

Thyreoidin Poehl. l. e cz. alatt.

Orphol. (Bismuthum β naphtolicum). $[Bi_2O_2(OH)(C_{16}H_7O_3).]$ Szürke, szagtalan, kissé aromás, nem kellemes ízű por. Vízben, szeszben nem oldh. Tartalmaz 26½% β naphtholt és 23½% bism. subnitr.-ot. Bélantisepticum. Adag feln. 0,5 pro dos. napj. 5—10-szer porban; gyerm. 0,2—0,3 pro dos. napj. 5—10-szer

878 *Rp.* Orpholi 10,0.
Div. in dos. aequ. No. 20.
DS. Napj. 2—4 × 1 port.

Orthoform (p-amido-m-oxybenzoësav-methylester). Fehér, íztelen és szagtalan por, vízben oldhatatlan. Helybeli anaestheticum nyálkahártyákon és fekélyeken (ép bőrön nem). Hatása megbízható és tartós (18—36 óráig is); nem mérgező. Haszn. külsőleg nyálkahártyákra, fekélyekre, főleg a gégegyógyászatban; belsőleg gyomorfekély esetén. Külső használatra porban (magában vagy amylummal, sacch. lactissal) vagy kenőcsben (5—20%); belsőleg porban adagja 0,5—1,0. Két félesége van: a „Neu"

jelzővel ellátott a finomabb por s olcsóbb. Hatása mindkettőnek u. az.

Orthomonobromphenol l. Bromphenolum.

Ossin. (Stroschein). Csukamájolaj czukorral emulsionálva. Vízzel jól elegyíthető, édes. Adag: kk—evők. tejben vagy kávéban.

Ostauxin. Calcium paranucleinicum. Fehér por, vízben oldható. Tartalmaz 17% Ca. 9% N. 2·5% P. Rachitis és scrophulosisnál. Adagja gyermeknek 1—2-szer naponta 1 kk. felnőttnek 2—3-szor 1 evők. a porból.

Ovadin. } l. Ovarium-készítm.
Ovaraden }

Ovarium-készítmények. A természetes és mesterséges klimax alkalmával előforduló ideges tünetek ellen rendelik ezeket. 1. *Tablettae ovarii Richter;* minden db. 2 gm. friss petefészeknek felel meg. 2. *Ovaria siccata Merck.* Tabletták. Tehén petefészekből készülnek. 5 ovarium 7·5 gm. ovaria siccatát ad. Egy tablettában 0·1 ovar. sicc. van. Adag 2 × napj. 10—15 dbot bevenni. 3 *Ovaraden.* (Knoll u. Co. Ludwigshafen.) Sertés-ovariumból készül. Porból 1 gm. = 2 gm. friss ovariummal, 1 db. tabletta = 0·5 gm friss ovariummal. Adag porból 1·0—1·5 gm. pro dos. napj. 3—4 szer, tablettákból 2—3 db. pro dos. napj. 3—4-szer. 4. *Biovar-Poehl.* Tabl. 0·3—0·5 gm. tartalommal; 3-szor napj. 1—2 dbot. Sterilizált 2%-os oldat ampullákban à 2 kctm.; napj. 1—2 ampulla bőr alá fecskend 5. *Oophorin.* (Freund). Tabletták Napj. 2—5 dbot.

Oxygen (O_2). Színtelen gáz. Haszn. dyspnoe ellen belélegzésre; kapható tömlőkben lélegző tubussal, v. vastartályokban; továbbá mint oxygén-víz (oxygén-gázzal telített víz); stimulans (?).

Oxaphor l. Oxycamphor.

Oxycamphor. Hydroxylozott camphor. Fehér, kristályos, szagtalan por; hideg vízben nehezen, forróban könnyen old. Kissé keserű. Könnyen bomlik világosság és nedvesség behatása alatt, ezért 50%-os szeszes oldatát is tartják „**Oxaphor**" néven kész-

---

letben. Haszn. mint antidyspnoeicum szív-, tüdő- és vesebetegségek eseteiben és angina pectoris ellen. Betegek nem szívesen veszik. Legjobb gelatin-tokocskákban rendelni. Ádag az oxaphorból: 0,5—1,0 napj. 2—4-szer.

879 *Rp.* Oxaphori (50%) 10,0.
Aquae Amygdal. amar. 4,0.
Spir. vini gall. 20,0.
Aquae dest. 150,0.
MDS. Napj. 2—4. evőkan.

880 *Rp.* Oxycamphorae 2,0
Aquae dest. 130,0.
Spir. vini gall. 50,0.
Linct. gummos. 20,0.
M.DS 2 ór. 1 evők.

Oxygar. Agar-agarhoz kötött hydrogensuperoxyd. Bélantisepticumnak ajánlották. Adag 3× napj. 1 gm. étkezés előtt ostyában v. vízzel kissé megnedvesítve.

Oxysparteinum hydrochloricum. A spartein (l. ott) oxydatiója útján készül. Színtelen, vízben jól oldh. jegeczek. Haszn. l. spartein cz. a. Megszokás gyorsan következik be, midőn hatástalanná lesz. Opium is megszünteti hatását. Adag a digitalis javalatai alapján 0,04—0,1 pro die.

†H. **Oxymel Scillae.** L. Scilla.

H. **Oxymel simplex.** Izjavító, mint a syrupok.

Pancreatinum. Sokféle készítmény van forgalomban. Kivonata a sertés v. szarvasmarha hasnyálmirigyének. Legtöbbször e mirigy mindhárom fermentumát tartalmazza; néha hiányzik a zsírfermentum. Fehérjét csak lúgos közegben emészt. A száraz készítmény a mirigynek v. beszárított vizes, v. borszeszszel kicsapott vizes kivonata; a folyékony készítmény glycerines kivonat. Digestivum. Per os nem használható, gyomorban nem emészt. Leginkább végbélen át való táplálásnál használtatik vagdalt pancreas helyett (L. Klysma cz. a.)

Pankreon. Hasnyálmirigyből készült szürke, szagtalan, nem rossz ízű por. Mindhárom p.-enzymet tartalmazza. Lúgos oldatban emészt. Gyomornedv csak hosszabb behatásra emészti meg, azonban helyes, ha beadása előtt a gyomorsavat neutralizáljuk. Diabetes mellitus, reconvalescentia, gyermekek bél-

---

hurutja a javalatok. Tápcsőrék készítésénél is hasznos. Adag felnőttnek 0,5—1,0 pro die, gyerm. 0,1—0,2 pro die.

Pannae s. Uncomocomo rhizoma. (Aspidium athamanticum. Filices.) Anthelminticum. Főleg taeniák ellen. Adag 8,0—10,0 porban, éhgyomorra. Előkészítő étrend czélszerű.

Pantopon. Sósavas sók alakjában tart. az opium összes alkaloidait. Kb. 5% morphin van benne. Vízben jól old. Oldatok sterilizálhatók. Bels. adag *fele, mint az opium purumból. Bőr alá kétszer annyi, mint a morphinból*, tehát 0·01—0·03 gmig. Pilulák, tabletták 0·01 gm. tartalommal, 2%-os oldat ampullákban, sterilizálva a bőr alá fecskendezésre készen, éppen úgy 2%-os cseppek is cseppentő üvegcsében.

Papainum. Carica Papaya nedvéből előállított, fehéres porból álló erjesztőanyag, mely fehérjét és fehérjeféléket épp úgy emészt savanyú, mint alcalicus közegben. Feloldja 5%-os oldatban a croup-hártyát. Küls. 5—10%-os oldat ecsetelésre croup, diphtheritis eseteiben, esetleg belégzésre is. Bels. pepsin helyett 0,1—0,5 pro dos. borban.

881 *Rp.* Papaini 2,0.
Aquae dest.
Glycerini $\overline{aa}$ 9,0.
MDS. 10%-os papainoldat.
Ecsetelésre.

882 *Rp.* Papaini 3,0.
Div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Napj. 3 × egy port tokaji pohár borban feloldva, étkezés előtt.

†H. **Papaveris somniferi capsulae s. capita.** (Papaveraceae.) Opiumalcaloidokat tartalmaz. Syrupus diacodii készítésére használtatik.

Parabismuth. Bismuthum paranucleinicum. Fehér, szagtalan por. Diarrhoea, enteritis follicul., ulcus ventric., dysenteria-nál Adag felnőttnek 1·0 3—5-ször naponta, gyermeknél 0·5 3—5-ször naponta.

Parabromacetanilid. l. Antisepsin.

H. **Paraffinum solidum.** Fehér, merev, kristályos, viasznemű, zsíros tapintatú, petroleumszagú, íztelen, 74—80° C-nál olvadó tömeg; vízben nem, 35 r. víztelen és forró borszeszben oldódik, aetherben, benzolban, zsíros és illó olajokban jól. Gyógyszerészeti technikában fontos szer. Néha kenőcsökhöz vétetik mint alapanyag.

Paraffinum liquidum. Vaselinolaj. Petroleumgyártásnál melléktermény ül nyerik a vaselinával együtt. Tiszta, olajos, szagtalan folyadék. Kenőcsökhöz haszn. Vele készül az

Unguentum Paraffini. 1 r. paraffinum solidum + 4 r. paraff· liquid. Haszn. mint a vaselin. Az utóbbi jobb kenőcsalapanyag·

Paraform s. Paraformaldehyd. Trioxymethylen. Fehér por, meleg vízben oldh. Bélantisepticum, de adagolása sok *kellemetlenséggel* jár. Adag : 3.0—4,0 gm. pro dos.

† H. **Paraldehydum** ($C_6H_{12}O_3$). Színtelen, sajátságos fűszeres és egyszersmind fojtó szagú folyadék. 10 sr. vízben oldódik; aetherrel, borszeszszel elegyíthető. Sedativum, hypnoticum chloralhydrat helyett. Szívre hatása alig van. Strychnin és más görcsokozó mérgek hathatós pharmacologicus ellenszere. Bels. sedativ adag 1,5—2,0 pro dos.; hypnoticus adag 3,0—5,0 ! pro dos. Ha alvás nem állana be, ½—1 óra mulva ismét ennyi adandó. Dos. maxim. pro die 10,0 ! Morphinnal néha sikerrel kombinálható.

883 *Rp.* Paraldehydi 6,0.
Aquae dest. 100,0.
Syrup. cort Aurant. 20,0.
Olei Menthae pip. gtt. 2.
MDS. Este felét bevenni; ha 30 percz alatt álom nem jelentkezik, másik fele is elfogyasztandó.

884 *Rp.* Paraldehydi
Rhum āā 10,0.
Ol. Citri. gtt. 5.
Aquae dest. 90,0.
Syrup simpl. 20,0.
MDS. ⅓ részét egyszerre bevenni; ha nem jön létre alvás, ismét ⅓ részt.

885 *Rp.* Paraldehydi 4,0.
Trionali 2,0.
Butyri Cacao qu. s.
ut f. suppositoria No. 10.
DS. Este egy alkalmazandó. Enyhe hypnoticum.

Paranephrin. Mellékvese-készítmény. Az adrenalin fölöslegessé teszi.

Paraplastok. Bőrszínű kautschuktapaszok különböző a bőrgyógyászatban használt gyógyszerekkel készítve (acid. salicyl.

---

chrysarobin, hydrargyrum, ichthyol, pyrogallol, resorcin, zinkoxyd.). Baiersdorf gyára hozza forgalomba Unna előírása alapján.

Parisol. Desinficiens. Tart. formaldehydet, mentholt és spir. sapon. kalinit s egy kevés karbolt. Haszn. mint a lysoformé.

H. **Pasta Guarana.** l. Guarana.

†¦ H. **Pastilli Nitroglycerini** l. Nitroglycerinum cz. a.

†H. **Pastilli santonini** l. Cina cz. a.

Pegnin. Oltóerjesztő, mely a tehéntejhez teendő, hogy azt gyerm. könnyebben emészszék.

Pelletierinum l. Granati Punicae cort.

Pellotinum hydrochloricum. (Anhalonium Williamsii). Alcaloida sója ($C_{13}H_{19}NO_3.HCl$). Hypnoticum per os 0,05—0,08 adagban. Szédülés, fejzúgás mint mellékhatás előfordul. Bőr alá 0,01—0,02 elegendő.

H. **Pepsinum.** Kevéssé tapadós, finom, sárgásfehér por, sós-savanyú ízű, vízben oldódik. Hatása (a peptonképzés) csak savanyú közegben jelentkezik. Bels. dyspepsia bizonyos alakjainál. Adag porban, pilulában, pastillákban 0,1—0,5—1,0 pro dos. étkezés közben vagy után. Egyidejűleg acid. hydrochlor. dilut. vagy acid. tartar. is rendelendő.

H. **Vinum Pepsini.** (Tartalmaz 100 gm.-ban 2,0 pepsint s. u. a. híg sósavat.) Adag étkezés után 1/2—1 tokaji pohárral.

886

I.

Rp. Pepsini 3,0.
Sacchar. alb. 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ.
No. 10.
DS. Étkezés után 1 port.
Utána acid. hydrochlor. dilut.

II.

Rp. Acid. hydrochlor. dil. 10,0.
Det. in vitro cum epistom. guttatorio clauso.
S. Étkezés után 1/2 pohár vízben 5—8 cseppet.

887

I.

Rp. Pepsini 0,5.
Sacchar. alb. 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ.
No. 10.
DS. Étkezés után 1 port.
Utána acid. hydrochlor. dil.
Csecsemőnek.

II.

Rp. Acid. hydrochlor dil.
gtt. 5—8.
Aquae dest. 80,0.
Syrup. simpl. 8,0.
MDS. Étkezés után 1 kk. v. gyk.
Csecsemőnek.

888 *Rp.* Pepsini 10,0.
Acid. hydrochlor.
dilut. 1,5.
Pulv. Gummi arab.
Sacchar alb. aa qu. s.
ut f. cum aqua dest.
gtt. nonnull. pastilli
No. 30.
DS. Étkezés után 1—2 dbot.

889 *Rp.* Pepsini 5,0.
Acid. hydrochlor.
dil. 1,0.
Tinct. Aurant. 5,0.
Syrup. simpl. 20,0.
Aquae dest. 200,0.
MDS. 2 ór. 1 evők.
Hyperemesis gravidarum.

Perco l. Peru cognac.

Perdynamin. Folyékony vas-fehérje készítmény; chlorosis, anaemia, gyengeség esetén; felnőttnek 3-szor napj. egy cognac-os pohárral, gyermeknek gyk.-al tisztán vagy tejben, teában, borban.

Pergenol. Szilárd hydrogensuperoxyd-készítmény, mely kb. 12% H_2O_2-ad, 0·5 gmos tabletták. Száj- és torokvíznek 2 tabletta oldandó fel 1 pohár vízben.

Perhydrol. (*H_2O_2*). 30%-os hydrogenhyperoxyd. Haszn. mint a hydrogenhyperoxydé (l. ott).

Peristaltin. A Cascara Sagradából állítják elő. Gycosidicus természetű. Vízben jól oldh. Hashajtó. Bőr alá fecskendezve is hat. Peros 0·05 gmos tablettákból 1—2 db. Bőr alá 0·5 gmos ampullákból 1 használandó el.

Peronin l. Opium és morphin.

Pertussin (Extractum Thymi saccharatum). Tartalmaz oleum thymit, azaz a thymus vulg. és th. serpyllum illó olaját. Haszn. pertussis esetén. Rendelés 200,0 az eredeti üvegben. (Rp. Extr. thymi saccharati Taeschner lag. orig.) Adagja 2 éves gyermeknek 4× napj. 1 kk., 3 évesnek 4 × napj. 1/2 evőkanállal, 6—10 évesnek 3/4 evőkanállal.

Peru-Cognac. s. **Perco.** 50,0 bals. peruv. 1000,0 cognacban oldva. Sárgásbarna, jellemző szagú, savi kémh. folyadék. Tuberculosis ellen ajánlották fahéjsav-tartalma miatt. Adag kávéskanalanként.

Perugen. Mesterséges perubalzsam. 60% cinnamein tartalmú. Haszn. mint a perubalzsamé. (L. ott.)

Peruolum. Benzoesavas benzylester 25%-os oldata ricinusolajban. Küls. perubalzsam helyett scabies ellen. 3 nap egymásután a beteg helyek bedörzsölendők, azután szappanos fürdő.

Peruscabin. A perubalzsam egyik hatóanyaga, a benzoesavas benzylester, melyet synthetice állítanak elő. Színtelen, híg, majdnem szagtalan olaj. A peruol előállítására haszn. l. ott.

Petrolan. Kőolaj és szappan keveréke. Barna, kenőcsszerű anyag. Haszn. mint a kátrányok.

H. **Petroleum rectificatum.** Színtelen, híg, közömbös kémhatású, átható szagú, kesernyés, csípős ízű folyadék. Haszn. mint az aether petrolei, l. e cz. a.

Petrosapol. A petroleum-lepárlás maradékának szappannal való keveréke. Haszn. mint a kátrányok. Előnye, hogy a test melegénél nem folyósodik el.

Petrosulfol. Az ichthyolhoz hasonló készítmény. Haszn. bőrbajokban, mint az ichthyol. Kenőcsökhöz 5% arányban.

Phagocythin Dr. Richter. Natrium-nucleinicum, mely konyhasóval keverve sterilizált üvegcsékben jön forgalomba. Vízben barna színnel könnyen oldódik. Haszn. subcután injectióra leukocytosis előidézésére, sebészi műtétek előtt az infectio megelőzésére v. leküzdésére a phagocyta-elmélet alapján. Adag subcután 0,5—1,0 pro dosi.

†H. **Phenacetin** s. **Acetphenetidin.** (C_6H_4O [C_2H_5] NH (CH_3CO) 1. 4.) Fehér, fénylő jegeczlapocskák. Szagtalan, íztelen, vízben nehezen, glycerinben könnyebben, borszeszben könnyen oldódik. Antipyreticum, analgeticum, antirheumaticum, influenzaellenes; hasonlóan hat, mint az antifebrin, de népszerűbb. Antipyreticus hatása = 2 annyi antipyrin hatásával; az antifebrin

---

Haemalbumin-Lecithin Dr. Dahmen, genuin vérvas lecithinnel idegerősítő tápanyag: chlorosis, phthisis, rhachitis, vérveszteség, hószámzavar, lábadozás stb. (L. hird.)

Lactobacilline erjesztőanyag sebészeti czélokra finom por alakjában kerül forgalomba. (L. hird.)

nem egészen még egyszer oly hatékony. Egyszeri nagyobb adag p. o. 0·50—0·70 — 1·0 czélszerűbb, mint ór. v. 2 ór. kis adagok p. o. 0·15—0·20. Cognacban, borban is rendelhető. Napjában 2,0 gmon felül nem szükséges emelkedni. Anodyn czélból 1,0—1,5 pro dos. Gyerm. 0,1—0,2 pro dos.

890 *Rp.* Phenacetini 5,0.
Div. in dos. aequ. No. 10.
Det. in caps. amylac.
S Szüks. szerint 1—2 dbot.
Antipyreticum. Neuralgia.
Hemicrania. Influenza.

891 *Rp.* Phenacetini 5,0.
Coffeini citr. 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Hemicrania esetén napj. 1—3 port.

Phenocollum hydrochloricum. Sósavas amidoacetpara-phenetidin. Fehér jegeczpor, 16 r. vízben oldódik. Antipyreticum, antineuralgicum, antirheumaticum, mint a phenacetin. Adag bels. porban v. oldatban 0,5—1,0 gm. pro dos. 3,0—5,0 gm. pro die

Phenolphthalein l. Purgo.

Phenolum l. Acid. carbolicum.

Phenolum monobromatum l. Bromphenolum.

Phenolum monochloratum. (*$C_6H_4Cl.OH$*). Vízben nehezen, borszeszben, aetherben könnyen old. rossz szagú jegeczek. Erős antisepticum. Erysipelas ellen 2%-os kenőcs, lupus ellen 25%-os pasta, gégetuberculosis ellen 5—20%-os glycerinoldattal ecsetelések. Bels. nem haszn.

892 *Rp.* Phenoli monochlorati 1,0.
Vaselini 50,0.
MDS. Bedörzsölésre.
Erysipelas.

893 *Rp.* Phenoli monochlor.
Lanolini
Vaselini
Amyli āā 10,0.
M. f. pasta
DS. Külsőleg. Lupus ellen. A pasta 10—12 órán át a luposus helyen marad.

Phenolum sulfo-ricinicum. Sárga, szörpsürűségű, vízben, alkoholban oldh. folyadék. Van 25 és 30% phenolt tart. készítmény (Merck). Erős antisepticum. Főleg tuberculoticus gége-, orrfekélyek ecsetelésére haszn. Adag 20—30%-os oldatok.

Phenosal. Salicyleczetsavas phenetidin. Színtelen, vízben oldh. lemezek v. tűk. Bélben salicyleczetsavra és phenetidinre hasad. Antipyreticum, antirheumaticum. Adag, ostyában 0,5 pro dos. napj. 3—5-ször.

Phosphatine-Fallière. Zsírtalanított cacao, keményítő, czukor és calciumphosphat keveréke. Tápszer gyengén fejlett csontrendszerű gyermekek számára. Adag a hasz. utasításban.

Phosphotal (Kreosotphosphit). Tartalmaz 90% kreosotot és 9% phosphort. Haszn. gümőkórban mint hatásos kreosot-készítmény. *Clin-féle capsulákban* (0,20 egyben ; 4—12 naponta), vagy *Clin Phosphotal emulsiójában* (kávéskanalanként 0,50 tart. 2—6 kávéskanállal tejben.)

††H. **Phosphorus.** Fehér vagy sárgás, áttetsző rudacskákban fordul elő. Főleg csontbántalmak esetében, nevezetesen rhachitisnél, osteomalaciánál rendelik olajoldatban, emulsióban, pillulában. Bels. adag felnőttnek 0,0005—0,001 pro dos. és 0,002—0,003 pro die, gyermekeknek 0,0002—0,0005 pro dos. és pro die. Azon kész gyógyszerkülönlegességek, melyek a phosphort olajos oldatban v. pastillában, pillulában tartalmazzák, nem megbízhatók, mert bennük a phosphornak legtöbbször nyomai sincsenek, az u. i. oxidálódik idők folytán. Megbízható csupán csak a *hiv. Ol. phosphoratum*, mely a gyógytárban készletben van, a czélból, hogy olajos phosphoroldatok kényelmesen készíthetők legyenek. Dos. max. pro die 0·001 ! pro die 0·003.

††H. **Oleum phosphoratum.** 2 gm. tartalmaz 0·01 gm. tiszta phosphort. Ha olajos phosphoroldatot rendelünk, a gyógyszerész ezt a készítményt használja fel, higítván ezt a kellő mennyiségű egyéb olajjal.

---

894 *Rp.* Phosphori 0,02.
Mucil. Gummi arab.
Pulv. Tragacanthae
aa qu. s.
ut. f. l. a. pilul. No. 30.
Consp. pulv. Lycopod.
DS. 2—3-szor napj. 1 szemet.
Felnőttnek.

895 *Rp.* Phosphori 0.01.
Olei Amygdalar. dulc. 30,0.
Pulv. Gummi arab.
Sacchar alb. aa 15,0.
Aquae dest. 40,0.
f. l. a. emulsio.
D.S. Napj. 1 kk.
Gyermekeknek rhachitis ellen.

896 *Rp.* Phosphori 0,01.
Olei Jecor. Aselli 100,0.
M. f. solutio.
DS. Napj. 1 kk.
Gyermekeknek rhachitis ellen.

††H. **Physostigminum s. Eserinum salicylicum** ($C_{15}H_{21}N_3O_2.C_7H_6O_3$). A calabarbab egyik hatóanyagának sója. Színtelen, vagy kissé sárgás jegeczekből áll. 150 sr. vízben és 12 sr. borszeszben oldható. A' szemészetben használtatik mint myoticum becseppentések alakjában; oldat 0,02—0,05 : 10,0. Bels. ajánlották 0,0005—0,001 l adagban tetanus, epilepsia, atropin és strychnin-mérgezés ellen, de nem vált be. Dos. maxim. pro die 0,003 !

897 *Rp.* Physostigmini salicyl. 0,02—0,05.
Aquae dest. 10,0.
MDS. Külsőleg. Szemcseppek. Myoticum.

898 *Rp.* Physostigmini salicyl. 0,015.
Pulv. et. extr. Liquir. qu. s.
ut. f. pilulae No. 30.
Obduc. fol. Argenti.
DS. Napj. 2—3-szor 1 dbot.

Physostol. Physostigmin steril olajos oldata 1%-nyi mennyiségben. Szemészetben 1—2 csepp. Készen kaphatók cseppentő üvegcsék 5 gm. tartalommal.

Phytin. Növényi magvakból előállított, kb. 23% phosphort tartalmazó szerves vegyület. Fehér, íztelen, vízben oldható por.

Roborans; rhachitis, osteomalacia esetén adag 0,25 pro dosi, felnőttnek 4-szer, gyermeknek 2-szer vízben, levesben, tejben.

Picrotoxinum ($C_9H_{10}O$). Anamirta Cocculus (Menispermaceae) magvainak hatóanyaga. Színtelen, fénylő, szagtalan, igen keserű, mérges anyag; 400 sr. hideg vízben oldódik, meleg vízben, valamint borszeszben könnyen. Görcsokozó nagy méreg. Strychnin-készítmények helyett haszn. Angliában, Amerikában körzeti hüdések, sphincterhüdések, éjjeli ágybavízelés ellen; Senator tuberculoticusok éjjeli izzadása ellen használta. Régen pediculosisnál, fejsömörnél, prurigónál is alkalmazták kenőcsök, tincturák alakjában. Adag bels. oldatban, pilulában v. bőr alá fecskendve 0,0005—0,001 pro dos. 2—3-szor napj. Külsőleg felesleges, de veszélyes is (!)

899 *Rp.* Picrotoxini 0,01.
Aquae dest. 20,0.
M. f. solut.
DS. 15—20 cseppet egyszerre. Subcután 1 fecskendővel, melyben 0,0005 picrotoxin van.

900 *Rp.* Picrotoxini 0,01.
Extr. et. pulv. Liquir. qu. s.
ut. f. pillul. No. 30.
Consp. c. pulv. Liquir.
DS. 1—2 pilulát este bevenni. Hyperhydrosis.

††**Pilocarpinum hydrochloricum** l. Jaborandi fol.

H. **Pilulae ferratae**
H. **Pilulae Ferri carbonici**
H. **Pilulae Ferri-jodati**
} l. Ferri praeparata.

H. **Pilulae laxantes** l. Aloe.

Piper methysticum s. Cava-Cava s. Kava-Kava. A gyökér bódító gyantás anyagokat tartalmaz; a Sandwich és Fidji szigetek benszülöttjei bódító italt készítenek belőle. Haszn. készítménye az

Extractum fluidum Kavae. Gonorrhoea, cystitis catarrh. eseteiben adag 30—60 csepp pro dos. 3—4 × napj.

Piperazinum. ($C_2H_4(NH)_2C_2H_4$). Diaethylendiamin. Színtelen, vízben jól oldh. fénylő táblácskák. Uratoldó hatású. Köszvény esetén 0,5—2,0 pro dosi és pro die szódavízben italul. 1—2%-os oldatok a húgyhólyag kiöblítésére.

Piperazinum hydrochloricum. Színtelen, vízben jól oldódó jegecztűk. Haszn. mint a piperazinnál.

Piperidinum bitartaricum. ($C_5H_{11}N.C_4H_6O_6$). Színtelen, jó ízű, vízben oldh. jegeczek. Uratoldó szer. Adag: porban v. szénsavas vízben 0,5—1,0 pro dos. napj. 3-szor.
Piperidinum guajacolicum. [$C_5H_{11}N.(C_7H_8O_2)_2$]. Vízben oldh. jegecztűk. Tüdőtuberculosis ellen napj. 3 × 0,2—2,0 erősen édesített oldatban.
Piscidiae erythrinae cortex. (Leguminosae.) Hatóanyaga a piscidin ($C_{26}H_{24}O_8$). Amerikában mint anodynum, sedativum, hypnoticum szerepel opium helyett. Adag a kéreg porából bels. 0,5—1,0 pro dos. 3—5-szor napj. (pulv.) Czélszerű készítményei:
Extractum Piscidiae fluidum. Adag 0,3—0,5—2,0 pro dos. 3—5-ször napj.
Tinctura Piscidiae. Gyengébb az előbbinél. 2—3 ó. 30—40 csepp.

901 *Rp.* Extr. Piscid. fluidi 10,0.
Aquae Menthae pip. 120,0.
Syrup simpl 30.0.
MDS 3—4-szer napj. 1 evőkanállal.
Dysmenorrhoea.

902 *Rp.* Tinct. Piscidiae
Aquae Amygdalar. amar. ãã 20,0.
Det. in vitro coerul.
S. 2 ór. 20—40 cseppet kis pohár czukros vízben.

903 *Rp.* Extr. Piscidiae fluidi 10,0.
Syrup.cort. Aurant. 20,0.
MDS. 1—3-szor napj. 1 kk.

904 *Rp.* Pulv. cort. Piscidiae 0,5.
Det. in caps. amyl.
Dent. tal. dos. No. 20.
S. 3—5-szor napj. 1 darabot.

Pittylen. Barnássárga finom por, szeszben oldható. Fenyőkátrány formaldehydes összeköttetése. Haszn. a bőrgyógyászatban mint a pix liquida. Acut eczemáknál ne használjuk! Idült és impetiginosus eczemák, prurigo, scabies ellen 5—10%-os kenőcsök, paszták.
H. **Pix liquida.** Erdei bükkfából száraz lepárlás útján állíttatik elő; folyékony, nyúlós, víznél nehezebb, olajos, fekete-

barna, félig átlátszó, füstös-kreosotszagú, undorító, keserű ízű. Tartalmaz toluolt, xylolt, phenolt, kozmás katechint, guajacolt, kreosotot, phlorolt. naphtholt, eczetsavat stb. Küls. haszn. bőrgyógyászatban idült bőrbántalmak ellen (eczema, psoriasis, prurigo, pityriasis, herpes tonsurans, favus, scabies). Tisztán v. inkább kenőcsök, linimentumok alakjában szőrecsettel beecsetelendő. Bels. nem; helyette a kreosot czélszerűbb.

905 *Rp.* Picis liqu. 60,0.
Cretae albae 20,0.
Sapon. kalini
Spiritus āā 120,0.
M. f. linim.
DS. Ecsetelésre.
Scabies.

906 *Rp.* Picis liqu. 5,0—10,0.
Vaselinae 15,0.
M. f. ungu.
DS. Külsőleg.

907 *Rp.* Picis liqu. 20,0.
Aetheris 10,0.
MDS. Külsőleg ecsetelésre.

Pix liquida betulina l. Ol. Rusci.

Plasmon s. Caseon. Tejfehérje-keszítmény. Tápanyag, mely levessel, tejjel keverve használandó. Forró vízben jól oldódik. Felnőttek 30—50—100 gmot használhatnak el naponta,' gyerm. 10—30 gmot.

Pleistopon. Pantopon, mely narcotinmentes. Haszn. mint a pantopon (l. e. cz. a.).

†H. **Plumbum aceticum basicum solutum.** Ólomeczet. Színtelen, átlátszó, édeses, később fanyar ízű folyadék; kémhatása lúgos. Causticum. Bels nem. Küls. készítményei:

H. **Aqua plumbica.** (Plumb. acet. bas. sol. 2 r., + Aqua dest. 98 r.). Külsőleg borogatások alakjában hűtő, összehúzó, gyulladást, elválasztást csökkentő.

H. **Aqua Goulardi.** (Plumb. acet. bas. sol. 2 r., Spir. dil. 5 r., Aqua font. 93 r.). Külsőleg mint az aqua plumbica

†H. **Plumbum aceticum crystallisatum s. Saccharum Saturni** [$Pb(C_2H_3O_2)_2,3H_2O$]. Színtelen, áttetsző jegeczek; légen elmállik. Ize eleinte édes, később összehúzó, fémes; kémhatása gyengén savas, 1·75 sr. vízben, 8 sr. borszeszben oldódik. Küls. adstringens; szemcseppeknek 0,05 : 10,0, szemvíznek 0,05—0,1 : 100,0, húgycsőbe fecskendésre 0,1—0,3 : 100,0, hólyagmosásra 0,05—0,1 : 100,0. Bels. nem rationalis adni. Ólommérgezés veszélye is fennforoghat. Adag porban, pilulában 0,01—0,03—0,1! pro dos. 3—4X napj. Dos maxim. pro die 0,5!

Unguentum Plumbi acetici. Összehúzó, gyulladást csökkentő. Nem hiv. már.

908 *Rp.* Plumb. acet. depur. 0,05.
Aquae dest. 10,0.
MDS. Szemcseppek.
Conjunct. catarrh.

909 *Rp.* Plumb. acet. depur. 0,2.
Aquae Rosar. 100,0.
Cocaini hydrochlor. 2,0.
MDS. Húgycsőbe fecskendésre.
Gonorrhoea.

†H. **Plumbum carbonicum hydroxydatum s. Cerussa** [$2PbCO_3.Pb(HO)_2$]. Tiszta fehér, nehéz por v. darabok. Vízben nem oldható. Bels. nem. Küls. hintőporban szárító.

H. **Unguentum Cerussae s. Unguentum album.** Szárító kenőcs.

†H. **Plumbum oxydatum s. Lithargyrum** (PbO). Vörössárga porból v. pikkelyalakú darabkákból áll. Vízben nem oldható. Készítményei haszn., ezek köv.:

H. **Emplastrum diachylon simplex** l. Emplastra.

H. **Unguentum diachylon dr. Hebrae.** Ólomoxydos kenőcs. Fedő, szárító kenőcs, különösen nedvező bőrbántalmak ellen haszn.

Pneumin. Methylenkreosot. Sárgás, szag- és íztelen, vízben nem oldh. por. Kreosot. guajacol helyett tuberculosis ellen bels. 0,5—2,0 pro dos. napj. többször, porban.

†H. **Podophyllinum.** Podophyllium peltatum (Berberideae) gyöktörzséből Gyantás anyag. Sárgás por. v. laza, könnyen szétdörzsölhető, sárgás, v. barnásszürke, alaktalan tömeg, mely borszeszben, forró kalilugban teljesen, aetherben részben oldódik. Tartalmaz hatóanyagokul podophyllotoxint és picropodophyllint. Kis adagban laxans, nagy adagban drasticum. Kolikát okoz. Laxans adag porban 0,02—0,05 pro dos , drasticus adag 0,1. Obstip. habit.-nál elegendő naponta reggel v. este 0,01 pilulában. Dos. max. pro dos. 0,05! pro die 0,2!

---

910 *Rp.* Podophyllini 0,3.
Extr. Belladonnae 0,1.
Pulv. rad. Liquirit.
Extr Tarax. $\overline{aa}$ qu. s.
ut. f. pilul. No. 30.
Consp. pulv. Lycopod.
S. Reggel v. este 1—2 szemet. Obstip. habit.

911 *Rp.* Podophyllini
Extr. Hyosciami $\overline{aa}$ 0,2.
Sacchar. alb 4,0.
M. f. pulv. div. in dos aequ. No. 10.
DS. 1—2 port egyszeri hashajtásra.

H. **Potio Magnesiae citricae effervescens s. Limonada solvens.** Enyhe laxans nők, gyermekek számára. Felnőttnek egész üveggel, gyermeknek kor szerint 1/3—1/2 üveggel.

H. **Potio Riveri** l. Kalium carbonicum ..

Propaesin. A p. amidobenzoesav propylestere. Színtelen, vízben nehezen, szeszben, aetherben jól oldh. por. Helyi anaestheticum. Nem izgat, alig mérgező. Bels. gyomorhyperaesthesia, hyperemesis ulcus ventriculi, tengeri betegség esetén 0,2—1,0 gm. pro dos. ostyában. Hintőpor száj, garat, orr nyálkahártyájára, égési sebekre.

Proponal. [$(C_3H_7)_2C.(COCH)_2CO$] A veronallal rokon, annál erősebben ható hypnoticum. Dipropylbarbitursav. Fehér, kristályos por, vízben nehezen oldódik. Adag 0·15—0·50.

Protargol l. Argentum proteinicum.

Proton. Tejből készült, fehér, laza, vízben jól oldh. 90. r. fehérjét tartalmazó tápszer, mely hasonló a plasmonhoz. Haszn. l. plasmon cz. a.

Protosal. A salicylsav glycerinformalestere, Olajos folyadék, színtelen, szeszben jól oldh. Haszn. mint a *mesotan* (l. e. cz. a.). Olajos oldatban 1 : 2 arányban bedörzsölések alakjában.

Protylin. 6% phosphorsavat tartalmazó fehérje-készítmény. Vízben oldhatatlan, fehér, íztelen por. Készítenek brom- és vas-protylint is.

Pulmoformium. Methylendiguajacol. Sárga, vízben nem oldh. íztelen por. Haszn. mint a pneuminé. l. ott.

Pulvis Goa. l. Araroba.

Purgatin. s. Purgatol. A trioxyanthrachinon diacetylestere. Narancsszínű, íztelen, könnyű, meleg vízben is neh. oldh jegeczpor. Enyhe laxans, mint a rheum, melynek hatóanyagai is anthrachinon származékok. A vizelet adagolása után vérpiros színű. (Beteget figyelmeztetni előre!) Adag 0,5—1,0 porban, v. a már kész tablettákból 2—4 drb.

Purgatol l. Purgatin.

Purgo. Enyhe laxans, kólikát, vérbőséget, mérgezést nem okoz. Illatos czukortabletták alakjában jön forgalomba; hatóanyaga

---

a *phenolphtalein* ($C_{20}H_{14}O_4$), melyből a *P. mitior* 0,05 gr.-ot, a *P. fortior* 0,10 gr.-ot tartalmaz. Székrekedés, bélhurut, bélatonia eseteiben rendelhető. Adagja igen különböző; 0,10—1 gr. között váltakozik (1—10 szem P. fort.); járó betegek kevesebbet, fekvők többet igényelnek. Csecsemőknek is rendelnek ½—1 pastilla P. mitiort.

H. **Pulpa Prunorum.** Ízjavító. Electuariumok alapanyaga. Indifferens.

H. **Pulpa Tamarindorum depurata** l. Tamarindus.

H. **Pulvis aërophorus Seidlitzensis.** (Kék papirban kalium natrio-tartaricum 10,0 + natr. hydrocarb. 3,0, fehér papirban acid. tartar. 3,0.) Enyhe laxans.

†H. **Pulvis Doveri.** l. Opium.

H. **Pulvis gummosus** l. Gummi arabicum.

H. **Punica Granatum** l. Granati Punicae cort. rad.

H. **Pulvis Liquiritiae compositus** l. Sennae folia.

Puro. Hydranl. nyomással nyers húsból készült húslé, 21% alvadó fehérjét 2.9% enyvet, 6.8% peptont, összesen 33% fehérjét, 19% húsbasisokat tart. Barna, sűrű, tiszta, hideg vízben kissé zavarosan old. alkalikus kémh. folyadék. Erős táplálék. Főleg üdülőknek, phthisicusoknak, gyenge gyermekeknek czélszerű. Felnőttnek napj. 3—5-ször 1 kk. tejbe cacaoba, borba, sörbe, levesbe keverve, v. pirított kenyérre kenve rendelhető.

Pyocyanase. Elölt bacillus pyocyaneus tenyészetekből készül. Barna folyadék. Sprayvel együtt kapható kis üvegekben steril alakban. Diphtheria helybeli kezelésére haszn. spray alakjában. Serum antidiphtheriticummal való kezelés azért szükségesnek mutatkozik és nem nélkülözhető. Ajánlják meningitis cerebrospin. ellen is 3—5 kctmt intraduralis befecsk. alakjában is, ugyanekkor 5—10 csepp a két orrjáratba is beöntendő.

Pyoktaninum aureum és coeruleum. Anilinszínek bizonyos arányú keveréke. Vízben sárgán, illetőleg kékes ibolyaszínben oldódik, de nehezen. Stilling szerint mindkettő antisepticum és genyet pusztító hatású. Haszn. rosszindulatú, nem operálható tumorokba fecskendésre, valamint gümős fekélyek

---

kezelésére. Adagok küls. 1 : 1000—5000 oldatban, 0,1—1,0:100 hintőporban, kenőcsben. Diphtheria ellen 5—10%-os oldatokkal ecsetelések.

Pyramidon (Dimethyl-amido-antipyrin). Antipyrin származék. Sárgásfehér, kristályos por, vízben 1 : 10 oldható, íztelen. Antipyreticum, antineuralg. Haszn. mint az antipyriné, de az adag sokkal kisebb: 0,2—0,5—0,75; gyakran már a kis adagok is erősen hatnak.

912 *Rp* Pyramidoni 3,0.
Sacchar. alb. 4,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Antipyreticum. Napj. 2—4 port.

913 *Rp.* Pyramidoni
Citropheni āā 0,5.
Sacchari alb. 4,0.
M. f. pulv. div. in dos aequ. No. 10.
DS. Antineuralgicum. Napj. 1—4 port.

Pyramidonum salicylicum. Fehér, vízben jól oldh. édeses kesernyés por. Haszn. mint a pyramidoné, csakhogy valamivel nagyobb (0·6—0·7 gm.) adagokban.

Pyrenol. Keveréke benzoesavnak, thymolnak, natr. benzoicumnak és oxybenzoatnak. Fehér, vízben oldh. por. Asthma, pertussis ellen, de mint antipyreticum, antirheumaticum is használható. Adag porban, tablettákban oldatban 0,5—0,75 gm., gyermeknek 0,1—0,3 gm.

Pyridinum (C_5H_5N). Állati anyagok száraz átpárlási terménye. Tiszta, színtelen, illó, kellemetlen szagú folyadék, égető ízű. Vízzel, borszeszszel, aetherrel, zsírokkal keverhető, Antiasthmaticum. (Főleg asthma nervosum.) A légzési központ ingerlékenységét s a reflexingerlékenységet lefokozza. Alkalmazás: 3,0—5,0 (1,0= 28 csepp) pyridin tányérra öntendő. s az a betegszobában elhelyezendő 15—30 perczre. Napj 3× ismételhető a belégzés. Szívbántalmaknál, elgyengült betegeknél nem.

Pyrodin s. Hydracetin. Acetylphenylhydrazin. Fehér, jegeczes, szag- és íztelen por; vízben rosszul old. Bels. nem. Küls. pyrogallol v. chrysarobin helyett a bőrgyógyászatban, kenőcsök 1 : 10—15.

†H. **Pyrogallolum** l. Acidum pyrogallicum.

Pyrosal. Salicyleczetsavas antipyrin ($C_9H_8O_5.C_{11}H_{12}N_2O$.) Színtelen savanyú ízű lemezkék v. tűk; vízben neh. old. Bélben salicyleczetsavra és antipyrinre hasad. Antipyreticum, antirheumaticum. Adag bels. porban (ostyában) 0,5—1,0 pro dos. napj. 4—5-ször.

Quabain. Alighanem azonos a strophanthin nevű glycosidával. Az acocanthera Schimperi hatóanyaga. Adaga vízoldatban 0,0003—0,0004 gm. per os v. bőr alá. Cardiacum mint a digitalis-készítmények.

Quassiae lignum. (Quassia amara. Simarubeae.) Hatóanyaga quassin (keserű anyag). Amarum. Haszn. mint a rad. Gentianae. Adag bels. decoct. v. maceratum 5,0—10,0 : 150,0, mely tokaji poharanként fogyasztandó. Keserű theakeverékek alkatrésze.

Extractum Quassiae. Vizes kivonat. Adag porban, pillulában, oldatban 0,1—0,5 pro dos. 2—3 × napj.

Quebracho cortex. (Aspidosperma Quebracho. Apocyneae.) Quebracho blanco. Főhatóanyagai aspidospermin ($C_{22}H_{30}N_2O_2$) és quebrachin ($C_{21}H_{26}N_2O_2$), alcaloidok, melyek a légző központ ingerlékenységét csökkentik; ezenkívül csersav. Antidyspnoeticum. Haszn. készítménye az

Extractum fluidum Quebracho. Adag 1—2 kk. 2—4-szer napjában.

Aspidospermin. A quebracho-kéreg hatóanyaga. Színtelen, vékony jegecztűk; alkoholban oldhatók, hideg vízben nehezen. Haszn. mint a cort. quebracho. Adag bels. 0,001—0,002. gm. pro dos. napj. 3-szor, főleg sósavas sója alakjában, tehát aspid. hydrochlor.

H. **Quercus cortex.** (Quercus robur. Cupuliferae.) Hatóanyagai csersav és keserű anyag (quercin). Adstringens. Adag bels. decoct. 1 : 10, ritkán; helyette inkább tannint rendelünk.

Quietol. Nagyon bonyolult chemiai szerkezetű bromot és valerolt tartalmazó, utóbbira emlékeztető szagú, keserű ízű fénylő kristálytűk. Vízben jól oldh. Nervinum, antineuralgicum. Adag: 0,5 gm. porban v. tokocskákban napj. 2—4× étkezés közben, utána $^1/_2$—1 pohár víz.

H. **Quillajae cortex.** (Quillaja Saponaria. Rosaceae.) A senegagyökér pótszere. Hatóanyagai mint a senegának u. i. quillajasav és sapotoxin, melyekből azonban 5-ször több van benne,

---

mint a senegában. Erős expectorans. Vigyázat (!), helybelileg erősen izgat; ellenjavalják alkalmazását gyomor-, bélbántalmak, garatfekélyek, valamint erős köhögési inger. Adag bels. decoct. 3,0—4,0 : 150,0 2 ór. 1 evők. felnőttnek; 1,0 : 100,0 nagyobb gyermeknek. Csecsemőnek s 1—3 évesnek nem.

914 *Rp.* Decoct. cort. Quillajae e 3,0—4,0.
l. a. p. ad. colat. 150,0.
Natrii hydrocarb. 3,0.
Syrup. cort. Aurant. 10,0.
MDS. 2 ór. 1 evők.

915 *Rp.* Pulv. cort. Quillajae, 1,5.
Pulv. Doveri 1,0.
Sacchar. alb. 3,0
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3× napj. 1 port.

Radiogen. Állandó emanatióval bíró radium-készítmény, melynek segélyével radiogenvíz, iszap, fürdők készíthetők. Bels. 500 egységből fokozatosan felfelé, 15,000 egység erősségig itatnak radiogenvizet betegekkel 4—6 héten át. Fürdőknek 2—3 napi időközökben 100,000 egységes vizet használnak. Bővebben l. a Radiogen-Gesellschaft füzeteit.

Radium. Elemi állapotban még nincs előállítva, de chloridja RCl_2 és bromidja RBr_2 ismeretes. Mindkettő fehér sótömeg, hosszabb idő alatt megsárgul. Sötétben kékes ibolyafényt sugároz. Milligrammnyi sót kis üvegcsőbe forrasztva használják súlyos eczema, lupus, carcinoma gyógykezelésére.

Ramisyrup. Szörpben oldott bromoform. Kávéskanalanként pertussis, asthma esetén.

Ramogen. Gyermektápszer, mely 7% caseint, 16% zsírt és 36% czukrot tart. Tejjel, vízzel adagolják. Régi neve *„Biedert's Rahmgemenge"*.

H. **Ratanhiae radix.** (Krameria triandra. Polygaleae.) Hatóanyaga csersav. Adstringens. Bels. adag decoct. 7,0—10,0 : 150,0 2 ór. 1 evők. mint antidiarrhoeicum, gyakran opium-készítményekkel összekötve.

H. **Extractum Ratanhiae depuratum.** Beszárított vizes kivonat. Adstringens tannin helyett. Küls. száj-, torokvíznek 2—5%os oldatok, kenőcsnek 1 : 5. Bels. porban, oldatban 0,4 —1,0 pro dos. 3—5× napj.

H. **Tinctura Ratanhiae.** Küls. mint adstringens ecsetelésekre; bels. 15—30 csepp pro dos.

---

916 *Rp.* Decoct rad. Ratanhiae
e 10,0.
l. a. p. ad colat. 150,0.
Tinct. Opii simpl. 1,0.
Syrup. Cinnamomi 10,0.
MDS. 2 ór. 1 evők.
Diarrhoea.

917 *Rp.* Extr. Ratanhiae dep
4,0.
Opii puri 0,1.
Elaeosacch. Menthae.
2,0.
M. f. pulv. div. in dos.
aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port.
Diarrhoea.

918 *Rp.* Infus fol. Salviae e 15,0.
l. a. p. ad. colat. 300,0.
Extr. Ratanhae dep.
6,0.
Spirit. aromat. 20,0.
MDS. Száj- és torokvíz.
Adstringens.

919 *Rp.* Extr. Ratanhiae dep
0,2—0,4.
Tinct. Opii simpl. gtt. 1.
Aquae dest. 80,0.
Syrup. cort. Aurant.
8,0.
MDS. 2 ór. 1 kk.
Csecsemőnek bélhurut esetén.

920 *Rp.* Tinct. Ratanhiae
Tinct. Myrrhae
āā 20,0.
MDS. Foghús ecsetelésére.

921 *Rp.* Tinct Ratanhaie gtt. 10.
Tinct. Opii simpl.
gtt. 1—2.
Aquae dest. 80,0.
Syrup. simpl. 8,0.
MDS. 3 ór. 1 kk.
Csecsemőnek bélhurut esetén.

Regulin. Hashajtó. Nem egyéb mint agar-agar-ral vegyített cascara sagrada kivonat. Adag napj. 1—2 evők. almapurrében v. befőtteslében szétkeverve. 0,6 regulint tartalmazó kész tablettákis vannak forgalomban.

Renes siccati pulverati l. Organotherapeuticus készítmények.

Reniin-Poehl l. Organother-készítm.

Renoform. Nátha-ellenes szer. Acid. boric. és sacch. lactis keveréke 2% extr. suprarenale-val. (Vigyázat!)

Resaldol. Chlormethylen-salicylaldehyd és resorcin condensatiós terméke. Barnás, vízben nem oldh. por, alkoholban old. Bélantisepticum fekélyes, tuberculosus bélbajoknál. Bels. 0,5—1,0 pro dos. napj. 3—5-ször caps. amylaceában. Csőrének 1,0—3,0 : 200 keményítős folyadékra.

†H. **Resina Jalapae.** l. Jalapae tubera.

H. **Resina Pini burgundica.** Tisztított fenyőgyanta. Tapaszok készítéséhez szükséges a gyógyszerészeti technikában.

Resorbinum. Jó kenőcsanyag, különösen kénesős bedörzsölő gyógymód alkalmával. Lásd hydrargyrum-készítmények. Összetétele: lanolin, ol. amygdal. dulc., cera, gelatina, sapo.

†H. **Resorcinum** ($C_6H_6O_2$). Metadioxybenzol. Majdnem színtelen, vagy kissé sárgás, hasáb- vagy lemezalakú jegeczekből áll. Sajátságos gyenge szagú s kellemetlen, karczoló, édes ízű. Vízben, borszeszben, aetherben könnyen oldódik. Eleinte mint antipyreticum szerepelt, ma ezen használata obsolet. Mint antisepticum jól használható az acid. carbol. pótszeréül, mert az utóbbinál kevésbbé mérges. Sebkezelésben 0,5—5%-os oldatai haszn. Pora lágy fekélyek edzésére jól haszn. Hólyagmosásra 3—6%-os oldatok. Bels. sarcina ventriculi vagy a gyomorban székelő erjedési folyamatok ellen 0,5—1,0 pro dos. 3—4× napj. oldatban vagy caps. amylaceában. Dos. maxim sing 0,5! pro die 5,0! Resorcin-kötszerek jól használhatók.

922 *Rp.* Resorcini 30,0.
Aquae dest. 1000,0.
M. f. solutio.
DS. Hólyagmosásra.
Langyosan használandó.

923 *Rp.* Resorcini 5,0—10,0.
Div. in dos. No. 10.
Dent. in caps. amyl.
S. 3× napj. 1 capsulát.

924 *Rp* Resorcini 5,0—10,0.
Ol. Ricini 45,0.
Spirit vini 150,0.
Bals. peruvian. 0,5.
MDS. Küls. Bedörzsölésre pityriasis versicolor ellen.

925 *Rp.* Resorcini 5,0—10,0.
Vaselini 25,0.
Amyli
Zinci oxyd. āā qu. s.
ut. f. pasta.
DS. Küls.
Herpes tonsurans.

926 *Rp.* Resorcini
Acid salicylici āā 1,0.
Spiritus vini rectif.
Spirit. Lavend.
āā 50,0.
MDS. Külsőleg. Hajszesz.

927 *Rp.* Resorcini 3,0—4,0.
Zinci sulf. 1,0.
Aquae dest.
200,0—300,0.
M. f. solut.
DS. Húgycsőbe fecskendésre. Gonorrhoea.

---

928 *Rp.* Resorcini
Acid. salicyl. āā 4,0.
Empl. saponati 40,0.
M. f. empl. molle
DS. Tapasz
Eczema tyloticum.

H. **Rhei rhizoma.** (Rheumfajok gyökere. Polygoneae.) Főhatóanyagai cathartinsav, emodin, de tartalmaz csersavat is. Kis adagban (0,1—0,5 pro dos. napj. 3—5-ször) adstringens, tonicum, stomachicum, nagy adagban (1,0—2,0 pro dos.) laxans. Adagolás porban.

H. **Extractum Rhei.** Beszárított kivonat. Haszn. mint a radix. Kis adag 0,1—0,2 pro dos 3—5× napj, nagy adag 0,5—1,0 pro dos. porban, pilulában, oldatban. Gyakori alkatrésze hashajtó piluláknak aloeval, jalapával együtt.

H. **Tinctura Rhei Darellii s. vinosa.** Főleg mint tonicum stomachicum. Adag 3× napj. 1 kk.

H. **Infusum Rhei s. Tinct. Rhei aquosa.** Laxans. Adag. ór. 1—2 evők. a széküriilés beálltáig.

929 *Rp.* Pulv. Rhei
Extr. Rhei āā 5,0.
Mucil. Gummi arab.
qu. s. ut f. pill. No. 50.
Consp. pulv. Lycopod.
DS. Reggel, este 1—2—3 szemet. Obstip. habit.

930 *Rp.* Pulv. Rhei 1,0.
Extr. Nucis. vom. 0,1.
Natrii sulfur 5,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3—4-szer napj. 1 port. Idült gyomor- v. bélhurut.

931 *Rp.* Pulv. Rhei 1,0.
Kalii hydrotart. 4,0.
Sachar. alb. 10,0.
M. f. pulv det. in scat.
S. 4-szer napj. 1 késhegygyel. Nagyobb gyermeknek icterus catarrh. esetén.

932 *Rp.* Pulv. Rhei 0,5.
Natrii hydrocarb. 1,0.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port. 3—8 éves gyermeknek icterus catarrh. esetén.

---

933 *Rp.* Extr. Rhei
Extr. Gentianae
Extr. Ferri pomati
āā 3,0.
M. f. pillul. No. 50.
Consp. pulv. Cinnamomi
DS. Napj. 3-szor 3—5 szemet. Tonicum.

934 *Rp* Tinct. Rhei Darelli 10,0.
Syrup. Menthae 30,0.
MDS. 2 ór. 1 kk. — 1 gyk. míg hashajtás bekövetkezik.
1—2 éves gyermeknek hashajtó.

935 *Rp.* Infus. Rhei cum Natr. carb. 100,0.
Olei Menthae pip. gtt. 2.
Syrup. Menthae 20.0.
MDS. Ór. 2 evők., míg hashajtás beáll. Enyhe laxans.

936 *Rp.* Rad. Rhei pulv. 13,0.
Aloes 10,0.
Myrrhae 6,0.
Olei Menthae pip. gtt. 5.
M. f. pill. No. 100.
Consp. pulv. cort. Cinnam.
DS. 2—4 szemet 1—2 × napj.
Obstip. habit.

Rheumatin. (Zimmer). Salicylsavas salicylchinin. Vízben neh. oldh. fehér jegeczek. Íztelen. Ajánlották polyarthritis ellen napi 1,0— emelkedő adagokban, porban.

Rhomnol. Tart. nucleinsavat. Organikus phosphortartalma 9·63%. Kaph. pilulák alakjában, granulálva is és ampullákban. Roborans.

Rhus aromaticus. Északamerikai növény. Haszn. a belőle készült.

Tinct. Rhoïs aromaticae. Enuresis nocturna, diurna eseteiben gyerm. adagja 10—20 csepp 3—4-szer napj.

Roborat. Rozsból készült növ. fehérjekészítmény. (95% fehérje, 2% lecithin és glycerinphosphorsav, 1% amylum és dextrin. Fehér, szagtalan, kenyérízű, meleg vízben, tejben, levesben jól szétkeverhető anyag. Tápszer. Készítenek *vas, kola* és *kreosotos roboratot* is.

Roborin. Marha- v. borjúvérből készült íztelen por. Tartalmaz 4·7% vasoxydot, 74·2% fehérjét. Vastartalmú fehérje-készítménynek tekinthető. Vas benne erős organicus kötésben van. Adag: napj. 3-szor ½—1 kk. vízben, tejben, v. borban, étkezés után.

Rodagen. Pajzsmirigyüktől megfosztott kecskék tejéből 50% tej-

---

czukor hozzáadásával nyert készítmény. Basedow-kór (?) esetén 5—10 gr. pro die.

H. **Roob Juniperi** l. Juniperi fructus.

H. **Roob Sambuci** l. Sambuci fructus.

H. **Rosmarini folia** (Rosmarinus offic. Labiatae.) Haszn. az ol. rosmarini előállítására.

Rubidiumammonium-bromid. [$RbBr_3.(NH_4)Br$]. 100 sr.-ben van 36 sr. rubid. bromid és 64 sr ammon. brom. Fehér v. kissé sárgás, jegeczes por; íze kezdetben kissé hűtő, majd csipős, sós. Egyenlő sr. vízben oldódik. Bromkali pótszere. Antiepilepticum. (Laufenauer.) Enyhe sedativ és hypnoticus hatása is van. Adag bels. oldatban 4,0—7,0 pro die mint antiepilepticum; többszörre bevenni. Insomnia ellen 4,0—5,0 pro die és pro dos.

937 *Rp.* Rubidii Ammonii bromati 18,0.
Aquae dest. 300,0.
Syrup. simpl. 60,0.
MDS. Három-négy napra. Egy evőkanál 1 gmot tartalmaz a készítményből. 3 ór. egy evők. Epilepsia.

938 *Rp.* Rubidii Ammonii bromati 5,0.
Aquae dest. 50,0.
Syrup. simpl. 15,0.
MDS. Este egyszerre bevenni. Insomnia.

Rubidium jodatum. (*RbJ*) Színtelen, vízben jól oldh. koczkás jegeczek. Jodkali helyett használható. Bels. 0,5 pro dos. napj. 3—4-szer oldatban. Szembe cseppentésre 5%-os oldatok.

Rubrum scarlatinosum s. scarlatinum. Színanyag, mely a górcsövi készítmények festésére régen használtatik; újabban tapasztalták, hogy sebeken a hámképződést kitűnően mozdítja elő. 2—5%-os kenőcsök szokásosak.

939 *Rp.* Rubri scarlatini 1,0—2,0.
Vaselini.
Lanolini $\overline{aa}$ 20,0.
M. f. ungu.
DS. Külsőleg.

Sabadillae semina. (Schoenocaulon offic. Melanthaceae.) Hatóanyaga veratrin. Bels nem. Küls pediculosis ellen kenőcsalakban. Hiv. kenőcs az

Unguent. Sabadillae s. Ungu. contra pediculos (50 : 200).

---

†H. **Sabinae frondes.** (Juniperus Sabina. Pinaceae.) Hatóanyaga az oleum sabinae. Kenőcsalakban (1 : 1—5) izgató. bőrvörösítő. Bels infus. 4,0 : 150,0 diureticum. Ritkán haszn. Fölösleges. Nagy adagban veszélyes (!). Dos. maxim. sing. 1,0! pro die 2,0!

Sabromin. Dibrombethensavas calcium. 29% br. és 3·8% Ca-tart. Haszn. mint a bromsóké. Előnye nincs. Adag 1—2 gr. pro dos. napj. többször.

†H. **Saccharinum** ($C_7H_5SO_3N$) Benzoesavas sulfimid. Fahlberg-féle. Fehér, alaktalan, kevéssé mandulaszagú, rendkívül édes por, hideg vízben nehezen, forróban könnyen oldódik, borszeszben, aetherben szintén. Nem tápszer, a czukrot nem pótolhatja. Ízjavító, a mennyiben 280-szor oly édes, mint a sacchar alb. A szervezetet változatlanul hagyja el. Diabeticusok étkeinek, italainak édesítésére alkalmas, ép úgy chinakészítmények ízének javítására is. Készítenek chininum saccharinicum-ot (36 r. saccharin+64 r. chinin), morphinum saccharinicum-ot (64,4 r. morphin + 39,1 r. saccharin). Kapható már kész tablettákban is.

940 *Rp.* Saccharini 3,0.
Natr. carb. 2,0.
Manniti 60,0.
M. f. l. a. pastilli No. 100.
DS. Egy pastilla egy csésze kávé, tea stb. édesítésére elegendő.
Diabetes mellitus.

941 *Rp.* Saccharini 0,2.
Antipyrini 10,0.
Natr. bicarb. 0,1.
Infus. Coffeae 150,0.
DS. napj. 2—3 evők.
Diabetes mellit.

942 *Rp.* Saccharini 10,0.
Natrii carb. 11,0.
Aquae dest. 1000,0.
MDS. Saccharin szörp.

943 *Rp.* Saccharini 1,0.
Spirit. vini 50,0.
MDS. 1 kávéskanállal 1/2 pohár vízre. Ezzel napj. 5× ecsetelni.
Szájpenész (soor) ellen

H. **Saccharum album.** Ízjavító, vivőanyag

H **Saccharum lactis.** Tejczukor. Haszn. mint a sacchar. alb Különösen vízszívó porokhoz czélszerű, mint vivőanyag.

Sajodin. Monojodbehensavas calcium. 26% jodot, 4% Ca ot tart. Színtelen, szagtalan és vízben nem oldh. por. JK és JNa. helyett adagoljak 1,0 pro dos. napj. 3—6 szor.

Sal Alembrothi s. Ammonium-higanychlorid. $(NH_4)_2HgCl_4+2H_2O$.) Vízben nehezen oldható, légen elmálló, színtelen jegeczek. Lister a sublimát helyett használta az antisepticus sebkezelésnél. Oldatok, mint a sublimatból.

Sal ammoniacus depur. l. Ammon. chloratum.

Sal anaestheticum. A Schleich-féle eljáráshoz (l. cocain cz. a.) szükséges oldatok kényelmes készíthetésére szükséges porkeverék, tabletták alakjában (Borroughs Wellcome et Comp). No. I. erős, II. normal, III. gyenge oldatok számára. Tartalmaznak: cocaint, morphint és NaCl-ot. Egy tabletta 100 gr. vízre.

Sal physiologicum (Poehl). Fehér, vízben oldh. por, v. kereskedésbeli comprimált 1 gmos tabletták. A vérserum sóit tartalmazza. 1½%-os oldat készítendő s ez egyenlő a vérserum sótartalmával. Ily oldat haszn. nyálkahártyák mosogatására, hypodermoklysis, transfusio czéljaira.

H. **Sal Seignetti** l. Kalium natrio-tartaricum.

H. **Sal Carolinum factitium.** l. Natr. sulfur. cz. a.

Sal. thermarum Carolinarum l. Natrium sulfuricum.

H. **Salep tubera.** (Különböző Orchis-fajok gumója.) Hatóanyagai növényi nyák, keményítő. Decoctum 0,5—1,0: 100,0 bevonó és jó vehiculum csipős, keserű, savanyú anyagok számára.

H. **Mucilago Salep** (1:200). Alkalmas czélszerű eljárással készített nyákos folyadék. A decoct. Salep rendelésekor a gyógyszerész ezt szolgáltassa ki. Ezentúl tehát csak a decoctum összes mennyiségét kell jelezni pl. így. Rp. Decoct. tub. Salep gm. 150.

944 *Rp.* Decoct. tub. Salep 140,0.
Tinct. Opii simpl. 1,0.
Syrup Ipecac. 10,0
MDS. 2 ór. 1 evők.
Diarrhoea.

945 *Rp.* Decoct. tub. Salep 80,0.
Aluminis 0,4.
Tinct. Valerian. gtt. 10.
Syrup simpl. 8,0.
MDS. ór. 1 kk.
Csecsemőnek heveny gyomor-, bélhurut esetén, ha collapsus jelentkeznék.

Salacetolum. (Salicylacetol.) Színtelen jegecztűk. Keserű ízű, vízben nehezen oldh. Belekben salicylsav hasad le belőle. Hatása, haszn. bels. mint a salolé. Adag bels. felnőttnek porban 2,0—3,0 pro dos. napj. többször. Gyerm. 0,3—0,5 pro dos.

Salazolon l. Salipyrin.

Salen. A salicylsav methyl- és aethylglycolsavestereinek keveréke. Fehér kristályok. Oldható alkoholban, aetherben, ricinusolajban és ricinusolaj keverékében. Szagtalan. Haszn. küls. bedörzsölés alakjában 50%-os olajos v. szeszes oldatban.

Salicin. Fűzfa és nyárfafélék kérgéből előállított glycosida, mely a gyomorban saligeninre és dextrose-ra hasad. A saligenin úgy hat, mint a salicylkészítm. általában. Adag 2,0 napj. többször. Keserűízű s így mint amarum is adható 0,1—0,3 pro dos.

Salicylamidum. ($C_6H_4.OH.CONH_2$.) Színtelen, táblás jegeczek; hideg vízben nehezen, melegben könnyen old. A szervezetben salicylsav hasad le belőle. Antirheumaticum és analgeticum, mint a salicylsav. Adag bels. porban 0,15 ór., vagy 3 ór. 0,25. Pro die 1,0.

Salifebrin. (Antifebrinum salicylicum) Fehér por; vízben nem, alkoholban oldható. Antipyreticum, analgeticum. Adag 0,25—0,35 gr. többször napjában.

Saliformin (Hexamethylen-tetramin-salicylat.) Húgysavoldó és hólyag-desinficiens. Adag 1—2 gr. pro dosi vizes oldatban napj. többször.

Saligallol. (Pyrogallol-disalicylat.) Enyhe pyrogallol hatást fejt ki. Haszn. mint a pyrogallol 2—20%-os acetonos v. chloroformos oldatban ecsetelésre.

Salimenthol. Salicylsavas mentholester; világos sárga folyadék. Haszn. küls. 25%-os kenőcs alakjában, mely készen „Samol" néven kapható; bedörzsölések rheumatismus ellen. Bels. n.-ezon esetekben caps-ban 0,25 pro dos. 2—3× napj.

Salitum purum. Salycylsavas borneolester. Olajszerű folyadék, vízben nem old., alkoholban, aetherben, olajokban jól oldh.! Kereskedésbe „*Salit*" néven 1/3 r. olajjal készült linimentum alakjában jő. Haszn. küls. bedörzsölésre rheumatismus stb. ellen.

Salmiak. l. Ammonium chloratum.

Salochinin. (Salicylsavas chininester.) Színtelen, íztelen, vízben oldhatatlan kristályok. Antineuralgicum, anodynum, antirheumaticum. Állítólag nem okoz kellemetlen mellékhatást. Adagja 2 gr. pro dos. 1-szer vagy többször napjában. (Overlach).

Salocoll. (Salicylsavas phenocoll.) Vízben rosszul oldódó, édeses por. Antipyreticum, antineuralgicum. Adagja 1,0—2,0 gr. pro dosi, napj. többször, porban.

Salocreol. Salicylsav és kreosot összeköttetése (kreosot salicylsavestere?). Barna, olajos folyadék, vízben nem oldódik. Haszn. küls. polyarthritis, mirigydaganatok, erysipelas esetén; 6,0—20,0 pro die a száraz bőrre dörzsölendő tisztán. Bőrről fel tud szívódni, azt nem színesíti meg s nem is izgatja.

†H **Salolum.** [$C_6H_4(OH)COO.C_6H_5$.] Salicylsavas phenylester Fehér, jegeczes, vízben majdnem oldhatlan, csaknem íztelen, aromaticus szagú por. Borszeszben, aetherben, zsíros olajokban könnyen oldható. Gyomorból nem szívódik fel, a bélben salicylsavvá és phenollá hasad szét. Hintőpor, vagy olajos oldat, v. kenőcs alakjában, v. borszeszes oldatban desinficiens. Mint a salicylsavas natrium pótszere használtatik; főleg azonban mint bélantisepticum. Kellemetlen mellékhatásai mint a natr. salicyl.-nak Adag bels. porban 1,5—2,0 pro dos. 3—5× napj. felnőttnek. 0,3—0,5 pro dos. 3—5× napj. gyermekeknek. Küls. poralakban, v. talcummal, amylummal (1—2 : 10) hintőpornak; olajjal v. kenőcscsel (1 : 10—20) ecsetelésre, bekenésre; száj-, torokvíznek 5—10%os borszeszes oldatból kávéskanálnyi 1 pohár langyos vízre. Dos. maxim. pro dos 1·5! pro die 5,0!

946 *Rp* Saloli 5,0.
Amyli 50,0.
M. f. pulv. det. in scat.
S. Hintőpor.
Fekélyekre, decubitusra.

948 *Rp.* Saloli 3,0—4,0.
Ol. Sesami 40,0
M. f. linim.
DS. Külsőleg.
Eczema. Pruritus.

947 *Rp.* Saloli 10,0.
Gummi arab. 5,0.
Aquae dest. 200,0.
M. f. l. a. emuls.
DS. Külsőleg. Gonorrhoeánál húgycsőbe fecsk. 3-szor napj.

949 *Rp.* Saloli 10,0.
Amyli 1,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No 20.
Comprimantur.
DS. 1—2 ór. 1—4 drbot.

---

950 *Rp.* Saloli 0,5—5,0.
Spirit. dil. 1000,0.
Tinct. Coccionellae. 3,5—5,0.
Ol. Rosar. gtt. 1.
Ol. Menthae pip. gtt. 2.
MDS. Száj- és torokvízhez. Egy kávéskan. 1 pohár vízre.

951 *Rp.* Saloli 10,0.
Olei Menthae pip. gtt. 2.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
Det. in chart. cerat.
S. 1—2 ór. 1 port.

Salophenum. (Acetparamidosalol.) Fehér, szag- és íztelen, vízben nem old. por. A bélben salicylsavra és acetylparamidophenolra hasad. Haszn. mint a salolé és natr. salicylicumé. 51% salicylsav van benne. Adag pro dos. 1,0 napj. 4—6-szor porban.

Salosantal. Oldata 33½% salolnak ol. santaliban. Ízjavítóul ol. menthaet tartalmaz. Heveny húgycsőblennorrhoea és cystitis esetén, ha a helyi kezelés még nem lehető 3 × napj. 10—20 cseppet. Tokocskák is vannak forgalomban 0,5 gm. tartalommal ; ezekből 2 db. napj. 3-szor.

Saluminium. insolubile. (Aluminium salicylicum.) Finom, jegeczes, pirosas, vízben neh. oldh., adstringens, antisepticus por. Ozaena ellen befuvások az orrba.

Saluminium solubile. (Alumin. salicylicum ammoniatum.) Sárgás, vízben jól oldh. neutr. por. Hatása mint az *insolubile* készítményé, csakhogy erősebb helybeli ízgató. Haszn. u. az, de lehet oldatban is alkalmazni. Garatecsetelésre 2r. : 3r. vízre és 5r. glycerin.

Salvarsan („Ehrlich-Hata 606." s. Arsenobenzol recte dioxydiamidoarsenobenzol). Sárga, vízben oldható, savanyú kémhatású por. As-tartalma 31·6%. Syphilis és recurrens ellen specificum, a mennyiben a spirochaetákat elöli eminens parasitotrop sajátságánál fogva. Syphilis utáni tabes, paralysis progr., arteriosclerosis ellen nem használ, sőt ártalmas is lehet. Bőr alá, intramuscularisan, v. intravenasan fecskendik be natronluggal közönbösített vízes oldatait (vízes oldat savanyú, ezért a közönbösítés). Az oldatok mindig frissen készitendők. Adag felnőttnek 0·4—0·8 gm. egyszerre. Egy hó mulva ismételni lehet a befecskendést. Kellemetlenségek nem rítkák : pl. fájdalom a befecskendés helyén, duzzadás, sőt bőrelhalás is ; továbbá lázas mozgalmak, rázóhideg, főfájás, szédülés, gyomor-béltünetek, exanthemák, látási, hallási zavarok. 0·6 gmos ampullákban kapható (drága).

H. **Salviae folia.** (Salvia offic. Labiatae.) Hatóanyagai illó olaj és csersav. Gyenge adstringens. Leginkább száj- és torokvíznek. Infus. 1 : 10.

H. **Sambuci cymae s. flores.** (Sambucus nigra. Caprifoliacae.) Hatóanyaga illatos olaj. Diaphoreticum. Infus. 1 : 10.

H **Sambuci fructus.** Belőle készül a

H. **Roob Sambuci.** Izjavító, electuariumok alapanyaga.

Samol, l. Salimenthol.

Sanatogen. (Glycerin-phosphorsavas natriumcasein.) Vízzel tejszerű folyadékot alkot. Tonicum, roborans. Adag: felnőttnek evők., gyermeknek kávésk. többször napjában.

Sanguinal. Vérből készült vaskészítmény 10% haemoglobintartalommal. *Krewel*-féle pillulák készen kaphatók; egy pillula 5,0 vérnek felel meg. Adag: felnőttek a vas javalatai alapján 3-szor 3 drb napj.; gyermekek 3-szor 1—2 pillulát.

Sanguinarin. A sanguinaria canad. gyökeréből előállított alcaloid. Szürkés-fehér, vízben nem, alkoholban, aetherben is kevéssé oldódik. 0,005—0,008 expectorans, 0,015 emeticum.

Sanoform. (Dijod-salicylsav-methylester.) A jodoformnak szagtalan, nem mérgező pótszere. Substantiában hintőpor; kenőcs. 1 : 10 arányban.

Sanose. Tápszer, mely 80% caseint és 20% albumoset tart. Fehér, szag- és íztelen por. Jól szívódik fel. Vízzel jól emulgeálható. Adag: 1 csésze levesre, tejre 20—30 gm.

Santali ligni oleum l. Oleum Santali ligni.

Santalol l. Gonorol.

†H. **Santoninum** l. Cinae flores.

Santyl. A santalolaj salicylestere. Alig szagos, íztelen olaj. 60% ol. santalinak felel meg. Antigonorrhoeicum. Bels. tejben 30 csöppet napj. 3-szor.

H. **Sapo durus.** A sapo szegediniensis v. albiss. droguistarum helyett. Natronszappan.

H. **Sapo kalinus.** Kenőcsszerű, fehér, v. kissé sárgásszínű, szagtalan; meleg vízben és szeszben hígos hatással oldódik. Bőrgyógyászatban mint bőrizgató, pörköket oldó, antiparasiticus hatású szer haszn. Külsőleg bedörzsölések, mosások

---

alakjában seborrhoea, psoriasis, eczema chron, pityriasis versicolor, herpes tonsurans, favus, scabies eseteiben tisztán v. kenőcsökben. (L. ol. cadini és pix liquid.) Bels. nem.

H. **Sapo kalinus venalis s. viridis**. Csak állatorvosi gyakorlatban.

H. **Sapo medicinalis.** Natronszappan, mely sesamolajjal készül. Küls. haszn. a bőr tisztántartására. Bels. hashajtó pillulákhoz.

Sapo Picis. Natronszappan, mely pix liquidát tartalmaz. Bőrgyógyászatban haszn. a bőr tisztogatására ott, hol a kátrány különben is javalva van.

Sapo sulfuratus. Natronszappan, mely kénalkalit tartalmaz. Bőrgyógyászatban haszn. a bőr tisztogatására ott, hol a kénalkali különben is javalva van.

Sapo venetus. Natronszappan, mely faolajjal készül.

*

Sapocresol. Olajszerű, a lysolhoz hasonló, barnás-sárga, cresolszagú folyadék. Vízben tisztán oldható, felrázva habzik. 3—5%os oldatok antisepticus hatásúak mint az u. ilyen lysololdatok.

Sapocresolin. Olajszerű, barnás-fekete, cresolszagú folyadék. Vízben tejszerű zavarodással oldódik mint a creolin. Haszn. mint a creoliné. Antisepticum.

Sapoform. Formaldehyd szappanos oldata Desinfiiens. Haszn. mint a lysoformé.

Sapolan. Kátránykészítmények pótlására használt sötétbarna ichthyolszagú anyag, mely tart. 2½r. nyers naphtát, 1½r. lanolint és 4% szappant. A bőrre dörzsölendő.

Saprol. l. Cresolkészítmények.

H. **Sarsaparillae radix.** (Különböző forróövi amerikai smilaxfajok gyökere.) Hatóanyagai smilacin v. parillin. Csekély értékű diureticum, diaphoreticum. Adag bels. decoct. 10,0—30 : 250, egy nap alatt elfogyasztani. Belőle készül:

H. **Decoctum Zittmanni fortius.** Egyszerre 8 üveget (1000 gmos) szokás rendelni. Kénesőt tartalmazó antidyscraticum, antisyphiliticum. 1000 gm. készítéséhez 2,0 calomel és 15,0 sennalevél és 60,0 sarsaparillagyökér vétetik. Adag reggel melegen ½—1 üveggel, napközben vagy este a gyengébb decoctumból

---

(l. köv.) szintén 1/2—1 üveggel. Szokás féldosist is felírni, ekkor 500 gmos üvegekben kapjuk. A gyógymód 2—4 hétig tart.

II. **Decoctum Zittmanni mitius.** Egyszerre 8 üveget (1000 gmos) szokás rendelni. Enyhébb hashajtó és izzasztó hatású. Kénesőt csak nyomokban tartalmaz. Használatát l. fent.

952 *Rp.* Rad. Sarsaparillae
Ligni Guajaci
Ligni Sassafras
āā 25,0.
Aquae font 500,0.
Macera per 24 horas, dein coque ad reman. 250,0.
DS. Délelőtt 3-szorra elfogyasztani.
Decoct. Zittmanni helyett, csakhogy Hg-ot nem tartalmaz.

953 *Rp.* Rad. Sarsaparillae 50,0.
Aquae fontis 500,0.
Macera per 24 horas. dein coque usque ad reman. 300,0. adde
Aquae laxat. viennens.
Syrupi mannati
āā 40,0.
DS. Egy nap alatt elfogyasztani.
Decoct. Zittmanni helyett, csakhogy Hg-ot nem tartalmaz

Sartol. A soja hispida magvaiból készült szénhydrátmentes diabetes-tápszer, mely sok fehérjét és zsírt tartalmaz. Tányér húslevesbe 80 gm. teendő. Belőle egyéb ételek is készíthetők.

Scammonium. Resina. (Convolvulus Scammonia) Szürkés darabok 0,05—0,1 laxans, 0,2—0,5—1,0 drasticum. ·Haszn. mint a res. jalapae.

Scharlachvörös l. Rubrum scarlatinum.

†H. **Scillae bulbus.** (Urginea maritima. Liliaceae.) Hatóanyagi scillitoxin, scillipicrin, scillin; a két előbbi oly hatású, mint a digitoxin; scillin a szívre nem hat, hanem hánytató hatású. Diureticum, némely egyéneknél (gyermekek) emeticum. Főleg készítményei haszn.

†H. **Scilla siccata.** (Összemetélt és 40° C-nál szárított tengeri hagymalevelek.) Bels. adag porban, pillulában, infusumban 0,02—0,2! pro dos. 3—5-szor napj. Dos. maxim. pro die 1,0!

†H. **Extractum Scillae.** Dextrinnel beszárított borszeszes kivonat. Bels. adag porban, pillulában, 0,02—0,2! pro dos. 3—4-szer napj. Dos maxim. pro die 0,8!

†H. **Acetum Scillae.** Adjuvans diureticus szerekhez. Bels. adag 20—30 csepp pro dos.

H. **Oxymel Scillae.** Adjuvans diureticus v. hánytató szerekhez. Kis gyermekek 1—2 kk.-tól már hánynak.

---

954 *Rp.* Scillae sicc. 3,0.
Folior. Digitalis 6,0.
Baccar. Junip.. 30,0.
Kalii acet. sol. 20,0.
Spirit. diluti 50,0.
Vini albi gener. 400,0.
Macera per 24 hor. et colat. express. filtra.
DS. Vinum diureticum. Ór. v. 2 ór. 1 evők.

957 *Rp.* Aceti Scillae 50,0.
Kalii carbon. dep. qu. s. ut. f. l. a saturatio, admisce.
Spirit. Aether. nitrosi 5,0.
Roob Juniperi 50,0.
DS. 2 ór. 1 kk. Diureticum.

955 *Rp.* Extr. Scillae 1,0.
Roob Juniperi 50,0.
M. f. electuarium.
DS. 3-szor napj. 1 kk. Diureticum.

956 *Rp.* Extr. Scillae 0,5.
Chinin. sulf. 1,0.
Elaeosacch. Junip. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port.

958 *Rp.* Oxymel Scillae.
Kalii acet. sol. aa 50,0.
Aquae dest. 100,0.
MDS. 2 ór. 1 evők. Diureticum.

††H. **Scopolaminum hydrobromicum.** ($C_{17}H_{21}NO_4$, HBr, $3H_2O$). Scopolia atropoides hatóanyaga. A hyoscinkészítmények főleg ezen anyagból állanak. Színtelen kristályok; vízben, szeszben jól old. Mydriaticum az atropin helyett. 0,01—0,02 : 10,0 szembe cseppentésre. Főleg subcután haszn az ú. n. scopol.-morphinnarcosis előidézésére, mely előkészítője a chloroform- v. aethernarcosisnak. Adag ilyenkor bőr alá: scopol. hydrobrom. 0,0003—0,0005 + morphin. hydrochlor. 0,02, egyszerre v. két részre osztva, órás időközben kétszerre elhasználva. Erre 1—1$^1/_2$ óra mulva megkezdhető a chloroform- vagy aethernarcosis. A scopolamin-morphinnarcosis amnesiával járó félálom (Dämmerschlaf). Igen sok chloroformot v. aethert takarítunk meg ily eljárással. Szülészetben is használják a scop. + morph.-narcosist (chlorof. és aether nélkül) a fenti adagban, a szülőfájdalmak ellen. Kényelmes készítm. a Korff-féle Skopomorphin nevű sterilizált és ampullákban forgalomba bocsátott keverék; egy ampullában 0,0012 scopol. hydrobrom + 0,03 morph. hydrochlor. + 2,0 aqua dest. van; egy narcosishoz $^1/_3$-része v. fele elegendő lesz, ha utána chloroform- v. aethernarcosis következik. Dos. maxim. pro dos 0,0005! pro die 0,0015! Nagy vigyázat! Inkább kisebb

adagokkal dolgozzunk, ha nem ismerjük a beteg érzékenységét a scopol.-al szemben.

Scopomorphin l. Scopolamin.

H. **Sebum ovile.** Juhfaggyú. Kenőcsökhöz alapanyag.

H. **Sebum salicylatum.** 2%-os salicylsavas faggyú. Küls. bűzös lábizzadás ellen.

†H. **Secale cornutum.** (Claviceps purpurea. Pyrenomycetes.) Hatóanyagait az egyes szerzők más-más névvel s különböző vegyképletekkel jelölik. Egyik hatóanyaga az ergotoxin, s annak összeköttetései, továbbá az isamylamin és a parahydroxylphenylaethylamin. Bels., mint haemostaticum, méhösszehúzódásokat előmozdító szer haszn. Tapasztalatilag némely idegbántalomnál is jól hat, különösen azoknál, melyek edénymozgató zavarokon alapulnak. Dos. maxim. sing. 1,0! pro die 3,0! Főleg készítményei haszn.

†H. **Extractum Secalis cornuti spissum.** 1 súlyrész 6 sr. anyarozs hatóanyagait tartalmazza. Igen hatékony, jó készítmény. Fölöslegessé teszi a Bombelon-, Dentzl- stb. készítményeket. Bels. adag: 0,1—0,5! pro dos. szükség szerint ór. v. 2 ór. oldatban per os v. subcután. Dos. maxim. pro die 1,5!

†H. **Extractum Secalis cornuti siccum pro pulvere.** Bels. adag porban, pillulában 0,1—0,5! pro dos. ór. v. 2 ór. Dos. maxim. pro die 1,5!

†H. **Extractum Secalis cornuti fluidum.** Egy gm. megfelel ugyanannyi anyarozs hatóanyagtartalmának. Bels. cseppekben. 15—30 cseppet napj. többször. Dos. maxim. pro dos. 1,0! pro die 3,0!

Cornutinum citricum. Spermatorrhoea ellen ajánlották Adag 0,003—0,006 pro die pilulában.

Secacornin. Az anyarozs hatóanyagainak steril oldata. 1 köbcm. = 4,0 secale corn. hatásával. Haszn. mint a secale corn. készítményeké. Adag. bels. 5—10 csepp 2—3-szor napj., bőr alá fecsk. ½—1 köbcm.

Ergotina styptica Egger. Jó készítmény, melyet a secacornin helyett lehet használni.

Ergotinol. L. e cz. a.

---

959 *Rp.* Extr. Secalis cornuti spissi 1,0.
Aquae dest.
Glycerini āā 5,0.
M. filtra
DS. 10%-os ergotin-oldat. Bőr alá fecskendésre. Egy fecskendőben 0,1. ergotin.

960 *Rp.* Extr. Secalis corn. spissi 10,0.
Aquae Cinnamomi 100,0.
Syrup. Aurant. 10,0.
MDS. ór. v. 2 ór. 1 kk. — evők.

961 *Rp.* Extr. Secalis corn. sicci 0,5.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port.
5 éven túli gyermeknek haematuria, haemoptoë esetén.

962 *Rp.* Extr. Secalis corn. sicci 1,0.
Pulv. folior. Digitalis 3,5.
Sacchar. alb. 1,0.
M. f. pulv div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port.

963 *Rp.* Extr. Secalis corn. fluidi 10,0.
Extr. Cannabis ind. 0,5.
Extr. fluidi Hamamelidis
Tinct. Chamomillae āā 25,0.
MDS. 3-szor napj. 1 kk.
Metrorrhagia, menorrhagia.

964 *Rp.* Infus. s. decocti Secalis corn. e 5,0.
l. a. p. ad. colat. 150,0.
Acid. phosphor. 1,0.
Tinct. Cinnam.
Syr. simpl. āā 20,0.
MDS. 2 ór. 1 evők. atonia utáni gyermekágyi vérzéseknél.

965 *Rp.* Extr. Secalis corn. fluidi 20,0.
MDS. 3-szor napj. 15 cseppet.

H. **Senegae radix.** (Polygala Senega. Polygaleae.) Hatóanyaga, mint a quillaja-kéregnek. Expectorans. Bels. adag decoct. 10,0—15,0 : 150,0 2 ór. 1 evők.

966 *Rp.* Decoct. rad. Senegae e 10.0.
l. a. p. ad colat. 140,0.
Natrii hydrocarb. 3,0.
Tinct. Opii simpl. 0,5.
Syrup. Senegae 10,0.
MDS. 2 ór. 1 evők.
Expectorans.

967 *Rp.* Decoct. rad. Senegae e 4,0.
l. a. p ad colat. 100,0.
Liquor. Ammon. anis gtt. 10—15.
Syrup. simpl. 10,0.
MDS. 2 ór. 1 gyk.
Gyermekeknek köptető.

H. **Sennae Indicae folia.** (Cassia angustifolia Caesalpinae.) Kis adagban laxans, nagy adagban drasticum. Bels. infus. 5,0—15,0 : 150,0 ór. 1 evők., míg székürülés nem jelentkezik (enyhén hat), v. felét, esetleg az egészet egyszerre elfogyasztani (drasticusan hat). Czélszerű irrigatorral allövet alakjában is. Készítm. következők:

H. **Sennae folia spiritu extracta.** Szeszszel kivont s így gyengített hatású levelek. A species laxantes készítéséhez kellenek.

H. **Species laxantes St. Germain.** Hashajtó thea-elegy. (Senna spir. extracta, flores Sambuci és kalium hydrotartar.) Házilag infusum (tea) készítendő és 1—1 kk., esetleg 1 evők. veendő 1 csésze vízre. A forrázat édesítendő s 1—2-szerre elfogyasztandó.

H. **Infusum laxativum s. Aqua laxat. viennensis s Infus. Sennae comp.** (Hashajtó.) Felnőttnek 2 evőkanállal gyermeknek 1—2 kk

H. **Syrupus mannatus. s. Syrupus Sennae cum Manna** l. Syrupi omnes

H. **Electuarium lenitivum.** Laxans gyermekeknek, nőknek. Adag: gyerm. kávéskanalanként, felnőttnek evőkanalanként.

H. **Hydromel infantum.** (Infus. laxat. 4 r. + Syrup. Aurant 1 r.) Hashajtó gyermekeknek. Adag ór. 1 kk.

968 *Rp.* Infus. fol. Sennae e 10,0.
l. a. p. ad colat. 150,0.
Natrii sulfur. 15,0.
Syrup. mannati 10,0.
Olei Menthae pip. gtt. 2.
MDS. 2 óra alatt elfogyasztani. Erősebb laxans.

969 *Rp.* Aquae laxat. vienn. 60,0.
Syrup. Aurant. 20,0.
MDS. Ór. 1 gyk. míg a hatás beáll.
6—10 év gyerm. hashajtó.

970 *Rp.* Aquae laxat. vienn. 40,0.
Aquae Amygdal. amar. 1,0.
Syrup mannati 10,0.
MDS 1 óra alatt elfogyasztani. Gyengébb laxans

971 *Rp.* Elect. lenitivi 20,0.
Syrup Aurant. 10,0.
MDS. 1—2 kk. ór. míg a hatás beáll.
3—6 éves gyermeknek hashajtó.

972 *Rp.* Syrup. mannati 20,0.
Salis Seignetti 10,0.
Aquae dest. 100,0.
MDS. Ór. 1 gyk., míg a hatás beáll.
3—5 éves gyerm. hash.

973 *Rp.* Hydromel. infant. 40,0.
DS. 2 ór. 1 gyk. míg a hatás beáll.
2—3 éves gyerm. hashajtó.

Serum antidiphtheriticum v. **Diphtheria-antitoxin.** Nálunk hatféle származású van használatban: 1. a höchsti gyár ú. n. Behring-féle seruma; 2. a berlini Schering-gyár Aronson-féle seruma; 3. a budapesti ú. n. magyar serum; 4. a párisi Roux-féle; 5. a Merck-czég seruma; 6. a bécsi Paltauf-serum.

1. A höchsti Behring-féle serumnak 4 fajtája van: 0, 1, 2, 3 számú sárga, zöld, fehér és piros czímkés üvegcsékben, melyek 200, 600, 1000, 1500 *immunitási egység* értékkel bírnak. Egy ötödik fajta höchsti igen magas egységű serum is van, mely 1 köbctmben 500 egységet tartalmaz, s ebből az üvegcsékben 2000—3000 egységet tartalmazó mennyiség van. Magas áránál fogva kiterjedtebb használatban utóbbi nincsen. Az egységet Behring és Ehrlich a következőleg számítják: Normalis toxin-oldat azon tenyész-bouillon-toxinoldat, melyből 0,4 köbcentiméter 1 kilogrammos tengeri malaczot bizton megöl; normalis anti-toxin-oldat az, melynek 0,1 köbctmje az 1 köbctm. normal-toxinoldat ölő hatását meggátolja; *ezen normal antitoxin-oldatból 1 kobctm az ú. n. immunitási egység.* Az üvegcsék tartalma egészben és egyszerre használandó el bőr alá fecskendés alakjában. A 0 számú korkülönbség nélkül prophylacticus oltásra; az 1. számú körülírtabb torokdiphtheriánál; a 2. számú kiterjedtebb torokdiphtheriánál; a 3. számú súlyos torok-, gége- és orrdiphtheriánál. 2—3 nap mulva a befecskendést ismételni lehet. Befecskendés a kulcsalatti tájon vagy a mellkas oldalsó részletén végezhető. Fecskendőül legkedveltebb a Luer-féle üvegdugattyús (10 kbctm.) továbbá a fémdugattyús Jetter- és Scheerer-féle (Tuttlingen). Minden használat előtt a fecskendőt sterilizálni kell és pedig kifőzéssel, vagy úgy, hogy előbb alkohol abs.-al, majd azután aether sulfuricus-al öblítjük át. Befecskendés előtt a befecskendésül választott helyét a bőrnek szappanal, aetherrel, majd alkohollal kell lemosni. A befecskendés után a folyadékot *nem szabad* elmasszálni. A fecskendés helyére gyapottampont s erre tapaszcsíkot tegyünk.

2. A berlini Schering-gyár Aronson-seruma fehér és kék czímkével ellátott üvegcsékben jő forgalomba. A fehér czímkés 10 köbctm-ében 1000 egység, a kék 10 köbctm-ében 2000 egység van. Az elsőt egészben és egyszerre enyhébb, a másodikat súlyosabb esetben használjuk korkülönbség nélkül. Befecsk. cautelák mint a Behring-serumnál.

3. A magyar serum (Preisz Hugó-féle) megfelel a Behring 2. sz. és a Schering fehér czímkés serumának.

4. Roux-féle nálunk ritkán használtatik mai nap.

5—6. A Merck- és Paltauf-serum a höchsti savóval aequivalens. Gége-stenosis esetén intubálás sürgős javaslatot képez; ezen esetben a serum az intubatiót nem teszi nélkülözhetővé.

Serum antiscarlatinosum Moser. A höchsti gyár készíti. Adagja 100 cm³—200 cm³. E mennyiség egyszeri befecskendezése elegendő. Eredmény néhány esetben mutatkozott.

Serum antistreptococcicum Marmorek. Gyermekágyi láz, septicämia, súlyos erisipelas esetében próbálják kétes eredménynyel. Adagja: 5—10 cm^3 naponta.

Serum antistreptococcicum Paltauf. Gyermekágyi láznál bevált, ha az infectiót tényleg streptococcus okozta. A hatás elérésére igen nagy adagok kellenek. 100 cm^3 egyszerre befecskendezve (a két czomb bőre alá) rendszerint elegendő. Néhány esetben másnap meg kellett ismételni az adagot. A befecskendezés helyén nem látszott egyéb elváltozás, legfeljebb gyenge erythema.

Serum antitetanicum. Tetanotoxinnal lassanként immunizált lovak vérseruma. Kapható poralakban s folyadékalakban is különböző számú egység (erősség) tartalommal. 20 antitoxinegységtől 100, 200, 400 egységig (antitoxin-egység jelzése A. E.). Ha már a tetanusroham kifejlődött, nem használ. Rationalis akkor prophylacticumképen használni, ha oly fertőzött sebzésekkel van dolgunk, melyek gyanút ébresztenek esetleges tetanus-infectióra.

Serum antithyreodinicum, l. Antithyreoidin-serum.

Sidonal (Chinasav és piperazin összetétele). Húgysavoldó és húgysav-képződést gátló jó szer. Adagja naponta. 5—8.0.

Sidonal Neu. A sidonal olcsó pótszere (l. ott). Tartalmaz 75% chinasav-anhydridet és 25% chinasavat. Adag 2—5 gm. naponta. Kész tabletták kaphatók.

H **Sinapis semina.** (Sinapis nigra Cruciferae). Ha összezúzva és vízzel elegyítve langyos helyen áll, ol. sinapis aether. képződik benne. Készítményei használtatnak s ezek a következők:

Farina seminum sinapis. (Hevenyében összetört magvak.) Mustárliszt. Langyos vízzel péppé alakítva cataplasmák alakjában bőrvörösítő. Bels. 0,5—1,0 pro dos. porban stomachicum; 5,0—10,0 pro dos. emeticum.

H. **Charta sinapisata.** Mustárliszt-pép helyett. Meleg vízbe mártva s nedvesen a bőrre kötve bőrvörösítő; jó a vörösítendő bőrfelületre egy darab selyempapirt tenni, s erre alkalmazni a mustárpapirt, különben a fájdalom igen nagy lenne.

†H. **Oleum Sinapis aethereum.** Színtelen vagy sárgás, közömbös kémhatású, átható, csipős szagú és égető ízű illó olaj. 150 r. vízben, 10 r. híg borszeszben, tömény borszeszben minden arányban oldható. Erős izgató, lobokozó. Önállóan nem használtatik, csak borszeszes oldatban.

II. Spiritus sinapis. (2:98) Küls. bőrvörösítő bedörzsölésre.

Siran. Kalium sulfoguajacolicum 10 r. + acid. thyminicum 1 r. + extr. thymi 8 r. + syrupus menthae 150. r. Pertussis, tuberculosis pulm. esetén gyerm. 2—4 kk. felnőttnek 2—4 evők. pro die.

Sirolin (10%thiocol tartalmú narancsszörp.) Haszn. gümőkór ellen. Rend eredeti üvegekben (La Roche); napi adag felnőttnek 3—4 kk. gyermeknek 1—2 kk. Hasonló készitm. a *Demeter-féle Solutio Kalii sulfoguajacoli*, valamint az *Eibach-féle Liquor thiorobini comp.*

Soamin. Nem más mint atoxyl.

††H **Solutio arsenicalis Fowleri** l. Acidum arsenicosum.

Solurol l. Acid. thyminicum.

Solutio Calcii oxsulfurati l. Miscella Calcii oxysulfur.

Solutol. l. cresolkészítmények.

Solveol. l. cresolkészítmények.

Somagen. Tápszer, mely húsfehérjét jól oldható alakban tartalmaz.

Somatose. Tápanyag. Roborans. Húsból állítják elő. Szagtalan, íztelen por, melyet tápanyagokhoz kevernek (l. nutrose.) Adag. felnőttnek 3—4-szer napj. 1 kk gyermeknek 3-szor napj. 1—2 gm.

Somnal. Chloralhydrat és urethan keveréke alkoholban. Hypnoticum. Bizonytalan hatású. Adag 1,0—2,0 pro dos.

Somnoform. Keveréke 5% bromaethylnek, 60% chloraethylnek és 35% chlormethylnek. Sebészi belégzési narcosis czéljaira szolgál. 5—5 gmra graduált sötét és automaticus zárral ellátott üvegekben kapható. 5,0 gm. 50 másodpercztől 5 perczig tartó narcosist ad; tovább adagolással a narcosis időtartama meghoszszabbítható. Kisebb műtéteknél jól haszn.

Sophol (formonnuclinsavas czüst. 20% argent. tart.). Sárgás, víz ben jól oldh. por. Haszn. mint az argent. proteinicumé. A szemészetben 3—5%-os oldatokat használnak.

Soxhlet féle tápczukor Dextrin. maltose és *NaCl*. keveréke Csecsemők mesterséges táplálásakor a koruak megfelelően higított tejbe keverendő, 1/2 literre 4—9 kávéskanállal. Van cacaoval kevert készítmény is.

Sozal. s. Alum. paraphenolo sulfuricum $Al_2(C_6H_4OHSO_3)_3$ Színtelen, phenolra emlékeztető szagú, kristályos, vízben könnyen, glycerin és alkoholban jól old. Antiseptium. 1—2%oldatban. haszn.

Sozojodolum. E néven két szer szerepel, a **Natrium sozojodolicum** ($C_6H_2J_2(OH)SO_3Na$) és a **Kalium sozojodolicum.** ($C_6H_2J_2(OH)SO_3K$) Szagtalanok. Jodoform helyettesítői. ennél kevésbbé mérgezők. Küls. bőrmycosisok, renyhe fekélyek, zúzott égési sebekre hintőpor (1 : 15 talcumra), kenőcs (1 : 10 vaselina) alakjában. Ozaena, gonorrhoea, vaginitis ellen 1—3%-os oldatok.

974 *Rp.* Natrii sozojodol. 6,0.
Aquae dest. 200,0.
M. f. solut.
DS. Külsőleg az orr kifecskendésére. Ozaena.

975 *Rp.* Kalii sozojodol. 4,0.
Ungu. emollient. 50,0.
Olei Bergamottae gtt. 2.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs.

976 *Rp.* Natrii sozojodol. 3,0
Vaselinae 30,0
M. f. ungu.
DS. Kenőcs.

977 *Rp* Natrii sozojodol. 1,0—2,0.
Mentholi 0,5.
Sacch. albi 20,0.
M. f. pulv. det. in scat.
S. Orrba fuvásra. Rhinitis necrotica scarlatina folyamán.

978 *Rp.* Kalii sozojodol. 3,0.
Talci venet. 40,0.
M. f. pulv. det. in scat.
S. Hintőpor.

Sparteinum sulfuricum ($C_{25}HN_2H_2SO$ $8H_2O$). A spartium scoparium hatóanyagának kénsavas sója. Színtelen, áttetsző, rhomboedricus jegeczek vagy színtelen por; vízben jól oldódik. Hasonlóan hat, mint a digitalis, csakhogy nem oly megbízható; csekély narcoticus hatása is van. Haszn. a digitalis pótszeréül. Bels. adag pillulában, cseppekben 0,01—0,05 pro dos. 3—5-ször napj.

979 *Rp.* Sparteini sulfur. 0,2.
Aquae Amygdal. amar. 10,0.
MDS 2—3 ór. 15—20. cseppet.

980 *Rp.* Sparteini sulf. 0,5.
Pulv. et extr. Liquir, aa qu. s.
ut. f. pillul. No. 30.
Consp. pulv. Liquirit.
DS. 2—3 ór. 1—2 pillulát.

H. **Species Althaeae** l. Althaeae rad.

H. **Species amaricantes.** Keserű theaelegy. Stomachicum. Infus. vagy maceratum készítendő házilag vízzel vagy borral. Adag: 1 csészére 1 evőkanállal.

H. **Species diureticae.** A népszerű karlsbadi tea helyett. Tartalmaz: scilla sicc. + baccae junip + rad. ononidis, + rhiz. gramin. + fol. sennae + hb. equiseti + hb. leonuri lan. Adag egy csésze teára egy tetézett evőkanál. Forrázat készítendő, mely többször felkeverve álljon egy órahosszat; utána teaszűrőn szűrendő; a szűrőmaradékot ki kell kanállal nyomkodni. Kétszerre elfogyasztandó.

H. **Species laxantes St. Germain** l. Sennae folia.

H. **Sperma Ceti.** l. Cetaceum.

Sperminum (Poehl). Ménlovak heréjéből készül ($C_5H_{14}N_2$). Tonicum. Kétféle készítmény van. *a) Essentia spermini Poehl.* Adag: 20—30 csepp napj. 2—3-szor, meleg égvényes ásványvízben. *b) Sperminum Poehl* 2%-os, *in solutione physiologica sterilisata in ampullis.* Bőr alá fecskendésre szolgál. Napjában 1 fecskendővel. Összesen 10—12 fecskendés egy curára.

Spinolum. Parajból készül és 2.57% organicusan, erősen kötött vasat tartalmaz. — *Sp. siccum* barnás-zöld, sajátos szagú, sós ízű por. — *Sp. liquidum* czukor-tartalmú folyékony kivonat. Vas javalatai alapján rendelik.

H. **Spiritus concentratus.** 90 térf. %-os szesz. Aethylalkohol (C_2H_6O).

H. **Spiritus concentratissimus.** 94—96 térf. % os szesz. (Aethylalkohol.)

H. **Spiritus dilutus.** Higított szesz. 70 térfogat % aethylalkoholt tartalmaz.

H. **Spiritus Aethereus** (Aether dep. 250 r. + Spiritus cinc. 750 r.) Hoffmann-cseppek. Szaglószer ájulásnál stb. Bels. excitans aether helyett 10—20—40 csepp pro dos. czukorra cseppentve, vagy czukros vízben.

Spiritus Aetheris chlorati. Keveréke alkoholnak, aethylchlorürnek, chloralnak és acetylchlorürnek. Haszn. mint a spir. aetheris, ezenkívül mint gyenge diureticum.

H. **Spiritus aethereus ferratus** l. Ferrum cz. a

Spiritus Aetheris nitrosi. Tartalmaz aethylalkohol mellett aethylnitritet, aldehydet és eczetaethert. Bels. excitans, diureticum, diaphoreticum. Adaga bels. 10—20—30 csepp pro dos. szükség szerint.

H. **Spiritus aromaticus.** Küls. bedörzsölések alakjában, mint enyhe bőrizgató. Pruritusnál is haszn.

H. **Spiritus camphoratus** l. Camphora.

Spiritus Cochleariae. Scorbutos szájbántalomnál szájvizekhez; 1 kkanállal. 1 kisebb pohár vízre.

H. **Spiritus Ferri sesquichlorati aethereus** l. Spir. aether. ferr. cz. a.

Spiritus formicarum. Hangyasav 2 r. + borszesz 35 r. + víz 13 r. Színtelen, tiszta, savanyú folyadék. Küls. bőrvörösítő bedörzsölésekre haszn. mint a spir. sinapis.

H. **Spiritus Mindereri** l. Ammonium acet. sol.

†H. **Spiritus salis ammoniaci anisatus** l. Ammonii anisati liquor.

H. **Spiritus saponatus.** (Sapo medic. borszeszes oldata.) Küls. bőrre dörzsölve izgató. Bőrgyógyászatban seborrhoea, idült eczema és psoriasisnál mosogatások alakjában haszn.

H. **Spiritus saponis kalini.** (Sapo kalinus albus borszeszes oldata.) Haszn. mint a spir. saponatus, de annál erősebb hatású.

H. **Spiritus Sinapis** l. Sinapis semina.

Spirosal. (Saliylsavas monoglycolester). Színtelen, szagtalan olajos folyadék. Külsőleg a bőrre dörzsölendő, mint a *mesotan*, melynek helyére ajánlották. Napj. 2—3 szor használandó tisztán v. olajos oldatban.

Stagnin. Lovak lépjének autolyzise útján készült folyadék, melyhez kevés chloroformot kevernek, hogy eltartható legyen. Haemostaticum. Intramuscularis befecskendések alakjában használják méh és tüdővérzések ellen.

H. **Stearinum.** Fehér, szagtalan, íztelen; vízben nem, forró szeszben és aetherben oldható. Kenőcsökhöz szükséges.

†H. **Stibium sulfuratum aurantiacum s. Sulfur auratum Antimonii** (Sb_2S_5). Igen finom, narancsvörös színű, szagtalan

és ízetlen por. Vízben nem oldódik. Expectorans. Bels. adag porban, pillulában 0,03—0,05—0,1 pro dos. 3—5 × napj. felnőttnek.

981 *Rp.* Stibii sulfur. aurant. 0,5.
Acidi benzoici 1,5.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2—3 ór. 1 port.

982 *Rp.* Stibii sulfur. aurant 0,5.
Pulv. Doveri 1,0.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port.

983 *Rp.* Stibii sulfur. aurant.
Extr. Hyosciami āā 0,05—0,1.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos aequ. No. 10.
DS. 3 ór. 1 port. 2—6 éves gyermeknek idült hörghurut esetén.

Stibium sulfuratum nigrum (Sb_2S_3). Súlyos, szürkésfekete, fémfényű, jegeczes darabok. A stib. sulf. rubr. készítéséhez használtatik.

Stibium sulfuratum rubrum s. Kermes minerale. ($Sb_2S_3 + Sb_2O_3$). Finom, könnyű, vörösbarna színű, szagtalan és íznélküli por. Expectorans, nagyobb adagban emeticum. Ritkán használtatik. Bels. expct. adag 0,01 - 0,05 pro dos. porban 3—5 × napj.

Stigmata Maydis. A zea mays szárított stigmái. Diureticum, némelyek szerint kőoldó. Adják húgyhomok, vesekövek, hydrops eseteiben. Decoct. 5,0—10,0 : 100,0—150,0.

Stovain. Igen bonyolult szerkezetű vegyület. Kicsiny, fénylő lemezkék, vízben, alkoholban, eczetaetherben könnyen old. Helybeli érzéstelenítő, állítólag kevéssé veszélyes, mint a cocain. Localis és lumbalis anaesthesia czéljaira befecskendezésre 2—10%-os oldatok haszn. Utóbbi czélra a sterilizált oldatból (készen kapható üveg tubusokban) 0,05 grmnyi stovain elegendő.

Teufel

Klebro-polyája

ruganyos, ragadós tekercs-pólya
Ferd. v. Heuss dr. szerint.

Kitünő eredménynyel alkalmaztatik ándulásoknál, csonttöréseknél mindenféle sebeknél, fekélyeknél és bőrbajoknál.

A **Klebro-pólya** a bőrt nem izgató és félre nem csúszó kötés.

Orvosi tekintélyektől legmelegebben ajánlva.

Kapható 1½, 2½, 4, 5, 7 és 10 cm. szélességben, kivánatra szélesebben is. Hossza 4 m. Az 1½ és 2½ cm. szélcs pólyák 2. m. hosszuságban is raktáron vannak, még pedig ez esetben pléhdobozokban, úton való használatra túristák részére stb.

Megrendelhető minden gyógyszertárban, kötőszer- és egészségi czikkek üzletében.

Prospektust ingyen és bérmentve

Teufel's

Diakon-szalagja

porózus, tartósan ruganyos pólya-szalag.

Gummifonalak nélkül, oldalt zártszegélylyel, nem foszlik fel.

Szinte határtalan ideig használható.

Orvosi autoritások a legjobban ajánlják.

Kapható 4—28 cm. szélességben, minden kötőszer- és egészségi czikkek üzletben.

Képes prospektus ingyen és bérmentesen.

Wilh. Jul. Teufel, Stuttgart

sebészi és testegyenészeti czikkek gyára.

Stramonium l. Datura.

Strontium bromatum. ($Sr.Br_2+6H_2O$.) Hosszas, törékeny hygroskopos kristályok, vízben jól oldh. Fájdalmas gyomorbetegségekben, Bright-kórban 4,0 pro die, epilepsiában 10,0 pro die.

Strontium jodatum. (SrJ_2+6H_2O.) Színtelen, vízben oldh. táblácskák. Bels. mint a jódkali.

Strontium lacticum. [$Sr(C_3H_5O_3)_2+3H_2O$]. Fehér, vízben oldh. por. Ajánlják Bright kórban. Adag 0,5—1,0 pro dos. és 1,0—8,0 pro die.

††H. **Strophanthi semina.** (Apocyneae.) Hatóanyaga a strophanthin ($C_{20}H_{34}O_6$). Digitalis pótszere. Szívre úgy hat, mint a digitalis, csakhogy gyorsabban s tartósabban; edényzetre nincs hatással. (Fraser.) Állítólag nem cumulativ hatású. Mint diureticum nemcsak szívbántalmaknál, hanem némelyek szerint vesebántalmaknál is beválik. Gyomor-belekre alig van kellemetlen hatással. Dos. max. sing. 0,05! pro die 0,15! Magvakból tinctura készül és az használtatik; a hatóanyag rendelése nem czélszerű, mert a különböző forrásokból származó készítmények különböző tisztaságúak és erélyűek. A *Granules de Catillon de Strophantine crist.* cardiac. nem diuret., jól haszn készítmény; 1 drb 1/10 milligm. strophantint tart. Adag 2, majd 3 v. 4 drb naponta. *Granules de Catillon* à 0·001 titr. Stroph. kivonat, cardiac., diuret, 2—4 drb naponta.

††H. **Tinctura sem. Strophanthi** (1 : 10). Adag bels. 4—5—10 csepp pro dos. 2—4-szer napj. Igen keserű, ízjavítóról gondoskodni kell. Subcután nem, mert erős fájdalmat okoz. Dos. max. sing. 0,5, pro die 2,0. Vigyázat (!!)

984 *Rp.* Tinct. Strophanthi hisp. 1,0.
Aquae dest. 80,0.
Syrup. Aurant. 20,0.
MDS. 3 ór. 1 evők.

985 *Rp.* Tinct. Strophanthi hisp. 5,0.
Aquae Amygdalar. amar. 15,0.
MDS. 3—5-ször napj. 10—20 cseppet.

986 *Rp.* Tinct. Strophanthi gtt. 6.
Aquae dest. 80,0.
Syrup. Menthae 20,0.
MDS 3—4 ór. 1 gyk.
5—10 éves gyermeknek.

Morbus Brighti: *Rp.* Gelodurat „Pohl"
scat. orig. c. fol. digit. titr. 0,1.
S. 3—5-ször naponta 1 dbot.

987 *Rp.* Macer. folior. Digit. e
1.0.
l. a. p. ad colat.
150,0.
Tinct. Strophanthi
hisp. 2,0.
Kalii acet. sol. 10,0.
Syrup. Aurant 20,0.
MDS. 3. ór. 1 evők.
Erős diureticum, cardiacum.

††H. **Strychninum nitricum** l. Nux vomica.

Stypticin. A kotarnin ($C_{12}H_{13}CO$) sósavas sója. Sárga, könynyen oldh. por. Vérzéscsillapító; haemoptoe, vesevérzések, metrorrhagiák és menorrhagiák ellen. Merck-féle tabletták alakjában, porban 0,025—0,05 pro dos. napj. 3—4-szer; subcutan egyszerre 0,1—0,2.

988 *Rp.* Stypticini 1,0.
Aquae Chinnam. 20,0.
MDS. 3—5-ször napj. 15—20 cseppet czukrosvízben.

989 *Rp.* Stypticini 1,0.
Aquae dest. 10,0.
M. filtra
DS. Bőr alá fecskendésre. Egyszerre egy fecskendővel.

Styptol. Phtalsavas cotarnin. Hideg vízben rosszul, melegben jól oldódik. Haemostaticum főleg méhvérzéseknél. Adag bels. 0,05 gm. 3—5-ször napj. tabletta alakjában.

Styracol. l. Guajacolum cinnamylicum.

H. **Styrax depuratus.** Liquidambar orientalis (Balsamiferae balzsama. Mézszerű, kevéssé nyúlós, szürkés vagy szürkésbarna anyag; sajátságos erős illatos szagú és fűszeres, csípős, alig keserű ízű. Küls. haszn. a bőrgyógyászatban állati parasiták (phthiriasis és scabies) ellen úgy, mint a bals. peruvianum. Scabiesnél előkészítő eljárás (kaliszappan-fürdő) szükséges. Czélszerű a

H. **Linimentum Styracis** (Styrax 1 r. + ol. sesami 1 r.), melyből egyszeri bedörzsölésre 80,0—150,0 szükséges.

---

990 *Rp.* Styracis liqu. dep.
Sulf. praecip.
Sapon. kalini āā 20,0.
Axung. Porci 80,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőes. Élődies bőrbajok ellen..

Subcutin. Paraphenolsulfosavas anaesthesin (l. e czím a.). Vízben oldható kristályos vegyület. Ártalmatlan helybeli érzéstelenítő. 1%-os oldata főleg a Schleich-féle infiltratio alakjában.

991 *Rp.* Subcutini 0,8.
Natr. chlor. 0,7.
Aqu. dest. 100,0
M. f. sol. sterilisata.
DS. Schleich-anaesthesia czéljaira.

Subliman. (Hg. sulfat-aethylendiamin). Desinficiens. A sublimat pótszere. A fehérjét nem csapja ki, a bőrt még 2 %-os oldatban sem támadja meg. 3 gr-os pastillákban kapható. Sebészetben 3 pro milles oldatok haszn. 1 pro milles sublimat-oldatok helyett.

H. **Succus Liquiritiae depuratus**
H. **Succus Liquiritae venalis** } l. Liquiritae radix.

Sudoral seu Aluminium borobenzoicum tartaricum liquidum. Benzoesav, bórsav és borkősavnak timsós oldata. Adstringens, antisepticum, desodorans.

Sulfaminolum. (Thiooxydiphenylamin). Világos - sárga, szag- és íztelen, alkaliákban, borszeszben, eczetsavban jól old. por. Antisepticum. Por alakban befúvások gégetuberculosis eseteiben; hintőpor sebekre, fekélyekre. Bels. cystitisnél 0,25 pro dos. 3—4-szer napj.

Sulfidal. Colloid kén. Szürke por, mely vízzel tejszerű folyadékot ad. Bőrgyógyászatban kén helyett haszn. 1—10%-os oldatban, 5—10%-os kenőcsök és paszták alakjában.

Sulfoform. Organicus kénvegyület; fehér kristályok. 10%-os kenőcs alakjában az alopeciák kezelésére ajánlották.

†H. **Sulfonal** $[(CH_3)_2C(SO_2.C_2H_5)_2]$. Színtelen, szagtalan, íztelen prismaticus jegeczek v. táblácskák. Oldódik 500 r. hideg és 15 r. forró vízben, borszeszben könnyen. Sedativum, hypnoticum, s mint ilyen a chloralhydrat pótszere. Anodyn hatása nincs, szívre, edényekre (?) nem hat s így szivbántalmak esetében is használható. Kellemetlen mellékhatások csekélyek. Adag bels. porban 1,0—2,0—3,0 pro dos. 1—2-szer este lefekvés előtt; ezen mennyiség forró levesben vagy tejben, vagy gyönge theában oldva veendő be. Gyermekeknek 0,25—0,5 pro dos. koruk szerint. Éjjeli izzadás ellen elegendő 0,3—0,5 este. Dos. maxim pro die 2,0 (!)

992 *Rp.* Sulfonali subtil. pulv. 3,0.
Sacchar. alb. 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Este lefekvés előtt meleg italban 1 port. Izzadás ellen.

993 *Rp.* Sulfonali subtiliss. pulv. 10,0.
f. pulv. div. in dos. No. 10
DS. Este lefekvés előtt 1—2 port. Hypnoticum.

994 *Rp.* Sulfonali subtiliss. pulv. 2,5—4,0.
Div. in. dos. aequ. No. 10.
DS. 1 port este pohár forró tejben vagy makk-kávéban. 5—10 éves gyermeknek hypnoticum.

995 *Rp.* Sulfonali subtil. pulv. 3,0.
Sacchar. alb. 5,0.
M. f pulv. div. in dos. aequ. No. 20.
DS. 3-szor napj. 1 port kisebb gyerm. nagyobbnak 5-ször napj. mindig meleg folyadékban. (Chorea minor).

Sulfoid l. Sulfidal.

Sulfosot-Syrup Roche. (Kreosotsulfosavas kalium oldata.) Sötétbarna, vízzel higítható. A kreosot helyett ajánlják. Adagja felnőtteknek 3, gyermekeknek 1—2 kávéskanál pro die.

Sulfur colloidale l. Sulfidal.

Sulfur jodatum. (*I_2S_2?*) Nem valódi vegyület; könnyen bomlik és jód-hatást fejt ki. Vízben nem, glycerinben oldódik. Haszn. bőrbajoknál, scrophulosisnál. Kenőcs 1 : 10. Bels. pillulában 0,03—0,10 gr. pro dos.

H. **Sulfur praecipitatum s. Lac sulfuris.** Alaktalan, sárgás-fehér por. Küls. bőrgyógyászatban növényi és állati paraziták ellen kenőcs úgy rendeltessék, hogy a kenőcsben kénalkali képződjék (szappannal, szénsavas kalium v. natriummal). Diphtheritisnél, croupnál pora befuvatik a torokba, gégébe. Bels. laxans. Adag porban, pillulában, electuariumban 0,5—1,0—3,0 pro dos.

996 *Rp.* Sulfur. praecip. 5,0.
Magnes. ustae 10,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 1—2 port napj. Laxans. Obstip habit.

997 *Rp.* Sulfur. praecip. 10,0.
Melis rosati 30,0.
M. f. electuar.
DS. Napj. 1—3 kk. Laxans.

---

998 *Rp.* Sulfur. praecip.
Kalii carb.
Glycerini
Spiritus
Aetheris āā 5,0.
M. f. linim.
DS. Küls. Comedók, acne disseminata ellen. Este a beteg helyek beecsetelendők; lemosás csak reggel

999 *Rp.* Sulfur. praecip. 10,0.
Aquae rosar. 60,0.
Glycerini 2,0.
MDS. Külsőleg. Felrázandó. Acne rosaceánál a beteg bőr napj. 2-szer bepamacsolandó.

H. **Sulfur sublimatum.** Belőle állíttatik elő a

Sulfur sublimatum lotum s. Sulfur. depur. s. Flores Sulfuris. Világossárga, finom por. Haszn. küls. és bels. mint a sulf. praecip. Adag bels. mint laxans 3,0—5,0—8,0 pro dos.

H. **Unguentum sulfuratum s. Unguentum ad scabiem.** Tartalmaz sulf. subl.-ot, pix liquidát, sapo kalinust és creta albát. Haszn. főleg scabiesnél, de használható herpes tonsurans, favus, pityriasis versicolor ellen is.

1000 *Rp.* Sulfur. subl. loti 20,0.
Kalii carbon. depur. 10,0.
Axung. porci 80,0.
M. f. unguent.
DS. Zöld szappannal ledörzsölés és fürdő után a beteg helyek 1/2 órán át dörzsölendők a kenőcscsel. Ezután fürdőben lemosandó a kenőcs. Scabies.

1001 *Rp.* Sulfur. sublim. loti
Picis liquidae āā 15,0.
Cretae alb. 10,0.
Sapon. kalini 30,0.
Spirit. dilut. 60,0.
MDS. Bedörzsölésre scabies ellen; 3-szorra elhasználni 12 órai időközben. Utána fürdő.
Hebra-féle rühtinctura módosítva.

Suprarenin. Mellékvesekivonat. L. Organotherap. készítm. és Adrenalin cz. a.

Symphorol. (Coffeinsulfonsav). Ennek Na, Li, Sr,-sói vannak forgalomban. Főleg a Na-só haszn ($C_8H_9N_4O_2.SO_3Na$). Ez keserű por. Coffein és theobromin (diuretin) készítm. helyett. Adag caps. amylaceában 1,0 napj. többször. Pro die. 4,0—6,0.

Syrgol. Fehérjés ezüstkészítmény, (argent. colloid + albumosok). Haszn. mint az argent. protein.

Syrupus Althaeae. Illatos ízjavító.

H. **Syrupus amygdalinus.** Fejetszerű. Ízjavító fejetekhez.

H **Syrupus Aurantiorum.** Illatos ízjavító, különösen jó kellemetlen szagú folyadékokhoz.

Syrupus capillorum Veneris. Igen kellemes illatú ízjavító.

H. **Syrupus Cinnamomi.** Illatos ízjavító.

Syrupus Citri. Savanykás limonade-ízű.

†H. **Syrupus Diacodii.** Kevés morphint tartalmaz. Ízjavító opiatokat tartalmazó folyadékokhoz l. Opium.

†H. **Syrupus Ferri-jodati** l. Ferri praeparata.

†H. **Syrupus hypophosphorosus compositus.** A Fellow-syrup mintájára készült hiv. készítmény. (Tartalma: calc. kalium, natr. hypophosphit, ferrolactát, acid. citr. mangan-chlorid, chinin hydrochl. tinct. nucis vom) 200 gmos üvegekben kapható. Adag. kkanalanként napj. 2—3-szor.

†H **Syrupus Ipecacuanhae.** Ízjavító köptetőkhöz.

†H. **Syrupus kalii sulfoguajacolici** l. Kalium sulfoguajacolicum cz. a.

Syrupus Liquiritiae. Ízjavító köptetőkhöz, különösen ammon. chlorat. oldatához.

H. **Syrupus mannatus.** Ízjavító hashajtó folyadékokhoz. Gyermeknek kk. v. gyk. hashajtó.

H. **Syrupus Menthae.** Hűtőízű, kellemes ízjavító.

Syrupus Mororum. Szép piros színű, íz- és színjavító. Különösen a savakat tartalmazó folyadékokhoz szokásos.

H. **Syrupus Rhei.** Ízjavító hashajtó folyadékokhoz.

H. **Syrupus Rubi Idaei.** Piros színű íz- és színjavító; különösen savakat tartalmazó folyadékokhoz szokásos.

H. **Syrupus Senegae.** Ízjavító köptetőkhöz.

H. **Syrupus simplex.** Közömbös ízjavító.

*

Syzygium Jambolanum. Jambul. A növény magvai haszn. Adstringens. Diabetesnél rendelik. Főleg az **Extractum Syzygii Jambolani** haszn. Adag. 5,0—6,0 pro dos. 15,0—20,0 pro die.

Taca-diastase. Az aspergillus oryzae diastaticus enzymje. A ptyalin-hiány pótlására adható gyermekeknek az első életévekben, különösen lázas hasmenés esetén; ajánlották diabeticusoknak is. Fehér, hygroskopos por. Adag porban v. oldatban 0.1—0.3 étkezés közben.

H. **Tamarindorum fructus.** (Tamarindus indica. Legunimosae.) Barnás-fekete, kissé szívós, lágy tömeg. Kellemes savanyú és kevéssé összehúzó ízű. Gyenge hashajtó, nagyobb adagban (10,0—30,0) v. decoctum alakjában (30,0 : 300,0). Különben mint electuarium-alapanyag haszn.

1002 *Rp.*	Decoct. pulp. Tamarindor.	
		e 10,0.
	l. a. p. ad colat.	100,0.
	colat. fervid. adde	
	Kalii hydrotartar.	2,0.
	Syrup. simpl.	10,0.
MDS.	2 ór. 1 gyk.	
	4—8 éves gyerm. hashajtó icterus catarrh. esetén.	

Tanargentan. Barna, vízben alig oldh. por. 6% argentumot 15% csersavat tart. fehérjés vegyület. Adstringens és antisepticum. Bels. antidiarrhoeicum gyanánt 0,5 gm. napj. 2—3-szor Dysenteria, typhus abdom. és béltuberculosis eseteiben.

Tannalbin. Tannin fehérjés összeköttetése. A gyomoremésztésnek ellenáll, de hasad és oldódik a bélben; barnás-sárga íztelen, mintegy 50% tannint tartalmazó por. Béladstringens

---

hasmenések ellen. Adagja felnőttnek 0,5—2,0 pro dos. és 5,0—20,0 pro die. Gyerm. 0,3—0,5 pro dos. napj. 2—4-szer.

Tannalum insolubile s. Alum. subtannicum. Szürkés barna por, vízben nem old. Adstringens. Hintőpor.

Tannalum solubile. (Aluminium tannico-tartaricum.) Sárga, vízben és glycerinben jól oldható por. Adstringens alumen v. tannin helyett; orr, gége ecsetelésére haszn. 20—30%-os glycerin oldata, belehelésre 30%-os vizes oldata, gargarismának 1—2%-os oldata.

Tannigen (Diacetyltannin). Sárgás-szürke, szagtalan, íztelen por. Nehezen oldh. Adstringens. Por alakban befúvásra az orrba, gégébe. Bels. 1,0—2,0 porban. Gyomorból változatlanul megy át a bélbe, hol tannin válik le belőle.

1003 *Rp.* Tannigeni 2,0.
Bismuthi subsalic. 1,0.
Sacchar. albi 2,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port. 1—2 éves gyerm. enteritis follic. ellen.

H **Tanninum.** l. Acid. tannicum.

H. **Tanninum albumin. keratin** l. Honthin cz. a.

Tannismut. (Bismut. bitannicum.) Sárga por. Haszn. mint a bism. tannicumé. (L. ott).

Tannisol. Formaldehyd és tannin condensatiós productuma. Piros, szag- és íztelen por. Adstringens, antisepticum bélbetegségek esetén. Adag: 0,1—0,3—0,5 gm. porban napj. 3—5-ször.

Tannobromin. Alkoholban oldható bromocoll-készítmény. Sárgás-barna, vízben oldhatlan por, tartalmaz 25% brómot. Haszn. és adag. mint a bromocoll (l. ott).

Tannocoll. (Tannin és enyv összeköttetése.) Haszn. és adag, mint a tannalbin.

Tannoform. (Tannin és formaldehyd összeköttetése.) Rózsaszínű, könnyű, alkoholban oldh. por. Szárító, desinficiens, összehúzó. Küls. hintőpor sebekre, eczemákra és izzadás ellen Bels. 0,5—1,0 bélhurutok ellen.

Tannon s. Tannopin. (Hexamethylentetramin s. formin, s. urotropin — $(CH_2)_6N_4$ — összeköttetése tanninnal). Barnás,

---

szag- és ízetelen, vízben oldh. por. Antidiarrhoeicum. Felnőttnek 1,0, gyerm. 0,2—0,5 pro dos. napj. többször porban.

Tannopin l. Tannon.

Tannothymal. Formaldehyd, tannin és thymol condensatiójából keletkező fehéres, vízben nem, szeszben jól oldható por. Antidiarrhoeicum, bélantisepticum. Adag: 3× napj. 0,5—1,0 gm.

Tannyl. Az oxychlorcasein csersavas vegyülete. Piros-sárga, vízben nem oldh. por. Antidiarrhoeicum. Adag: 1,0—3,0 gm. napj. 3-szor. Vannak készen tabletták is 0,3 gm. tartalommal.

Tanosal. Csersavas kreosot. Barna, amorph, elfolyósodó por; vízben oldh. Nem mar, nem éget. Bélben hasad. Haszn. mint a kreosot. Adag. oldatban 0,3—1,0 pro dos.

H **Taraxaci radix.** (Leontodon Taraxacum. Compositae.) Hatóanyaga taraxacin (keserű anyag). Amarum Használtatik az

Extractum Taraxaci. Folyékony vizes kivonat. Főleg mint pillula-constituens hashajtó pillulákhoz.

Tartarus boraxatus. (Kalium tartaric. boraxatum). Fehér, vízszívó, könnyen oldható, savanyú por. Diureticum, húgysavoldó; nagy adagban hashajtó. Adag: mint diuretic. 0,5—2,0 gr., mint hashajtó 5—7 gr. mindkét esetben oldatban.

H. **Tartarus depuratus** l. Kalium hydrotartaricum.

H. **Tartarus natronatus** l. Kalium natrio-tartaricum.

H. **Tartarus emeticus** l. Kalium stibiato-tartaricum.

H. **Tela depurata** (Gaze hydrophylum. Sterilizált állapotban hiv. Szélessége 80—82 ctm. és 1/4—1/2, 1—2 m. hosszú, szabályosan csomagolt dbokban kapható.

H. **Tela acido carbolico impraegnata.** Karbolgaze. Körülbelül 5% carboltartalmú. Szélesség, hosszúság, mint az előbbi.

H. **Tela hydrargyro bichlorato impraegnata.** Sublimatgaze. Körülb. 1/2%-os sublimattartalmú. Szél., hossz. mint az előbbinél.

H. **Tela jodoformio impraegnata.** Jodoformgaze. 10% jodof.-tart. Szélesség, hosszúság mint az előbbinél.

H. **Tela impraegnata secundum Billroth.** Billroth batiszt. Zsírsavas ólommal átitatott vízhatlan batisztszövet. Szélesség, hossz., mint az előbbinél.

H. **Terebinthina communis.** Pinus silvestris és más pinus és picea-fajok balzsama. Halványsárga v. sárgásfehér, zavaros, át nem látszó, nyúlós, mézsűrűségű, kevéssé szemcsés, ragadós, fenyűszagú, keserű ízű balzsam. Borszeszben, aetherben, illó és zsíros olajokban oldódik. Küls. főleg a népgyógyászatban mint derivans haszn., különben tapaszok készítéséhez a gyógyszerészi technikában.

H. **Terebinthina veneta.** Pinus larix balzsama. Az előbbinél több ol. terebinthinae-t tartalmaz és azért drágább.

Terpinol ($C_{10}H_{18}O + C_{10}H_{16}$). Terpinhydratból állíttatik elő. Színtelen, könnyen mozgó, erősen fénytörő, jáczint szagú folyadék, mely vízben oldhatlan, borszeszben, aetherben jól oldható. Légutak váladékát csökkenti. Adag bels. capsulában v. pillulában 0,1—0,15 pro dos. 2—3 ór. v. 2—5 csepp pro dos.

1004 *Rp.* Terpinoli 2,0.
Ol. Sesami 6,0.
M. f. solut.
Det. in caps. gelatin.
No. 20.
DS. 0,1 gmos terpinol-capsulák. 2—3 ór. 1 darabot.
Expectorans.

1005 *Rp.* Terpinoli
Natrii benzoici āā 2,5.
Sacchar. alb. 1,0.
Mucil. Gummi arab. qu. s.
ut f. pillul. No. 30.
Consp. pulv. Liquir.
DS. 1—2 ór. 1—2 szemet. Expectorans.

H. **Terpinum hydratum.** Színtelen, rhombicus, fénylő, kissé szagos, aromaticus ízű jegeczek. Hideg vízben alig, forróban 32 r.-ben oldódik, borszeszben jól oldódik. Az ol. terebinthinae pótszere. Kis adagban expectorans, a váladékot elfolyósítja. Nagy adagban edényösszehúzó, miért is a légutak váladékát csökkenti. Haemostaticum, ezért haemoptoe esetén indikált. Diureticumnak nem ajánlható. Jól hat cystitis és gonorrhoea eseteiben is. Bels. pillulában v. vizes és borszeszes oldatban mint expectorans 0,1—0,2 pro dos.; mint haemostaticum és váladékcsökkentő 0,2—0,5 pro dos. 2—3-szor napj.

1006 *Rp.* Terpini hydrati 2,0.
Spiritus
Aquae. dest.
Syrup. cort. Aurant. āā 50,0.
MDS. 3 ór. 1 evők.
Expectorans.

1007 *Rp.* Terpini hydrati 5,0.
Sacchar alb.
Mucil. Gummi arab.
aa qu. s.
ut. f. pillul. No. 30.
Consp. pulv Lycopod.
DS. 3-szor napj 1—2 szemet.

1008 *Rp.* Terpini hydrati 0,5.
Aquae dest.
Syr. cort. Aurant.
aa 40,0.
Spir. vini dil. 10,0.
MDS. 2 ór. 1 gyermk. Gyerm. catarrh. bronch. ellen.

Terralin. Égetett gipsz, kaolin, lanolin, glycerin és antisepticus szereknek keveréke; sárgás-fehér, földes-aromás szagú, lanolin-állományú kenőcs-alapanyag, mely a hozzá kevert gyógyszerektől változást nem szenved. Ha beszáradna, kevés glycerin hozzáadására eredeti állományát visszanyeri. Zsíros olajokkal nem szabad elegyíteni.

Testaden. Bikaheréből készül; 1 gr.-ja megfelel 5 gr. friss here-állománynak. Ideg- és gerinczvelőbetegeknek 6—8,0 gr.-os adagokban.

Tetanus antitoxin l, **Serum antitetanicum.**

Tetrachlormethan *(CCl_4)*. Illó, jószagú folyadék. Jod, brom, kautschuk, paraffin stb. oldószere. Nem tűzveszélyes, mint az alkohol és aether. A *chirosoter* (l. e. cz. a.) is tartalmazza. Műtők kezének desinficiálására ajánlják jodnak 1%-os tetrachlormethanos oldatát, melybe ½% paraffint is tesznek.

Teucrin. (Extractum Scordii depur.) A teucrium scordium nevű növény folyékony, vizes kivonata. Barna, csípős ízű, savi vegyhatású folyadék. Helybelileg lobosít. Ajánlják hideg tályogok, fungosus csont- és mirigy-lobok esetén a beteg szövetbe fecskendésre. Acut lobot és gyorsabb gyógyulást idéz elő. Adag befecskendésre 3 gr.

Tetronalum. Parallel vegyület a sulfonallal, csakhogy 4-szer van aethylizálva. Nagy, színtelen, rhombos jegeczlemezkék. Vízben nehezen old. Hypnoticum. Oly értékű, mint a sulfonal. Adag u. az.

Thallinum sulfuricum [$(C_{10}H_{13}NO)_2H_2SO_4$]. Sárgás-fehér, jegeczes por, kellemes szagú, keserű, sós, aromaticus ízű. 8 r. hideg vízben oldódik, borszeszben nehezen. Gonorrhoea ellen befecsk. 1—2%-os oldatokkal. Bels. antipyreticum. Erős izzadás, szívdepressió. Adag bels. oldatban, porban 0,25—0,5 pro dos. ór. v. 2 ór. szükség szerint.

Thallinum tartaricum ($C_{10}H_{13}NO.C_4H_6O_6$). Sárgás-fehér kellemes szagú, keserű, aromaticus izű por. 10 r. hideg vízben oldódik, borszeszben nehezen. Hatása, haszn. bels. mint a thall. sulf.

Hideg tályogok antisept. öblítéséhez, lemosásához a legjobb szer a Lysoform ½—1%-os oldata.

Thanathol l. Guaethol.

†H. **Theobrominum natrio-salicylicum. s. Diuretinum** (l o. is). Fehér, amorph, néha jegeczes, enyhén édeses, majd sóskeserű, lugos ízű por, hideg vízben nehezen, melegben jól old. Húgyhajtó. Szívtonicum, mint a coffein. Jobb oldatban rendelni. Adag 0.5—1,0! pro dos. 4,0—8,0! pro die.

1009 *Rp.* Theobromini natr. salicyl 8,0.
Aquae Menthae pip. 130,0.
Syr. cort. Aurant. 20,0.
MDS. 1—2 ór. 1 evők.

1010 *Rp.* Theobromini natr. salicyl 8,0.
Sacch. lactis 4,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
D. in caps. amylac.
S. 2 ór. 1 dbot.

Theocin. Synthetice előállított theophyllin, tehát a theobrominnal isomer dimethylxanthin. A természetben mint a thea-levelek egyik alkaloidja ismeretes. Erős húgyhajtó; excitans hatása nincs. Színtelen, táblaalakú jegeczek; hideg vízben rosszúl, melegben elég jól oldható. Haszn. mint diureticum. Adagja porban (mely meleg theában oldható) 0,3—0,5.

Theocin-natrium-aceticum. Vízben rosszul oldódó kettős só; gyomorban theocin hasadhat le belőle. Diureticum, mint a diuretin. Adag 0,3 pro dosi többször napj. poralakban.

Theolactin. (Theobromin-natrium cum natrio lactico). Diuretin pótszere, melyben 10%-nál több a theobromin tartalom. Vízben oldható por. Haszn. mint a theobrom. natrio salicyl. Ize rossz, ezért caps. amylaceában rendeljük. Adag: 1,0 gm. napj. 3—5-ször.

Theophyllin (Dimethylxanthin) l. Theocin.

Thephorin (Theobromino-natrium-natrium-formicicum). Fehér, szagtalan, édeses lúgos ízű, vízben jól old. por. Úgy haszn. mint a diuretin.

Thermodinum. (Acetylaethoxyphenylurethan). Fehér, szagtalan, vízben nehezen old. jegeczek. Gyengébb antipyreticum. Egyes adag 0.5—,07 napj. többször. Antipyrinnel nem mérkőzhet. Gyakran kanyarószerű kiütés mint mellékhatás; izzadás isméti hőemelkedéskor borzongás.

Thigenol. 10% kötött ként tartalmazó syntheticus sulfo-olaj. Kellemetlen szaga és íze nincs. Vízben, alkoholban oldható. Az ichthyol pótszere. Haszn. mint ez. Húgycső-gonorrhoeánál

---

2%-os oldat. Bőrbajok ellen tisztán vagy 20%-os kenőcs v. pasta alakjában.

Thilaninum. Lanolin és kén 230°-nál történő összeolvasztásából származó, 3% ként tart. sárgás-barna, kenőcsszerű anyag. Bőrbajok, kül. eczema ellen bedörzsölés alakjában haszn.

Thiocol (Roche) (Orthoguajocol sulfosavas kalium). Fehér, kissé sós ízű por, vízben jól oldódik. A kreosot pótszere. Haszn. l. ott. Adag 2—3× napjában 1,0 gm. porban v. oldatban. *L. Sirolin.*

Thiocoli comp liquor (sec. Eibach). Tart. 6% kalium sulfoguajacolicumot, 1% natr. benzoic.-ot, 0·2% cetrarint és 93% kávészörpöt. Tuberculoticusoknak kk. napj. 3—4×. Étvágyat is javítja.

Thioform. (Bázisos dithiosalicylsavas bismuth). Szürkés-sárga íz- és szagtalan por, vízben nem old. Sebekre hintőpornak, mint a jodoform v. dermatol. Szembe, orrba szintén poralakban. Eczemánál, viszketésnél 10%-os kenőcs.

Thiolum. Nem egységes test. A barnaszén destillatio-terméke. Az ichthyol pótszere. Kereskedésben kétféle alak van. 1. **Thiolum liquidum,** mely szörpsürűségű 40%-os vizes oldat. 2. **Thiolum siccum,** fekete, fényes pikkelyek. Mindkettő kissé kátrányos szagú, kesernyés, összehúzó ízű. Vízelvonó, keratoplasticus, edényszükítő, gyöngén antisepticus hatású. Haszn. az ichthyol helyett. Adag küls. kenőcsben, linimentumban 30,0—50,0 : 100,0. a folyékonyból; hintőpornak a száraz tisztán.

1011 *Rp.* Thioli liqu. 30,0—50,0.
Aquae dest. 100,0.
MDS. Külsőleg.

1012 *Rp.* Thioli liqu. 50,0.
Glycerini 100,0.
MDS. Külsőleg.

1013 *Rp.* Thioli liqu. 10,0.
Ungu simpl. 50,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs.

1014 *Rp.* Thioli sicci pulv. 30,0.
Det. in scat.
S. Hintőpor.

Thiophenum bijodatum. ($C_4H_2J_2S$.) 75·5% J-ot tart. Vízben oldhatlan, aetherben oldh. kellemes szagú jegecztáblák. Sebészetben jodoform, jodol helyett hintőpor; egy idő mulva égő érzés.

Thiosinamin seu Rodallin. (Allylsulfocarbamid.) Színtelen v. sárgás, hagymaszagú jegeczek; vízben, alcoholban, aetherben oldhatók. Mint szöveteket oldó szer, lupus, caries, csontnekrosis esetén bőr alá fecskendezik 15%-os alkoholos oldatban; eleinte 0·2, később 0·3—0·4 köbctm.-t 2—3-szor hetenként. Az alkoholos oldat befecskendezése fájdalmas lévén, helyette *Th.-szappant* is lehet használni.

Thymacetin. A phenacetinnel rokon vegyület. Hatása, használata, mint az utóbbié. Fehér, vízben oldhatatlan por. Adag 0,25—1,00 gr.

H. **Thymolum.** ($C_6H_3(CH_3)(C_3H_7)OH$). Methylpropylphenol. Tábla-alakú, színtelen, kakukfű-olajszagú, fűszeres, csípős ízű jegeczek. Vízben alig, borszeszben, aetherben, zsíros olajokban, glycerinben könnyen oldható. Antisepticum. Sebkezelésben 1 : 1000 oldatban haszn. Bronchitis putrida, bronchiectasia, gangraena pulm., phthisis eseteiben belégzésre 0,5—1,0 : 1000. Bels. ritkán. Kereskedésben thymolos kötszerek is vannak forgalomban.

1015 *Rp.* Thymoli 1,0.
Glycerini 20,0.
Spiritus 10,0.
Aquae dest. 1000,0.
M. f. solutio.
DS. 1‰ thymololdat. Külsőleg.

1016 *Rp.* Thymoli 1,0.
Olei Amygdal. dulc. 50,0.
MDS. Külsőleg. Trichorexis nodosa ellen a bajuszt bekenni.

1017 *Rp.* Thymoli 0,2.
Spiritus qu. s. ad solut.
Aquae dest. ferv. 200,0.
MDS. Belégzésre.

Thymotol. (Thymolum carbonicum). l. Tyratol.

Thyreoidea-készítmények. A juh paizsmirigyéből előállított különféle készítmények myxoedema, cachexia strumipriva, polysarcia (?) és cretinismus eseteiben, nemkülönben psoriasis és

ichthyosisnál (?) adagoltattak eddig. 1. *Tablettae thyreoideae Richter.* Egy db. tart. 0.5 friss paizsmirigy hatóanyagait. 2. *Thyraden seu Extractum thyreoideae Haaf.* Knoll et Comp. ludwigshafeni gyárából a) Tejczukorral készült por. 1 rész megfelel kétannyi súlyrész mirigynek, azonkívül b) pillulák, és c) tabletták, mindeniknek darabja 0,3 gm. mirigynek megfelelő. Adag felnőttnek Kocher szerint a porból 1,0—1,5 gm. pro die emelkedőleg 5,0 pro die; a pillulákból és tablett. 6—9 db. Gyerm. 1/4—1/2 része ennek. 3. *Thyreoidinum siccatum. Merck.* Tabletták. Egy üvegcsében 50 db. 1 db 0,1 juhmirigynek felel meg. Adag felnőttnek pro die. 4—6 db. 4. *Thyreoidin-Poehl* Tabletták 0·3 gm. tart.; napj. 1 db. 2—4-szer. 5. *Tabloids of compressed ary thyroid gland.* Burroughs, Wellcome et Co. London. Egy db 0,3 gm. juhmirigynek felel meg. Adag 1/2 db — 3 db napj. 3-szor, étkezés után, meleg tejjel v. levessel. v. vízzel. 6. *Thyreoidin-Pastillen. Hofapotheke, Dresden.* Egy db tartalmaz 0,3 gm. vacuumban 30° C-nál szárított juhmirigyet. Adag első 3 nap napj. 1 db. teli gyomorra, később 2 db. pro die, majd 3 db. pro die, de nem egyszerre. 7. *Thyrojodin* vagy *Jodothyrin.* Ferd. Bayer. Elberfeld. Baumann E. által előállított valószinű hatóanyaga a paizsmirigynek. a) *Poralakban* adag 0,002 gm. — 0,05 pro die. b) *Tabletták alakjában.* Egy db megfelel 0,3 gm. mirigynek. Adag pro die 1—3 db. emelkedőleg. c) Magyar tabletták Egger-félék. 3 db. felel meg egy mirigynek. Adag 1—3 db. pro die. 8. *Aiodin.* Hoffmann—Laroche. Basel. 0,4% J-tartalommal. 1,0=10,0 friss mirigygyel. Tabletták 0,1—0,3—0,5 aiodintartalommal vannak forgalomban. 9. *Thyrogen.* A gl. thyr. vizes kivonatából nyert jód'tart. coagulum. Állítólag a thyreoidea jódfehérjéje. 10. *Thyreoproteid.* A zsírtalanított mirigy thymolos vízzel készült kivonata, mely NaCl-al van kicsapva. 11. *Thyroglandin seu Jodoglobulin.* Komplikált módon készült kivonat. Mellékhatások és mérgezési tünetek minden készítm. gyakoriak; pulsusszaporaság, szívgyengeség, ájulások, stenocardia, palpitatio, collapsus, lesoványodás, eclampsia, comatosus állapot, glycosuria, albuminuria, lázak. Nagy vigyázat! Az egyes készítmények árai igen különbözőek.

Thyreoidserum, l. Antithyreoidin serum (Moebius).

Thyresol. A santalol methylestere. Olajszerű, aromás, színtelen folyadék. Vízben nem oldh. Antigonorrhoeicum az Ol. santali helyett. Készen kaphatók geletincapsulák 0,25 gm. tartalommal, valamint tabletták is, melyek magn. carbonattal készülnek. Adag: 3—4× napj. 0,5 gm., azaz 20 csepp.

H. **Tiliae flores.** (Tilia grandifolia et parvifolia. Tiliaceae). Hatóanyaga illó olaj. Diaphoreticum. Házilag készítendő belőle infusum. Egy csésze theára 1—2 evőkanál veendő; melegen fogyasztandó el.

H. **Tinctura amara.** Amarum. Stomachicum. Adag belsőleg 20—30 csepp. — kk. napj. többször.

H. **Tinctura aromatica.** Keserű aromás stomachicum. 20—30 csepp. — kk. napj. többször.

H. **Tincturae omnes** l. a megfelelő drogue-ok czímei alatt.

Tinctura Ferri Athenstaedt. Aromás, folyékony vaskészítmény. Tart. 0,4% vasoxydot. Haszn. mint a többi vaskészítményeké. Adag: mint a tinct. Ferri pomati.

Tiodin. Thiosinamin és jódaethyl összeköttetése. Vízben jól oldh. színtelen kristályok. Úgy haszn. mint a thiosinaminum és a fibrolysin. Adag: bels. 2× napj. 0,1 gm. vagy bőr alá 10—20%-os oldatból 1 fecskendővel pro die. Belsőleg csak étkezés közben.

Tolypyrin. (Toly-antipyrin). Fehér, keserű, vízben elég jól oldható por. Az antipyrin pótszere, főleg láz ellen; mint fájdalomcsillapító kevésbbé megbízható. Adagja 1.0 gr. többször napj.

Tolysal (Salicylsavas-tolypyrin). Vörhenyes, keserű, vízben nehezen oldható por. Antipyreticum, antirheumaticum. Adag 1—1,5 többször napjában, porban.

Tonogen suprarenale. (Richter.) Folyékony mellékvese-kivonat. L. Organo-therapeuticus készítm. és adrenalin. *Tablettae tonogeni Richter* belső haszn. 1 db-ban 5/10 milligm. hatóanyag.

Tonocain suprarenale Richter: (Tonogen + B. Eucain) 1 kctm. tartalmaz: 0,02 eucaint és 0,18 tonogen suprarenale Richtert (1:1000). Szemészetben, orr- és gégegyógyászatban, valamint urologiában nyálkahártya érzéstelenítésére és vértelenítésére. Sebészetben: kisebb műtétek előtt 10 perczczel 1—2 kctm. a vértelenítendő terület alá fecskendezve. Foghúzás előtt néhány perczczel 1/2—1 kctm. a foghús alá viendő. (5 gm.-os üvegekben és 1 kctm. tart. steril üveg-fiolákban van forgalomban.)

Tonol. Gyári neve a Schering-féle gyár glycerophosphat készítményeinek. Calcio, ferro, natrio, kalio, lithio, magnesio, mangano, chinono és strychnono-tonol van forgalomban. (L. glycerophosphat cz. a.)

H. **Tragacantha.** Különböző astragalusfajok mézgája. Gyógyszerészeti technikában fontos szer. Haszn. mint a gummiarabicum.

Traumaticin. Guttapercha chloroformban oldva. Haszn. mint a collodium.

Traumatol. (Jodkresol). Ibolyaszínű, szagtalan, finom por. Antisepticus és szárító hatású. A jodoform pótszere. Hintőpor substantiában ; kenőcs 1 : 10.

Tribromphenol. *($C_6H_2Br_3OH$).* Fehér, brom-szagú, vízben nem, alkoholban, zsírokban jól oldható por. Edző és antisepticus hatású. A gyomorban nem változik, csak a bélben oldódik és desinficiál. Haszn. küls. atoniás fekélyekre mint hintőpor magában v. talcummal ; kenőcsben 1 : 10. Bels. mint béldesinficiens 0,1 gr. porban, pillulában többször napjában.

Tiferrrin l. Ferri praeparata.

H. **Trifolii febrini folia.** (Menyanthes trifoliata, Gentianeae.) Amarum. Keserű theakeverékek alkotórésze.

††H. **Extractum Trifolii fiebrini.** Főleg mint hashajtó pillulák constituense haszn.

Trigemin. Pyramidon és butylchloralhydrat összeköttetése. Vízben jól oldódó, aromás szagú, kristályos, légen nyirkosodó anyag. Anodynum, neuralgia, fogfájás és haemicrania esetén. Adag : 0,25—0,5 gm. pro dosi napj. többször. Charta ceratában rendeltessék, mert különben elfolyósodik s megbarnul, midőn tapasztalat szerint gyomorfájdalmakat is okoz. Fölösleges !

Trimethylamin seu Secalin. Heringlének mésztejjel kezelése és destillatiója útján készül. Színtelen, átlátszó, heringszagú folyadék, mely vízben és alcoholban oldódik. Izületi csúz, chorea és paralysis agitans eseteiben 2—6 cseppet többször napjában.

††H. **Trinitrin** l. Nitroglycerin.

†H. **Trionalum.** A sulfonallal parallel vegyület, csakhogy 3-szor van aethylizálva. Színtelen jegeczpor. Vízben nehezen old. Hypnoticum, mint a sulfonal. Adag l. sulfonal. Dos. max. pro die 2,0!

Triphenin. (Propionyl-paraphenetidin.) Fehér, vízben rosszul oldódó por. Hatása és használata mint a phenacetiné. Adag : mint antipyreticum 0,3—0,5 gr., többször napjában, mint analgeticum 1,0 pro dos.

Tropacocainum hydrochloricum. Az alcaloid előfordul egy jávai cocanövényben, de syntheticus úton is előállítható. Színtelen, vízben jól oldh. jegecztűk. Hatása, mint a cocainé, kivéve, hogy a pupillát kevéssé tágítja. Kevésbbé mérges. Eddig a szemészek haszn. 2—3%-os steril physiol. konyhasós oldatban érzéstelenítésre. Bels. nem.

Tropon. Különböző húsokból, vérből és növényi anyagokból (pl. hüvelyesek magjából) készülő fehér por; íztelen, szagtalan, vízben oldhatatlan; 99% tiszta fehérje van benne. Egyéb fehérjetartalmú tápszerek helyettesítésére szolgál, pl. tejben (1 evőkanállal 1/2 lit. tejre) vagy tropon-csokoládé, kétszersült, levestabletták alakjában.

Trygase. Élesztő. (L. furunculin cz. a.).

Trypanvörös. A benzopurpurinek közé tartozó festőanyag. Trypanosomiasis, azonkívül nyakmirigygyuladások, sőt rák ellen is ajánlották. Adag: 0,5 gm. physiol. sóoldatban oldva bőr alá.

Tuberculocidin. (Klebs.) Tuberc.-bacillusok tenyészetéből készül. Állítólag toxintól ment, csak gyógyító anyagokat tartalmaz. Egészséges egyénekre hatástalan, tbc.-betegeknél lázat okoz. Haszn. 1%-os oldatából per os 5 csepp-től óvatosan 20 cseppig emelkedve; egy kúrára összesen 100—200 kcm. Reggel éhgyomorra egyszer napj. veendő. Local-tbc.-nál 3%-os oldata befecskendésre.

H. **Tubuli acido carbolico praeparati.** Kül. vastagságú és hosszúságú, oldalnyílásokkal ellátott draincsövek. 5%os carbololdatban tartatnak.

Tulase. Behring által készített és ajánlott antituberculoticum. Tuberculum bacillus-culturákból készülő átlátszó, mézszerű folyadék. Bels., v. subcután, v. intravenásan kezdetben 0,01 köbctm. adandó. Az adagot fokozatosan emelni kell.

Turiopin. Fenyőfák friss hajtásainak kivonata, mely az illó olaj mellett (Ol. terebinth.) gyantákat is tartalmaz. Balsamicum. Adag 2 ór. 1 kk. légutak hurutja ellen.

Tumenolum venale. Bitumenes kőzetből nyert barna, sürű, kátrányszerű, vízben oldh. anyag, melyben tumenol-olaj (tumenol-sulfon) és tumenolsulfonsav foglaltatik. Bőrgyógyászok alkalmazzák szárító, lobellenes hatásáért. A viszketést is csillapítja. Nedvező eczemánál, pruritusnál 10%-os oldat ecsetelésre, vagy 5%-os kenőcs. Borogatásokra 3—5%-os oldat.

1018 *Rp.* Tumenoli 3,0.
Aetheris sulfur.
Spirit. vini.
Glycerini āā 10,0.
MDS. Ecsetelésre

1019 *Rp.* Tumenoli
Zinci oxyd āā 3,0.
Ungu. emoll. 30,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs.

Tussolum. (Phenylglycolsavas antipyrin). Színtelen, vízben jól oldh. por. Pertussisnál csökkenti és rövidíti a rohamokat. Adagok: egy éven alóli gyerm. 0,05—0,1, 1—2 évesnek 0,1, 2—4 évesnek 0,25—0,4, 5 éven felülinek 0,5 napj. 3—4-szer, oldatban. Egvényes italok, tej kerülendők.

1020 *Rp.* Tussoli 3,0.
Aquae dest. 80,0.
Syr. cort. Aurant 20,0.
MDS. Napj. 2—3-szor 1 kk.
2—3 éves gyerm.
Pertussis.

Tutulin. Tápszer, mely főleg fehérjékből áll. (96%).

Typhase. (Klebs.) Typhus-bacillusok tenyészetéből készül. Rendszerint tuberculocidinnel együtt rendelik, ha magas lázak vannak s egyedül tuberculocidinre nem szűnnek. Adagolás: 1 %-os oldatából 5 csepptől 20-ig emelkedve a tuberculocidinhez keverve. L. utóbbit is.

Tyratol. Thymolcarbonat. Fehér, kristályos por, mely gyengén thymolszagú. Taenia és ascaris elhajtására felnőtteknek 3—4-szer napjában 2 gr., gyermekeknek 0,5—1 gr.

Tyramine. Nem más mint *Barger* p. hydroxyl-phenylaethylaminja, melyet ő a secale corn. hatóanyagának tart. A Burroughs-Wellcome czég állítja elő. Adag minden oly esetben, melyben secalekészítmények vannak javalva: pro dos. 0,005 a kész tabloidok alakjában per os., vagy egy tabloid vízben oldva subcután.

Unguenta.

H. **Unguentum acidi borici** l. Acid. boricum.

H. **Unguentum adipis lanae.** (Lanolin 100,0 + víz 25,0 + ol. sesami 25,0) Kenőcsalapanyag.

Unguentum aromaticum. Illatos kenőcs-alapanyag. Tisztán a bőrre dörzsölve gyengén izgató, elvonó.

Unguentum Autenriethi l. Kalium stibiato-tartaricum.

Unguentum caseini. Alkali-caseinat, glycerin, vaselin és víz keveréke. Sűrű, nyúlós emulsio. Bőrön beszáradva ruganyos, síma bevonatot képez. Magában izgatott bőrfelületek bevoná-

sára, továbbá mint bőrizgató, antiparasiticus, antisepticus, adstringens szerek vivőanyaga használtatik.

H. **Unguentum Cantharidum.** Pro usu veterinario.

H. **Unguentum Cerussae** l. Plumbum carbonicum.

H. **Unguentum diachylon Dr. Hebra** l. Plumbum oxydatum.

H. **Unguentum emolliens s. Crème céleste.** Közömbös kenőcs-alapanyag. A gazdag gyakorl. haszn.

H. **Unguentum Glycerini.** (Tragacantha 2 r. + Spiritus 10 r. + Glycerini 98 r.) Bevonó, védő kenőcs. Közömbös kenőcs-alapanyag. Kül. nyáron használható, midőn zsíros kenőcsök könnyen avasodnak.

H. **Unguentum Hydrargyri** l. Hydrargyrum.

H. **Unguentum Kalii jodati cum jodo** l. Jodum.

Unguentum paraffini. (1 rész paraffinum solid. + 4 r. paraffin. liquid.). A kereskedésbeli vaselint pótolja. 40—50°-nál olvadó kenőcs. Haszn., mint a vaselin.

H. **Unguentum Plumbi tannici s. Ungu. contra decubitum.** (Acid. tannicum. 1 r. + Plumb. acet. bas. 2 r. + Vaselina 17 r.) Decubitusokra mint összehúzó kenőcs.

H. **Unguentum simplex.** (Feh. viasz 50 r. vaselin 50 r. axungia 150 r.) Közömbös kenőcs-alapanyag.

H. **Unguentum sulfuratum** l. Sulfur. sublim.

H. **Unguentum Zinci oxydati** l. Zincum. oxyd.

*

Urea pura. Hugyany. [$CO(NH_2)_2$.] Színtelen, vízben és alkoholban igen jól oldható kristályokból áll. Húgyhajtó és uratoldó. Mint diuretiucum főleg cirrhosis hepat.-nél jó; nephritis esetén megbízhatatlan. Mint uratoldó köszvény, húgykő esetén haszn. Adag 10—20 gr. pro die 5—10 %-os vizes oldatban.

Uresin. (Urotropin és lithium citric. kettős sója). Vízben oldható, fehér por. Uratoldó. Adag 1—2 gr. pro dosi többször napjában.

Urethanum ($C_3H_7NO_2$). Színtelen, oszlopos hűtő ízű jegeczek; vízben, borszeszben, aetherben jól oldódik. Sedativum, hypnoticum. Chloralhydrat pótszere, de kevésbbé biztos hatású. Szívre nem hat. Nem-anodyn hatású, ezért oly álmatlanságnál, mely fájdalmak, köhögés miatt áll fenn, nem használható. Adag bels. oldatban 2,0—4,0 pro dos. felnőtteknek, 0,1—0,3. gyermekeknek.

1021 *Rp.* Urethani 6,0.
Aquae dest.
Syrup. capill. Veneris
āā 30,0.
MDS. Este lefekvéskor 2 evők.; ha álom nem jelentkeznék, még egy kanállal.

1022 *Rp.* Urethani 0,5–1,5.
Aquae Menthae pip.
Syrup. cort. Aurant
āā 25,0.
MDS. 1—2 kk. egyszerre. 1 kk.-ban körülbelül 0,1 gm. urethan. Gyermekeknek.

1023 *Rp.* Urethani 10,0.
Aquae dest. 30,0.
M. f. solut.
DS. Bőr alá fecskendésre. 2—3 fecsk. hypnoticum.

1024 *Rp.* Urethani 5,0.
Aquae dest. 100,0.
Syrup. capill. Vener. 20,0.
MDS. Ór. 1 evők. Sedativum.

Uricedin Stroschein. (Czitromsavas natrium és lithium, chlornatrium és kénsavas natrium keveréke.) Megbízhatatlan húgysavoldó. Adag. köszvény ellen 1,0–2,0 pro dos. napj. kétszer.

Urisolvin. (Hugyany és lithium citric. összeköttetése.) Uratoldó. Adag 3 óránkint 0,2 gr. szódavízben.

Urocitral. Theobromin-natriocitrat. Vízben jól oldható, sós-keserű por. Diureticum, mint a diuretin. Adag 0,5—1,0 többször napj. vízben v. aqua cinnamoniban oldva. Syrupok, különösen gyümölcsből készült savanyú syrupok kerültessenek rendelésénél.

Urol. (Chinasavas hugyany.) Színtelen, savanyú, vízben jól oldható kristályos anyag. Uratoldó. Köszvény, húgyföveny esetén reggel és este 1,0–2,5 meleg vízben oldva.

Uropherinum s. Uropher. salicyl. (Lithium-diuretin.) $LiC_7H_7N_4O_2 + LiC_7H_5O_3$. Fehér, langyos vízben old. por. Diureticum. Adag. 1,0 pro dos.; 3,0–4,0 pro die.

1025 *Rp.* Uropherini 6,0.
Aquae dest. 120,0.
Aquae Menthae pip. 30,0.
MDS. 2 ór. 1 evők.

Uropherinum benzoicum. Benzoesavas parallel vegyülete az előbbinek. Haszn., adag, mint az előbbinél.

Uropural. Nem más, mint extr. folior. uvae ursi siccum. (L. Uvae ursi fol.) Tabletták, melyek 0,25 gmot tartalmaznak, készen kaphatók, esetleg salollal, aspirinnel, hexamethylentetraminnal is keverve.

Uropurin l. Uropural.

Urosin (Chinasavas lithium). Jó húgysavoldó. Készen kapható 0,5-os tablettákban. Adagja naponta 4—10 tabletta (2—5,0.), szénsavas vízben oldva.

Urotropin s. Formin s. Hexamethylentetramin. *$(CH_2)_6(N_4)$* Színtelen, vízben jól old. lúgos kémhat. kristályok. Húgysavoldó és diureticum. Húgyhomok, köszvény eseteiben adag. 1,0—1,5 pro dos. reggel.

Urotropinum chinicum. l. Chinotropin.

Ursal. (Hugyanysalicylat). Fehér, alkoholban oldható kristályos anyag. Hatása, adagolása, mint a Na. salicylic.-é.

Ustilago Maydis. A zea mays magvának helyén fejlődő s néha nagy tömeggé növő gomba. Alkotórészei egy alkaloid (ustilagin), sclerotinsav, trimethylamin. Amerikában a secale cornutum helyett használják szülészetben, nőgyógyászatban. Készítménye az

Extractum fluidum Ustilaginis Maydis. Adag. bels. méhvérzések, amenorrhoea, dysmenorrhoea eseteiben ½—1 kk. pro dos. napj. többször, szükség szerint.

H. **Uvae Ursi folia.** (Arctostaphylos Uva Ursi. Ericaceae). Hatóanyagai arbutin és csersav. Adstringens. Miután az arbutin a szervezetben hydrochinonra és czukorra hasad s a hydrochinon részint tisztán, részint kénsavval párosulva ürül ki a vizelettel, *pyelitis*, *cystitis* bizonyos eseteiben a medveszőlő-levél mint antibactériticum ajánltatik; ehhez járul még a csersav jelenlétéhez kötött adstringens hatás is. Adag. bels. decoct. 10,0—15,0 : 150,0 ór. 1 evők. Az extr. uvae ursiből egy adagra 0,2—0,3 gm. rendelhető. Ily kivonatnak az *uropural* v. *uropurin* nevet is adták (l. e. cz. a.). A fol-uvae ursiból állíttatik elő a következő glycosida is:

Ascher-féle javitott mesterséges

fogzománcz

(Improved Arteficial Enamel) D. R. P. szabadalmazva a legtöbb kulturállamban. Első synthetikus transparens czement.

Ascher mesterséges fogzománcza megjavitott alakjában az összes plasztikus tömőanyagok között a legtökéletesebb, elérhetetlen áttetszőségü és az összes tömőanyagok között a **legnagyobb foghasonlatosságu.**

A. K. Z. **tökéletesen mentes** arzéntól és más ártalmas tisztátalanságoktól.

A. K. Z. eszthetikus szempontból és össztulajdonságai révén az összes tömőanyagok fölött áll; minden esetben tehát nagy konturoknál és rágófelületeknél is biztos sikerrel alkalmazható. „A. K. Z.“ 12-féle szinben állittatik elő, köztük **RÓZSA**-szinben (foghus-szinben) is.

Szavatolunk érte, hogy A. K. Z. minden ártalmas anyagtól mentes. Megrendelhető a legtöbb nagy Dental-Depot-tól, ahol nem kapható, közvetlenül is utánvétellel alulirott czégtől:

General Dental Manufacturing Co. m. b. H.

Berlin W. 8, Jägerstrasse 61.

Arbutinum ($C_{12}H_{16}O_7 + H_2O$). Selyemfényű, tűalakú jegeczek. hideg vízben nehezen, forróban könnyebben oldhatók. Haszn. mint a fol. uvae ursi. Adag bels. porban, pillulában 0,5—1,0, pro dos. 3—5× napj.

979 *Rp.* Decoct. folior. Uvae Ursi e 15,0.
l. a p. ad colat. 150,0.
Tinct. Opii simpl. gtt. 10.
Syrup. capill. Veneris 10,0.
MDS. 2 ór. 1 evők.

980 *Rp.* Arbutini 5,0.
Div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3 ór. 1 port.

H. **Valerianae radix.** (Valeriana officin. Valerianeae.) Hatóanyaga illó olaj, mely borneolt tart. és valerianasav. Excitans, antispasmodicum (hysteria, epilepsia stb.). Adag: klysmának infus. 8,0—10,0 : 100,0. Bels. infus. 10,0—15,0 : 150,0 2 ór. 1 evők. más excitans vagy antispasmodicus szerekkel összekötve.

H. **Tinctura Valerianae aetherea.** (Rad. valer. 10 : spir. aether. 50 r.) Adag bels. 15—30 csepp pro dos. 3—5× napj.

1028 *Rp.* Infus. rad. Valerianae e 10.0.
l. a. p. ad colat. 100,0.
Tinct. Opii simpl. gtt. 5.
MDS. Csőrének.
Antispasmodicum.

1029 *Rp.* Tinct. Valerian. aeth.
Tinct. Castorei āā 15,0.
MDS. Ór. v. 2 ór. 20—30. cseppet.
Excitans.

1030 *Rp.* Infus. rad. Valerian e 15,0.
l. a. p. ad. colat. 150,0.
Tinct. Castorei 5,0.
Syrup. cort. Aurant. 10,0.
MDS. 2 ór. 1 evők.
Antispasmodicum (hysteria).

1031 *Rp.* Rad. Valerianae
Fol. Aurantior.
Fol. Menthae pip.
Fol. Trifolii fibr. āā 20,0.
Conc. cont. m. f. species.
DS. 1 evők. 3 csésze vízre, Heim-féle thea hysteriásoknak.

Valerydin. (Isovaleryl-paraphenetidin.) Fehér, íztelen, vízben nem, alkoholban jól oldható por. Hatása és használata, mint a valeriana-gyökér készítményeié. Adag 0,5—1 többször napjában.

Validol. (Valeriansavas menthol). Színtelen, sürű, erősen menthaszagú, csípős ízű folyadék. Ideges gyomorzavarokban, hyperemesis gravidarumban. Belsőleg 5—15 csepp czukorral 2—3X napj. Használhatni a Zimmer-féle Validol-pralinét is, a melyben csokoládéburokban van 5 csepp validol

Validolum camphoratum. (1 r. Camphor + 10 r. validol.) Színtelen, sűrű folyadék. Fogfájás csillapitására az odvas fogba teendő. Bels. mint analepticum 10 csepp czukorral.

Valisan. A borneol (valeriana egyik hatóanyaga) bromisovalerianasavestere. Olajos, szagos folyadék. Sedativum, mint a bornyval, melynek concurrens készítménye. Adag: 0,25 gm. pro dos. (kész capsulákban) v. 2—5 csepp. napj. 2—3-szor.

Valyl. Valeriansavas diaeth lamid. Csípős szagú folyadék, mely alkohol és aetherben oldható. Csak gelatintokokban jő forgalomba. 1 db tokban 0,125 valyl és u. a. cetaceum van Anodynum neurastheina, neuralgiák, hysteria, fájdalmas hószám eseteiben. Adag: 3-szor naponta 1—2 capsula.

H. **Vaselinum flavum.** Sárgás, áttetsző, kissé fluoreskáló, lágy, szagtalan, közömbös kémhatású, kenőcsösszeállású anyag. Vízben, glycerinben nem oldódik, borszeszben kevéssé, aetherben, chloroformban könnyen; zsíros és illó olajokkal összeolvasztva, azokkal minden arányban elegyíthető. Közömbös kenőcsalapanyag.

H. **Vaselinum cum acido borico.** L. Acid. boricum.

Vasenol. 25% vizet tartalmazó vaselin emulsio. Sárgás fehér, kenőszerű, sikamlós anyag mely még több vizet és vízben oldott anyagokat is tud felvenni. Jó kenőcsanyag. Vannak készítményei is; ezek a következők: *Vasenolum liquidum.* Linimentumszerű. 35% vizet tart. *Vasenol formalin.* 5—10% formalint és 1% salicylsavat tartalmaz. Por, melyet lábizzadás esetén nem hinteni, hanem kézzel szétdörzsölni czélszerű. *Vasenolum mercuriale* 33 1/3% higanyt tartalmaz. Az ungu. hydrargyri helyett használható.

Neurasthenia: *Rp.* Gelodurat „Pohl“
scat. orig. c. ac. arsen. 0,001.
Ferr. corb. Blaud. 0,2.
S. 3-szor naponta 2 dbot.

Vasogenum. (Oxydált vaselin). Barna, sűrű, gyengén lugos folyadék; vízzel könnyen emulgeálható, a bőrbe jól beható kenőcs. Magában mint bevonó szer, főleg azonban mint kenőcs-alapanyag használatos. Készítményei: jodvasogen (6%), jodoform-v. (1.5 és 3%) higany-v. ($33^1/_3$ és 50%), ichthyol-v. (10%), salicyl-v. (10%) stb. indicatiojukat a hatóanyag szabja meg. Haszn. rendszerint külsőleg bedörzsölés, borogatás alakjában; egyes készítményeit belsőleg is ajánlják.

†H. **Veratri rhizoma.** (Veratrum album. Litiaceae). Embergyógyászatban obsolet.

†H. **Tinctura Veratri.** Helybeli erős izgató. Állatgyógyászatban haszn.

††H. **Veratrinum.** A tiszta veratrinnek vegyképlete: $C_{37}H_5NO_{11}$, azonban forgalomban csak tisztátlan készítmények vannak, ilyen az is, melyet a M. Gyk. II. kiad. megjelöl. Fehér, laza, igen csipős ízű por, szaga nincs, de erősen tüszszögtető. Vízben alig oldható, 3 sr. borszeszben, 2 sr. chloroformban lúgos kémhatású folyadékká oldódik. Küls. kenőcsök (0,1—0,3 : 10,0) alakjában mint erős izgató, derivans haszn. Bels. ma már ritkán, ezelőtt mint antipyreticum, cardiacum volt divatban. Adag bels. 0,001—0,005! pro dos pillulában, porban 2—3-szor napj. Dos. maxim. pro die 0,02! Nagy vigyázat! Szívméreg!

1032 *Rp.* Veratrini 0,2.
Chloroformii 1,0.
f. solut. adde
Ungn. simpl. 20,0.
M. f. ungu.
DS. Kenőcs.

1033 *Rp.* Veratrini 0,1.
Chloroformii 10,0.
M. D. ad vitr. nigr.
S. Külsől. bedörzsölésre.

1034 *Rp.* Veratrini 0,10.
Lanolini
Vaselinae āā 5,0.
MDS. Homlokkenőcs. Szemizmok bénulása esetében.

Veratrolum syntheticum. (Pyrocatechin-dimethylaether.) A guajacol pótszere; erősen maró (!) Belégzésre 1—2 csepp. Kenőcsben, mint bőrizgató 1 : 10. Bels. 2 csepp caps. gelat.-ban 3-szor napjában. (Nem ajánlható haszn).

Veronal. Diaethylmalonylhugyany Fehér, kissé keserű, vízben rosszul oldódó por. Hypnoticum. Adag 0,5—0,75 pro dosi porban caps. amyl.-ban lefekvés előtt egyszerre chloralhydrat v. más altató helyett. Gyengébb egyéneknél 0,3 is elegendő.

Veronal-natrium. (A diaethylbarbitursav=veronal mononatriumsója). Fehér kristályos, hideg vízben 1 : 5 old. por. Meleg vízben 30% is oldódik. Oldatok lúgosak és nem kellemes ízűek. Jobb oldhatósága miatt gyorsabb hatásúnak mondják a veronalnál. Per rectum klysmában 0·3—0·5 5 grm. vízben oldva. Subcutan 10%-os oldatból 5 köbcent. (Fájdalmas.) Per os mint a veronal.

Vesipyrin. 1. Acetylsalol (Phenylum acetylosalicylicum) A salol helyett haszn. Adag u. az. A bélben hasad, mint a salol.

Vinopyrin. (A paraphenetidin tartaratja). Jegeczlapocskák, vízben jól oldh. Haszn. adagolása mint a phenacetiné.

H. **Vinum Chinae** l. Chinae succirubr. cort.

Vinum Condurango l. Condurango cortex.

H. **Vinum Pepsini** l. Pepsinum german.

†H. **Vinum stibiato-tartaricum** l. Kalium stibiato-tartaricum.

H. **Vinum Tokajense.** 2 puttonyos aszú legyen, 100 köbctmben legyen 10 gm. alkohol és 8 gm. extractivanyag. Gyógyborok előállítására kizárólag ez használtatik.

Xaxaquin. Az acetylsalicylsav chininsója. Színtelen jegeczpor. Antipyreticum, anodynum. Kész tabletták forgalomban 0,194 tartalommal. Adag: 1—3 db napj. többször.

Vioform. (Jód-chlor-oxychinolin) A jodoformnak szagtalan pótszere. Erős antisepticum, helybelileg nem izgat. Haszn. hintőpor és impraegn. kötőszerek alakjában.

Xeroform (Bismuthum tribromphenylicum.) Csaknem szagtalan, íztelen, sárgás-barna, oldhatlan por. 50% tribromphenolt és 49·5% bismuthoxydot tart. Küls. desinficiáló hintőpor sebekre, mint a jodoform. Sebeket nem izgatja. Bels. bélantisepticum 0,5—1,0 pro dos. 3—5-ször napj.

1035 *Rp.* Xeroformii 2,0.
Zinci oxyd.
Amyli trit. aa 10,0.
Vaselini 20,0.
M. f. pasta.
DS. Kenőcs Napj. kétszer haszn.
Nedvező eczema.

1036 *Rp.* Xeroformii 10,0.
Amyli trit. 40,0.
M. f. pulv. det in scat.
S. Hintőpor.
Eczema, intertrigo.

Xylolum (C_8H_{10}). Színtelen, tiszta, erősen fénytörő, kátrányszagú és ízű folyadék, mely kőszénkátrányból állíttatik elő fractionált lepárlás útján. Zülzer ajánlotta variolánál 10—20 cseppnyi adagban (nyákos vagy illatos mixturában vagy capsulában); a himlőhólyagok tartalmát közlések szerint gyorsan megalvasztja, a hegképződés ritka, a leszáradás szövődmények nélkül történik

1037 *Rp.* Xyloli puri 3,0.
Aquae Menthae pip.
Aquae dest. aa 50,0.
Syrup. Cinnamomi
Mucil. Gummi arab. aa 10,0.
MDS. 2 ór. 1 evők.
Gyermekeknek.

1038 *Rp.* Xyloli pur. gtt. 10.
Det. in caps. gelat. opercul.
Dent. tales dos. No. 10.
S. Napj 3-szor 1 capsulát.

Yerba santa. Az eriodictyon glutinosum nevű amerikai növény leveleiből készül egy fluid. extractum, mely 1,0—4,0 pro dos. haszn. görcsös köhögés, asthma nerv., továbbá hólyaghurut ellen. Úgy látszik az ingerlékenységet csillapítani tudja. Helybelileg a szájban az ízérzést letompítja, azért keserű, csípős szerekhez is tétetik.

Extractum fluidum Yerbae santae l. Yerba santa.

Yoghurt. Egy fajta aludt-tej, mely úgy készül, hogy a tej 1/3—1/2 részre befőzetik s ha 50° C-ra lehűlt, Maya-fermentummal megalvasztatik. A fermentumból vegyünk 2 kctmt 1 liter tejre. Langyos helyen 8—12 óráig állani hagyjuk. A puddingszerűen összálló tej enyhén savanykás ízű.

Yohimbinum hydrochloricum. (Spiegel). A Yohimbene fa kérgéből előállított hatóanyag. Fehér por. Állítólag aphrodisiacum. Erős méreg. Vigyázat! Adagja 0.005 gm. 3-szor napj. 1—2 hétig. Tablettákat is készítenek (Tablettae Yohimbini Spiegel), melynek 0,005 hatóanyagot tartalmaznak; ezekből napj. 3—4-szer 1 szemet.

1039 *Rp.* Yohimbini hydrochl. 0,30.
Aquae destill. 30,0.
Chloroformii gtt. 1.
D. ad vitr. coeruleum
S. 3-szor napj. 10 cseppet.

1040 *Rp.* Tablettae Yohimbini hydrochl.
0,005 pro dosi
lag. origin.
DS. Naponta 3—4 szemet

H. **Zedoariae rhizoma.** (Curcuma Zedoaria, Scitamineae.) Hatóanyagai illatos olaj, gyanta, keményítő. Stomachicum, carminativum. Adag bels. porban, pillulában 0,5—1,0 pro dos. 2—3-szor napj.

Zincum aceticum [$Zn(C_2H_3O_2)_2$, $3H_2O$]. Finom, színtelen, lemezalakú jegeczekből áll; 3 sr. hideg ½ sr. forró vízben és 30 sr. borszeszben oldható. Küls. substantiában hámfosztott helyeket, nyákhártyákat edző, higabb oldatokban adstringens. Bels. nervinum, mint a zinkkészítmények általában Szemvíznek, húgycsőbe fecskendésre 0,1—0,2 : 100,0. Bels. 0,05—0,1! pro dos. 2—5-ször napj. Dos. maxim. pro die 0,5. Mint emeticum ne rendeltessék.

1041 *Rp* Zinci acet.
Extr. Belladonnae
āā 1,0.
Pulv. rad. Valerianae
qu. s.
ut. f. l. a. pillul. No. 50.
Consp. pulv. Liquir.
DS. 2—3-szor napj. 2 szemet. Lehet emelkedni is az adaggal
Epilepsia.

1042 *Rp.* Zinci acet. 0,4.
Aquae dest. 200,0.
Cocaini hydrochlor. 2,0.
MDS. Húgycsőbe fecskendésre. Gonorrhoea esetén.

Zink-alumnol l. Zinol.

†H. **Zincum chloratum** ($ZnCl_2$). Fehér, v. kissé szürkés-fehér por; vízben és borszeszben igen könnyen oldódik. Légen megnedvesedik és szétfolyik. Substantiában causticum. Oldatokban desinficiens, antisepticum. Bels. nem haszn. Causticus czélokra szolgálnak a bacillusok (kali nitr.-al összeolvasztva és formába öntve), azután a pasta Canquoini és a pasta Landolfi. Sebkezelésben mint desinficiens 1,0 : 100,0—500,0, szemvíznek 0,02 : 100,0, húgycsőbe fecskendésre 0,05 : 100,0.

1043 *Rp* Zinci chlorati 5,0.
Farinae Secalis 10,0.
Glycerini 1,0.
M. f. pasta.
DS. Késhátvastagon felkenni. Külsőleg.
Pasta Canquoini II. sz.
Menière módosítása szerint.

1044 *Rp.* Zinci chlorati
Farinae Secalis
āā 10,0.
M. f. c. aqua dest qu. s. pasta.
DS. Késhátvastagon felkenni. Külsőleg.
Pasta Canquoini I. sz.

1045 *Rp.* Zinci chlorati 1,0.
Aquae dest. 1000,0.
MDS. Külsőleg.
Sebmosó folyadék.

1047 *Rp.* Zinci chlorati 10,0.
Aquae dest. 100,0.
MDS. 10%-os chlorzink-oldat.
Az orvos kezéhez.
Méhnyak edzésére.

1046 *Rp.* Zinci chlorati
Stibii chlorati
Acid. hydrochlor. conc. aa 10,0.
Lycopodii qu. s.
ut. f. pasta.
DS. Küls. Pasta caustica Landolfi HEBRA módosítása szerint.

Zincum hypermanganicum. [$Zn(MnO_4)_2$.] Ibolyaszínű, vízben jól oldható jegeczek. Antisepticum és adstringens. Főleg húgycső- és hólyag blennorrhoea esetén 0,025 : 100, befecskendezésre.

II. **Zincum oxydatum s. Flores Zinci** (ZnO). Finom, fehér, alaktalan por; vízben nem oldható. Küls. mint hintőpor a bőrön szárító, izgalmat csökkentő, a nyákhártyákon enyhén edző, izgató. Kenőcsben szárító. Bels. nervinum, antispasmodicum, főleg epilepsia, chorea, hysteria, eclampsia eseteiben. Adag bels. porban, pillulában 0,05—0,1—0,3 pro dos. napjában. 3—5-ször.

H. **Unguentum Zinci oxydati** (1:9). Szárító, fedő kenőcs.

1048 *Rp.* Zinci oxydati 2,0.
Lycopodii 30,0.
M. exact. f. pulv. det. in scat.
S. Hintőpor.
Intertrigo, pruritus pudendi.

1050 *Rp.* Zinci oxyd. 2,5.
Extr. Gentianae qu. s. ut. fiant pillul. No. 25.
DS. Naponta 3—6 szemet.
Tüdővészesek izzadása ellen.

1052 *Rp.* Zinci oxyd.
Asae foetid.
Pulv. Valerianae. aa 2,5.
Mucil. Gummi arab. qu. s.
ut. f. l. a. pillulae No. 50.
Obduc. foliis Argenti.
DS. 2—3-szor napj. 2—5 szemet. Hysteria.

1049 *Rp.* Zinci oxyd. 1,0.
Magnes. carb.
Talci aa 5,0.
M. f. ungu.
DS. Hintőpor.
Intertrigo gyerm.

1051 *Rp.* Zinci oxyd.
Moschi aa 0,3.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. Napj. 3—4 port.
Gyermeknek antispasmodicum.

1053 *Rp.* Zinci oxyd. 0,3.
Calomelanos 0,1.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 2 ór. 1 port.
6—8 hónapos csecsemőnek eclampsia, laryngospasmus ellen.

1054 *Rp.* Zinci oxyd.
Acid. borici $\overline{aa}$ 1,0.
Lanolini
Vaselini $\overline{aa}$ 10,0.
MDS. Szemhéjkenőcs.
Eczema.

1055 *Rp.* Zinci oxydat. 1,0.
Sacchar. alb. 4,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3—4-szer napj. 1 port.
Epilepsia, chorea.

1056 *Rp.* Zinci oxyd. 0,2.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 4-szer napj. 1 port.
Csecsemőknek eclampsia ellen.

Zinkperhydrol l. Zincum superoxydatum.

Zincum phosphoratum (Zn_3P_2). Phosphor-szagú, vízben és alkoholban oldhatatlan. A sárga phosphor hatásait fejti ki, s annak indicatiói alapján használtatik. Adag 0,001—0,005 gr. pro dosi pillulában többször napjában. Vigyázat!

Zincum stearinicum. [$Zn(C_{18}H_{35}O_2)_2$]. Fehér, oldhatlan por. Antisepticum és adstringens. Égési sebekre mint hintőpor, orr- és gégebajoknál befúvásra, substantiában.

Zincum sozojodolicum. Szagtalan, vízben jól oldható por. Töményen causticum, higan antisepticum és adstringens. Haszn. húgycső és hólyagmosásra 1—2 : 100. Orrba-gégébe fúvásra 1 : 20-ra.

Zincum sulfo-carbolicum. $Zn.(C_6H_5SO_4)_2.8H_2O$. Színtelen, áttetsző, légen elmálló. oszlopos v. lemezes jegeczek. 2 r. vízben oldh. Egyesíti a desinficiens és összehúzó hatást. Haszn. a sebkezelésben és a húgycsőgonorrh. gyógykezelésénél. Befecskendésekre 1/2—1%-os oldatok.

Zincum sulfoichthyolicum. Barna, kátrányszerű anyag. Vízben, alkoholban és zsírokban oldható. Hatás, haszn. l. Ichthyol.

†H. **Zincum sulfuricum** ($ZnSO_4,7H_2O$). Színtelen, hasábos, v. tűalakú jegeczekből áll. Hideg és meleg vízben egyaránt könnyen oldódik. Vizes oldata csípős, undorító fémízű és savanyú kémhatású. Substantiában edző, de ezen hatását fel

---

nem használjuk. Híg oldatokban desinficiens, de gyengébben, mint a chlórzink; jó adstringens és mint ilyen haszn. szemvíznek 0,03—0,1 : 10,0, húgycsőbe fecskendésre 0,3—0,5—1,0 : 100,0, száj-, torokvíznek, sebek, hüvely mosására 0,5—1,0 : 100,0. Bels. emeticum adag 0,3—1,0!

1057 *Rp.* Zinci sulf. 0,3.
Aquae dest. 10,0.
MDS. Szemcseppek.
Conjunct. catarrh. chron.

1058 *Rp.* Zinci sulf.
Aluminis aa 10,3.
Aquae dest. 200,0.
Tinct. Opii croc. 1,0.
Húgycsőbe fecskendésre. Gonorrhoea.

1059 *Rp.* Zinci sulf. 0,2.
Tinct. Opii croc. gtt. 10.
Aquae dest. 100,0.
MDS. Szemvíz.

1060 *Rp.* Zinci sulf. 0,5.
Aquae dest. 200,0.
Acid. carbol. liquid. 1,0.
MDS. Húgycsőbe fecskendésre. Gonorrhoea.

1061 *Rp.* Zinci sulf. 0,5—1,0.
Aquae dest. 100,0.
Syrup. cort. Aurant. 25,0.
MDS. 10—15 perczenként 1 evők. míg hányás nem jelentkezik.
Emeticum.

1062 *Rp.* Zinci sulf. 0,5.
Aquae dest. 100,0.
Tinct. Opii simpl. 1,0.
MDS. Belégzésre.
Laryngitis catarrhalis.

Zincum superoxydatum. Zinkperhydrol. Fehér, vízben nem oldh. por, mely 50 % ZnO_2-ot és 50 % ZO-ot tart. Savakkal, pl. borkősavval keverve H_2O_2 fejlődik, mely azután activ oxygent ad le. Tehát úgy hat, mint a hydrogenperoxyd, csakhogy lassabban fejlődik az activ oxygen. Hintőpornak acid. tartar.-al v. citricummal. Kenőcsnek (1 : 10) csak vaselinnel v. ungu. paraffinivel (zsir nem jó).

H. **Zincum valerianicum** [$Zn(C_5H_9O_2)_2 2HO_2$]. Zsírfényű, lemezes kristályokból áll, valeriansav-szagú. 90 sr. vízben, 40 sr. borszeszben oldható. Nervinum, antispasmodicum, mint a zinc. oxyd. Adag bels. 0,05—0,1 pro dos. porban, pillulában. Dos. maxim. pro die 0,5!

1063 *Rp.* Zinci valerian. 0,2.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div in dos. aequ. No. 10.
DS. 4 × napj. 1 port.
5 éven túli gyermeknek chorea minor esetén.

1064 *Rp* Zinci valerian. 0,5.
Sacchar. alb. 3,0.
M. f. pulv. div. in dos. aequ. No. 10.
DS. 3—4× napj. 1 port.
Epilepsia, hysteria.

H. **Zingiberis rhizoma.** (Zingib. offic. Scitamineae.) Hatóanyagai illó olaj, gyanta. Stomachicum, carminativum. Keserű és illatos theák alkatrésze.

H. **Tinctura Zingiberis.** Adag bels. 10—30 csepp. Keserű v. illatos tincturák alkatrésze.

Zinol. seu. Alum. β naphtalo-disulfonicum — zinkacetat [$C_{10}H_5OH(SO_3)_2]_3Al_2\,Zn(CH_3O_2)_2$ Fehér szagtalan por, vízben jól old. Adstringens, antisepticum.

1065 *Rp.* Zinoli 3,0
Aqu. dest. 1000,0
MDS Külsőleg hüvelymosásra.

Zuckerin. A saccharinnal rokon anyag. 550-szer édesebb a czukornál. Haszn. l. Saccharin. Na sója *Crystallose* név alatt jön forgalomba.

Zymphen. (Metaoscycyan fahéjsavas natrium.) Sárgás, táblás, vizben jól oldh. Kristályok. Kesernyés aromás ízű. Napj. 3—4 × 0.1 gm. porban, oldatban, stomachicum, chlilagogum(?), diureticum.

XV. Betegek asztala.*)

1. *Üdülők étrendje.*

Lázas betegségek után a láz múltával az emésztőszervek működése még korántsem tökéletes és az emésztőcső nyálkahártyája még erősen sérülékeny; ezért nagy vigyázat, különösen typhus abdom.

*) Ezen fejezetet dr. Elischer Gyula úr volt szives átnézni s kiegészíteni.

peritonitis, dysenteria után. Az üdülő éhsége, étvágya félre ne vezessen. Ételek kezdetben folyékonyak, később félfolyékonyak, majd laza összeállásúak legyenek. Szabály: fokozatosan haladni a szokott étrend felé s inkább napjában többször keveset, mint ritkábban, de sokat nyujtani.

Folyékony ételek: erős húsleves, rántott leves, tejleves, becsinált lé (mindez tojássárgával vagy a nélkül), tej (!), gyenge tejes kávé, chocolade, zsírtalanított cacao-forrázat; *félfolyékonyak:* lágytojás, tejes pépek, sűrű becsináltak; *laza összeállásúak;* vagdalt borjúhus (hâché), sodar- vagy nyers vesepecsenye vakarék, csirkesült fehér húsa, gyenge borjúsült, fogoly, fáczán, császármadár, halak közül fogas, kecsege (fűszeres mártások nélkül). Húsételekhez alma, almapuré vagy aszalt szilva compote adható. Tészták helyett tojáshabfelfújt, czitrom felfújt, omlette, piskótatészta (rizsliszttel készítve) adandók. Friss gyümölcsök közül csakis a szőllő (magja és héjja nélkül) engedhető meg. Kenyér helyett kétszersült, pirított vizes- vagy császárzsemlye.

Italul délelőtt kis pohár tokaji aszú, malagabor, délben kis pohár könnyű veres bor, vagy fehér bor vizzel, vagy kis pohár sör. Az üdülés 3-ik hetében térhetni át a megszokott rendes étrendre, midőn a táplálék fehérjedús legyen, fokozatosan bővitve annak mennyiségét; kevés vaj is meg van engedve.

Nem valók üdülőknek: zsiros hús, erősebb összeállású hús, saláta, gomba, főzelékek, gyúrt- vagy zsírban kisült, vagy élesztős tészták, rétesek, puha kenyér.

Ugyanezen szabályok állanak a ***gyermekágyasokra*** nézve is.

2. *Heveny-lázas betegek étrendje.*

Ezen betegek összes emésztőnedvei csökkent mennyiségben választatnak el, az emésztőcső nyálkahártyája hyperaestheticus, a gyomor-bélizomzat tonusa gyengült; mindezért nagy vigyázat (!!). Folyékony vagy félfolyékony, igen könnyen emészthető, hüvös vagy langyos (nem meleg) ételek adassanak. Étrend lehetőleg változatos legyen és fehérjefélékben dús, míg a zsirok és szénhydrátok háttérbe szorítandók. Adjunk napjában 5—7-szer keveset s ne ritkán sokat. A lázas hőmérsék napi remissiójakor (reggel) jobb az étvágy, jobb az emésztés. Étkezés előtt és után a száj vízzel kimosandó.

Czélszerű ételek: rántott leves, tejleves, húsleves, enyvtartalmú levesek (borjulábból), becsinált lé, mindezekbe tojás habarható, v.

árpadara, rizs, szagó főzhető; lefölözött édes tej, tejfel nélküli aludt tej (ha nincs hasmenés), gyenge tejes kávé, succus carnis recenter pressus, beef-tea, húspepton, sanatogen, tojáshabfelfújt.

Czélszerű italok: friss víz, jeges víz (szükség szerint), limonade, málnaszörpös víz, fehérjés víz, rizsvíz, czukros víz, szénsavas víz, vizes bor, cognacos víz, gyenge tea tejjel langyosan vagy hidegen.

Öregeknél vagy nagyon elgyengülteknél, ha stimulantiák szükségesek: borleves, ó-bor, tokaji, pezsgő, cognac adhatók. Iszákosoknak a fenti ételek mellett az általuk megszokott italokat, az általuk megszokott mennyiségben kell adnunk.

Ezen szabályok általánosak s az egyes betegségek, de a beteg egyénisége szerint is módosítandók.

3. *Idült lázas betegek, főleg tüdővészesek étrendje.*

A láz következtében támadt napi testsúlyfogyást czélszerű módon pótolni kell, sőt ha lehet, túlpótolni. Ezen betegek emésztőképessége általában jobb, mint a heveny-lázas betegeké; az emésztőcső nyálkahártyája sem oly sérülékeny, a felszivódás is tökéletesebb; mindez különösen a lázas mozgalmak remissiója s még inkább intermissiója alatt észlelhető. A táplálat javulása, a testsúly növekedése csökkenti a lázat, sőt az a betegségre is kedvező befolyású.

A táplálék főleg zsirokat, szénhydratokat és enyvanyagokat tartalmazzon nagy mennyiségben, míg fehérjéket csak középmennyiségben; azon élvezeti anyagokra, melyek az étvágyat, emésztőképességet serkentik, nagy gond fordítandó. Változatosság az étrendben elengedhetlen. Testsúlymérések ellenőrizzék az étrend czélszerűségét. Étkezés naponta 5—6-szor.

Czélszerű ételek és italok: Tej (!!), iró, gyenge tejes kávé, tejszines tea, cacao-forrázat, chocolade, kephir, nem erős sajtok, különösen zsiros sajtok (liptói, szepesi turó), vaj, füstölt és nem paprikázott szalonna, sódar zsirjával, csontvelő, tojás nyersen vagy lágyan, erős és zsiros húslevesek belefőtt tésztákkal, enyvdús becsinált levesek, bab-, borsó-, vagy lencseliszttel készült levesek, vagy ily lisztekkel készült pépek, burgonya különböző alakban, Leube-

féle húsoldat, peptonok, sültek, főleg szárnyas, vad, borjú, bárány, puhább marhasültek, soványabb sertéssült, halak közül kecsege, fogas, harcsa aspikkal, sardina és thunhal-conservek, tejbefőtt rizs, darás metélt, omlette, palacsinta, felfújtak, irósvajas könnyű tészták, rizslisztes sütemények (piskóta tészta), fehér buzalisztből készült kávé-sütemények pirítva, kétszersült, friss vagy párolt gyümölcs, befőttek; italul maláta-sör,*) veres bor, édes borok, pezsgő, cognac. Indigestio v. hasmenés felléptével azonnal csak folyékony vagy félfolyékony ételek adassanak s kerültessenek zsiros ételek és édességek Haemoptoe jelentkezésekor kerültessenek szeszes italok, szénsavas italok, kávé, tea, meleg ételek; jégbe hűtött tej gyakori kis adagokban adandó.

Dettweiler tr. *falkensteini* intézetében (tüdővészesek sanatoriuma) körülbelől következő a tüdővészesek átlagos étrendje: *Reggel* 7—8 *ó.* Tejes kávé, vagy tejes tea, vagy cacao-forrázat, javalatok szerint; kétszersült vagy zsemlye vajjal s kávé-sütemény a jóllakásig, erre egy pohár tej kortyonként. *D. e.* 10 *ó.* 1—2 pohár tej kortyonként elfogyasztva, vagy 1 üveg kumys (jól helyettesítheti ezt a nálunk kapható kephir), vajas kenyér; külön javalatra bouillon tojással és vajas kenyér, vagy hideg hús és vajas kenyér, 1 pohár borral; ha lehet még ezután 1 pohár tej kortyonként. *Déli* 1 *ó.* Ebéd, mely áll sültből, főzelékből és csemegéből; italul bor tisztán vagy Seltersi (nálunk szolyvai, bikszádi, bártfai Orvos, v. luhi Margit források) vízzel. *D. u.* 4 *ó.* 1 pohár frissen fejt tej vagy kumys (kephir), sonkás-vajas kenyér, 1 pohár borral, vagy 1 pohárka cognac-al. *Este* 7—7½ *ó.* Meleg húsétel burgonyával, rizszsel, metélttel, vagy hideg hús, vagy szárnyassült saláta és compote-tal. Bor. *Este lefekvés előtt* 1 pohár tej egy kávéskanál cognac-kal.

4. Heveny gyomor- és bélhurutban szenvedők étrendje.

Ha a gyomor nagyon hyperaestheticus (hányás, fájdalmak), koplaljon a beteg 1 napig, legfeljebb jéglabdacsok, vagy jeges víz, vagy behűtött szénsavas víz, orosz tea adassék neki evőkanalankint; másnap már nyujtható behűtött tojásfehérjés víz ½ ór. 2—3 evőkanállal. A hányás szűntével megengedhető nagyobb mennyiségű

*) Dupla malátasör a Kőbányai polgári serfőzdéből. (L. szemben levő oldalt.)

tojásfehérjés víz, kevés sovány és tiszta rántott leves (kömény nélkül). További javulás beálltával rántott leves tojással, lágytojás, borjúvelő, főtt galamb, sült csirke fehér húsa rendelendő. Marhahús, tésztaneműek csak később. Tej tapasztalat szerint nem tesz jót!

5. *Idült gyomorbántalmakban szenvedők étrendje.*

a) Idült gyomorhurut, idült dyspepsia. Étrend a szerint határozandó meg, amint a nyálkahártya vérbő, v. vérszegény, vagy izgalmi tünetek, v. atonia vannak jelen, v. csökkent a gyomorsav elválasztása, v. fokozott az, v. esetleg erjedési folyamatok jelei mutatkoznak.

Általános szabályok: óra szerinti pontos étkezés, lassú evés, az ételek jól megrágandók, hiányos fogazat rendbe hozandó! Kerülni kell a hideg és forró ételeket és italokat; egyszerre keveset szabad csak enni; száműzni kell a komplikált ételeket.

Ha *vérszegény a nyálkahártya*, vagy ha *dyspepsia atonica* van jelen, könnyű, de kissé izgató animalis étrend van javalva; erős húslevesek, esetleg LIEBIG-kivonattal, barna leves, sovány sódar, csirkesült, szárnyas vad, borjúsült, tej, tejben rizs, pirított fehér buzakenyér vagy zsemlye, kétszersült, (barna kenyér kerülendő), könnyű piros bor vagy fehér bor vízzel. Izgató hozzátétel az ételekhez lehet konyhasó, szegfűszeg, macisvirág, zimmet, kevés bors, szerecsendió (paprika nem).

Ha a *nyálkahártya vérbő* vagy ha *hyperaestheticus*, szigorúan kerülni kell az izgató anyagokat, mint a füszereket, szeszeket, erős húslevest, fekete kávét; elvetendők a könnyen erjedő ételek, italok is. *Czélszerüek*: tej, zsírtalanított cacao forrázata, gyenge tea lefölözött tejjel, tejleves, rántott leves (kömény nélkül), babliszt- és borsóliszt-leves, becsináltak (nem savanyúan), hideg csirkesült, hideg borjúsült, tejben rizs és dara, kétszersült, pirított zsemlye. Étkezés ritka legyen, legfeljebb 3-szor napj.

Ha *erjedés* van a gyomorban, az étrend általában olyan legyen, mint azt az imént előadtuk, csak szigorúan kerülni kell a zsirokat, amylaceákat, cellulose tartalmú ételeket, édességeket, édes bort, liqueurt, sört, tejet (!), tejes ételeket; füstölt húsok ajánlatosak.

b) Hyperchlorhydria esetén csak meleg vizet és egyéb italokat igyék a beteg. Hideg italok szigoruan tilosak. Ha a gyomor üres

---

és fájdalmi rohamok jelentkeznek, 3 deczi meleg vizet vagy egy pohár langyos tejet igyék a beteg. Kerülendők: nyers gyümölcs, nagyon sós ételek, bors, paprika, mustár, retek, hagyma, torma, eczet s minden füszer, épp úgy szeszes italok, kül. erős szeszek. 3 óránként mérsékes étkezés. Korányi Sándor báró klinikáján a köv. étrend szokásos:

Reggeli: Tej, tejes cacao, tejes thea. *Tizórás*: Tojás, nyelv, sonka, pirított kenyér, kétszersült. *Ebéd*: Húsleves, 100—150 gr. sülthús. Borjúmirigy. Borjúvelő. Hal. Burgonyapurée. Rizs. Paraj. Karfiol. Sárgarépa. Kalarábé. *Délután*: Tejes cacao vagy thea kétszersült. *Vacsora*: Hideg hús, nyelv, sonka, vaj, tojásétel. *Italúl*: Szolyvai, Luhi Margit viz. Közben, valamint éjjel is gyomorégés esetén 1—1 kis pohár tej.

c) *Dyspepsia nervosa*. Fő az általános kezelés. Roborans, könnyű étrend, olyanforma, mint midőn hyperaesthetícus a gyomornyálkahártya.

d) *Ulcus ventriculi*. Erőművi-, vegyi-, hőingerektől gondosan óvni kell a fekélyt s így persze a gyomrot. Csak folyékony és könnyen emészthető ételek nyujtassanak, főleg tej (!!); lehet adni Leube-féle húsoldatot, Kemmerich-féle húspeptont, tojáshabot is. A súlyos tünetek múltával félfolyékony vagy laza összeállású ételeket is meg lehet engedni; ilyenek a csirke- és borjú-becsináltak (de nem savanyúan), főtt galamb, főtt borjúvelő, főtt borjúkedesz (brizli), sódarvakarék, tejben rizs, kétszersült. Vérzés esetén jéglabdacsok, jéghólyag a gyomorra, koplalás, végbélen át táplálás; vérzés szüntével egyideig csak hideg, esetleg jeges tej. Korányi S. báró klinikáján a köv. étrend szokásos:

	I.	II. javulás esetén	III. további javuláskor	IV. reconvalescentia
Regg. 8 ó.	250 gr. forralt tej, 1 cakes	250 gr. forralt tej, 2 cakes	500 gr. tej, kétszersült	500 gr. tej, kalács
R. 10 ó.	250 gr. üres húsleves, 1 cakes	250 gr. tej, 2 cakes	Húsleves tojással, 50 gr. kalács, 100 sódar	Húsleves tojással, kalács, 100 gr. hideg hús
D. u. 1 ó.	200 gr. húsleves egy tojással, egy cakes	200 gr. húsleves egy tojással 100 gr. borjúvelő v. mirigy v. fiatal csirke	Húsleves velővel, 100 gr. beefsteak burgonya puréevel 50 gr. kalács	Húsleves, borjúvelő v. kis csirke, sovány hal, roastbeef, burgonya purée, v. rizs, kalács
D. u. 4 ó.	250 gr. tej	250 gr. tej, 2 cakes	250 gr. tej, 3 kétszersült	250 gr. tej, 3 kétszersült
D. u. 7 ó.	200 gr. húsleves egy tojással, egy cakes	200 gr. húsleves egy tojással, 100 gr. főtt borjúvelő v. mirigy v. fiatal csirke	Kis sült csirke, burgonya purée, 250 kalács	100 gr. sülthús, burgonya purée, rizszsel, kalács
Éjjel	250 gr. tej	250 gr. tej	250 gr. tej	250 gr. tej

e) Gastrectasia. Folyadékoknak egyszerre nagyobb mennyiségben való felvételétől lehetőleg tartózkodni kell: kerülendők a könnyen erjedő és puffasztó ételek, italok. Ajánlhatók: híg tojás, sovány sódar, hideg sovány szárnyas-, borjú-, marha-sült, levesbe főtt húspuréek, geléek, rizs, darapép, burgonyapurée, húspepton, cacao, pirított semlye. Szeszes italok lehetőleg kerülendők.

f) Carcinoma ventriculi. A szenvedések enyhítése mellett a táplálat lehetőleg fentartandó folyékony, nem izgató, könnyen emészthető ételek segélyével, milyenek a LEUBE-féle húsoldat, somatose, KEMMERICH-féle húspepton, vad háché, borjú háché, rizs, híg tojás, jeges tej, tojásfehérjés víz, kétszersült. Mindez napj. többször, de mindig kis mennyiségben adandó. Élvezeti szerek közül megengedhető a tea; erősítőnek jó az ó-bor (nem édes bor). Szomjúság és égető érzés ellen kanalankint jeges víz. Ha végbélen át táplálás szükséges lenne l. klysma cz. a.

6. *Diarrhoea chronicában szenvedők étrendje.*

Kerültessenek: gyümölcs, organicus savakat tartalmazó ételek és italok, szénsavas vizek, czukros dolgok, kávé, tej, főzelékek, zsirok, fekete kenyér, durva összeállású ételek, sós ételek, fűszerek. *Előnyösek:* amylaceák s azokkal készült levesek, nyers hús- és sódarvakarék, fehér húsok, westfáliai sódar, híg tojás, tojásfehérjés víz, fanyar piros bor, áfonyabor, hosszan állott orosz tea (czukor nélkül), makk-kávé. *Szabály:* órára étkezni, egyszerre keveset enni (inkább többször napjában), kevés folyadékot inni. Korányi S. báró klinikáján a következő étrend szokásos: *Reggeli:* Thea, cacao, makkcacao, kétszersült, (tej). *Tizórás:* Cacao, kétszersült. *Ebéd:* Nyákos leves, darás leves, zablisztleves, sagoleves. Könnyű sovány sült hús. Burgonya purée. Sovány hal. Vörös bor. Áfonyabor. Pirított zsemle. *Délután:* Cacao. Kétszersült. *Vacsora:* Sovány könnyű hideg hús, nyelv. Lisztes leves, nyákos leves. Dara. Rizs. Pirított zsemle. Kétszersült. Vörös bor vagy áfonyabor. *Italul:* Kevés víz, rizsvíz, hideg thea. *Kerülendők:* Gyümölcs, főzelékek, saláták, tej, tésztaneműek, zsiros ételek, fekete kenyér, sör, fehér bor, erősebb szeszes italok. Sok folyadék. — Hasát tartsa melegen!

7. *Szokványos székszorulásban szenvedők étrendje.*

A bél peristaltikáját fokozó tápszerek lehetőleg bőven nyújtassanak; legalkalmasabb a vegyes koszt. *Előnyösek:* friss hideg víz

egyszerre bőven (főleg reggel éhgyomorra), vagy kortyonként, de hosszabb időn át, celluloseban dús főzelékek (tök, sárgarépa, paraj, paradicsom), friss gyümölcs, gyenge fehér bor, iró, méz, korpakenyér, Graham-kenyér, tej tejczukorral édesítve, sardella, caviár, füstölt sonka. Kerültessenek: piros bor, tea, cacao, chocolade, rizs, dara, burgonya. Korányi Sándor báró klinikáján a következő étrend szokásos: *Éhgyomorra:* Pohár hideg víz. Sült alma, füge, szőllő, eper, málna. *Reggeli:* Kávé. Zsemle vajjal és mézzel. *Tizórás:* Vajaskenyér, sonka. *Ebéd:* Leves, hús vagy hal. Sok könnyű főzelék. Sok gyümölcs. Édes tészta. Sajt vajjal. Graham kenyér. *Délután:* Vajas kenyér, alma vagy körte. *Vacsora:* Sonka, hideg hús. Félliter sör. Barnakenyér vajjal. Graham kenyér. *Lefekvés előtt:* Gyümölcs (alma, szőllő, füge, eper, málna). *Tiltott ételek:* Káposzta, vörös káposzta, vörös bor, cacao, fehér kenyér. — Hashajtót orvosi rendelés nélkül ne használjon, szükség esetén inkább beöntést csináljon. — Sokat mozogjon. — Próbálja meg naponként reggeli után székletét elvégezni.

8. Scorbutban szenvedők étrendje.

Ajánlatos ételek: burgonya (! !), friss vagy conserv zöldségneműekből készült ételek, friss hús, húskivonattal készült erős levesek, nedvdús gyümölcs, nyáron az itthon termettek, télen czitrom, narancs. *Ajánlatos italok:* limonade (! !), bor, sör.

9. Köszvényes bántalmakban szenvedők étrendje.

Az ajánlott étrendek közül ma leginkább az Ebstein-féle van alkalmazásban, mely szerint a tápanyagok bevitele általában mérséklendő, kerülendők a szénhydratok, tehát a czukor és az amylaceák; a zsirok bevitele mérsékelt mennyiségben meg van engedve, ezek t. i. ha más tápanyagokkal kevertetnek, a jóllakottság érzetét gyorsabban létrehozzák. Különben vegyes legyen az étrend, de purinszegény. Kövér húsok kerülendők. A gyümölcs a tapasztalás

szerint jót tesz a köszvényeseknek. Sör legyen eltiltva, bor megengedhető napj. két kis pohárkával. Tiszta vizet vagy gyenge égvényes ásványvizet igyék a beteg napj. 2—3 litert. Kávé, tea, cacao, chocolade mérs. mennyiségben meg vannak engedve. A részletes étrendet l. alantabb az EBSTEIN-féle soványító étrend czíme alatt. Kiadós testmozgás szigorúan követeltessék; ha az activ mozgás ki nem vihető, massage rendelendő el. Különben individualizálni kell. Korányi Sándor báró klinikáján a követk. purin szegény étrend szokásos:

Reggeli: Tej, tejeskávé, thea, cacao, sült alma. Zsemle, kétszersült. *Tízórás:* Tojás, tej, zsemle. *Ebéd*: Hamisleves zöldséggel, tojással. Tészták. Burgonya. Gesztenye. Főzelékek. Saláták. Gyümölcs. Sajt, vaj. Kenyér. *D. u.*: Tej, tejeskávé, thea, cacao, zsemle. *Vacsora*: Tojás. Tej, tejes ételek, aludtej, kefir. Gyümölcs. Sajt, vaj, kenyér.

10 Diabetes mellitusban szenvedők étrendje.

Csak az étrend szigorú megtartása biztosítja a jó eredményeket.

Tiltott dolgok: répa-, nád-, szőllő- és tejczukor, amylaceák, valamint ezekkel készült vagy ezeket tartalmazó ételek és italok, p. o tészták, torták, kenyér, tejes kávé, édes gyümölcs, burgonya, édes bor, sör, liqueur, pezsgő, cacao, chocolade. Ételek, italok édesítésére használhatók inosit, mannit, laevulose, glycerin, saccharin (l. e cz. a. vénygyűjt.).

Megengedettek: bármily mennyiségben lisztet nem tartalmazó levesek, minden fajta húsétel bőséges zsírral (de lisztet tartalmazó mártások nélkül), aspik, sajtok, tojás, tojásételek; mérsékelt mennyiségben zöld saláta, paraj, spárga, kalarábé, carfiol, zeller, kis retkek, gomba, zöld bab; kis mennyiségben aludt tej, tejfel, kephir, tejsürű, idős sajtok, savanyú gyümölcs (ribizke, eper, málna, savanyú narancs), dió, mandula; továbbá fekete kávé, tea, limonade, mindhárom esetleg saccharinnal édesítve; savanyú borok. Kenyér helyett készíttessünk *diabetes-kenyereket*, milyenek a SEEGEN-féle *mandulakenyér*, vagy a KÜLZ-féle *inulinkenyér*. A SEEGEN-féle mandulakenyér következőleg készítendő. Mozsárban 1/2 kilo hámozott édes mandulát 3/4 órán át finomra kell törni, amint csak lehet; a mandulaliszt sok czukrot tartalmazván, belőle a czukrot úgy kell eltávolítanunk, hogy a lisztet vászonzacskóba kötjük s a zacskót 1/4 órára forrásban levő vízbe helyezzük, miután a vizet néhány csepp eczetsavval vagy erős eczettel megsavanyítottuk. A czukortól megszabadított mandulalisztet most 100 gm. vajjal s 2 egész tojással jól összekeverjük s e keverékhez hozzáelegyítünk 3 tojássárgát és kevés konyhasót. Ha ez megtörtént, 3 tojás fehérjét habbá verjük s a

tésztával összehabarjuk. Az így elkészült tésztaanyagot vajjal kikent formába helyezzük s enyhe tűznél megsütjük. A KÜLZ-féle *inulinkenyér* következőleg készül: 50 gr. inulint vízfürdőn porczellán-csészében kevés meleg vizzel és mintegy 30 grmnyi tejjel, 4 tojássárgával s kevés konyhasóval péppé kell összehabarni. Ezután habot kell verni 4 tojás fehérjéből, mely habot az előbbi péppel erősen össze kell elegyíteni. Az így elkészült tésztaanyagot vajjal kikent pléhformában meg kell sütni. Kitünő készítmény a HUNDHAUSEN-féle *aleuronat* kenyér, mely aleuronat lisztből készül; az aleuronat buzából készült növ. fehérje, mely 80—90% növ. fehérjét és kb. 5% szénhydrátot tartalmaz. Az aleuronatlisztet egyenlő mennyiségben keverve buzaliszttel, a belőle készült kenyér 50% növ. fehérjét és 30% keményítőt tartalmaz Legjobb izű kenyér készül 1 rész aleuronatból és 2—3 rész buzalisztből.*) Ajánlatosak a RADEMANN-féle sütemények; ezek liszt, vaj és dióból, vagy liszt, vaj és mandolából készülnek, kevés szénhydrátot és sok zsírt tartalmaznak; tápláló értékük nagy. *Különösen értékes ételek* a czukorbeteg kosztjában (Noorden és Hirschler-Terray után): növényi olajok, vaj, szalonna, tejföl, sajt (Gervais, Neufchatel, Stracchino), szafaládé, sonka, kövér sertéshús, füstölt marhanyelv, zsiros sajtok, tojás sárgája, libahús, ángolna, caviár, kövér lazacz frissen v. füstölve, RADEMANN féle sütemények.

Diabeticus egy napi étrendje p. o a következő lehetne: *Reggel* 7—8 *ó.* Csésze tea vagy kávé tejszínnel, saccharinnal (l. e cz. a. vénygyűjt.) s egy db. diabeteskenyérrel. *Délelőtt* 10—11 *ó.* Beefsteak ökörszemmel s 1 pohár piros bor. *Déli* 1—2 *ó.* Húsleves tojással; kevés főzelék a megengedett zöldségneműek közül, de liszt (rántás) és czukor nélkül elkészítve; sült bőven, hozzá zöld saláta (czukor nélkül készítve); tojáshab felfujt mannittal vagy saccharinnal édesítve, kevés dió, savanyú gyümölcs, savanyú bor. *Délután* 5 ó. Fekete kávé tojássárgával és esetleg saccharinnal, 1 db. diabetes kenyér. *Este* 8 *ó.* 2 db. sardina, vagy 2 db. híg tojás, utána sült vagy hal sajt, vizes bor, tea, esetleg saccharinnal vagy mannittal édesítve.

11. Vesebetegek étrendje.

Korányi S. báró klinikáján a köv. étrend szokásos: *Reggeli:* Tej, kávé, cacao, thea, kétszersült. zsemle, vaj. *Tízórás:* Tej. cacao, kefir, savó. *Ebéd:* Főzelék (karfiol, paraj, spárga, sárgarépa, kelkáposzta, borsó, lencse, bab) burgonya, rizs, dara, kenyér, édes tészta, gyümölcs. *Délután:* Tej, kávé, cacao, thea, kétszersült, zsemle, vaj. *Vacsora:* Tej, tejes étel, gyümölcs. *Kiegészités. Tízórás:* Tojás, leves. *Ebéd:* Húsleves, hamisleves, csirke, borjú-, marhahús, sós tészta. *Vacsora:* Tojás, hús, leves. *Kerülendők:* Sózott és fűszerezett ételek. Retek, hagyma, zeller. Sör, bor. Erősebb szeszes italok. Sajtok. — Testét, főleg lábait, hasát melegen tartsa, meghűléstől óvakodjék! — Kifáradást, megizzadást kerüljön!

---

*) Ezen, valamint az összes diaetétikai tápszereket Glasner udvari szállító árúsitja. (Budapest, VI., Király-utcza 56.)

12. *N és NaCl-szegény fűszermentes étrend.*

Korányi Sándor br. klinikáján szokásos: *Reggeli*: Tej, kávé, cacao, thea, kétszersült, zsemle, vaj. *Tízórás*. Tej, cacao, kefir, savó. *Ebéd*: Főzelék (karfiol, paraj, spárga, sárgarépa, kelkáposzta, kalarábé, káposzta, borsó, lencse, bab) burgonya, rizs, dara, kenyér, édes tészta, gyümölcs. *Délután*: Tej, kávé, cacao, thea, kétszersült, zsemle, vaj. *Vacsora*. Tej, tejes rizs, gyümölcs. *Kiegészítés*. *Reggeli*: Tojás, leves. *Ebéd*: Húsleves, hamisleves, csirke-, borjú-, marhahús, sós tészta.

13. *Lipomatosisban (hájkór, túlságos kövérség) szenvedők étrendje.*

Soványító gyógymód, illetve étrend, többféle áll rendelkezésünkre, mindenik terhes, sőt néha kínos is a betegnek, mindeniknek vannak hátrányai, de ha szigorúan megtartatnak, mindenikkel lehet eredményeket elérni.

a) *Banting-Harvey*-féle gyógymód. Főelve a zsirok és szénhydrátok elvonása. *Reggel*: orosz tea vagy kávé, tej és czukor nélkül, 50 grm. sovány sódar vagy hideg hús, Graham-kenyér. *Délben*: 60—100 grm. sovány hús (marhahús, vagy vad, vagy szárnyas, vagy hal), friss zöld főzelék (sós vízben megfőzve, vaj vagy rántás nélkül), savanyú gyümölcs párolva (czukor nélkül), 2—3 pohárka piros vagy fehér bor. *Délután*: 1 pohár tej czukor nélkül, 1—2 drb kétszersülttel *Este*: 40 grm. sovány sült vagy hal, 1—2 pohárka bor. Különben testsúly, alkat, klima, évszak szerint módosítandó az étkek és italok mennyisége. Nagyobb fokú erőhanyatlás esetén a gyógymódot meg kell szakítani. Testmozgás szükséges.

b) *Ebstein-féle gyógymód*. A betegek szivesebben alávetik magukat ezen gyógymódnak, mint a Banting-félének. Szigorúan eltiltandók a szénhydrátok (tészták, czukor, édességek, burgonya); egyedül kenyér van megengedve 80—100 grm. pro die. Zsirok nemcsak meg vannak engedve, sőt rendelendők, ezek u. i. étkekhez keverve hamar előidézik a jóllakottság érzetét. Étkezés 3-szor napj. Étrend a következő: *Reggel* $7^{1}/_{2}$ *ó*. Nagy csésze orosz tea czukor, tej és rhum nélkül, 50 grm. fehér pirított kenyér, vagy fekete kenyér bőven vajjal. *Délben*. 120—180 grm. tiszta húsleves, melléje vagy beléje

csontvelő (kenyér nélkül), 120—150 grm. kövér főtt vagy sült hús, zsiros mártással, zöld főzelék angolosan készítve mérsékelt mennyiségben (kizárva: burgonya, sárgarépa, répa), saláta, sült alma, vagy friss alma, vagy meggy-kompót czukor nélkül elkészítve. 2—3 pohárka könnyű fehér bor. Ebéd után nagy csésze erős orosz tea keserűen. *Este*: nagy csésze orosz tea keserűen, hozzá egy drb híg tojás, vagy kevés zsiros sült, vagy kövér sódar, vagy hal; 30 grm. kenyér, sok vajjal, néha kevés sajt, friss gyümölcs. Kerülje a beteg az ételek erős sózását, fűszerezését. Ha dyspepsia jelentkeznék, a mi nem ritkaság, a táplálék soványabb legyen.

c) Oertel-féle gyógymód. Főleg a lipomatosis azon eseteiben ajánltatik, midőn a szíven történt zsírfelhalmozódás folytán szívgyengeség s így keringési zavarok vannak jelen. Leyden és Lichtheim buvárlatai óta szívbántalmak eseteiben a javalatok nagyon meg vannak szorítva. A gyógymód három részre oszlik: 1 *Étrend.* Főelv a víznek lehető megvonása, hogy így a test víztartalma csökkentessék, továbbá oly táplálék nyújtása, mely a zsír felrakodásának nem kedvez, de a test fehérjetartalmát gyarapítani tudja. Ily étrend lenne a következő: *Reggel.* 120 gram. tea vagy fekete kávé, 30 grm. tejjel, 5 grm. czukorral és 35 grm. buzakorpa-kenyérrel. Víz semmi. *Délben.* Az egyéniség szerint semmi leves, vagy legfeljebb 100 grammnyi, 200—250 grm. főtt vagy sült marhahús, vagy borjúhús, vagy vad zöld salátával, 25—50 grm. friss zöld főzelék sós vízben megfőzve (vaj vagy rántás nélkül). 25 grm. kenyér, vagy helyette ugyanannyi tésztanemű, 100 grm. friss gyümölcs; italul eleintén 1—$1^1/_2$ decilit. sör, vagy gyenge fehér bor, később semmi ital. *Délután*, 100 grm. fekete kávé, 25 grm. tejjel, 5 gramm. czukorral, egy-két korty víz. *Este.* 2 híg tojás, 150 grm. sült, 25 grm. zöld saláta, 10 gram. sajt, 25 grm. kenyér, kevés gyümölcs, 2 decilit. bor és 1—2 korty víz. A szomjúság ezen étrend mellett erősen kinozza a betegeket, collapsus néha előfordul. 2. *Rendszeresen végzett testi munka*, mely főleg abból áll, hogy a beteg állapotához képest majd sík úton, majd emelkedő utakon sétálva (Terrainkur), fokozatosan emelni igyekszik szívizomzatának munkáját. 3. *Utógyógymód*, melynek czélja megakadályozni a már megfogyott testnek újra hízását, miért is az el nem hanyagolandó rendszeres testi munka mellett a táplálék a fenti elvek értelmében választandó meg.

14. Hizlaló gyógymód.

Javalatok: idült betegségek utáni nagy súlyfogyás, olygaemia, chlorosis, vérvesztések utáni kimerülés, hysteria bizonyos alakjai, neurasthenia, vándorvese (enteroptose).

Ellenjavalatok: csillapíthatlan hányás, hystericus görcsök, agyizgalmak, külömböző elmebántalmak.

A czél a betegnek testsúlyát, táplálatát javítani. A gyógymód 4—6 hétig tart; ha a beteg azt nem tűrné, az vagy megszakítandó, vagy egészen megszüntetendő. A beteget szokott környezetéből lehetőleg el kell távolítani és melléje kellemes, értelmes és ügyes ápoló személyzetet rendelni. Nyugodt, ágyban fekvés a gyógymód 2—3 első hetében szigorúan követeltessék; ezután is a nap legnagyobb részét a beteg ágyban töltse. Az aktiv testmozgást a passivnak kell helyettesítenie, ezért naponta 1/2—1 órai általános massage-t kell elrendelni, melyet a beteg neme szerint férfi vagy nő végezzen; ezenfelül az orvos napjában egyszer gyenge faradikus árammal villamozza a beteget.

A tápláték mennyiségét fokozatosan kell emelni. Az első napokban túlnyomólag tej nyujtassék, és pedig 2 óránként 60 grm. A 3—5-ik napon már 1 1/2—2—3 litert tegyen ki az elfogyasztott napi tejmennyiség. A tejet a betegek kortyonként lassan igyák hideg vagy meleg tej alakjában. Ha a beteg undorodnék a tiszta tejtől, akkor ahhoz kevés tea vagy kávé vagy cognac teendő. Ha a kizárólagos vagy túlnyomó tejétrend kezdetben már nem sikerül, czélszerűbb azt nem erőszakolni, hanem elejétől fogva a bőven nyújtott tej mellett azonnal vegyes kosztot adni, (Binswanger.). 6 nap mulva köv. legyen az étrend: *Reggel* 7 *ó.* 1/2 liter tej, mely 1/2 óra alatt kortyonként fogyasztandó el, 8 *ór.* 1/3—1/4 liter tejszínes kávé, fehér kenyér vagy kávésütemény vajjal, 80 grm hideg sült, 1 tányér zsírban kisütött burgonya (pommes de terre frittes). 10 *ór.* 1/2 liter tej kétszersülttel. *Déli* 12 ór. 1/2 liter tej, mely 1/2 óra alatt fogyasztandó el. 1 *ór.* Húsleves, sült bőven, főzelék, édes tészta, kompót. 3 *ór.* 30 *p.* 1/2 liter tej kortyonként, 5 *ór.* 1/2 liter tej, vajas kenyér, 80 grm hideg hús. 8 *ór.* Meleg sült, kenyér vajjal, 1/2 liter tej. 9 *ór.* 30 *p.* 1/2 liter tej, kétszersült.

Levesekben, húsokban, főzelékekben, édes tésztákban változatosság. Korányi Sándor báró klinikáján a köv. hízlaló étrend szokásos: *Reggeli*: 1/2 liter tej, zsemle sok vajjal és méz. *Tízórás*: 1/3 liter tej. Kenyér, sok vajjal. Lisztes leves. *Ebéd*: Leves (tojással, tésztával, maccaronival). Lisztes leves. Hús burgonyával. Édes befőtt. Tészta. 1/2 liter sör. *Délután*: Cacao vagy 1/2 liter tej, vajas kenyér. *Vacsora*: Lisztes leves, sonka, nyelv. Marhasült. Szelet. Rizs. Burgonya. Befőtt-gyümölcs. Tea tejszínnel. Kenyér sok vajjal. *Este* 1/2 10-kor 1/3 liter tej, 1—2 kétszersült.

---

15. Vérszegények táplálása.

Vérszegény, chlorosisos felnőtteknek vagy gyermekágyból üdülő nőknek, továbbá vérszegény, rhachitises stb. gyermekeknek a vasas gyógyszerek mellett oly tápanyagokból igyekezzünk az étrendet összeállitani, *melyek tetemes Fe-tartalmúak.*

Tápanyagaink vastartalma. Abderhalden táblázata.

100 gm. *száraz* anyagban van milligm. Fe.			
	mgm.		mgm.
Czukor	0·0	Kelkáposzta (belső levelek)	5·6
Tojásfehérje . . .	0·0	Kelkáposzta (külső levelek)	17—38
Méz	1 2	Burgonya	6·4
Piros cseresznye . .	1·2	Borsó	6·2–6·6
Rizs	1—2·5	Bab	8·3
Narancs	1·5	Földi eper	8·1—9·3
Fehér kenyér . . .	1·5	Búzakorpa	8·8
Buzaliszt.	1·6	Lencse	9·5
Fekete cseresznye .	1·9	Mandula	9·5
Alma	1·9	Mogyoró	12·7
Körte	2·0	Marhahús	16·9
Tehéntej	2·3	Spárga	20 0
Asszonytej	2·3—3 1	Tojássárgája . . .	10—24
Cacaomag	2·5	Spenót	33—39
Málna	3·7—3·9	Disznóvér	226
Rozs	3·7–4 9		
Árpa	4·5		
Búza	5·5		

Dr. Krompecher Ottó táblázata növényi tápanyagok vastartalmáról.

1000 gm. száraz anyagban Fe_2O_3 alakjában kiszámított Fe-tartalom.

1000 gm. *száraz* anyagban van Fe_2O_3 gmokban			
	gm.		gm.
Virágkel	0.02	Zöld borsó	0·14
Fekete retek . . .	0·04	Tök	0 14
Vörös répa	0·05	Fokhagyma	0·19
Ugorka	0·05	Vöröshagyma . . .	0·21
Bab	0·06	Tejgomba	0·25
Paradicsom	0·06	Articsóka	0·29
Káposzta	0 07	Sóska	0·31
Zöld paprika . . .	0·07	Endiviasaláta . . .	0·39
Zeller	0·11	Poréhagyma . . .	0·44
Fejes saláta	0·14	Kelkáposzta . . .	0·49
Petrezselyem . . .	0·14		

16. Ca-fogyásban szenvedők v. fokozott Ca-ot igénylők táplálása.

Növő v. rhachiticus gyermekeknek, szoptató és gravid nőknek vagy csontlágyulásban, osteoporosisban szenvedőknek fokozott Ca-szükségletüknek megfelelően keressük ki étrendjük számára a legtöbb Ca-ot tartalmazó ételanyagokat s gondoskodjunk elegendő Ca-ot tartalmazó ivóvizről (l. földes ásványvizek).

Tápanyagaink Ca-tartalma:

100 gm. *száraz* anyagban van Ca kiszámítva CaO-alakjában			
	mgm.		mgm.
Czukor	0	Fekete cseresznye .	123
Méz	7	Cacaomag	126
Marhahús	29	Tojásfehérje . . .	130
Disznóvér	33	Vörös cseresznye . .	136
Fehér kenyér . . .	46	Borsó	137
Búza	65	Asszonytej	243
Rozs	62—71	Tojássárgája . . .	380
Alma	66	Málna	404
Graham kenyér . .	77	Narancs	575
Körte	95	Kelkáposzta . . .	717
Burgonya	100	Földi eper	873
Rizs	103	Tehéntej	1510

XVI. Az egészséges és beteg gyermek étrendje.

Irta: *Bókay János* dr.
egyetemi ny. r. tanár, a „Stefánia" gyermekkórház
igazgató-főorvosa.

1. *A gyermek táplálása az első életévben.*

A legtermészetesebb tápláléк az anyatej. Az anya nem szoptathat, ha gümőkóros, vagy nagy fokban vérszegény; nem szoptathat oly betegségek esetén sem, melyek nagy mértékben gyengítik (idült veselob, diabetes stb.). Ideges bántalmak, -mint erősebb hysteria, epilepsia hasonlókép tiltják a szoptatást. Veleszületett syphilisben szenvedő csecsemőt szoptassa az anyja, ha a szoptatásra különben képességgel bír.

Az anyatej legjobban dajkatejjel pótolható. Dajkaválasztásnál a dajka gyermeke mindig megvizsgálandó, éppúgy a dajka is syphilis, gonorrhoea. tuberculosis tekintetében. Újszülöttnél hat-nyolcz hetes tejű dajkának előnyt adunk, hogy a congenitalis lues-t a dajka gyermekénél kizárhassuk. A dajka életkora húsz-harmincz év között álljon; előnyben részesüljön a másodszor szülő.

A szoptatás rendszeresen történjék, és pedig: 3½—4 óránként. 24 órában 5—6-szor szopjék a csecsemő. A havi vérzések nem akadályozzák a szoptatást. Újabb terhesség a fokozatos elválasztást, illetőleg a szoptatónő változtatását teszi szükségessé.

Az elválasztás lassan, fokozatosan, négy-nyolcz hét alatt történjék. Az elválasztásra legalkalmasabb időszakok az ősz és a tavasz. Legjobb, ha az elválasztást a 7-ik hóban kezdjük meg bouillongrízzel, majd fokozatosan egy-egy szopást helyettesítünk megfelelő higítású tejkeverékkel. Diarrhoea ablactatorum szükségessé teheti a gyermeknek újból emlőretételét.

A mesterséges táplálásra legalkalmasabb tápszer a tehéntej (a szamártej vegyi összetételét illetőleg közelebb áll a női tejhez, de nehezen hozzáférhető). A tehéntejet jól felforralva adjuk a csecsemőnek; a felforralás pontosan végezhető a Soltmann-féle tejforralóval, még jobban a Soxhlet-féle tejsterilizáló-készülékkel. (*A forralás tartama a Soxhlet-féle katlanban tíz perczet ne haladja túl!*) Ott, hol sterilizált tejet költségkimélés végett nem alkalmazhatunk, ajánljuk a tejnek ismételt felforralását (használat előtt a tej-adag újból felforraltatik). A forralt tehéntejnek forralt vízzel higítása az első élethónapokban kb. következőkép történjék:

Az 1-ső napon táplálékot nem nyujtunk, csak sacharinnal édesitett orosz teát,

a 2-ik naptól a 4-ik hétig 2 rész víz + 1 rész tej,

a 4-ik héttől a 4-ik hónapig 1 rész víz vagy nyákos leves + 1 rész tej,

a 4-ik hónaptól a 9-ik hónapig $^2/_3$ rész víz vagy lisztleves + 1 rész tej,

a 9-ik hónaptól kezdve tiszta steril tehéntejet kaphat a gyermek.

A tiszta, valamint a higított tehéntejet közönséges czukorral vagy Soxhlet-tápczukorral édesítsük meg. Két decziliter tejre vagy tejkeverékre egy koczkaczukor, ill. egy késhegynyi Soxhlet-tápczukor vehető. A hetedik hónaptól kezdve a tejet makk-kávéval vagy árpa-kávéval keverhetjük össze.

A tehéntejet a csecsemőnek szopóüvegből adjuk. *A legjobb szopóüveg az, melynél a palaczkra a kautschukszopóka egyszerüen reáhuzatik.* Használat után a szopóüveg pontosan kitisztíttassék s *a szopóka a tisztítás után kiforraltassék* s elzárható üvegedénybe helyeztessék. A Soxhlet-féle szopóüveg előnye az, hogy belseje mindenütt legömbölyített és így könnyen tisztítható. Sörétet a palaczk tisztítására használni nem szabad.

Pépeket mesterséges táplálásra a 7—8-ik hónapig ne engedjünk használni. Ezen időn túl kétszersültből, valamint pirított zsemlyehéjból tejjel készült pép adható, de természetesen csak akkor, ha a gyermek emésztése rendes.

Gyermeklisztеket (Nestle, Kufeke, Mellin) az első élethónapokban ne rendeljünk; a 4-ik hónaptól kezdve a gyermeklisztеket a gyermekek általában jól tűrik.

Tiszta húslevest a gyermek már a 6-ik hónaptól kezdve kaphat. Tojást, húst az első életévben ne adjunk, ellenben finomra tört főzelékeket (spenót, sárgarépa, burgonya) a 7-ik hó után a húsleves mellé rendeljünk el. Úgyszintén főtt gyümölcsöket (compot), gyümölcslevet.

2. *A gyermek táplálása a második életévben.*

A táplálék álljon a következőkből: Forralt tehéntej, esetleg keverve makk- vagy árpakávéval vagy cacaoval, legfeljebb egy liter 24 órában, húslevesek, becsinált lé, áttört paraj, hüvelyes vetemény purée-alakban, jól kisütött zsemlye, fehér kenyér, kétszersült, gyermeklisztekből készült pépek, tejes ételek, könnyű soufflék,

---

főtt gyümölcsök. Étkezés 24 óra alatt ötször. Túlságos hosszú szünetek nem czélszerűek, mert különben a gyermek mohón eszik. A második év második felében eleinte húshoz, majd tojáshoz szoktatjuk a gyermeket. Kezdetben csak borjú-, szárnyashús sütve, apróra vagdalva. A gyermek érzékenysége táplálkozási ártalmakkal szemben a második évben még mindig igen nagy, ezért tanácsos a 2-ik év első felében még ugyanazon étrendet folytatni, a melyet az egyéves gyermek részére előírtunk. Kerülendők eczetes és savanyú ételek, édességek, nehéz főzelékek, héjjas gyümölcs, durva kenyér, kávé, orosz tea, sör.

3. A gyermek táplálása a 3-ik évtől kezdve.

Két évnél idősebb gyermekek kb. ugyanolyan táplálékban részesülnek, mint a felnőttek. Vegyes kosztot adjunk, ez azt jelenti, hogy kerüljünk minden egyoldalú táplálást, tehát ne adjunk csak tejet, húst, tojást. Alkalmas tápláték: Tehéntej makk-kávéval vagy cacaoval, lágytojás, húslevesek, sültek, vaj, búza- vagy rozskenyér, tejes ételek, burgonya kis mennyiségben, zöld főzelékek, hüvelyes vetemények áttört alakban, érett gyümölcs. Az étkezések száma 24 óra alatt 4—5 legyen. Alkoholt ne adjunk!

4. A rhachitises gyermek táplálása.

A gyermeket lehetőleg természetes táplálásban részesítsük, majd elvül tekintsük, hogy minden túltáplálást és egyoldalú táplálást kerüljünk. A rhachitises gyermek táplálása egyébként nem igen tér el az egészséges gyermekétől, csak a 24 órai tejmennyisége 1 liternél is kevesebb legyen, legfeljebb 7—800 gr., főzelékeket és húst is korábban kezdhetünk adagolni, mint különben tennők. Vegetabiliákra különös súlyt kell helyezni só-, calcium és vastartalmuk miatt!

---

5. *A görvélyes gyermek táplálása.*

A táplálék legyen könnyen emészthető, fehérjedús, lehetőleg cellulosementes. Minden túltáplálást kerüljünk. Csak kevés tej makkkávéval vagy cacaoval, inkább főzeléket napj. 1—2-szer finoman áttörve (paraj, burgonya, sárgarépa stb.) főtt gyümölcsöt, továbbá reszelt sonka, sültek (szárnyas, marha- és borjúsült), zsemlye, fehér kenyér, kétszersült, rizs, tejes ételek, érett gyümölcs.

6. *A csecsemő táplálása táplálkozási zavarok esetén.*

a) Dyspepsia. Rendezett szoptatás. Idült, makacs dyspepsiánál a szoptató nő változtatása csak kivételesen vezethet eredményhez, amennyiben ezen esetekben a táplálkozási zavar alapoka többnyire alkati rendellenességben (exsudativ diathesis, neuropathia) rejlik. Nemrég elválasztott gyermeknél esetleg újbóli szoptatás. Nem régen mesterségesen táplált csecsemőknél emlőre-tétel. Mesterségesen táplált csecsemőknél a tej higítása vagy a higítás fokozása rövid 8—12 órai orosztbea diaeta után. Vízhozzátétel helyett esetleg nyálkás folyadékok használtassanak a tej higítására (zabdarafőzet). 3—4 hónapos kortól kezdve esetleg Kufeke-levessel higítható a tej. A Kufeke-leves úgy készül, hogy két deciliter vízzel egy kávéskanál Kufeke-liszt főzetik fel. Sulyosabb acut dyspepsiáknál a tehéntej hagyassék ki rövid időre (1 nap!) és helyettesíttessék gyenge orosztheával, mely saccharinnal édesíttetik

---

(Hunger-diät.) Ezután a táplálást csak nagyon óvatosan kezdjük meg erősen ($^1/_8$) higított tej kis adagaival, melyek mennyiségét csak lassan, óvatosan, fokozatosan növeljük.

b) *Enterocatarrhus acutus.* Idősebb gyermekeknél: nyálkás húsleves, becsinált lé, a tehéntej mennyiségének csökkentése, esetleg elhagyása, a tehéntej higítása makk-cacaóval (1—2 kk. egy csésze vízre) történhetik, zsírmentes táplálék, orosz tea, friss, egészséges ivóvíz, kevés vörösbor. A reconvalescentiában könnyen emészthető sovány hús, tehéntej makk-kávéval vagy makk-cacaoval.

c) *Enteritis acuta et chronica follicularis.* Csecsemőknél lehetőleg természetes táplálás (női tej). A tiszta tehéntejet ilyenkor nem tűrik a gyermekek. A gyermeklisztek vastagbél-folyamatoknál (Nestle, Kufeke, Mellin) stb.) jól hatnak. Pl. a *Theinhardt-féle oldható gyermektápszer* is, mely tehéntejből és búzalisztből készül és 17% fehérjét, 50% oldh. szénhydrátot s csak 19% nem oldh. szénhydrátot tartalmaz. Ajánlatos a *Keller*-féle malátaleves, melynek készítése következő: 50 gm. búzaliszt egyharmad liter tehéntejjel forralás közben összekevertetik s átszűretik. Egy másik edényben 100 grm. *Löfflund*-féle malátaleves-kivonatot kétharmad liter vízzel keverünk. A két edény tartalmát összeöntjük, felforraljuk, esetleg öt adagra osztva sterilizáljuk. Súlyosabb vastagbél-folyamatnál több liszt vehető.

A második életévben előnynyel nyujtható a nyers hús. Zsírtartalmú tápszerek, így a tojás is, kerülendők

d) *Enteritis choleriformis (cholera infant.). Intoxicatio alimentaris.* Mesterségesen táplált csecsemőknél a rendes tápszer, a tehéntej kihagyandó s táplálék gyanánt 1—2 napig csak orosz thea (l. dyspepsia) nyujtandó néhány csepp cognac-kal, esetleg jégbe hűtve. Természetesen táplált csecsemőknél olykor az emlő is elvonandó s helyette 1—2 napig kizárólag orosz thea nyujtandó (ú. n. Hunger-diät). Mesterségesen tápláltnál ezután csak igen kevés, erősen higított tejjel kezdjük meg a táplálást és annak mennyiségét csak lassan növeljük.

XVII. Hogy táplálja és gondozza az anya kisdedét?

Jó tanácsok anyák számára.*)

Ha azt akarjátok, hogy gyermekeitek egészségesek legyenek szoptassátok magatok, mert a kisded legtermészetesebb és legjobb tápláléka az anyatej. Az anya tejétől fejlődik a csecsemő legjobban s az anyatej óvja meg azt legjobban mindenféle betegségtől. Minden egészséges anya tehát táplálja maga a gyermekét. Csak akkor nem szoptathat az anya, ha az orvos ettől eltiltja.

A hetedik hónap előtt nem jó a gyermeket elválasztani. A gondos anya, ha teheti, nyolcz-kilencz hónapig is szoptat. Az elválasztást óvatosan kell végezni. Lassan szoktassátok a csecsemőt a tehéntejhez, melylyel az anya tejét pótoljátok. A legmelegebb nyári hónapokban, a kánikulában veszélyes az elválasztás, mert könnyen támad hasmenés. Ha az elválasztás alatt vagy után hasmenést kap a gyermek, azonnal mutassátok meg az orvosnak, hogy a baj meg ne rögződjék.

Az első hetekben a csecsemőt napközben két óránként szoptassátok, későbben három óránként. Éjjel nagyobb időközökben kell szoptatni, sőt törekedjetek arra, hogy a gyermek minél hamarább leszokjék az éjjeli szopásról.

Ha a csecsemő nem kaphat anyatejet, vagy ha nem fogadhattok neki jó szoptató dajkát, táplálékul legjobb a tehéntej. Szerezzetek neki jó tehéntejet, s vásároljátok azt olyan helyről, a hol a legtisztábban bánnak a tehénnel és a tejjel. A tejet azonnal forraljátok fel és forralás után födjétek le, nehogy piszok jusson belé; azután tegyétek hideg helyre. Ha a kicsikének adni akartok belőle, nem elég azt csak felmelegíteni, hanem újra fel kell abból annyit forralni, a mennyi egyszerre szükséges. Ez a sok forralás fáradságos munka ugyan, de megjutalmaz azzal, hogy a gyermek egészséges marad.

A csecsemőnek a tehéntejet kezdetben vízzel keverve adjátok. Eleinte felerész vízzel higítsátok, később ha már két hónapos a gyermek, két rész tejhez egy rész vizet keverhettek. Hat hónapos korától kezdve a gyermek a tehéntejet tisztán, de mindig felforralva kapja. A víz, melylyel a tejet felhigítjátok, legyen tiszta

*) A magy. kir. Belügyministerium által kiadott: *„Jó tanácsok terhesek, gyermekágyasok és anyák számára“* czimü füzetecskéből vettük ki ezen jó népszerüen írt sorokat. Aranyszabályok ezek, melyekből okulhat minden orvos és elláthatja jó tanácsokkal az anyákat.

---

víz, de még ezt is forraljátok fel, mielőtt a forralt tejhez vegyítitek. A tejet közönséges czukorral édesítsétek meg. Egy szopópalaczk tej megédesítésére egy czukorkoczka elégséges.

A legjobb szopóüveg az olyan, melyet a legtisztábban lehet tartani. A legjobb szópóüveg tehát az, melynél a palaczkra egyszerűen reáhúzzák a szópókát. A szopóüveget nagyon tisztán kell tartani.

Ha a tejet nem issza ki egészen a csecsemő, a maradékot ne tegyétek félre a gyermeknek, hanem öntsétek ki az üvegből s a palaczkot mindjárt mossátok ki bő vízben tisztára. A szopókát használat után tiszta vízben jól ki kell áztatni; még jobb, ha nehány perczre forró vízbe teszitek. A kitisztított szopópalaczkot s a kiforralt szopókát tartsátok tiszta kendőben bekötve, hogy por ne lepje s be ne piszkolódjék.

Pépeket a gyermek csak hat hónapos korától kezdve kaphat. De közönséges lisztpépet sohase adjatok a gyermeknek, mert ez nem való az ő gyenge gyomrocskájának; beteg lesz tőle. Jó pépet készíthettek jól kisütött zsemlyehéjából vagy kétszersültből (czvibakk) úgy, hogy azt tejben jól megáztatjátok s azután az egészet felforraljátok. Ilyen pépet naponta egyszer-kétszer adhattok a gyermeknek.

A gyermek első fogai a hetedik hónap körül szoktak kibujni. A harmadik év végéig mind a husz tejfog kinő. A fogzás maga nem teszi beteggé a gyermeket, s azért ha a fogzás alatt hasmenése, görcse vagy bármiféle más betegsége támad, forduljatok mielőbb orvoshoz, mert ha ilyenkor elhanyagoljátok, nagyobb baj is származhat.

Húst csak akkor adjatok a gyermeknek, ha már csaknem egy éves s ha már néhány fogacskája van A sült húst (legjobb ilyenkor a csibehús) jól összevagdalva és levessel leöntve adjátok. Egy éves gyermek húslevesébez már egy fél tojássárgáját is hozzákeverhetitek.

Czuczli nem kell a gyermeknek. Csúnya, rossz szokás a czuczli s veszedelmes is, mert hasmenést kap tőle a gyermek és szájában penész támad s ha már fogai vannak, azokat odvasokká teszi.

Abban a szobában, a hol a csecsemő van, a levegő mindig tiszta legyen. Dohos, füstös, poros, piszkos szobában nem lehet szép, egészséges gyermeket nevelni. Szeles vagy ködös napokon tartsátok szobában a csecsemőt, nehogy meghüljön. Téli időben csak négy hónapos korától kezdve vigyétek ki a szabadba, s akkor is csak a szebb és melegebb, verőfényes napokon és csupán a déli órákban. Hideg évszakban naplemente után a gyermek mindig a szobában legyen.

A Székely-féle gyermektej előállításánál a caseint nem víz hozzáadásával csökkentik, hanem egy részét szénsavnyomással kiválasztják, miközben a bacteriumok is kicsapatnak. A szénsav eltávolítása után, tejszin és tejczukor hozzáadása által a készítmény a női tejhez hasonló összetételű lesz. Főelőnye tehát, hogy idegen anyagot és káros bacteriumot nem tartalmaz és integritását sem vizezés, sem forralás nem változtatja meg.

Ne engedjétek, hogy a gyermek az anyjával vagy mással egy ágyban háljon. Nagy ember kigőzölgése árthat a gyermeknek, de az is sokszor megesett már, a mitől Isten óvjon, hogy alvás közben az anya agyonnyomta gyenge kis magzatját. Ringató bölcsőt ne használjatok, a ringattás árt a gyermeknek, mert elszédíti, elbódítja.

A csecsemő ruházata legyen egyszerű és könnyen változtatható. Valahányszor a gyermek vizes lesz, vagy magát összepiszkolja, a pelenkát cseréljétek ki szárazzal s a gyermeket mossátok meg. A pelenkák legyenek mindig tisztára kimosva. Csak úgy megszárított pelenkát használni nem egészséges, mert bőrbetegséget kaphat a gyermek.

Az egészséges csecsemőnek naponta két-három széke van; — sárga, olyan, mint a sűrű pép és szaga nincsen. Ha a székelés zöld, túrós, vizes, vagy olyan szagú, mint a záptojás, forduljatok orvoshoz, mert a gyermek emésztése megromlott.

Ha rendesen fejlődött a gyermek, körülbelül tíz hónapos korában már járni is kezd. A lábraállást és járást ne erőltessétek addig, míg a gyermek azt magától nem kezdi meg.

Az újszülött szemeire nagy ügyelettel legyetek. Ha a szem gyuladásos, bedagadt, genyes, mielőbb orvoshoz kell fordulni. Sok gyermek azért vakult meg, mert szülői gondatlanok voltak s nem gyógyíttatták mindjárt az ilyen szemgyuladást.

Fülfolyás csecsemőknél gyakran fordul elő. A fülfolyást sohase hanyagoljátok el, hanem mutassátok meg mielőbb az orvosnak, mert ha az hosszabb ideig tart, könnyen nagyothallás, sőt süketség is lehet a következménye.

Az újszülött köldöke 10 nap alatt rendesen begyógyul. Ha hosszabb ideig genyedezik s a bőr körülötte megpirosodik, mindjárt vigyétek orvoshoz, mert baj lehet belőle. Hat héten túl a csecsemő hasát körülpólyázni (fáslizni) nem kell. A pólya (fásli) legyen négy ujjnyi széles s legjobb, ha lágy vászonból van. Piszkos pólyát nem szabad használni.

A csecsemőt az első hónapokban karon fekve hordjátok, úgy hogy a feje kissé magasabban legyen. Ha a csecsemő karon ülve és megtámasztva már hordozható, a párnából kivehetitek. Ha a csecsemő gyenge, különösen, ha gyengék, vékonyak a csontjai, a felültetést hagyjátok későbbre, mert könnyen elgörbül a kicsikének a háta s púpos lesz.

Ha a csecsemő nyugtalan, sír, az nem mindig annak a jele, hogy éhes, hanem hogy vagy rosszul fekszik, vagy be van szennyezve, vagy kólikája van. Ha a csecsemő nyugtalan vagy álmatlan, Isten ments, hogy mákfejből készítsetek neki altatót vagy czuczlit, mert könnyen megesik, hogy megmérgezitek a gyermeket s akkor mint bűnösöknek törvény előtt kell felelnetek.

A csecsemőt legalább is az első hat hétben naponta fürösszétek meg. Később is jól teszitek, ha mentől gyakrabban fürösztitek. A fürdővíz kellemes, langyos meleg legyen. Hideg, valamint túl-

meleg fürdő egyaránt árt. Hogy a fejen a haj között kosz ne képződjék, a fürösztés alkalmával szappanozzátok azt is jól be. Ha koszos lett a gyermek, törekedjetek a koszt mielőbb eltávolítani, mert az nem más, mint piszok s ha sokáig ott marad, a bőr kisebesedik. Ha szappanos vízzel a kosz nem jön le, kenjétek be bőven és többször tiszta olajjal, mert az olaj feláztatja s akkor azután könnyű lesz azt szappannal lemosni.

Ha az újszülött melle megdagad, ne nyomkodjátok, sőt ügyeljetek még arra is, hogy az ingecske se nyomja. A nyomogatás által könnyen gyuladásba jön az ilyen mell, s ebből nagyobb baj is támadhat. A mell daganata néhány nap alatt rendesen magától is elmulik.

Ha a csecsemőnél bárminemű világrahozott testi hibát láttok, vigyétek mielőbb orvoshoz.

A törvény megköveteli, hogy minden gyermek, mire egy éves lesz, be legyen oltva, hogy a súlyos és veszedelmes himlőbetegséget elkerülje. Vigyétek hát gyermekeiteket vonakodás nélkül az oltásra! Oltás előtt füröszszétek jól meg a gyermeket, hogy tisztán kerüljön az orvos elé; oltás után azonban pár napig ne füröszszétek, hanem e helyett mosdassátok meg jól minden nap. A beoltás helyén kis hólyag és körülötte piros udvar támad, — ügyeljetek, hogy a gyermek vagy a ruha e hólyagocskákat el ne surolja s kivált, hogy azokhoz piszkos dolog ne érjen.

Az anya ezer szemmel nézze, ezer kézzel gondozza gyermekét, ezért azután az öröme is ezerszeres lesz.

XVIII. Tápanyagok és élvezeti anyagok értékét feltüntető táblázatok.*)

Az ember Caloria-szükséglete.

1. Felnőtt ember.

a) Absolut nyugalomban (pl. ágyban fekvő beteg):
Per óra és kgm.: *1 Caloria.*
Tehát 70 kilós ember 24 óra alatt: *1700 Caloria.*

b) Szobában tartózkodva, írás, olvasással foglalkozva energiaszükséglete 30—50%-al több, tehát 70 kilós ember 24 óra alatt: *2200—2550 Caloria.*

c) 70 kilós fiatal, katonai szolgálatban álló egyének 24 órai szükséglete *nyugalmi napokon*: *2900—3000 Caloria.*
Napi 25 km. menetelésnél (30 kgm.: teherrel) *4100—4200 Caloria.*

d) Sportoló fiatalemberek (evezős versenyre trainirozók) napi szükséglete kb. *5000 Caloria.*

e) Amerikai favágóké: *6000 Caloria.*

* Nagyrészt König I., Bauer I., Hirschler és Terray, Zuntz nyomán.

2. *Fejlődő ember.*

a) Csecsemő:

Kora hetekben	Testsúly kilókban	Caloria-szükséglet 24 óra alatt	Caloria-szükséglet per kgm.
2	3·2	259	81
4	3·7	329	89
7	4·4	440	100
9	5·2	353	68
10	5·0	420	84
14	5 6	442	79
17	6·1	457	75
20	6·6	468	71
30	7·6	572	75

b) Gyermek:

Kora években	Testsúly kgmokban	Caloria-szükséglet 24 óra alatt	Caloria-szükséglet per kgm.
2—4	12·7	856	75·3
5—6	18	1380	76·7
7—10	24	1480	61·7
11—14	34	1611	47·4
15—16	52·8	2101	39·8
17—18	59·4	2239	37·7
Felnőtt	70·0	2240	32·0

Tápanyagok physiologiai értéke.

1 gm. Fehérje = 4·1 Caloria.
1 gm. Szénhydrat = 4·1 „
1 gm. Zsír = 9·3 „
1 gm. Alcohol = 7·0 „

Playfair szerint egészséges felnőtt ember napi tápanyagszükséglete:

	Fehérje	Zsír	Szén-hydrátok
Legkisebb szükséglet (fenntartási szükséglet)	57 gm.	14 gm.	340 gm.
Szükséglet nyugalomban	71 „	28 „	340 „
„ mérsékelt mozgásnál	119 „	51 „	530 „
„ erős munkánál	156 „	71 „	567 „
„ erőltető munkánál	184 „	71 „	567 „

Húsfélék és állati egyéb anyagok tápértéke.

Húsféle	Víz	N. tartalmú anyagok	Zsír
Igen kövér ökörhús	54·76%	16·93%	27·23%
Közép „ „	72·25 „	21·39 „	5·19 „
Sovány „	76·61 „	20·61 „	1·50 „
Kövér tehénhús	70·96 „	19·86 „	7·70 „
Sovány „	76·35 „	20·54 „	1·78 „
Sovány borjúhús	78·82 „	19·76 „	0·82 „
Kövér „	72·82 „	18·88 „	7·41 „
Közép-kövér juhhús	75·99 „	18·11 „	5·77 „
Igen „ „	47·91 „	14·80 „	36·39 „
Őzhús	74·63 „	19·24 „	1·3 „
Nyúlhús (mezei)	74·16 „	23·34 „	1·07 „
Kövér sertéshús	47·40 „	14·54 „	37·34 „
Sovány „	72·57 „	19·91 „	6·81 „
Kövér sódar	48·71 „	15·98 „	34·62 „
Sovány „	69·60 „	20·97 „	8·29 „
Sovány tyúkhús	76·22 „	19·72 „	1·42 „
Kövér „	70·06 „	18·49 „	9·34 „
Fiatal hízott kakas húsa	70·03 „	23·32 „	3·15 „
Hízott liba húsa	38·02 „	15·91 „	45·59 „
Fogolyhús	71·96 „	25·26 „	1·43 „
Galambhús	73·00 „	22·14 „	1·00 „
Csukahús	83·89 „	14·81 „	0·15 „
Folyami sügér húsa	80·06 „	18·11 „	0·44 „
Pontyhús	76·97 „	21·86 „	1·09 „
Lazaczhús (folyami)	74·36 „	15·01 „	6·42 „
Füstölt marhahús	47·68 „	27·10 „	15·35 „
„ marhanyelv	35·74 „	24·31 „	31.61 „
„ sonka	28·11 „	24·74 „	36·45 „
Vér	80·82 „	18·12 „	0·18 „
Tüdő	79·89 „	15·21 „	2·47 „
Szív	72·54 „	18·81 „	8·03 „
Vese	75·55 „	18·43 „	4·45 „
Máj	71·62 „	19·91 „	3·65 „
Lép	75·47 „	17·77 „	4·19 „
Nyelv	67·44 „	14·29 „	17·18 „

A marhának legértékesebb része az át nem nőtt (nem inas) eleje és az ú. n. hátsó negyede (farrészek), valamint a nyaki és az ágyéki részek; legértéktelenebb az átnőtt, inas mellső rész.

A borjúnak legértékesebb része a szegydarab, a nyaki carbonade és bordacarbonade; legkevésbbé tápláló a vesés.

Tejfélék tápértéke.

Tejféle	Víz	Casein	Albumin	Zsír	Tejczukor	Sók
	százalékokban					
Tehéntej nem fölözött	87·41	3·01	0·75	3·66	4·92	0·70
Kecsketej	86·91	2.87	1·19	4·09	4·45	0·86
Juhtej	81·63	4·09	1·42	5·83	4·86	0·73
Kanczatej	90·71	1·24	0·75	1·17	5·70	0·37
Fölözött tehéntej	90·63	3·06		0·79	4·77	0·76
Tejsavó átlag tehén és juhtejből	93·31	0·82		0·24	4·98	0·65
Budapesti tejcsarnok teljes teje	88·06	3·302		3·414	3·86	0·767

Sajtok tápértéke.

Sajtféle	Víz	N. tart. anyag	Zsír	Extract anyagok
	százalékokban			
Zsíros sajt	35·75	27·16	30·43	2·53
Félzsíros sajt	46·82	27·62	20·54	2·97
Sovány sajt	48·02	32·65	8·41	6·80
Breznóbányai túró (liptói)		24·25	32·19	
„ ostyepka		22·91	32 38	

Zsíros sajtok az Imperial, Roquefort, Eidami, Emmenthali, félzsíros a Gruyères (gróji), Brie; sovány a Parmesan, Neufchatel.

Tojás tápértéke.

a) Tyúktojás súlya átlag 50 gm., ebből 7 gm. a héja, 27 gm. a fehérje, 16 gm. a sárgája.

b) Tyúktojás-fehérjében van: 85·75% víz, 12·67% fehérje, 0·25% zsír, 0·59% hamu.

c) Tyúktojás-sárgájában van: 50·82% víz, 16·24 N. tart. anyag, 31·75% zsír, 1·09% hamu.

d) Kaviarban van: 45·05% víz, 31·90% N. tart. anyag, 14·14% zsír, 8·91% sók (főleg *NaCl.*)

Lisztfélék tápértéke.

Lisztfélék	Víz	N. tart. anyag	Zsír	Kemnye, czukor, gummi	Cellulose	Hamu
	százalékokban					
Legfinomabb búzaliszt	14·86	8·91	1·11	74·28	0·33	0·52
Durvább búzaliszt	12·18	11·27	1·22	73·65	0·84	0·84
Búzadara	12·52	10·43	0·38	75·95	0·22	0·50
Finom rozsliszt	13·99	10·22	1·64	73·54	0·64	0·98
Durva „	14·77	11·06	2·09	67·78	2·61	1·69
Finom árpadara	14·83	10·89	1·23	71·85	0·47	0·63
Durva dara	12·82	7·25	1·15	76·19	1·36	1·23
Kukoriczaliszt	10·60	14·0	3·80	70·68		0·86
Rizsliszt	14·10	7·13	0·89	77·62		

Kenyér tápértéke.

Kenyérféle	Víz	N. tart. anyagok	Zsír	Czukor	N. nélküli extract anyagok	Cellulose	Hamu
	százalékokban						
Friss, fehér búzakenyér	38·51	6·82	0·77	2·37	40·97	0·38	1·18
Friss, feketébb búzakenyér	41·02	6·23	0·22	2·13	48·69	0·62	1·09
Zsemlye fehér	37·0	8·1	1·6	3·6	47·4	—	2·3
Kenyér, friss	44·02	6·02	0·48	2·54	45·33	0·30	1·31
Graham kenyér	33·93	11·28	1·01		52·47		1·30

Simons-kenyér (malátás rozskenyér) úgy készül, hogy a rozs előbb a maláta hatásának tétetik ki, miáltal az oldhatatlan keményítő részben maltosere, a fehérje pedig oldékony peptonra változik át. (L. hird.)

Hüvelyesek tápértéke.

Hüvelyes-féle	Víz	N. tart. anyagok	Zsír	Kemnye, czukor	Cellulose	Hamu
	százalékokban					
Mezei bab	14·84	23·66	1·63	49·25	7·47	3·15
Kerti bab	13·60	23·12	2·28	53·63	3·84	3·53
Borsó	14·31	22·63	1·72	53·24	5·45	2·65
Lencse	12·51	24·81	1·85	54·78	3·58	2·47

Gyökérfélék tápértéke.

Gyökérféle	Víz	N. tart. anyag	Zsír	Keményitő, czukor	N. nélküli extr. anyag	Cellulose	Hamu
	százalékokban						
Burgonya	75·77	1·79	0·16	20·56	—	0·75	1·95
Murokrépa	88·32	1·04	0·21	1·60	7·26	0·95	0·71
Fehér répa	91·24	0·96	0·16	4·08	1·90	0·91	0·75
Vörös répa	87·07	1·37	0·03	0·54	9·02	1·05	0·92
Kalaráb	85·01	2·97	0·22	0·40	8·45	1·76	1·21
Czeller	84·09	1·48	0·39	0·77	11·03	1·40	0·84
Apró retek	93·34	1·23	0·15	0·88	2·91	0·75	0·74
Hagyma	85·99	1·68	0·10	2·78	8·14	0·71	0·70

Zöldségnemüek tápértéke.

Zöldségnemüek	Viz	N. tart. anyagok	Zsir	Czukor	Egyéb N. nélküli anyagok	Cellulose	Hamu
	százalékokban						
Káposzta (nem savanyított)	89·97	1·89	0·20	2·29	2·58	1·84	1·23
Vörös káposzta	80.06	1·83	0 19	1 74	4·12	1·29	0·77
Carfiol	90·09	2·53	0·38	1·27	3·74	0·87	0·82
Kelkáposzta őszi	80·03	3·99	0·90	1·21	10·42	1·88	1 57
Spenót	90 26	3·15	0·54	0·08	3·28	0·77	1·94
Endívia	94·13	1 76	0 13	0·76	1·82	0·62	0 78
Fejes saláta	94·32	1·41	0·31	—	2·19	0·73	1 03
Spárga	93·33	1·98	0·28	0·40	2·34	0·14	0·54
Zöld borsó	80·49	5·75	0·50	—	10·86	1·60	0·80
Zöld bab	88·36	2·77	0·14	1·20	6·82	1·14	0 57

Gombafélék tápértéke.

Gombaféle	Viz	N. tart. anyag	Zsir	Czukor és Mannit	Egyéb szénhydrát.	Cellulose	Hamu
	százalékokban						
A) Frissen.							
Champignon (csiperke, v. urigomba v. veres galócza)	91·11	2·57	0·13	1·05	3·71	0 67	0·76
Szarvasgomba (trüffli)	72·8	8·91	0·62	—	7·54	7·92	1·21
Kucsmagomba (morchella escul.)	90·0	3·48	0·24	0·72	3·95	0·67	0·94
Tinórú v. hiripi gomba (boletus edulis).	90·79	3 83	0·15	1·0	3·63	0·87	0·95
B) Szárítva.							
Champignon (csiperke)	17 54	23·84	1·21	9·59	34·56	6·21	7·05
Szarvasgomba (trüffli)	17 0	27·18	1 89	—	23·05	24·16	6·72
Kucsmagomba (morchella escul.)	19·04	28·48	1 93	5·80	31·62	5·50	7·63
Tinorú v. hiripi (boletus edulis)	12·81	36·12	1·72	4·47	32·79	5·71	6·38

Friss gyümölcsfélék tápértéke.

Gyümölcsféle	Viz	N. tart. anyagok	Szabad sav	Czukor	Egyéb N. nélküli anyagok	Cellulose és mag	Hamu
	százalékokban						
Alma	83·58	0·39	0·84	7·73	5·17	1·98	0·31
Körte	83·03	0·36	0·20	8·26	3·51	4·30	0·31
Szilva	84·86	0·40	1·50	3·56	4·68	4·34	0·66
Őszi baraczk	80·03	0·65	0·92	4·48	7·17	6·06	0·69
Kajszinbaraczk	81·22	0·49	1·16	4·69	6·35	5·27	0·82
Szőlő	78·17	0·59	0·79	24·36	1·96	3·60	0·53
Cseresznye	80·26	0·62	0·91	10·24	1·17	6·07	0·73
Eper, földi	87·66	1·07	0·93	6·28	0·48	2·32	0·81
Málna	86·21	0·53	1·38	3·95	1·54	5·90	0·49
Pöszméte	85·74	0·47	1·42	7·03	1·40	3·52	0·42
Ugorka	95·60	1·02	—	0·95	1·33	0·62	0·39
Sárgadinnye	95·21	1·06	—	0·27	1·16	1·07	0·63

Aszalt gyümölcsfélék tápértéke.

Gyümölcsféle	Viz	N. tart. anyagok	Zsir	Szabad sav	Czukor	Egyéb N. nélküli anyagok	Cellulose és mag	Hamu
	százalékokban							
Alma	27·95	1·28	0·82	3·60	42·83	17·0	4·95	1·57
Körte	29·41	2·07	0·35	0·84	29·13	29·67	6·86	1·67
Szilva	23·00	2·35	0·53	3·72	44·35	17·89	1·48	1·38
Cseresznye	49·88	2·07	0·30	—	31·22	14·29	0·61	1·63
Mazsola	32·02	2·42	0·59	—	54·56	7·48	1·72	1·21
Füge	31·20	4·01	1·44	1·21	49·79	4·51	4·98	2·89

Mandula, dió, mogyoró, gesztenye, chocolade tápértéke.

	Víz	N. tart. anyagok	Zsír	Szénhydrátok	Cellulose	Hamu
	százalékokban					
Édes mandula	5·39	24·18	53·68	7·23	6·50	2·96
Dió	4·68	16·37	63·86	7·89	6·17	2 03
Mogyoró	3·77	15·62	66·47	9·03	3·28	1·83
Gesztenye frissen	51·48	5·48	1·37	38·34	1·61	1·72
Chocolade	1·55	5·06 theobromin is közte	15·25	63·81 czukor	1·15	2·15

Fontosabb tápanyagaink Caloria-értéke és ára
1912-ben Budapesten.

Anyag	100 gm anyag Caloria-értéke	Ára per kgm. fillér	3000 Caloria ára fillér
Húsfélék:			
Zsíros marhahús	340	270	242
Középzsíros marhahús	137	248	544
Sovány marhahús	101	222	660
Zsíros borjuhús	148	360	725
Sovány borjuhús	89	230	775
Zsíros disznóhús	406	240	177
Sovány disznóhús	146	200	410
Csirke	129	232	539
Liba	470	240	100
Őzhús	99	288	872
Nyúlhús	106	400	1132
Füstölthús	254	280	330
Tojásfélék:			
Tyúktojás	167	240	432
Kaviár	250	7200	8640
Tej és tejtermékek:			
Anyatej	69	—	—

Csirke és libánál 1/8 súly a csontokra elesik, ami a számításban figyelembe vétetett.

Anyag	100 gm anyag Caloria-értéke	Ára per kgm. fillér	3000 Caloria ára fillér
Tehéntej	67	30	134
Vaj	783	360	138
Emmenthali sajt	404	320	237
Hollandi sajt	389	320	246
Zsirok:			
Disznózsir	930	180	58
Margarin	919	200	73
Növényi táplálékok:			
Búza liszt	349	35	33
Rozs liszt	346	30	26
Árpa dara	338	56	49
Kukoricza liszt	365	36	29
Rizs	355	64	54
Bab (száraz)	315	40	38
Borsó (száraz)	330	52	47
Lencse (száraz)	341	72	63
Burgonya	95	8	25
Zöld borsó	83	150	542
Spárga	19	100	1578
Paraj	35	60	514
Fejes saláta	18	60	1000
Gyümölcsfélék:			
Alma	52	40	230
Szilva	62	14	67
Aszalt szilva	270	90	100
Szőlő	66	60	272

Élvezeti italok összetétele.

A) *Fekete kávéban*, ha azt közönséges módon készítik, átlag 1,74% coffein van.

B) *Orosz teában*, ha azt közönséges módon készítik, átlag 1,35% coffein van.

C) Cognac, arac szesztartalma 60 vol. % körüli, legtöbbször fölüli.

D) Liqueur-ök szesztartalma 45—50 vol %.

E) *Borok.*

A borok fajta, évfolyam, termőhely, készítés, kezelés szerint igen változó szesz, sav, extractiv anyag, czukor és hamu, valamint aethericus olajtartalmúak,

Általában a következőket jegyezhetjük meg:

A főhatóanyag a szesz; e mellett tekintetbe jöhet a czukor, mely főleg az aszúborokban, a csersav, mely főleg a piros borokban (0,15—0,25%) s a szabad sav, mely főleg a fehér asztali és pecsenye-borokban (0,4—0,7%), foglaltatik tetemesebb mennyiségben. Hazai közönségesebb fehér asztali boraink 6—8 vol. % szeszt. fehér pecsenyeborok 9—12 vol. % szeszt tartalmaznak; közönségesebb piros borok 8—9 vol. %, nemesebbek 9—13 vol. % szeszszel bírnak. Az aszúborok szesztart. 12 vol. %-on felüli; legerősebbek a Sherry, Madeira, Marsala, fehér és piros Port, melyekben 20 vol. %-felül, gyengébbek a Malaga s a Tokai, melyekben 11—17 vol. % között van szesz. A pezsgők szesze 10—12 vol. % közt ingadozik, ezeknél a szénsav is számításba veendő hatás tekintetében A nálunk még alig szereplő almaborok 5—7 vol. % szeszt tartalmaznak, ezenkívül jelentékeny mennyiségű almasavat.

F) *Sörök.*

	Víz	CO_2	Szesz vol. %	Feherje	Extract anyag	Hamu
Téli sör	91·81%	0·23%	3·21%	0·81%	4·99%	0·20%
Nyári sör	90·71 „	0·22 „	3·68 „	0·49 „	5·61 „	0.23 „
Dupla márcziusi	88·72 „	0·25 „	4·07 „	0·71 „	7·31 „	0·27 „
Porter és Ale	88·52 „	0·21 „	5·16 „	0·73 „	6·32 „	0·27 „

XIX. Acut mérgezések kezeléséről.*)

Gyomron át történt mérgezés eseteiben első dolog a mérget a gyomorból, belekből eltávolítani. A gyomorból eltávolíthatjuk *gyomormosással és hánytatással.* Nagyobb tömeget képező mérges anyagok, p. o. gombák, magvak, bogyók könnyebben távolíttatnak el hánytatással, a poralakú mérgek vagy méregoldatok azonban, p. o phosphor, arsen, morphin stb. gyomormosással. Kénsav-, salétromsav-, sósav-, kalilúg-, natronlúgmérgezésnél hánytató rendelésére nincs szükség, gyomormosás csak puha sondával, a legnagyobb óvatossággal kísérelhető meg az első félórán belül (perforatio veszedelme!); később nincs sok értelme és veszedelme nő. Bő vízitatás is indikált, ha a nyelés nem lehetetlen.

Görcsös állapot, trismus esetén csak elővigyázatos szájterpesztés mellett lehet gyomrot mosni; öntudatlanság, coma vagy trismus esetén mindig a mosás s nem a hánytatás indikált az aspiratiós pneumoniák elkerülése végett; mély bódulatban a hánytatók ren-

*) Ezen fejezetett dr. Vámossy Zoltán tanár úr volt szíves átnézni és átdolgozni.

desen nem is hatnak. Addig, míg a gyógytárból hánytatók érkeznének, a hányást a garatnak ujjal, olajos tollal izgatása útján idézzük elő, vagy meleg olajat, olvasztott vajat itatunk (kőrisbogár- és phosphor-mérgezésnél zsírok tiltva vannak); sok meleg víz itatása, burnót, mustárliszt, konyhasó nyelése is czélhoz vezethetnek (az utóbbi corrosivval és hánytató borkővel történt mérgezésnél tilos). Medicinalis hánytatónak legjobb az apomorphinum hydrochlor. (0,01—0,02) bőr alá fecskendése; rendelhetők pulv. ipecac., cupr. sulf., tartar. emet. is. Phosphor-mérgezésnél mindig cupr. sulf. legyen a hánytató. A belekből az esetleg oda jutott mérgeket gyorsan ható hashajtókkal távolítjuk el, a melyek azonban az ismételt magas bélbeöntéseket soha sem teszik fölöslegesekké. Kőrisbogár-mérgezésnél, némelyek szerint phosphornál sem szabad hashajtóul ol. ricini-t rendelni. — További feladat, hogy a gyomorban vagy belekben még ottmaradt mérget ártalmatlanná tegyük. Ezt *vegyi ellenszerekkel* (*antidota chemica*) tehetjük meg, melyek a mérget v. vízben oldhatlan vegyületbe, vagy vízben oldható, de a testre ártalmatlan, különösen helybelileg ártalmatlan, vagy az eredeti méregnél kevésbbé ártó vegyületbe viszik át. Nem szabad oly anyagokat adnunk ellenszerül, melyek magukban véve is erős mérgek. A vegyi ellenszereket igen gyakran előbb adjuk, mert hamarább vannak kéznél s azután ürítjük vagy üríttetjük ki a gyomrot és beleket.

Vegyi ellenszerek: kénsav-, salétromsav-, sósav-, eczetsav-mérgezésnél a magnes. usta, natr. bicarb., tojáshéj, kréta, fehérje, tej, szappanvíz; arsén-készítményekkel vagy chromvegyületekkel való mérgezésnél az antidotum arsenici (vasoxydhydrat); oxalsav- és carbolmérgezésnél az aqua calcis saccharata, calc. carb. praecipitatum, czukormész; kéksav-, cyankalium-mérgezésnél kalium hypermangan., natr. thiosulfat (1/2—1/3—1/5%-os) oldata; lúg-mérgezéseknél eczet, czitromlé, zsírok; phosphor-mérgezésnél sárga terpentinolaj, cupr. sulfur, kalium hypermanganicum (1/2—1/3—1/5%-os) oldatai (l. ezen cz. alatt a vénygyűjteményben); pokolkő-mérgezésnél konyhasó; fémsókkal mérgezéseknél általában fehérje, tej, carbo animalis, tannin; alcaloidákkal és mérges glycosidákkal mérgezéseknél tannin, jodjodkalium (híg Lugol-oldat), kalium hypermang., carbo animalis.

A vegyi ellenszerek alkalmazása után, ha mérgezési tünetek jelentkeznek (p. o. atropin-, morphin-mérgezésnél), a dynamicus vagy pharmacologicus ellenszerekkel való kezelésnek van helye, a mit a vitalis központok, a szív fenyegetett volta fog főképen irányítani, de a minek okszerűen ki kell terjednie a méreghatás minden súlyosabb következményének enyhítésére és gyógyítására (gastroenteritis, vesegyulladás, nagy izgalom, görcsök stb.). Hosszú öntudatlanságnál ne feledkezzünk meg a vizelet lecsapolásáról, a vízszükség kielégítéséről (0·9% sós csörékkel, infusiókkal) és a tápcsörékről, a hőcsökkenés meggátlásáról.

*

Acut mérgezések tünetei és kezelése.

Méreg	Tünetek	Kezelés
Acidum carbolicum.	Fájdalom a gyomortájon, hányás, collapsus, coma, carbolszagú fehér pörkök.	Gyomormosás, aqua ca cis saccharata. krét czukormész, fehérj jég, ricinus.
Acidum oxalicum és oxalsavas sók.	Hányás, hányadék feketés (haematin), fájdalom a gyomor és epigastrialis tájon, bőr hideg, nyirkos, rossz szívműködés, hitvány pulsus; arczrángások, izomremegés, sokszor rángógörcsök; és eszméletlenség. Később vesegyulladás, uraemia!	Hánytatás, gyomo mosás, aqua calc saccharata, kréta, s magn. usta. 2 g. c chlorid 1 ltr. phy konyhasóoldatban vénába életmentő l het.
Acidum sulfuricum (vitriol). Acid. nitricum. Acidum hydrochloricum. Acid. aceticum.	Száj, torok megmart, nyelési képtelenség, fájdalom a gyomor- és hastájon, esetleg peritoneitis tünetei; hányás, csuklás, hasmenés, convulsiók, kicsiny, gyér pulsus, collapsus	Magn. usta, fehér, tej, szappanvíz, óv tos gyomormosá Kréta, natr. bica kevésbbé jók, m sok szénsavat f lesztenek. Tüneti k zelés. (Antiphlogos excitantia.)
Aconitum válfajok (Sisakvirág.) Aconitin.	Tünetek gyorsan fejlődnek ki Égő érzés a szájban, nyálfolyás, cardialgia, hányás. hasmenés, nyelv és ujjak érzéketlenek, hangyamászás, szédülés, mydriasis, vakság, némaság. süketség, főfájás. arczfájdalmak, pulsus gyér, légzés nehéz. eszméletlenség. görcsök. — Néha az eszmélet megmarad.	Gyomor és belek l ürítése. — Ka. p mang. Carbo anim lis, tannin (?) j jodkalium (?) Ex tantia (cognac, aeth camphora).
Aether sulf.	Hypnosis, anaesthesia totalis, asphyxia; ha a szív nem ver, életmentés kétséges. (Esetleg 1 mlgr. adrenalin és erélyes szívmassage eredményes.)	Mesters. légzés, ne phrenici villamozá strychnin nitr. c feinsók bőr alá fe kendése, bőr izgat dörzsöléssel. hid. v zel, mustárszeszs
Agaricus muscarius (Légygomba. Gomba atropin (muscarin ?)	Részegség, bódultság, azaz piros, duzzadt, tág pupilla, látási zavarok, delirium, görcsök, pulsus szapora, kicsi, végül comában halál. Hányás ritka, hasmenés még ritkább.	Hánytatók, esetleg g mormosás, ricir Vegyi ellenszer nir Szívexcitantiák.

Méreg	Tünetek	Kezelés
lkaliák (marók), mint kalilúg, natronlúg, ammonia, maró szóda.	Száj, nyelv duzzadt, vörös, nagy fájdalom a sternum mentén és gyomorban, kólika, nyúlós-véres-alkaliás kémhatású hányadék és székletét, collapsus; ammoniánál görcsök.	Eczet, czitromlé, zsirok, jéglabdacsok. — Fájdalmak enyhitése opiátokkal. Óvatos gyomormosás.
lkohol és azt tartalmazó italok.	Psychikai és mozgási incoordinatio, hányás, gyér és kicsiny érverés, hányadék s lehellet borszesz-szagú. Súlyos esetben öntudatlanság, reflexhiány, mély coma.	Apomorphin v. gyomormosás. — Szabad levegő, meleg ledörzsölések hideg leöntésekkel. — Excitantia, ol. camphor.. cóffeinsók, strychnin. nitr. bőr alá fecsk.), erős fekete kávé.
ntimon-készítmények, köztük a hánytató borkő.	Émelygés, fémíz, bő expectoratio, csillapithatlan hányás, fájdalom a nyelésnél, gyomor- és hasfájdalom, hasmenés, choleraszerű szék, szapora, kicsi pulsus, dyspnoe. Hideg bőr, szédülés, coma, ikra izomgörcs, convulsiók. Collapsus.	Gyomormosás, tannin, erős orosz tea, fekete kávé, jéglabdacsok, opiátok.
rgentum nitricum (pokolkő.)	Marásjelei a szájban, torokban, hányás, a hányadék fehér, majd megfeketedik, hasmenés, gyomor- bélfájdalmak. Később szédülés, convulsiók, hűdések.	Konyhasó, tej; gyomormosás; karlsbadi só.
rsenessav, (arsenicum, egérkő) és más arsenkészítmények.	Kaparó érzés a torokban, szomj, nyelés nehezitett, nagy fájdalom a gyomor és alhasi tájakon, hányás, hasmenés, rizslészerű vagy dysenteriás székletét, tenesmus, kevés és néha véres vizelet. Szédülés, főfájás, gyenge, szabálytalan, szapora érverés, cyanosis, bőr hideg, ájulások, coma, convulsiók, általános hűdés.	Emetica, gyomormosás, antidotum arsenici, magn. usta in aqua. — Kerülendők alkaliák, fehérje. — Tüneti eljárás.

Méreg	Tünetek	Kezelés
Baryum-készítmények (chlorbaryum, szénsavas baryum, barythydrát).	Hányás, nagy hasmenés, rohamos izomgyengeség a teljes bénulásig, gyér és hitvány pulsus, collapsus; főfájás, fülzúgás, szédülés, kettős látás, tág pupilla, ischuria.	Emetica, gyomormo sás, natrium sulfu magnes sulf. 2:10 natr. sulfat 1—2 c adrenalinnal vénál életmentő lehet.
Belladonna és készítményei (maszlagos nadragulya). Atropin. Datura Stramonium és készítményei (maszlagos redőszirom). Hyosciamus és készítményei, beléndek.	Szárazság szájban és torokban, nyelési nehézség, arczon és a bőrön skárlátpiros foltok, ütőerek erősen lüktetnek, pulsus igen szapora, pupilla igen tág, szemek kidülledtek, accomodatio-zavarok, főfájás, szédülés, bódultság, hallucinatiók, lármás nevetés, jó kedv, furibund delirium, járás nehéz, izomgyengeség. Ritkán heves convulsiók, trismus. Végül mély coma.	Hánytatás, gyomormosás, tannin, jo jodkalium carbo an malis, pilocarpinu mur. bőr alá (0.02 míg nyálazás és izz dás nem mutatkozi Nagy adag morph a delir. és görcs szü tetésére. Comában szivtonicumok (dig len, camphor, adr nalin).
Cantharides (kőrisbogár). Cantharidin.	Fájdalom a nyelvben, garatban, bárzsingban, gyomorban; hólyagok a szájban. Hányás, hasmenés, esetleg véres szék, stranguria, haematuria, fájdalmas priapismus, főfájás, bódulat, delirium, convulsiók. Glomerulo-nephritis, anuria.	Gyomormosás, muc lago gummi arabic nyákos főzetek, jé labdacsok, morphi bódulat esetén exc tansok. — Kerüld zsírokat, olajokat, t jet! Később erős i zasztás, diuret. salin
Chlorgáz és savgőzök. Ammonia-gőzök	Spasmus glottidis, kínzó köhögés, fuldoklás, fájdalom a sternum mentén. Haemoptoe. 5—6 óra mulva rohamosan bronchopneumonia, tüdővizenyő.	Friss levegő, nat bicarb.-spray belé zése. Ammonia es tén bórsavpermete.
Chloralhydrat.	Mély álom, esetleg reflexhiány. Szívgyengeség, mély szívhüdéssel fenyeget.	Emetica. — Strychr num nitr. coffeins bőr alá fecsk. B izgatása dörzsöléss hideg vízzel locsolá sal, mustárszeszsz
Chloroform.	Hypnosis, anaesthesia totalis, asphyxia. Ha a szív nem ver, életmentés kétséges.	L. aether.
Cicuta virosa (gyilkos csomorika).	Émelygés, hányás, hasfájdalom, szédülés, bódultság, merev és tág pupilla, gyenge pulsus, rohamokban epilepsiaszerü görcsök.	Hánytatás, gyomorm sás, hashajtók.—Ta nin. — Paraldehy chloralhydrat v. chl roform-narcosis.

Méreg	Tünetek	Kezelés
Cocainsók.	Szédülés, elhalványulás, émelygés, ájulási érzés, praecordialis félelem, légszomj, szapora érverés, szívdobogás, lelki izgatottság, gyengeség, remegés, agrypnia. Súlyos esetekben mydriasis, coma, gyér légzés és érverés.	Gyomormosás, emetica, ka. permang., jodjodkalium. Amylnitrit-belégzés az agyi edénygörcsöt megszünteti. Súlyos esetben a légzés és szív bénulása ellen küzdünk.
Colchicum (őszi kikirics). Colchicin.	Tünetek 2—3 óra mulva. Égő érzés a szájban, fojtó érzés a torokban, szomj, gyomorfájás, kólika, hányás, hasmenés, néha véres szék, praecordialis félelem, szédülés, bódultság, delirium, gyengeség, kicsiny, szabálytalan pulsus, gyengébb convulsiók, collapsus.	Hánytatás, gyomormosás, hashajtók. — Tannin, jodjodkalium. Excitantia. Digalen.
Conium maculatum (foltos bürök). Coniin.	Szédülés, csekély bódultság, pupilla tág, nyálfolyás, nagy izomgyengeség, clonicus convulsiók, respir. nehéz, pulsus gyér. Néha hányás, hasmenés.	Gyomor kiürítése. — Tannin, jodjodkalium, carbo animalis, excitantia, mesterséges légzés.
Cuprum-készítmények, akár oldhatók vízben, akár nem	Tünetek gyakran órák mulva. Kellemetlen fémérzés a szájban, émelygés, hányás, Hányadék zöldes v. kékes, kólika, hasmenés, szék gyakran véres, később feketés, tenesmus, főfájás, szédülés, hideg és érzéketlen bőr, delirium, hüdések, néha ictericus bőrszín. Collapsus.	Gyomormosás, bélbeöntések. — Magnesia, usta, fehérje, tej, szőlőczukor, méz, szén.kevés sárga vérlúgsó, limatura ferri.
Cyanhydrogensav (kéksav) Cyankalium. Cyan-fémek.	Görcsös, nehéz, ritka légzés, gyér, gyenge szívverés, érzéketlenség, akaratlagos mozgás hiánya, eszméletlenség, clonicus és tonicus görcsök, pupilla tág, szemek kidülledtek, mozdulatlanok, végül gyorsan kifejlődő teljes bénulás, cyanosis, asphyxia.	Hánytatás, na. thiosulfat. Kali hypermangan. 1/2—1/5%-os oldata 1/2 poharanként még inkább evvel gyomrot mosni. — Mesters. légzés. — Excitans gyógyszerek és eljárások.

Méreg	Tünetek	Kezelés
Cytisus Laburnum (Aranyeső). Cytisin.	Mint strychnin-mérgezésnél.	L. strychnin.
Digitalis purpurea (Gyüszünke) és készítményei.	Hányás, hasmenés. szapora és irregularis pulsus, myosis. coma, esetleg convulsiok.	Hánytatók. Tannin. Excitansok (pezsg cognac, camphor, a ther. fekete kávé).
Gombák mérgesek v. romlottak.	Choleraszerü tünetek. — Agyi tünetek. — Collapsus.	Hánytatás. Hashajtó Excitansok (strychnin. coffein bör a digalen intraven).
Gummi Gutti.	Gyomor- és bélfájdalmak, hányás, igen erös hasmenés. Hányadék, székletét sárga szinü. Collapsus.	Hánytatás. Gyomo mosás. — Bö Hega féle beöntés. Olaj, f hérje. Collapsus es tén excitantia. Fájda mak ellen morphi
Hellebotus-válfajok (Hunyor).	Salivatio, émelygés, hányás, gyakori hasmenés, szúrás a nyelvben, gyomorfájás, kólika, halványság, szédülés, fülcsengés, delirium, pupilla tág, kicsi pulsus. dyspnoe, somnolentia.	Hánytatás, hashajtá tannin, jodjodkaliur tüneti kezelés, föle opiatok.
Hydrargyrum-készítmények, főleg sublimat.	Fémiz a szájban, hányás, kólika, hasmenés, tenesmus, nyálka czafatos, igen büzös széklet, albuminuria. haematuria, stomatitis, convulsiók, remegés, collapsus.	Hánytatás, gyomorm sás. hashajtók, fehé je, tej. csiriz, szé vaspor, morphin.
Kéjgáz (N_2O).	Veszedelmes tünetek: cyanosis, coma, mely hosszan tart, epileptiform görcsök, delirium a belégzés megszüntetésével, görcsös kinyúlása a testnek, rángások.	Mest. légzés. A ner phrenici faradizálás — Izgatók.
Kénhydrogengáz (kloaka v. latrina-lég).	Elgyengülés, émelyges, főfájás, ájulás, eszméletlenség, anaesthesia, convulsiók, mydriasis, respiratio és pulsus gyér. Ha sok méreg volt a levegőben: asphyxia. rögtöni halál.	Friss levegő. Mest. lé zés, ha szükséges.

Méreg	Tünetek	Kezelés
Kigyó-méreg . .	. . . .	A végtag ligaturája. Seb tágitása, kiszivatása. Seb kimosása kali hypermangannal, aqua chlorival. Kiégetése a sebnek nem czélszerű. Excitansok, alcohol.
Nerium Oleander (Leander levelekkel mérgezés).	Hányás, dysenteriás szék, pupilla tág; kicsiny, kihagyó pulsus, gyenge convulsiók, sopor.	Hánytatás, hashajtás, tannin (?), cognac, feketekávé.
Nicotin és azt tartalmazó dohány, burnót, szivar, pipamocsok mérgezés.	Torokban fojtó érzés, hányás, vizenyős, néha véres szék, nyálfolyás, hideg és nyirkos bőr, nagy gyengeség, nehéz légzés, ájulás, stupor, remegés, convulsiók, pulsus gyér és arythmiás.	Gyomor kiürítése, tannin, jodjodkalium, excitantia, (kávé, cognac, coffein, camphor bőr alá, digalen, adrenalin venába), mest. légz.
Opium és készítményei. Morphin.	Szédülés, ellankadás, nagy álmosság, bódulat, érzéstelenség, eszméletlenség, izomhüdés, alig érezhető és gyér pulsus; igen gyér, néha Cheyne-Stokes-légzés, hortyogás, pupilla szük. — Ritkán tonicus görcsök.	Gyomormosás, gyorsan ható hashajtók, ismételt bélmosás. Tannin, jodjodkalium, ka. permangan. Coffein v. erős feketekávé, cognac, camphor, nem szabad elaludni engedni a beteget (sétáltatás), atropin (1—2 mlg.) bőr alá fecskendése.
Phosphor (gyufa).	Hányás (phosphorszagú, sötétben villódzik), gyomor és bélfájdalmak; súlyos esetben nagy főfájás, zsibongás, bénulás, collapsus. Esetleges jobbanlét után a 2. napon májpuffadás, májtáji fájdalom, icterus, véres szék. Vérömlenyek a bőrben, vérzések. — Sopor. felkiáltások, deliriumok, ált. bénulás.	Cupr. sulf. mint hánytató. Gyomormosás. Ol. terebinth. Kali hypermanganicum $^{1}/_{2}$—$^{1}/_{8}$—$^{1}/_{5}$%-os oldata. Zsirok, fehérje, tej, tojás kerültessenek, de ricinust lehet adni, mint excipiens szerepel.
Plumbum aceticum (ólomczukor).	Néhány óra mulva fémiz, égető érzés a gyomorban, tejfehér hányadék, kólika, szorulás, fájdalom és hüdés az alsó végtagokban, szédülés, stupor, pulsus igen gyér (40 körül), néha hasmenés.	Hánytatás, gyomormosás, hashajtók, natr. v. magnes. sulfuricum, natr. phosphor, fehérje, tej, tannin, carbo animalis. Opiatok.

Méreg	Tünetek	Kezelés
Sabina és Thuja	Hányás, basmenés, véres szék, vizelési tenesmus, haematuria, hörgő légzés, anaesthesia, eszméletlenség. — (Abortus).	Hánytatás, gyomormosás Hashajtók. Jéglabdacsok, nyákos italok, excitansok.
Savgőzök (lásd chlórgáz).		
Secale cornutum (Anyarozs). Ergotin.	Nyálfolyás, hányás, kólika, hasmenés, szédülés, főfájás, látási zavar, myosis v. mydriasis, gyengeség, pulsus gyér, delirium, bódulat, coma.	Hánytatás, hashajtás gyomormosás. Tannin. Acid. salicyl nagyobb adagai.
Strychnin. Strychnin tartalmú készítmények.	Nagy nyugtalanság, halálfélelem, fájdalmas húzó-érzés a végtagokban, igen élénk érzések, fokozott reflex, végül valami ingerre hirtelen tetanus, trismus. Végül ált. bénulás.	Ha még a beteg uralkodik magán, úgy előzetes figyelmeztetés, bátorítás, biztatás közben gyomormosás hánytatók, tannin, jodjodkalium. Apomorphin (hánytatási czélból). — Absolut nyugalom, elsötétített szoba, csend. Paraldehyd vagy chloralhydrat, morphin oly adagokban, hogy hypnosis jöjjön létre. Fenyegető tetanus esetén gyors chloroform-narcosis, ezalatt gyomormosás, s chloral v. morphin-adagolás.
Szénéleg (világítógáz, széngőz, aknalég).	Főfájás, fülzúgás, szédülés, émelygés, hányás, piros arcz, tompultság, izomgyengeség, érzéstelenség, akaratlagos mozgásra képtelenség, ájulás, tonicus és clonicus görcsök, teljes hüdés, asphyxia, coma. Pulsus eleinte szapora, később gyenge, gyér, kihagyó.	Szabad levegő. Mesters. légzés. Excitans eljárás. Éleny-belégzetetés. — Élenyes víz.
Thuja (l. Sabina)		
Veratrum album (zsáspa) és viride. Sem. Sabadillae. Veratrin.	Égető érzés a szájban, gyomorban, nyálfolyás, hányás, hasmenés, gyomor- és bélfájdalom, tenesmus, véres szék, főfájás, szédülés, pupilla tág, pulsus gyenge és gyér, collapsus, nehéz légzés, hőesés, viszketegség, remegés, inugrálás arczfintorok, ritkán tetanus.	Hánytatás, gyomormosás, hashajtók. Jodjodkalium. Tüneti kezelés, főleg fájdalomcsillapítók és excitansok.

XX. Gyógyhelyek és gyógyvizek átnézete.*

Az alábbiak a nálunk gyakrabban használt bel- és külföldi gyógyvizekre és betegeink által leginkább látogatott bel- és külföldi gyógyhelyekre vonatkoznak.

A gyógyhelyek és gyógyvizek egyszerű felsorolása helyett helyesnek tartottam némi útbaigazító jellemzést is adni. A mennyire javalatokat vagy ellenjavalatokat bővebb indokolás nélkül adni lehet, igyekeztem azokat is összeállítani. Nagy súlyt fektettem a hazai gyógyhelyekre és ásványvizekre Fontos nemzetgazdasági és hazafisági szempontok parancsolják, hogy hacsak a beteg igazi érdekeivel megegyeztethető, hazai gyógyhelyet ajánljunk és hazai gyógyvizet rendeljünk, feltéve mindig, hogy a gyógyhelyen a beteg a kellő ellátást méltányos árak mellett megtalálandja, s feltéve, hogy az ajánlandó ásványvíz kezelése a kivánalmaknak tökéletesen megfelel.

I. Klimás gyógyhelyek.

1. *Subalpin gyógyhelyek* ***nyári*** *tartózkodásra, 1000 méterig.*

Hazaiak: *Lucsivna* (800 méter magasságban), *Marillavölgy* (790 m.), *Leibicz* (732 m.), *Iglófüred*, *Barlangliget*, (739 m.), *Tátraháza*, (730 m.), *Virágvölgy* Poprád mellett (757 m,), *Stoósz* (670 m.) *Thurzófüred*, (572 m.) *Koritnyicza* (850 m.). *Tusnád* (650 m.), *Gánócz* (635 m.), *Feketehegy* (632 m.) *Borszék* (882 m.), *Lubló* (955 m.), *Stubnya* (518 m.), *Baldócz* (486 m.), *Szklenó* (382 m. *Szliács* (360 m.), *Tarcsa* 347 m.), *Bártfa* (319 m.). *Vihnye* (310 m.)

Külföldiek: Nálunk ismertebbek és magyarok által látogatottabbak Steyermarkban, Karinthiában, Salzkammergutban és Tyrolban: *Reichenau* (480 m.), *Gmunden* (417 m.), *Kammer*, *Unterach*, *Mondsee* (470 m.), *Ischl* (484 m.), *Aussee* (650 m.), *Tobelbad* 330 m.), *Pörtschach* és *Velden*, mindkettő a Wörthi tó mellett (439 m.), *Tarvis* (734 m.), *Zell am See* (752 m.), *Achensee* (930 m.). *Németországban: Görbersdorf* Porosz-Sziléziában (540 m.). Tüdő-

* Az adatokat THAN, BOLEMANN, REIMER. DUJARDIN-BEAUMETZ. HIRSCHFELD és PICHLER munkái, valamint az 1892 , és 1894. és 1897. évi magyar balneol. congressusokon tartott előadásaim alapján közlöm.

---

bajos sanatoriumok: *St. Blasien* a déli Schwarzwaldban (800 m.) sanatorium tüdőbajosok számára. *Reiboldsgrün* az Érczhegységben (688 m.), *Thale, Harzburg, Suderode, Hubertusbad, Alexisbad* a Harzban, *Falkenstein* a Taunusban, tüdőbajos sanatorium. *Triberg* (618 m.) és *Badenweiler* a Schwarzwaldban *Berchtesgaden* (580 m.), *Tegernsee* (732 m.), *Kreuth* (512 m.), Felső-Bajorországban. *Svájcz* számos helyei közül ismertebbek nálunk: *Luzern, Interlaken, Spiez, Aeschi, Waeggis, Viznau, Beatenberg* stb. stb.

2. Alpin gyógyhelyek ***nyári*** *tartózkodásra. 1000 métertől felfelé a tenger színe felett.*

Hazaiak: *Keresztyénsziget* (Kurhaus auf der hohen Rinne) Nagy-Szeben mellett (1420 m.). *Csorbai tó* Liptóban, (1350 m.), *Bálványos-fürdő* Tusnád mellett (1053 m.) a torjai Büdös-barlang közelében (csendes, egyszerűen, de újabban jól berendezett hely), *Ó-, Új-, és Alsó-Tátrafüred* (átlag 1000 m.). *Tátralomnicz, Felső-Hági, Tátraszéplak, Matlárháza* Szepesben, *Biharfüred* (1063 m.).

Külföldiek: Tyrolban: *Niederdorf* (1158 m.). *Toblach* (1250 m.). *Cortina* (1219 m.), *Innichen* (1332 m.). *Misurina.* — Svájczban: *Davos* — két helység *D.-Dörfli* és *D.-Platz* — (1652 m.), *Pontresina* (1828 m.), *Szt-Moritz-Dorf* (1856 m.), *Rigi* (1460 m.), *Bormio* (1396 m.), *Arosa* (1850 m.) *Grindelwald, Zermatt, Riffelalp Riffelberg, Kandersteg, Adelboden, Wengern, Klein Scheidegg, Mürren, Waldhaus-Flims.*

3. Alpin és subalpin gyógghelyek téli tartózkodásra.

A felsorolandó alpin és subalpin helyek jellege, télen aránylag enyhe és állandó középhőmérsék, tiszta levegő, szélmentesség, az alpin helyeken csekély légnyomás.

a) Alpin helyek.

Hazai: *Tátrafüred, Új-Tátrafüred, Tátra-Széplak* (1010 m.), *Tátra-Lomnitz.*

Külföldiek: Szvájczban: *Davos* (1625 m.) *Samaden* (1740 m.), *Szt-Moritz* (1856 m.). *Grindelwald, Chamounix, Adelboden.*

b) Subalpin helyek.

Hazai: nincs.

Külföldiek: *Gorbersdorf, Falkenstein, Reiboldsgrün, Wiesbaden.*

---

4. *Délen fekvő igen enyhe égaljú helyek téli tartózkodásra.*

Hőm. télen 2o—4o C. között ingadozik, szélcsend, kevés csapadék.

Hazai: nincs.

Külföldiek: *Abbazia*, *Lovrana* Fiume mellett a tengerparton. *Lussin piccolo*, *Lussin grande*, *Arbe*, *Raguza*, *Bozen* és *Gries* Meran mellett, 270 m., 2o C. téli átlag. hőm. *Meran* 319 m., 1·8 C. téli átlag hőm., derült ég, kevés csapadék, szélcsend. *Arco*, a tyroli alpesek déli lejtőjén, 730 m., 3·7o C. téli átlag. hőm., kissé nedvesebb, mint Meran *Montreux* és *Territet* a genfi tó partján. Még enyhébb égaljúak télen a Riviera di Ponente számos helye (Genuától nyugatra), mint *Pegli*, *Porto Maurizio*, *San-Remo*, *Ospedaletti*, *Bordighera*, *Cap d'Ail*, *Beaulieu*, *Mentone*, *Monte-Carlo*, *Monaco*, *Nizza*, *Cannes*, továbbá a Riviera di Levante számos helysége (Genuától keletre), mint *Nervi*, *Spezzia*, *Pisa*. Szieziliában látogatott helyek *Catania*, *Palermo*, *Taormina*.

5. *Tél nélküli helyek.*

Cairo, *Alexandria*, 13° C. átl. hőm. *Algier* 15·3° C. átl. téli hőm. Nagy napi ingadozások. *Madeira*, portugál sziget (fővárosa *Funchal*), 16·9° C. átl. hőm. télen, egyenletesen nedves, reggel 8 órától este 6-ig szabadban lehet tartózkodni. *Corfu*.

II. Hidegviz-gyógyintézetek.

Javalatok e helyen csak nagyon általánosságban állíthatók fel. Hypochondria, neurasthenia, hysteria némely alakja, tabes dorsalis idült gyomor- és bélhurut, idült csúzos bántalmak, a köszvény némely alakja, idült syphilis, utógyógymód higanykezelése után test edzése meghülések ellen.

Hazaiak: *Budapesten* számos intézet. Igen kiváló berendezésű és kies helyen fekszik *Marillavölgy* (Krassó-Szörénymegyében

---

Oravicza mellett). *O-*, *Új* és *Alsó-Tátrafüred*, *Tátra-Széplak* (Szepes megyében, Poprádtól 1½ órányira) *Tátralomnicz*, (nagyszabású berendezés). *Stoósz*, *Fenyőháza*, *Barlangliget*, *Rozsnyó*, *Feketehegy* (Szepes megyében Igló mellett) *Iglófüred*, *Thurzófüred*, (Gölniczbánya mellett), *Lucsivna* (Liptó- és Szepesmegye határán). *Kőszeg* (Dreiszker-féle). Ezeken kívül más fürdőhelyek is be vannak rendezve hidegvízgyógymódra, így pl. *Parád*, *Herkulesfürdő*, *Buziás*, *Hársfalva*, *Borszék*, *Rajecz*, *Boroszno*. *Koritnyicza*, *Bártfa*, *Balf* stb.

Ausztriában nevesebbek: Giesshübel-Puchstein, Karlsbad mellett, *Grafenberg*, Sziléziában. *Helenenthal*, Bécs melletti Badenben. *Kaltenleutgeben*, Bécs mellett. *Kreuzen*, hasonnevű városka mellett, a Duna melletti Greinhoz egy órányira, szép fenyvesek, kitünő berendezés. *Priessnitzthal*, Mödling mellett, Bécstől nem messze. *Szt-Radegund* Stájerországban, Gráztól 1 órányira. *Rohitsch* Steyerországban (u. ott glaubersós források is). *Salzburg-Parsch*. *Waidhofen a. d. Ybbs* jól berendezett intézet.

Németországban: Boppard (Marienberg és Mühlbad,) a Rajna mellett. *Elgersburg*, Gotha mellett. *Godesberg*, Bonn mellett. *Herrenalb*, Württembergben Gernsbach mellett. *Ilmenau*, Thüringiában. *Königstein*, a Taunusban. *Lauterberg*, a Harzban. *Leibenstein* Thüringiában. *Dietenmühle* és *Nerothal*, Wiesbaden mellett. *Wilhelmshöhe*, Cassel mellett stb.

Svájczban: Albisbrunn, Zürich mellett. *Rigi Kaltbad*, *Schönbrunn* és *Schöneck*, a Vierwaldstätti tó mellett. *Buchenthal*, St.-Gallenben stb.

III. Tengeri fürdők.

Gyógyhatányok: a tengervíz hőmérséke, *NaCl*-tartalma, a hullámverés, az állandó légmozgás, a lég nedvessége és *NaCl*, valamint ozontartalma, a léghőmérsék egyenletessége. A víz hőmérséke 16—27° C. között ingadozik hely és évszakok szerint; legmelegebb a Földközi-tenger (22—27° C.), után jő az Atlanti oczeán (20—23° C.). leghűvösebb az Északi tenger. A *NaCl* tartalom igen változó; a Földközi-tengerben 0·3—2·6% között ingadozik, az Atlantiban 2·5—3·3% között, az Északiban 3·0—3·9% között, a Keleti tengerben pedig 0.6—2.0% között. Évad a nyár és főleg az őszelő. *Javalatok:* Bőr edzése; hajlam hyperidrosisra, meghülésre, csúzos bántalmakra; utógyógymód meleg fürdőzés után; hemicrania, idült neuralgiák, neurasthenia bizonyos alakjai, scrophulosis torpida, olygaemia, reconvalescentia, szellemi túlerőltetés. *Ellenjavalatok:* Gyomorbántalmak, minden fajta vérzés v. vérzésre

---

hajlamosság (például tüdőtuberculosisnál), szívbántalmak, edénybajok, agyizgalom, nagyfokú gyengeség, aggkor, zsenge gyermekkor.

Hazai: *Cirkvenitza* és a horvát tengerpart több más helye.

Külföldiek: Ausztriában: *Abbazia, Lovrana, Volosca* Fiume mellett. *Lussinpiccolo* és *Lussingrande* a Quarnero egy szigetén. A monarchián kívüliek közül ismertebbek: *Lido szigete* Venezia mellett (különösen gyermekeknek kitünő), *Rimini, Castellamare, Monaco, Nizza, Cannes* (Földközi tenger), *Biarritz, Arcachon* (Atlanti tenger), *Boulogne, Étretat, Trouville, Dieppe* (La Manche-csatorna), *Wight szigete, Brighton, Ramsgate* (Anglia), *Ostende, Blankenberghe, Scheweningen, Norderney, Sylt, Helgoland* (Északi tenger), *Heringsdorf, Misdroy, Colberg, Zoppot, Cranz* (Keleti tenger)

IV. Tóparti fürdők.

Hazaiak: A *Balaton* partján lévő összes üdülőhelyek, mint: *Balaton-Füred, Siófok, Balaton-Földvár, Almádi, Kenesse, Badacsony, Rév-Fülöp, Szepezd, Boglár, Palics* Szabadka mellett.

Külföldiek: *A Wörthi-tó, Annensee, Millstatti-tó, Tegernsee, Bodensee, Vierwaldstätti-tó, Thuni-tó, Brienzi-tó, Zürichi-tó* körüli üdülőhelyek.

V. Gyógyvizek.

1. *Egyszerű égvényes ásványvizek.*

Leginkább ivógyógymód; néha fürdő. *Javalatok*: gyomor-, bélhurut, gyomorfekély, alhasi pozsga, epekövek, idült icterus, zsírmáj, húgykövek, vesekövek, húgyhomok, idült pyelitis és cystitis, köszvény, diabetes mellit., légutak idült hurutja. — Főhatóanyaga: ketted szénsavas natrium; némely vízben, különösen a hidegekben, sok szabad szénsav

a) Melegek.

Hazai: *Lipik.* Fürdőhely Pozsegamegyében, Pakráctól 3/4 órányira; tulajdonképen égvényes konyhasós jódos víz, de e helyen is joggal szerepelhet. 1·9‰ natr. bicarbonicum, kevés konyhasó és jodnatrium Hőm. 64° C. Mint jódos vizet is használják

Külföldiek: *Vichy.* Fürdőhely Francziaországban 4—5‰ natr. bicarb. Legerősebb forrás a Célestins, kissé gyengébb a

Grande Grille. Hőm. midőn legmelegebb 45° C. — *Neuenahr.* Fürdőhely Németországban (Rheinpreussen), kevés natr. bicarb. 40° C. hőm. Főforrások: a *Gr. Sprudel* 36° C. hőm., a *Willibrodus-forrás.*

b) Hidegek.

Hazaiak: *Szolyvai víz* (Beregm.), 8·4‰ natr. bicarb. igen sok szabad CO_2. Mérkőzik minden e nemű külföldi vízzel. Ennél még concentráltabb a szomszédos Polenai és Olenyovai. — *Luhi Erzsébet-forrás* és *Luhi Margit-forrás* (Bereg m.), mindkettőben 4%-os natr. bicarb., középmennyiségű szabad CO_2. A *Petánczi-víz* olyan, sőt tartalmasabb, mint a *Bilini.* Mindkettőnél erősebb kissé a *bodoki Mathild-forrás.* Mindezen vizek elszállítva használtatnak. *Répáti.* 4·09‰ natr. bicarb. sok szab. CO_2.

Külföldiek: *Krondorfi* (Csehország) 1·5‰ natr. bicarb. igen sok CO_2. — *Bilini József-forrás* (Csehország), 4·7‰ natr. bicarb. — *Bilini Karolina-forrás*, 3·03‰ natr. bicarb. és kevés natr. sulf. — *Fachingen* (Németország), 3·5‰ natr. bicarb. — *Preblau* (Karinthia) 2·8‰ natr. bicarb. — *Obersalzbrunn* (Szilézia) 1·7‰ natr. bicarb., kevés natr. sulfur. — *Giesshübel-Puchstein* (Csehország.) 1·1‰ natr. bicarb., sok szabad CO_2. Ezen vizek részint elszállítva, részint helyben használtatnak.

Függelék. Egyszerű savanyúvizek.

Nagyrészt diaeteticus czélra, vagy mint luxus-vizek használtatnak, de rendelhetjük mint enyhe gyomor- és bélizgatókat, esetleg mint gyenge diureticumokat is. Mindannyi bő szabad CO_2-tartalmú, míg szilárd alkotórészekben igen szegény.

A számos hazai forrás közül általános forgalomban vannak a *Borszéki borvíz, Mohai Ágnes, Balatonfüredi, Borhegyi, Radna-Borbereki, Kászon-Jakabfalvi, Véghlesi Vera, Szlatvini Anna-források* és a *Szántói* savanyúviz. Különben majdnem minden vidéknek megvan a maga savanyú vize.

Külföldiekre hazánkban nem szorulunk.

2. Égvényes-konyhasós ásványvizek.

Főleg ivógyógymód. *Javalatok:* Légutak és emésztőszervek idült hurutjai, vesekő, húgyhomok, pyelitis és cystitis catarrh.

---

chron., scrophulosis torpida, régi izzadmányok. *Ellenjavalatok:* Lázas állapotok. Főhatóanyagok: ketted szénsavas natrium és konyhasó, szabad szénsav.

a) Melegek:

Hazai: kiváló a *Lipiki,* mely ép úgy használható, mint az *Emsi.*

Külföldi: *Ems.* Fürdőhely Coblenztől nem messze. Több forrás. Átlag 2°/00 natr. bicarb. 1°/00 *NaCl.* középmennyiségű szabad CO_2. Források hőfoka 27·9° C.—50·4° C.

b) Hidegek:

Hazaiak: *Czigelkai Lajos-forrás* (Sárosm.), 16·7°/00 natr. bicarb., 5°/00 konyhasó, sok szabad CO_2. Víz elszállítva használtatik. Erősen sós ízű. *Bikszád.* Fürdő Szathmár megyében. Több forrás. Átlag 6°/00 natr. bicarb 2·5°/00 natr. chlorid. Kevés szabad CO_2. *Bártfai* Orvosforrás, melynek vizében 4·8°/00 natr. bicarb. 1·1°/00 natr. chlorid. (kevés szénsavas vasoxydul 0·4°/00). *Dombháti Livia,* hasonló az Emsi és Gleichenbergi vizekhez. *Stojkai* víz, hasonló a Niederseltersihez. Újabban két kitünő ilynemű víz jött forgalomba: a *Málnási Mária-forrás* és a *Málnási Siculia-forrás*; mindkettőben 10°/00 körüli natr. bicarb. és 3—4°/00 közötti natr. chlorid; előbbiben kevesebb, utóbbiban igen sok CO_2. Ezek az összes külföldieket nélkülözhetőkké teszik. *Balf-i Új forrás.* 0·42°/00 natr. bicarb. és 0·3°/0 natr. chlorid.

Külföldiek: *Sczawnicza.* Fürdő Galicziában. 3 forrás; legerősebb a Magdalena-forrás, melyben 8·4°/00 natr. bicarb., 4·6°/00 natr. chlorid., középmennyiségű szabad CO_2. — *Luhatschowitz.* Fürdő Morvaországban. Legerősebb a Johannisbrunnen, 8·3°/00 natr. bicarb. 3·6°/00 natr. chlorid., kevés *NaJ* és *NaBr.*, középmennyiségű szabad CO_2. — *Nieder-Selters.* (Németországban). Víz elszállítva, 1·2°/00 natr. bicarb. 2·3°/00 natr. chlorid — *Gleichenberg.* Fürdő Stájerországban. Legerősebb a Constantin-forrás, 3·5°/00 natr. bicarb., 1·8°/00 natr. chlorid.; gyengébb az Emma-forrás. Sok szabad CO_2 mindkettőben.

3. Glaubersós ásványvizek.

Ivógyógymód. *Javalatok:* Idült gyomor- és bélhurut, gyomor- és bélfekélyek, aranyér, idült májbántalmak, epekő, köszvény, diabetes mellitus, plethora abdominalis, zsírkór. *Ellenjavalatok:* carcinoma, tuberculosis.

---

a) Melegek.

Hazai megfelelő nincs.

Külföldi: *Carlsbad.* Fürdő Csehországban. 18 hévforrás Legmelegebb a Sprudel. Átlag 2·3‰ natr. sulfur., 1‰ natr chlorid. Elszállítva a Sprudel, Schlossbrunn, Mühlbrunn vize használtatik leginkább. Carlsbadi sót és mesters. sót l. a Ménygyűjteményben Sal therm. Carol. cz. alatt.

b) Hidegek.

Hazaiak. A Marienbadi és Franzensbadihoz hasonló erősségű nincs eddig. A Rohitschit esetleg pótolhatják a *Baldóczi fürdőforrás* és a *Koritnyiczai* vizek, valamint a *Borosznói* források.

Külföldiek: *Marienbad.* Fürdőhely Csehországban. A Ferdinandsbrunn és Kreuzbrunn vizében átlag 5‰ natr. sulf. 2‰ natr. chlor., 1·8‰ natr. bicarb., igen sok szabad CO_2. — *Franzensbad.* Fürdő Csehországban. A Salzquelleben 2·8‰ natr. sulf., 1·4‰ natr. chlor., 0·9‰ natr. bicarb. foglaltatik. A többi forrás vasas. — *Rohitsch.* Fürdő Stájerországban, 1·9‰ natr. sulf., 1·4‰ natr. bicarb., kevés natr. chlor., sok szabad CO_2. a Tempel-forrásban; u. a. Styria-forrásban, míg a Donati-forrásban 2·7‰ a natr. sulf. mennyisége; u. ebben legtöbb a natr hydrocarb. is. *Tarasp-Schuls.* Fürdő Svájczban (1300 m. m.). Legerősebb a Luciusquelle; 2·1‰ natr. sulf., 3·6‰ natr. chlor., 0·8‰ natr. bicarb., e mellett tartalmaz még 2·4‰ kétszer szénsavas meszet és 2‰ kétszer szénsavas ammont. Vannak vasas forrásai is. — *Elster.* Fürdő Szászországban. A Salzquelleben van 5·2‰ natr. sulf., 1·6‰ natr. bicarb., 0·8‰ natr. chlor. Vannak vasas forrásai is.

4. Keserű vizek.

Ivógyógymód. *Javalatok:* egyszerű és szokványos székrekedés aranyér, plethora abd., májvérbőség, elhízás.

Hazaiak mindenekfölött állanak. *A budai Hunyadi János* és *Ferencz József* vizekben átlag körülbelül 22‰ natr. sulf. és ugyanannyi magnes. sulf. — *Igmándi víz* Schmiedthauer-féle (Komáromm.) 20—44—55‰ magn. sulf., 7—13—14‰ natr. sulf. az egyes forrásokban. Kevés szabad CO_2.

Erzsébet sósfürdő Budán a Gellérthegy alatt. Fürdőgyógymód főleg a női ivarszervek idült lobos bántalmai eseteiben; hatása

ilyenkor mint a meleg sósfürdőké általában. Ivásra szolgál az Erzsébet-forrás, melyben 14‰ natr. sulf. 9‰ magnes. sulfur.

Külföldiekre nem szorulunk. Gyengébbek és drágábbak a mi vizeinknél.

5. *Egyszerű gyenge konyhasós vizek.*

Konyhasótartalom nem haladja túl a 15‰-ot. Részint ivó-, részint fürdőgyógymód. Némelyik forrásnak sok szabad CO_2tartalma is támogatja a hatást. Fürdők, mint erős bőrizgatók szerepelnek. — *Javalatok ivógyógymódra:* idült gyomor- és bélhurut, gyomor- és bélatonia, obstipatio habitualis, plethora abdominalis, aranyér, scrophulosis torpida, köszvény, idülten fennálló izzadmányok. *Ellenjavalatok:* carcinoma, tuberculosis.

Javalatok fürdőkre: Idülten fennálló izzadmányok, köszvény, scrophulosis torpida, idült rheumatismus, idült neuralgiák, körzeti idegrendszer idült bántalmai. *Ellenjavalatok:* bőrbántalmak, eczemára hajlamos bőr, szív- és edénybántalmak, vértolulások az agy felé.

a) Melegek.

Hazai: *Mehádiai Hercules-forrás.* (Mehádián vannak kénes források is.) Fürdő- és ivógyógymód. 1·9‰ natr. chlor. Hőmérsék 56° C. Vetekedik a legtöbb külföldi fürdőhelylyel.

Külföldiek: *Baden-Baden.* Fürdőhely a badeni nagyherczegségben a Schwarzwald tövében (210 m.). 2‰ natr. chlor. Hőmérsék 40—69° C. között. Ivásra a Hauptquelle szolgál. — *Wiesbaden.* Fürdőhely Németországban a Taunusban (117 m.). Ivásra a Kochbrunn vize használtatik, 6·8‰ natr. chlor tartalommal; 69° C. hőm.

b) Hidegek.

Hazai: *Csizi víz* (Gömörm.), elszállítva is használtatik-15·5‰ natr. chlor., 0·04‰ jodkalium, 0·08‰ bromkalium tartalommal. Mint jódos víz is szerepel. Kiváló gyógyhatású. Fürdőgyógymód helyben. — A Kissingeni vizeket pótolhatja a *Czigelkai Lajos-forrás.*

Külföldiek: *Kissingen.* Fürdő Bajorországban. Az ivásra használt Rákóczy- és Pandur-forrásokban átlag 5·5‰ natr. chlor. és igen sok szabad CO_2. Fürdőkhöz a többi 10‰ natr. chlor.-ot tartalmazó szénsav-dús források használtatnak. — *Homburg.* Fürdő Majna-Frankfurt mellett a Taunusban (190 m.). Ivásra, a gyengébb Louisenbrunn (3‰ natr. chlor.) és az erős Elisabethbrunn (10‰ natr. chlor.) használtatnak. Fürdőnek más források. — *Dürkheim.* Fürdő Bajorországban. Ivásra a Bleich-

brunnen vize használtatik, melyben 8·8‰ natr. chlor., 0.0019‰ natr. jod. és 0·019‰ natr. brom. foglaltatik. Fürdők más forrásokkal készíttetnek. Mint jódos víz is szerepel. — *Kreuznach*. Fürdő Németországban. Ivásra az Elisabethquelle használtatik, melyben 9·5‰ natr. chlor., 0·0008‰ magnes. jod., 0·039‰ magnes. brom. van. A többi források fürdésre használtatnak. Mint jódos víz is szerepel. — *Neuhaus*. Bajorországi fürdő. Források 9—18‰ natr. chlor.-al, sok szabad CO_2-al. — *Hall*. Fürdő Felső-Ausztriában. Ivásra a Tassiloquelle vize használtatik. 14‰ natr. chlor., 0·05‰ magnes, jod. 0·04‰ magnes brom., kevés szabad CO_2. A források fürdésre is szolgálnak. Mint jódos víz is szerepel.

6. *Erős konyhasós vizek.*

15‰-tól 300‰-ig terjedő natr. chlor. tartalommal Ivógyógymódra nem használtatnak, csupán fürdőkre. Az igen tömény vizek megfelelően higíttatnak. Hatást, használatot l. az egyszerű konyhasós vizeknél.

a) Melegek.

Hazai: nincs megfelelő.

Külföldiek: *Nauheim*. Fürdő Németországban (Hessen-Darmstadt). Sok forrás közül a fürdőkhöz a Friedrich-Wilhelms-Sprudel (29‰ *NaCl*, 37° C. meleg) és a Grosser Sprudel (21‰ *NaCl*, 27° C. meleg) használtatnak. Gyengébb források ivógyógymódra szolgálnak. Minden forrásban sok szabad CO_2 — *Oeynhausen-Rehme*. Fürdő Németországban (Westphália). Fürdőkhöz használt források 29‰—35‰ *NaCl*-t tartalmaznak s 26°—33° C. melegek, bő szab. CO_2 tartalommal. Higított vízzel ivógyógymód.

b) Hidegek.

Hazánkban sok alkalmas forrás van, különösen Erdélyben. *Felső-Bajom* (Bázna) Kisküküllő m.-ben), *Polhora* (Árvam.), *Szovátai* (Maros-Tordam.) sóstavak, *Görgény-Sóakna* (Maros-Tordam.), *Vizakna* Nagyszeben mellett (sóstavak), melyet az állam újabban jelentékenyen fejleszt, *Maros Ujvár* (Alsó-Fehérm.). *Korondi* sósforrásban (Udvarhely m.) 15% natr. chlor. (fürdőnek). A *báznai jódos és bromos sót* ujabban nagyon kedvelik hazánkban, épp úgy a *polhorai sót is*. Mindkettő kiszorította úgy a halli, mint a darkaui és a kreuznachi sót.

Külföldiek igen nagy számmal vannak. Nálunk ismertebbek: *Aussee*. Fürdő Stájerországban (650 m.). Vize 344‰ *NaCl* tartalmú; fürdőnek higíttatik. — *Ischl*. Fürdő a Salzkammergutban (484 m.). Fürdőkhöz használt vizet 246‰—255‰

NaCl tartalmúak; fürdő-használatra megfelelőleg higíttatnak Ivógyógymód gyengébb, 5—17‰ *NaCl*-ot tartalmazó vizekkel. *Reichenhall.* Fürdő Bajorországban (457 m.). 19 sósforrása van. Az Edelquelleben 228‰ *NaCl*. — *Harzburg*. Fürdő Németországban a Harzban (238 m.). Vize 66‰ *NaCl*-l tartalmaz.

7. *Jódos és brómos vizek.*

Azon ásványvizek, melyek e czím alatt szerepelnek, aránylag csekély jód- és bróm-tartalmúak. E vizek többnyire konyhasós vizek, néha égvényes-konyhasós vizek. *Javalatok*: torpid scrophulosis, némely idült bőrbántalom, inveterált syphilis, l. az erős konyhasós vizeknél a *báznai* és *polhorai* sót is.

Mint jódos vizek vannak forgalomban a sok közül a következők:

Hazaiak: melyek kereskedelmi czikket is képeznek: a *Csiz*-i és a *Lipiki* víz.

Külföldiek: a *Kreuznachi, Halli* (Felső-Ausztria), *Dürkheimi* stb.

8. *Földes vagy meszes ásványvizek.*

Jellegüket tetemesebb kétszer szénsavas mész, kétszer szénsavas magnesium és gyps jelenléte adja meg, míg más sók bennük elenyésző csekély mennyiségben vannak. — E vizek némelyike meleg, mások hidegek, de többnyire sok szabad CO_2-ot tartalmaznak. — A melegek fürdőkül használtatnak u. a. javalatok alapján, mint a tiszta hévvizek, minthogy lényegileg u. a. hatással bírnak. A hidegekkel ivógyógymód: Bright-kór, cystitis és pyelitis catarrhalis chronica, lithiasis, húgyfövény, köszvény, rhachitis, légutak idült hurutja eseteiben. Kitünőek mint diaeteticus vizek graviditás és lactatio alatt a nagy Ca-szükséglet fedezése czéljából. Növő gyermekeknek is czélszerű italok.

a) Melegek.

Hazaiak: *Szklenó* Fürdő Barsmegyében (382 m.). Hőm. 37—53·5° C. Fürdő- és ivógyógymód. *Budapesten: Rácz-fürdő*. Hőm. 43·5° C. Gőzfürdők is. *Rudas-fürdő*. Hőm. 45° C. Gőzfürdők is.

Külföldiek: *Leukerbad* Fürdő Svájczban. (Cant. Wallis 1415 m.) Hőm. 34—51° C. Kénsav. mész 1·3‰. Alpesi klima. Fürdő- és ivógyógymód. *Bagnères de Bigorre*. Fürdő Francziaor-

ságban (Dép. Hautes Pyrenées, 579 m.) Hőm. 18—51° C. Sok forrás; meszes hévvizek mellett kénes és vasas források is.

b) Hidegek.

Hazaiak: *Szinnye Lipóczi Salvator-forrás.* Kereskedés útján palaczkozva árusíttatik el. Kitűnő víz, olyan mint a Wildungeni, *Sultán, Szt.-Andrási.* Gyengébb, de még mindig elég Ca tartalmú víz sok van az ú. n. egyszerű savanyú vizek között is. *Baldóczi.*

Külföldiek: *Wildungen.* Fürdő Németországban a Waldeck herczegségben (300 m.). Legerősebb a Helenenquelle, melyben 1·3‰ kétszer szénsavas mész, 1·4‰ kétszer szénsavas magnesium, 0·9‰ natr. bicarbonic., 1‰ konyhasó és sok szabad CO_2. — *Lippspringe.* Fürdő Németországban. Az Arminiusquelleben 0·6‰ kétszer szénsavas mész, 0·8% gypsz, u. a natr. sulf., sok szabad CO_2 és légenygáz. Enyhe klimája folytán különösen tuberculoticusok gyógyhelye. — *Inselbad.* Fürdő Németországban Lippspringe-től nem messze. Földes-konyhasós források sok légenygázzal. Tuberculoticusok gyógyhelye, mint Lippspringe. — *Weissenburg.* Fürdő Svájczban (896 m.).

Francziaországban látogatottak: *Cransac* (Dép. Aveyron. *Contrexeville* és *Vitel* (Dép. Vosges), *Saint-Armand* (Dép. Nord).

9. Vasas ásványvizek.

A vas mint kétszer szénsavas vasoxydul van jelen, legalább is 0·03‰ mennyiségben. Többnyire hideg vizek, meleg csak néhány van. *Tiszta vasas savanyú vizeknek* nevezzük azokat, melyekben a kétszer szénsavas vasoxydul és tetemes szabad CO_2 mellett kevés más számbavehető alkatrész van; ezek mellett ismerünk és használunk: *földes-vasas savanyúvizeket, égvényes-vasas savanyúvizeket, égvényes-konyhasós-vasas savanyúvizeket, s végül glaubersós-vasas savanyúvizeket.* A melegek főleg fürdőgyógymódra szolgálnak, midőn a fürdő hőmérséke s a jelenlevő szabad CO_2 a gyógyhatányok; a kétszer szénsavas vasoxydul a bőrön át föl nem szívódik. A fürdési javalatok nagyrészt olyanok, mint az egyszerű hévvizeknél. Hideg vasas vizekkel főleg ivógyógymód, néhol melegítve fürdőgyógymód is. — Ivógyógymódra a javalatok sokfélék lehetnek a víz vegytartalmához képest. Általánosabb javalatok: chlorosis, olygaemia, általános gyengeség, idült neurosisok vérszegény alapon. Ellenjavalat: lázas bántalmak, tuberculosis, gyomorbántalmak. Előnyös e vizeket ivógyógymódra helyben használni.

---

a) Melegek.

Hazaiak: *Vihnye* Fürdő Barsmegyében (310 m.). Víz hőmérséke 35—38·3° C. főleg fürdőgyógymód, de a források ivógyógymódra is használtatnak. Régi forrásban 0·03‰ kétszer szénsavas vasoxydul, kis mennyiségű szabad CO_2. Az új artézi forrásban kevesebb a vas. — *Szliács.* Fürdő Zólyommegyében (360 m.). Hideg, langyos és meleg források. Az ivásra szolgáló hideg források közül a József-forrás a legfontosabb, mely tiszta vasas savanyú víz. Vannak langyos, ivásra is használt földes-vasas szénsavdús források is (Lenkey-, Dorottya-forrás). Fürdőül 25—30° C. hőjű források szolgálnak, bő szabad CO_2 tartalommal. Legmelegebb az I. sz. tükörfürdő, mely földes-vasas víz.

Külföldiek főleg Francziaországban találhatók; ilyenek: *Rennes, Bagnères de Bigorres, Barbolan.*

b) Hidegek.

Hazaiak: *Buziás*: Fürdő Temesmegyében. Forrásai vasas savanyúvizek. Ivógyógymód. Fürdők mesterségesen és czélszerűen melegített ásványvízzel. József-forrásban 0·16‰ kétszer szénsavas vasoxydul, tetemes szabad CO_2. Kissé gyengébb, de még mindig hatalmas vastartalmú a Mihály-forrás. — *Koritnyicza.* Fürdő Liptómegyében (847 m.) Főleg ivógyógymód. A forrásokban kétszer szénsavas vasoxydul 0·084—0·097‰, e mellett tetemes gypsz, kétszer szénsavas mész, kénsavas magnesium és középmennyiségű szabad CO_2. — *Borszéki* Kossuth-kút. Fürdő Csikmegyében (882 m.). A Kossuth-kút vize 0·09‰ kétszer szénsavas vasoxydult tartalmaz. Ivógyógymód. — *Új-Lubló.* Fürdő Szepesmegyében (556 m.). A forrásokban kétszer szénsavas vasoxydul 0·04—0·05‰. E mellett tetemes kétszer szénsavas magnesium és mész; igen sok szabad CO_2. Ivógyógymód. Fürdők is melegített ásványvízzel. — *Parád.* Fürdő Hevesmegyében. A *Clarisse-forrás* tiszta vasas savanyúvíz. Kétszer szénsavas vasoxydul 0·05, dús szabad CO_2 tartalom. — *Előpataka.* Fürdő Háromszék megyében (624 m.). Ivógyógymód. Források égvényes vasas-savanyúvizek. Kétszer szénsavas vasoxydult 0·079 0,096-ig, kétszer szénsavas natriumot 1·1‰—1·2‰-ig, kétszer szénsavas magnesiumot és meszet szintén tetemes mennyiségben, ép úgy szabad CO_2.-at is. — *Tusnád.* Fürdő Csikmegyében (635 m.). Ivóforrásokban 0·1—0·19% kétszer szénsavas vasoxydul; ezek közül a Rezső-forrásban 2‰ $NaCl$. A főkút vize, mely szintén ivásra szolgál, égvényes sós-vasas savanyúvíz, 0·04‰ kétszer szénsavas vasoxydul és 1·2‰ kétszer szénsavas natrium tartalommal. Melegített vízzel fürdőgyógymód. — *Bártfa.* Fürdő

Sárosmegyében (318 m.). Ivógyógymód s mesterségesen melegített ásványízzel fürdőgyógymód. Források többsége égvényes-sós-vasas savanyúvíz, a lobogó-forrás pedig égvényes-vasas-savanyúvíz, 0·08‰ kétszer szénsavas vasoxydullal, 1·6‰ natr. bicarb.-al, sok szabad CO_2-val. Az Orvos-forrás égvényes-sós savanyúvíz 4·8‰ natr. bicarb.-al, 1·1‰ *NaCl*-al, kevés vassal. — *Tarcsa*. Vasmegyében (346 m.) kies subalpin vidéken. A *Ferencz-forrásban* 0.07‰ vashydrocarbonát. *Károly-forrás* égvényes sós savanyúvíz. Vasláp helyben. — *Gyertyánliget* (*Kabola-Polyána*) 0·087‰ vashydrocarb. — *Korondi* Ivóforrás. 0·053% vashydrocarb. és 0·33‰ natr. hydrocarb. sok szab. CO_2. Egy másik forrása erős sós víz (l. ott).

Külföldiekre hazánk nem szorul ugyan, de mégis legyenek megemlítve itt a következő ismertebbek: *Spaa*. Fürdő Belgiumban. Tiszta vasas savanyúvíz források 0·05—0·2‰ kétszer szénsavas vasoxydul tartalommal. — *Pyrawarth*. Alsó-Ausztriában, Bécstől nem messze. Tiszta vasas savanyúvíz, szabad CO_2 benne kevés, 0.1‰ kétszer szénsavas vasoxydul tartalommal. — *Schwalbach*. Fürdő Németországban, Nassauban. Ivógyógymódra szolgál a Stahlquelle, 008‰ kétszer szénsavas vastartalommal, sok szabad CO_2-al. Tiszta vasas savanyúvíz. — *Pyrmont*. Fürdő Németországban, Waldeck herczegségben. A Stahlquelle vize, mely a kereskedésben forgalomban van, 0·077‰ kétszer szénsavas vasoxydult tartalmaz és sok szabad CO_2-at. Gyengébb sokkal a Helenenquelle. Konyhasós ivóforrások is vannak, dús szabad CO_2 tartalommal. Sós fürdők. — *Elster*. Fürdő Szászországban. Sok forrás, melyek — kivéve a Salzquelle-t, mely égvényes glaubersós savanyúvíz kevés vassal — mind glaubersós-vasas savanyúvizek, 0·056—0·085‰ kétszer szénsavas vasoxydul tartalommal, 2·0—5·0‰ natr. sulfur.-al és sok szabad CO_2-al. — *Franzensbad*. Fürdő Csehországban. Számos glaubersós-vasas savanyúvíz-forrás. A Stahlquelle 0·07‰ ketted szénsavas vasoxydult tartalmaz. A Salzquelle égvényes-glaubersós savanyúvíz. — *Marienbadi Ambrosiusquelle* olyan, mint a buziási vizek, csakhogy Na_2So_4 tartalmú

Függelék a vasas vizekhez. Vasgáliczos vizek.

Kénsavas vasoxydot és oxydult, kénsavas aluminiumot, némelyike arsentrioxydot vagy arsenessavas natriumot is tartalmaz; töményebbek fürdőül, gyengébbek vízzel vagy borral erősen higítva ivásra is használtatnak, nagyrészt ugyanoly javalatok alapján, mint a tiszta vasas savanyúvizek.

Hazai: *Parádi vasas-arzénes víz* (0·0067‰ As.), hasonló a levicoi ivóforráshoz. Fürdő Hevesmegyében.

Külföldiek: *Roncegno*. Fürdő déli Tyrolban (535 m.). Kénsavas vasoxydul 4·2‰, kénsavas aluminium 1·3‰, arsenes-

sav 0·067 % . Mint arsenes víz nagybirű, nemcsak vérszegénység hanem idült bőrbajok, idült idegbántalmak eseteiben is. Ivó- és fürdőgyógymód. — *Levico.* Fürdő déli Tyrolban (520 m.). Az erős vízben, mely fürdőkhöz vétetik 4·9 ‰ kénsavas vasoxydul. 0·88‰ kénsavas aluminium, 0·0015‰ arsenessavas natrium van; ivóvízben 0.48‰ kénsavas vasoxydul, 0·0016‰ arsenessavas natrium foglaltatik. Javalatok, mint a Roncegno-i víznél. — *Guber-forrás.* (Srebenica Boszniában).

10. Kénes vizek.

Nagyrészük hévvíz. A kén mint H_2S, COS, azután mint natrium-, kalium-, calcium- és magnesium-kénmáj foglaltatik e vizekben. Tartalmazhatnak e vizek még tetemesebb szabad CO_2-at is, midőn kénes savanyú vizeknek neveztetnek, továbbá konyhasót, s ekkor konyhasós-kénes vizek, vagy mészsókat, midőn messzes-kénes víz a nevük, végre ketted szénsavas natriumot, ez utóbbiak azután az égvényes-kénes vizek. A meleg vizek főleg fürdő alakjában, néha ívógyógymód czéljaira is használtatnak; a hidegek főleg ivógyógymódra szolgálnak, de mesterségesen melegítve fürdők alakjában is alkalmazásba vétetnek.

Javalatok a fürdőkre: idült rheumaticus bántalmak, idült neuralgiák, idült fémmérgezések, környezeti hüdések, csont-caries és necrosis, köszvény, idülten fennálló lobos izzadmányok, pityriasis versicolor, prurigo.

Javalatok ivógyógymódra: plethora abdominalis, légutak idült hurutjai, idült fémmérgezések, idült bőrbántalmak.

a) Melegek.

Hazaiak: *Harkány.* Fürdő Baranyamegyében. Fürdőgyógymód. Egyszerű kénes hévvíz. Hőmérsék 62·2 C. — *Budapesten*, a következő fürdők meszes-kénes hévvizű forrásokkal birnak: melyek főleg fürdésre, de néha ivógyógymódra is használtatnak. *Császárfürdő.* Különböző hőfokú források. Gyógyforrás hőmérséke 59° C. Iszapfürdő is. *Szt-Lukács-fürdő.* Különböző hőfokú források. Buzogó 60° C. Kitűnő iszapfürdő és más gyógyhatányok és berendezések is (pl. hidegvízgyógyintézet) *Margitsziget.* Hőmérséke 43° C. *Városligeti artézi fürdő.* Hőmérséke 73° C. — *Pöstyén*

---

vagy Pistyán. Fürdő Nyitramegyében. Meszes-kénes hévvíz Hőmérséke 60—64° C. Iszapforrások, iszapfürdők Iszapot el is szállítják házi használatra. — *Varasd-Toplica.* Fürdő Varasdmegyében. Meszes-kénes hévvíz. Hőmérséke 57° C — *Trencsén-Teplitz.* Fürdő Trencsénmegyében. Meszes-kénes hévvíz. Hőmérséke 38—40° C. — *Hercules-fürdő.* Krassó-Szörénymegyében A Szapáry-, Erzsébet- és Lajos-források konyhasós-kénes hévvizek, 45—48° C. hőmérsékkel; *NaCl*-tartalmuk 1·8°/₀₀—3·7°/₀₀ között. A Herkules-forrás egyszerű konyhasós hévvíz (l. e cz. a.).

Külföldiekre nem vagyunk utalva. Megemlítendők: *Baden Bécs mellett,* számos földes-konyhasós-kénes hévforrással, melyek hőmérséke 24—26° C. — *Achen.* Nagy város Németországban. Forrásokban kénvegyületek mellett tetemes mennyiségű konyhasó, natr. bicarb. és kevés natr. sulf. Hőmérsékük 47—55° C Ivó-, fürdő- és belehelési gyógymód. — *Schinznach.* Fürdő Svájczban. (Aargau.) Meszes-kénes hévvíz, sok calcium-sulphiddel. Hőmérséke 25—34° C. Ivó- és fürdőgyógymód. — Francziaországi nevezetes fürdőhelyek: *Aix les Bains, Luchon, Barèges, Cauterets, Eaux Bonnes, Eaux Chaudes.*

b) *Hidegek.*

Hazaiak: *Parád.* Fürdő Hevesmegyében. A *Csevicze* égvényes kénes savanyú víz, sok szabad CO_2-al. Ivógyógymód. — *Leibicz.* Fürdő Szepesmegyében (754 m.) Egyszerű kénes víz, kevés szabad *CO*-al. Mesterségesen melegített vízzel fürdőgyógymód. — *Szobráncz.* Fürdő Ungmegyében. Konyhasós-kénes savanyúvíz; a főforrásban 6°/₀₀ *NaCl.* és középmennyiségű CO_2 Ivó- és fürdőgyógymód. *Balfi* Katalin-forrás 0·98°/₀₀ natr. bicarb. és középmenny. szab. CO_2.

Külföldiek: *Weilbach.* Fürdő Németországban. Egyszerű kénes víz. — *Nenndorf.* Fürdő Németországban. (Hessen). Meszes kénes víz. — *Enghien.* Fürdő Francziaországban (Seine et Oise dép.). Meszes-kénes víz.

11. *Egyszerű hévvizek.*

Fürdőgyógymód. Források hőmérséke 22—80° C. között. A 40—45° C.-nál melegebbek fürdőzés czéljaira lehűttetnek. Hőmérsék szerint hűvösek (22—28° C.), langyosak (28—35° C.), mele-

---

Szent-Margitszigeti
GYÓGYVIZ

118·5 méter mély artézi kútból nyert, 43·3° C-ról lehütött kristálytiszta, bakteriummentes kén- (carbonil sulfid) és lithium-tartalmu ásványviz. Fokozza a gyomor és bél tevékenységét s az epekiválasztást, javitja az étvágyat, kitünő eredménynyel használják: gyomor-, bél- és májbajoknál; vese- és hólyagzavaroknál, nemkülönben csúzos és köszvényes megbetegedéseknél.

Szent-Margitszigeti
ÜDITŐVIZ

kellemes izü és egészséges, szénsavval telitett **ásványviz**. Ugy magában, mint borral keverve kedvelt elsőrendű üditő és szomjat csillapitó ital.

A fővárosi közmunkák tanácsa tulajdona.

A Szent-Margitsziget Gyógyfürdő Felügyelőségének kezelésében Budapest.

Telefon-szám : 36—52.

Telefon utján adott rendelések egész nap és éjjel is felvétetnek.

gek (35—40° C.), forrók (40—45° C. Jellemző rendkívüli szegénységük gáztartalomban és szilááard részekben. *A hüvös fürdők* az anyagcserét enyhén fokozzák; a javalatok ezen hatásból indulnak ki. *A langyos hévvizek* javalatai igen sokfélék, legtöbb javalatot az idült idegbántalmak szolgáltatják; neurasthemia, hypochondria, hysteria oly esetei, melyek izgalmi tünetekkel járnak, tabes dorsalis, neuralgiák, körzeti hüdések, idülten fennálló lobos izzadmányok, különösen medenczebeliek, hosszúra nyúló reconvaleseentia, korrai elaggás, általános gyengeség. *Meleg és forró hévvizeket* illető javalatok: idült izom- és izületi rheumatismus, köszvény s ezek következményei, csontcaries és necrosis, idült lobos izzadmányok, súlyosabb neuralgiák (isehias), idült fémmérgezések.

Hazaiak: *Hévvíz.* Fürdő Zalamegyében, közel Keszthelyhez. Hőm. 33° C. Iszapfürdők is. — *Krapina-Teplicz.* Fürdő Horvátországban, Varasdmegyében. Hőmérséke 41—43° C. Erdei klima. — *Daruvár.* Fürdő Szlavóniában, Pozsegamegyében. Hőmérséke 42 45° C. Iszap- és lápfürdők is. — *Sztubnya* Fürdő Turóczmegyében (518 m.). Hőmérséke 40—16·5° C. Subalpin klima. — *Rajecz-Teplicz* Fürdő Turóczmegyében (420 m). Hőmérséke 33° C. — *Nagyvárad mellett a Szt. László v. Püspökfürdő* és a *Felixfürdő* (34—41° C. hőm. különböző források és medenezék). *Menyháza*, Aradmegyében (300 m.) 32° C. hőm.

Külföldiek: *Tobelbad.* Fürdő Stájerországban, Gráczból nem messze. Hőmérséke 25—29 C. Erdei klima. — *Neuhaus.* Fürdő Stájerországban Cilli mellett. Hőmérséke 34—35° C. Enyhe klima. — *Pfäfers* és *Ragaz.* Fürdők Svájczban. Pfäfers (683 m.) zord klimájú; víz hőmérséke 37° C., mely innen facsöveken Ragazba (521 m) vezettetik, hol 34° C. Ragaz klimája subalpin. — *Römerbad.* Fürdő Stájerországban (237 m.). Víz hőmérséke 36—38° C. Enyhe klima, dús növényzet. — *Tüffer.* Fürdő Stájerországban. Hőmérséke a víznek 35—39° C. Erdei klima. — *Wildbad-Gastein* Salzburg tartományban (1047 m.). Hőmérséke a víznek 50°C. Alpin klima. Víz elvezettetik *Hofgasteinban*, a hol szintén vannak fürdők. — *Teplicz-Schönau.* Fürdő Csehországban. Víz hőmérséke 28—48° C. — *Plombières.* Fürdő Francziaországban a Vosges hegységben (44 m.) Hőmérséke a víznek 20—70° C. — *Luxeul.* Fürdő Francziaországban a Vosges-hegységben. Víz hőmérséke 30—56° C.

---

12. Láp- és iszapfürdők. Fango.

Láp (moor). A turfa egy neme, mely víztől átjárt növényi részek elkorhadása folytán keletkezik. Alkotó részei főleg szerves anyagok: többé-kevésbbé ép növényrészek, humus-anyagok, illó szerves savak; szervetlen sók közül tartalmazhat alkali-sulfatokat, chloridokat, vas-sókat, H_2S-t, kénammoniát; ehhez képest megkülönböztetünk sós, vasas, kénes stb. lápot.

Iszap. Folyók, források fenekén és mentén a vízben oldott, de abból kicsapódott vagy suspendált anyagok lerakódása folytán képződik. Főleg szervetlen sókból, kisebb részben alsórendű állatok és növények szerves maradványaiból áll. Az ásványvizek iszapja a víz természete szerint sós, vasas, kénes stb. lehet.

A láp és iszap meleg vízzel hígabb v. sűrűbb péppé keverve fürdő vagy borogatás alakjában nyer alkalmazást. Hatásukat hőmérsékük-nek (rossz hővezetők) és a bennük foglalt chemiai és mechanikai bőrizgató anyagoknak köszönik. — Javalatok: Idült neuralgiák, körzeti hűdések, idült lobos izzadmányok, különösen a női ivarszervek idült lobos bántalmai, az impotentia némely alakja, idült izületi és izomcsúz, köszvény.

Fango. Finom, sötétszürke iszap, mely különösen Battaglia thermáiból rakódik le. Radioactiv. Úgy haszn., mint az iszapot.

Lápfürdők. Hazánkban: Alsó Tátrafüreden, Daruvárott Borszéken, Tarcsán, Buziáson, Báznán, Vásárhelken, Rajeczfürdőn. — **Külföldön:** Franzensbad, Marienbad, Karlsbad, Elster, Spaa, Pyrmont, Kissingen.

Iszap-fürdők. Hazánkban: Pöstyén, Trencsén-Teplitz, Lukács-fürdő, Császárfürdő, Hévíz.

Fangointézet. Budapesten a Dr. Vándor-féle. Importált fangóból készítik a borogatásokat.

XXI. Gyógyszerkülönlegességek és titkos szerek.

A m. kir. belügyminister 90.000/1903. sz. a. szabályrendeletben rendezte a gyógyszerkülönlegességekkel (specialitások) való kereskedést. Késziteni és forgalomba bocsátani csakis azokat szabad, melyekre vonatkozólag a belügyminister nyilatkozott, hogy forgalombahozatalukat tudomásul vette. A melyek †-tel jelölt szert is tartalmaznak, azok *„csakis orvosi rendeletre adhatók ki“*, a minek adott esetben a tartályon jelezve kell lenni. Minden dobozon v. üvegen a készítmény alkotórészeinek és árának s a készítő v. forgalombahozó nevének rajta kell lenni.

Kétszer keresztezett vagy hasonló hatású szert tartalmazó gyógyszerkülönlegességet rendelő orvosi vényre azt ismételten kiszolgáltatni csak az esetben szabad, ha a rendelő orvos az ismétlést *„repetatur“* vagy *„reiteretur“* szóval s újabb kelettel s aláírással rendeli el.

Nem keresztezett szert tartalmazó gyógyszerkülönlegességek a közönség részére nyilvános gyógyszertárakból orvosi vény nélkül is kiadhatók.

Nem tartoznak a gyógyszerkülönlegességekhez az organotherapeuticus és sero-therapeutikus gyógyszerek, mindennemű oltóanyagok és tápszerek.

Alábbi sorozatban közöljük azon gyógyszerkülönlegességek jegyzékét, melyeknek forgalombahozását a m. kir. belügyminiszter 1911. év végéig tudomásul vette.

A miniszterileg tudomásul vett gyógyszerkülönlegességek hivatalos jegyzéke 1911. év végéig.

I. Magyarországiak.

A) *Kézi eladásban kiszolgáltathatók:*

Abaga creme medicinal. Dr. Bayer Dezső és t., Budapest.
Anagillia. Hajós Árpád, Arad.
Anodin. Vida Ernő, Temesvár.
Antidol. Vilmos Béla, Debreczen.
Anosmin. Rozsnyai Kálmán, Arad.
Bánáti növénytea. Vértes Lajos, Lugos.
Capcine kenőcs. Dr. Jármay Gyula, Budapest.
Capsicum kenőcs. Szabady János, Budapest.
Capsulae hydrastis canadensis. Dr. Budai Emil, Budapest.
Calcarin. Skoumal Jenő, Ujszász.
Cascara dragées. Dr. Egger Leó, Budapest.
Cascarin-tábláeskák. Czollner Vincze, Székesfehérvár.
Cascarin-tabletták. Halápi Frigyes, Budapest.
China hajszesz. Jenes Vilmos, Budapest.
China vasbor. Leinzinger Gyula, Szeged.
China vasbor (Vinum. chinae

ferratum). Radanovits Testvérek, Budapest.
China vasbor. Rozsnyai Kálmán, Arad.
Chinin-bonbon. Sztraka Ödön, Mohol.
Clavethyl. Friedrich János, Malaczka.
Clavethyl. Koncz Ármin, Székelyudvarhely
Contratussin-pastillák (Past. thymi compos.). Bayer Antal, Budapest.
Czukrozott cascara-labdacsok. Doby Jenő, Kalocsa.
Digestol, Pulvis digestivus laxans. Glück R., Budapest.
Egri víz. Irgalmasok gyógytára. Eger.
Egyetemes emésztőpor. Koncz Ármin, Székelyudvarhely.
Elixir. ferri albuminati. Pollatsek Bertalan, Budapest.
Elixirium ferri albuminati. Dr. Rosenberg Sándor, Budapest.
Elixirium thymi, Bayer A., Budapest,
Emésztő dessert-labdacsok. Koncz Ármin, Szék.-Udvarh.
Emulsio olei jecoris Coffol. Nagy Albert gyógyszerész, Csanádpalota (a Potio olei jecoris elnevezés helyett).
Emulsio ol. jecoris. Dr. Egger Leó, Budapest.
Energin, csukamájolaj-csokoládé, Szigeti Frigyes és dr. Szilárd Ármin, Pécs.
Erdélyi fogcseppek. Hintz Zoltán, Marosvásárhely.
Essentia ferri albuminati. Szüsz István, Budapest.
Extractum cascarae sagradae siccum. Dr. Egger Leó, Budapest.
Fagybalzsam. Rozsnyay Kálmán, Arad.
Dr. Fáykiss szepes-kárpáti növény-czukorka. Koller Norbert, Budapest.
Dr. Fáykiss-féle szepes-kárpáti növénykivonat. Koller Norbert, Budapest.
Dr. Fáykiss-féle szepes-kárpáti növény-thea. Koller Norbert, Budapest.
Fehér fogolaj. Dr. Rosenberg S., Budapest.
Fogcseppek. Leinzinger Gy., Szeged.
Forti-féle sebtapasz. Török József, Budapest.
Gaultheria-kenőcs. Halápi Frigyes, Budapest.
Glykomaltin. Marberger Gyula, Ujpest.
Dr. Gude A., zamatos mangan vaspepton. Dr. Rosenberg Sándor, Budapest.
Gyógynövénythea. Dr. Stenner Vilmos, Marosvásárhely.
Gyomorcseppek. Leinzinger Gy., Szeged.
Gyomorpor. Hegedűs János, Pozsony.
Gyomor-thea. Dr. Egger Leó, Budapest.
Haemogen tabletta. Szüsz István, Budapest.
Haemogen tabletta cum chinino. Szüsz István, Budapest.
Hajfestőszer. Leinzinger Gy., Szeged
Haschisch collodium. Rozsnyay Kálmán, Arad.
Hashajtó-czukorka. Lőrinczy László, Békés-Csaba.
Hashajtó tabletták. Nits János, Szamosujvár.
Hoffenreich-féle alkohol-aetherikus növényessentia. Hoffenreich Károly, Budapest.
Hollandi gyomorcseppek. Mihalovits István, Debreczen.
Ichthiolsalicyl, Erényi. Szilvási Gyula, Budapest.
Inda-kenőcs Balázsovics S., Sepsiszentgyörgy.
Indaszesz. Balázsovics Sándor, Sepsi-Szent-György.

Iron, hangyasavas vaselixir. Pray Valér, Budapest.
Izzadás elleni por. Friedrich János, Malaczka.
Jármay-féle mellthea. Dr. Jármay Gyula, Budapest.
Jenny-féle cseppek vagy hamburgi essentia. Botfi Kálmán, Sopron.
Kakukfű-czukorka, Lőrinczy László, Békéscsaba.
Kakukfű-gyomorszesz. Lőrinczy László, Békéscsaba.
Kakukfű-szirup. Südy István, Békéscsaba.
Kali-linimentum. Zoltán Béla, Budapest.
Kárpáti gyomorelixir. Szegő és Hercz, Kassa.
Kárpáti mellszörp. Molnár Lipót, Kassa.
Kárpáti mellthea. Molnár Lipót, Kassa.
Kárpáti pasztillák. Molnár Lipót, Kassa.
Kárpáti thea. Szegő és Hercz, Kassa.
Katona-féle növényessentia-fluid. Katona Ágoston, Alsódomború.
Kamphor linimentum. Réthy Béla, Békéscsaba.
Király-féle balzsam. Grosz-Nagy-Ferencz, Debreczen.
Koronaszesz. Remetey Dezső, Túrkeve.
Dr. König Henrik hashajtó pezsgőpora. Dr. Szkalla László, Budapest.
Lactolecithin. Richter G., Budapest.
Lacustris kenőcs. Török József, Budapest.
Laxa-tabletták. Leinzinger Gy., Szeged.
Laxans hashajtó-csokoládé. Koncz Ármin, Székelyudvarhely.
Laxator. Bereczk Péter, Hódmezővásárhely.
Laxirol. Horváth József, Szatmárnémeti (a Laxatin elnevezés helyett).
Laxo. Molnár Lipót, Kassa.
Laxol. Korányi Lajos, Budapest.
Lábizzadás elleni hintőpor. Fabritius Guido. Nagyszeben.
Lábizzadás elleni por. Belus Lajos, Nagykanizsa.
Lecithin granulée. Richter Gedeon, Budapest.
Lecithinol. Richter Gedeon, Budapest.
Lehmann-féle arczvíz. Mihalovits István, Debreczen.
Levatol. Molnár Lipót, Bpest.
Liquor ferri albuminati. Belus Lajos, Nagykanizsa.
Liquor ferri albuminati. Mihalovits István, Debreczen.
Liquor ferri manganati peptonati. Mihalovits I., Debreczen.
Liquor ferri manganati peptonati. Rozsnyai Kálmán, Arad.
Liquor ferri manganati saccharati. Mihalovits I. Debreczen.
Lobogó. Vots Ottó, Hátszeg.
Magyar Gölis-por. Doby Jenő, Kalocsa.
Magyar gyomorcseppek. Hegedűs József, Pozsony.
Magyar turista tapasz. Bayer Antal, Budapest.
Mecsek-thea elegy. Frank Sándor, Pécs.
Mellthea. Leinzinger Gy., Szeged.
Mercuro crême. Dr. Rosenberg S. Budapest.
Dr. Miller-féle 1. sz. mohnövény felnőttek részére és dr. Miller-féle mohnövény gyermekek részére. Róth Vilmos, Brassó.
Moh-növényszeletkék. Scholtz Rezső, Pozsony.
Dr. Molnár József-féle thea. Dr. Hédervári Hugó, Budapest.
Nátha elleni por. Hegedűs József, Pozsony.
Neutrális ichthyol gyógyszappan. Kerpel Vilmos, Bpest.

Neutrális kátrányszappan. Kerpel Vilmos, Budapest.
Neutrális kéntej gyógyszappan. Kerpel Vilmos, Budapest.
Narancsvirág-arczkréme. Kerpel Vilmos, Budapest.
Narancsvirág-poudre. Jencs Vilmos, Budapest.
Novocol-Syrup. Richter G., Budapest.
Ol. jecoris aselli cum lecithino. Richter Gedeon, Budapest.
Orthoform-fogvatta. Hegedűs József, Pozsony.
Összetett mentholszesz. Nagy Imre, Eger.
Pastillae ferri protoxalati. Megay Artur, Kassa.
Petrin. Halápi Frigyes, Bpest.
Phagocithin. Richter Gedeon, Budapest.
Pilulae cascarae sagradae cum saccharo obductae. Czollner Vincze, Székesfehérvár.
Pilulae ferri protoxalati. Dr. Budai Emil, Budapest.
Polhorai pezsgő jódsó. Oberth József, Medgyes.
Pozsonyi gyomorerősítő balzsam. Seehoffer előírása szerint dr. Soltz Aladár és dr. Heim Vendel és fia, Pozsony.
Pozsonyi Seehoffer növénybalzsam. Földes László, Pozsony.
Pilulae ferri protoxalati cum quassino. Korányi Lajos, Budapest.
Pilulae solventes. Rozsnyay Kálmán, Arad.
Purgáló-tabletták. Dervarits István, Sümeg.
Purgo baby. Dr. Bayer Dezső, Budapest.
Purgo fekvőbetegeknek. Dr. Bayer Dezső, Budapest.
Purgo forte. Dr. Bayer Dezső, Budapest.
Resogenum cinereum. Pollatsek Bertalan, Budapest.
Restitutions fluid. Jahner Rezső, Temesvár.
Santal olajcseppek. Koncz Ármin, Székelyudvarhely.
Senega hurutpasztillák. Dr. Rosenberg Sándor, Budapest.
Sideralbumin Richter. Richter G., Budapest.
Soda-pasztillák. Dr. Egger Leó, Budapest.
Solvin. Netzasek Adolf, Bpest.
Spiritus petrae camphoratus seu Reparator. Kriegner György, Budapest.
Spongillia fájdalomüző, csúz- és köszvény-kenőcs. Koncz Ármin, Székelyudvarhely.
Szalamiás művészszeletkék. Koncz Ármin, Székelyudvarhely.
Szájvíz. Koncz A., Székelyudvarhely.
Szepeskárpáti köhögés elleni növénykivonat. Szenthe Lajos, Budapest.
Székelyhavasi mellthea. Balázsovics Sándor, Sepsiszentgyörgy.
Székelyhavasi növényhajszesz. Balázsovics Sándor, Sepsiszentgyörgy.
Syrupus aromaticus. Persay Gy., Zalanova.
Syrup. ferri album. Dióssy-Wiederhofer. Bayer Antal, Budapest.
Syrup. malti compos. Szabady Viktor, Mezőkovácsháza.
Tablettae ferri protoxalati. Deér Endre, Budapest.
Tablettae lecithini Richter G., Budapest.
Tablettae nucleini. Richter G., Budapest.
Tablettae physiologicae. Dr. Rosenberg Sándor, Budapest.
Tannin-csokoládé. Sztraka Ödön, Mohol.
Telendy-féle izzadás elleni por. László Géza, Máramarossziget.

Tinctura ferri Athenstaedti. Dr. Rosenberg S., Budapest.
Tokaji cascara-bor. Kriegner György, Budapest.
Tokaji cascara-bor. Molnár Lipót Kassa.
Tokaji chinahéjbor. Kriegner György, Budapest.
Tokaji chinavasbor. Kriegner György, Budapest.
Tokaji condurango-bor. Kriegner György, Budapest.
Tokaji pepsin-bor. Janitsáry Iván, Budapest.
Tordy-féle hollandi három király thea. Budapest.
Tüdőfű-mellthea. Requini Attila, Budapest.
Tyúkszemirtó. Belus Lajos, Nagy-Kanizsa.
Tyúkszemtapasz. Hegedűs József, Pozsony.
Unguentum Abaga. Dr. Bayer Dezső és társa, Budapest.
Unguentum cuprocitricum. Megay Arthur, Kassa.
Universalfluid. Külsőleg bedörzsölésre szolgáló gyógyszerkülönlegesség. Skribanek Kálmán, Temesvár.
Vasas chininchocoládé. Rozsnyay Kálmán, Arad
Vinum cola. Dr. Budai Emil, Budapest.
Vinum cola-condurango. Dr. Budai Emil, Budapest.
Vinum colae compositum. Radanovits testvérek, Budapest.
Vinum nervinotonicum. Mihalovits István, Debreczen.

B) *Csak orvosi rendeletre szolgáltathatók ki.*

Arsen-fersan-pastillák. Filó János, Budapest.
Bastillo-féle fenyősyrup. Hoffenreich Károly, Budapest.
Biodyn-tabletták. Gréb János, Poprád Alsótátrafüred.
Brom-fersan-pastillák. Filó János, Budapest.
Bromlecithin. Richter Gedeon, Budapest.
Bromofarina. Hoffmann Béla, Budapest.
Bromopan. Hoffmann Béla, Budapest.
Brompiskóta. Hoffmann Béla, Budapest.
Chlorkaliumos fogpép. Dr. Egger Leó, Budapest.
Choleokinase (Duray és Raby Paris). Kerpel Vilmos, Bpest.
Cocain-menthol-pastillák. Bayer Dezső.
Corrosol, injectio intramuscularis. Dr. Egger L., Budapest.
Damiana-tabletták. Dr. Egger Leó, Budapest.
Diujodin, Pastilli theobromini jodati. Bartha István, Bpest.
Elixirium Boldo. Dr. Egger Leó, Budapest.
Elixirium china, coca, kola. Hazslinszky Károly, Budapest.
Elixirium ferri albuminati arsenicosi forte. Pollatsek Bertalan, Budapest.
Elixirium ferri albuminati arsenicosi mite. Pollatsek Bertalan, Budapest.
Elixirium ferri albuminati cum arseno forte. Dr. Rosenberg Sándor, Budapest.
Elixirium ferri albuminati cum arseno mite. Dr. Rosenberg Sándor, Budapest.
Elixirium ferri albuminati phosphorici. Pollatsek Bertalan, Budapest.
Elixirium ferri albuminati cum phosphoro. Dr. Rosenberg S. Budapest.
Elixirium ferri glycerophosphati. Gréb János, Poprád.

Emulsio ol. morrhuae c. creosotalo. Muzsa Gy., Budapest.
Emulsio ol. morrhuae c. hypophosph. Muzsa Gy., Budapest.
Ergotina stiptica. Dr. Egger Leó, Budapest.
Essentia ferri albuminati cum arseno mite. Szüsz István, Budapest.
Essentia ferri albuminati peptonati. Szüsz István, Budapest.
Ferrovin. Ursits Dezső, Bpest.
Ferrovin cum arseno. Ursits Dezső, Budapest.
Fucus I., II. és III. Hazslinszky Károly, Budapest.
Giliszta-csokoládé. Sztraka Ö., Mohol.
Globuli orthoform-menthol-cocain. Pollatsek B., Budapest.
Guajatin. Jencs Vilmos, Budapest.
Guarana migrain-pasztillák. Dr. Rosenberg Sándor, Budapest.
Guarana-pasztillák. Dr. Egger Leó, Budapest.
Haemogen-tabletta cum natrio-bromato. Szüsz I., Budapest.
Hashajtó étvágyczukorkák phenolphtaleinnal. Paczek Jenő, Dévaványa.
Hazslinszky cocain-pasztillák. Váncza József, Budapest.
Hexametin. Dr. Budai Emil, Budapest.
Hypophosphit-tabletták. Dr. Rosenberg Sándor, Budapest.
Injectio natr. arsenici Ziemssen. Dr. Egger Leó, Budapest.
Injectio natr. kakodylici. Dr. Egger Leó, Budapest.
Jodfersan-pastillák. Filó János, Budapest.
Jujuba-elixir. Hoffenreich Károly, Budapest.
Kali-sulfoguajakolszörp. Löbl S., Temesvár.
Kreosot. Dr. Egger Leó, Budapest.
Dr. Kröczer-féle gilisztacsokoládé.
Linimenthol. Frankl A., Szeged.
Liquor ferri albuminati arsenicalis. Mihalovits István, Debreczen.
Liquor ferri manganati arsenicalis. Mihalovits István, Debreczen.
Liquor hypnobromid. Glück Rezső, Budapest.
Liquor thiocoli comp. Eibach Ödön, Budapest.
Maltocol. Marberger Gyula, Ujpest.
Mentor. Ursits Dezső, Budapest.
Menthol-liniment. Löbl Sándor, Temesvár.
Mercurin. Dr. Egger Leó, Bpest.
Myrticol. Csatádi Artur, Tátrafüred.
Nervinol. Barabás Lajos, Budapest.
Neurolin Balla, (Syr. bromat hypophosphit.). Balla Sándor, Hódmező-Vásárhely (a Nerolin elnevezés helyett).
Neutralis resorcin salicyl kéngyógyszappan. Kerpel Vilmos, Budapest.
Nitroglycerin-tabletták. Dr. Egger Leó, Budapest.
Növénylabdacs. Vértes Lajos, Lugos.
Pántlikagiliszta irtószer. Koncz Ármin, Székelyudvarhely.
Pasta dentifricia cum kalio chlorico. Dr. Rosenberg Sándor, Budapest.
Pasta gummosa codeini. Muzsa Gyula, Budapest.
Pastillae ferri protoxalati arsenicosi fortes. Megay A., Kassa.
Pastillae ferri protoxalati arsenicosi mites. Megay Artur Kassa.
Phosphor-csokoládébonbon. Finy Béla, Hódmezővásárhely.
Phosphorsavas csokoládé. Finy Béla, Hódmezővásárhely.

Pilulae ferri protoxalati arsenici. Dr. Budai Emil, Budapest.
Pilulae hydrargyri cinereae 0·25. Kerpel Vilmos, Budapest.
Pilulae hydrargyri cinereae 0·05. Kerpel Vilmos, Budapest.
Pilulae kalii jodati perennes. Szőllősi Sándor, Nagymihály.
Pilulae thiocolli saccharati. Frankl Antal, Szeged.
Salicyl-hintőpor. Filó János, Budapest.
Sarsaparilla jodszörp. Jahner Rezső, Temesvár.
Sideralbumin cum arseno. Richter Gedeon, Budapest.
Solutio kalii sulfoguajacoli. Demeter Kornél, Szászváros.
Species diureticae. Egger I. Dr. Egger Leó, Budapest.
Species diureticae Egger II. Dr. Egger Leó, Budapest
Syrupus ferri albuminati brom. cum natrio kakodylico. Bayer Antal, Budapest.
Syrup. ferri album. arsenic. forte. Dióssy-Wiederhofer Bayer Antal, Budapest.
Syrup. ferri album. arsenic mite. Dióssy-Wiederhofer Bayer Antal, Budapest.
Syrupus ferri albuminati bromati. Bayer Antal, Budapest.
Syrupus ferri albuminati cum phosphor. Bayer A., Bpest.
Syrupus hypophosphites comp. Dr. Egger Leó, Budapest.
Syrupus hypophosphites comp. Krebs Géza, Arad.
Tabl. extr. hydrastis canadensis cum ergotino. Dr. Egger Leó, Budapest.
Tablettae ferri protoxalati cum arseno. Dr. Deér Endre, Budapest.
Tablettae ovarii. Richter G., Budapest.
Tablettae thyreoideae. Richter G., Budapest.
Tablettae tribrom effervescens. Tablettae tribromonal effervescens. Radanovits testvérek, Budapest.
Tablettae tonogen suprarenale. Richter Gedeon, Budapest.
Tablettae uvae ursi compositae. Frankl Antal, Szeged.
Tabulae ferri peptonati bromati. Bleyer Károly, Budapest.
Tabulae ferri peptonati cum arseno. Bleyer Károly, Budapest.
Tabulae polybromatae. Dr. Egger Leó, Budapest.
Tischler dr. szájvize. Pokorny G., Marosvásárhely.
Tonocain suprarenale (5 gm. üvegekben). Richter G., Bpest.
Tonocain suprarenale (üvegphiolákban). Richter Gedeon, Budapest.
Tonogen suprarenale. Richter Gedeon, Budapest.
Vértes-féle Cu. O.-labdacs. Vértes Lajos, Lugos.
Vértes-féle szalaggiliszta-szer. Vértes Lajos, Lugos.
Vértes-féle vasmész-szörp. Vértes L., Lugos.
Vinum coca. Dr. Budai Emil, Budapest.
Vinum coca-cola. Dr. Budai Emil, Budapest.
Vinum coca-cola-condurango. Dr. Budai Emil, Budapest.
Vinum coca condurango. Dr. Budai Emil, Budapest.
Vinum gallo jodatum „Vigo". Dr. Egger Leó és Egger J., Budapest.
Weigert-féle castoreum bromid. Dr. Egger Leó, Budapest.

II. Horvátországiak.

A) *Kézi eladásban kiszolgálhatók:*

Antonio balzam. Ključec Ž. Fužine.
Antirheuman. Dr. Lehman, Tomislov Stiglić, Irig.
Artritin. Jurjević, Ivance.
Bartulicena ljekovita mast. V. Bartulić Zágráb.
Biljevni elixir. Fischel, Kapronecza.
Biljevni sok proti grožnici. Brodsky S. Pétervárad
Capsulae orientales de Gamba. Brodsky S., Pétervárad
Chinoferin. Mirko Kleščić, Samobor.
Claven. Hrnjak M. Ivanić tvrdja.
Créme ideal. Gobetzky A., Osieku.
Créme Marlit Gobetzky A. Osieku.
Digestor. Dr. Hiršl B., Zágráb.
Elsa fluid. E. Feller, Stubica.
Elsa pilule. E. Feller, Stubica.
Emulsio ribljeg ulja Ladislav Gayer, Zágráb.
Energin. A. Gobetzky, Osieku.
Febrifugo. Jurižić P. Pakrácz.
Fluid proti kostobolji i reumatismu. Gobetzky, Osieku.
Germanova životna esencija, German K., Bjelovár.
Gonotol. Slavko Zimmerman, Ruma.
Gyomorcseppek. Ključec Žiga, Zágráb.
Dr. Havličeka čajza želudac. Jos. Grahovac.
Herbin. Hrnjak M., Sziszek
Hintőpor. Praunsberger F., Zágráb.
Illatos chinafluid. Derencsin K., Kapronecza.
Injection arabique. Brodsky S., Pétervárad.
Jangonin pilulák. Gayer László, Zágráb.
Kollodin. Gjurišič J., Vrbovskom.
Dr. Lehmana križka pomada za lice. T. Stiglić Irig
Dr. Lehmana vodica za lice. T. Stiglić Irig.
Liquor of irom. Žiga Ključec.
Marijanske želudčane kapljice. Gjurišič J., Vrbovskom.
Markove kapljice. Redlich E., Zágráb.
Martial. Ključec Ž., Fužine.
Mast proti ozebimam. Brodjovin H., Zágráb.
Mast za djecu „Mirababy crème“ Brodjovin H., Zágráb.
Mast za djecu. Pečić J., Zágráb.
Melem protiv kurjik očiju. Benko F., Zemunu.
Mentholan. Palašek József, Zágráb.
Menthosprit. Renaldi. Sziszek.
Nilonal. M. Stakić, Zágráb.
Nova vukovarska pomada. Franković J., Vukovár
Osječka pomada. Gobetzky A., Osieku.
Pakračke želudčane kapljice. Jurišić P., Pakrácz.
Pastilli purgantes. Hondl J., Ruma.
Pastilli željeza i haemoglobina. Sušanj P. E., Sušak.
Pilule chololi. Mittelbach Zs., Zágráb.
Pilulice proti zubolji. Srnka A., Glini.
Pomada za lice. Benko F., Zemunu.
Prašak za lice. Benko F., Zemunu.
Prašak za probavu. Benko F., Zemunu.
Reumatis, Žiga Ključec, Zágráb.
Rusko mazilo. Ključec Zs., Fužine.

Slavonska biljevina. Jurišić P., Pakrácz.
Slavonski biljevni sok proti kašlju. Gobetzky A., Osieku.
Švedske kapljice. Mittelbach Zs., Zágráb.
Syrupus haemoli guajacolicus sine arseno. (Thymocol Polašek), Polašek József, Zágráb.
Syrupus Kali sulfoguajacolicus. Vidale Gusztáv, Andrijevce.
Thermalmast. Fibić, Krapina-Teplicz.
Thieryev balzsam. Pregrada.
Thieryev centifolia mast. Pregrada.
Tinctura guaco. comp. Mittelbach Zs., Zágráb.
Trihol. Dr. Hiršl B., Zágráb.
Trsatske želudčane kapljile. Sušanj P. E., Sušak.
Tussocol. Ladislav Gayer, Zágráb.
Vellofluid. Kelščić M., Samobor.
Voda za lice. Benko F., Zemunan.
Zeludačni prah. Fischel A., Koprivnici.
Zeludčana sol. Suhamel E., Koprivnici.

B) *Csak orvosi rendeletre:*

Pilulae guajacoli comp. c. acido arsenicoso. Brodjovin H., Zágráb.
Syrupus glycerino phosphoricus comp., Polašek József, Zágráb.
Syrupus haemoli guajacolicus cum arseno. (Thymocol c. arseno Polašek) Polašek József, Zágráb.

III. Ausztriaiak.

A) *Kézi eladásban kiszolgáltathatók:*

Abagacréme medicinal und Ungventum Abaga odoratum des Apothekers Desiderius Bayer in Budapest.
Abführende Pastillen mit Dihydroxypthalophenon mit der Wortmarke „Aperen" der Firma Oppenheimer Son u. Co. Ltd. in London; Depotapotheke des Benno Rothziegel in Wien.
Abführende Phenolphtalein-Cakes mit der Wortmarke „A-B-C-Schütze" des Apothekers Dr. Grohs-Fligely in Wien.
Abführender Tee mit der Wortmarke „Wilhelm's Tee" des Apothekers Ferdinand Wilhelm in Neunkirchen.
Abführpillen des Apothekers Karl Brady in Wien.
Ableitende Rhabarberpillen mit der Wortmarke „Elsa" des Apothekers Eugen Viktor Fellers in Stubica Dolnja (Kroatien).
Abrotanolpastillen des Apothekers Gustav Hell in Troppau.
Agar regulans Helfenberg mit der Wortmarke „Regulin" der Apotheke des A. Kremel (Pächter Fr. Girsig) in Wien.
Alsol-Zinkoxyd-Streupulver mit Formalinseife mit der Wortmarke „Sudoren" des Apothekers Paul Köller in Wien.
Ameisensaures Eisenelixir mit der Wortmarke „Iron" des

Apothekers Val. Pray in Budapest.

Anker-Präparate: „Brustpastillen, Chininpillen, Eisenalbuminattinktur, Magenpillen, Magentropfen, Mineralpastillen, Pepsinpillen, Schwefelsalbe, Syrupus, Sarsaparillae cmp., Thymolsalbe“, sämtlich mit der Schutzmarke „Anker“ der Apotheke des F. A. Richter in Prag.

Antiche goccie stomatiche Marca St. Antonio des Apothekers J. Cristofoletti in Görz.

Aromatische Eisentinktur nach Vorschrift des Dr. Hammer des Apothekers Vinzenz Lassak in Sangerberg (Böhmen).

Aromatischer Antidolin-Spiritus mit der Wortmarke „Antidol“ aus dem chemischen Laboratorium des B. Vilmos in Debreczen.

Aromatischer Balsam (Balsamum aromat.) nach Vorschrift des Dr. Müller des Apothekers Dr. E. Friedjung in Wien.

Aromatische Magnesiatabletten (Magenkautabletten) der Firma Krewel & Co. in Köln am Rhein; Depotapotheke des M. Kris in Wien.

Aromatisches schmerzstillendes Kräuterliniment mit der Wortmarke „Salviol“ des Apothekers O. Schiedek in Littau (Mähren).

Aromatisierte Abführtabletten mit Phenolphthalein mit der Wortmarke „Laxatol“ des Apothekers Franz Linde in Melk.

Auflösender Tee mit der Schutzmarke „Obelisk“ des Apothekers J. Birnbacher in Klagenfurt.

Badener flüssige Schwefel-Naphthol-Seife u. Badener flüssiger Schwefelextrakt mit Menthol des Apothekers E. Rotter in Weikersdorf bei Baden.

Balsam des Apothekers A. Thierry in Pregrada; Depotapotheke des K. Brady in Wien.

Balsamum C'lodii aceto-borosalicylatum mit der Wortmarke „Emolan“ des Apothekers Dr. E Kolda in Wien.

Balsamum Collodiimenthol-kalii-jodotannatum mit der Wortmarke „Merolin“ des Apothekers Dr. E. Kolda in Wien.

Balsam für den Magen nach Dr. Rosa des Apothekers Dr. Karl Fragner in Prag.

Balsamisch flüssige Einreibung mit der Wortmarke „Wilhelm's Basserin“ des Apothekers Ferdinand Wilhelm in Neunkirchen.

Balsamische Einreibung des Apothekers Eduard Žiška in Dobruška in Böhmen.

Balsamum camphoromentholi chloroformiatum (Camphoromenthol) des Apothekers Karl Vostrebal in Karolinenthal.

Banater Kräutertee des Apothekers L. Vértes in Lugos (Ungarn).

Benzo Bismuth Pastillen mit der Wortmarke „Digestivpastillen“ des Apothekers H. Rüdiger in Prag.

Benzoe-Pastillen (Halskaupastillen) der Firma Krevel & Co. in Köln am Rhein; Depotapotheke des M. Kris in Wien.

Benzoe Mentholpastillen des Apothekers Eduard Žižka in Dobruška in Böhmen.

Berger's Teerpräparate: „Teerkapseln, Teerlikör, Teerpastillen, Teersolution, Teersyrup“ des Apothekers Gustav Hell in Troppau.

Brom-Fersan-Pastillen des Apothekers Johann Filo in Budapest.

Bromwasser nach Dr. Erlenmeyer des Apothekers A. Moll in Wien.

Camphor-Menthol-Methyl-Salicyl mit der Wortmarke „Levatol“ des Apothekers Molnár Lipót in Budapest.

Capsulae gelatin. cum oleo santali salicylat. cum etxr. dialys. Herniariae glabrae et uvae ursi mit der Wortmarke „Trisantal“ des Apothekers I. Kalous in Kgl. Weinberge.

Capsulae gelatinosae olei santali ostind, cum resina Kawa-Kawa mit der Wortmarke „Gonosan“ der Firma J. D. Riedel A. G. in Berlin; Depotapotheke Dr. Frz, Stöhr in Wien.

Capsulae Kawa-santali mit der Wortmarke „Kawotal“ des Apothekers E. Silberstein in Wien.

Capsulae Cubebo-Kawa-Santali mit der Wortmarke „Santakavin“ des Apothekenpächters Fritz Doskar in Wien.

Capsulae Olei Cedri cavainati mit der Wortmarke „Buccavacedrol“ des Apothekers Dr. Karl Fragner in Prag.

Cascara-Sagrada-Pastillen mit der Wortmarke „Barber“ der Apotheke z. heil. Geist in Wien.

Cascarine-Leprince-Pillen des Apothekers Dr. Leprince in Paris, Depotapotheke des F. Wisinger in Wien.

Cedro-China und Cedro Ferro-China des Apothekers J. Canella in Riva.

Cedro-Ferro-China des Apothekers Luigi Bettinazzi in Riva (Südtirol)

Centifoliensalbe des Apothekers A. Thierry in Pregrada; Depotapotheke des K. Brady in Wien.

Charta balsamica camphorata mit der Wortmarke „Rheumon“ der Apotheke des Thaddäus Paraskovich in Gutenstein.

China-Eisenwein des Apothekers Koloman Rozsnyay in Arad.

China-Kalk-Laktophosph.-Wein mit der Wortmarke „Vial's tonischer Wein“ der Firma Vial frères in Lyon; Depotapotheke des Barber & Rosner in Wien.

Chinin-Eisenpillen des Apothekers Mittelbach in Wien.

20%-ges Chloroform-Camphor-Menthol-Liniment mit der Wortmarke „Antidolorin“ des Apothekers Karl Gassner in Schönlinde.

Colombo-Tabletten der Landschaftsapotheke des Hanns Gutt in Klagenfurt.

Cristalli jodati mit der Wortmarke „Jodo-alina“ der Firma Vettor Pisani in Neapel; Depotapotheke der Apotheker Vidali und Vardabasso in Triest

Desinfektionsflüssigkeiten zur Injektion nach Vorschrift des Doktor Müller: „Nr. 1. Bismuth-Desinfektion, Nr. 2. Alumin-Desinfektion, Nr. 3. Bor-Alumin-Desinfektion“ des Apothekers Dr. E. Friedjung in Wien.

5%-ge desinfizierende spirituöse Formaldehyd Glyzerinlösung mit der Wortmarke „Antisuderin“ des Apothekers Karl Gassner in Schönlinde.

Diachylon-Streupulver (Pulvis aspersorius Diachylon) des Apothekers Gustav Hell in Troppau.

Diastase-Malzextraktpräparate mit Chinineisen in flüssiger und in trockener Form, sowie in Pastillen, mit unterphosphorigsaurem Kalk in Pastillen und trocken, mit unterphosphorigsaurem Kalkeisen flüssig und trocken, sowie in Pastillen, mit Pepsin (4%) trocken und in Pastillen, mit Jodkalium (4%) trocken, endlich mit Lebertran ($33^{1}/_{3}$%) flüssig, sämtliche Präparate mit der Wortmarke „Diastasin", der Firma Hanser & Szobotka in Stadlau, Depotapotheke, S. König in Wien.

Echter kalifornischer Feigensyrup mit Senna mit der Wortmarke „Califig" der Firma California Fig Syrup Comp., Depotapotheke des Klemens Twerdy in Wien.

Eisen-Calisayapulver nach Vorschrift des Dr. Müller des Apothekers Dr. E. Friedjung in Wien.

Eisenhaltiger Wein mit China des Apothekers Gabriel Piccoli in Laibach.

Eisenmilchpastillen der österr.-ungar. Milchwerke in Linz a. d. D.

Eisenmyrrhapillen nach Vorschrift des Dr. Müller des Apothekers Dr. E. Friedjung in Wien.

Elisir di Rabarbaro ed Erbe der Apotheker Santoni's Erben (Provisor G. E. Torelli) in Trient.

Elixirium Condurango compositum des Apothekers Eugen Matula in Radomyšl.

Elixirum Thymi mit der Wortmarke „Contratussin" des Apothekers Anton Bayer in Budapest, Depotapotheke des M. Kris in Wien.

Emulsio olei jecoris aselli alb. mit der Wortmarke „Oston" des Apothekers E. Zifferer in Wien.

Emulsione di olio di fegato di merluzzo con pancreatina ed ipofosfito di calce der Apotheke Udovicich's Erben (Pächter: Gius, Godina) in Triest.

Emulsione di merluzzo agli ipofosfiti di calce soda der Apotheke Santoni's Erben (Prov. Mario Santoni) in Trient.

Emulsione di puro olio fegato di merluzzo con ipofosfiti di calce e soda des Apothekers J. Cannella in Riva.

Extractum Hippocastani mentholo-salicylatum mit der Wortmarke „Contrheumon" des Apothekers Dr. Karl Fragner in Prag.

Extractum Salviae saccharatum comp. mit der Wortmarke „Novotussin" des Apothekers J. Brady in Wien.

Extractum Thymi saccharatum mit der Wortmarke „Pertussin" des Apothekers E. Taeschner in Berlin; Depotapotheke A. Twerdy in Wien.

Ferrisaccharid-Tabletten der Apotheke des A. Cumpe in Prag.

Ferro China aromatizzato des Apothekers Rinaldo Tamanini in Trient (Tirol).

Fersanpräparate (Fersanpulver und Fersanpastillen) der Fersanwerke des Dr. Adolf Jolles in Wien.

Fluid mit der Marke „Schlange" des Apothekers J. Kwizda v Hochstern in Korneuburg.

Formaldehydsalbe (Ungt. formentoli) 5% und 10% des Apothekers K. W. Bernatzik in Mödling.

Formalineinreibung mit der

Wortmarke „Lactoform“ des Apothekers R. Hauke in Wien.
Fruchtsäure Brausesalz mit der Wortmarke „Antipositin“ der Firma Dr. Wagner & Marlier in Berlin; Depotapotheke des E. Kaiser in Pilsen.
Glyzerinstuhlzäpfchen des Apothekers Eduard Binder in Wien.
Glycerolatum Protargoli compos. mit der Wortmarke „Viro“ der Berliner Hygienischen Gesellschaft m. b. H in Frankfurt am Main; Depotapotheke J. Scholz in Wien.
Granulae Lichen. compos. cum extr. boldo sine alcaloido mit der Wortmarke „Scorogéne“ des Laboratoriums Clin Comar & Co; Depotapotheke des C. Brady in Wien.
Guaranapastillen des Apothekers Karl Brady in Wien.
Haemoglobinum depuratum liquidum mit der Wortmarke „Kronaematogen“ der Firma Sicco in Berlin, Depotapotheke des E. v. Tongel in Leitmeritz (Böhmen).
Herbabny's Aromatische Essenz der Apotheke Dr. Alois Hellmann's Witwe Therese Hellmann in Wien.
Herbabny's unterphosphorigsaurer Kalkeisensyrup der Apotheke Dr. Alois Hellmann's Witwe Therese Hellmann in Wien.
Hustenstillender Kräutersaft mit der Wortmarke „Wilhelm's Kräutersaft“ des Apothekers Ferdinand Wilhelm in Neunkirchen.
Ichthyomenthol des Apothekers Simon Edelmann in Bohorodczany.
Jenny'sche Tropfen (Hamburger Essenz) des Apothekers Koloman Botfy in Sopron.
20%-ge Jodkalium-Lavendellösung mit der Wortmarke „Delphin“ des Apothekers Karl Gassner in Schönlinde.
Isovaleryl-Acetyl-Phenolpthalein-Bonbons mit der Wortmarke „Aperitol“ der Firma J. D. Riedel A. G. in Berlin; Depotapotheke des Apothekers Frz. Stohr in Wien.
Isovaleryl Acetyl Phenolpthalein-Tabletten mit der Wortmarke „Aperitol“. Depotapotheke Franz Stohr in Wien.
Kali-Linimentum (Zoltánsalbe) des Apothekers Béla Zoltán in Budapest.
Kalkeisenphosphatpastillen des Apothekers Ed. Žižka in Dobruška.
Kalkeisensyrup des Apothekers Ludwig Vértes in Lugos (Ungarn), Depotapotheke des Karl Brady in Wien.
Karlsbader Brausepulver des Apothekers Richard Lippmann in Karlsbad.
Karlsbader diuretischer Tee des Apothekers Ed. Worliček in Karlsbad.
Karolinenthaler David's Thee der Apotheke des Karl Vostrebal in Prag-Karolinenthal.
Kindersalbe (Pasta boropompholica) mit der Wortmarke „Baby Miracréme“ des Apothekers Brodjovin in Zágráb.
Kräuterbalsam des Apothekers Wenzel Libovický in Trebnitz in Böhmen.
Král Davids Brusttee der Apotheke des Eugen Gvozdanovič in Prag.
Krewel's Sanguinalpräparate: Liquor sanguinalis und Sanguinalpillen mit Chinin; Depotapotheke des M. Kris in Wien.

Kukukskrautsyrup (Syrupus thymi comp.) des Apothekers Stefan Südy in Békés-Csaba.

Lanolimentum Gaultherio-mentholicum mit der Wortmarke „Menthosalan Jahr“ des Apothekers K. Jahr in Krakau.

Lebertran-Chocolade mit der Wortmarke „Energin“ des Apothekers Dr. Friedr. Szilárd in Pécs (Ungarn).

Lebertranemulsion der Firma Scott & Bowne Ltd. in London, Depotapotheke des F. Steinschneider in Wien.

Lebertranemulsion mit Eisen mit der Wortmarke „Jecol“ des Apothekers A. Fizia in Graz.

Lecithin Trockenmilchtabletten mit Phenolphthalein mit der Wortmarke „Visnervin“, Trockenmilchtabletten mit glycerinphosphorsaurem Eisen und Phenolphthalein mit der Wortmarke „Renascin“. Tabulettae extracti fuci vesiculosi compositae mit der Wortmarke „Vitalito“, Depotapotheke August Kolassa in Wien.

Lenicet-Präparate: Lenicetpasta, Peru-Lenicetsalbe, Bleno-Lenicetsalbe, Lenicet-Hautcreme, Lenicetsalbe, Lenicetstreupulver 50%, 20%, 10% der chemischen Fabrik Dr. R. Reiss in Berlin; Depotapotheke des H. Bayer in Wien.

Likier aromatyczny mangano-żelazisto-peptonowny (Liquor ferro-mangani peptonati) des Apothekers Dionys Matula in Podgórze.

Linimenthol des Apothekers A. Frankl in Szeged.

Linimentum balsamicum nach Dr. Lanée mit der Wortmarke „Balsamit“ des Apothekers Karl Hubaček in Königgrätz.

Linimentum capsici cum menthol mit der Wortmarke „Capsitol“ des Apothekers O. Maly in Wien.

Linimentum capsici compositum (Ersatz für Pain-Expeller) mit der Schutzmarke „Anker“ der Apotheke des F. Ad. Richter in Prag.

Linimentum Gaultheriae chloroformiatum comp. mit der Wortmarke „Gaultheromenthol Biskup“ des Apothekers M. Biskup in Göding (Mähren).

Linimentum Gaultheriae compositum mit der Wortmarke „Nerwol“ des Apothekers Dr. Jul. Franzos in Tarnopol.

Linimentum ichthyolo-jodatum compositum mit der Wortmarke „Ichthojod Regner“ der Apotheke des Albert Regner in Ledeč (Böhmen).

Linimentum Juniperi compositum des Apothekers Dominik Konkal in Iglau.

Linimentum Mentholi des Apothekers Bronislaw Witkiewicz in Potok zloty.

Linimentum Mentholi balsamocamphoratum des Apothekers Hermann Rubel in Lemberg.

Linimentum Mentholi mit der Wortmarke „Mentholan“ des Apothekers Jos. Polašek in Zágráb; Depotapotheke des C. Brády in Wien.

Linimentum Mentholi chloroformatum compositum des Apothekers Franz Sedlaček in Gaya.

Linimentum Mentholi compositum mit der Wortmarke „Bengnéliment“; Depotapotheke Apotheke z. heil. Geist in Wien.

Linimentum saponato-camphoratum cum Menthole et Cap-

sico mit der Wortmarke „Menthocapsol" des Apothekers Em. Skala in Gross-Seelowitz (Mähren).

Liquor balsamicus und Pilulae balsamicae mit der Wortmarke „Seehofer" des Apothekers Paul Rhedtenbacher in Wien.

Liquor ferri manganati peptonati des Apothekers Kolom. Rozsnyay in Arad.

Liquor ferro mangani bromopeptonati ohne Alcohol mit der Wortmarke „Brom-Blutan". Liquor ferro-mangani jodopeptonati ohne Alcohol mit der Wortmarke „Jod-Blutan". Liquor ferro-mangani peptonati cum China ohne Alcohol mit der Wortmarke „China-Blutan" Depotapotheke Friedrich Girsig in Wien.

Liquor Ferro-Mangani peptonati, Liquor Ferro-Mangani saccharati und Liquor Ferro-Mangani peptonati ohne Alcohol mit der Wortmarke „Blutan", „Marke Helfenberg"; Depotapotheke Alois Kremel in Wien.

Liquore di salicilato-litino-sodico des Apothekers Raffaele Godina in Triest.

Liquor Kolae compos. cum Ferro mit der Wortmarke „Kolafer" der Apotheke Trnkóczy's Erben in Wien.

Liquor manganoferri peptonati mit der Wortmarke „Pepto-Mangan" der Firma Dr. A. Gude u. Co. in Leipzig; Depotapotheke des H. Steiden in Wien.

Lupulinpillen nach Vorschrift des Dr. Müller des Apothekers Dr. E. Friedjung in Wien.

Luser's Touristenpflaster des Apothekers L. Schwenk in Wien.

Magenessenz mit der Schutzmarke „Germans Lebens-Essenz" des Apothekers Koloman German in Belovár (Kroatien).

Magenessenz, verfertigt in Augsburg von J. G. Kiesow; Depotapotheke des Apothekers H. Elich in Wien.

Magensalz-Pastillen des Apothekers Julius Schaumann in Stockerau (Niederösterreich).

Magenstärkender Balsam des Apothekers F. Moro in Rottenmann.

Magentropfen (früher Mariazeller Tropfen genannt) des Apothekers Karl Brady in Wien.

Magentropfen mit der Schutzmarke „Engel" des Apothekers Gvozdanović in Prag.

Magnesiumsuperoxyd-Pastillen mit der Wortmarke „Hopogan" des Apothekers Johann Harna in Kremsier.

Malto-Condurango und Malto-Pepsinwein der Firma Svatek & Comp. in Smichow.

Maltoseweine: Vinum maltosae Condurango, Vinum maltosae Kola-Condurango, Vinum maltosae cum China, Vinum maltosae Chinae ferratum mit der Wortmarke „Ferrmaltin", Vinum maltosae cum Pepsino der Firma Friedrich Klöckler in Prag-Lieben.

Malzpräparate: „Malzextract mit Chinin, Malzextract mit Eisen, Malzextract mit Kalk, Malzextract mit Lebertran" des Apothekers Gustav Hell in Troppau.

Mariazeller Magentropfen der Apotheke des Gustav Schopf in Mariazell.

Menthol-Dragées mit der Wort-

marke „Bengué“ der Apotheke Dr. Bengué in Paris, Depotapotheke z. heil. Geist in Wien.

Menthol Gummizeltchen mit der Wortmarke „Menthogom“ des Apothekers E. Silberstein in Wien.

Menthol-Thymolpastillen des Apothekers Eugen Pavel in Brünn.

Moospflanzensaft nach Dr. Miller's Nr. 1 und 2 des Apothekers Viktor Roth in Brassó.

Naplast mentholo-ichthyolo-paprikova mit der Wortmarke „Futurin“ des Apothekers Karl Rosenberg in Beraun.

20%-ge Napthalanpasta mit der Wortmarke „Sanan I“ und 30%-ge Napthalanpasta mit der Wortmarke „Sanan II“ des Apothekers Karl Gassner in Schönlinde.

Natrium glycerophosphoricum Mangan-Eisen mit der Wortmarke „Regenerin“ der Firma Dr. Rund, Dr. O. Weil in Frankfurt a. M., Depotapotheke Dr. Grohs Fligely in Wien.

Netter's Keuchhustensaft mit der Wortmarke „Tussipulsin“ des Apothekers Emanuel Netter in Wien.

Neutrales Mangan-Eisenpeptonat mit der Wortmarke „Rieche“ der Firma Dr. A. Rieche & Co. in Bernburg, Depotapotheke des C. Brady in Wien.

Pakracer Magentropfen des Apothekers P. Jurišić in Pakrac (Slavonien).

Pastiglie di Catrame des Apothekerprovisors Numitore Colombis Triest.

Pastiglie di Catrame und Pastiglie di Cassia allnminata des Apothekers Ruggero Ravasini in Triest.

Pastiglie di Cassia alluminata der Apotheke Prendini's Erben (Prov. N. Colombis) in Triest.

Pastilli ammon. chlorat. compositae mit der Wortmarke „Ammonomint“ der Zentralapotheke Ernst Gultz in Meran (Apothekenprovisor Mag. Grübler).

Pastilli Natrii citrici compos. mit der Wortmarke des Apothekers Gustav Hell in Troppau.

Pergenol-Mundwassertabletten und Pergenol-Mundpastillen der Firma Dr. H. Byck in Berlin-Charlottenburg; Depotapotheke F. Fiala in Wien.

Perhydrol-Mundwasser mit der Wortmarke „Hygiea“ des Apothekers Karl Trnka in Kremsier (Mähren).

Phenolphthalein Agar-Agar-Tabletten mit der Wortmarke „Agarophen“ des Apothekers Dr. v. Gross-Fligely in Wien.

Peru-Lenicethpulver und Leniceth-Wachsseife in Pulverform mit der Firma Rudolf Reiss in Charlottenburg-Berlin; Depotapotheke Hugo Bayer in Wien.

Phytinpräparate: Phytin, Phytintabletten, Phytin granules, Phytinum liquidum, Chininphytin, Fortossan, der Gesellschaft für chemische Industrie in Basel; Depotapotheke des R. Seipel in Wien.

Pilulae Chololi des Apothekers S. Mittelbach in Zágráb.

Pillole ferro-reo-chinate antima-

lariche Marca Rosa des Apothekers Giuseppe Salvi in Dernis.

Pilulae lecithini compositae mit der Wortmarke „Assanator" (in beiden Packungen) Depotapotheke August Kolassa in Wien.

Pilulae solventes compositae mit der Wortmarke „Jahr" des Apothekers K. Jahr in Krakau.

Pilulae thymolicae antiobstipantes des Apothekers O. Storch in Kolin (Böhmen).

Plenulae Blandii-Meihsner, Depotapotheke des M. Zavarus in Wien.

Polhoraer Champagnerjodsalz des Apothekers Josef Oberth in Medgyes.

Potio olei jecoris des Apothekers Albert Nagy in Csanádpalota.

Prager Haussalbe des Apothekers Dr. Karl Fragner in Prag.

Pulverette-Präparate: Pillen mit Ferratin und Natr. jodat., Pillen mit Papayotin und Natr. bicarbon., Pillen mit ferri carbonic. oxyd., Pillen mit Menthol und Natr. bicarbon, der Firma Oppenheimer u. Sohn & Cie. Ltd. in London. Depotapotheke B. Rothziegel in Wien.

Pulvis digestivus laxans mit der Wortmarke „Digestol" des Apothekers R. Glück in Budapest.

Purgierpastillen mit der Wortmarke „Dr. Pachner Laxans" des Apothekers Dr. Friedrich Sperling in Marienbad.

Quecksilberresorbin 33$^1/_3$% und 50% der Aktiengesellschaft für Anilin-fabrikation in Berlin, Depotapotheke B. Rothziegel in Wien.

Radhošter Kräutertee des Apothekers Wenzel Sitta in Rožnau in Mähren.

Reichenhaller Solepastillen des Apothekers A. Moll in Wien.

Reinigender Sarsaparillatee mit der Wortmarke „Delphin" des Apothekers Karl Gassner in Schönlinde.

Rein vegetabilisches Abführmittel mit der Wortschutzmarke „Cascarets" der Firma Sterling Remedy Company in Kramer, Staat Indiana, U. S. A., Depotapotheke des Moritz Kris in Wien.

Rhabarberhältige aromatische Magentropfen mit der Wortmarke „St. Corona Magentropfen" des Apothekers Hans Jaitner in Aspang.

Rote, schmerzlindernde, aromatische Einreibung (Spiritus camphorat. aromat. comp. aether.) der Apotheke V. v. Trnkóczy's Witwe in Wien.

Rožnauer Moospflanzenzeltchen des Apothekers W. Sitta in Rožnau in Mähren.

Sal polybromatum effervescens des Apothekers Dr. Egger in Budapest.

Salbeitabletten des Apothekers K. Hynek, in Prag.

Salicyl-Milchsäure-Kollodium mit der Wortmarke „Cornin" des Apothekers Paul Kößler in Wien.

Salimentholsalbe mit der Wortmarke „Samol" der Apotheke des B. V. Bibus (Provisor K. Pajak) in Wien.

Sanguinalpillen der Firma Kre-

wel & Co., in Köln; Depotapotheke des M. Kris in Wien.

Santal-Beneš in Kapseln des Apothekers Vinzenz Boruvka in Königl. Weinberge.

Santal-Grötzner in Kapseln der Firma W. Grötzner in Breslau, Depotapotheke Benno Rothziegel in Wien.

Sapomenthol des Apothekers Eugen Matula in Radomysl.

Sapo Formaldehydi mit der Wortmarke „Luol“ des Apothekers M. Kris in Wien.

Saponiment. ichthyol. menthol. comp. mit der Wortmarke „Gichtosan“ des Apothekers Dr. A. Friedrich in Wien.

Schmerzlinderndes Pflaster mit der Wortmarke „Wilhelms-Pflaster“ des Apothekers Ferdinand Wilhelm in Neunkirchen.

Sciroppo di fosfolattato di calce ferruginoso des Apothekers Peter Androvič in Zara.

Seidlitzpulver des Apothekers A. Moll in Wien.

Sennahältiger Abführtee mit der Wortmarke „Maycur“ und zusammengesetzter sennahältiger Abführtee mit der Wortmarke „Maycur“ des Apothekers Gottfried Illing in Bozen.

Slawonischer Kräutersaft des Apothekers P. Jurisić in Pakrac (Slawonien).

Species aperitivae mit der Wortmarke „Samura“ des Apothekers A. Haas in Pottendorf bei Wien.

Species Valeriaenae comp. mit der Wortmarke „Nervosan“ des Apothekers Alois Lukesch in Reichenberg.

Spiritus aromaticus compositus mit der Wortmarke „Irbitolum liquidum“ des Apothekers A. L. Brunzlik in Hennersdorf.

Spiritus Valeriaenae compos. Helfenberg mit der Wortmarke „Valofin“; Depotapotheke des A. Kremel in Wien.

Spitzwegerichextrakt-Saft mit Kalkeisen der Apotheke V. v. Trnkóczy's Witwe in Wien.

Stärkungsliniment für Pferde des Apothekers Franz Sedlaček in Gaya (Mähren).

Steirischer Kräutersaft des Apothekers Josef Purgleitner in Graz.

Stylus Gaultheriae Mentholi mit der Wortmarke „Dr. Fürst's Gichtstift“ der Apotheke des Dr. Fürst in Gleichenberg.

Syrupus caricarum compositus mit der Wortmarke „Figol Jahr“ des Apothekers K. Jahr in Krakau.

Syrupus jodotannicus phosphoricus mit der Wortmarke „Jecorol“ der Apotheker Barber, Rosner und Dr. Cerkis in Wien.

Syrupus plantaginis compos. des Apothekers U. v. Trnkóczy in Wien

Tablettae chocolattae cum Phenolphthaleino mit der Wortmarke „Darmol“ des Apothekers J. Brady in Wien.

Tablettae extr. cascar. sagradae desamar. cum phenolphthaleino mit der Wortmarke „Darman“ der Firma Dr. M. Penschuch in Offenbach am Main; Depotapotheke des C. Brady in Wien.

Tablettae physiologicae des Apothekers Dr. A. Rosenberg in Budapest.

Tabulettae Pulv. Liquiritiae cum Phenolphthaleino mit der Wortmarke „Kurin“ der Apotheke B. V. Bibus Erben (Provisor) K. Pajak in Wien.

Tablettae Uval ursi comp. des Apothekers Anton Frankl in Szeged.
Tabulaette Extracti Thymi compositae mit der Wortmarke „Primosan“ des Apothekers Hugo Meese in Wien.
Tabulaettae Fermocyli compositae mit der Wortmarke „Fermocyl“ der Firma L. u. N. Vial & Uhlmann in Frankfurt a/M., Depotapotheke Apotheke z. heil. Geist in Wien.
Tabulettae salis physiologici effervescentes mit der Wortmarke „Regenerol“ der Apotheke z. heil. Geist in Wien.
Tablettae sal. physiolog. cum Lith. citr. comp. mit der Wortmarke „Solvurat“ des Apothekers A. v. Waldheim in Wien.
Tabulae plumbi acetic. alum. comp. mit der Wortmarke „Statim“ des Apothekers A. Löw in Wien.
Tamarindenpastillen des Apothekers Gustav Hell in Troppau.
Tannobrominkollodium mit der Wortmarke „Frostin“ der Aktiengesellschaft für Anilinfabrikation in Berlin; Depotapotheke Beno Rothziegel in Wien.
Thymomel Scillae des Apothekers Dr. Fragner in Prag.
Tinctura ferri aperiens mit der Wortmarke „Haemofer“ des Apothekers A. Seewald in Wien.
Tinctura Ferri manganati comp. mit der Wortmarke „Ferromanganin“ des Apothekers D. Szamatolski in Frankfurt a. M; Depotapotheke des K. Brady in Wien.
Tinctura gastrotonica des Apothekers W. Sitta in Rožnau in Mähren.
Tinctura Guaco composita (Columbian Elixir) des Apothekers S. Mittelbach in Zágráb.
Tinctura Rhei composita (Magentinktur) des Apothekers Gabriel Piccoli in Laibach.
Tinctura stomachica purgativa mit der Wortmarke „Herbin“ des Apothekers Maximilian Hrnjak in Szisek (Kroatien).
Tokayer China-Eisenwein des Apothekers G. Kriegner in Budapest.
Trnkóczy's Hühneraugenpflaster der Apotheke V. v. Trnkóczy's Witwe in Wien.
Dr. Verdrohs Pastilli Mentholi bromati comp. mit der Wortmarke „Brocamenth“ des Apothekers Viktor Hausser in Klagenfurt.
Verstärkter Sarsaparilla-Extract nach Vorschrift des Dr. Müller des Apothekers Dr. E. Friedjung in Wien.
Verstärkter zusammengesetzter Sarsaparillasyrup (Herbabny's Sarsaparillasyrup) der Apotheke Dr. Alois Hellmann's Witwe Therese Hellmann in Wien.
Verstärkter zusammengesetzter Sarsaparilla-Syrup mit Zusatz von 2% Natr. hydrojodat, mit der Wortmarke „Purjodal“ des Apothekers Dr. Hellmann's Erben in Wien.
Verzuckerte abführende Pillen der Apotheke der J. Bloch'schen Erben (Ph. Neustein) in Wien.
Verzuckerte auflösende Pillen mit der Schutzmarke „Obelisk“ des Apothekers J. Birnbacher in Klagenfurt.
Veterinärpräparate: „Kolikpillen für Pferde, Hundepillen, Grauer Blister, Gelatine-

Wurmkapseln für Hunde, Resorbierende Salbe, Schweinepulver" des Apothekers J. Kwizda von Hochstern in Kornenburg.

Vino di china ferruginoso Serravallo des Apothekers V. Dr. Serravallo in Triest.

Vinum chinae ferratae comp., mit der Wortmarke Quina-Laroche ferrugineux. Depotapotheke Eduard Berndt in Wien.

Vinum chinae ferr. phosphor. mit der Wortmarke „Haematose" des Apothekers R. Paul in Graz.

Vinum Chinae maltosatum ferratum „Maltoferrochin", Vinum Chinae maltosatum „Maltochin" u. Vinum Chinae Sherry maltosatum „Maltochinsherry" der Firma Svátek & Co. in Smichov.

Waldkräuterthee des Apothekers E. Šedivý in Prag.

Wismutsubnitratpastillen mit der Wortmarke „Bonz" der Firma Chem. Fabrik Bonz & Sohn in Böblingen in Württemberg; Depotapotheke des M. Zavaros in Wien.

Wohlriechendes Pflanzenessenzen-Fluid mit der Schutzmarke „Elsa" des Apothekers Eugen Viktor Feller in Stubica-Dolnja in Kroatien.

Wohlschmeckender Lebertran mit der Wortmarke „Gadiol" des Apothekenpächters F. Laznia in Brunn a. Geb.

Wohlschmeckendes Ricinusöl mit der Wortmarke „Ricilan" des Apothekenpächters F. Laznia in Brunn a Geb

Wohlschmeckendes, gelinde wirkendes Abführmittel mit der Wortmarke „Laxigen" des Apothekers J. Grünthal in Berlin; Depotapotheke C. Brady in Wien.

Unguentum Salenae mit der Wortmarke „Salenal" der Gesellschaft für chem. Industrie in Basel; Depotapotheke des R. Seipel in Wien.

Zipser Karpathen-Pflanzenextrakt gegen Husten, des Apothekers Ludwig Szenthe in Budapest.

Zusammengesetzte Eukalyptus-Essenz der Apotheke J. Purgleitner (Prov. A. Fizia) in Graz.

Zusammengesetzte Kohle-Tabletten mit der Wortmarke „Eucarbon" des Apothekers Franz Trenka in Wien.

Zusammengesetzte Lecithintrockenmilch-Tabletten mit der Wortmarke „Dr. Hartmann's Nervennahrung Antineurasthin" des Apothekers August Kolossa in Wien.

Zusammengesetztes Menthol-Kamferliniment mit der Wortmarke „Magicfluid" (Veterinärpräparat) des Apothekers Fr. Stohr in Wien.

Zusammengesetzte Natrium-Glycerophosphattabletten mit der Wortmarke „Regenerin" des Dr. R. Weil in Frankfurt am Main; Depotapotheke Dr. Gross-Fligely in Wien.

B) *Csak orvosi rendeletre szolgáltathatók ki:*

Acidol-Pepsin-Pastillen mit der Wortmarke „Acidol" der Aktiengesellschaft für Anilinfabrikation in Berlin; Depotapotheke des B. Rothziegel in Wien.

Antiseptische Bor-Tanin-Orale mit Oxychinolinalaun mit der

Wortmarke „Borosol" des Apothekers M. Placzek in Mähr. Ostrau.
Arsen-Alboferintabletten des Apothekers G. Hell in Troppau.
Arsoferrin-Tectolettes mit der Wortmarke „Barber" der Apotheke z. heil. Geist in Wien.
Atropa-Belladonna-Zigaretten mit der Wortmarke „Antasthmin" des Apothekers Franz Schnöbling in Prag.
Auflösende Pillen (Pilulae aperientes) des Apothekers E. Kleewein in Krems.
Baldrian-Kampfer-Pepsinpillen mit der Wortmarke „Calmyren" der Apotheke A v. Grohs Fligely's Erben (Provisor O Wittek) in Wien.
Bi-Palatinoids-Kapseln: „1. cum ferro carbonico (capsulae minores), 2. cum ferro carbonico (capsulae majores), 3. cum ferro carbonico et natrio arsenicoso" der Firma Oppenheim & Co. in London; Depotapotheke Benno Rothziegel in Wien.
Bromlecithin des Apothekers G. Richter in Budapest.
Bromocollsalbe 10% und 20% der Aktiengesellschaft für Anilinfabrikation in Berlin, Depotapotheke Benno Rothziegel in Wien.
Capsulae gelatinosae hydrargyri cholici cum album. tannic. mit der Wortmarke „Mergal" der Firma J. D. Riedel in Berlin; Depotapotheke des Frz. Stohr in Wien.
Capsulae Guajacoli compos. des Apothekers Gustav Hell in Troppau.
Capsulae Olei Santali cum Phenylosalicylico mit der Wortmarke „Salosan" der Apotheke des Ad. J. Bachmann in Leitmeritz.
Cocain-Menthol-Pastillen des Apothekers Dr. D. Bayer in Budapest.
Cocain-Pastillen des Apothekers Jos. Váncza in Budapest.
Cuprocitrasalbe mit der Wortmarke „Cuprocitrol" der Apotheke Anton von Waldheim's Erben (Prov. A. Schürer von Waldheim) in Wien.
Diastase-Malzextraktpräparate mit Codein in Pastillen und mit Phosphorlebertran, beide mit der Wortmarke „Diastasin" der Firma Hauser und Sobotka in Stadlau, Depotapotheke S. König in Wien.
Difluordiphenylsalbe, Difluordiphenylsalbe mit Fluorphenetol mit der Wortmarke „Fluorrheumin". Difluordiphenylsalbe mit Fluorpseudocumol, der chem. Fabrik Valentiner u. Schwarz in Leipzig-Plagwitz, Depotapotheke Rudolf Hauke in Wien.
Eliksir cinamono sulfoguajakolowy des Apothekers Martin Sobel in Stryj.
Elixirium analgeticum des Apothekers Franz A. Heinz in Wien.
Elixirium Avenae bromat. comp. mit der Wortmarke „Nervol" des Apothekers Dr. Szamatolski in Frankfurt am Main; Depotapotheke des V. Bilms in Wien.

Elixir Kolae triferratum der Apotheke des V. Lassak in Sangerberg.
Elixirium Kolae triferratum mit der Wortmarke „Kolaferrin" der Apotheker Dr. Fr. Koltscharsch & Co. in Wiener-Neustadt.
Emulsio Chinini composita mit der Wortmarke „Dr. Fürpass Pneumulsin" des Apothekers Dr. C. Richter in Wels.
Extractum Hydrastis-Gossypii-Tabletten mit der Wortmarke „Haemostan" der Apotheke Dr. Grohs-Fligely's Erben (Provisor O. Wittek) in Wien.
Ferratin-Arsenpastillen der Apotheke z. heil. Geist in Wien.
Flechten- und Räudeöl (Veterinärpräparat) des Apothekers J. Kwizda v. Hochstern in Korneuburg nur gegen tierärztliche Verschreibung.
Flüssige Guajacol-Somatose mit der Wortmarke „Guajacose" der Firma Friedrich Bayer & Co. in Elberfeld; Depotapotheke M. Kris in Wien.
Formamin-tabletten der Firma Bauer & Co. in Berlin; Depotapotheke des C. Brady in Wien.
Formanpräparate (Formanpastillen der Firma R. A. Lingner in Bodenbach.
Guajacol-Alboferintabletten des Apothekers G. Hell in Troppau.
Guajacol-Albuminat mit der Wortmarke „Histosan" der Fabrik für chem. und diät. Produkte in Schaffhausen; Depotapotheke des Frz. Stohr in Wien.
Guajacol-Perdynamin der Firma C. Raupenstrauch in Wien.
Guajacolpillen des Apothekers G. Hell in Troppau.
Haemoglobin-Eisenkaliumbromid-Tabletten mit der Wortmarke „Epilepticon" des Dr. R. Weil in Frankfurt am Main; Depotapotheke des Dr. Grohs-Fligely in Wien.
Helfenberger Bandwurmmittel der Firma Helfenberg A. G. in Sachsen; Depotapotheke Alois Kremel in Wien.
Herbabny's unterphosphorigsaurer Kalk-Eisensyrup mit 7% Kalium sulfoguajacolicum mit der Wortmarke „Herbacol" der Apotheke Dr. A. Hellmann's Witwe, Therese Hellmann (Prov. R. Karp) in Wien.
Hexamethylentetramin-Salicyl-Valeriana-Syrup mit der Wortmarke „Vesicurin" des Apothekers Dr. Grohs-Fligely in Wien.
Hydrargyrum-Sozojodol-Alumnol-Suppositorien mit der Wortmarke „Vaginol" der Apotheke von Grohs-Fligely's Erben (Provisor O. Wittek) in Wien.
Hydrastis-Tectolettes der Apotheke z. heil. Geist in Wien.
Hypophosphitpastillen des Apothekers Aug. Joh. Scholtz in Wien.
Indische Hanfzigaretten der Apotheke des Ubald von Trnkóczy in Laibach.
Jod-Alboferin Tabletten Nr. I und II des Apothekers C. Hell in Troppau.
Jodfersanpastillen des Apothekers Johann Filo in Bpest.
10%-iges Kalium sulfoguajacolicum-Thymian-Malzextrakt mit der Wortmarke „Guamaltin" des Apothekers Karl Gassner in Schönlinde.
Kreosotpillen des Apothekers Gustav Hell in Troppau.
Krewel's Sanguinalpräparate: Sanguinalpillen mit Jod, mit

Acidum arsenicos., mit Vanadinpentoxyd.
Lactolecithin und Lecithintabletten der Apotheke G. Richter in Budapest; Depotapotheke des J. Pserhofer in Wien.
Lebertranemulsion mit Kalium sulfoguajacol. mit der Wortmarke „Jecol“ mit Kal. sulfoguajacol. des Apothekers A. Fizia in Graz.
Lenicet-Silberpuder 1% und 0·5% der chem. Fabrik Dr. R. Reiss in Berlin; Depotapotheke des H. Bayer in Wien.
Lecithin lactobromatum comp. mit der Wortmarke „Brom-Lecikraton“ des Apothekers Em. Lang. in Kgl. Weinberge.
Lecithin lactojodatum compositum mit der Wortmarke „Jod-Lecikraton“ des Apothekers E. Lang in Kgl. Weinberge.
Liquor cosmeticus Hydrargyri chlorati mite ozonisati mit der Wortmarke „Huberin“; Depotapotheke des Anton Bayer in Hinterbrühl.
Liquor hypnobromid. comp. des Apothekers R. Glück in Budapest.
Liquor ferro mangani peptonati cum arseno ohne Alkohol mit der Wortmarke „Arsenblutan“; Depotapotheke Friedrich Girsig in Wien.
Maltocol des Apothekers Jul. Marberger in Ujpest.
Menthol-Cocain-Dragées mit der Wortmarke „Bengué“, der Apotheke Dr. Bengué in Paris, Depotapotheke Barber u. Rosner in Wien.
Mercurosalicylat mit der Wortmarke „Protektor“ der Firma Ernst Weeber, pharm. Laboratorium in Aachen; Depotapotheke des M. Zavaros in Wien.
Milch-Lecithin und glycerinphosphorsaurer Kalk mit der Wortmarke „Lecikraton“ des Apothekers E. Lang in Kgl. Weinberge.
Milch-Lecithin und glycerinphosphorsaurer Kalk mit sulfoguajacolsaurem Kali, mit der Wortmarke „Lecikraton c. Kalisulfoguajacol“ des Apothekers E. Lang in Kgl. Weinberge.
Milch-Lecithin und glycerinphosphorsaurer Kalk mit Eisen mit der Wortmarke „Lecikraton cum Ferro“ des Apothekers E. Lang in Kgl. Weinberge.
Muiralecithinpillen mit der Wortmarke „Muiracithin“ der Firma Noris, Zahn & Co. in Berlin; Depotapotheke des Karl Heidrich in Wien.
Oleum Jecoris Aselli jodoferratum aromaticum des Apothekers Dr. Julius Franzos in Tarnopol.
Oleum Jecoris Aselli cum Lecithino der Apotheke G. Richter in Budapest; Depotapotheke des J. Pserhofer in Wien.
Oleum jecoris aselli phosphor. mit der Wortmarke „Ostophit“ des Apothekers E. Zifferer in Wien.
Paglianosyrup der Firmen Girolamo Pagliano in Florenz und Ernesto Pagliano in Neapel; Depotapotheke Dr. V. Serravallo in Triest.
Paraformtabletten des Apothekers C. Klimitschek in Wigstadtl (Schlesien).
Pasta dentifrica cum Kalio chlorico (Beiersdorfs Kali-

chloricum-Zahnpasta); Depotapotheke C. Brady in Wien.
Pastiglie bronchiali des Apothekers J. Cristofoletti in Görz.
Pastiglie di Codeina des Apothekers Dr. V. Serravallo in Triest.
Pastilli codeini mit der Wortmarke „Codam“ des Apothekers O. Maly in Wien.
Pastilli extracti Malti cum codein. muriat. des Apothekers G. R. Camus in Abbazia.
Pastilli Jodo-Ferratini compositi des Apothekers K. Jahr in Krakau.
Pastilli Kolanini (Dr. Knebel) der Firma Krewel & Co. in Köln; Depotapotheke des M. Kris in Wien.
Pastilli Phenacetini cum Guarana et Coffeino mit der Wortmarke „Guaraphenin-pastillen“ des Apothekers C. Brady in Wien.
Pastilli pyramidon. c. coffeino citr. mit der Wortmarke „Nervan“ des Apothekers E. Zifferer in Wien.
Pastylki sulfogwajakolowez Kodeina des Apothekers Josef Pineles (Provisor Karl Josef Berger) in Lemberg.
Phenocoll-Tabletten, Phenocoll-wasser I und II und Piperazin-Phenocoll-Lithiontabletten der chemischen Fabrik Falkenberg in Falkenberg-Grünau bei Berlin; Depotapotheke des K. Brady in Wien.
Pilulae arsenical. bromat. mit der Wortmarke „Arsobromin“ des Apothekers Dr. Grohs Fligely in Wien.
Pilulae arsenicales jodatae mit der Wortmarke „Arsojodin“ des Apothekers Dr. Grohs Fligely in Wien.
Pilulae arsenic. jodat. cum Belladonna mit der Wortmarke „Arsojodin c. belladonna“ des Apothekers Dr. Grohs Fligely in Wien.
Pilulae Kolae compositae des Apothekers Gustav Hell in Troppau.
Pilulae Colchici compositae mit der Wortmarke „Scheelin“ des Apothekers Karl Gassner in Schönlinde.
Pilulae Eucalyptoli compos. des Apothekers H. Banke in Krakau-Zwierzyniec (Galizien).
Pilulae odontalgicae Anaesthesini compositae mit der Wortmarke „Dentolor“; Depotapotheke A. Löw in Wien.
Pilulae Thiocoli saccharati des Apothekers Anton Frankl in Szeged (Ungarn).
Plenulae Blaudii Meihsner cum arseno jodat. und Plenulae Blaudii Meihsner cum phosphoro; Depotapotheke M. Zavaros in Wien.
Pastilli Theobromini jodati mit der Wortmarke „Dinjodin“ des Apothekers Stefan Barta in Budapest.
Protargol-Chinosol-Gelatin-Glyzerin-Scheidenzäpfchen mit der Wortmarke „Protanimal I“ und Argentum colloidale, Kakaobutter-Scheidenzäpfchen mit der Wortmarke „Protanimal II“ und Argentum colloidale-Kakaobutter-Vaselinsalbe mit der Wortmarke „Protanimal IV“ des Apothekers Rudolf von Hillinger in Klagenfurt (Veterinärpräparate). Nur gegen thierärtzliche Verschreibung.
Protargol-Glycerin-Gelatine-Scheidenzäpfchen für Kühe mit der Wortmarke „Protanimal“ des Apothekers Ru-

dolf Rit. v. Hillinger in Klagenfort.

Pulverette-Präparate: Pillen mit Ferratin und Natr. arsenicos., Pillen mit Ferr. carbon. und acidum arsenicos. der Firma Oppenheimer Sohn & Cie. Ltd. in London; Depotapotheke des B. Rothziegel in Wien.

Pulvis Stramonii comp. mit der Wortmarke „Astmol“ der Szamotolski's Engelapotheke in Frankfurt am Main; Depotapotheke Bibus Erben in Wien.

Pulvis Stramonii comp. mit der Wortmarke „Reichenhaller Astmalanpulver“ des Apothekers A. Schmid in Reichenhall-Augsburg; Depotapotheke des C. Brady in Wien.

Pyocanase der Firma Dresdner chem. Laboratorium des K. A. Lingner in Dresden-Bodenbach.

Quecksilberfettseife 33 1/3% mit der Wortmarke „Gynorchrisma hydrargyri“ des Apothekers Dr. R. Tscheme in Linz.

Salo-Kawa Cannabis-Santal mit der Wortmarke „Blenorol“ der Apotheke B. Bibus (Provisor Klemens Pajak) in Wien.

Salol-Terpinol Cubeben-Santal-Kapseln (früher Sanidkapseln) mit der Wortmarke „Euen“ des Apothekers Janke in Altona-Hamburg; Depotapotheke Josef Klein in Wien.

Sanguinalpillen mit Natriumcynnamalicum der Firma Krewel & Co. in Köln; Depotapotheke des M. Kris in Wien.

Sarsaparilla-Jodsyrup des Apothekers R. Jahner in Temesvár.

Solutio Lecithini cum ferro comp. mit der Wortmarke „Leciferrin“ der chem. Fabrik Samotolski in Frankfurt am Main; Depotapotheke Erben Bibus in Wien.

Soluzione aromatica di colchicina des Apothekers Peter Androvié in Zara.

Species Stramonii comp. mit der Wortmarke „Reichenhaller Astmalan-Zigaretten“ des Apothekers A. Schmid in Reichenhall-Augsburg; Depotapotheke C. Brady in Wien.

Sulfoguajakol Syrup und Sulfoguajakol Syrup mit Kola des Apothekers Dr. Heinrich Mikolasch in Lemberg.

Sulfosotsyrup der Firma Hoffmann, La Roche & Co. in Basel; Depotapotheke des S. Mittelbach in Wien.

Suppositoria analia resina Kawa-Kawa Adrenalini composita mit der Wortmarke „K.-Anol“ des Apothekers Emil Silberstein in Wien.

Suppositoria Bismuthi Jodoli cum Zinco comp. mit der Wortmarke „Dolosan“ des Apothekers A. v. Waldheim in Wien.

Suppositorien mit resorcinsulfosaurem Wismutoxyjodid mit der Wortmarke „Anusol“ des Apothekers K. Weinreben in Frankfurt am Main; Depotapotheke des M. Kris in Wien.

Suppositoria Sozojodol-Hydrargyri mit der Wortmarke „Bissulin“ (Scheidenzäpfchen für Kühe). Bacilli Sozojodol-Hydrargyri mit der Wortmarke „Bissulin“ (Stift für Bullen), (Veterinärpräparate); Depotapotheke E. Netter in Wien (Apothekenprevisor Paul Senft). Nur gegen thierärztliche Verschreibung.

Syrupus aromaticus sulfocreosotic. guajacolicus mit der

Wortmarke „Pneumocol“ des Apothekers Dr. A. Friedrich in Wien.
Syrupus bromat. hypophosph. mit der Wortmarke „Neurolin Balla“ des Apothekers Balla in Hódmezővásárhely.
Syrupus Bromoformii compositus mit der Wortmarke „Rami“ der Firma Fougerat in Paris; Depotapotheke des Rudolf Schober in Wien.
Syrupus ferri calcii bromat natr. glycerino-phosphatus mit der Wortmarke „Nerviton“ des Apothekers L. Barabás in Budapest.
Syrupus glycerinophosphoricus compos. des Apothekers Jos. Polašek in Zágráb; Depotapotheke des C. Brady in Wien.
Syrupus Guajacoli compos. des Apothekers Gustav Hell in Troppau.
Syrupus Guajacoli ferratus mit der Wortmarke „Ferrosin“ des Apothekers Ed. Kohn in Jaroslau (Galizien).
Syrupus guajacolicus sulfonicus compositus mit der Wortmarke „Gnajacolin“ des Apothekers W. Supp in Wien.
Syrupus Haemoli guajacolicus mit der Wortmarke „Thymocol“ des Apothekers J. Polašek in Zágráb; Depotapotheke des C. Brady in Wien.
Syrupus Haemoli guajacolicus cum Arseno mit der Wortmarke „Thymocol cum arseno“ des Apothekers J. Polašek in Zágráb; Depotapotheke des C. Brady in Wien.
Syrupus hypophosphyt. compositus des Apothekers Dr. Egger in Budapest; Depotapotheke M. Kris in Wien.
Syrupus jodotannicus phosphoricus mit der Wortmarke „Jecorol“ des Apothekers A. Bukowski in Warschau; Depotapotheke Barber und Rosner in Wien.
Syrupus Kalii sulfoguajacolici mit der Wortmarke „Sorisin“ der Apotheke Herbabny's Erben (Pächter Hanz Scholz) in Wien.
Syrupus Kalii sulfoguajacolici codeinatus des Apothekers Gustav Szancer in Skole (Galizien).
Syrupus Kali sulfoguajacolici comp. mit der Wortmarke „Tuberin“ des Apothekers Örkény Hugó in Budapest; Depotapotheke E. Zifferer in Wien.
Syrupus Kalii sulfoguajacolici plantaginatus codeinatus mit der Wortmarke „Plantocol“ des Apothekers B. Scheinbach in Lemberg.
Syrupus lacto creosoti solubilis mit der Wortmarke „Sirop Famel“ der Firma P. Famel in Paris; Depotapotheke Jahn und Kaš in Prag.
Syrupus Pyrenoli compositus mit der Wortmarke „Pyrosin“ des Apothekers Siegbert Geber in Radautz.
Syrup sulfokreosotowy des Apothekers J. Pineles (Provisor K. J. Berger) in Lemberg.
Syrupus sulfoguajacolicus compositus mit der Wortmarke „Sirocol“ des Apothekers F. Altenberg in Wien.

Syrupus Kolae compositus des Apothekers Gustav Hell in Troppau.
Syrupus Thiocoli compositus mit der Wortmarke „Sirolin" der Firma Hoffmann, La Roche & Co. in Basel; Depotapotheke S. Mittelbach in Wien.
Syrupus Thiocolli et Colae comp. mit der Wortmarke „Kalikol" des Apothekers Heinrich Sternberg in Wien.
Syrupus Thymi compositus mit der Wortmarke „Euferin" des Apothekers V. Lassak in Sangerberg.
Syrupus Thymi compositus mit der Wortmarke „Pulmonin" des Apothekers R. Pserhofer in Wien.
Syrupus thymosulfoguajakolowy des Apothekers Kasimir Armatys in Sanislau (Galizien).
Syrupus valeriano-bromatus compositus mit der Wortmarke „Jahr" des Apothekers K. Jahr in Krakau.
Tablettae jodi cum arseno et belladona mit der Wortmarke „Jodarsotropin" des Apothekers G. Hell in Troppau.
Tablettae sozojodol-hydrargyri mit der Wortmarke „Merjodin" der chemischen Fabrik H. Trommsdorf in Aachen; Depotapotheke des C. Haubner in Wien.
Tabloid-Präparate: Acidum benzoicum comp., Aloin comp., Blaud's Pillen c. acid. arsenic., Blaud's Pillen c. Aloin. sacch., obd., Blaud's Pillen comp., Ferrum c. acid. arsenic. comp., Hypophosphita comp. I. und II., Kalium chloricum c. borace et cocaino comp., Laxativum Livingstone, Phenacetinum comp., Phenacetinum c. chinin comp., Sirupus Eastoni (schwach u. stark), Rheum comp. II. der Firma Borroughs Wellcome & Co. in London; Depotapotheke des M. Kris in Wien.
Tabulae natrii amidophenylarsinici comp. mit der Wortmarke „Noton" der Fabrik C. A. Tielecke in Sehl a. Mosel; Depotapotheke des C. Brady in Wien.
Tabulettae acidi thyminici compositae mit der Wortmarke „Soluroltabletten"; Depotapotheke C. Brady in Wien.
Tannocol-Chocoladetabletten der Aktiengesellschaft für Anilinfabrikation in Berlin; Depotapotheke Benno Rothziegel in Wien.
Theobromin Quebrachotabletten mit der Wortmarke „Dispnon" der Apotheke A. v. Grohs-Fligely's Erben (Provisor O. Wittek) in Wien.
Thyreotheobrominpillen Nr. I. und II. des Apothekers Dr. K. Fragner in Prag.
Tinctura ferri aperiens arseniata mit der Wortmarke „Arsen-Haemofer" des Apothekers A. Seewald in Wien.
Tinctura ferri aromatica arsenicosa Athenstaedt der Firma Athenstaedt & Redeker, chemische Fabrik in Hemelingen bei Bremen; Depotapotheke des C. Brady in Wien.
Tinctura ferri sulfoguajacolici aperiens mit der Wortmarke „Guajacol-Haemofer" des Apothekers Adalbert Seewald in Wien.
Trochisci Kalii sulfoguajacolici mit der Wortmarke „Pectorin" der Apotheke z. heil. Geist in Wien.
Tubuli fumales cum pulvere Lobeliae comp. (Antiasthmatische Zigaretten) mit der

Schutzmarke „Hirsch“ der Apotheke des Karl Hynek in Prag.

Überfettete aromat. Seifencreme mit 10% Salicylsäure mit der Wortmarke „Rheumasan“ der Firma Chemische Werke Fritz Friedländer in Berlin; Depotapotheke des R. Paul in Wien.

Verbesserter Guajacol-Likör mit der Wortmarke „Pectosorin“ des Apothekers Karl Richter in Wels.

Vinum chinae arsoferr. phosph. mit der Wortmarke „Arsenhaematose“ des Apothekers R. Paul in Graz.

Vinum jodatum maltosatum der Firma Svátek & Cie. in Smichow.

Vinum maltosatae Coto Condurango der Firma Friedrich Klöckler in Prag-Lieben.

Yohimbin-Phosphor-Strychnintabletten mit der Wortmarke „Rhome“ des Apothekers Dr. Grohs-Fligely in Wien.

GYÓGYSZEREK TÁRGYMUTATÓJA.

(L. = lapszám, R. = vényszám.)

GYÓGYHELYEK ÉS GYÓGYVIZEK TÁRGYMUTATÓJA.

(L. = lapszám.)

TARTALOM.

Hirdetések jegyzéke.

Tápszerkészítmények.

Gyermek-tápszerek.

Ásványvizek.

Gyógyhelyek.

Gyógyintézetek.

Különfélék.

Pankreon

D. R. P. 128419 és külföldi szabadalmak.

Javalt a gyomorbélhuzam, az epeutak (*icterus catarrh.*), a *hasnyálmirigy* összes megbetegedéseinél, a fölszívódás elősegitésére: kachexiánál (*tuberkulosis, carcinoma ventriculi*), a lábbadozás időszakában, az aggkorban, *lej-* és *hízlalókúráknál*. Étrendi hibák következményeinek megelőzésére és az emésztés szabályozására *érelmeszesedés, morbus Basedowi, angina pectoris, hemicrania gastrica* eseteiben.

Diagnosticum pankreatogen betegségek (diarrhoea, steatorrhoea) kikutatására.

Stomachicum ideges emésztési zavaroknál, étvágyhiánynál, alkohol- és nikotinkároknál.

Eredeti csomag 25, 50, 100 és 200 negyedgrammos tablettával. — **Csecsemők részére:** Rp. Pankreon pulv. 0,1—0,5 hozzákeverendő minden tejadaghoz. Hasmenés, atrophia, mindenféle táplálkozási zavarok eseteiben. A súlygyarapodás gyorsítására. Irodalom és minta dijtalanul.

Akt.-Ges. Chemische Fabrik
Rhenania, Aachen

Lerakat: Vereinigte Drogen-Grosshandlungen
G. & R. FRITZ — PEZOLDT & SÜSS AKT.-GES. WIEN, I., Bräunerstr. 5. Eladás csakis gyógyszertárak részére.

Algocratin

Legújabb időben mint kitünő specificum dysmenorrhoea ellen és különösen fájdalomcsillapító neuralgiáknál, migraeneknél, ischiasnál stb. jól bevált az **Algocratin** Phenylamidoxanthin ostyacapsulákban adagonkint 0·80 cgr. Megbízható **antipyreticum, analgeticum** és **antineuralgicum** a sziv es gyomorra való káros hatás nélkül. — Eredeti dobozokban a gyógyszertárakban csak orvosi rendelésre kapható. — Francziaországban, román vidéken és Amerikában legjobban bevezetve, fényesen véleményezve és többszörösen kitüntetve, Ausztriában kitünő eredménynyel kipróbálva. 1 eredeti doboz ára 3 K 80 fill. — Készitő: E. Lancosme, Pharmacien de 1. classe, Paris, Avenue d'Antin 71. Minták és irodalom a képviselő által: Gaston Humeau, Wien, III., Erdbergstrasse 63. Főraktár: **Pollatsek Bertalan** gyógyszerész, Dorottya-utcza és Fürdő-utcza sarkán.

Sanatorium Schömberg.

Württemberg—Schwarzwald
650 méter a tenger színe felett.
Magán gyógyintézet
tüdőbetegek részére
klimatikus gyógyhely Wildbad mellett. Nyári és téli kurák. 3 orvos. Vezető orvos dr. Koch. Prospektust küld az igazgatóság.